Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruş

Cuvintele duhovnicești

I

(Jurnal 1999-2003)

Teologie pentru azi

București

2011

Prolog

N-am ştiut să fac *fapte bune* în viaţa mea şi nici n-am ştiut *să-L laud* pe Dumnezeu Cel în trei ipostasuri: Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh.

N-am ştiut să fiu vrednic de numele de *creştin-ortodox* şi nici nu sunt *vrednic* de Rai şi în Iad mă voi duce.

Mila Domnului, de va fi cu mine, mă va ierta şi mă va pune sub acoperământul cel bun şi liniştit.

Aceste lucruri le-am scris pentru sufletul meu, pentru mustrarea cugetului meu celui mândru.

Într-o zi am simţit că e bine să las scrise acestea, deşi nu vor folosi pe nimeni, pentru că eu nu am faptele Sfinţilor, care sunt jertfele cele bineplăcute lui Dumnezeu. Cuvintele acestea nu sunt *din experienţă* ci *din nevrednicie*.

Voi, cei care vă rugaţi lui Dumnezeu cu *inimă bună* şi cu *plâns înalt*: rugaţi-vă şi pentru mine!

Poate se va milostivi Dumnezeu de mine pentru rugăciunile voastre.

*

Dacă ne-am ruga *tot atât de mult* pe cât *pierdem* timpul am iradia în afară, am putea să fim *lumini vii* şi *clare*. Dumnezeu ne-a dat rugăciunea ca pe *un dar*, de care ne-am bucura în fiecare clipă, dacă am fi *conştienţi* de el.

Ea e cea care ne face să ştim *cum arată pacea* şi *iertarea*, *curăţia* şi *nepătimirea*.

Oh, vorbesc *lucruri mari*, eu, cel care nu mă rog şi continuu păcătuiesc!

Cea mai mare frumuseţe e *dulceaţa* ei, a rugăciunii. În rugăciune Însuşi Dumnezeu ne învaţă *ce să spunem* şi *cum să o spunem*. Fără El n-am putea scoate niciun cuvânt şi, mai mult, *am uita* de El.

Patimile noastre sunt *meseria* noastră, pentru că nu trebuie să ne *plecăm* lor, ci *să le călcăm în picioare*.

Doamne, nu ştiu să mă rog! Trimite-mi dar liniştea şi ştiinţa Ta şi prin concentrarea minţii mele, dă-mi să capăt unitatea minţii şi prisos de har în inima mea! Nu ştiu. Mă rog Ţie să mă înveţi.

*

Cuvintele Domnului sunt atât de *imense*, încât niciodată n-o să le aflăm *sfârşitul*. Cu cât ne adâncim în rugăciune cu atât ne simţim *mai goi*, pentru că ne vedem *cum suntem* şi acest lucru ne arată *lipsa* noastră, mintea noastră împrăştiată.

Chemarea numelui Domnului trebuie să fie *pâinea noastră cea de toate zilele* iar amintirea morţii trebuie să ne ducă la lacrimile fricii de Dumnezeu, la lacrimile care curăţesc mintea noastră şi o fac *văzătoare* de cele tainice.

Mândria ne răpeşte rodul cunoaşterii. Pofta ne vâră în hăul întunecat al minţii, în noroiul cel mai murdar şi scârbos.

A scrie despre rugăciune e *mult mai puţin* decât aceea de *a vorbi cu Dumnezeu*. Cel care îşi spune durerea sa Domnului e auzit și miluit de El, pe când cel care scrie e auzit de cei cu inimă vie şi cu cuget curat.

Nu pot cei orbi să vorbească de vederea lui Dumnezeu şi nici cei nesimţitori de iubirea lui Dumnezeu.

Domnul m-a certat cu iubire pe mine, pentru că L-am uitat de multe ori şi multe zile nu am vrut să-L văd.

M-am socotit *înţelept* şi n-am ajuns nimic. Și chiar *sfânt* – vai! – şi *dumnezeu*...Și Dumnezeul milei mi-a arătat că ceea ce cred eu sunt *himere* şi că eu *umblu după vânt*.

El mi-a dat să-mi văd căderea mea şi să doresc început bun şi vreme de pocăinţă. El a venit şi m-a călăuzit ca pe un bolnav spre apa curăţirii. Iertarea Domnului n-o poate mărturisi gura omenească. Marea Sa iubire întrece orice exprimare şi orice povestire.

Cel care Îl vrea pe Dumnezeu trebuie *să uite lumea*, adică *înţelesurile ei* şi, ca un copil, să vadă cele ce se văd, pentru ca cele nevăzute să-i vină mai aproape şi, atât cât poate, să le înţeleagă.

Doamne, eu nu ştiu să mă rog şi nu ştiu să îndrept mintea mea spre Tine. Nu ştiu *dreapta socotinţă* a Sfinţilor şi nici nu ştiu să rabd, să mă rog, să cred, să iubesc, să mă dărui, după cum făceau ei.

Eu îi privesc pe Sfinţii Tăi şi mă văd departe, dar inima mea spre Tine tânjeşte. Nu se poate ca Tu să stai departe de inima care Te caută pe Tine. Nu se poate ca Tu să nu ştii vremea în care sufletul meu va *poposi* în cuvintele Tale şi *va începe* să Te vadă, o, pe Tine, Cel Nevăzut şi Necuprins!

Îngerii se cutremură numai pentru că Te privesc iar eu mă înspăimânt numai gândindu-mă la Tine. Orice *renunţare* pentru Tine e *pricină de bucurie*. Eu sunt *mic* pentru *fapte mari*. Eu nu văd decât *dorinţa de pocăinţă* şi *de îndreptare*.

Ruşine mi-e că nu citesc cuvintele Tale cu atenţie şi că inima mea nu merge spre înţelegerea dulceţii lor.

Nu ar fi bine să tac şi să-mi plâng păcatele? Nu ar fi bine să suspin şi în singurătate să-mi plâng neştiinţa şi ignoranţa mea?

În faţa celor Sfinţi cuvintele mele nu reprezintă nimic. Sunt de ruşine pentru ei. Eu, cel neîndreptat, vreau să îndrept şi eu, cel orb, vreau să călăuzesc.

Raiul Tău mă fură, îmi răpeşte mintea, dar poftele mele îmi întunecă dorirea lui. Când vreau să nădăjduiesc spre Tine, atunci o mie de lucruri îmi pun în minte şi mă încred tot în mine. De vreau să mă rog, rugăciunea mea mi-e furată şi mintea mea stă la taifas cu dracii şi cu gândurile.

Of, mă numesc *creştin* şi nu Îl ştiu pe Dumnezeu! Slujesc diavolului şi voii mele şi nu ştiu să slujesc Domnului pe calea cea strâmtă şi cu chinuri. Ruşine mie!

Doamne, eu nu sunt vrednic de Tine, dar Tu ai chemat şi pe tâlhar şi pe cele desfrânate şi pe cei care de Tine s-au lepădat şi aceştia îmi dau *încredere*. Vin la Tine şi nu ştiu să fiu *cuvios* şi de ruşine mă umplu privind vieţile celor desăvârşiţi.

Sfinţii Tăi posteau, eu mănânc ca un câine. Sfinţii Tăi se rugau, eu vorbesc de rău şi blestem. Sfinţii Tăi Îţi aveau icoana pururea în inima lor iar eu Te uit şi zic că *mă gândesc* la Tine.

Gândurile bune, amestecate cu cele rele, se strică. Aplecându-te spre rău nu mai vezi sfinţenia binelui şi pierzi lumina harului iar dacă el nu mai e întru tine, tu ai murit pentru Dumnezeu.

Numai în harul Său putem să strigăm către Domnul. Fără liniştea şi acoperământul bunătăţii Lui nu-L putem vedea născându-Se în noi.

În loc sărăcăcios S-a născut Împăratul împăraţilor şi Domnul Domnilor. Dacă inima nu ne va fi săracă de gânduri rele, de pofte şi de iuţime, El nu Se va naşte în noi.

Ştiinţa deosebirii gândurilor, a rugăciunii celei adevărate, a minţii smerite şi a curăţiei inimii e a celor desăvârşiţi.

Începători ca mine nu ştiu acestea şi vorbesc ca să se afle în treabă.

Pleacă capul, Dorine, şi ascultă-L pe Cel ce spune, că *nebunie e înţelepciunea lumii*! *Cine e înţelept*, spune marele Pavel, *trebuie să se facă nebun* ca să câştige adevărata înţelepciune. Ceea ce noi putem gândi despre Dumnezeu sunt *jocuri de copii*.

Cel căruia El i Se descoperă va înţelege lucruri pe care nu le poate explica şi nu va putea cuprinde ceea ce va vedea, adică *lumina* şi *bucuria infinită* pe care o vede sufletul curat.

Sfinţii sunt *deplin raţionali* şi vorbesc din *prisosul de har* al inimii lor. Eu vorbesc din trufia minţii şi din dorinţa de a mă face de râs. O, nebun sunt eu şi nebună e fapta mea! Nu m-am *îndreptat* şi cutez să vorbesc despre *lucruri mari*.

Experienţă nu am şi cele rele şi mici iubesc şi inima nu îmi tresaltă către lucrurile netrecătoare ale veacului ce va să fie.

Sfinţii vor locui în lumină şi eu în iadul egoismului şi al răzbunării. Sfinţii se vor îmbogăţi continuu iar eu voi suferi continuu şi singurătatea mea va fi mare.

Timpul mi-l pierd în nimicuri şi nu-mi agonisesc Împărăţia cea netrecătoare. Spre lucruri mari îmi îndrept ochii, dar mă aflu gol şi lipsit de ele.

Trebuie să dorim pe Dumnezeu mai mult decât orice şi inima noastră să cheme continuu numele Lui. *Cu timp şi fără timp* se câştigă Împărăţia lui Dumnezeu. Cu multe chinuri şi privaţiuni trebuie să se lupte pentru Dumnezeu inima creştinului adevărat.

Doamne, nu mă socoti pe mine *a fi ceva* şi *nu mă lua în seamă*! Lasă-mă ca singur să-mi plâng păcatele şi să fac măcar *o faptă bună*, una singură.

Dă-mi măcar amintirea Ta, dacă nu rugăciunea Ta.

Dă-mi să Te doresc dacă nu sunt în stare să trăiesc viaţa, pe muchie de cuţit, a Sfinţilor Tăi.

Nevrednic sunt şi dacă aş spune că sunt *ceva*, Tu, la înfricoşata Judecată, când tot ce am făcut în ascuns se va şti, mă vei da de gol şi mă vei arăta ca pe *un mincinos*.

N-am făcut nimic bun şi mă cutremur de Judecata Ta, Dumnezeul inimii mele, deşi nu pot să gândesc tot *harul* şi toată *uimirea* şi toată *frica* ce va fi atunci.

Orice gând al meu va fi întrebat.

Orice faptă ruşinoasă a mea va fi ştiută de către toţi.

O, cât de gol voi fi atunci!

O, cât de *ruşinat* voi fi şi cât de *mic* şi cât de *negru*!

Sufletul meu are nevoie de mila Ta cea caldă.

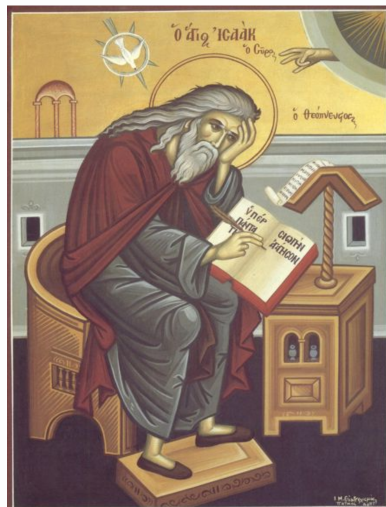
Îndrăznirea către Dumnezeu vine din rugăciune, spunea Sfântul Isaac Sirul[1]. Dar cum pot eu să îndrăznesc, *gol* fiind?!

Eu tac şi aştept mila şi ajutorul Tău. Nu Te caut din toată inima şi ce strâng risipesc, pentru că sunt *slab*. Mintea nu îmi e cuprinsă de focul purificator al harului şi nu vibrez la dogmele sfinte, pentru că nu înţeleg *să mă pocăiesc* şi *să plâng* viaţa mea.

Acum scriu şi peste o oră cad în moartea sufletului şi asta mă dovedeşte *a nu fi nimic*. Mândria mă îndeamnă să par *a scrie pentru Dumnezeu*, dar eu nu ştiu să scriu acele lucruri pe care Sfinţii lui Dumnezeu *le simt* şi *le înţeleg din experienţă*.

---

[1] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Isaac_Sirul.

Cel care îşi încheie rugăciunea nici n-a început-o. Rugăciunea adevărată nu se termină niciodată. Ea e o bucurie continuă, o cunoaştere şi o umilinţă continuă.

Cine se opreşte din plânsul păcatelor sale nu ştie că e *cel mai păcătos* şi *cel mai nerecunoscător*.

Dacă harul vine în tine şi-ţi arată mila lui Dumnezeu, atunci trebuie să te bucuri. Domnul a auzit rugăciunea ta şi a luat aminte la inima ta, pentru că tu te-ai apropiat de El şi ai uitat neorânduiala. Harul vine şi-ţi deschide mintea şi Îl vezi pe Dumnezeu faţă către faţă şi nu ştii de ce ţi s-au arătat ţie cele pe care le-ai văzut.

Îngerii se roagă cu dor nespus şi, la fel, şi Sfinţii. Numai eu mă afund în *neştiinţă* şi în *ipocrizie*. Înţelepciunea nu *locuieşte* întru mine şi eu sunt *gol*. Ştiinţă duhovnicească nu am.

Aceste lucruri le-am scris ca să-mi *astâmpăr* trufia. Iartă-mă tu, cel care ştii acestea *cu adevărat*! Eu am slujit patimei mele celei mai mari.

*

Tăcerea e rugăciunea trează, e repetarea numelui lui Iisus şi aprofundarea înţelesului Lui. Când mintea cugetă neîntrerupt la cele sfinte ea îşi dă seama de toate scăpările minţii, de toate atacurile diavolilor şi de toate mişcările inimii.

Privegherea, paza minţii şi cu postul alungă demonii. Cu cât eşti mai aproape de Dumnezeu, cu atât rugăciunea se *îndulceşte* şi mintea ia *foc*.

Dă-mi, Doamne, să-mi plâng multele mele păcate şi de ele să mă căiesc!

Când uiţi rugăciunea Îl părăseşti pe Dumnezeu. Înfrânându-ţi limba şi postind ai mintea lucidă şi trează. Orice gând la Dumnezeu îşi are plata sa *imediată*. Liniştea îţi dă să *vezi* în ceea ce te afli.

Acum înţeleg ce înseamnă *a contempla*, adică *a nu mai avea imagini*, a avea inima *goală*. Când contempli, atunci în minte ţi se întipăresc lucrurile harului, ceea ce vrea să-ţi dăruiască Dumnezeu ţie.

Slavă Ţie, Dumnezeul meu, pentru tainele Tale cele prea mari şi prea minunate! Într-o zi, Tu poţi să ne mântuieşti sufletul şi trupul. Tu nu ai nevoie de *timp*, ci doar de *inima mea*. A Ta este inima mea, Prea Bunule Doamne. Fă ceea ce voieşti cu ea, Doamne, Dumnezeul inimii mele!

*

Cuvintele Domnului şi ale Sfinţilor ne înspăimântă pe noi, păcătoşii, pentru că *dormităm* şi nu suntem *treji*. Sunt prea *subtile* pentru nişte minţi *grel*e, pentru că sunt gândite prin mlădierea harului.

Minţile Sfinţilor, inspirate de harul Duhului Sfânt, au spus *adevărul cel mai înalt*, adevăr pe care, noi, necuprinzându-l, ne înspăimântăm şi credem că *nu putem* să-l ajungem.

Însă nicio poruncă a Domnului nu e *imposibilă*. Tot ce e pentru *îndeplinit* se poate *îndeplini*. Numai rugăciunea, postul, trezvia, privegherea, paza minţii, liniştea să ne fie *prietene*.

Mintea care se află la Dumnezeu permanent e ca *un rug de foc*. Această minte uneşte *cerul* cu *pământul*.

Nu poate exista frumuseţe mai mare ca rugăciunea şi veselie mai mare ca postul. Înţelepciune mai mare ca trezvia nu există şi ca privegherea *carte de înduhovnicire* nu cunosc.

În *linişte* se nasc Sfinţii. Când îţi păzeşti mintea, inima ţi-o păzeşti. Dorine, mult te mai bântuie grija şi trupul! Te uiţi la tine şi nu-L vezi pe Hristos. El îţi cere inima ta şi tu Îl respingi. El e gol şi tu ai mantou scump. El moare de foame şi tu îţi cumperi brânzoaice. Tu cizme de piele ai iar El merge desculţ. Tu ai fular la gât iar pe El nu-L acoperă nimic.

Cum te vei mai duce la Judecată?! Ce răspuns, nenorocitule, vei da tu?!

Mă înfricoşez şi inima e cuprinsă de spaimă. Domnul va *cerceta* conştiinţa mea şi va vedea *delăsarea* mea. Vai mie! Pentru că voi fi găsit *neroditor*, ca un pom fără *fructele harului dumnezeiesc*.

*

Lui Dumnezeu nu-I plac cei care *se laudă* cu virtuţile lor ci *cei smeriţi*, care, chiar dacă nu au *virtuţi însemnate*, câştigă mai mult prin aceea că se socotesc a fi nişte *nimicuri*.

Virtutea se face cu ajutorul harului. Iar smerenia se află cu ajutorul harului dar din cauza liberului arbitru.

O, mai târziu am să fiu pedepsit pentru ceea ce scriu acum! *Vorbesc* şi nu *fac*. Mai bine *aş tăcea* şi *nu aş vorbi*.

Vorbăria *omoară* aducerea aminte de Dumnezeu şi pomenirea păcatelor noastre.

Cel care ştie ce e rugăciunea, cu anevoie mai vrea să adoarmă.

Dreapta socotinţă nu face exagerări şi nu cere de la nimeni mai mult decât poate face.

Mă înspăimânt de marele rol pe care îl au preoţii pe pământ. Poate fi *vrednic*, cu adevărat, vreun om, pentru preoţie? Mă uit spre această *înălţime* ce îi depăşeşte şi pe Îngeri şi mă cutremur.

Dacă nu judeci pe un altul, nici conştiinţa ta nu te va judeca şi nu te va arăta *slab*.

*

Dacă căutăm *lucruri mari* nu ne sunt *de folos*. Lucrurile *mici* ne trebuie nouă, începătorilor, căci trebuie să ne dea Dumnezeu *ce vrea El* şi nu *ceea ce vrem noi*. Pentru că, ce ştim noi din *bunătăţile Lui*, dacă *nu ne învaţă* El?!

Căutând să ne plângem păcatele şi făcând căinţă permanentă ajungem fără să ştim şi la vederea lui Dumnezeu, căci inima noastră curăţită fiind de harul Său, Îl poate vedea pe El.

Cum pot eu, cel făcut din ţărână, să-L chem pe Dumnezeu ca *să vină* şi *să locuiască* în mine?! Cum vine El şi mănâncă cu mine la masă?!! Nu ştiu. Dar bucuria e mare şi nu cunosc însă, cât de *mare* e în inima Sfinţilor.

Dacă nu socotim că cea mai mare bogăţie, valoare, frumuseţe, mâncare, băutură, îmbrăcăminte e *Dumnezeu*, nu ştim *nimic* din viaţa aceasta.

Harul Sfântului Duh şi trăirea în El este *starea normală* a creştinului. Nu e nimic *mare* să *trăieşti* în harul lui Hristos, pentru că El, din mare iubire de oameni te-a pus pe tine, oricare ai fi, botezat în numele Prea Sfintei Treimi, să faci fapte bune spre a Sa slavă. În iubire de Dumnezeu trăind, bucuria păcii şi a înţelepciunii, a blândeţii şi a răbdării vine la tine.

Se vor cunoaşte toate faptele tale dacă ele *concordă* cu învăţăturile Sfinţilor şi dacă nu uiţi milostenia, care este *adevărata jertfă* a inimii blânde şi smerite.

Creştinul, fără milă, nu poate cugeta la cuvintele Domnului. Cel care nu iartă nu poate şti *bucuria* pe care o trimite Domnul inimii aceluia.

Dacă cauţi singurătatea o vei afla şi dacă în ea vei găsi pe Dumnezeu eşti cel mai bogat om. Cel care vorbeşte şi nu face se aseamănă cu mine şi Iadul ne va mânca, dacă din iubirea Lui, Dumnezeu nu Se va milostivi de noi.

Hristos nu ne cere să ne răstignim, ci să facem *milă* cu cel lipsit şi să ne bucurăm cu cel ce se bucură. Cel care se bucură în asupriri şi înalţă osanale lui Dumnezeu în timpul prigoanelor ştie care e *răsplata* Sfinţilor.

De multe ori am încercat *durabilitatea* harului din mine şi l-am pierdut, pentru că nu îmi *smeream* inima.

Când beau vin curvia mă atacă şi când vorbesc, mândria şi minciuna îşi fac loc în sufletul, în inima şi în mintea mea. Cuvintele mele o să mă osândească pe mine.

Spun multe şi nu fac nimic şi nu se vede la mine *îndreptare*.

Cel care stă de vorbă cu gândurile se aseamănă cu cel care stă şi ascultă zarva pieţii de păsări. Aude ce nu trebuie şi nu mai are mintea la Dumnezeu. O, Doamne, multă *negreaţă* e în inima mea!

Eu nu ştiu să păzesc niciun cuvânt al Tău şi nici nu mă osândesc şi nici nu mă îndrept. Îmi petrec zilele slujind răului şi pierzând Împărăţia Ta. Nu pot eu câştiga Împărăţia, dacă mila Ta nu mă va ajuta. În cursele diavolilor cad, pentru că nu stau cu mintea trează ca să le văd atacurile lor.

Vai mie, când voi fi pus în sicriu şi nu voi mai putea să mă pocăiesc! Vai mie, când cu păcatele mele voi ajunge la Domnul şi se va dovedi că viaţa mea nu are *nicio valoare*!

Cuvintele fără fapte sunt moarte şi miros a putregai. Ele nu au sfinţenia Domnului, pentru că Domnul are *cuvinte curate*. Scriind acestea mai mare *rău* am făcut şi mai *nevrednic* sunt de Tine.

Îndreptează inima mea, Doamne, şi nu mă pedepsi după dreapta Ta judecată, ci după a Ta milă! În faţa Ta, eu, nevrednicul, n-am cuvinte ca să mă dezvinovăţesc.

*

Dacă socotim că poruncile Domnului sunt *grele*, atunci Îl facem pe Dumnezeu *mincinos*, pentru că El a spus: *jugul Meu e bun şi povara Mea e uşoară* (Mt. 11, 30).

Când încetăm rugăciunea ne apucă frica şi apucându-ne frica ne tulburăm şi Îl uităm pe Dumnezeu. Cine nu poate ţine mintea numai la Dumnezeu slujeşte idolilor, pentru că la cine te gândeşti pe acela îl iubeşti. Inima merge la rău pentru că o lăsăm fără amintirea de Dumnezeu.

Oboseala şi vorba multă ne fac *duşmani* ai lui Dumnezeu. Ni se pare *grea* viaţa după Dumnezeu numai când *am părăsit* poruncile Lui.

Dacă postul, rugăciunea, paza minţii, prihănirea de sine[2] şi amintirea morţii nu sunt pentru noi lucruri *cotidiene*,

---

[2] *Cf. RoDEX* v. 1. 2, *a prihăni* vb. = a acuza, a admonesta, a batjocori, a certa etc. Însă, aici, *prihănirea de sine* înseamnă: *certarea de sine, învinuirea de sine pentru păcatele pe care le-am făcut.*

nu sunt deloc. Dacă facem lucrurile lui Dumnezeu fără să ne simţim *liberi*, ne minţim pe noi înşine. Ceea ce nu vine *de la sine*, nu există. Grea va fi Judecata pentru mine, pentru că nevrednic am fost în toate zilele vieţii mele.

*

Când începem să simţim iubirea lui Dumnezeu în sufletul nostru ea este ca *un foc*. Ne acoperă inima şi mintea şi nu ne mai lasă să ne aducem aminte de *vreun lucru* ci numai *de El*.

Mintea se subţiază, încât simţi *o durere* aparte, proprie acestei stări de curățire a minții de către har. Ea se diferenţiază de orice altă durere şi nu e ca aceea a inimii, când patimile te asaltează şi, prin rugăciune, vrei ca să le ţii piept.

Mişcările păcătoase aduc neorânduială. Mişcările duhovniceşti ale minţii nu mai pot fi înţelese de minte.

Din mila lui Dumnezeu, la vârsta de 18 ani, pe când era elev seminarist, un frate a fost răpit cu mintea pentru prima oară şi a văzut lumina lui Dumnezeu.

Nu putea să suporte vederea ei deşi aceasta îl bucura la culme. Nu putea pătrunde în acea lumină copleşitoare a Prea Sfintei Treimi.

Lumea nu mai era pentru el. El uitase lumea. Mintea lui se bucura de lumina Sa cea prea veșnică și de viața cu Dumnezeu. *De negrăit* este tot ceea ce a văzut acesta, după cum a spus şi Marele Pavel.

Miluieşte-mă, Doamne, că nevrednic sunt a vedea cerul şi pe oameni! Vorbind lucruri mari, mă cutremur şi fără glas rămân.

Frica de Domnul naşte încredere şi încrederea aduce iubirea şi iubirea, venind în noi, ne *mută* de pe *pământ* la *cer*.

Numai smerenia *ne ridică* la vederea lucrurilor luminii dumnezeieşti. Numai Spovedania ne curăţeşte inima şi numai rugăciunea lui Iisus întraripează sufletul şi îl face luminos şi liniştit.

Eu mă gândesc la lucruri mari şi pierd şi micile lucruri pe care le am. *Cel care vrea să fie mare*, spune Domnul, *să fie sluga tuturora* (Lc. 22, 26). Şi eu vorbesc ca

şi când aş fi *cineva*. Nevrednic sunt eu faţă de poruncile Domnului şi roade nu am şi gol sunt.

Când vin gândurile desfrânării, trupul meu, condus de mintea care şi-a închipuit fapta, tresaltă ca un animal în călduri. Ruşine îmi e şi nevrednic sunt.

Gândurile mândriei îmi spun că sunt *cineva* şi, crezând că sunt *cineva*, vreau *să învăţ* şi pe alţii. Când fac un lucru, atunci uit să-I mulţumesc lui Dumnezeu şi cine nu-I mulţumeşte lui Dumnezeu în *cele mai mici lucruri*, nu-I va mulţumi nici în *cele mai mari*.

Trebuie să considerăm că suntem *goi*, chiar dacă avem *virtuţi mari*, pentru ca nu cumva să le pierdem şi să ne aflăm ca cei care se laudă cu lucruri pe care nu le au.

Iertarea din inimă linişteşte inima şi sufletul capătă încredere şi se mişcă mai suplu spre rugăciune.

Să nu considerăm că *liniştea din suflet* e *mare lucru*. Mai mari decât aceasta sunt *dorul* şi *focul iubirii de Dumnezeu* şi aceestea sunt, fără doar şi poate, *darul* lui Dumnezeu faţă de noi şi *rod* al curăţirii noastre de patimi.

Cel curat Îl vede pe Dumnezeu şi socoteşte toate ale lui ca fiind *daruri* ale Domnului. Cel care Îl vrea din toată inima pe Domnul are mintea şi inima numai la El şi în afară de El nu mai doreşte nimic.

Cum ar mai dori cineva, care L-a văzut pe El, un lucru mai de preţ decât acesta? Cel Sfânt nu vrea *liniştirea* ci *focul Lui*, iubirea care *omoară* tot *gândul rău* şi toată *necuviinţa*.

Domnul ştie timpul întoarcerii noastre şi îndelung ne aşteaptă pocăinţa şi umilinţa sufletului nostru.

Cel care nu consideră, că *curăţirea de patimi* e *drumul spre Dumnezeu* e *pe o cale greşită*.

Cel care nu-şi plânge păcatele sale şi nu se consideră pe sine *nevrednic*, chiar dacă ar face minuni nu e *vrednic* de Hristos. Domnul iubeşte pe cei care se nevoiesc cu lacrimi şi cu mare pază a minţii.

Cei care cercetează Scripturile şi scrierile Părinţilor celor Sfinţi, fără harul lui Dumnezeu, nu înţeleg *sensul duhovnicesc* al cuvintelor din acestea.

Nu trebuie să înţelegem cuvintele Domnului după mintea noastră, ci trebuie *să ne smerim* mintea şi să considerăm că *nu am înţeles* cuvintele, aşa după cum ar fi dorit *Dumnezeu* să le înţelegem, ci am înţeles lucrurile după *puterea nevredniciei* noastre.

Mai frumos e în faţa Domnului cel care se roagă pentru *duşmanii săi* decât cel care *se roagă pentru sine*. Doamne, iartă-mi trufia minţii de care dau dovadă! Iartă-mă şi dă-mi să mă *îndrept* mai înainte ca Tu *să desparți* sufletul de trupul meu!

*

De multe ori ne rugăm fără *să înţelegem* sensul adânc al cuvintelor şi rugăciunea noastră e *goală*, pentru că nu e *vorbire cu Dumnezeu*, cu Cel care ştie inima şi gândul nostru cel mai adânc.

Rugăciunea în ascuns e cea mai mare înaintea Domnului şi la ea trebuie să fim atenți, pentru că, de nu e *bună*, nu suntem ascultaţi. Ceea ce facem *din inimă* e *al nostru*. Doar acele lucruri *ne aparţin*.

Când coboară iubirea lui Hristos în inima noastră, uităm de toate, chiar şi de păcatele noastre şi suntem în stare să ne dăruim tuturora, să ne jertfim fiecare clipă pentru oricine îl întâlnim în drumul nostru.

A învăţa să te smereşti înseamnă *să slujeşti altora*. De aici au pornit Sfinţii de dinainte de noi. Ei au îndrăznit *întru numele Domnului*, cu iubirea Lui şi cu capul plecat, aşteptând să fie *omorâţi* de cei pe care-i binecuvântau, să fie *maltrataţi* de cei pentru care se rugau.

O, cum vom putea să înţelegem chinurile Domnului, dacă nu înţelegem iubirea Lui pentru noi! El ne-a iubit îmbrăcând trupul nostru şi, fiind *om*, a fost și *Dumnezeu adevărat* pentru noi, pentru cei care stăm în moarte. El ne-a dat *viaţa*, viaţa care nu se sfârşeşte.

Cu câtă *frică*, dar şi cu câtă *bucurie* trebuie să ne apropiem de darurile Dumnezeieștii Liturghii!

Preoţii ne dau să mâncăm pe Fiul lui Dumnezeu şi noi mergem goi şi fără pocăinţă.

Vai de noi! Însă îndrăznim la Cel care *cunoaşte* nimicnicia noastră şi ne rugăm: Doamne Iisuse, miluieşte-ne pe noi cu iubirea Ta de oameni cea negrăită!

*

Eu ştiu că păcatul e împotriva mea şi că trebuie să mă împotrivesc ispitei drăceşti, chemând mereu ajutorul Domnului.

Dacă mă despart de Domnul mă ia diavolul şi de la el nu primesc nimic bun, ci numai durere, acum şi în vecii vecilor.

Primeşte calea cea strâmtă şi cu chinuri şi nu te abate de la ea! Domnul ştie păcatele tale şi puterea ta şi te va ajuta.

Fii ca un călugăr printre oameni, păstrând poruncile Domnului, fecioria trupului şi a gândului tău şi sărăcia de păcate. Aşteaptă voia Domnului, că El *ştie bine* ceea ce ne trebuie.

Facă-se voia Ta în mine, Dumnezeule! Ajută-mă să duc *lupta cea grea*, dar *cea mântuitoare*. Fii cu netrebnica mea voinţă şi raţiune, ca să merg pe calea Ta. Ajută-mi mie, păcătosului![3]

*

Una dintre ispitele „fine": să stai într-un loc pentru că *îţi place acel loc* şi nu pentru *că-ţi mântuieşte* sufletul.

*

Doamne, miluieşte sufletul meu şi fă-mă să-mi înţeleg viaţa. Vreau să ştiu ce trebuie şi ce nu trebuie să fac. Patimile se joacă cu mine. Diavolul răcneşte asupra mea şi mă înfricoşează.

Tu, Doamne, nu mă părăsi! Fii cu mine în suferinţa mea şi în osteneala mea. Ajută-mă, Dumnezeule al dreptăţii mele! Eu aştept mila Ta şi iubirea Ta.

---

[3] Cuvintele din paragraful acesta au constituit, atunci, în timpul celei de a doua perioade a convertirii persoanei mele, *o făgăduinţă* în faţa Domnului. Le aveam scrise pe o foaie de hârtie, pentru ca să le am mereu în faţa ochilor. Această *făgăduiţă* a stat la baza vieţii mele ulterioare.

*

Priveghierea este luminare a minţii, este subţiere a ei. Priveghierea, cu rugăciunea şi cu trezvia sunt cele care fac mintea *cer*, ca să gândească cele ale lui Dumnezeu.

Lumina priveghierii e lumina sufletului, seninătatea minţii şi izvorul tuturor gândurilor şi al simţămintelor celor bune.

Când priveghezi îţi vezi învingerile cu scrupulozitate, dar păstrezi *nădejdea cea bună* în Domnul. Cel ce priveghează se aseamănă Îngerilor lui Dumnezeu, uitând de trup şi gândindu-se la folosul sufletului.

*

Postul face trupul *natural* şi *cuvio*s, lăsând sufletul să fie *sprinten* şi *arzător* către iubirea lui Dumnezeu. Mintea plină de trezvie e *o linişte* împodobită cu toate virtuţile. Inima arzândă pentru dorul de Dumnezeu e inima plină de dor pentru El, e inima care vrea să-şi împlinească voia în vederea lui Dumnezeu.

Viaţa creştinului e viaţa celui care *aleargă* după voia lui Dumnezeu, după mila şi bucuria trăirii *împreună* cu El şi a înţelegerii Sale.

*

Priveghierea e luminare a minţii, claritate a cunoştinţei, izvorul faptelor bune, al bucuriei şi mulţumirii, al dragostei nefăţarnice şi aripa fricii de Dumnezeu.

Cel care priveghează a auzit cuvântul: *Privegheaţi* (Mc. 13, 37), *ca nu cumva venind fără veste* (Domnul), *să vă afle pe voi dormind*! (Mc. 13, 36).

Mintea, prin priveghere, vede cursele diavolului. Inima, prin priveghere, vede buna împlinire a poruncilor.

Prin priveghere îşi dă seama voinţa noastră de doreşte *cele bune* sau *cele potrivnice*.

O, priveghere, dar *prea mare* pentru mine, nevrednicul! Nu te cunosc, deşi după tine alerg. Învaţă-mă, priveghere după Dumnezeu, să mă smeresc şi să plâng, căci *fără plâns şi lacrimi*[4] ne amăgim cu *vorbe deşarte* (Efes. 5, 6)!

*

Psalmul bucuriei şi al înţelegerii

Au plâns cei care Te-au căutat peste tot,
Dumnezeule,
şi nu Te-au găsit nicăieri!
Tu fugisei de ei
şi ei trecuseră pe lângă Tine.

Nu aveau ochi şi nu le era greaţă de ei înşişi
şi nu Te doreau ca apa, ca mâncarea, ca patul
desfăcut sau ca dimineaţa călduţă dar
şi puţin răcoroasă.

La râul plângerii s-au dus şi eu
i-am văzut şi milă mi-a fost de ei. Le-aş fi dat din
sărăcia mea însufleţire dar ei nu înţelegeau.

Le-aş fi dat linişte, încredere,
dar ei nu Te vedeau pe Tine şi nu aveau cum să Te
caute; nu Te cunoşteau, pentru că *se îndoiau* în inima lor de
spusele gurii Tale.

Însă m-am bucurat ca un copil nebun,
de toţi cei care Te-au primit cu simţiri alese, cu
căldură
multă, cu multă tărie şi încredere.

O, i-am binecuvântat cu inima mea pe aceştia!

Lor le-am dat cuvintele mele cele mai bune
şi bunăvoinţa mea. În fiecare zi am plecat capul meu,
pentru că *Tu eşti Cel care dai şi iei viaţa* (Iov 1, 21).

---

[4] Sfântul Simeon Noul Teolog, *Cele 225 de capete*, III, 23, *cf.* ediției Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae.

În fiecare zi am plecat cu gândul la Tine şi cu
gândul să slăvesc numele Tău cel prea slăvit,
şi prin faptele mele.

Inima mea numai la Tine
s-a arătat şi sărutul gurii mele numai pe Tine
Te-a sărutat cel mai fierbinte.

O, Tu, Cel al celor săraci
cu inima, al celor săraci cu răul inimii!

Cuvintele Tale cele dulci m-au îndulcit
şi suspinul a luat sfârşit.

Când pe Tine Te caut nu mai vreau altceva,
pentru că numai Tu îmi umpli inima mea cea
nefolositoare.

*

Eu *mă păzesc* pe mine, adică fug de tot răul şi privesc spre tot binele şi ajutorul Domnului dar, în acelaşi timp, privesc la mine însumi, ca să văd *în ce sunt*. Mă tot lupt cu patimile mele şi ele apar şi dispar, după cum eu îmi aduc aminte de una sau de alta.

Lupt împotriva lor dacă îmi dau seama că m-au atacat, adică dacă am conştientizat că eu lupt împotriva Domnului meu şi nu mai sunt *de partea* Lui, ci *împotriva* Lui.

Dacă am în minte cuvinte sfinte, îmi biciuiesc cu ele voia mea, voie care e gata oricând să sară gardul şi întăritura faptelor bune şi să primească pe diavoli.

Gândurile rele atrag sentimente şi dorinţe rele iar gândurile bune atrag sentimente şi doruri sfinte.

Tot ceea ce facem, facem din voie proprie şi nu trebuie să ocărâm pe cineva pentru răul nostru, ci numai pe noi înşine trebuie să ne învinuim pentru păcatele noastre.

Eu am greşit în faţa Ta, Dumnezeule, pentru că în ispita mea nu am chemat numele Tău, ci am luptat de unul singur. De aceea am şi fost arătat *slab* şi *nebun*.

*

Dacă eu *păzesc* inima mea, înseamnă că *stau* şi *aştept* cele mai grele înfrângeri care mă pot aştepta. De aceea, ca să stau bine şi fără frică, de rugăciunea neîncetată şi de smerenie am nevoie. Rugăciunea mă păstrează în dor fierbinte faţă de Domnul iar smerenia îmi arată lipsa mea de orice lucru bun.

Când vine gândul rău, eu îl simt şi încep să-l ocărăsc şi de el fug punându-mă în braţele Domnului, în umbra crucii şi sub rugăciunea Sfinţilor Lui. Dacă fac pact cu acest gând, încep să-l simt ca al meu, adică îl primesc ca fiind al meu, deşi nu e ceea ce vreau eu.

Gândul intră în casa mea ca *un prieten*, deşi el vrea *să mă omoare;* dar eu îl cred *prietenul* meu şi stau de vorbă cu el, dându-i dragostea mea.

Gândul, dacă a ajuns prietenul meu, va ajunge şi singura mea dorire, pentru că pe prieten îl doreşti, mai mult decât pe alţii. Şi mă văd, în cele din urmă, jefuit şi omorât de falsul meu *prieten* şi în afara Raiului, deşi sunt în Rai, dar nu-l mai simt, pentru că eu am murit pentru Dumnezeu, am rupt legătura sinceră ce o aveam cu El.

Dar pocăinţa din suflet te duce înapoi. Mărturisirea vinei şi plânsul, cât şi întoarcerea din tot sufletul la Dumnezeu, te fac din nou *fiu* şi cel care era *pierdut* şi *mort*, viu se află şi, din nou, la masa cea pururea netrecătoare se primeşte.

Mereu la Cina cea de Taină *mă primeşte* Domnul, adică *mă cheamă să vin*, pentru că El întotdeauna face acest lucru.

Numai eu nu aud prea bine şi inima nu mi-e fierbinte ca să vin, căci trebuie să-mi doresc, mai mult decât orice, să vin la masa Împăratului slavei. Eu încerc să fug când El mă cheamă – cu câtă dragoste! – ca *să îndrăznesc*, să am *curaj*.

*

Ne luptăm ca să avem *virtuţile în întregime*, în măsura în care noi înşine *putem* să le avem, pentru că

fiecare „are măsura sa”, ca să îl parafrazez pe Sfântul Ioan Colov[5].

„Ne luptăm ca să le avem” şi nu spunem: „vrem să le avem” sau: „dacă nu le voi avea *pe toate* nu am *nimic* sau *nu vreau nimic*”.

Trebuie să ne caracterizeze *umilinţa* şi *recunoştinţa* cea mai sfântă, pentru că nu putem să avem o viaţă duhovnicească, decât pe măsura *dorinţei* inimii noastre şi *a ajutorului dumnezeiesc*.

De aceea spune Sfântul Ioan Colov: „Vreau, măcar într-o *oarecare măsură*, să am *toate virtuţile*”.

Efortul despătimirii trebuie să fie *constant*, mânat de o mare voinţă şi de conştiinţa că *nu eşti singur* şi că, la orice pas, ajutorul dumnezeiesc este cu tine şi te învaţă *cum* să procedezi.

Constanta efortului îţi arată *greutatea* luptei, iar *greutatea* luptei îţi arată *scăpările* iar *scăpările* te duc la conştiinţa că *nu ai putea să stai în faţa ispitelor*, dacă Domnul *nu ar fi cu tine*.

De aceea, faci cât poţi şi încerci continuu să faci mai mult, cât mai mult. Însă nu vei putea face *nimic desăvârşit*, fără *darul* şi *ajutorul* care vin de la Dumnezeu.

*

Ni se dă *să simţim* puterea dracilor, pentru ca, cu şi mai mare tărie, *să strigăm* spre Hristos, Lumina şi Viaţa noastră.

Uneori ea ne îngrozeşte, alteori ne tulbură şi ne înnebuneşte, încât nu mai vedem speranţa liniştii în inima noastră. Dar ne aducem aminte de rugăciunea către Stăpânul şi Domnul nostru şi vedem cum nălucirile lor *slăbesc* şi *se termină* ca orice *iluzie*.

Când nu mai ştim ce să facem atunci avem pe Domnul cel mai aproape, pentru că *El stă la uşa inimii noastre* (Apoc. 3, 20) şi ne aşteaptă *strigarea*.

[5] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Colov.

Despre Dumnezeu vom scrie *oricând* şi *oricât*, fără să spunem *ceva* din mila Lui, din iubirea, puterea şi ajutorul pe care ni-l trimite nouă.

Dumnezeu, în Sfinţii Săi, Îşi arată puterea şi mila, dar prin ei ne arată şi răzbunarea şi dreptatea Sa. Să ne rugăm lor, ca ei *să se roage* pentru noi, pentru că *oricând* avem nevoie de *mijlocire* şi de *ajutor*.

Căderile Sfinţilor sunt din voia Domnului, pentru ca ei, ridicându-se, să se facă şi mai luminaţi. Pentru că cercarea dă experienţă iar experienţa înţelepciune şi nădejde, şi nădejdea nu ruşinează.

Noi suntem *mici* pentru Dumnezeu şi El *mare* pentru noi. Noi nu ştim să-L chemăm şi de aceea El ne ascultă *aşa cum putem* noi să-L chemăm.

Suntem bătuţi de vânt dar El e Piatra cea tare de care suntem ancoraţi, noi, umilii şi mereu păcătoşii. De aceea *înalţă Dumnezeu pe cei smeriţi* (Lc.14, 11), pentru că ei se consideră a nu avea *nicio înălţime* şi *nicio faptă*.

El cere de la noi *puţin* şi El ne dă *mult*. De aceea, cu adevărat, dăm *prea puţin* pentru mântuirea noastră şi Domnul ne dă *mult*, necăutând la *faţa* omului ci la *inima* lui.

*

Dumnezeule, întru numele Tău, miluieşte-mă şi întru puterea Ta mă vindecă! Pentru că mor *neîndreptat* şi *neînţeleptit*, eu, cel care am mâncat la Biserica Ta şi numele Tău am chemat, din timpul în care Tu m-ai întors din ţara mizeriei şi a umilinţei.

Inima mea *a tins* spre Tine dintotdeauna. Chiar şi atunci când nu Te ştia. Și de când Te-a cunoscut şi mai mult vrea să Te cunoască şi cu Tine să vorbească şi să Te iubească.

Nu am nevoie de *daruri* şi nici de *slavă*, ci de *iubirea darului Tău* şi de *înţelepciunea* care vine de aici, pentru că ea e veşnică şi dumnezeiască şi nu mă va face de ruşine.

Înţelepciunea pe care am strâns-o, exersând talantul de la Tine, e prea umilă pentru *a înţelege* slava Ta şi pentru *a mă minuna* de numirile Tale cele multe şi pentru *a pătrunde* în părţile interioare ale Sfintei Sfintelor.

O, Doamne, sufletele noastre sunt chemate *să se aprindă* din lumina cea veşnică, să ia foc şi să se curăţească de moartea păcatului! Cum aş putea veni la Tine, dacă Tu nu m-ai chema şi cum aş putea să vin *fără pată*, dacă Tu nu mă chemi pe mine, ca să vin la Tine?!

Eu nu ştiu să vin la Tine iar Tu mă chemi să vin şi să cunosc vederea lui Moise din Sinai şi vederea schimbării Tale la faţă/la trup. Însă nu merit să-L văd pe Domnul meu până când nu mă curăţesc pe mine ca zăpada.

Dar nu-L pot vedea niciodată, dacă nu e mila Sa cu mine, dacă El nu va vrea ca *să mi Se arate*. Numai dacă I Se va face milă de mine, din iconomie şi lucrare minunată şi înţeleaptă a proniei Sale, El mi Se va arăta mie şi eu am să înţeleg marea Lui milă şi iubire faţă de mine.

Doamne, Tu, Cel care mă cunoşti pe mine de mai înainte de a fi lumea şi de a mă naşte, nu mă părăsi pe mine! Lasă-mă să-mi plâng păcatele mele şi să-mi îndreptez viaţa mea, pentru ca darul Sfântului Tău Duh să rămână cu mine şi să nu-l mai pierd din neglijenţa şi moleşeala mea.

Tu mă cercetezi cu milă şi mie nu-mi pasă de cel căruia trebuie să-i fac milă. Uită-Te spre nevrednicia mea şi acoperă-mi păcatele şi neştiinţa cu marea Ta milă, Dumnezeul dorii mele!

*

Nu e *de vină* Dumnezeu că ridică de la noi lucrarea Sfântului Duh, ci *neglijenţa* de care dăm dovadă, atunci când Împăratul slavei, al cerului şi al pământului – O, marea Ta îndurare! – vine în umilul nostru locaş de pământ.

*

Omul e ca o casă din pământ, frumos fasonată dar în care poate fi *întuneric greu*, năucitor sau *Dumnezeu cu tot cerul Său*. E întristare, îndoială, deznădejde când dracii îşi fac mendrele în fiinţa noastră, dar pace, linişte, bucurie,

smerenie şi pocăinţă, când Mirele e prezent în inima şi în sufletul nostru. Ce bucurie să vezi *lumina Lui* în *casa ta*!

*

Când gândeşti *la tine* se întristează harul Preasfântului Duh, pentru că inima creştinului trebuie să fie *plină de dragoste pentru ceilalţi.*

*

Cei care nu au văzut lumina Lui vor să o vadă, pentru că nu ştiu durerea inexprimabilă de la pierderea ei. Cei care vor să o vadă din nou, simt durerea insuportabilă de a nu putea pătrunde în ei, fără să le omoare inima rea şi fără să-i elibereze de voia lor.

Dorim lumina Domnului, pentru că Dumnezeu e lumină şi chemăm pe Dumnezeu în noi, pentru ca să ne facem asemenea Heruvimului.

Cine ar putea înţelege vreodată? Cine nu s-ar umili? Cine nu ar plânge cu lacrimi de frică şi de uimire? Eu, pentru că păcatul mi-a slăbănogit sufletul şi trupul!

*

„Dacă *Îl ai* pe Dumnezeu, *Îl cauţi*”, pentru ca şi mai mult să te umpli de bucuria de *a fi cu El* şi de a Te face şi *mai propriu* Lui, până a Te lăsa *cu totul* în mâinile Lui.

Sfinţii Domnului nu s-au bucurat nicicând de starea lor duhovnicească. Tocmai de aceea au vrut şi mai mult, pentru că cunoaşterea Lui e nesfârşită.

Dar Îl cauţi nu ca şi când nu *ai şti* nimic despre El, ci ca atunci când Îl ştii, dar prea puţin şi vrei să-L cunoşti şi mai mult, având conştiinţa că pe fiecare zi poţi să înţelegi şi *mai mult* şi *altceva* despre El.

Îl cauţi pentru a fi cu El şi pentru ca să mergi împreună cu El, pe cărările pe care El, mai înainte, le-a parcurs. Dar ca să-L ai pe Dumnezeu trebuie *să simţi că-L ai* şi pentru că te-ai făcut propriu naşterii Lui în tine prin Sfântul Duh.

Hristos a luat chip în noi, pentru ca noi să creştem spre starea de a fi *bărbaţi desăvârşiţi*, adică *împlinitori ai poruncilor Lui*, plini de puterea harului Sfântului Duh, prin care Hristos Îşi zugrăveşte icoana Sa în sufletele noastre.

*

Virtuţile creştinului iau naştere prin continua exersare a faptelor bune. Faptele noastre bune alungă răul din noi încetul cu încetul, fără ca noi să fim conştienţi, întru totul, de această *schimbare* care se face în noi. Mai ales pentru începători...

Fapta bună ia chip în noi atunci când începe să devină *ceva firesc* pentru fiinţa noastră. Pentru că numai atunci putem să vorbim *cu deplină cunoştinţă* despre faptele sfinte ale drept-credinciosului creştin.

Începătorii nu sunt conştienţi întru totul, pentru ca să nu creadă că *au ajuns prea sus*, dacă încep să-şi curăţească sufletul de patimi. Dar ei înţeleg, pe măsura lor, pentru ca să vadă că Dumnezeu e prezent şi că îi cheamă spre o şi mai mare înduhovnicire.

Prin asta se cunosc cei care încep să se înduhovnicească: sunt conştienţi de mişcările sufletului lor şi încearcă să-şi *potrivească* viaţa cu învăţătura cea sfântă.

Nu te mândreşti, dacă priveşti mai sus de tine şi vezi câte nu înţelegi şi spre ce minunate fapte şi desăvârşită viaţă eşti chemat.

Cât de *mici* suntem noi, cei care privim la Tine, Dumnezeule şi pe Tine căutăm să Te înţelegem şi altora să le împărtăşim a noastră credinţă!

De aceea alergăm către Tine, ca spre Cel care dă înţelepciune sfântă şi pecetluieşte viaţa noastră cu binele şi adevărul, pentru că la Tine este nădejdea înţelegerii noastre şi a vieţii noastre.

Întotdeauna vom suferi din cauza *lipsei de cuvinte* şi *de înţelegere* a vieţii după Dumnezeu, dacă El nu *vorbeşte* sufletului nostru şi nu ne *învaţă* să vorbim cu sfinţenie despre mila şi iubirea Sa faţă de oameni.

*

Despre Dumnezeu oamenii nu ştiu să vorbească, pentru că nu încearcă, plini de dragoste, să-I slujească.

Slujirea lui Dumnezeu îţi deschide inima şi inima va vorbi de la sine şi nu va tăcea. Pentru că de fiecare dată va mai fi şi *altceva* de spus despre Dumnezeu şi despre iubirea Sa faţă de oameni.

Dumnezeu izvorăşte veşnic *vorbire*, pentru că *Cuvântul trup S-a făcut şi S-a sălăşluit între noi* (In. 1, 14), ca să ne mântuiască.

*

Marea minciună a durerii e aceea de *a te întrista*. Cine se lasă *învins* de tristeţe alungă harul dumnezeiesc din el, har care e *bucurie*.

Domnul, înviind din morţi, ne-a spus: *Bucuraţi-vă!* (Mt. 28, 9), adică în harul Treimii şi slăvind puterea lui Dumnezeu, Care lucrează întru oameni.

Ce surzi suntem noi, nefericiţii! Pentru *o spoială de plăcere* sau pentru *un gând firav* Îl uităm pe Dumnezeul cerurilor, pe *Cuvântul care trup S-a făcut*, *pentru noi şi pentru a noastră mântuire*.

Spunem uşorului – *greu* şi greului – *uşor*. Spunem răului – *bine* şi binelui – *rău*, nevrând să suferim *puţin* şi să ne bucurăm *veşnic*.

Când lăsăm să intre în noi gânduri de *neorânduială* şi de *întristare posacă*, atunci am uitat rugăciunea şi ne-am pierdut trezvia. Suntem cei mai *orbi* şi mai *nesimţitori* atunci. Diavolul prin acest lucru *ne ia minţile*: prin faptul că ne face să ne gândim la noi *în mod egoist*.

Când credem că fără noi lumea *va muri* suntem *morţi*, suntem în cea mai mare înşelare. Noi suntem *pământ şi cenuşă* şi nimic mai mult.

Nimic nu-mi aparţine şi totul e primit. Păcatul mi l-am agonisit singur, cu trude, de cele mai multe ori, *cutremurătoare*.

Nu am ascultat şi am căzut. Nu m-am smerit şi m-am făcut de ruşine. Am ieşit în faţă şi mi s-a închis gura. Un om simplu mi-a dat o lecţie şi n-am avut ce să-i reproşez, pentru că mi-am dat seama că sunt *o epavă*, pe care dracii o suflă unde vor.

„Doamne, Tu eşti liniştea mea!”, strig. Chiar dacă eu Te uit de o mie de ori pe zi, Tu, tot de atâtea ori, îndreptează-mi inima mea spre Tine!

Caut înţelepciunea care vine de la Tine şi Tu nu o depărta de la mine. *Fără Tine nu pot face nimic*! Miluieşte-mă, ai milă de mine și mă iartă!

*

Păcatele de care *ne ferim să auzim* sunt cele care *ne stăpânesc*. Sfaturile Sfinţilor Părinţi ne amărăsc, pentru că luptă împotriva vanităţii noastre. Dar tocmai acestea sunt cele care ne fac bine, mult bine. Un bine *veșnic*.

Dacă ne-am privi atent păcatele, n-am mai pătimi atâtea pentru ele. De aceea, cred eu, că trebuie să ascultăm sfaturile celor experimentaţi şi să ne plecăm lor ca Domnului, pentru că ei ştiu *scopul faptelor omului*, pe când noi nu vedem acest lucru. Noi vrem să facem *o faptă*, dar nu vedem *urmările ei* pentru sufletul nostru.

Tot ceea ce *întristează* pe aproapele nostru nu e de la Dumnezeu. Numai dacă nu cumva el vrea ca *să se întristeze*, neurmând prin aceasta calea Sfintelor Evanghelii.

Sfaturile tămăduiesc, vindecă, *scurtează* drumul spre noi înşine. Ştiu şi că un sfat nu se potriveşte oricui. Dar smerindu-ne sufletul înţelegem ceea ce ne trebuie nouă.

Nu trebuie să ne smintească păcatele celorlalţi. Dacă privim la Domnul, nu mai putem să gândim la *altceva* decât la El.

Păcatul e lipsa rugăciunii şi a fricii de Dumnezeu. Când vine iubirea, pleacă frica, dar asta nu e pentru toţi. Să învăţăm să ne smerim, privind la Patimile Domnului nostru. El a suferit pentru noi, cât noi nu vom suferi niciodată.

Oricâte am face, trebuie să le socotim ca pe nişte *nimicuri*. În faţa Domnului suntem nişte *nimicuri* vrednice de plâns.

Dacă Domnul vrea să ne mustre, ce te doare pe tine?! Şi dacă El vrea ca să ne preamărească, pentru ce te bucuri?! Nevoinţele noastre nu contează, dacă Domnul nu dă harul Său. Lucrarea interioară *susţine* şi *îi dă forţă* celei exterioare.

Cei care doresc, cu adevărat, pe Dumnezeu nu precupeţesc timpul decât ca să-I placă Lui. Cel care place omului e urât de Dumnezeu. Smerenia şi umilinţa te fac să-ţi vezi adevărata stare. „Nu fac nimic!”, îţi spun acestea două. Pe cel care se roagă, Domnul îl învaţă să se roage.

Dacă nu ne vom pune nădejdea numai în El, atunci nu-L cunoaştem, negăm atotputernicia Sa şi marea Sa iubire de oameni. Domnul Hristos îi ajută pe păcătoşi, pentru că *El a venit ca lumea viaţă să aibă şi încă din destul.*

Orice ni s-ar întâmpla nu trebuie să ne înspăimânte şi nici să ne tulbure, dacă Domnul e cu noi, în rugăciune, prin harul Sfântului Duh.

Diavolii ne aduc hule şi se luptă cu noi, dar Domnul ne ajută când ne rugăm Lui cu credinţă. Inima sinceră e plăcută în faţa Domnului şi când un om sincer suferă nu se înspăimântă, dacă Îl are pe Hristos, Domnul şi Dumnezeul nostru.

Prin viaţa mea am smintit o groază de lume. Credeau că eu sunt *cineva* şi mulţi şi-au pus *mare nădejde* în mine şi eu eram *cel mai trufaş om* şi *cel mai mândru*.

Nu ştiam să-mi cer iertare şi îi învăţam pe alţii să ierte, nu o dată, ci de 70 de ori câte 7 (Mt. 18, 22).

Nu ştiam să fiu blând dar propovăduiam blândeţea şi nu cunoşteam pacea în mijlocul vâltorii dar vorbeam despre ea.

Cea mai grea pedeapsă o vor primi cei care au vorbit despre Hristos, dar nu I-au împlinit poruncile Sale. Cu amar voi fi pedepsit şi nu voi avea *cuvânt de dezvinovăţire*.

Trebuie să fim treji şi să tindem mereu spre Hristos, spre o viaţă tot mai deplină în Hristos.

Cel care are o soţie, vrea să o cunoască cât se poate de bine. Aşa trebuie să procedeze şi cel care vrea *să câştige* Împărăţia Cerurilor. Să-şi pună toată osteneala, tot timpul numai în slujba lui Hristos Domnul, privind la vieţile Sfinţilor Părinţi şi ale Sfinţilor din tot timpul. Cei care vor să înveţe *cum să se mântuiască* trebuie să înveţe de la Sfinţi şi, mai ales, de la Maica Domnului.

E mai bună, după cum spun Sfinţii Părinţi, *viaţa mică dar smerită decât virtutea plină de mândrie şi înfumurare*.

Eu n-am atins nicio stare şi n-am făcut nicio faptă bună şi acesta e adevărul gol-goluţ. Mă uit la cei desăvârşiţi şi n-am glas şi cuvânt ca să vorbesc în faţa lor. Ei, cu adevărat, au fost *mari* şi *slăviţi*. Îl cunoşteau pe Domnul şi trăiau viaţa cea plină de pace şi sfinţenie.

Cei care cer, începătorii care cer altceva decât *să-şi vadă păcatel*e şi *să şi le plângă* sunt înşelaţi de demoni şi nu ştiu ce vor. Lupta e împotriva *răului din tine*.

Te *îmbraci cu Hristos* numai lepădând pe *omul cel vechi*. Iubeşti pe Hristos Domnul numai *urmând* poruncile Sale.

Deşi sunt cel mai îndărătnic nădăjduiesc la mila Domnului. *Ceea ce e cu neputinţă la oameni e cu putinţă la Dumnezeu* (Mt. 19, 26).

Învinovăţirea de sine e leac pentru suflet. Când rabzi pentru Domnul, El îţi dă putere, pentru că *fără El se dărâmă casa sufletului* (Ps. 126, 1) şi *în zadar ne-am osteni*, dacă nu aşteptăm mila şi ajutorul Său.

Sfinţii Părinţi spuneau că *e bine să vorbeşti despre Dumnezeu dar mai bine e să te rogi Lui*. Cuvintele pe care le scriu acum mă vor judeca pe mine.

Fără dreaptă socoteală, orice faptă a noastră e *extremistă* şi *nu ne ajută*. Îmi place să vorbesc despre lucruri pe care nu le cunosc şi voi, cei desăvârşiţi, puteţi constata acest lucru.

Doamne, nu mă lăsa să bat câmpii! Du-mă la cunoştinţa Ta şi mă miluieşte! Rugaţi-vă pentru mine, ca sufletul meu să se bucure în vecii vecilor, după voia lui Dumnezeu.

*

Apropierea de Domnul e foc şi putere mare, e dor şi dulceaţă negrăită, e frică şi cutremur. Lacrimile curg de la sine. Nu mai ştii dacă eşti om şi nu te mai gândeşti la nimic altceva decât la El: la Ziditorul şi Împlinitorul credinţei noastre.

Păcatele ne ucid această bucurie. Pentru unii, ea nu se întâmplă, poate, niciodată, pentru că nu se caută apropierea

de Domnul. Nepătimirea e gând curat şi dumnezeiesc. Ea e susţinută de către *Duhul Sfânt*, Care *Se roagă pentru noi cu suspine negrăite*.

Doamne, dă-mi să mă mărturisesc Ţie cu căinţă şi cu zdrobire de inimă! Dă-mi început de pocăinţă şi de viaţă!

Cuvântul înalt al Scripturii e *hrană curată* şi *duhovnicească*. Cine se curăţeşte pe sine, acela Îl vede pe Soarele dreptăţii răsărind în inima lui.

Mari şi multe daruri ne-a dat Domnul prin întruparea Sa din Prea Sfânta Fecioară Maria! Cât de recunoscători şi de mulţumitori trebuie să fim! *Să ne curăţim simţirile dacă vrem să-L vedem pe Hristos*. *Să ne suim mintea la cer* pentru ca să-L lăudăm pe El aşa cum se cuvine.

Sfinte Grigorie de Nyssa[6], roagă-te pentru mine, ca să urc pe muntele curăţirii de patimi şi să văd pe Domnul meu, în întunericul cel mai presus de toată lumina! Dă-mi să cuprind cu inima şi cu mintea tâlcuirile tale, ca şi întru mine să se laude numele Domnului.

Doamne, inimă curată zideşte întru mine (Ps. 50, 11), pentru ca să-Ţi aduc daruri duhovniceşti şi luminate, adică pe *ale Tale dintru ale Tale*.

Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, nu mă uita pe mine, netrebnicul robul Tău şi du-mă la pocăinţa cea cu lacrimi şi adevărată!

Să se însemneze peste noi lumina feţei Tale, Doamne, ca să sărutăm gura iertării şi a iubirii Tale de oameni, curăţia şi sfinţenia Ta. Nu ne uita pe noi şi ne păzeşte ca pe lumina ochilor. Amin!

*

---

6 Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_de_Nyssa.

Sfinţilor Apostoli Petru[7] şi Pavel[8] rugaţi-vă pentru luminarea şi întărirea credinţei noastre, pentru ca să devenim sensibili la cuvintele cele sfinte şi să vă cinstim după cuviinţă!

Fiţi nouă pururea rugători către Domnul şi nu ne lăsaţi să ne sfârşim în păcate multe ci, cu rugăciunile voastre, să căpătăm *îndrăzneală* şi să găsim *lacrimi de pocăinţă* şi *mântuire veşnică*.

*

Păcatul *îl însingurează* pe om de Dumnezeu, oricât de *mic* ni s-ar părea nouă că e.

Simt uneori că mă bucur de *o linişte desăvârşită*. Mă simt *aproape de Dumnezeu* şi *liniştit*. Păcatul îmi răpeşte această linişte. Un singur gând fără trezvie înseamnă *a lăsa înăuntru* pe dracii cei curvari şi mândri, pe dracii cei fără de ruşine.

---

[7] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Petru.

[8] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Apostolul_Pavel.

Sufletul se topeşte; tăria sufletului se topeşte când se uneşte cu gândurile patimilor. Patimile sting fierbinţeala inimii şi înnegurează mintea.

O, multe sunt binefacerile rugăciunii! Ea luminează, trezeşte, curăţeşte, înalţă, înviază sufletul. Ea ne duce la pocăinţă şi la recunoaşterea netrebniciei noastre.

A recunoaşte vinovăţia ta înseamnă a face un pas ca să ieşi din focul Iadului. Primeşte insulta şi bucură-te când eşti insultat pe nedrept! Roagă-te pentru cel care te insultă, părându-ţi rău de răutatea şi nepăsarea lui. Cel care se roagă pentru cel care îl nedreptăţeşte înţelege de ce a iertat Bunul Dumnezeu pe cei care-L răstigneau pe El. *Ei nu ştiau ce fac* (Lc. 23, 34); iar El îi ierta din marea Sa iubire de oameni.

Dacă iertăm ştim care e iubirea pentru Hristos Domnul, cât de mult avem nevoie de El. El e viaţa noastră, Hristos, Domnul nostru. Dacă ne răstignim trupurile, patimile şi poftele aflăm cât de bună e moartea lui Hristos, cât de folositoare, nouă, creştinilor.

Te răstigneşti împreună cu Domnul, cu conştiinţa fermă că vei şi învia împreună cu El şi te vei bucura de comuniunea veşnică cu El.

Milostenia e o carte din care înveţi iubirea lui Dumnezeu. Dai, pentru că Hristos S-a dat pe Sine pentru tine; şi dai, pentru că niciodată nu vei da, pe cât Domnul ţi-a dat ţie.

O, frumoşi sunt cei cu inima curată! Ei văd pe Dumnezeu. Ei sunt îmbrăcaţi cu lumina Sfântului Duh. Doamne, dă-ne să ne bucurăm veşnic de Tine! Acum şi în vecii vecilor fii cu noi!

Slujbele lungi ţin trupul în mână iar rugăciunea din inimă e viaţa sufletului. Cei care *se apropie de Dumnezeu se apropie cu frică şi cu cutremur* (Ps. 2, 11). Cel cu o conştiinţă adevărată se va simţi întotdeauna netrebnic de a se apropia de Dumnezeu.

A îndrăzni înseamnă *a crede în mila lui Dumnezeu*, pentru că ea *a biruit lumea* (In. 16, 33), păcatele, viciile şi moartea. *Dumnezeu S-a făcut om pentru mine, ca şi eu să mă fac dumnezeu, după har, pentru El*. Cât de mult m-a iubit Dumnezeu!

La strană trebuie să se cânte lin şi cu multă expresivitate. Ceea ce se cântă din inimă e bogăţia Sfântului Duh. Psalmii trebuie recitaţi conform cu textul care trebuie

recitat. Solemnitatea, tânguirea, bucuria, pocăinţa trebuie să transpară în glasul nostru.

A fi subtil e tot una cu *a căuta cele ale aproapelui*, mântuirea lui, apoi pe a ta. Tot ce e afectat de egoism nu e o jertfă bine primită. Dă milostenie, dar dacă te mândreşti cu ceea ce faci, mai bine nu mai da. Nu sfătui pe cel care nu aşteaptă sfat de la tine. Când cineva îţi cere părerea, lasă-i lui, ultima alegere.

Trebuie să povăţuim, nu să convingem cu forţa! Ceea ce se face cu forţa nu e după Dumnezeu, pentru că Dumnezeu e libertate, bucurie şi pace. Dacă cineva poate face un lucru mai bine decât tine, nu îi sta împotrivă.

Nu considera smerenie fuga de răspundere şi nu te arăta fricos atunci când eşti învins de diavol. *Scoală-te şi te va ridica Hristos Domnul*, adică El te va face să stai în picioare.

Bucuria adevărată e bucuria Sfântului Duh şi nu o poţi şti decât din experienţă. Ceea ce nu înţelegi nu poţi formula. Trebuie să te fereşti de tot ceea ce se face la vedere şi de tot ceea ce se face cu sudoare puţină.

Conştiinţa slăbiciunii personale vine din prăbuşirile şi căderile tale. Adevărata pocăinţă e semnul dependenţei totale de mila lui Dumnezeu, nemaivăzând altă cale de scăpare. Mustrările conştiinţei tale îţi arată gravitatea îmbolnăvirii tale spirituale.

Păcatele spovedite sunt iertate şi ele nu mai trebuie repetate încă o dată, la următoarea spovedanie. Dacă preotul te-a dezlegat de ele şi Bunul Dumnezeu te-a dezlegat, căci ce dezleagă preotul jos, dezleagă şi Dumnezeu în ceruri.

Trebuie să ne rugăm pentru oricine şi pentru orice lucru bun. Astfel ne arătăm compasiunea şi înţelegerea pentru aproapele nostru. Dorind celui de lângă tine tot ce ţi-ai dori şi ţie, te arăţi împlinitor al poruncii dumnezeieşti. Nu poţi iubi dacă nu ierţi şi nu poţi fi iertat de Dumnezeu, dacă nu ierţi tuturora, din inimă.

Până nu ne simţim liberi de orice lucru şi gând, nu ştim care e libertatea Sfântului Duh. Sfinţii sunt minunaţi prin atât de multa răbdare şi suferinţă de cât au dat dovadă. Ei au iubit crucea Domnului şi *nu s-au uitat la trup, pentru că e trecător, ci la suflet, la lucrul cel nemuritor*. Ei *şi-au mutat mintea la cer*, înstrăinându-se de moliciunea şi fierbinţeala ruşinoasă a păcatului.

Orice lucru mare ai face, să nu îl crezi decât ca un dar al marii iubiri de oameni a lui Dumnezeu faţă de tine. Cel care se roagă, simte nevoia să se adâncească, pe zi ce trece, în contemplarea bunătăţii şi a iubirii lui Dumnezeu. Cei care s-au învăţat cu liniştea Sfântului Duh, se simt goi, când ea îi părăseşte. O, cât de urâtă e depărtarea de Dumnezeu!

Cei care Îl doresc pe Dumnezeu nu mai pot dori şi altceva. Dumnezeu *ajunge*, e mult prea mult pentru un suflet *îndrăgostit* de viaţa sfântă şi fără de prihană.

Nu poţi dori sfinţenia lui Hristos şi, în acelaşi timp, bogăţia, ştiinţa pentru ştiinţă sau laudele de la oameni.

Lauda de la Dumnezeu e primirea harului dumnezeiesc, care este cea mai mare podoabă, *împodobire* a sufletului omenesc. Cei care se îmbracă în cămaşa *cea una* şi ţesută pe de-a-ntregul, a Sfântului Duh, sunt goi de orice dorinţă şi remuşcare.

Numai noi suntem de vină întotdeauna. *Dumnezeu, pe cei pe care-i iubeşte, îi mustră*, direct sau indirect. Cel care primeşte mustrarea înţelege la ce îi foloseşte.

Să ne învăţăm a iubi *ştiinţa duhovnicească*, pentru că în ea e viaţa noastră veşnică!

Păcătuim zi de zi...dar Domnul ne aşteaptă, ne cheamă, ca să ne dăruiască *mare milă*.

Când mă gândesc la marea milă şi iubire a lui Dumnezeu îmi dau lacrimile. Nu poţi sta *liniştit* când simţi că Dumnezeu face minuni cu creaţia Sa. Eşti exaltat, plin de mulţumire şi recunoştinţă.

A dori *să fii aproape* de Dumnezeu e scopul vieţii creştine, pentru că acest lucru vrea Bunul Dumnezeu de la noi. Cu cât eşti *mai aproape*, cu atâta vrei mai mult, pentru că urcuşul duhovnicesc e nesfârşit, e veşnic.

Doamne, nu-mi stinge dorul de Tine şi nu mă lăsa în noaptea nesimţirii şi a întristării! Eu greşesc în fiecare clipă dar la Tine e nădejdea mea. *Învaţă-mă ca să fac voia Ta, că Tu eşti Dumnezeul meu*. *În răbdarea noastră, dobândim sufletele noastre*. Cu cât înţelegem mai mult voia Domnului, cu atât ni se pare *mai uşor* drumul evanghelic.

Apropierea de Dumnezeu e prietenia Sfântului Duh, e *tot darul cel bun şi desăvârşit, care de sus se pogoară* (Iacov 1, 17).

Doamne, nu ne lăsa! Aminteşte-ne că murim, că vom fi judecaţi, că suntem *goi* şi *murdari*! Nu ne lăsa de ruşine dracilor, pentru că la Tine am nădăjduit!

Fii Doamne, *virtutea mea*! Acoperă-ne cu marea Ta milostivire şi iubire de oameni! *Nu vom muri ci vom fi vii şi vom lăuda lucrurile Tale*.

Cei care trăiesc cu harul Sfântului Duh în sufletul lor, ştiu *de ce am scris* şi *de ce scriu* despre aceste lucruri. Harul Prea Sfintei Treimi e viaţa noastră. El ne ţine în viaţă.

Cât de mare e preoţia, Dumnezeule mare! La ea te uiţi ca la un colos. Cine poate fi *atât de sfânt*, ca să creadă că *poate ţine* în palme, cu adevărat, pe Fiul lui Dumnezeu?!

Vezi câtă coborâre, câtă smerire, pentru noi, păcătoşii şi nerecunoscătorii! Nu ne întoarcem să-I mulţumim Domnului decât foarte puţini, pentru toate câte ne trimite în toate zilele vieţii noastre.

Cei străini de înţelegere vin şi Îl laudă pe Dumnezeu pentru marea Sa iconomie.

Dacă Dumnezeu face bogat pe cel sărăcit oarecând de păcate, de ce te întristezi? De ce nu crezi, că Dumnezeu Îşi poate face *lăudători* şi din cei care, mai ieri, aveau *o inimă de piatră*?

Ceea ce ni se pare cu neputinţă nouă, e cu putinţă la Dumnezeu. *Să cerem ca şi când am fi primit deja*.

Să nu ne îndoim de ceea ce cerem, dacă ştim că e un lucru bun ceea ce cerem. Domnul primeşte rugăciunea spusă cu *credinţă fermă*.

*

Cei care, deşi botezaţi în numele Prea Sfintei Treimi, neagă Sfânta Biserică şi taina credinţei, n-au gustat *conştient*, cu adevărat, din bunătatea Domnului, pentru că atunci ar fi afirmat: *Bun este Domnul*!

Cei care gustă din *Izvorul fără de moarte* nu pot spune, chiar şi în cele mai mari căderi şi neputinţe ale lor, că Domnul nu e *mare* şi *minunat* şi *pururea iertător*.

Să nu îi alungăm! Să auzim mereu: *Milă voiesc, iar nu jertfă!* (Os. 6, 6). Și: *mântuirea* sufletelor lor, nu *judecată*!

E uşor *să judeci*, adică *să îndrăzneşti să judeci* în locul Fiului lui Dumnezeu, pentru că *El a primit toată judecata de la Tatăl*.

E uşor să crezi că poţi *arunca* în Iad un suflet pentru care Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat a suferit răstignirea şi moartea pe cruce.

Dar Domnul ne învaţă *să nu blestemăm ci să binecuvântăm*. *Cine scoate sabia* dreptăţii în faţa aproapelui, nu se va bucura de *mângâierea milei* din partea Domnului. Cine crede că *poate osândi* pe un om, nu ştie câte *poate ierta* Dumnezeu, dacă el se pocăieşte.

Unii oameni s-au mântuit într-o zi, alţii în câteva clipe. Bunul Dumnezeu *ne pândeşte* toată viaţa sufletele, pentru ca să primească libera noastră consimţire şi să ne dea viaţa veşnică.

Doamne, pe cei care Te neagă pe Tine, pentru că nu Te-au cunoscut, datorită păcatelor lor, miluieşte-i! *Caută din cer şi vezi* netrebnicia neamului omenesc şi nu fi aspru cu noi, că noi suntem slabi, *pământ şi cenuşă*. *Ca iarba trecem* (Ps. 102, 15).

Ai milă de neamul românesc şi de toate neamurile de sub soare, ortodoxe sau nu, şi îndreaptă-le la adevărul Tău, că Tu eşti adevărul vieţii celei veşnice.

Învaţă-ne să ne rugăm. Alungă de la noi *frica de robi* şi dă-ne *încrederea de fii*! Dă-ne să mărturisim în inimile noastre, că *Tu eşti Domnul şi Stăpânul vieţii noastre*.

Şi pe cei din Iad, după voia Ta, uşurează-i şi astâmpără-le setea de Tine şi nevoia de comuniune cu Tine. *Arată-Te, Doamne, minunat întru Sfinţii Tăi*. Învaţă-ne să ne rugăm cu căinţă şi durere multă.

Cel de lângă noi e cel pentru care a murit Hristos Domnul. Cel de lângă noi e *preţul* cu care a fost plătit Domnul, cu *preţul sclavului*, cu 30 de arginţi.

Doamne, învaţă-ne să Te iubim şi să Te ascultăm şi să Te adorăm şi să Îţi mulţumim Ţie întotdeauna. Fără Tine alergăm în pustiul lipsei de sens, privim iluzii de moarte, rătăcim.

Tu nu eşti *o iluzie*! Tu eşti *Viaţa lumii*, Domnul şi Creatorul nostru. Arată-le celor care nu Te cunosc, cât de minunat eşti Tu cu cei care Te iubesc pe Tine. Arată-le lor, celor ce nu Te ştiu, care e *biruinţa* şi *scăparea* creştinilor ortodocşi.

Prea Sfântă Doamnă şi Maică nu ne uita pe noi, ceea ce eşti bună şi iubitoare de oameni. Strică cu rugăciunile tale cursele balaurului, care vor să ne prindă pe noi.

Arată-ne înfricoşaţi dracilor vicleni, Doamne, ca să vadă că Ţie Îţi slujim, cu smerenie şi sfială.

Doamne, alungă bariera păcatului meu, care mă desparte de Tine. Alung-o din inima mea şi mă miluieşte!

Deşertăciuni sunt toate cele omeneşti iar casa noastră, de aici, e *o casă cu chirie*.

Casa noastră e în cer, casă nefăcută de mână omenească (II Cor. 5, 1). Ceea ce trebuie să treacă, trece. Numai *Dumnezeu rămâne*. Numai *El nu se schimbă*.

Toţi Sfinţii, rugaţi-vă pentru noi, ca să ne venim în fire! Avem mare nevoie de rugăciunile şi de ajutorul vostru.

Voi ştiţi să vă rugaţi cu adevărat. Nu încetaţi să vă rugaţi pentru noi, ca să avem răspuns bun la înfricoşata Judecată a Domnului.

Iară şi iară cădem înaintea voastră şi ne rugăm să mijlociţi pentru noi. Timpul e *scurt* iar noi suntem *slabi*.

Cel care începe să-şi simtă slăbiciunea sa a aflat milă în faţa Domnului. Domnul înţelepţeşte pe cei care vor să o rupă definitiv cu răul şi să lucreze binele.

Cele mai frumoase clipe sunt ale privegherii. Atunci rugăciunea ţi se face linişte şi izvor de rugăciune neîntreruptă.

Bucuria întâlnirii cu Domnul în Sfânta Euharistie, trebuie prelungită în milostenie. Milostenia e rodul milostivirii. Iertarea naşte iertare. Iubirea naşte iubire multă.

Fără să te *simţi iubit* nu poţi *iubi*. Ajungând la conştiinţa iubirii lui Dumnezeu înţelegi că orice ai face tu, din iubire, nu poţi să faci tot ceea ce a făcut Dumnezeu pentru tine.

Suntem *datori vânduţi* bunătăţii veşnice a lui Dumnezeu. El ne doreşte pentru veşnicie. El e viaţa celor ce Îl recunosc ca *Viaţă a lumii*.

Doamne, arată-Te milostiv! Fii cu noi după *mare mila Ta* şi nu după *dreptatea Ta*. Oricât am greşit noi, *nu ne îndepărta de la mila Ta*.

Fă să strălucească în noi lumina feţei Tale, Doamne, ca să vedem faţa Ta cea preasfântă şi să mărim mila Ta, Iubitorule de oameni!

Prea Sfinte Duhule, milostiveşte-Te de mine şi mă miluieşte! Darurile Tale cele bogate, Dumnezeule, nu le feri de robul Tău. Dă-le mie, Doamne, ca să slăvesc numele Tău în toţi vecii!

Cine poate să fie *vrednic* de *vederea Ta*? Cine poate să fie *drept* şi *fără prihană*? Numai Tu, Doamne, şi cui voieşti Tu *să îi ajuţi*.

Eu sunt om nerecunoscător şi păcătos şi mult hulitor. Vrednic de Iad sunt şi de toată munca. Mare şi minunată e milostivirea Domnului, că nu m-a străfulgerat pe mine întru dreptatea Sa şi nu m-a aruncat în Iad după adevărul Său.

Aşteaptă, îndelung aşteaptă Domnul îndreptarea mea! Stau ca un om fără minte, Doamne, şi nu ştiu ca să fac voia Ta. Mare mi-e neînţelepţirea. Nu Te îndepărta de la robul Tău. *Nu mă uita printre cei vii, ca pe un mort*.

Oricine e de la Dumnezeu ascultă glasul Său. Oricine e *învăţat* de Domnul nu se gândeşte la *el*, ci la *aproapele lui*.

Doamne, pe preoţii Tăi şi pe mai marii Bisericii Tale, între Sfinţii Tăi aşază-i! Lângă ei, fă-ne să ne odihnim şi noi sufletele.

Povara păcatelor e grea, Legea Ta, nu! Cerbicia noastră e *răul*, pentru că *voia Ta e sfântă şi fără de prihană*.

*

Dacă urmăm pe Domnul Hristos cu iubire şi cu smerenie multă, nu ne putem îndoi de poruncile Sale şi vedem în cuvintele Sale *cuvintele vieţii*, pline de Duhul Sfânt şi de sfinţenie dumnezeiască.

Când devenim liberi de păcat şi de răutate, simţim cât de *bun* e Domnul şi *cum trebuie* să tratăm libertatea Sfântului Duh, care *se face* în noi.

Să nu ne îndoim! Slăbiciunile noastre să le punem în faţa Sa şi pe El să-L rugăm să ne ajute.

Doamne, vindecă-ne că pierim! Doamne, auzi-ne că suntem întristaţi şi ne clătinăm ca frunzele în bătaia vântului!

Cine a simţit *dulceaţa* şi *bucuria lină* a harului Sfântului Duh să laude pe Domnul.

Cine are sufletul *blând* şi *împăcat* să se bucure şi să dea slavă lui Dumnezeu Cel în Treime: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Fericit e cel ce a aflat lacrimi de pocăinţă.

Fericit e cel care şi-a văzut mulţimea păcatelor sale şi acum suspină şi se vaietă şi cu post îşi luminează trupul şi

mintea şi cu rugăciunea arde inima lui aprinsă de darul Sfântului Duh, căci minunate lucruri face Dumnezeu întru Sfinţii Săi!

În Biserica slavei Tale stând, Doamne, în cer mi se pare a sta şi cugetând la frumuseţea şi mila Ta, mintea îmi ia foc şi lacrimile îmi apar în ochi, luminându-mă şi întărindu-mă.

Cine poate privi la Maica lui Dumnezeu? Cine poate spune frumuseţea şi darurile milostivirilor ei cele bogate? Cel care are gânduri necurate să tacă şi să nu vorbească! E blasfemie să vorbeşti împotriva Sfântului Duh.

Smereşte inima mea, Iubitorule de oameni! Înalţă-mă din iadul păcatelor mele şi din multele mele patimi, ca să Te văd pe Tine răsărind, pe Tine, Soarele Dreptăţii, în ziua cea *neînserată* a Împărăţiei Tale.

Nu mă părăsi pe mine şi nu mă arăta *nevrednic* de bunătatea Ta ci, din mare Ta milă, auzi-mă şi mă miluieşte, ca să strig Ţie: Cel care miluieşti pe cei nevrednici, Doamne, mărire Ţie!

Rugăciunea trebuie să fie ceva *natural*, ca *o respiraţie normală*. Nu trebuie să credem că am început *ceva nou* când ne rugăm, pentru că asta e *grija* creştinului: *rugăciunea neîncetată*.

Milostenia trebuie să vină *de la sine*, la fel ca şi *iertarea*. Urmând Sfinţilor lui Dumnezeu trebuie să ne facem *prieteni* cu toţi şi *să iertăm toate* pentru învierea cea de a treia zi a Domnului.

Dacă înţelegem *sensul* învierii Sale putem ierta, ca să fim iertaţi. Cine *nu iartă* nu *iubeşte* pe Dumnezeu şi cine nu *iubeşte* pe Dumnezeu *necinsteşte* chipul Său din el.

Dumnezeu e iubire (I In. 5, 16) şi El ne cere ca şi noi să fim *asemenea* Lui, plini *de iubire* şi *de curăţie* şi *de iertare*. Cel care se spovedeşte din toată inima e *auzit* şi *iertat* de către Domnul.

Cine vine cu inima smerită şi cu nădejde în mila lui Dumnezeu simte viaţa în el însuşi, mâncând Trupul şi Sângele Domnului, pentru că mănâncă viaţa care se împarte tuturor şi nu se desparte, care întotdeauna se dăruieşte şi niciodată nu se termină.

Cine ne-a iubit pe noi *mai mult* ca Dumnezeu? Cine n-a socotit *o înjosire* să se facă Om pentru noi, decât El?

Dumnezeu voieşte ca toţi oamenii să se mântuiască şi la cunoştinţa adevărului să vină, pentru că El *caută pe cel pierdut*, pe cel singur, pe cel *îmbătrânit* în păcate multe.

În Biserica Sa, să lăudăm pe Domnul cu inimă curată! Să nu ni se pară *prea mult*, nimic din ceea ce facem pentru El. Până la sânge să ne luptăm cu noi înşine ca Domnul să ne dăruiască izbăvire deplină de păcatele noastre.

Sfinţilor ai lui Dumnezeu, miluiţi-mă, ca să înţeleg voia lui Dumnezeu şi marea Sa iubire de oameni. Nevrednic sunt eu între fiii oamenilor, chip al păcatelor şi vas al necurăţiei.

Mândria şi desfrânarea îmi mănâncă inima şi, din fapte, mă arăt ca un om *fără minte* şi *neînţelept*. Nu mă lăsa să mă îndepărtez de la Tine, Doamne şi pe dracii cei spurcaţi nu-i lăsa să mă batjocorească!

Fii cu mine în *vreme rea* şi în *vreme bună* şi înţelepciune *picură-mi* pe buzele mele, ca să ştiu *să vorbesc* şi să ştiu *când să tac*.

Cel care mă asculţi acum, priveşte, şi vezi pe cel mai nenorocit om al pământului, pe cel care şi-a aruncat demnitatea de om şi a devenit *animal* şi în loc să Îl laude pe Dumnezeu, L-a uitat şi împotriva Lui a luptat.

Priveşte la mine şi la prostia mea şi nu îmi urma mie, că sunt *om nebun* şi *ticălos*, mai rău ca cel care *L-a vândut* pe Domnul!

Priveşte la Sfinţii lui Dumnezeu, la răbdarea lor, întru care şi-au câştigat sufletele lor.

Priveşte la Martiri şi la Cuvioşi şi la Mărturisitori şi la toate Sfintele femei.

Vei vedea *frumuseţea* şi *bucuria harului* Sfântului Duh în aceştia. Vei afla *nerăutatea*. Ai să guşti *liniştea*. Ai să te umpli de *toată dorirea după Dumnezeu*.

O, cel care nu-L cunoaşte pe Dumnezeu, nu ştie că *există*! Cel care nu a înţeles *marea iubire de oameni* a Domnului e robul propriilor sale idei.

Dumnezeu e bucurie şi sfinţenie şi dreptate. După acestea se cunosc *creştinii adevăraţi*: după bucuria Domnului pe care o au în inimile lor şi din cauza căreia sunt în stare *să-şi dea şi viaţa*, numai ca făptura lui Dumnezeu să *nu se smintească* întru ei.

Doamne, miluieşte-i pe cei care *s-au smintit întru mine*! Iartă-i pe cei care *mă duşmănesc* şi-i binecuvintează pe cei care îmi sunt *prieteni*.

Prietenul adevărat e cel care, din iubire de Dumnezeu, caută să înţeleagă *cum să iubească* pe prietenul său. El nu vrea să i se întâmple *nimic rău* şi dacă i se întâmplă, consideră răul *ca pe al lui*, purtând *sarcina lui* ca *pe a sa*.

Cei care au învăţat să fie *prieteni* au învăţat-o de la Hristos Domnul, Care S-a făcut pentru noi *blestem*, ca să ne scape din robia vicleanului diavol.

O, cât de *atenţi* trebuie să fim în viaţa noastră! Întotdeauna treji. Întotdeauna în stare să ne dăruim.

Nimic şi nimeni nu ne poate *despărţi* pe noi de iubirea Domnului şi Dumnezeului nostru.

În modul nostru de vieţuire *să sfinţim* numele de *creştin*, adică *să ne sfinţim pe noi înşine*, ca să fim *demni* de numele Domnului Hristos.

Bucuria şi pacea nu au hotar în cer. Suportăm totul pentru Împărăţia Cerurilor şi e cel mai mare lucru.

Dacă ne *împiedicăm*, nădejde în Domnul avem.

Dacă ne împiedicăm şi cădem *să nu deznădăjduim*, că minunat e Domnul şi gata îi ascultă, pe cei ce strigă către Dânsul.

Diavolii se tem de cei cu inima plină de focul Sfântului Duh!

Crucea Ta, Doamne, s-a făcut nouă *izvor de bunătăţi* şi *de daruri multe* şi *sfărâmă taberele celor potrivnici*.

Răbdarea e mama înţelepciunii şi înţelepciunea ridică viaţa noastră ca pe o ardere de tot bine primită. Fără bunătatea Domnului nu putem să facem nimic bun. Nimic nu se face fără *ajutorul* Său. Cine nu înţelege acest *adevăr*, stă departe de viaţa şi de iubirea lui Dumnezeu.

Când nu ne înţeleg pe noi oamenii, să ne rugăm Domnului ca *să ne lumineze*, că toţi avem nevoie *de luminare* şi *de înţelepţire*.

Când suntem nevoiţi *să dăm mărturie* despre *înţelegerea noastră*, trebuie să o facem cu *conştiinţa bună* şi *fără înfumurare*.

Celui căruia i se pare că stă, i se ia şi ceea ce credea că are (Lc. 19, 26).

Iubirea nu se trufeşte, nu caută la ale sale, nu răspunde cu îndrăzneală şi neruşinare (I Cor. 13,5).

Dacă vrem *să zidim*, de ce ne purtăm ca nişte oameni *care dărâmă*?

Dacă vrem *să urmăm* Domnului, de ce căutăm pe *ale noastre*?

Cine caută *slava sa* şi nu pe *a Domnului* va fi dovedit *un huligan*, care dorea să intre la nuntă fără *haina faptelor bune* şi *a virtuţilor*.

Cine crede că *ştie adevărul*, să se facă *nebun*, ca să nu fie dovedit *nebun*.

Mare frică şi cutremur voi suferi la moartea mea. Mă voi vedea cu totul *lipsit* şi *gol*. Voi vrea să mă duc după untdelemnul faptelor bune şi îmi voi da seama că nu mai e timp.

„A trecut timpul!”, mi se va spune. „Ca un nebun ţi-ai trăit viaţa. Acum stai afară, în Iadul voii tale nedrepte!”.

Doamne, nu mă părăsi! Cine poate fi *Sfânt*, Doamne, pe pământ, *afară de Tine*? Cine se poate *curăţi* fără *mila* şi *voia* Ta?

În păcate multe trăim şi nu ne dăm seama că trăim *atât de josnic*. Considerăm viaţa noastră ca pe *o poveste oarecare* şi nu ca pe *timp al pregătirii noastre pentru viaţa veşnică*.

Iartă-ne, Doamne! Dă-ne *minte* şi *inimă curată*.

Miluieşte-ne! Arată-Te Bun şi Milostiv cu noi, că ne afundăm cu totul!

În clipa ispitirii noastre, fii *Sprijinitor* şi *Apărător tare* al nădejdii noastre! Căci numai Tu poţi *să ajuţi* poporul Tău şi moştenirea Ta.

*

Orice tulburare a sufletului, chiar dacă pare *bună*, e *o stârnire* a noastră de către diavolul, pentru că Domnul e pace, înţelegere, iubire şi nu *război*.

Cuvintele cele sfinte *ne înfricoşează* pe noi, cei leneşi şi mult păcătoşi, pentru că ne arată *adevărul nostru* şi noi, văzându-ne *goi*, în loc să cerem *îmbrăcămintea harului*, ne îmbrăcăm cu *frunzele părerii de sine* şi *ale minciunii*, cu *nepocăinţa cea mai urâtă* în faţa lui Dumnezeu.

Nu dorim să fim *vindecaţi*. Credem că putem să-L minţim pe Dumnezeu, pe Cel care *ştie cu adevărat* netrebnicia noastră.

Adevărata înţelepciune e *fuga de păcat* şi *continua pază* din toate părţile.

Ceea ce vindecă cel mai mult e *smerita cugetare*, pentru că această *sfântă dorinţă* după *sărăcia duhovnicească* se vede pe sine, în comparaţie cu ceilalţi, ca fiind *cea mai netrebnică* şi *respingătoare*.

Orice lucru bun am face să ne spunem: „Slugi netrebnice suntem, pentru că am făcut ceea ce eram datori să facem”, după cuvintele Domnului.

Domnul luptă cu noi *împotriva* patimilor noastre. El e *fiinţa* virtuţilor noastre. Numai cei care au luptat *până la sânge* cu ei înşişi, ştiu *bunătățile* lui Dumnezeu.

Eu, iubitor de păcate fiind, nu m-am învrednicit de un asemenea mare *eroism duhovnicesc*, pentru că aceasta e înţelepciunea celor ce se luptă *lupta cea bună* şi sunt *moştenitorii* Împărăţiei cereşti.

Fericit este cel care şi-a curăţit inima şi a văzut pe cele *ce vor fi date* Sfinților, adică *arvuna* celor ce iubesc pe Dumnezeu cu adevărat!

Să fugim după *pacea* şi *liniştea* sufletului şi să fim *tari* împotriva gândurilor rele şi desfrânate.

Cei care se roagă cu inima fierbinte lui Dumnezeu, sunt împiedicaţi de diavol cu hule de tot felul şi cu multe nelinişti şi scârbe. Nu trebuie să ne temem!

Trebuie să ne temem de pierderea sufletului nostru, de faptul că ne-am putea *îndepărta* de iubirea lui Dumnezeu cea pururea fiitoare.

Să iertăm din suflet pe cei care ne fac rău. Să-i iertăm prin cele mai *frumoase rugăciuni* către Bunul Dumnezeu.

Toţi păcătuim, toţi suntem netrebnici, dar prin pocăinţă ne apropiem de Dumnezeu.

Domnul a spus: „Pe cel ce vine la Mine nu-l voi scoate afară”. Pe cei ce vin cu credinţă multă în iertarea lor, Dumnezeu nu-i respinge. *Celor care iubesc mult pe Dumnezeu li se dă mult*, încă din viaţa aceasta.

Dacă am înţelege *deşertăciunea lumii* şi am sui mintea noastră la înălţime, la înălțimea cugetării dumnezeiești, am dispreţui tot ce azi lăudăm.

Gândul Judecăţii să străpungă inimile noastre şi frica de Iad să ne zguduie sufletele, pentru că fără iubirea Domnului nostru nu vom moşteni viaţa şi în Iadul morţii şi al indiferenţei vom aluneca.

Vai mie, zic eu, ticălosul! Cel care *vrea să vă înveţe* acum e *mai rău* decât toţi şi cel care *teologhiseşte* acum va sta ca *un peşte fără de glas*, neavând vreo purtare bună şi vreo faptă cuvioasă.

Cu cei *mincinoşi* şi cu *faţă teatrală* voi fi socotit, căci nu am pus *început bun* şi *ferm* îndreptării mele.

Păcatul biruieşte prin aparenţa lui dar urmările sunt durerea şi singurătatea.

Când pleacă harul lui Dumnezeu din noi suntem *singuri*. Toată înţelepciunea şi liniştea noastră ni se par a nu fi fost niciodată. Cădem şi pierdem toată înţelepciunea strânsă cu greu şi cu multă sudoare. Pentru o secundă de nepăsare aruncăm de la noi fapta cea bună şi ne punem coarnele înfumurate ale mândriei şi ochelarii maţi ai nepăsării, nemaidorind să privim pe Lumina cea adevărată, Care a venit în lume *să-i mântuiască pe cei păcătoşi*.

Când *părerea de sine* ia locul *adevăratei înţelepciuni* nu mai ştim să spunem *cuvinte smerite* şi *uităm* de Legea Domnului.

Ne lăudăm cu poruncile Domnului şi pe ele le călcăm în tot timpul, şi asta nu *forţaţi de cineva*, ci *din proprie iniţiativă*.

O, mare e prostia mea! Rugaţi-vă ca să nu fiu *pedepsit* pentru netrebniciile mele şi pentru înfumurarea mea de fiecare clipă!

Postul face atât trupul cât şi sufletul proprii rugăciunii. Trupul se simte uşor iar sufletul, limpezit de aripa sfântă a înţelepciunii, priveghează în rugăciune şi contemplă pe cele ale lui Dumnezeu.

Să nu căutăm la *faţa omului* că ea ne poate înşela! Să ne uităm la liniştea, la bunătatea, la smerenia, la dragostea şi frica de păcat a omului celui din lăuntru, că acestea sunt semne ale prezenţei harului Duhului Sfânt în oameni.

Cel care simte înmulţirea Duhului, înmulţeşte rugăciunea. Cel care vrea mai multă *pace*, e întraripat de *un dor mult mai înalt* pentru Dumnezeu.

Cel ce începe să se pedepsească şi mai mult, a cunoscut cu fapta, că *trupul e neputincios dar sufletul e osârduitor* (Mt. 26, 41).

Bărbatul înţelept nu vorbeşte decât despre lucrurile pe care le ştie *prea bine*, iar eu, vorbind de lucruri pe care nu le fac, mă voi arăta ca *un om de râs*, în faţa celor care au o viaţă după sfinţenia Domnului.

Noi suntem *slabi* dar să ne punem nădejdea în mila lui Dumnezeu şi El ne va îndrepta spre *calea cea strâmtă* şi *cu chinuri*.

Dacă nu osândim pe nimeni, ne vom osândi numai pe noi înşine.

Dacă nu vom dori decât să ne pocăim de multele noastre păcate, vom avea linişte şi ajutor de la Dumnezeu.

Osteneala e şcoala înţelepciunii şi fapta bună arată cunoştinţa lui Dumnezeu care e întru noi.

Când miluim pe aproapele nostru să nu uităm marea bunătatea a lui Dumnezeu care se face cu noi în tot timpul.

Celor ce li se pare că *stau*, pentru că de la Dumnezeu e *nepătimirea lor*, să ia *aminte*, adică *să se îngrijească* ca să nu fie robiţi de dracii care vin şi găsesc *casa măturată*.

Nu *căderea* e *mai grea*, ci *rămânerea în cădere* şi *deznădejdea*!

Cel care nu crede că Dumnezeu *îl poate ridica* din orice păcat ar fi căzut el, *Îl răstigneşte a doua oară* pe Hristos Domnul, pentru că nu crede că din iubire de oameni *S-a întrupat* şi *cu oamenii a petrecut*, pentru ca să-i mântuiască pe cei *păcătoşi* şi nu pe *drepţi*, pentru că *păcătoşii au nevoie de Doctor*.

Pocăinţa e bine primită oricând şi smerenia e mai de preţ decât fapta făcută cu părere de sine.

Să ne apropiem de Sfintele Taine ale Domnului cu inima plină de iubire şi de iertare!

Cu lacrimi să sărutăm picioarele Lui cele sfinte şi cu buze de bucurie să-L primim în casa sufletului nostru.

Fără *merindele cerului* nu putem să moştenim Împărăţia lui Dumnezeu, pentru că Însuşi Hristos Domnul Se dă mâncare şi băutură, pentru ca *viaţă să avem şi încă din destul*.

Să nu fugim când El ne cheamă dar să nu venim cu sufletul plin de păcate, ci cu el gol de gânduri necuvioase şi plin de sărăcie duhovnicească.

Fericiţi cei care se împărtăşesc şi cu dumnezeirea şi cu umanitatea Domnului, întru cunoştinţă şi simţire duhovnicească!

Fericiţi cei care se bucură întru Duhul de cele ale lui Dumnezeu!

Fericiţi cei care au ca învăţător pe Duhul Sfânt, pentru că *Acesta le va vesti lor toate* (In. 16,13)!

Iar eu plâng pentru nevrednicia mea şi mă văd departe de fapta cea bună. Stau în Biserica Ta, Doamne, *cu nevrednicie* şi ca *un animal fără minte*!

Tu îmi spui să văd *Duhul care dă viaţă* şi eu iau aminte la *litera care ucide*.

Tu, Bunul meu Învăţător, mă înveţi să mă apropii *cu frică şi cu cutremur* de înţelegerea Ta iar eu vin cu *îndrăzneală nebună* şi *cu inimă făţarnică*.

Arăt prin faptele mele, Doamne, că sunt *departe* de Tine. Bucuria Duhului Tău, Doamne, nu *o depărta* de la mine. Eu cad în păcate multe dar Tu Te uiţi la *îndreptarea* mea, ca să mă miluieşti pe mine.

Tu mă doreşti ca pe *o apă bună de băut* iar eu sunt *o mlaştină plină de nămol* şi *reziduuri*.

Cum să locuieşti Tu, Doamne, în inima mea cea spurcată?!

Dar Tu vii şi locuieşti la mine şi de multă bucurie şi pace şi bunătate şi milă şi smerenie mă umpli.

O, atunci *în cer mi se pare că stau*!

O, atunci aş vrea *să nu mai am trup* şi să fiu în veci cu Tine!

Dar *încălzirea* inimii mele trece de la mine, pentru că eu întristez pe Duhul Sfânt şi El mă lasă singur.

O, ce *grea singurătate*! Adesea mă simt *străin* printre prietenii mei şi printre cei ce *mă cunosc*, pentru că Tu, Doamne, nu mai eşti cu mine şi sunt *singur*.

Ispitele vin şi trebuie să ne înarmăm cu rugăciune şi nădejde în Domnul, că *vom birui* şi *alunga* primejdia de moarte.

Harul Sfântului Duh locuieşte *fără schimbare* întru Sfinţii Săi şi prin cuvintele lor putem să-L vedem pe Unul Sfântul Duh, Care locuieşte în toţi şi Care îi uneşte pe toţi.

Cel care *se împotriveşte* cuvântului unui Sfânt *se împotriveşte* tuturora, pentru că *se împotriveşte* Sfântului Duh.

Să ne recunoaştem neînţelepţirea şi să ne osândim pe noi înşine dacă *nu înţelegem* şi nu *cuvintele învederate* ale Sfinţilor.

După puterile noastre să ne luptăm *lupta cea bună* şi în slăbiciunile noastre să-L chemăm pe Iubitorul de oameni Dumnezeu, Care nu lasă *ispită mai mare* decât *am putea suporta*.

Laudă cu înţelegere să aducem Domnului. Cuviinţa să ne fie *podoabă* şi sfiala *parfum* al sufletului. Credincioşia să ne fie *armă tare* iar iubirea *forţă nebiruită*, nădăjduind nu *în noi*, ci *în ajutorul care vine de la Domnul*.

Doamne, nu mă lăsa pe mine *rob al părerii de sine*! Alungă de la mine *nesimţirea* şi *învârtoşarea* sufletului meu şi *limpezeşte* mintea mea, pentru ca să cugete pe cele ale Tale.

Când am uitat pe Dumnezeu, am rătăcit ca un nebun prin pustiul neştiinţei. Eu, care sunt *pământ şi cenuşă*, m-am făcut pe mine *un părut înţelept* şi *un mândru* şi *un trufaş mincinos*.

De aceea, Domnul, mi-a arătat cu fapta *sfârşitul păcătoşilor*. Venindu-mi în fire, am strigat către Domnul şi El a auzit strigarea mea îndurerată şi m-a miluit pe mine.

Doamne, nu mă părăsi nicicând! Eu voi greşi ca *un om*, dar Tu, Doamne, miluieşte-mă ca *un Dumnezeu*. Iubirea Ta de oameni nu poate fi *întrecută* de păcatele mele. Nu mă lăsa fără rod *bun* şi *drept*, ci învaţă-mă, ca pe cele pe care *le scriu* să *le încerc* cu fapta, ca să nu mai bat câmpii, neştiind, cu adevărat, pe cele pe care le scriu acum.

Luminează-mi mintea şi voia mea, ca *să găsesc îndreptare* la Tine! Pomeneşte-mă Doamne întru Împărăţia Ta, după voia Ta!

Alungă *gândurile ascunse* din inima mea, cu puterea Ta, Doamne!

Eu sunt *slab în credinţă*; Tu, fă-mă *tare în nădejde*.

Eu sunt *mic în fapte*; Tu, fă-mă *mare în aşteptarea bunătăţii Tale*.

Pe Îngerul Tău păzitor trimite-l la mine, ca să mă păzească şi să mă mângâie şi să mă îndrepte întotdeauna spre *ţintă*: *mântuirea* sufletului şi a trupului meu.

Dă-mi să-Ţi slujesc Ţie până în ultima clipă a vieţii mele şi în ultima clipă cu atât mai mult. După voia Ta, facă-se în mine, ticălosul!

Pe poporul Tău nu-l uita şi miluieşte-l pe el. Învaţă-l să Te cinstească cu fapta şi cu adevărul.

Miluieşte-mă Doamne, că neputincios sunt. Vindecă sufletul meu, că am greşit Ţie mult, întru cunoştinţă şi nepocăinţă. *Păcatele tinereţilor şi ale neştiinţei mele nu le pomeni* (Ps. 24,7), Doamne.

Dă uitării păcatele mele şi mă îndeamnă la viaţă curată şi sfinţită, ca să umblu întru mulţumire şi laudă prisositoare către Tine.

*

A *sta* în faţa ispitei înseamnă *a aştepta* până trece, pentru că ştii cum arată sufletul tău când e liniştit şi nu-ţi place *neorânduiala* pe care o vezi acum în tine.

Rugăciunea plină de umilinţă şi *recunoaşterea slăbiciunii personale* e plăcută în faţa Bunului Dumnezeu şi acestea îţi dau puterea *să rezişti*, întărit fiind de gândul că *Domnul e cu tine şi nu te va putea părăsi niciodată*.

Ar trebui să spunem: „Nu ştiu!”, la lucrurile pe care nu le ştim *în amănunt*.

Mă îngrozesc de oamenii care cred că ştiu să răspundă *la orice întrebare* şi cred că pot spune *totul* despre un anumit lucru.

Infatuarea nu te lasă să spui că *altcineva e mai bun*, mai *cinstit*, mai *smerit* decât tine.

Eu, cel mai nenorocit fiind, nu ştiu să răspund la nimic cu adevărat şi în loc să mă văd pe mine îi privesc pe ceilalţi.

Sufletul smerit e în pace cu sine însuşi şi conştiinţa îi este liniştită.

Doamne, nu mă uita nici pe mine! Dă-mi ca să văd *sfârşit bun*, că multe sunt păcatele vieţii mele.

Uneori există *multă voinţă* în oameni dar lipseşte *cunoştinţa* şi *învăţarea din practică* şi asta duce la extreme.

Conştiinţa păcatului nu se învaţă *din carte* ci din *propria ta slăbiciune* şi din *desele tale înfrângeri*.

Dacă nu ai trăit bunătatea şi prezenţa harului Duhului Sfânt, nu poţi să spui ceva despre *lucrările duhovniceşti*, pentru că cei pe care nu-i învaţă Sfântul Duh, pentru necurăţia inimii lor, nu pot vorbi despre lucruri pe care *nu le-au trăit*.

Adevăratele semne ale harului dumnezeiesc, pentru cei care nu l-au primit pe acesta de la Bunul Dumnezeu, par *nebunie* şi *înşelare*. Dar cum poate fi *nebunie* şi *înşelare* pacea şi bucuria Sfântului Duh şi fuga de orice păcat şi durerea pentru orice om care lucrează cele rele?

Dacă lumina nu are nimic de-a face cu întunericul şi nici grija cu neorânduiala, cum poate să fie sufletul *liniştit* şi *plin de pocăinţă* şi *smerenie* un suflet *înşelat*?

Oamenii judecă după ceea ce văd şi după cum pot să vadă. Bunul Dumnezeu judecă după dorinţa inimii şi El *nu dă harul cu măsură*.

Multe sunt lucrurile de care trebuie să fugă creştinul, dar mai ales trebuie să fugă de lucrurile care *par bune*, de ideile care *par duhovniceşti* dar inima plină de linişte le simte ca pe lucruri care produc neorânduială şi duc la extreme.

E bine să vorbeşti despre lucrurile duhovniceşti, dar cu cei întăriţi în ele, care nu vorbesc ca *să facă paradă* de vorbe frumoase, ci vorbesc ca *să afle lucruri*, care îi pot *ajuta* să se mântuiască.

E mai bine să te rogi, decât să vorbeşti şi e mai bine să citeşti, decât să vrei să convingi pe cineva, dacă el nu vrea *să se convingă* pe el însuşi.

Adevăratele daruri ale lui Dumnezeu vin *de la sine*, fără ca noi *să ne aşteptăm să le primim* şi nici nu ştim de ce *tocmai atunci* ne-au fost date, deoarece nu vedem *nimic special* în viaţa noastră.

Şi tocmai de aceea eşti *în cele bune* pentru că tu nu ai voit *un anumit dar*, nu l-ai dorit şi de el nu te credeai *vrednic*, dar Dumnezeu *te-a învrednicit* de el.

Uneori apar gânduri care vor să te convingă că *nu poţi să faci faţă*, că nu poţi suporta *toată viaţa* modul de vieţuire după Dumnezeu.

Îngerii Satanei vor să-ţi spună atunci că eşti ca *un animal de povară* şi că îţi trebuie *odihnă*, lărgime.

Însă *lărgimea* pe care ei ți-o doresc e *pierderea* ta, pentru că înseamnă simţuri necontrolate, viaţă fără rânduială, nesupunere.

Începi să te rogi şi gândurile dispar. Nu te mai temi, pentru că vezi pe Domnul care îţi ajută şi te scapă de cursele viclenilor draci.

Când în tine se luptă *gândul bun* cu *cel rău* eşti împărţit în două tabere. Tu eşti în război cu tine însuţi. Atunci trebuie să ştii că *te-ai învoit* cu răul, pentru că tocmai de aceea nu te simţi bine şi binele nu suportă prezenţa răutăţii în *acelaşi loc*, adică *în inimă*.

Harul Sfântului Duh nu suportă nici cel mai mic gând al răutăţii. Tocmai de aceea ne părăseşte simțirea harului

dumnezeiesc, pentru că-L uităm pe Dumnezeu, pentru că noi înşine Îl alungăm prin nepurtarea noastră de grijă.

Când credem că putem *să rezistăm* de unii *singuri*, atunci suntem cu adevărat *singuri*.

Dacă Dumnezeu nu zideşte casa sufletului, *în zadar lucrătorii*, adică *gândurile noastre*, *s-ar lupta s-o ţină în picioare*, nedărâmată, când ea se află pe *nisip mişcător*.

Fără smerita cugetare nu putem să păstrăm nimic bun. Lupta e *nevăzută*, de aceea e *nevăzută* şi biruinţa.

Dacă *omul dinăuntru* nu-I slujeşte lui Dumnezeu, nu-I slujeşte nici cel *din afară*.

Smerenia nu poate fi imitată *din afară* ci *dinăuntru*.

Nevoinţa trebuie să fie după puterile noastre. Pentru ce nu putem să facem, să ne rugăm Domnului ca să ne ajute.

El le împlineşte pe cele care lipsesc şi vindecă lucrurile bolnave din noi înşine. Cred că atunci când ajungem la ideea că *nu mai suntem bolnavi* şi că *nimic nu ne lipseşte*, suntem *cei mai bolnavi* şi *lipsiţi*.

Oamenii care dau sfaturi *de la ei*, nu pot ajuta pe cei care vin să audă de la ei sfaturi. Cei care dau sfaturi din îndemnul harului Sfântului Duh, aflat în inima lor şi din iubire şi înţelegere, aceia ştiu, într-un anume fel, *să dea speranţe de mântuire*, *să liniştească* sufletul şi chiar *să îndrume* pe cei care întreabă.

Ce nu se face *din iubire* pentru Hristos Domnul, chiar de pare *un lucru bun*, nu e un lucru bun *cu adevărat*.

Priviţi sus, la faptele sfinţeniei lui Iisus Hristos, Domnul nostru şi nu la mine, la nemernica mea fiinţă mult păcătoasă! Priviţi la *începătura vieţii noastre*, la Dumnezeul nostru cel mult iubitor, care pentru noi moarte a suferit!

Curăţia inimii e împlinirea poruncilor lui Dumnezeu. Pentru curăţia inimii noastre conlucrează toate faptele şi virtuţile noastre cele bune.

O, mare e bunătatea Ta, Doamne, cu mine ticălosul! Tu nu Te-ai uitat la multele mele păcate, ci mi-ai dat *să trăiesc* şi *să fiu viu* şi să laud numele Tău cel preaslăvit, al Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh, al Treimii Celei de o fiinţă şi nedespărţite.

Pe mine, robul plăcerilor, m-ai făcut să cunosc *dorul după viaţa cea curată*.

Pe mine, mândrul, m-ai făcut să înţeleg *smerenia sufletului* şi *deşertăciunea păcatului*.

Pe mine, neruşinatul, m-ai înţelepţit *cu cuviinţa* şi *cu nerăutatea*.

Cine poate *întrece* mila Ta, Doamne? Cine poate spune *iubirea Ta* de oameni?

Cuvintele se arată a fi *prea palide*, aproape neexistente, pentru a arăta marea Ta milostivire. Toate lucrurile se fac cu răbdare şi cu rugăciune multă.

Dumnezeu *luminează* mintea oamenilor, când aceştia *au nevoie*, dar şi când aceştia *nu vor să asculte* de Dumnezeu. Pentru primii o luminează spre *mai bine*, pentru ultimii ca *să se întoarcă de la gândul rău* pe care vor să-l împlinească.

Gustul păcatului e *dulce* dar urmările lui sunt *amare* şi *dureroase*.

Cel care plânge pentru păcatele sale începe *să vadă* cu cât e *dator* în faţa Domnului. Eu încă n-am început să-mi plâng păcatele mele şi inima mi-e împietrită şi moartă.

De la un timp vei ţine minte lucrurile de care ai nevoie ca să te mântuieşti, pentru că Domnul vrea să păstrezi cuvintele Sale ca pe *o comoară de mult preţ*.

Cel care va înţelege adevărul, va începe cu ideile şi se va opri la cuvinte sau va trece dincolo de ele, la *Duhul care face viu*.

Fericiţi sunt cei care au aflat binecuvântările rugăciunii!

Mă străduiesc să fac *nevoinţă* la această mare lucrare, dar departe stau de lucrurile ei şi de marile ei răsplătiri.

Trebuie să trec de la împlinirea *din frică*, la cea *din iubire* şi *înţelegere*. Sunt ca un rob, căruia îi e teamă şi se înfricoşează.

Fericiţi sunt fiii Împărăţiei!

Adevărat: eu nici din frică nu îndeplinesc voia lui Dumnezeu şi sunt afară de orice faptă bună.

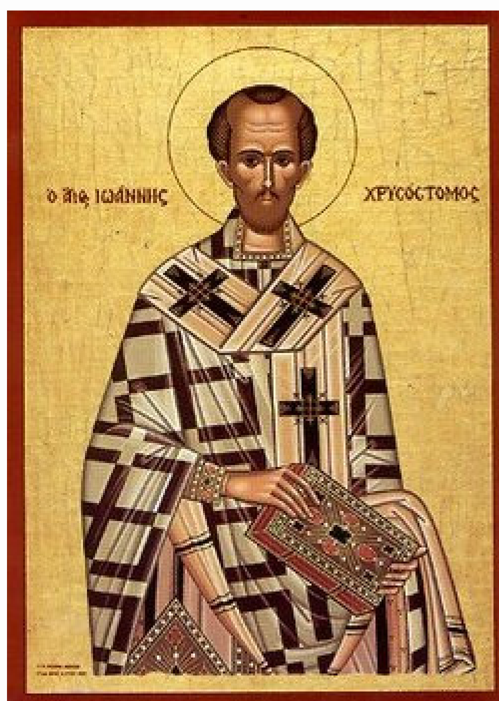
De aceea, Doamne, Cel care nu vrei *moartea păcătosului*, întoarce-mă din calea pierzării şi fă-mă viu. Dă-mi bucuria înţelegerii şi a umilinţei, că mare nu e cel *care vorbeşte*, ci *cel care face* şi apoi *vorbeşte*.

Mântuieşte poporul Tău şi binecuvintează moştenirea Ta. Află *oaia cea rătăcită* şi întoarce-o la turmă. Dă să Te cunoască pe Tine, Doamne, credincioşii întru ei înşişi, ca să fie *o turmă şi un Păstor* şi să nu mai rătăcească, crezând că Te au, când ei *nu cunosc glasul Tău şi nu urmează poruncile Tale* (In. 10, 4).

Pe cei ce se luptă, du-i la sfârşit bun şi la cunună!
Pe cei neînţelepţi, ridică-i la cunoştinţa adevărului Tău!
Pe cei căzuţi, nu-i lăsa până în sfârşit departe de Tine!
Călăuzeşte-ne Doamne, paşii noştri, ca să nu ne slăbănogim şi mai mult!

*

Doamne, inima mea şi mintea strigă către Tine, auzi-mă!
„Conştiinţa cea curată este *sărbătoare* foarte mare”, spunea Sfântul Ioan Gură de Aur[9], pentru că *o conştiinţă curată* e *o conştiinţă cu iubire multă* de Dumnezeu şi de oameni.

Sfântul Ioan Gură de Aur, patriarhul Constantinopolului

Aceasta se spală mereu, pentru ca să fie şi mai limpede şi mai lină şi mai nevinovată.

[9] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Gur%C4%83_de_Aur.

Păcătuim mereu dar mereu şi cerem iertare, ajutor, sprijin, acoperământ. Cădem la Cel Preabun şi Milostiv şi spunem necazul nostru. Ne vărsăm inima în faţa Lui şi Îl rugăm să ne ierte, încă o dată şi mereu, căci suntem *nevrednici* şi *ticăloşi* şi *am îmbătrânit în păcate multe*.

Doamne, nu ne uita pe noi! Trimite-ne *nouă semnele bunătăţii Tale* şi sugrumă în noi vâltorile patimilor infernale.

Văd oameni rugându-se dar nu le văd inima. El ştie ce vor ei *cu adevărat*.

Văd oameni împărtăşindu-se cu Sfintele Taine dar nu le ştiu lacrimile, făgăduinţele, durerile, împlinirile şi neîmplinirile.

Cea ce văd eu nu e *tot*.

Ceea ce văd eu nu e *esenţialul*, ci cămaşa faptelor ascunse în inimă.

Doamne, curăţeşte inima mea! Dă-mi lacrimi care să mă spele. Înţelege strigarea mea.

Dacă am sta cu inima deschisă, curată şi simţitoare la sfintele slujbe şi oricând, am vedea *cum lucrează* Dumnezeu cu noi şi cu toţi.

Rugăciunea scurtă dar stăruitoare, repetată din toată inima, are darul de *a ne ţine treji*, plini de *doruri sfinte*.

Uiţi, păcătuieşti, cazi dar *nu deznădăjdui*. Crede că eşti *ultimul om* dar *lasă loc milei şi iubirii lui Dumnezeu*.

Dacă *te smereşti* nu însemnă *să te crezi pierdut*.

Smerenia e *o cădere* în faţa lui Dumnezeu pentru *a mărturisi puţina ta lucrare*, în comparaţie cu chemarea harului dumnezeiesc care ni se face continuu.

Simţi că nu eşti *singur*, simţi că *poţi lupta* dar te necăjeşti de unele nereuşite.

Toate au un rost providenţial. Dumnezeu Cel Preaînalt ne eliberează din *chingile* suferinţei şi ale răbdării noastre la timpul potrivit.

Când credem că un lucru trebuie *să se întâmple acum* şi ne rugăm pentru fiinţarea lui iar rugăciunea nu ne e *ascultată*, trebuie să consimţim cu faptul, că încă *nu e timpul lui*.

Aşteptăm iar nădejdea nu ne e ruşinată.

Cine nădăjduieşte în ajutorul Prea Sfintei Treimi, arată că viaţa adevărată e *cea veşnică*.

Trebuie să mori, dar trebuie să mori *împăcat* cu Dumnezeu, cu tine, cu oamenii şi cu întreg universul.

Trebuie să-ţi ceri *iertare de la toţi* şi *să îndrepţi* ceea ce se mai poate *îndrepta*.

Cred că viaţa creştinului trebuie să se împartă între *împlinirea poruncilor Domnului* şi *împlinirea sfaturilor Sfinţilor Lui*. Unele fără altele nu merg.

Exagerările arată *carenţe* în gândirea şi viaţa duhovnicească.

Nu spun că nu poţi greşi. Spun că poţi greşi dar, înţelegând greşeala ta, trebuie să te pocăieşti, să strigi către Domnul pentru greşeala făcută.

Eu sunt cel mai nevrednic şi trufaş, miluieşte-mă! Vindecă sufletul meu că am greşit Ţie, Dumnezeule al mântuirii mele!

Când împlineşti poruncile sfinte orice zi e *o sărbătoare*. Ai inima plină de curăţie, de dragoste ce se revarsă în cuvinte mari şi curate şi sfinte. Ajuţi din toată inima în acea zi. Iubeşti pe orice necunoscut. Vezi în oricine un Sfânt şi în tine o murdărie a pământului.

Când vezi că omul moare simţi că inima vrea *să se roage continuu* pentru el.

Binecuvântaţi sunt cei care se roagă şi pentru *creştin* şi pentru *necreştin*, chiar şi pentru *animal* şi *lucru*. Aceştia au *inimi mari* şi *pline de sfinţenie*.

Cel care iubeşte să se roage varsă lacrimi.

Cel care e ascultător se grăbeşte să se întoarcă cu lucrarea împlinită.

Recunoscătorul admiră şi laudă în tăcere dar şi cu bucurie.

Cel care vede binele pe oriunde, acoperă cu palmele lui scăparea fratelui său.

Cel care e ispitit continuu de rău, vede răul şi unde nu e. Ura separă familiile iar pacea Sfântului Duh îi face pe oameni să-şi dea viaţa pentru adevăr.

Nu pot înţelege cei necuraţi de ce e *bucurie mare* curăţirea de patimi şi de ce, pentru ea, vrei să te calce toată lumea în picioare, oricine să te insulte şi să te maltrateze iar tu să taci, să taci ca o statuie.

Răbdarea e credinţă. Răbdarea multă e credinţă tare.

Nu poate crede decât cel care are *nădejde de mântuire* şi nu poate *nădăjdui* cineva în El, decât dacă Îl iubeşte pe Dumnezeu din toată inima lui. Cine nu-L iubeşte, nu-L cunoaşte. Nici nu-L poate cunoaşte cineva, dacă nu se leapădă de voia şi ambiţiile sale.

La Dumnezeu se vine *gol de nimicniciile tale* şi fără să vrei ceva *cu nesimţire*.

Capul plecat arată înţelepciune, pentru că înţelepciunea ştie şi *începutul* şi *sfârşitul lucrurilor*.

Nu poţi să cazi din mâna lui Dumnezeu, decât dacă vrei să cazi din iubirea şi ajutorul care vin de la El.

Chinurile sunt puţine, răsplata e negrăită.

Cei cărora li se tăiau capetele se uitau spre cer. Erau osândiţi la moarte Sfinţii lui Dumnezeu, tocmai ei, cei care moşteneau viaţa veșnică și sunt de-a pururea cu Viaţa cea adevărată.

Și asta, pentru că *nu e sluga mai mare decât Stăpânul său*.

Vă urăşte pe voi lumea, pentru că pe Mine Mă urăşte. *Vă urăşte pe voi lumea*, pentru că nu aveţi *păcatele* şi *tabieturile* ei.

Dacă v-aţi comporta ca ea, nu aţi deranja-o. Dar pentru că vreţi să faceţi *voia lui Dumnezeu*, care nu *seamănă* cu nimic din viaţa *ușoară* a lumii şi cu nimic din ceea ce are de „preț” lumea, de aceea *lumea vă urăşte*.

Veţi suferi pentru Mine dar veţi fi fericiţi în chinurile voastre, pentru că Eu sunt cu voi şi nimeni împotriva voastră.

Bogaţii sărăcesc şi flămânzesc pentru că nu au *Bogăţia adevărată* şi *Pâinea vieţii*.

Cei care-L caută pe Domnul nu se vor lipsi de tot binele, pentru că *a căuta* pe Dumnezeu înseamnă *a-L găsi*, dacă găsim pacea, sfinţenia, iertarea şi toate celelalte bunătăţi dumnezeieşti, care reprezintă, într-un cuvânt, „binele”.

Dacă gustăm, vedem că *Bun e Domnul*. Dacă ne *apropiem* de El, El Se apropie, negrăit şi neînţeles, de noi.

Vine în noi şi noi în El. Trăim împreună cu Dumnezeu şi ne mişcăm în El pentru că „*mintea lui Hristos* e *Duhul Sfânt*” (Sfântul Chiril al Alexandriei[10]).

În harul Duhului Sfânt gândim cu minte plină de sfinţenie, plină de lumină, căldură şi dragoste. Întru Duhul Sfânt începem să gândim *duhovniceşte* şi *creştineşte*. Fără Duhul Sfânt nu poţi şti cum să I te adresezi lui Dumnezeu.

Sfinţii au îndrăzneală spre Dumnezeu prin harul Sfântului Duh. Sfântul Duh Se roagă prin Sfinţi şi Sfinţii

---

[10] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Chiril_al_Alexandriei.

prin Sfântul Duh se roagă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Dumnezeului nostru.

Sfintele Icoane sunt *uşile cerului*. Prin Sfinţii lui Dumnezeu pătrunzi în cer. Te închini Sfintelor Icoane şi te închini celui ce stă împreună cu Dumnezeu în Împărăţia Cerurilor. Te-ai închinat Icoanei Sfinte ca să te închini celui reprezentat pe ea.

Domnul mă va auzi când voi striga către Dânsul. „Cel ce voieşte să se laude cu aceea *să se laude*, că *ştie* şi *cunoaşte* pe Domnul" (I Regi 2, 9).

Miluieşte Doamne, întru Sfinţii Tăi, pe cei pentru care m-am rugat în viaţa mea. Ai grijă de ei ca de lumina ochilor. Dă-le lor toată bunătatea şi mila şi îndurarea.

Iartă-i şi nu-i omorî. Nu-i ucide cu *Duhul gurii Tale*. Tu eşti Domn al dreptăţii şi al milei. Facă-se voia Ta şi, pentru rugăciunile lor, miluieşte şi viaţa mea, că nevrednic sunt şi mult nenorocit.

Orice cuvânt de mulţumire e o bucurie fără margini. Când te rogi şi lacrimi de bucurie şi de adoraţie îţi curg pe faţă eşti fericit. Plângi cu inima şi cu mintea. Plângi şi-ţi vezi întunericul păcatelor.

Câte primim şi tot uităm!

Câte ne dă Bunul Dumnezeu şi tot Îi întoarcem spatele!

Uneori, când cânt, simt că nu eu cânt ci inima mea mângâiată de harul Duhului Sfânt. Cânt şi nu cânt eu. Mă rog şi nu ştiu dacă eu *mă rog*, pentru că eu – îmi dau seama singur – nu puteam să mă rog *aşa*, aşa cum mă rog *atunci*.

Miluieşte-mă, Stăpâne! Dumnezeul Puterilor, Dumnezeul dreptăţii, Dumnezeul oştirilor, nu-l uita pe nenorocitul Tău fiu rătăcitor.

Adu-mă acasă! Du-mă la liniştea şi pacea gândurilor şi la liniştirea patimilor. Întoarce-mă la Tine, Izvorul milei şi al îndurărilor.

Când spunem dorul inimii noastre, din tot sufletul, ne rugăm cu adevărat. Chiar dacă nu ştim să ne rugăm cu *ştiinţă duhovnicească*, dacă ne rugăm *din inimă*, cu tărie şi cu umilinţă adâncă, suntem *auziţi*.

Dumnezeu e lângă inima ta. El vede tot, aude tot, simte şi ştie tot. Nu te poţi ascunde. N-ai unde fugi. E o iluzie viaţa fără Dumnezeu! E o nebunie, curată necredinţă.

Cazi – chiar dacă nu vrei tu, cel ce te numeşti „ateu", „necredincios" sau „păgân" – tot în mâinile Dumnezeului

celui viu. Cazi spre viaţă sau spre moarte, spre viaţă sau spre moarte veşnică.

Pleacă-te! Plecaţi-vă! „Cu noi este Dumnezeu”, pentru că noi suntem *cu El* şi El *cu noi*. Pentru că El ne-a chemat pe noi la El şi noi am lăsat toate ale noastre şi I-am urmat Lui.

„Pleacă-te!” înseamnă *a recunoaşte* că eşti praf şi cenuşă, că eşti pământ oarecare.

„Pleacă-te!” înseamnă *să ne vedem* nimicnicia şi prostia.

„*Înţelegeţi…şi plecaţi-vă*” spune cântarea, pentru că, după ce îți recunoşti slăbiciunea ta, trebuie să te pleci în faţa tăriei dumnezeieşti, a Tăriei celei mai presus de orice tărie.

Devenind aşa, înţelegem că şi „cu noi este Dumnezeu”. El nu era *cu noi*, pentru că noi nu vruseserăm să fim *cu El*.

„Inima mea şi trupul meu s-au bucurat de Dumnezeul cel viu” (Ps. 83, 2). Pentru că „doreşte şi se sfârşeşte sufletul meu după curţile Domnului” (Ps. 83, 2).

„Se sfârşeşte” pentru că *mă taie* şi *mă împunge* dorul iubirii de Tine, Doamne!

„Pasărea şi-a aflat casa” (Ps.83, 3), adică *sufletul îndumnezeit* şi-a aflat *casa nefăcută de mână omenească* în cer (II Cor. 5, 1).

Noi stăm acum în „valea plângerii” (Ps. 83, 7) pentru că timpul, lumea şi viaţa noastră e „valea plângerii” inimii noastre.

Plângem pentru că mult am greşit.

Plângem şi ne tânguim, pentru că *gândim la moarte* şi la dreapta judecată, la Iad şi la chinurile veşnice. Ne găsim *vinovaţi*, mereu vinovaţi, pe fiecare zi *mai vinovaţi*.

„Încă nu m-am pocăit, încă nu” spune Sfântul care toată viaţa s-a pocăit şi încă, încă nu credea *a se fi îndreptat din Iad*. Pe patul morţii, spune şi mai dureros acest lucru.

„Mai lasă-mă să plâng, Doamne” spune el. Mereu privind spre cer şi mereu cu conştiinţa nevredniciei sale.

Cu cât omul se crede *mai păcătos*, cu atât înţelege şi a înţeles *cu ce sfinţenie* trebuie *să te apropii* de Dumnezeu.

Nu te poţi minţi decât pe tine însuți.

Când *cărţile* conştiinţei se deschid, atunci se vede cangrena sufletului şi supurarea bolii lui.

La Dreptul Judecător e dreptate şi răsplată. Deşi spun: „Dumnezeu e *Drept*”, prin faptele mele Îl arăt *a fi nedrept*,

pentru că eu trec peste cuvintele Lui şi lucrez nedreptatea, ştiind foarte bine, că şi pentru *un singur cuvânt deşert* voi fi judecat aspru.

Eu Îl numesc cu limba *Drept* şi cu inima Îl arăt *a fi nedrept*, când eu sunt *nedrept* – adică nu după *adevăr* şi *dreptate* – şi El e *Drept*.

„Întoarce-ne pe noi, Dumnezeul mântuirii noastre şi-Ţi întoarce mânia Ta de la noi” (Ps. 84, 4)! „Că în Tine este locaşul tuturor celor ce se veselesc” (Ps. 86, 6). Amin!

*

În rugăciune, ceea ce e *important* e *să vorbeşti* cu Dumnezeu. Dacă simţi că *vorbeşti* cu Dumnezeu, atunci te rogi. Lui trebuie să-i spui adevărul tău, neputinţa ta, durerea ta.

Când te rogi, dacă eşti *simplu*, atunci ştii *ce ceri*. Dumnezeu aşteaptă să-I vorbeşti din inimă şi cu încredere.

O, cât pierdem cu nepăsarea noastră! Ne *lenevim* să ne rugăm şi, mai rău, ne *ascundem* păcatele.

Dacă Bunul Dumnezeu *vede tot*, de *cine* ne ascundem noi?! El ne ştie gândul, fapta făcută cât şi pe cea nefăcută şi sfârşitul vieţii noastre.

De venim cu toată inima la El, El e prea bun şi ne iartă. Ştie şi vede neputinţa noastră şi ne miluieşte pe noi.

Când *iubim să ne rugăm* suntem *aproape* de bunătatea Lui.

Când dorim sfinţenia Lui şi curăţia Lui din tot sufletul atunci aceasta e mângâierea Sfântului Duh în persoana noastră.

Harul lui Dumnezeu ne învaţă să fim timizi, feciorelnici, înţelepţi, bucuroşi, inimoşi, milostivi. El ne *mişcă* spre tot lucrul bun şi iubitor de fraţi.

Când dăm milostenie *ne rugăm* pentru fratele nostru şi Domnul ne miluieşte pentru durerea fratelui nostru.

Prin el, noi devenim *plăcuţi* în faţa Prea Sfintei Treimi, pentru că *cine îl iubeşte pe aproapele, Îl iubeşte şi pe Dumnezeu*.

Iubeşti pentru că ştii *pentru cine* şi *de ce* iubeşti. În iubirea pentru Dumnezeu, îi iubim pe toţi, pe prieteni şi pe

duşmani, pe cei ai noştri şi pe cei străini, pe cei de o credinţă cu noi sau nu. Ne rugăm pentru toţi şi Dumnezeu Își face voia Sa, după mare mila Sa, cu noi toți și cu fiecare în parte.

Dar ca să ne rugăm cu smerenie, cu umilinţă de sine, cu lacrimi, cu durere în suflet pentru viaţa noastră depravată şi plină de mirosul păcatului şi a patimii, trebuie să ne *osândim* pe noi clipă de clipă şi să ne aducem aminte de pedepsele cele grele, pe care le vom suporta noi, cei care ştim *binefacerile pocăinţei*.

Cercetându-te pe tine însuți te vezi foarte bolnav. Nimeni nu a păcătuit mai mult decât tine. Tu eşti capul răutăţilor, pentru că în tine vezi mişcându-se toată necurăţia şi trufia Iadului şi a acestei lumi.

O, Doamne, eu, cel din Iad, strig către Tine, auzi-mă! Eu, cel bolnav şi mort, strig către Tine, miluieşte-mă!

Când unii îşi văd adevărata faţă, adâncul inimii, atunci dracii vor să-i ducă în braţele deznădejdii printr-o *pocăinţă disperată*, spunându-le că Domnul nu e *milostiv*, ci *un tiran*.

Când, din darul lui Dumnezeu, ne vedem realitatea sufletului nostru şi murdăria lui însă, atunci să venim la Domnul cu credinţă şi încredere.

Să venim ca *să ne vindecăm*, nu ca să ne *îmbolnăvim şi mai mult* şi să ne continuăm travaliul cu încă multe zile.

Pocăinţa din inimă şi cu lacrimi sincere şi îndurerate e *auzită* imediat. Ne rugăm şi simţim *o alinare*.

Rugăciunea care nu are niciun fel de *simptome fericite* în mod imediat e o rugăciune moartă, stearpă, neroditoare.

Rugăciunea bună *vindecă* repede.

Când spunem „Tatăl nostru" trebuie să avem *dragoste de fii*.

Puritatea sufletului, nevinovăţia lui, aceea trebuie *să vorbească* în rugăciune. Trebuie să simţi că *stai* în faţa lui Dumnezeu, că Îi spui Lui inima ta. Fără încrederea asta, nu ai iubire de *fiu*.

Când ceri ceva, trebuie *să ştii ce ceri*. Greşim adesea cerând lucruri care *nu ne folosesc* sau chiar *ne fac rău*. Domnul ascultă imediat, uneori chiar şi rugăciunea care *nu ne foloseşte*.

Cea mai bună rugăciune e cea prin care cerem *să fim liberi de păcat*. Libertatea noastră faţă de păcat înseamnă

venirea harului Sfântului Duh în inima noastră şi bucuria noastră cea adevărată.

Dacă Sfântul Serafim din Sarov[11] te primea cu „Bucuria mea!”, îţi spunea prin aceasta: „Tu eşti *bucurie* pentru mine pentru că te simt, în harul Sfântului Duh, ca pe *o revărsare a mea către tine*”.

În harul lui Dumnezeu, Sfântul Serafim se bucura pentru oricine venea la el, pentru că oricine era *chipul lui Dumnezeu*, chipul bunătăţii Sale dumnezeieşti.

Astăzi m-am rugat Sfântului Serafim citindu-i acatistul. Simt o dulceaţă a iubirii oricând îl citesc.

Când sărut Icoana sa de pe hârtie şi poza cu racla Moaştelor sale, simt cu sufletul meu o bucurie ce nu încape în cuvinte...pentru că le sărut cu dragostea mea pentru el.

Sfinte Serafime, roagă-te mereu pentru noi, neînţelepţii şi mult păcătoşii!

Doamne, învaţă-ne să ne plângem păcatele! Sfintele Icoane ne vorbesc în inimă prin harul lui Dumnezeu. Ele sunt *învăţătoarele înduhovnicirii* noastre.

Când gândesc, uneori dracii îmi aruncă hulele lor în minte şi vor să le amestece cu gândurile pe care le scriu. Ei se luptă ca să greşim *măcar cu gândul*, dacă nu *cu vorba* sau *cu fapta*.

Din Sfânta Icoană înţelegi *aşezarea* cea *văzută* dar şi pe cea *nevăzută*, pe care e *dator* să o aibă omul.

Blândeţea, sinceritatea, cuminţenia, lipsa luptelor interioare, frumuseţea minţii, le vezi, le intuieşti privind chipurile cele sfinte zugrăvite pe Sfintele Icoane.

Veşmântul e modest, faţa e plecată, trupul e istovit de post, mintea e obosită dar, în acelaşi timp, e luminată de rugăciunea cea multă şi osârduitoare.

Trupul neputincios te trage la lene. Până nu-ţi *sileşti* mintea la rugăciune şi la făptuire, nu rezolvi nimic.

Venirea harului Sfântului Duh, în vasul tău de lut, e *comoara ta* (II Cor. 4, 7). Nu e *slava de la Dumnezeu*, *harul* lui Dumnezeu? Da, este! Slavă Ţie, Doamne, pentru toate câte ne-ai dat nouă!

Postul fără har e *îmbolnăvire* a trupului.

Rugăciunea fără har e *vorbire multă* şi *neînţeleasă*.

Fără harul Sfântului Duh nu se ştie ce e *linştea gândurilor*. Şi nici *nepătimirea*.

---

[11] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Serafim_de_Sarov.

Dacă *nu cunoşti* şi *nu vezi slava lui Dumnezeu* în tine, atunci nu ai *dreaptă socotinţă* sau *discernământ*. Fără harul Sfântului Duh nu ai *viaţă* în tine şi eşti în întunericul păcatului, al Iadului şi al morţii.

Doamne, învaţă-ne să facem voia Ta, căci de aici vine tot binele!

Dacă nu sfătuim pe cineva cu luminarea Sfântului Duh, sfătuim *de la noi* şi nu ca şi când ar fi *de la Dumnezeu*.

Fără lumina şi pacea Sfântului Duh mai mult îl *neliniştim* pe cel pe care-l sfătuim, neaducându-i *linişte*, ci *frici* şi *neorânduială* în fiinţa lui interioară.

Dacă nu L-am *iubi* pe Dumnezeu, frica de El *ne-ar ucide*. De aceea sta poporul la *poalele* muntelui.

Dacă ne *apropiem* de Domnul, nu suntem *ucişi* ca Nadab şi Abiud (Lev.10, 2).

Ne *cutremurăm* de sfinţenia Lui şi *îndrăznim* întru iubirea şi mila Lui.

Spunem: „Cine e *vrednic* de Domnul?!". Și tot noi: „Miluieşte-ne, Dumnezeule, miluieşte-ne!".

Cel care *crede* cu adevărat, *respectă toate poruncile* fără să cârtească.

Nimic nu e greu dacă *Îl iubeşti cu adevărat* pe Dumnezeu, din toată inima ta şi din tot cugetul tău.

Greşim, dar la El e *nădejde*a noastră.

„Adormit-am tulburat" (Ps. 56, 5), spunea Sfântul David. Dar tot el spunea: „Deştepta-mă-voi dimineaţa" (Ps. 56, 11).

Sfântul Siluan Athonitul[12] spunea: „Duhul Sfânt atrage la Sine inima oamenilor" şi „bogăţia *nu dăunează* celui întru care *viază* Duhul Sfânt", cu adresă la *realitatea vieţii* Sfântului Ioan de Kronstadt[13] şi *a acuzelor*, cum că *era bogat* şi îi plăcea să aibă *haine bune*.

Poporul ortodox al Rusiei venea la Sfântul Ioan pentru că le atrăgea harul Sfântului Duh. Dumnezeu le vorbea prin el.

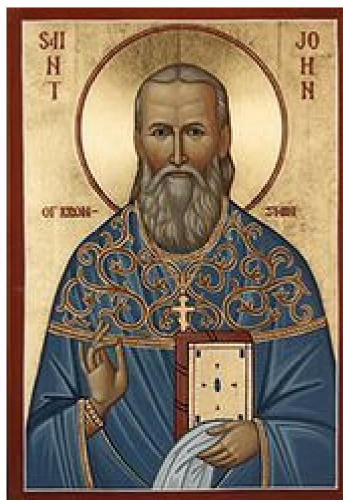
Dumnezeu vorbea prin Sfântul Ioan Rusiei şi întregii lumi. Sfântul Siluan scrie despre el: „Iubirea lui pentru Dumnezeu este *fierbinte*; el însuşi era *cu totul* într-o *iubire aprinsă*"[14].

---

[12] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Siluan_Athonitul.

[13] Idem: http://orthodoxwiki.org/John_of_Kronstadt.

[14] Toate cele trei citate sunt din Sfântul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdii şi iadul smereniei lui Hristos*, trad. de Diac. Ioan I. Ică Jr., ed. a II-a revăzută, Ed. Deisis, Sibiu, 1996, p.181-182.

Bogăţia, care nu se mai poate *prinde* de suflet, nu *afectează*.

Când harul lui Dumnezeu șade pe tronul inimii noastre, nu mai poate fi şi altcineva, în acelaşi timp, în inimă. Unde e pacea şi sfinţenia Sa nu stau *duhurile răutăţii*.

Oh, mândria *surpă* casa sufletului!

Ne *înălţăm cu mintea* pentru orice mică faptă făcută şi nu plângem, pentru câtă răbdare şi timp ne lasă *la dispoziţie* Bunul Dumnezeu ca *să ne pocăim*.

Urâciune a urâciunilor sunt inima şi mintea pline de îngâmfare şi de laudă de sine, de mândrie drăcească şi de încornorată trufie.

Cum vedem noi *necurăţia*, aşa vede Dumnezeu *mândria*.

Dă-ne lacrimi, Doamne, şi inimă smerită! Dă-ne mucenicia faptelor bune şi a răbdării pentru Împărăţia cea de sus.

Dacă nu ne *silim*, rămânem nişte *pietre*.

Dacă nu ne umplem de focul Sfântului Duh nu vedem cum *se ard* spinii păcatului, cum *ne arde inima* de râvnă pentru împlinirea voii lui Dumnezeu.

Inima goală de dorinţe şi gânduri e cea mai plăcută companie. O astfel de inimă e *fericită* şi *împăcată*.

„Facă-se voia Ta, întru mine, nerecunoscătorul!", spune o asemenea inimă.

„Miluieşte-mă pe mine, spurcatul!" spune, cel care are o asemenea inimă.

*

Fără *ajutor dumnezeiesc* nu putem lupta împotriva niciunei patimi. Domnul a spus: „Fără Mine nu puteţi face nimic” (In. 15, 5) pentru mântuirea voastră.

Când simţim cât de *slabi* suntem, atunci începem să înţelegem *cum trebuie* să ne rugăm. Când nu ne ştim *slăbiciunea* credem că *ni se cuvin* toate.

Când Bunul Dumnezeu ne dă *să ne vedem* păcatele, înţelegem ce înseamnă: „Facă-se voia Ta, Doamne!”. Pentru că nu e *creştineşte* să crezi, că poţi să faci *toate lucrurile* după cum vrei tu, chiar dacă toate lucrurile dorite de tine sunt *bune*.

Providenţa dumnezeiască trebuie să aibă *ultimul cuvânt* în viaţa ta.

Dracii vor să ne cearnă ca pe grâu. Dar dacă n-ar fi mila lui Dumnezeu, nu ştiu câţi *am scăpa*, câţi *ne-am mântui* sufletele.

A nu dori nimic *pentru tine*, ci toate *pentru alţii* arată iubire de Dumnezeu. Pentru că numai cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu, îl poate iubi și pe aproapele.

Din iubirea de Dumnezeu, din adorarea lui Dumnezeu se naşte iubirea, mila, întrajutorarea.

Doamne, nu mă ocoli! Am greşit, iartă-mă! Eu sunt slab şi neputincios. Tu, fii bogat în milă şi dragoste faţă de mine. Fă cu mine după voia Ta.

Nu *agonisitor de rele* ci de *fapte bune*. Nu *zeflemitor*, ci *cuviincios*. Nu *certăreţ*, ci *smerit* şi *binevoitor*. Fă-mă *umil* şi *sensibil* la viaţa aproapelui meu. Scoate-mă din *iadul lenei* şi *al nepocăinţei* mele. Izvorăşte viaţă şi bucurie în inima mea secătuită de vicii şi rele.

Sfinţii ştiau să ierte. Preferau *să sufere* în loc *să se lepede* de Dumnezeu.

Sfinţii *privesc* la Dumnezeu pentru ca *să-i vadă* pe oameni. Prin ei, Dumnezeu ajută, miluieşte şi vorbeşte oamenilor.

Sfinţilor ai lui Dumnezeu, miluiţi-mă şi luminaţi-mă cu rugăciunile voastre cele sfinte!

Îngâmfatul e umilit. Hulitorului i se închide gura.

Fără harul Sfântului Duh nu ştim să spunem nimic. Unde nu e *darul lui Dumnezeu* se vorbeşte degeaba.

Cele sfinte sunt pentru Sfinţi.

Miluieşte-mă Doamne pe mine, necuratul!

Sfinţii Părinţi *s-au supus* poruncii Domnului ca *să cerceteze* Sfintele Scripturi. Nu *să răstălmăcim*, ci *să ne învăţăm pocăinţa*, *fapta cea bună* şi *sfinţenia*!

Calea *cea strâmtă* e *calea poruncilor* şi *a voii lui Dumnezeu*.

O, Doamne, cât păcătuim noi şi tot nu ne pierzi! O, cât de trufaşi şi de vrednici de Iad suntem şi Tu tot nu ne laşi!

Când *se înmulţeşte harul* lui Dumnezeu în noi – spun Sfinţii Părinţi – *se înmulţesc şi ispitele*.

Dracii nu ne vor *îndreptaţi*. Ne îndeamnă la deznădejde, la extreme, la necredinţă.

Chiar de n-am avea nicio faptă bună, *pocăinţa* şi *smerenia adâncă*, cred eu, *ne mântuiesc* de focul Iadului. Aşa spuneau şi Părinţii.

Smerenia e rodul pocăinţei cu lacrimi şi pocăinţa e *o venire în fire* a omului. Te smereşti când îţi vezi realitatea sufletului tău. Plângi când conştientizezi mila lui Dumnezeu şi marea Lui iubire de oameni.

Plânsul e *o preamărire* a lui Dumnezeu. Numai milostenia te face să înţelegi – cum poţi tu să înţelegi; păstrând proporţiile – *mila* lui Dumnezeu.

Când citim cărţi duhovniceşti, nu trebuie să ne gândim *la idei* (nu numai la *idei*) ci la faptul că inima noastră trebuie *să simtă* ceea ce citeşte şi *să se umple*, să se umple de pace, de înţelegere, de milă, de iertare.

Cu inima noastră trebuie să Îl preamărim pe Dumnezeu. În inimă trebuie să se afle Dumnezeu şi iubirea Sa de oameni.

Nu trebuie să ştim *excesiv de mult* ci, în primul rând, *să Îl preamărim* pe Dumnezeu. *Ştiinţa teologică* fără *doxologie* înnebuneşte mintea. Teologia fără inimă e o minte înfumurată şi trufaşă, o urâciune şi un idol.

Adevărata Teologie e cea în care inima şi mintea şi tot trupul, omul în întregime, se află în pacea, în pacea lui Dumnezeu, cea care covârşeşte toată mintea şi toată pătrunderea inteligenţei umane.

Dogmele *se trăiesc*, ele *nu se discută*. Dacă credem altcumva, rătăcim în păreri de sine şi ambiţii.

Cei duhovniceşti înţeleg *duhovniceşte*. Pentru că trupul e v*răjmaş* duhului, cei care nu ştiu harul Sfântului Duh, cred că Dumnezeu e *trup* şi nu *Duh*.

Dumnezeu e Duh şi cei care I se închină Lui, trebuie să I se închine *în Duh* şi *în Adevăr*, adică în Duhul Adevărului, în Duhul lui Hristos, în Duhul Sfânt şi în Hristos Dumnezeu.

A cunoaşte raţional nu înseamnă *a fi duhovnicesc*.

A cunoaşte duhovniceşte înseamnă *a cunoaşte în curăţia inimii tale* şi *a conştiinţei tale* cuvintele dumnezeieşti prin luminarea şi cu ajutorul harului Sfântului Duh.

A cunoaşte duhovniceşte înseamnă *a te supune voinţei dumnezeieşti* şi *a primi pe cele ale lui Dumnezeu* în tine însuţi. Însă fără a crede că *de la tine* e ceea ce se înţelege, ci a considera că e *darul lui Dumnezeu*.

Primim de la Dumnezeu cu conştiinţa şi cu înţelegerea şi cu simţirea faptului, că cele care *vin de la El* sunt *mai presus* de proasta noastră minte şi că fără harul lui Dumnezeu nu am fi ştiut să spunem *nimic* despre ele, ba, mai mult, nici n-am fi ştiut *că există*.

Doamne, miluieşte-mă pe mine spurcatul şi neînţeleptul! Apără-mă de erezii şi de gânduri desfrânate, de patimi şi de fapte neruşinate.

Prea Sfântă Stăpână, fii sprijin şi acoperământ şi întărire şi armă nebiruită împotriva dracilor care mă luptă şi mă asupresc şi mă târăsc în Iad după ei.

Scapă-mă din mâinile lor. Alungă negreaţa şi ceaţa minţii mele şi marea de patimi din inima mea. Vindecă-mă ca să fiu viu. Facă-se voia Ta în mine, Prea Sfântă Stăpână!

*

Datorită lenei şi încetinirii râvnei pentru Dumnezeu suntem *loviţi* de desfrânare, de mândrie şi pândiţi de deznădejde şi nepocăinţă.

Doamne, îndreaptă-mă şi mă miluieşte!

Când ne facem voia *unită* cu voia lui Dumnezeu, primim tot ceea ce vine *peste noi* ca *de la El*.

El stăpâneşte peste noi atunci şi de la El aşteptăm *toată darea cea bună* şi tot lucrul bun.

Pocăinţa de fiecare clipă ne scapă de ispitele dracilor.

Când gândim la Dumnezeu trebuie să ne găsim nevrednici, plini de păcate şi patimi.

Ne gândim la El şi ne plângem viaţa.

Viaţa noastră e *prea slabă* şi *prea întunecată* pentru lumina lui Dumnezeu. Cădem adesea dar spre El strigăm.

Pocăinţa şi smerenia ne fac să ne plângem păcatele.

Viaţa curată atrage iubirea lui Dumnezeu şi naşte iubire de oameni.

Viaţa curată e fiică a iubirii, a faptei bune şi a nepătimirii.

Cineva a spus: „Strigă cine e *smerit* şi nu va răspunde niciunul”. Cel smerit se consideră *ultima târâtură*, ultima făptură, mai jos şi mai rău chiar decât dracii. Cel smerit nu vede *păcatele altora* ci *numai pe ale sale*.

De nu ar fi frica de Iad şi ruşinea, am face numai blestemăţii.

Darul lui Dumnezeu îi duce pe oameni la pocăinţă. Când Dumnezeu vrea, atunci *se biruieşte* rânduiala firii.

O, Doamne, neruşinat sunt şi plin de bube spurcate! Mai rău sunt ca un lepros şi ca un criminal. Mereu întristez eu harul Tău, conştient fiind de aceasta şi fără scrupule!

Conştiinţa mea e întunecată. Inima mea e subjugată de plăcerea morţii. Mintea mea e netrebnică şi delăsătoare. Când adorm nu mă găsesc *în pace* şi când mă trezesc, abia de pot *să mă rog*.

Dacă nu luăm în seamă niciun gând care ne vine şi nu stăm de vorbă cu el, vom gusta din *liniştea cea bună*.

Gândul care *pare bun* dar *alungă* pacea sufletului şi a inimii nu te foloseşte.

Ce nu înţelegi, nu te ajută şi mai rău *te orbeşte* şi *te înăspreşte*.

Mai bună e *pacea* decât *discuţia pentru dreptate*, pentru că de nu e *om înţelegător*, nu îi *foloseşte* discuţia nici lui şi nici ţie.

Rugăciunea plină de bucurie şi de mulţumire duhovnicească e *o lumină* pe faţa ta.

Cel care nu primeşte *gânduri compuse* (*bine* şi *rău* în acelaşi timp) se linişteşte.

Gândurile *simple* sunt *ale binelui*, dacă te duc *la Dumnezeu* în orice clipă.

Ce te *îndepărtează* de Dumnezeu, nu e *bun*.

Mai bine *renunţi* la vizita sau la întâlnirea cu cineva, dacă *te îndepărtează* de rugăciune, de pomenirea păcatelor tale şi de umilinţă. Fără pustie, fără singurătate, nu există *minte paşnică* şi *evlavioasă*.

Tăcerea te învaţă să te rogi, să te adânceşti în tine însuţi şi acolo să-i spui lui Dumnezeu *viaţa ta*.

Facem ce putem. Nu putem să facem decât atât cât *ne dă* Bunul Dumnezeu.

Inima mândră e *o urâciune* înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeu surpă *gândul înalt despre tine* şi vei vedea, cu amărăciune, prostia şi falsitatea vieţii tale.

Dacă am fi conştienţi de *cât păcătuim* noi în fiecare clipă, ne-am înspăimânta cu frică mare de *cât ne iartă* şi *ne aşteaptă* Dumnezeu îndreptarea noastră.

Rugăciunea *pentru toată lumea* e *rugăciunea iubirii de oameni*.

Dacă îl judeci, nu crezi în pocăinţa celui ce a greşit (adică îi negi *libertatea* şi *dorinţa de bine*) dar negi şi bunătatea şi mila lui Dumnezeu, care doreşte ca *toţi să ne mântuim*, ca toţi *să moştenim viaţa de veci*.

Dacă un lucru al nostru nu e *lăudat* şi *apreciat* şi noi îl credem *bun* şi *de valoare* aceasta înseamnă *iubire de sine* şi *părere de sine*, cum că noi *am face ceva* şi fără noi lumea nu ar fi *la fel de bună*.

Defăimarea de sine te face liber de iubirea de sine şi de dorinţa de a-i stăpâni pe alţii.

Cine a văzut, cu adevărat, că nici pe sine nu se poate *îndrepta* fără ajutorul lui Dumnezeu, cu greu va dori ca să-i *îndrepteze pe alţii*, el neîndreptându-se pe sine.

Doamne, du-ne pe noi la pocăinţă şi îndreptează viaţa noastră!

Când voi face şi eu *o faptă bună*?! Când voi plânge şi eu, cu adevărat, păcatele mele?!

Ziua morţii se apropie. Trâmbiţa Judecăţii e la uşi. Iar eu nu am *haină de nuntă* şi nici *candelă aprinsă*. Viaţa mi-am cheltuit-o *ca un nebun* şi cu toate m-am spurcat şi rău m-am făcut.

Auzi-mă, Doamne, înţelege strigarea mea! Ia aminte, Doamne, la rugăciunea inimii mele, celei încrezute şi înfumurate. Luminează-mă, curăţeşte-mă, vindecă-mă, înnoieşte-mă.

Milostenia te scapă de ispita drăcească, îţi umileşte sufletul, îţi luminează mintea şi îţi înmoaie inima.

Spovedania deasă te duce la gândul *neputinţei* tale, la ceea ce ai fi tu fără ajutorul lui Dumnezeu şi la conştiinţa dependenţei tale de Dumnezeu, Care e viaţa cea adevărată,

Lumina lumii, Pâinea vieţii şi a nemuririi, Paştile nestricăcios şi nou al nostru.

Când, după Sfânta Taină a Mărturisirii, inima noastră e împăcată şi doreşte unirea cu Domnul şi suntem lăsaţi de duhovnicul nostru, trebuie să ne apropiem de Sfânta Euharistie cu toată evlavia, cu toată curăţia dar şi cu toată frica duhovnicească.

Căci acestea ne arată pe Cine primim noi, ce Oaspete mare vine şi locuieşte cu noi şi, mai ales, Se uneşte inexprimabil cu fiinţa noastră păcătoasă şi smerită.

Aici e marea iubire a lui Dumnezeu! *Nu vă voi lăsa singuri, ci voi fi cu voi până la sfârşitul veacurilor!*

Dumnezeu caută voinţa noastră, sinceritatea noastră, curăţia noastră, inima noastră nevinovată. Dumnezeu caută iubirea noastră şi încrederea noastră, întărită în credinţă tare, în nădejde nebiruită şi în dragoste atotcuprinzătoare.

Dacă nu stingem râvna pe care o primim de la Dumnezeu, trăim pentru Dumnezeu şi în harul Său.

Dacă ne întristăm, ne supărăm, ne agităm, încercăm să ne împotrivim poruncilor lui Dumnezeu, întristăm harul lui Dumnezeu. Cel care *a înţeles* că nu trebuie *să întristeze* în el harul Sfântului Duh a aflat „calea cea strâmtă".

Dumnezeu ne vrea cu totul *ai Lui*, plini de iubire şi de bucurie şi de pace şi de înţelegere şi de dăruire şi de gând bun.

Facă-se voia Ta, Doamne, în mine ticălosul! Învaţă-mă voia Ta! Eu, care nu ştiu adevărul, mă încumet să vorbesc! Vai mie! Pentru nelucrarea mea voi fi pedepsit.

Am îngropat talantul meu şi nu l-am lucrat.

Am nesocotit darurile Sfântului Duh şi din *lumină* m-am transformat în *întuneric* şi din *sare bună de sărat*, în *sare care se aruncă afară* și se calcă în picioare.

Trufia vieţii mele e fără margini. Cu vanitatea mea îi copleşesc pe toţi şi mi-e străină iubirea de aproapele.

Cum îl poţi *urî* pe cel care *poartă* chipul lui Dumnezeu?

Presupunând că *ştiu ceva*, m-am arătat *răstălmăcitor* al poruncilor lui Dumnezeu şi *al vieţii celei sfinte*, pentru că sunt unele lucruri *cu anevoie de înţeles*.

Eu sunt *prunc* în ale înţelepciunii şi *un mort* printre cei vii şi Sfinţi. Pocăinţa mea e neroditoare. Silinţa mea e slabă şi deznădejdea la mine în inimă *sălăşluieşte*.

Nădejdea mea e la Tine, Domne! Oricând spre Tine *voi arunca* necazul meu şi viaţa mea.

Am aflat bunătatea Ta şi milostivirea Ta. Am văzut viaţa Ta şi sfinţenia ei. Şi cu toate acestea sunt robul păcatului şi concubinul patimii şi spurcat cu viaţa mea.

La Tine vin eu, ca să cer *mare milă*!

Prea Sfântă Fecioară şi Maică, păzeşte-mă sub acoperământul bunătăţii şi al iubirii tale de oameni. Nu te scârbi de mine ordinarul. Dă-mi să văd iertarea mea *în pământul celor vii*.

Dacă nu uităm să-L slăvim pe Dumnezeu, nu suntem departe de El şi nici El de noi.

Dacă simţim în inima noastră *dragostea de Dumnezeu*, atunci poruncile şi voia Sa să le împlinim.

Cel care a simţit iubirea lui Dumnezeu, nu poate fi oprit de nimeni şi de nimic în iubirea lui.

Cel care iubeşte pe Dumnezeu e în stare, ca în fiecare zi să se răstignească pe crucea iubirii de oameni.

Nu iubirea te face *să uiţi* de mâncare şi de somn şi de lejeritate şi, mereu, să faci voia lui Dumnezeu? Nu iubirea te face să cauţi pacea şi liniştea şi viaţa şi sfinţenia Sfântului Duh cu orice preţ şi în orice timp?

Oameni săraci sunt oamenii care *nu trăiesc împreună cu Dumnezeu*. Cei ce-L iubesc pe Dumnezeu, trăiesc împreună cu El. Miluieşte-mă, Doamne!

Nebunia pentru Dumnezeu e *râvna mare* pentru El. Omul neînduhovnicit nu o poate înţelege, pentru că El e străin de harul Lui. Harul Sfântului Duh te face *să trăieşti* împreună cu Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu iar cel care Îl vede pe Fiul, Îl vede pe Tatăl.

Sfinţii sunt *purtători de Dumnezeu*, pentru că în ei locuieşte Prea Sfânta Treime prin harul Său.

Rugăciunea Sfinţilor e *ascultată*, pentru că ei mijlocesc, în harul Sfântului Duh, pentru noi. Ei se roagă în harul Sfântului Duh şi Duhul Sfânt se roagă pentru noi *cu suspine negrăite*.

Mare eşti Doamne şi minunate sunt lucrurile Tale! În orice zi voi lăuda numele Tău şi voi mări iubirea Ta de oameni.

A te întoarce la Dumnezeu însemnă *a urî răul*, a-l dispreţui, a-ţi fi silă de el.

Când *urâm* păcatul, *iubim* viaţa evlavioasă. Când *ne pocăim*, atunci *ne trezim* din somnul morţii şi al păcatului.

Ochii inimii noastre sunt *ca ai lui Valaam*, pentru că nu suntem pe *calea cea dreaptă* (Num. 22, 32).

Când Dumnezeu *i-a deschis ochii* „a văzut pe Îngerul Domnului, care stătea în mijlocul drumului cu sabia în mână şi *s-a închinat* şi *a căzut cu faţa la pământ*” (Num. 22, 31).

Pentru el a vorbit asina. Pentru noi vorbeşte Domnul şi Sfinţii Lui şi firea noastră umană și întregul Său cosmos.

Suntem făcuţi *pentru Dumnezeu* şi nu pentru *moartea cea veşnică*. Suntem *lucrul mâinilor lui Dumnezeu* şi *casă* avem în cer. Doamne, fie mie după voia Ta!

*

Când începem *să ne înălţăm* cu mintea, ne minţim pe noi înşine că *am fi ceva* şi că *am ajuns* la ceva înălţimi spirituale.

Omul care caută *înălţimi* şi nu cum să facă voia lui Dumnezeu şi cum să-i placă Lui *se minte pe sine*.

Unii vor să se lupte cu dracii, alţi vor să vadă Sfinţi Îngeri şi pe Maica Domnului, semne şi minuni, dar nu spun niciodată că *sunt păcătoşi* şi nici că *greşesc* şi *au greşit toată viaţa* lui Dumnezeu.

Când părăsim pocăinţa şi rugăciunea suntem fără Dumnezeu.

Când nu mai suportăm să spunem că *suntem păcătoşi* şi *nenorociţi* şi *ne e ruşine* de acest *adevă*r, atunci suntem vătămaţi şi lângă calea cea dreaptă.

Pocăinţa de fiecare clipă dovedeşte trezvie a minţii şi gândul că moartea e la uşi şi vine Judecata.

Nu putem să rezistăm dracilor, necazurilor, patimilor, fără darul şi ajutorul lui Dumnezeu. Suntem prea slabi şi e o nebunie şi o blasfemie să spui, că *poţi lupta* de unul singur.

„Fără Mine nu puteţi face nimic”: pentru că prin Domnul suntem şi ne mişcăm şi prin El viază tot cel ce se pocăieşte.

Mi-am dat seama şi eu, după sfatul Sfinţilor Părinţi, că *fără harul lui Dumnezeu* nu putem *citi* şi *înţelege* o carte duhovnicească.

Trebuie să ne pregătim ca să citim. Trebuie să ne rugăm Domnului să ne lumineze mintea şi să ne ferească de atacurile, greşelile şi înălţările primejdioase, care ne vin de la draci.

Barba pentru un creştin arată cuviinţă, statornicie în credinţă, neîngrijire de cele trecătoare, frumuseţe duhovnicească.

Asceza ne face mai cu discernământ, ne umple de evlavie, ne dă tărie de caracter, ne face plini de râvna pentru Dumnezeu şi pentru cele sfinte.

Mulţumirea faţă de Dumnezeu nu trebuie să ne părăsească. Trebuie să-I mulţumim şi pentru *o cană cu apă* şi pentru *un cuvânt bun* pe care ni l-a spus prin fratele nostru şi care ne-a întărit inima.

Greşim şi ne ascundem.

Am uitat de împlinirea cu stricteţe şi cu severitate a voii lui Dumnezeu. Ne iubim pe noi înşine, adică ne iubim liniştea, odihna, tabieturile.

În loc să ajut, batjocoresc.

În loc să mulţumesc tac sau nu mulţumesc din toată inima.

Cuvintele bune nu jignesc pe nimeni. Dacă îmi cer iertare de la cel care s-a supărat pe mine, nu pierd nimic ci, dacă vrea Bunul Dumnezeu, îl câştig din nou de partea mea.

Rugăciunile oamenilor pentru noi sunt cele care ne ţin în viaţă şi ne uşurează de păcate.

Dumnezeu, Prea Bunul, Care se uită la inimă şi ştie toate ne iartă pe noi cu mare milă şi iubire.

Când, din cauza oboselii, nu ne mai putem ruga sau nu mai putem gândi coerent la Dumnezeu, atunci ne atacă tristeţea, nepăsarea, mândria, dezamăgirea sau alte duhuri, tot atât de perfide.

Delăsarea sau lenea sunt imediat sancţionate.

Mâncarea multă dă imediat loc gândurilor desfrânate şi hulitoare, fricii şi glumelor deşucheate, vorbei multe şi minciunii.

Smerirea continuă a minţii ne arată de câte ne scapă Iubitorul de oameni Dumnezeu în fiecare clipă.

Pentru un om duhovnicesc şi sutimea de secundă e, uneori, *o catastrofă*.

Dracii atacă rapid, prin surprindere. Fără mila lui Dumnezeu nimeni nu poate scăpa de ei.

Ştiu că la mulţi li se par *fabulaţii* aceste lucruri dar ele sunt *realităţi*.

Cu cel care vede şi simte şi mărturiseşte din proprie experienţă aceste lucruri se întâmplă cuvântul: „a mărturisit şi *adevărată* este mărturisirea lui”. Mărturia asta o dau toţi Sfinţii.

Sfântul Macarie Egipteanul[15] văzând cursele dracilor în toată lumea *s-a înfiorat*.

Când credem că nu ne paşte niciun *pericol* atunci suntem la *uşa căderii*.

Când credem că ştim ceva despre *viaţa duhovnicească*, că am înţeles *cum să ne trăim viaţa*, Dumnezeu trimite oameni care să ne smerească sau ne lasă să cădem în extreme şi în patimi, pentru ca să ne vedem proasta noastră „ştiinţă”.

Dumnezeu ne smereşte ca să-I mulţumim, ca să ne pocăim, pentru că altfel *am uita* de Dumnezeu crezând *că-L slujim*.

Nu putem sluji lui Dumnezeu fără mărturia Sfântului Duh din inimile noastre.

Nu putem *să-L căutăm* pe Cel pe Care *nu-L ştim*, deşi pe Dumnezeu nu-L vom înţelege niciodată deplin în blândeţea, în mila, în pacea, în iubirea şi în toate cele ale Lui.

Sfântul Tihon le-a spus unora care mâncau de dulce în post: „Dragostea este *mai mare* ca postul”[16]. Pentru că dragostea nu cade niciodată. Dumnezeu e iubire şi la El trebuie să venim *plini de iubire*.

Iartă-mi, Doamne, ticăloşia mea şi cerbicia mea! Eu, spurcatul şi neruşinatul vorbesc de cele sfinte şi minunate, fără măcar să ştiu despre ce vorbesc!

Pe Nadab şi Abiud, Domnul *i-a ars cu foc* pentru că *au adus foc străin*. Iar eu mereu aduc *focul patimilor drăceşti* în trupul meu, care este *templul Sfântului Duh*.

Mintea e pentru a cugeta ziua şi noaptea la voia lui Dumnezeu iar eu îmi fac cu ea planuri păcătoase şi îmi imaginez ticăloşii şi scârboşenii ale Iadului.

Inima e pentru a-L iubi pe Dumnezeu şi pe aproapele şi *podoaba* Sfintei Biserici iar eu iubesc păcatul şi la el mă duc robit şi *flămând de răutăţi*.

---

[15] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Macarie_cel_Mare.

[16] Sfântul Tihon de Zadonsk: http://ro.orthodoxwiki.org/Tihon_din_Zadonsk.

O, m-am făcut cu totul nemernic şi spurcat! Mai păcătos decât toţi m-am făcut şi nicio parte a zilei sau a nopţii nu o petrec *cu sfinţenie*.

Una vorbesc şi alta fac.

Mă arăt *înţelept* şi sunt *prost* şi *trufaş* şi *încăpăţânat* şi *fariseu*.

Inima fără nicio dorinţă e *o inimă smerită*.

Când luăm totul ca din mâna lui Dumnezeu, înţelegem ce înseamnă „mă fac tuturor toate".

Domnul ne ascultă, pentru că „aproape este Domnul de toţi cei ce-L cheamă pe El, de toţi cei ce-L cheamă pe El *întru adevăr*" (Ps. 144, 18).

Când ne rugăm *cu adevărat* suntem şi ascultaţi *cu adevărat*. Când ne rugăm precum fariseii, auzim din partea Domnului: „Nu ştiţi ce cereţi!".

Rugăciunile făcute fără credinţă, nădejde şi dragoste, fără o cunoaştere dreaptă şi evlavioasă a lui Dumnezeu şi fără o viaţă virtuoasă şi sârguitoare sunt rugăciuni care nu sunt ca *tămâia*, nu miros *frumos*, pentru că nu sunt rodul *înmulţirii* harului Sfântului Duh în inimile noastre.

Inima regelui Ozia *s-a înălţat* iar eu aşa sunt de când mă ştiu.

Sfântul şi Dreptul Iov a răbdat atâtea iar eu nici cea mai mică insultă şi durere şi boală.

Suferinţele ne călesc.

Privegherile ne luminează mintea şi sufletul.

Desele citiri şi meditaţii ne hrănesc spiritual, pentru că orice cuvânt dumnezeiesc e *hrană* plină de viaţă veşnică pentru cei ce-l împlinesc.

Dumnezeu ştie prea bine *cât putem* noi. El cere de la noi *puţin* şi *ne dă mult*. Puţin chin, pentru câte lucruri de nepovestit şi necuprins!

Doamne miluieşte netrebnica mea viaţă. Scapă-mă de cursele vrăjmaşului şi de păcate mari. Sfârşit creştinesc şi în pace, fără păcate, dă vieţii mele. Facă-se cu mine după mila Ta.

Eu sunt slab. Miluieşte-mă şi voi fi viu!

*

Credinţa cea vie e cea care arată, pe fiecare zi, *faptele ei cele bune*. De aceea spune Sfântul Iacov: „eu îţi voi arăta, *din faptele mele*, credinţa mea” (Iacov 2, 18).

Dacă spunem că Îl iubim pe Dumnezeu şi credem în El trebuie să arătăm *împlinirea* în viaţa noastră a faptelor poruncilor Sale.

Nu Îl putem *iubi* pe Dumnezeu şi, în acelaşi timp, *să nu-L ascultăm*. Tocmai de aceea *Îl iubim*, pentru că *Îl ascultăm* şi *ne supunem Lui*, pentru că El e *viaţa noastră*.

Doamne, miluieşte-mă!

Fără Tine se dărâmă casa sufletului meu. Ai grijă de mine şi surpă nesimţirea şi prostia mea.

*

Sfântul Apostol Pavel vorbeşte despre „întristarea cea după Dumnezeu” (II Cor. 7, 10) care e, de fapt, dorinţa noastră continuă şi susţinută de *a face binele* şi de *a ne feri de rău*.

Întristarea cea bună e *pocăinţa din inimă*, durerea că am păcătuit încă o dată şi mereu împotriva milei şi a iubirii Prea Sfintei Treimi.

Când simţim că prin pocăinţă şi lacrimi trebuie *să ne apropiem* de Dumnezeu şi nădăjduim, că numai de la El putem *primi iertare*, ne *întristăm bine*, pentru că ne pare rău de nesimţirea, de bădărănia şi de lipsa de frică pentru păcat şi de lipsa de evlavie a sufletului nostru.

Întristarea care vine din conştiinţa vinovăţiei ne duce la pocăinţă iar pocăinţa din inimă duce la veselie, la veselia cea nepieritoare.

Pocăinţa creştin-ortodoxă nu e *o stare pesimistă* şi *deznădăjduită*. Pocăinţa ortodoxului e *încredere nebiruită* în mila şi iertarea lui Dumnezeu.

De aceea ne spovedim şi ne pocăim, pentru că noi credem şi nădăjduim că *vom fi iertaţi*.

Dacă nu credem că *vom primi răspuns* la rugăciunile noastre, credinţa noastră e *stricată*, nu are *nădejde*, e plină de *infatuare*, de *teamă*.

Ne pocăim şi *nu ne pare rău*, după cum spune şi Sfântul Apostol: „pocăinţă spre mântuire, *fără părere de rău*” (II Cor. 7, 10).

Pocăinţa cea adevărată aduce tocmai bucurie, iertare, luminare, duce la *o nouă viaţă*. Ne pocăim ca să devenim *buni* şi nu: *mai răi*.

Întristarea – spun Părinţii cei Sfinţi – alungă pe Sfântul Duh.

De aceea, în prima zi a fericirii noastre, în prima zi a învingerii morţii, înviind Domnul, le spune femeilor mironosiţe: „Bucuraţi-vă!” (Mat. 28, 9).

Întristarea care alungă harul Duhului Sfânt din noi e o întristare pe care Sfântul Apostol o numeşte „întristarea lumii” (II Cor. 7, 10). Ea e plină de egoism, de nemulţumire orgolioasă de sine, de orgoliu rănit.

Întristarea lumii crede că poate face fapte bune, că poate sluji lui Dumnezeu cu de la sine putere, fără să aştepte, cu umilinţă şi cu rugăciune fierbinte, ajutorul şi darul lui Dumnezeu.

Când astfel de creştini *păcătuiesc*, ei consideră căderea lor *irevocabilă*, inimaginabilă, considerându-se că au păcătuit *mai mult* decât poate *ierta* Dumnezeu.

Cineva a spus, un Sfânt Părinte, că păcatele noastre, ale lumii întregi, care au fost şi vor fi, sunt ca *o picătură de apă într-un ocean*, oceanul fiind *iubirea lui Dumnezeu*, iertarea Lui, grija Lui de fiecare clipă şi secundă pentru noi, nerecunoscătorii şi uitucii, care credem că *vom trăi veşnic* pe pământ, uitând astfel de *marea pedeapsă* ce ne aşteaptă pentru nepocăinţa noastră.

De aceea, necrezând că *vor fi iertaţi*, rămân în moartea păcatului, în depărtarea de Dumnezeu şi de iertarea Lui. Le e ruşine să se mărturisească cu toată inima şi cu suspine şi cu lacrimi, adică *le e ruşine să fie iertaţi*.

Astfel că, Sfântul Pavel, celor care avuseseră *adevărata întristare*, le spune: „Că iată, însăşi aceasta, că v-aţi întristat după Dumnezeu, câtă sârguinţă v-a adus, ba încă şi dezvinovăţire şi mâhnire şi teamă şi dorinţă şi râvnă şi ispăşire!”.

Privind aceste cuvinte cu inimă înţeleaptă, înţelegem *roadele întristării celei după Dumnezeu*, pentru că ele sunt prezentate de Sfântul Pavel la vedere.

Primul rod e *sârguinţa cea bună*, adică *râvna pentru îndreptare*. Apoi *dezvinovăţirea*, pentru că, deşi noi slabi

fiind, Dumnezeu nu ne-a lăsat *să rătăcim*, ci ne-a întors *la El* şi *la păşunea cea duhovnicească*.

Am mărturisit: „Am greşit! Iartă-ne Doamne!”. Şi El nu ne-a scos afară. El ne-a primit înapoi cu dragoste mare de Tată.

Pocăinţa ne-a fost primită şi am simţit în noi uşurarea cea bună şi harul lui Dumnezeu din nou, şi ne-am bucurat.

Mari lucruri a făcut Domnul cu noi: ne-a umplut de bucurie. Şi această bucurie *nu se va lua de la noi*.

Am fost iertaţi şi suntem iertaţi, pentru că Domnul *ne-a iubit cel dintâi*.

Nu pentru *pocăinţa noastră* ne-a iertat El (că cine se poate pocăi *potrivit iertării* lui Dumnezeu?!), ci pentru că *ni S-a făcut dor de El* şi pe El L-am căutat *cu iubire multă* şi *cu frică şi cutremur*.

Pocăinţa noastră ne-a adus *mâhnire* pentru păcatele noastre. Pentru că cine a început *să urască răul* vine la Dumnezeu.

Ea ne-a adus şi *teama de Domnul* şi aceasta, după cuvintele Sfintei Scripturi: „e începutul înţelepciunii”. Dar ne-a adus şi dorinţa de *a face bine*le şi *inimă dăruitoare* şi *împlinitoare a milei creştine*.

Cel ce se pocăieşte, miluieşte.

Cel ce se pocăieşte, iartă, nu se trufeşte, nu se poartă cu necuviinţă, nu e lacom, nu face păcat de bună voie şi, chiar de e silit, suferă dureri şi persecuţii privind spre Domnul şi Dumnezeul nostru.

Pocăinţa adevărată aduce *râvna prea bună* şi *evlavia plină de smerenie şi umilinţă*.

Pocăinţa aduce ispăşirea, iertarea lui Dumnezeu şi tot lucrul bun, pentru că de sus, de la Domnul, e mila şi milostivirea.

Noi suntem slabi, dar „puterea Mea, se desăvârşeşte în slăbiciune” (II Cor. 12, 9).

Să zicem ca şi Sfântul Pavel: „foarte bucuros mă voi lăuda mai ales întru *slăbiciunile mele*, ca să locuiască în mine *puterea lui Dumnezeu*” (II Cor. 12, 9). Căci: „când sunt *slab*, atunci sunt *tare*” (II Cor. 12, 10).

*

Inima păcătosului e ca *o groapă cu lături* care se revarsă în afară.

Celui care vrea să se mântuiască, ispitele îi arată împotriva *a ce să lupte*.

Doamne, eu sunt păcătos! Când aud „fericiţi *cei curaţi* cu inima” mă umplu de ruşine şi de cutremur.

Inima care îşi vede murdăria a început să se pocăiască.

Inima care a început să plângă cu amar îşi începe conştientizarea slăbiciunii şi a răutăţii sale.

Prea Bunule Doamne, miluieşte-mă cu mila milostivirii Tale. Dracii vor să-mi ia sufletul. Nu mă lăsa lor şi mă scapă de munca cea veşnică şi de Iad.

*

Sfântul Simeon Noul Teolog spunea: „Cunoştinţa nu este *lumină*, ci lumina este *cunoştinţă*, fiindcă în ea, prin ea şi de la ea *vine totul*”[17]. Adică cunoştinţa venită omului prin învăţare, auzire şi citire nu *îl luminează* pe om, dacă lumina lui Dumnezeu, care e văzut de cei *curaţi cu inima*, nu îl învaţă pe om, în mod tainic, cele *despre El*.

De aceea, mai spune Sfântul Simeon Noul Teolog: „Alţii se întorc de la cel ce vorbeşte în Duhul Sfânt, ca de la un îngâmfat şi mândru, simţindu-se mai degrabă *jigniţi* de cuvintele lui decât *îndemnaţi spre umilinţă*”[18].

El ne aduce „lumina cunoştinţei” potrivit troparului *Naşterii*.

Înţelegem pe cele ale Sfântului Duh numai *împreună* cu Sfântul Duh, Care „vine şi se sălăşluieşte întru noi” prin harul Său.

Pe *oamenii înduhovniciţi*, Sfântul Simeon spune că îi vor *recunoaşte* şi *cunoaşte* „cel ce este *luminat de sus*, de Duhul Sfânt”[19].

---

[17] Sfântul Simeon Noul Teolog, *Cateheze către monahi*, în trad. Monahiei Teodosia Laţcu, colecţia *Comorile Pustiei*, Ed. Anastasia, Bucureşti, 1995, p. 66.
[18] Idem, p. 71.
[19] Idem, p. 69.

Sfinte Simeoane, nu înceta să te rogi pentru mine, nevrednicul şi ticălosul rob al păcatului, căci cred că tu ai *mijlocit* pentru naşterea mea.

Serbarea ta e la *31 octombrie* iar eu m-am născut la *31 octombrie*[20].

Cred că tu ai luminat viaţa mea prin rugăciunile tale şi mi-ai dat să văd lumina Ta şi la praznicul Schimbării la Faţă, în Biserica lui Dumnezeu m-ai adus.

Sfinte Afraate şi Sfinţilor Cosma şi Damian, rugaţi-vă pentru mântuirea şi sfinţirea vieţii mele!

Pe cei care vor să se mântuiască dracii îi luptă noapte şi zi, dar mila lui Dumnezeu şi rugăciunile Maicii Domnului şi ale tuturor Sfinţilor şi Puterilor cereşti şi ale Sfintei Biserici le uşurează greutăţile.

Dracii încearcă să alunge de la tine *pocăinţa* şi *pomenirea lui Dumnezeu*. Pocăinţa *te ridică* iar gândul şi inima la Dumnezeu *te îndreaptă*.

Întristarea, dimpotrivă, *te scufundă* iar deznădejdea *te prăbuşeşte* în adâncul Iadului şi al întunericului său. Iar ele două sunt *lucrarea dracilor*.

Bună e *tăcerea*: ea ne duce la umilinţă şi la plângerea păcatelor.

Bună e *smerirea de sine*: pentru că te face să îi vezi pe toţi *Sfinţ*i şi, numai pe tine, *cel mai păcătos*.

Atenţia, curăţia şi simţirea în noi a harului dumnezeiesc descoperă ochilor inimii noastre, comoara şi adâncul de har ascunse în Sfânta Scriptură şi în cărţile Sfinţilor lui Dumnezeu.

Cei ce *înţeleg duhovniceşte*, aceia umblă printre oameni gândind şi făcând fapte *din îndemnul* şi *prin mlădierea inimii* şi *a minţii* de către harul Prea Sfintei Treimi.

Sfântul Simeon Noul Teolog ne îndeamnă să câştigăm „simplitatea inimii” şi împlinirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu.

Nevrednic sunt eu. Nu ascunde de la mine milele Tale cele bogate şi nu mă alunga de la ospăţul Tău cel prea sfânt şi curat. Dă-mi mie, celui mai nevrednic şi cu totul spurcat, să mă împărtăşesc cu Tine, întru curăţie, pace, fără judecată şi pedepsire a mea, *acum* şi *în toată viaţa mea*.

---

[20] Ulterior am aflat că Sfântul Simeon e pomenit pe *12 martie*, dar el rămâne *foarte aproape de mine*. A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Simeon_Noul_Teolog.

Prea Sfântă Stăpână, apără-mă şi ajută netrebnicului Tău rob. Vezi neliniştile, neputinţele, căderile şi prostia mea şi nu mă lăsa singur.

Duhovnicul e *călăuza* către sfinţenia lui Dumnezeu. El e cel care *tămăduieşte* sufletul nostru şi *ne duce pe umeri* în faţa lui Dumnezeu.

Să ne îndreptăm viaţa, pentru ca să nu-i mai necăjim pe preoţii lui Dumnezeu cu păcatele noastre!

Ei ne ascultă şi ne povăţuiesc, ne hrănesc şi ne umplu inima noastră însetată. Să nu-i uităm în rugăciunile noastre! Nici pe cei care ne-au ajutat, nici pe cei care ne urăsc, nici pe cei care rătăcesc de la adevăr.

Iubirea e *bună* cu fratele sau cu sora. E *înţelegătoare* dar şi *mustrătoare*.

Sfătuim ca *să îndreptăm*. Cu blândeţe şi cu frica lui Dumnezeu.

Cât de nevrednic sunt! Uit sufletul meu cel negru şi dau sfaturi pe care nu le-am *încercat* niciodată! Amară va fi judecata pentru cel care *n-a făcut milă* cu aproapele său.

„*Milă* voiesc şi nu *jertfă*”, adică *ritualism fără inimă* şi *fără adorarea lui Dumnezeu*. Milă trebuie să avem, căci din mila lui Dumnezeu suntem şi trăim încă.

Dumnezeu, în marea Sa iubire de oameni, ne iartă de mii de ori mai mult decât iertăm noi, infinit mai mult şi ne dă şi harul Sfântului Duh.

A ierta cuiva înseamnă *a te îngriji* de porunca lui Dumnezeu şi de sufletul tău.

Cel ce ştie cât *rău* aduce păcatul, se fereşte de toate.

Mâncarea şi băutura cu măsură te lasă să-ţi îndeplineşti programul tău zilnic cu evlavie şi cu pomenirea lui Dumnezeu.

Mulţi cred că *pot lupta* cu dracii şi cu patimile prin *propriile lor forţe* dar au o părere *prea bună* despre ei. Fără Bunul Dumnezeu şi rugăciunile Sfinţilor şi ale Maicii Domnului nu putem să facem *nimic* pentru mântuirea noastră.

Să nu ne înălţăm cu mintea! Să nu credem că suntem *mai mult* decât nişte *bieţi păcătoşi*.

Cei care cugetă la moarte, să se gândească la *slujba înmormântării*. Această sfântă slujbă arată *cine suntem* şi *ce ajungem*. Fără darul lui Dumnezeu nu putem face nimic bun, suntem *praf şi cenuşă*, mâncarea animalelor din pământ.

Doamne, fii milostiv mie, necuratului şi ticălosului!

Frica, spaima, deznădejdea, tulburarea apărute *din senin* în inima noastră sunt *lucrări drăceşti*.

Cel care se pocăieşte, uită *păcatele oamenilor* şi se gândeşte numai la *ticăloşia lui*.

După cum spun şi Sfinţii Părinţi, nu putem discuta *cu oricine* cele din sufletul nostru.

Cei înduhovniciţi şi *Sfinţii* se *recunosc* între ei şi îşi dau unul altuia *slavă* şi *întâietate*, pentru că în ei *locuieşte* harul Treimii.

E mai bună *tăcerea* şi *ascultarea* decât *cuvântul*.

Cuvântul cere explicaţii. Tăcerea agoniseşte rugăciune, pocăinţă, smerire de sine şi zdrobirea inimii.

Doamne, fii milostiv mie şi nu mă uita! Pentru rugăciunile Sfinţilor Tăi, înţelepţeşte-mă şi îndreptează-mă ca să fac voia Ta. Dă-mi să pun început bun şi să nu mai amân tot timpul *îndreptarea* vieţii mele.

Sfintele slujbe te învaţă *cum să-L lauzi* pe Dumnezeu, *cum să-I mulţumeşti* şi *cum să-L preaslăveşti* pe El. Pătrunzând cu mintea şi cu inima *ce se face şi ce se spune* în cadrul slujbelor Bisericii, avem numai de câştigat şi ne umplem de toată înţelepciunea şi de tot lucrul bun.

Cuviinţa şi *bunătatea* sunt *hainele sufleteşti* ale creştinului, alături de *rugăciunea pentru toată lumea* şi de *iertarea din inimă fără părere de rău*.

Slava de la oameni alungă smerenia, umilinţa şi liniştea noastră interioară.

Mai bine *săraci* şi *nebăgaţi în seamă*, *lipsiţi* şi *strâmtoraţi* decât *cu infatuare* şi *mândrie în inimă* şi *minte*.

O, nevrednic sunt eu!…Auzi-mă, Doamne şi mă miluieşte!

*

Cel ce se înalţă cu mintea şi crede mari lucruri despre sine, îşi pierde cinstirea de Dumnezeu şi se laudă cu faptele sale aidoma fariseului din templu.

El spune: „Nu sunt ca *ceilalţi* oameni. Eu sunt cinstit, drept, milostiv… Eu nu cad în păcate. Eu fac totul după cum vrea Dumnezeu…”.

Nu mai aude cuvântul: „Şi când veţi face toate cele poruncite vouă, să ziceţi: *slugi netrebnice* suntem; pentru că am făcut ceea ce eram *datori* să facem” (Lc. 17, 10).

Orice lucru am face noi, dacă este fără harul, cinstirea și iubirea față de Dumnezeu nu ne ajută la nimic.

Caritate pot face şi necreştinii.

Milostenia e numai *a creştinului ortodox*, pentru că ea se face *în numele* lui Hristos cel răstignit şi înviat, în numele Domnului şi Dumnezeului nostru.

Îl ajutăm pe *cel sărman* pentru că e *fratele nostru*, pentru că şi pentru el *a murit* Hristos Domnul.

Îl iubim pentru că Îl iubim pe Dumnezeu, Care S-a smerit pe Sine şi S-a făcut om pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire, El, Dumnezeu Cuvântul, Unul din Prea Sfânta Treime.

Milostenia porneşte dintr-o inimă iubitoare de Hristos. Fapta bună porneşte tot de aici şi din smerenie şi evlavie drept credincioasă şi curată.

Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările Tale! Fereşte-mă de păcat acum şi în toată viaţa mea şi mă miluieşte.

Pe cei uşuratici la minte şi slabi în credinţă îi asupreşte o frică de Iad fără margini. Ei văd Iadul fără Dumnezeu, fără mila şi iubirea lui Dumnezeu şi prin aceasta se arată *necredincioşi* faţă de milostivirea şi pronia dumnezeiască.

Frica de Iad trebuie unită cu *dragostea de Dumnezeu* în inima noastră şi ea trebuie să ne facă *să urâm păcatul* şi nu să ne arătăm *neconvinşi* faţă de iertarea lui Dumnezeu, dacă noi *ne pocăim*.

Pocăinţa curată, din inimă, fermă, serioasă arată că noi *credem* în Dumnezeu.

Iubirea scoate afară frica. Dacă Îi cerem lui Dumnezeu *să ne ierte*, trebuie să credem că El *ne va ierta*, pentru că El nu scoate pe nimeni afară şi El ne-a spus că *ne va ierta*, precum şi *noi iertăm*.

Nu poruncile lui Dumnezeu sunt *grele* ci voinţa noastră se îndreaptă *cu greu* spre bine.

Lenea ne împinge la uitarea lui Dumnezeu şi la grija de trup.

Mustrarea lui Dumnezeu sunt ispitele şi greutăţile ce ni se întâmplă în viaţa noastră. Dacă ne vedem păcatele, atunci o considerăm spre *îndreptare* şi *pocăinţă* şi o primim

ca pe ceva *ce ni se cuvine*, pentru *negrija* şi *nepăsarea noastră*.

Dacă considerăm *mustrarea* lui Dumnezeu nu *iubire* şi *purtare de grijă* pentru noi, nevrednicii şi ticăloşii, ci *nedreptate* şi *nesocotinţă* – ceea ce e *o hulă* şi cuvinte ale unei minţi rătăcite şi bolnave de păcat – începem să credem că n-avem *nimic rău* în noi şi *am fost pedepsiţi pe nedrept*.

Dar nu acesta este adevărul! La Dumnezeu nimic nu e *întâmplător*. Și nimic nu e *din răutate față de noi*, ci din *multă bunătate* și *iubire pentru noi*.

Dumnezeu Prea Bunul, pe cel ce îl iubeşte *îl mustră* şi *îl curăţeşte* precum face bijutierul cu argintul, pentru ca să *ajungă argint lămurit* după cuvintele Sfântului Proroc David.

Doamne, nu mă lăsa în părerea de sine, ci dă-mi să-mi văd păcatele mele şi să le plâng pe ele şi viaţa mea cea rătăcită şi bolnavă.

Nimic bun n-am făcut pe pământ şi totuşi mă luptă mândria.

Nu am pocăinţă şi totuşi trufia îşi ridică scaun în inima mea.

Duhule Sfinte, vino şi Te sălăşluieşte în mine nevrednicul şi ticălosul şi umple-mă de voia Ta! Dă-mi ca să fac voia Ta şi să nu Te mai întristez cu faptele, gândurile şi cuvintele mele cele rele şi necurate.

Când nu mai credem că avem *nevoie de pocăinţă*, ne-am rătăcit în gândurile răutăţii.

Când am primit în noi gândurile şi semnele poftei şi ale desfrânării, atunci avem ochii inimii îndreptaţi *spre pământ* şi nu *spre cer*.

Iadul umple de teamă: pe unii spre *viaţă veşnică* iar pe alţii spre *moarte veşnică*. Pe cei credincioşi *îi fereşte de rău* frica de Iad. Pe cei care păcătuiesc împotriva Sfântului Duh, spunând că Dumnezeu *nu-i poate ierta* pentru ce au făcut ei, *îi duce la deznădejde* şi *necredinţă*.

Doamne, facă-se voia Ta!

„Înţelepciunea se află numai la cei ce *primesc* sfaturi" (Pilde 13, 10), pentru că la aceştia poţi găsi smerenie şi umilire de sine şi dorinţa de a învăţa viaţa cea după Dumnezeu de la cei *încercaţi* în luptele duhovniceşti.

Cine nu învaţă de la Domnul şi de la Sfinţii Săi viaţa cea după Dumnezeu, în Sfânta Biserică, nu o poate afla în

afara ei, pentru că Sfânta Biserică e „stâlpul şi temelia adevărului” (I Tim. 3, 15).

„Doamne, Dumnezeul mântuirii mele, ziua am strigat şi noaptea înaintea Ta. Să ajungă înaintea Ta rugăciunea mea; pleacă urechea Ta spre ruga mea, Doamne” (Ps. 87, 1-2). Că Tu eşti Bun şi Drept şi Iubitor de oameni şi Te milostiveşti de cei păcătoşi.

Miluieşte-mă, deşi merit *să fiu îngropat de viu* în Iad.

Miluieşte-mă, deşi nu sunt *bun de nimic*.

Prea Sfântă Fecioară, învaţă-mă să te cinstesc pe tine cu inimă curată şi plină de cuviinţă. Umple-mă de blândeţe şi de sfială, Prea Milostivă Stăpână, ca să-mi mântuiesc sufletul meu. Eu sunt slab şi prost, miluieşte-mă cu milostivirea ta cea preaslăvită. Greşesc în toată ziua şi în tot ceasul, nu mă uita.

Alungă de la mine curiozitatea rea, lenea, nesimţirea, aroganţa, trufia şi bădărănia, râsul şi viclenia, duplicitatea şi lăcomia. Dă-mi să mă pocăiesc Prea Bună Maică şi Doamnă a vieții mele, mai înainte de a muri. Dă-mi să mă îndrept şi să fac voia ta.

*

Păcatul făcut, care îşi caută *o scuză*, arată *viclenie* şi nu *pocăinţă*. Păcatul mărturisit trebuie însoţit de *părere de rău* şi de *pocăinţă*, de *osândire de sine*.

Dacă păcatul omoară sufletul, nu poţi *să te scuzi ci să te acuzi*.

Cel care e mai întâi *drept cu sine*, poate fi *milostiv* şi cu fratele sau cu sora.

Cel care cunoaşte *cât de uşor* poţi păcătui, nu *osândeşte* pe aproapele său.

Când *îi osândim pe alţii* nu ne dăm seama, că tocmai atunci, în acea clipă, *ne osândim pe noi*. Nu mai suntem *lumină*, ci lumina din noi este *întuneric* în acea clipă.

Când ne rugăm pentru cei care ne vatămă şi ne prigonesc, ne arătăm răbdarea, credinţa, nădejdea şi dragostea noastră pentru Dumnezeu. Atunci arătăm *cine suntem*.

Când în noi sălăşluieşte harul Sfântului Duh, împlinim toate cu uşurinţă. Când suntem goi de el, nu putem *aproape nimic* să facem. Rugăciunea e risipită, gândurile nu

ne dau pace, umilinţa şi rugăciunea permanentă, cât şi liniştea adâncă şi plină de smerenie nu mai sunt.

Atunci ne rugăm şi ne zdrobim inimile noastre, ne batem cu pumnii şi ne tăvălim, căci harul Duhului Sfânt, harul Mângâietorului sufletelor noastre nu mai e cu noi.

Duhule Sfinte – ne rugăm atunci – vino şi Te sălăşluieşte din nou în netrebnicul meu suflet! Vezi viaţa mea cea plină de păcate şi patimi şi mă miluieşte! Nu te scârbi de mine! Milostiveşte-Te de mine, ticălosul şi nevrednicul şi luminează-mă ca să fac voia Ta.

Cel care L-a pierdut, Îl caută în cunoştinţă de cauză şi din toată inima.

Harul dumnezeiesc e liniştea, pacea, lumina, ştiinţa, înţelepciunea, puterea şi toată viaţa creştinului ortodox. Fără *el se simte* şi *este gol*.

Părerea de sine ucide pocăinţa nevoitorului.

Biserica Ortodoxă nu spune în nicio cântare a sa: „miluieşte-mă pe mine, *Sfântul*”, ci: „miluieşte-mă pe mine, *păcătosul*”.

Toţi suntem *netrebnici* în faţa lui Dumnezeu, pentru că „toţi s-au abătut…(şi) nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul” (Ps. 13, 3).

Oricâte fapte bune am avea, prin *părerea bună despre noi înşine* şi prin *primirea slavei de la oameni*, ne arătăm a fi nişte *luptători* împotriva poruncilor lui Dumnezeu şi nu nişte *adoratori* ai Săi.

Facă-se voia Ta cu mine, ticălosul şi nevrednicul şi nu voia mea, Iubitorule de oameni! Dă-mi să împlinesc, Doamne, pe cele pe care le scriu, ca să nu mă prindă clipa morţii *nepocăit* şi *neîndreptat*!

Dacă cântăm lui Dumnezeu, trebuie să-I cântăm *cântare nouă*, adică făcută prin *continua înnoire* a sufletului şi a vieţii noastre.

Să cântăm cu inimă sinceră şi plină de nădejde.

Cântarea ce vine dintr-o inimă *pocăită* sensibilizează şi trimite la *pocăinţă*.

Cel care cântă trebuie *să cânte pentru Dumnezeu*, pentru ca *să cânte pentru oameni*.

Fericiţi sunt cei care au înţeles *răul păcatului*!

Fericiţi sunt cei care *se leapădă de toate grijile* şi de *cele pe care le posedă* pentru dragostea lui Dumnezeu!

Auzim cântându-se: „pentru dragostea Domnului ai *urât* odihna şi pofta, cu postul curăţindu-ţi sufletul tău, tare

ai biruit fiarele…”. Ce frumuseţe! Câtă înălţime duhovnicească!

Pentru dragostea cu care ne iubeşte Dumnezeu, Sfintele Cuvioase au urât *odihna personală* şi *poftirea a ceva din lume*. Postul lor le-a curăţit sufletul şi prin nevoinţele lor pustniceşti au biruit fiarele cele rele ale Iadului. Sfintelor femei, nu încetaţi să vă rugaţi pentru noi!

Sfântul David scria: „bucura-se-va inima mea de mântuirea Ta” (Ps. 12, 6), pentru că e plină de *bucurie* milostivirea lui Dumnezeu.

Simţind în noi harul lui Dumnezeu, putem rosti ca şi el: „Cânta-voi Domnului, Celui ce mi-a făcut bine” (Ps. 12, 6). Pentru că harul lui Dumnezeu e *cel mai mare bine* în viaţa noastră.

Cel nebun zice în inima sa: „Nu este Dumnezeu!” (Ps. 13, 1). Dar „săracul nădăjduieşte în Domnul” (Ps. 13, 6), pentru că de la El e toată *darea cea bună şi tot darul desăvârşit*.

Pocăinţa cea bună nu se termină decât odată cu moartea. Până acolo ţine şi fapta bună.

„Pentru cuvintele buzelor Tale eu am păzit *căi aspre*”, spune Sfântul David (Ps. 16, 4), pentru că e *strâmtă calea care duce la viaţa veşnică*.

„Cu acoperământul aripilor Tale acoperă-mă” (Ps.16, 8), Doamne, ca să fac voia Ta în toată viaţa mea!

Spovedania cea bună e cea care *părăseşte* păcatul, căreia *îi e scârbă* de el.

Cel care se leapădă de păcat începe *să iubească* înţelepciunea.

Credinciosul simplu, care primeşte cu evlavie şi frică de Dumnezeu, poruncile Domnului, e *mai bun* şi *mai înţelept* decât *învăţatul mândru* şi *arogant*.

Înţelepciunea lumii e *nebunie* în faţa lui Dumnezeu, pentru că e *a omului* şi *a păcatului* şi omul nu se poate *îndrepta singur* în faţa Lui.

Înţelepciunea de la Duhul Sfânt e *nebunie* pentru oamenii pământeşti, pentru că ea e a vieţii veşnice şi e mântuitoare.

Cel care suferă şi se roagă, împlineşte Sfânta Evanghelie.

Cel care se milostiveşte şi iartă e pe calea cea bună.

Cel care se face *tuturor toate, pentru ca pe unii să-i câştige* Îl urmează pe Domnul şi iubirea Sa de oameni, pe Cel care *S-a dat pe Sine pentru viaţa lumii*.

Rugăciunea lui Iisus e gândul iubirii noastre către Dumnezeu.

Doamne, dă-mi şi mie, ticălosului, să învăţ a mă ruga cu ea, Ţie, Iubitorului de oameni!

Umilinţa te învaţă această rugăciune! Sfinţii Părinţi ne învaţă să o rostim ca nişte *cerşetori* ai milei divine.

Dă-mi, Doamne, pocăinţă! Dă-mi să mă rog Ţie cu *mintea umilită* şi *cu duh smerit*!

Auzi-mă, Doamne, ca nu cumva să adorm întru moarte, ca nu cumva să zică vrăjmaşul meu: întăritu-m-am asupra lui! Ai milă de zidirea Ta Stăpâne! Dă-mi mie râvna Ta şi umilinţa Ta, Mult Milostive!

Discuţiile te secătuiesc. Vorba multă e moarte a sufletului, e stârnire a patimilor.

Râvna spre cele bune e *dar* de la Dumnezeu.

Cel care o are nu mai vrea nimic altceva, decât *să-I slujească* lui Dumnezeu.

El ne vrea inima noastră. El ne vrea cu trup şi suflet ai Săi. Doamne, fie mie după voia Ta!

Cel care e *recunoscător* lui Dumnezeu, Îi mulţumeşte tot timpul.

Cel care e în pacea Sfântului Duh nu doreşte certuri şi discuţii, ci *să-I mulţumească* lui Dumnezeu şi *să-L preamărească pe El*.

Cel care *a câştigat milă* de la El *se roagă pentru toată lumea*, ca toată lumea *să se bucure* de mila lui Dumnezeu.

Pe cei ce vorbesc mânaţi fiind de Duhul Sfânt trebuie să-i ascultăm *cu cuviinţă* şi *smereni*e şi *să le împlinim* pe cele spuse nouă.

Păcatul împotriva Sfântului Duh, după Sfântul Vasile cel Mare[21], e acela care se face prin *negarea faptelor* şi *a cuvintelor bune* ale omui curat şi sfânt, care e plin de darurile Duhului Sfânt.

Doamne, iartă-mă pe mine îndrăzneţul şi nepriceputul! Dă-mi *să-i văd* pe minunaţii Tăi lucrători şi împlinitori ai poruncilor Tale şi *să mă îndrept* pe mine.

---

[21]A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Vasile_cel_Mare.

Scoate-mă din balta relelor mele şi mă miluieşte, pentru rugăciunile Sfinţilor Tăi! Vezi neputinţa mea şi nu mă lăsa.

În orice zi mă umplu de mari şi grele păcate şi ele mă trag la fund, ca pe un pietroi.

Dă-mi pocăinţă mie, nesimţitorului! Linişteşte-mă pe mine, înviforâtul! Călăuzeşte-mă pe mine, rătăcitul. Stinge, Doamne, mânia, orgoliul şi semeţia mea! Nu mă mai lăsa să vorbesc şi să primesc în inima mea gândurile curviei şi ale mândriei! Îndepărtează-mă de cei răi şi alipeşte-mă de cei buni şi iubiţi de Tine!

Cel care e *mulţumit de sine* e înşelat de Satana.

Cel care crede că *are* vreo faptă bună sau că *i se cuvine* Raiul, sau că *se roagă bine*, sau că *ştie* cu adevărat cum să se mântuiască, suferă de aceeaşi *înşelare*.

Cel care doreşte *să-i înveţe* pe alţii dar pe sine *nu se îndreaptă* e orb şi nesimţitor.

Cel care vede *greşeli* la Sfinţii lui Dumnezeu e plin de nebunie şi întuneric.

Cel care îndeamnă la dezmăţ şi păcate, nu Îl cunoaşte pe Dumnezeu, Care e *lumină* şi nu *întuneric*.

Tăcerea e bună pentru *concentrarea la rugăciune* şi pentru *cercetarea conştiinţei*, alături de *singurătate* sau, mai bine zis, *tăcerea e în singurătate*.

Cel ce iubeşte singurătatea ştie *pacea inimii* şi *a minţii*, netulburarea şi meditaţia la Dumnezeu, contemplaţia şi rugăciunea cu atenţie. El a simţit *binefacerea* acestor sfinte lucruri.

Cel ce crede că *nu mai poate păcătui* e înnebunit de draci.

Cel care, în locul pocăinţei, *deznădăjduieşte*, îi neagă lui Dumnezeu iubirea de oameni, când El, din iubire de oameni, a venit pe pământ şi S-a făcut om.

„Cercetează-mă, Doamne, şi mă cearcă (cu mila Ta); aprinde rărunchii şi inima mea (cu dragostea Ta)” (Ps. 25, 2).

Păcatul e *rău* dar *deznădejdea* şi *nepocăinţa* sunt lucruri *şi mai rele* şi ele îl condamnă pe om la *moarte veşnică*.

Ai milă de mine, Doamne, când voi veni la prea sfânta şi prea dreapta Ta Judecată! N-am făcut niciun bine, miluieşte-mă ca pe ultimul dintre oameni! Pentru că nu sunt

bun şi vrednic de nimic, pentru asta *miluieşte-mă*! Vindecă sufletul meu pentru ca să-Ţi strig Ţie *cântare de bucurie*!

Citesc: „plâng şi mă tânguiesc când mă gândesc la moarte” şi nici nu-mi plâng păcatele şi nici nu mă tânguiesc pentru ele.

Nu plâng ca văduva din Nain.

Căci dacă aş plânge şi m-aş jeli, Domnul ar învia şi sufletul meu.

Lazăr era mort de 4 zile şi Domnul l-a înviat. Eu sunt mort de mulţi ani şi dacă m-aş pocăi cu adevărat, atunci aş vedea faţa Sa, căci El e Lumină şi dăruie tuturor celor vrednici *lumina Sa neîmbătrânitoare şi pururea veşnică*.

În mormintele trupurilor noastre stă *frumuseţea noastr*ă, adică *Împărăţia Cerurilor* din inimile noastre. Ne-am acoperit *comoara* Sfântului Duh cu păcate multe.

Ne-am îngropat sufletele de vii şi, deşi părem *vii*, suntem nişte *cadavre umblătoare*.

Vai mie, ticălosului! Mă mândresc cu ceea ce mi se pare că *fac bine*. Mă laud cu ceea ce *nu ştiu* şi vorbesc deaspre ce *nu am atins* şi *nu am cunoştinţă prin lucrare*.

Sunt lucruri pe care eu le citesc şi niciun lucru nu am ca *rod al ostenelilor*. Nu am pocăinţă şi nici umilinţă.

Prea Sfântă Stăpână, ai grijă şi de mine gângavul şi lunaticul şi îndrăcitul şi neruşinatul. Hrăneşte-mă ca pe un străin de la masa milostivirii tale şi leagă-mi puroiul ranelor mele cu iubirea ta, Prea Curată şi Prea Nevinovată Fecioară, ca să te laud pe tine în toţi vecii!

*

Slavă Ţie, Doamne! Slavă îndurării Tale, Iubitorule de oameni!

Sfatul – pentru Sfinţii Părinţi – se dă, numai dacă cineva *ţi-l cere* şi după *cum te luminează* Dumnezeu în acel moment.

Cei care dau sfaturi pentru *mântuirea sufletului* sunt responsabili de ceea ce spun în faţa oamenilor dar, mai cu seamă, în faţa lui Dumnezeu.

Sfatul se dă conform cu *starea celui care îl cere* şi potrivit cu *puterea lui de înţelegere*.

Din iubire de Dumnezeu, sfătuim spre viaţa veşnică şi pe aproapele nostru. Aşa împlinim cuvântul de *a purta sarcinile celor neputincioşi* şi *neîntăriţi*.

În Sfânta Biserică trebuie să simţim că *Dumnezeu e cu noi*. La Sfânta Liturghie, mai ales, trebuie să venim cu cuget smerit şi umilit, cu inimă zdrobită şi iubitoare, păzindu-ne mintea de gânduri rele şi necuvioase şi rugându-ne continuu pentru noi, cât şi pentru toţi cei pe care îi dorim pentru Dumnezeu şi pentru toate cele de mântuire tuturora.

„Grija cea lumească” trebuie lăsată afară.

În Sfânta Biserică trebuie să fim în *rugăciune plină de dor* şi *de recunoştinţă către Dumnezeu*.

„Iscodirile minţii” (II Cor. 10, 4) faţă de „cele de taină” trebuie să *le alungăm* de la noi.

Nu îi este îngăduit creştinului-ortodox să *îşi închipuie*, *să presupună* sau *să „gândească” de unul singur* pe cele despre Dumnezeu şi despre credinţa noastră ortodoxă.

Credinţa creştină ortodoxă e *mântuitoare* pentru cel *nefăţarnic* şi *necurios*.

Făţărnicia şi *curiozitatea exagerată* sunt *boli ale sufletului* şi nu *virtuţi creştine*.

Mintea fără pază, fără trezvie, fără rugăciune sau gând continuu la Dumnezeu şi la cele sfinte îşi închipuie unele lucruri care *par bune* dar, în esenţă, sunt *lucruri rele* sub masca binelui şi a virtuţii, pentru că nu se cercetează, pentru *adevăr* şi *mântuirea sufletului*, Sfânta Scriptură şi cărţile Sfinţilor Părinţi.

Sfintele cărţi ale Ortodoxiei îndeamnă la rugăciune, la iubire, la curăţie, la pace, la răbdare, la ascultare şi la îndepărtarea de tot păcatul şi de toată necurăţia şi neruşinarea.

Ele nu îţi spun: „Ai făcut o faptă bună, de acum încolo *nu mai fă nimic*!”. Nu spun aşa Sfintele cărţi!

Ele spun: „iubiţi-vă unii pe alţii”, adică în mod continuu şi pentru toată viaţa. Sau: „rugaţi-vă neîncetat” sau „iubiţi pe vrăjmaşii voştri”.

Pentru că Bunul Dumnezeu cere de la noi, în fiecare clipă şi în fiecare zi, ca să ne dăm viaţa noastră Lui, dar să nu o facem *singuri*, ci *împreună cu alţii*. Aşa încât „pe noi înşine şi unii pe alţii” să ne dăm lui Hristos, Domnului şi Dumnezeului nostru.

A ne da viaţa noastră pentru alţii înseamnă *a sluji*, pentru iubirea lui Hristos Dumnezeu, fraţilor şi surorilor noastre. Împreună cu ei, adică cu toţii, într-o inimă şi într-o voinţă, să-I slujim Domnului, *Celui ce ne-a făcut bine*.

Doamne, nu uita poporul Tău şi moştenirea Ta! Duhule Sfinte, Mângâietorule, vino şi Te sălăşluieşte întru noi, ca să se sfinţească viaţa noastră.

Trebuie aşadar *să surpăm* iscodirile minţii noastre şi să nu primim în minte şi în inimă *cuvintele blasfemiatorii* şi *eretice*, ca şi când am vrea *să ne unim* cu ele şi *să ne odihnim* în ele. Acestea sunt *gânduri ale răutăţii* şi ne duc *la rătăcire* şi nu *la pocăinţă*.

Recunoaşterea păcatelor noastre, pocăinţa şi plângerea lor duc la *părerea de rău* pentru păcatele săvârşite şi de aici la Sfânta Spovedanie.

A vrea *să ştii*, înainte de *a te împăca* cu Prea Bunul Dumnezeu, arată mândrie şi înfumurare, orgoliu şi înaltă părere de sine.

De aceea Sfântul Apostol Pavel mai spune, că trebuie să surpăm şi „toată *trufia* care *se ridică* împotriva cunoaşterii lui Dumnezeu" (II Cor. 10, 5). Pentru că trufia şi tot păcatul stau *la baza* iscodirilor minţii.

Cei care cred că *pot înţelege* pe cele ale lui Dumnezeu fără împlinirea poruncilor Sale şi fără urmarea strictă a învăţăturii Sfintei Biserici Ortodoxe, ajung să creadă că ştiu *lucruri mari* şi *sfinte*, ba chiar unii se cred „sfinţi" şi „fără de prihană", ei neînţelegând nimic şi arătând că sunt *fără minte* şi *plini de neruşinare* după roadele lor, care nu arată că au în ei smerenia, umilinţa şi curăţia Sfinţilor lui Dumnezeu.

Doamne, miluieşte-mă şi mă îndreptează ca să fac voia Ta, că nevrednic şi ticălos sunt eu! Fereşte-mă de păcate şi de rele şi mă miluieşte.

Umilinţa, dragostea înflăcărată, pocăinţa, curăţia trupului şi a sufletului, rugăciunea continuă, smerenia care acoperă faptele bune făcute *ne apropie* de cunoaşterea lui Dumnezeu.

Cel care se socoteşte *mai prejos* decât toţi şi *nevrednic* de orice lucru bun simte *trufia* ca pe *o urâciune* şi ca pe *o moarte a sufletului*.

Când crezi că nu ai *nevoie de pocăinţă*, atunci *te împotriveşti* cunoaşterii lui Dumnezeu.

Când nu te faci plin de *sărăcie duhovnicească* în inima şi în mintea ta, atunci te împotriveşti, din nou, cunoaşterii lui Dumnezeu.

Cine uită *rugăciunea* şi continua *cerere de iertare a păcatelor* şi el *se îndepărtează* de *curata* şi *sfânta cunoaştere* a lui Dumnezeu.

Pe mine, păcătosul, Doamne, miluieşte-mă!

Sfânta rugăciune a lui Iisus Domnul ne arată ce *statut* avem noi în faţa lui Dumnezeu. Ne rugăm zicând: „miluieşte-mă pe mine, păcătosul". Pentru că în faţa lui Dumnezeu „nu este cel ce face bunătate, nu este până la unul" (Ps. 13, 3).

Oricât de mult *am spori* în cunoaştere şi în curăţirea noastră de patimi tot aceleaşi cuvinte rostim, pentru că, cu cât înţelegem *voia* lui Dumnezeu şi *datoria* noastră faţă de El, cu atât înţelegem cât *de păcătoşi* suntem noi faţă de El şi de sfinţenia Sa incalculabilă.

„Tot gândul îl robim", mai spune Sfântul Apostol Pavel (II Cor. 10, 5), pentru ca să nu facem *voia noastră*, ci să fim *împlinitori* ai cuvintelor lui Hristos Domnul. „Spre ascultarea" (II Cor. 10, 5) Sa să fim.

Robim gândurile noastre, când renunţăm la cele *contrare* Sfintelor Evanghelii şi Sfintelor învăţături creştin-ortodoxe.

„Robim", adică *ţinem în frâu* mişcările inimii şi ale trupului nostru, cu ajutorul raţiunii celei drepte şi mişcată de harul Sfântului Duh.

De aceea, „gata suntem să pedepsim (în noi, în trupul şi în sufletul nostru) dar şi în voi toată *neascultarea* (noastră de Dumnezeu, cât şi a voastră)" (II Cor. 10, 6).

Noi „umblăm în trup" (II Cor. 10, 3) dar cu „armele luptei noastre, (care sunt)…puternice înaintea lui Dumnezeu", dărâmăm *întăriturile*, adică *orice păcat* sau *gând al păcatului* sau *patimă stricătoare de suflet* (II Cor. 10, 4). Pentru că păcatul pune *un zid* între Dumnezeu şi noi, din cauza negrijei, a neştiinţei sau a uitării noastre plină de nesimţire a sufletului şi de învârtoşare a inimii.

Doamne, Dumnezeul meu, nu mă lăsa în Iadul faptelor mele celor rele şi mă miluieşte! Scoate-mă din noaptea păcatului şi din bezna viciilor mele şi adu-mă la pocăinţă şi la căinţa din inimă şi la părerea de rău pentru păcatele mele şi la plânsul pentru ele.

Străjuieşte-mă, Doamne, cu gândul morţii şi cu conştiinţa răspunsului la înfricoşata Ta Judecată, ca să nu mai stau ca *o piatră nesimţitoare* în Sfântă Biserica Ta, ci să-mi plâng păcatele mele.

Dă-mi să fac voia Ta, după mare mila Ta, căci ştii netrebnicia mea şi urâţenia sufletului cât şi slăbănogirea trupului meu.

Nu am nicio faptă bună şi niciun gând mântuitor. Zi şi noapte sunt rob al păcatului şi al părerii de sine, al mândriei şi al mâniei.

Poftele trupului colcăie în mine şi trufia minţii mele *îmi retează* gândul smerit.

Doamne, vezi netrebnicia mea! Nu uita pe robul Tău şi mă miluieşte!

Orice se face *din frică* de Dumnezeu şi *spre slava Sa* e bineprimit la Dumnezeu.

Orice strică *pacea între fraţi* nu e *bun* şi trebuie *îndepărtat.*

Mare eşti Doamne şi minunat între Sfinţii Tăi. Tu ne miluieşti pe noi iar noi nu suntem recunoscători. Tu ne ierţi pe noi de multele noastre păcate şi noi nu Îţi mulţumim şi nu lăudăm mărirea Ta cea nespusă şi iubirea Ta de oameni cea neajunsă.

Slavă Ţie, Prea Sfântă Treime! *Slavă îndelung răbdării Tale, Doamne; slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!* Miluieşte-ne pe noi şi ne iartă, Doamne, Iubitorule de oameni!

*

Trebuie să-I mulţumim Bunului Dumnezeu pentru toate, pentru marea Sa milă şi iubire pe care ne-o arată în fiecare zi a vieţii noastre.

Cel care îşi vede păcatul său se umileşte, se simte nevrednic de viaţă şi de tot lucrul bun şi tot ce primeşte, primeşte ca din mâna lui Dumnezeu.

O, de mi-aş vedea păcatele mele!

O, de m-aş pocăi din toată inima!

Dacă m-aş gândi la moarte şi aş conştientiza cu adevărat *responsabilitatea* pe care o am faţă de *valoarea*

sufletului meu, m-aş pocăi, aş plânge pentru viaţa mea spurcată şi plină de desfrânare.

Doamne, nu mă lăsa pustiu!

Duhule Sfinte, vino şi Te sălăşluieşte întru mine ticălosul şi nevrednicul, ca să-mi mântuiesc sufletul meu, după mare mila Ta.

Vai mie, că spun dar nu fac! Vai mie că nu mă *îngrijesc* de sufletul meu, ca un *om netrebnic* ce sunt!

*

De am vedea în fiecare clipă Judecata cea înfricoşată, am umbla pe pământ cu smerenie mare şi cu multă frică, privind spre pământ şi rugându-ne pentru iertarea păcatelor noastre.

Vine moartea şi ne găseşte goi, fără harul Sfântului Duh. Ce moarte mai aşteaptă, cel care e *omorât de păcate multe*? El e deja *mort* dar *nu-şi dă seama*.

Mare lucru şi folositor e *să te retragi* cu simţurile, cu mintea, cu tot sufletul şi cu tot trupul din lume.

Singurătatea te duce la *liniştea interioară*.

Când te rogi din inimă, te rogi cu simţămintele tale şi dai dovadă de pocăinţă şi de zdrobire a inimii.

Când nu mai ne credem *păcătoşi* suntem *de plâns*.

Până nu luăm *hotărârea fermă* de *a nu mai păcătui* şi *a nu-L mai supăra* pe Bunul Dumnezeu prin viaţa noastră, nu facem nimic *cu adevărat*. Zidim şi năruim: asta facem!

Pocăinţa şi smerenia ţin sufletul *viu*.

Tot ce dobândim de la mila lui Dumnezeu *păstrează smerenia* şi *acoperă cu totul umilinţa*.

O, Doamne, învredniceşte-mă şi pe mine, ticălosul, ca să cunosc aceste *mari daruri* ale Sfântului Duh, pentru ca să mă mântuiesc şi eu!

Fără gândul la moarte rămânem reci, impasibili. Gândul la moarte naşte lacrimi de pocăinţă şi ne smereşte.

„Eu sunt pământ şi cenuşă”, se cântă la slujba înmormântării. Moartea pune capăt pocăinţei noastre şi de aceea e *înfricoşătoare*. După moarte vine Judecata şi nu ne ştim a fi făcut *fapte bune* şi suntem *înfricoşaţi*. De aceea o

rugăm pe Maica lui Dumnezeu, pe Sfinţi şi pe Sfinţii Îngeri ca să fie *mijlocitorii noştri*, să se roage pentru noi.

Mântuieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu! Noaptea aceasta să fie *în pace*, pentru ca să trec de *noaptea acestei vieţi şi să ajung la lumina cea neînserată* a Împărăţiei Tale.

Fără harul Tău nu putem face nimic. Acest lucru îl conștientizăm *foarte acut*, atunci când harul Sfântului Duh *se retrage din noi* sau *nu-l mai simțim în noi* datorită păcatelor, a patimilor şi a negrijii noastre.

Nu te poţi ruga, nu te poţi afla liniştit, nu poţi posti sau priveghea cu evlavie fără harul Duhului Sfânt.

Mângâierea nevoitorului e *harul lui Dumnezeu*. Fără harul Său nu există *dreaptă gândire* şi nici *discernământ*.

Orice *păcat* e *o lipsă a dreptei gândiri*.

Te minţi pe tine însuţi, atunci când *păcătuieşti* pentru ca *să te pocăieşti*. Acest gând e un păcat împotriva Sfântului Duh, pentru că ai prea mare încredere în *atotbunătatea* lui Dumnezeu, fără ca să arăţi *roadele pocăinţei* tale.

Miluieşte-mă, Doamne, că nevrednic sunt şi nicio urmă a îndreptării nu este întru mine. Pe mine, decăzutul şi neputinciosul, miluieşte-mă Prea Milostivă.

Cel ce se pocăieşte, cu rugăciunea *îşi hrăneşte* inima şi sufletul şi cu lacrimi şi suspine şi cu posturi şi cu multă pază a gândurilor.

Iisuse Doamne, Dumnezeul meu, miluieşte-mă şi pe mine, curvarul şi ticălosul, ca să nu mă mănânce Iadul cel veşnic.

Iadul e *veşnic* pentru că Bunul Dumnezeu ne-a dat *voinţă liberă*.

Iadul e *veşnic* pentru că şi *bucuria* în comuniunea Sfinţilor e *veşnică*.

Doamne, de răutatea şi de cursele vrăjmaşului diavol, ca un Bun şi de oameni Iubitor, scapă-mă!

Orice durere sau suferinţă sau prigoană e *spre mântuirea* noastră. Dacă ne lepădăm de ele, ne lepădăm de *crucea noastră*.

Iartă-mă, Doamne, pentru smintelile pricinuite altora! Dă-mi să-mi văd păcatele mele, adică greşelile de gândire, de simțire şi de atitudine, ca să mi le spovedesc şi să mă pocăiesc pentru ele.

Prin *ispite* şi *pătimiri* învăţăm cum *să scăpăm* de săgeţile şi de cursele diavolilor.

Veşnic e Dumnezeu. De aceea şi Sfinţii trăiesc veşnic, bucurându-se de vederea Lui cea minunată şi nespusă.

Nu sunt vrednice chinurile de acum – şi e mare adevăr! – pentru *Raiul Sfinţilor*.

Fiecare clipă trebuie să fie *o luptă pentru cer*, o luptă pentru *mântuirea* sufletelor noastre.

Dumnezeu nu trece cu vederea pe cei ce-L iubesc cu adevărat şi vor să trăiască o viaţă sfântă şi fără de prihană, împlinind poruncile Sale.

Suntem *inconştienţi* mulţi dintre noi. Nu ne dăm seama *ce pierdem* şi, mai ales, *pentru veşnicie*! Preferăm lejeritatea şi dulceaţa amară şi animalică a păcatului în locul bucuriei şi veseliei nepieritoare împreună cu Maica Domnului şi cu toţi Sfinţii şi cu toate Puterile cereşti.

Când mă voi *pocăi* şi eu?! Când *voi face* şi eu *ceea ce spun*?!! Sunt *mormânt văruit* şi *fariseu vorbitor* şi *lăudăros* şi nu îl aud pe vameşul care spune, cu capul plecat şi cu inimă plină de căinţă: „Milostiv fii mie, păcătosului!”.

Nu-mi da pocăinţa lui Iuda, Doamne, ci pe cea a Sfântului Apostol Petru! Nu mă lăsa să mă afund şi mai rău în noroiul patimilor mele, ci mă mântuieşte!

Dă-mi să mă rog ție, Prea Sfântă Fecioară, din inimă şi ca în faţa Împărătesei cerului şi a pământului, cu evlavie şi cu bucurie duhovnicească. Dă-mi să-ți pot cânta ție *cântare de laudă* şi să-ți aduc *slujbă cuvântătoare* cu înţelegere şi smerenie mare.

Pe cele exterioare rânduieşte-le în așa fel, încât să fie *în pace* cu *cele interioare*.

Alungă grija şi nervozitatea din fiinţa mea; pofta şi gândul nelegiuit din inima mea. Dă-mi să privesc la Sfinţii lui Dumnezeu şi să urmez vieţii şi nevoinţei lor.

Arată-mă ca pe *cel mai nevrednic* şi *mai neluat în seamă* rob al tău, ca să-mi mântuiesc sufletul meu.

Facă-se voia ta, Stăpână Prea Bună, ca să mă mântuiesc prin rugăciunile şi ajutorul tău, Prea Milostivă Doamnă.

*

Sufletul omului, care *mulţumeşte pentru toate* Bunului Dumnezeu, recunoaşte că fără El *nu poate face nimic*.

Cel ce a înţeles că *nu poate trăi* fără rugăciune vrea să se simtă în vorbire tainică cu Dumnezeu, fără ca să fie *înţeles de oameni* şi fără *să fie lăudat* de ei.

Doamne, dă-mi să-Ţi slujesc Ţie până la ultima mea suflare. Dă ca toată viaţa mea să fie închinată Ţie şi eu să nu mai trăiesc *pentru mine*, ci *pentru Tine*, ca să fac voia Ta după mare mila Ta.

Dacă nu poţi *vedea* inimile oamenilor prin harul lui Dumnezeu, nici nu îi poţi *sfătui* pentru mântuirea lor.

Orice frică care nu aduce *pocăinţă* e de la draci.

Spovedania deasă nu dă loc păcatelor mari să ne tulbure.

Când ne împărtăşim cu Sfintele Taine trebuie să avem inimă curată, iertătoare, smerită, plină de iubire şi de rugăciune.

Cât de nevrednic sunt! Păcatul a orbit ochii inimii mele şi mintea mea e rătăcită şi neluminată.

O, Doamne, izbăveşte-mă de păcatele şi de patimile mele, că sunt rob al păcatului şi al morţi.

Dacă aş gândi la moarte, mi-aş plânge păcatele.

Dacă mi-aş vedea păcatele, nu aş mai osândi şi judeca pe altul.

Dacă m-aş îngriji de sufletul meu, aş vărsa lacrimi zi şi noapte.

Citirea la *Psaltire* domoleşte patimile şi atrage harul Sfântului Duh, luminează mintea şi încălzeşte inima cu iubire duhovnicească.

Sfatul din inimă încălzeşte inima şi sprijină voinţa spre fapte bune şi bineplăcute Ţie, Iubitorule de oameni!

Uneori simt că nu-mi lipseşte nimic, că am inima plină. Alteori mă simt ca pe o mare furtunoasă.

Frica se datorează *puţinei tale credinţe* sau unei *slăbiciuni a firii* tale.

Cuvintele acestea pe care le scriu mă arată a fi *un prefăcut* şi *un lăudăros*.

Nimic nu fac bine. Sunt *leneş* şi *nesupus*.

Dacă aş face ascultare la Sfinţii Părinţi şi la toţi Sfinţii, aş vedea că *nu ştiu nimic*. Mă înşel pe mine însumi crezând că *ştiu ceva* sau că *am înţeles ceva*.

Dacă posteşti ai mintea clară, ai gând de pocăinţă, ai smerenie, ai frica de păcat. Postul adevărat *subţiază* mintea şi *aprinde* în inima rece dragostea de Dumnezeu.

Dacă nu iubim pe Dumnezeu, nu ştim *că trăim*, nu ştim *ce e viaţa*.

Dacă nu urâm păcatul, nu vom afla *nicicând viaţa după Dumnezeu*.

Cred că milostenia e *despovărare*, că e *un semn al lepădării de sine*.

Dăm milostenie, pentru ca să *urmăm în iubire* şi *compătimire* Domnului nostru.

Cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu e *sincer cu aproapele său*, pentru ca să fie *sincer cu sine*.

Cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu nu vrea să creadă *mari lucruri* despre sine, dar despre aproapele său vrea să vorbească *numai de bine*.

Dă-mi, Doamne, să ştiu şi eu, ticălosul, ce e *iubirea* Ta!

Ar trebui să ne rugăm tot timpul cu conştiinţa că *nimic nu avem bun* şi pe fiecare zi *Îl supărăm* pe Bunul Dumnezeu. Trebuie să ne credem *goi* şi *mult păcătoşi*, cu totul *lipsiţi* şi *negrii* de atâtea păcate.

E o ispită „fină" să crezi că *nu mai ai păcate*, dacă nu te mai *mustră* conştiinţa. Cine ţi-a spus că *nu mai ai păcate*?! Cine ţi-a spus că eşti *sfânt*?! Numai diavolul spune astfel de minciuni celor ce se nevoiesc.

Cum să fii *sfânt* dacă te rogi şi zici: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!". Noi, oamenii, suntem *păcătoşi* şi *nevrednici*. Numai Dumnezeu e *Sfânt*.

Rugăciunea pentru toţi oamenii *smereşte* inima şi sufletul.

Te rogi pentru toţi, pentru că Domnul ţi-a mai dat să fii viu şi azi, pentru ca să te mântuieşti. Pentru asta trebuie *să-I mulţumeşti*! Pentru asta *te rogi pentru toţi*, pentru că ai primit mila Sa şi trebuie să te arăţi şi tu *milostiv*.

Păcatul e născut din mândrie şi părere de sine şi el nu se agravează, dacă mărturiseşti că *tu eşti de vină* în tot timpul şi în tot locul.

Dacă te consideri *păcătos*, nu trebuie *să te mire* păcatul din tine.

Când îţi pare rău că ai *gânduri necurate*, atunci te crezi *mai bun* decât ești, neadmițând că tu ești *un ticălos* şi *un prefăcut*.

Nu poţi *să te îndrepţi* fără învăţătura adevărului de credinţă.

O mărturisire *dreaptă* şi *evlavioasă* a credinţei ortodoxe arată *un suflet împodobit cu virtuţi* şi *cu sfinţenie*.

Cel care îşi *permite* să greşească *în cele mici* – cu *deplină ştiinţă* – va greşi şi *în cele mari*.

Trebuie *să asculţi* şi apoi *să vorbeşti*.

Înfierbântarea şi mânia ta nu îl pot *bucura* pe om dacă îl sfătuiești în aceste condiții.

Dacă nu simţi că vorbeşti *din ale lui Dumnezeu*, din cele *ale adevărului*, nu vorbi!

Smerenie e când avem *prea multe fapte bune* şi nu *puţine fapte* făcute fără durere de inimă şi pază a minţii şi a simţurilor.

Cel care e *atent* la ceea ce cântă la strană, a înţeles că trebuie să cânte şi *cu sufletul* şi *cu inima*.

Dacă nu vrea Dumnezeu, nu se întâmplă nimic.

El *ştie toate* şi *face toate* cu prea mare iubire de oameni și din adâncul înţelepciunii Sale chivernisește toate pentru noi, toate cele care ne sunt *de folos*.

Doamne, facă-se voia Ta întru mine, ca să laud numele Tău după mare mila Ta! Eu sunt lipsit de fapte bune şi gol de iubire şi de milostivire. Miluieşte-mă Tu, Iubitorule de oameni, ca pe tâlharul ce s-a pocăit şi l-ai primit în Rai.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Să primim toate cu mulţumire.

Cel care mulţumeşte lui Dumnezeu *se smereşte* şi smerenia lui *îi luminează* mintea sau smerenia lui *atrage* harul dumnezeiesc în el, adică pe acela care luminează pe tot omul ce vine în lume.

Doamne, fără Tine suntem pustii! Fără iubirea Ta nu ştim nimic. Fără ajutorul Tău, Doamne, nu e nicio scăpare.

Mângâie-ne în bolile şi neputinţele noastre. Când greşim, dă-ne gând de pocăinţă. Străpunge inima noastră cu dor şi cu durere duhovnicească.

Prin Sfinţi aflăm ce înseamnă *să iubim* pe Dumnezeu. Sfinţii au iubit pe Dumnezeu şi Dumnezeu i-a iubit pe ei.

De aceea spune Sfântul Duh în psalmul 41, 1: „în ce chip *doreşte* cerbul izvoarele apelor”. Aşa au iubit şi dorit Sfinţii pe Dumnezeu: „în ce chip *doreşte* cerbul izvoarele apelor”. Ei erau î*nsetaţi* de Dumnezeu (Ps. 41, 2) şi *de dreptatea Lui*, de „Dumnezeul *cel viu*” (Ps. 41, 2).

Din cauza iubirii pentru Dumnezeu, Sfinții Lui n-au iubit nimic din lume. Au părăsit gândul şi voinţa lumii pentru lumina şi adevărul lui Dumnezeu Cel prea milostiv (Ps. 42, 3).

Doamne, învaţă-ne şi pe noi să Te iubim! Deşi sunt nevrednic şi ticălos, miluieşte-mă! Vindecă sufletul meu cel prea desfrânat. Arată-Te, „Dumnezeule, întărirea mea!” (Ps. 42, 2).

Cel care a cunoscut *dulceaţa* rugăciunii nu *oboseşte* rugându-se.

Dacă ne rugăm pentru cei care ne sunt *vrăjmaşi*, învăţăm de la Sfântul Duh să iubim pe toți. Ei ne fac *rău*, iar noi le dorim *binele*. Ei ne *blesteamă* iar noi îi *binecuvântăm.*

„Cu Dumnezeu ne vom lăuda toată ziua” (Ps. 43, 10), spun *cei credincioşi*.

Cel care Îl laudă pe Dumnezeu, Îi cunoaşte măreţia, sfinţenia, puterea, iubirea, milostivirea, ajutorul, atotînţelepcunea, atotputerea şi toate celelalte.

Dumnezeu e Bun cu cei ce se pocăiesc.

„El ne-a iubit pe noi şi a trimis pe Fiul Său *jertfă de ispăşire* pentru păcatele noastre” (I In. 4, 10).

El ne-a iubit şi pentru noi S-a făcut om. De aceea şi noi suntem *datori* să ne iubim unul pe altul (I In. 4, 11).

Iubirea te învaţă *să fii sincer*, să mergi până la *a-ţi da viaţa* pentru prietenul tău.

Iubim pe Dumnezeu, pentru că El ne-a iubit mai întâi (I In. 4,19) şi ne cheamă mereu la El.

Doamne, facă-se voia Ta întru noi! Învaţă-ne să Te iubim, Doamne! Învaţă-ne să ne pocăim şi să Îţi slujim Ţie!

Pe cel în ispită trebuie *să-l mângâiem*.

Dacă nu suspinăm *pentru toţi*, vom suspina *puţin* şi pentru noi!

Dacă nu ne gândim *la moarte*, nu *iubim viaţa*.

Cine se uită *numai la viaţa acesta*, uită că suntem doar *călători*.

Dumnezeu e scăparea noastră (Ps. 89, 1). El e ajutorul nostru de fiecare clipă.

Dacă am fi conştienţi de mila lui Dumnezeu faţă de noi, am plânge fără oprire.

Dacă am şti cât greşim în fiecare clipă, n-am mai cuteza *să ne înălţăm* cu mintea vreodată.

Duşmanii omului duhovnicesc, cei *mai mari*: *uitarea*, *neatenţia* şi *nepăsarea*.

Uiţi să-L chemi pe Dumnezeu: *uiţi totul* odată cu asta.

Eşti *neatent*: spui hule şi sminteşti.

Eşti *nepăsător*: te arăţi râzând şi spunând glume şi lucruri prăpăstioase.

Doamne, cât greşesc eu Ţie! Cât de nebun mă arăt eu în faţa Ta! Vai mie! Cu totul m-am făcut *spurcat* şi *lipsit*. Sunt gol de orice faptă bună. Miluieşte-mă, Mult îndurate! Nu mă lăsa pe mine să mor în păcatele mele. Miluieşte-mă!

Mândria *surpă* tot lucrul bun.

Ascunde lucrul bun!

Slava deşartă *strică* agoniseala ta.

Îndoiala inimii alungă harul Sfântului Duh. La fel şi gândurile necurate şi curvare.

Păstrează-ţi ochii *curaţi*! Nesmintirea lor păstrează *pacea sufletului*.

Doamne, miluieşte-mă şi mă învaţă să fac voia Ta! Scoate-mă din rătăcirea inimii mele şi mă fă viu! Fii Milostiv mie!

*

Cel care a început să se creadă *vrednic de ceva duhovnicesc* e pe *calea rătăcirii*.

Sfinţii nu se cred *vrednici* de nimic, nici chiar *de viaţă*. Atât se smeresc ei!

Sfinţii sunt *smeriţi*, pentru că au învăţat *smerenia Domnului*. Au iubit curăţia şi cuminţenia sufletului. Au fost buni cu oamenii. Unii au rămas *goi* sau *aproape goi* din cauza iubirii de oameni.

O, Doamne! Când gândesc la moarte, atunci văd cine sunt: un nenorocit, o căzătură. Privesc moartea şi nu ştiu când va veni şi la mine. Mă înspăimântă mormântul, mai bine zis *sfârşitul timpului pocăinţei*. În nebunia mea am nădejde în mila Domnului, dar mă înspăimânt, mi-e frică.

O, nu văd nimic bun în fiinţa mea! Mormântul ne arată ce suntem. El nu ne minte! Vrem să uităm că *murim* pentru ca să slujim *încă* păcatului.

Cel care a început *să iubească smerenia*, acela a început să vadă folosul *umilinţei continue*.

Trebuie *să ne vedem* şi *să ne credem* mai răi decât toţi. Fiind *mai jos*, Dumnezeu *ne ridică* fruntea.

Lacrimile pocăinţei ne *îmbogăţesc* cu harul Sfântului Duh.

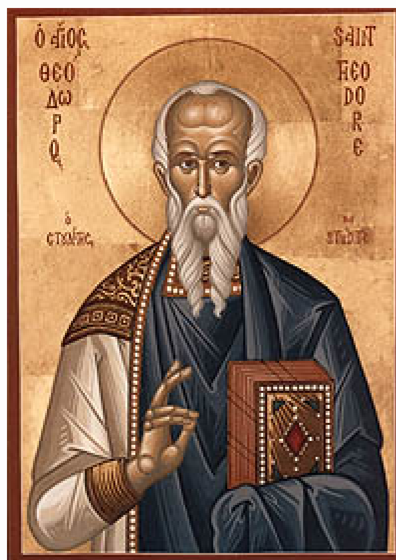
„Însutitele osteneli" vin din „suspinurile cele dintru adânc" ale sufletului.

Plângerea dureroasă a inimii noastre naşte *luminare duhovnicească* şi harul dumnezeiesc ne îndeamnă la alte osteneli duhovniceşti, la noi şi noi *dorinţe de mântuire* ale sufletului nostru.

O, Doamne, dă-mi să-mi văd *nemernicia mea*! Numai pe *a mea*...

Spovedania sinceră, făcută în amănunt, cu durerea inimii şi cu umilinţă, te face *sănătos*!

Când vrem să ne ascundem, „facem *răni* şi *viermi* în *gândurile ascunse*" (Sfântul Teodor Studitul[22]).

[22] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Teodor_Studitul.

Trebuie să iubim pe Dumnezeu şi pe oameni! Trebuie să fim buni, nepizmuitori, curaţi cu inima. Mai ales, trebuie *să ne rugăm* pentru oameni. Cu cât ne rugăm mai mult pentru alţii, cu atât înţelegem că *avem nevoie* de rugăciunile altora.

Sfinţii se roagă pentru noi. Ei ne ajută în necazurile şi ispitele noastre. Mereu trebuie să ne rugăm Bunului Dumnezeu, pentru ca să ne lumineze mintea! Să ne smerim continuu!

Cel care cere *luminarea* lui Dumnezeu, o va primi *neîntârziat*.

M-am bucurat azi, când într-un lac de pe drum am găsit aruncată o brânzoaică. Am luat-o de jos, am şters-o şi m-am rugat pentru cel care *s-a milostivit de mine* şi *mi-a dat*-o. Am mâncat-o cu bucurie. Bucuria m-a săturat.

Tot azi: un copilaş posomorât mergea de mână cu mama lui. Deodată, dintr-o curte, au ieşit doi căţeluşi. Copilaşul s-a bucurat *instantaneu* iar căţeluşii *au alergat la el*.

Bucuria cere *bucurie*. Nevinovăţia cere *nevinovăţie*. Am mulţumit lui Dumnezeu pentru *atâta dragoste*!

Dumnezeu ne iubeşte. Dumnezeu e prea bun cu noi.

Când am găsit brânzoaica, m-am gândit la *cum m-ar hrăni* Dumnezeu, dacă nu aş avea *nimic* de mâncare. Aş găsi pe drum, mi-ar da cineva milostenie, aş primi un ajutor în vreun fel anume...Pentru că Dumnezeu nu uită pe nimeni, nici pe mine, cel mai ticălos dintre toţi.

O, Doamne, mult mai doreşti Tu *mântuirea noastră*!

Sunt nepăsător ca o piatră. Văd ce trebuie să fac şi rămân tot *în îndoială*, tot *leneş*.

Când eşti bătut şi insultat de toţi şi te rogi Domnului să te ierte, pentru că nu eşti *bun de nimic*, umilinţa ta e *o înălţare* în faţa lui Dumnezeu.

Când Sfinţii spun că nu sunt *buni de nimic*, atunci sunt şi *mai luminaţi* şi *mai mari*.

Smerenia cea mai mare arată *sfinţenia cea mai mare*. Și ea a fost *a Domnului*. A murit pentru noi pe Sfânta Cruce, pentru ca să ne înveţe să stăm cu inima goală de gânduri deşarte, bătuţi în cuiele înţelegerii duhovnicești şi ale răbdării sfinte, înaitând pe calea împlinirii sfintelor Sale porunci.

Sfânta Cruce e *viaţa* creştinului, e viaţa pe calea cea strâmtă. Sfânta Cruce e inima creştinului, în care iubirea pentru Dumnezeu şi iubirea pentru oameni stau împreună.

Sfânta Cruce e cerul pe pământ, adică harul lui Dumnezeu în inima noastră.

Când *ne luptăm* cu patimile noastre, atunci suntem *pe cruce*.

Fiecare trebuie să ne purtăm *crucea mântuirii* până la capăt.

Dumnezeu e Cel ce ne întăreşte. De n-ar fi El, n-ar sta în picioare *casa sufletului* nostru.

Ne-a iubit atât de mult Dumnezeu, încât S-a făcut om. Ce măreţie! Ce smerenie negrăită! Câtă iubire! Nu poţi lăuda cum se cuvine pe Dumnezeu niciodată. Nu ai cuvinte.

El e *prea bun* iar eu sunt *un ticălos*, cel mai curvar, cel mai rătăcit!

Ai milă de mine, gângavul! Nu mă uita pe mine, impostorul!

Laudele strică sufletul.

Cu cât te întorci acasă cu mai puţine imagini sau gânduri, cu atât mai bine.

Trebuie *să Îl dorim* pe Dumnezeu. Trebuie *să ne smerim continuu*.

Patima desfrânării aprinde în tine focul Iadului. Aduce gânduri de ruşine şi vătămătoare. Focul Sfântului Duh aduce linişte, curăţie, smerenie, pocăinţă, lacrimi.

O, lacrimile spală sufletul! O, Doamne, lacrimi dă-mi mie! Miluieşte-mă pe mine, netrebnicul!

Uită lucrul bun. Aminteşte-ţi însă păcatele tale de-a pururi! Pune-le în faţa conştiinţei tale, adică *înaintea ta*! Dacă nu îţi aminteşti de ele, vei cădea în aceleaşi păcate cu mult mai greu.

Aminteşte-ţi de Dumnezeu şi El îşi va aminti de tine.

Nu bârfi! *Acoperă păcatul* fratelui tău cu bunătatea şi înţelegerea ta.

Trebuie să ne cerem iertare de la toţi în tot timpul şi în tot locul!

O, Doamne, ajută-mă, ca să mă împac cu toţi cu care sunt certat, din voia sau fără voia mea şi cu cei care nu mă iubesc! Împacă-mă cu toţi! Dă-mi pacea Ta, după mare mila Ta! Dă-mi să gândesc mereu numai pe cele bune! Învaţă-mă adevărul Tău.

Dumnezeu ne doreşte pe noi mântuiţi. El ne poartă de grijă. Numai noi uităm asta!

Facă-se voia Ta, Stăpâne! Îndură-Te de noi şi ne miluieşte! Cercetează-ne pe noi şi ne miluieşte!

Iartă-mi, Doamne, păcatele neştiinţei mele! Iartă-mi păcatele pe care le-am săvârşit din prima zi de după Sfântul Botez şi până astăzi.

Miluieşte-mă! Sunt un stricat. Sunt un nenorocit. Miluieşte-mă!

*

Doamne, dă-mi să nu uit să mă pocăiesc în fiecare zi!

Uitarea e *depărtare* de Dumnezeu. Când nu-L uităm pe Dumnezeu, ne gândim și să nu-l smintim pe aproapele nostru. Ne păzim atunci. Vrem ca să nu *nedreptăţim* pe nimeni cu nimic.

Când nu-L uităm pe Dumnezeu, nu uităm nici rugăciunea.

Rugăciunea din inimă *îi goneşte* pe diavoli.

Diavolii îşi arată *neputinţa* prin hule. Se strecoară pe furiş în gândurile tale şi te fac să huleşti în timp ce te rogi.

Un moment de neatenţie şi spui ceva *blasfemiator*. Să nu te tulburi! Roagă-te în continuare! Să fii convins că e de la draci!

Cel care nu doreşte *să facă rău*, cel care nu doreşte *să-L supere* pe Dumnezeu, nu se gândeşte *la blasfemii*.

Diavolii vin ca să te supere, ca să te întristeze şi să te arunce în braţele deznădejdii. Nu le fă pe plac! Arată nevrednicia ta Domnului şi El te va linişti!

Maica Domnului e *liniştea* celor înviforaţi. Ea e hrănitoarea lipsiţilor, ajutătoarea săracilor, mângâierea străinilor, grabnică ajutătoare în nevoi.

Prea Curată Maică, nu mă lăsa! Ai milă de neputinţa mea! La tine e nădejdea mea, miluieşte-mă!

*

Dacă n-aş fi atât de nesimţitor, m-aş gândi la moarte. Dar eu am inimă *nesimţitoare* şi *ticăloasă*!

Între rugăciunile de seară ale creştinilor e şi rugăciunea Sfântului Ioan Damaschin[23], pe care o spunem arătând către patul nostru. O, dacă aş înţelege ceea ce spun!

În aceasta, Sfântul Ioan ne învaţă să ne gândim la moarte, la sfârşitul timpului pocăinţei noastre. Cât trăim e *timpul pocăinţei*. Moartea ne duce la Judecata Domnului iar Domnul *ne judecă* după faptele noastre.

Sfântul Ioan ne învaţă că *patul nostru* poate fi în orice zi *groapa noastră*. Adormim şi s-ar putea să nu ne mai trezim.

Ticălosul meu suflet vrea să se odihnească, dar nu ştie dacă va mai vedea lumina. El cere Iubitorului de oameni îndurare.

„Iată groapa îmi zace înainte", spune Sfântul Ioan, pentru că *viaţa* e de la Bunul Dumnezeu, e darul Său cel prea mare.

El ne dă viaţă iar noi trebuie să socotim, cu dreptate – privind la păcate noastre cele multe şi rele – că „groapa ne zace înainte".

Spune „zace", pentru că nu îl mai poate ridica pe cel mort. Numai la *învierea de obşte*, Domnul va fi întâmpinat pe norii slavei Sale de cei înviaţi, împreună cu cei rămaşi în viaţă (I Tes. 4, 17), care se vor transfigura prin slava Sa.

Groapa mă aşteaptă iar „moartea îmi stă înainte" gândeşte creştinul adevărat. Dacă nu ne-ar lumina Dumnezeu, n-am înţelege aceasta!

Cel învârtoşat vede moartea ca petrecându-se *cândva* și nu o vede *lângă el*.

Cel plin de trezvie, vede moartea acum, stând înaintea lui. Tocmai de aceea se roagă Sfântul David, Prorocul: „Înţelepţeşte-mă" – şi urmarea *înţelepţirii* e aceasta: „şi voi *învăţa* poruncile Tale" (Ps. 118, 73).

Fără luminarea şi înţelepţirea primite de la Dumnezeu nu putem *învăţa* şi *cunoaşte* în noi înşine poruncile lui Dumnezeu.

Vedem moartea înainte, dacă credem în Dumnezeu.

Cel care nu crede în Dumnezeu, se crede *nemuritor* prin sine însuşi, el, care e *pământ* şi *cenuşă*.

---

[23] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Ioan_Damaschinul.

Vedem moartea înainte, nu pentru că moartea, pentru ea însăşi, *ne interesează*, ci pentru că „de Judecata Ta, Doamne, *mă tem* şi de munca cea fără de sfârşit”. Acum *ideea morţii* e mai clară!

Mă pregătesc pentru moarte, pentru că mă pregătesc pentru Judecata lui Dumnezeu. După moarte, urmează imediat Judecata particulară, a fiecărui om în parte.

De aceea mă tem *de moarte*: pentru că mă tem de *munca cea fără de sfârşit*.

Dar şi mai *corect* spunem în felul următor: nu mă tem *de moarte*, ci de faptul de *a muri în păcate*, nespovedit, neîmpărtăşit, neîmpăcat cu Dumnezeu.

Păcatul e tot una cu *moartea*, cu *moartea sufletului*.

Păcatul înseamnă *moartea* sufletului nostru şi *aruncarea* lui în „munca cea fără de sfârşit”.

Cel care crede în Domnul Iisus Hristos şi face fapte vrednice de El „are viaţă veşnică şi la Judecată nu va veni, ci s-a mutat din *moarte* la *viaţă*” (In. 5, 24).

Cel ce crede şi face fapte bune s-a *mutat* de la *moartea păcatului*, de la moartea care *aduce* păcatul, la viaţa pe care *o aduce* harul Sfântului Duh. „Pentru că în Sfântul Duh viază toată făptura spre *rodire de viaţă*” (*Antifon* al *Utreniei*, glas al 4-lea).

Mă tem nu numai pentru *ce am făcut*, ci şi pentru *ce fac*. Pentru că „*a face rău* nu mai *contenesc*”.

Cel care e *conştient de el*, acela ştie că Îl *mânie*, Îl *supără* şi Îl *întristează* pe Dumnezeu în fiecare clipă.

Păcatul cu gândul şi la care inima *consimte* şi în el *se complace* e tot la fel *de mare* şi *de greu* şi *de urât* în faţa lui Dumnezeu ca şi *cel cu fapta*.

Asta o vedem din *Pilda celor 10 fecioare*. Toate 10 erau *fecioare*, adică *se purtau în feciorie trupească*. Însă 5 dintre ele erau „fără de minte” (Mt. 25, 3), pentru că nu se îngrijeau şi de *dobândirea harului Duhului Sfânt*, lăsându-şi astfel candelele inimii fără *untdelemnul cel duhovnicesc* şi *de neapărată trebuinţă*. Nu le-a folosit la nimic *fapta bună* fără *dobândirea harului dumnezeiesc*. Pentru că, deşi erau *fecioare la trup*, nu erau astfel *şi la suflet*.

Dacă sunt *conştient* de neputinţa mea, ştiu că fără Dulcele Iisus, pe care Îl chem mereu în rugăciune, nu pot să fac nimic. Dacă *stau*: e de la Dumnezeu. Dacă înving în lupta nevăzută: e tot de la El.

De capul meu nu pot face decât păcate, pentru că *nebună* e inima omului, care se crede *înţeleaptă* întru sine.

De aceea, „pe Tine, Domnul Dumnezeul meu, pururea Te mânii şi pe Prea Curata Maica Ta şi pe toate Puterile cereşti şi pe Sfântul Înger, păzitorul meu”.

Prin păcatele mele Îl mânii pe Dumnezeu Prea Bunul şi tot dumnezeiescul cer al Sfinţilor, în frunte cu Prea Curata şi Prea Nevinovata şi Pururea Fecioară Maria.

O, cât de nepăsător sunt! Ce gânduri şi simţiri spurcate am! Cât sunt de *aplecat* spre rău, încât nu mai văd binele!

Pururea Îl mânii pe Dumnezeu. Prin păcatele mele Îl mânii pururea pe Prea Bunul Dumnezeu.

Aroganţa, mânia, infatuarea, mândria, desfrânarea şi preadesfrânarea inimii şi a cugetului meu, lenea, invidia, gelozia şi prostia mea şi toate celelalte păcate ale mele Îl *mânie* pe Prea Bunul Dumnezeu.

Ştiu asta, o prea ştiu și de aceea mă rog: „Ştiu, Doamne, că *nu sunt vrednic* de iubirea Ta de oameni”.

Mă arăt *aşa cum sunt*, adică *cu totul neputincios*. Sunt nevrednic, Doamne, de iubirea Ta de oameni şi „vrednic sunt de toată *osânda* şi *munca*”.

Nu sunt *vrednic* de iubirea Ta ci, după faptele mele, sunt vrednic de toată osânda şi munca veşnică a Iadului.

O, acesta este adevărul! Nu sunt bun de nimic, ci *numai de Iad*.

Însă nu *deznădăjduiesc*! Pentru că: „rogu-Te, Doamne, mântuieşte-mă *după mulţimea bunătăţii Tale*”. Nu după *păcatele mele*, ci după „*mulţimea bunătăţii* Tale”.

Mântuirea *Dreptului* şi *a celui curat* nu sunt nicio *minune*, pentru că aceia „sunt *vrednici* de mila Ta”.

Minunea stă în ceea ce *mă priveşte pe mine*, în ceea ce se produce în mine *în relația* cu Tine. Pentru că de vrei Tu, atunci poţi să faci mie, mult păcătosului, „minuni cu *mila Ta*”.

Miluirea mea, Doamne, arată *iubirea Ta de oameni*! Miluirea mea, a păcătosului, arată multa Ta iubire pentru cei cărora le pare rău de păcatele lor și suspină şi plâng pentru ele.

De nu biruieşte „răutatea mea, bunătatea şi milostivirea Ta cea nespusă”, atunci „tocmeşte pentru mine lucrul” „precum voieşti”.

O, Doamne, facă-se voia Ta! Asta vrea un credincios adevărat: ca voia lui Dumnezeu să se facă în toți şi în toate, „precum în cer, aşa şi pe pământ".

„Când gândesc la moarte, văd *strălucirea noastră* zăcând fără chip" mai spune Sfântul Ioan în slujba înmormântării.

Gândesc la moarte şi văd *vremelnicia* şi *deşertăciunea* vieții omeneşti. Gândesc la moarte şi mi-e teamă pentru suflet şi trupul meu şi mă pocăiesc pentru iertarea mea.

Doamne, dă-mi să mă gândesc şi eu *la moarte*! Sunt cel mai ticălos, dar dă-mi şi mie *gândul morţii*, care să strice *aplecarea* spre uitare, spre neştiinţă şi spre lenevie! Scoate-mă din groapa în care zac, cu păcate nenumărate şi mari, ca să Te laud pe Tine, că şi pe mine, cel mai ticălos dintre toţi, m-ai miluit şi ai avut milă de mine!

*

Tot ceea ce facem, să facem *cu măsură*! Să nu *vătămăm* sănătatea trupului şi a minţii şi a sufletului cu *multa nevoință*, pentru ca să nu ne pierdem cu totul.

Nevoința după putere nu duce nici la mândrie şi îl fereşte pe nevoitor şi de lene şi lâncezeală.

Să fim *îngăduitori*, pentru ca să nu-i *întristăm prea mult* pe cei care doresc *sfat* pentru viaţa lor!

Dacă Îl rugăm pe Domnul să ne lumineze, vom găsi sfatul cel mai potrivit.

O, fraţilor, să ne smerim tot timpul! Să ne socotim cei mai de jos, ca să nu cădem din darul lui Dumnezeu. Să ne smerim *noi* pentru ca să nu ne smerească *Dumnezeu*.

Să căutăm *a fi în pace* cu toţi şi *să nu osândim* pe fraţii sau pe surorile noastre, chiar dacă-i vedem *greşind*.

Doamne, priveşte şi la mine, ticălosul şi mă mântuieşte! Miluieşte-mă pe mine, Doamne, pe mine cel lipsit de toată fapta bună!

Învaţă-mă să mă rog, Doamne! Încă n-am înţeles *ce e rugăciunea*. Încă n-am înţeles *ce înseamnă a fi creştin ortodox*. Încă nu m-am *îndreptat*.

„Nesimţirea inimii" îl *sperie* pe nevoitor. Suspină şi se tânguie şi se întristează şi cu pumnul se bate în piept, când simte că e *indiferent* faţă de Dumnezeu şi de aproapele său.

Când harul lui Dumnezeu pleacă de la noi, suntem singuri. Ce întristare! Câtă luptă atunci! Nu simţim greul când e acesta cu noi. Când Îl întristăm însă pe Domnul, când El ne părăseşte, atunci simţim greul şi ne apucă deznădejdea, frica, teama.

O, fără harul lui Dumnezeu *nu trăim*! Fără harul Său nu ştim nimic din *Preasfânta Ortodoxie*!

Cei ce au înţeles *ajutorul* care vine de la Maica Domnului nu mai încetează s-o laude. Cine iubeşte pe Maica Domnului, i se roagă ei cu simplitate şi din toată inima. O, Prea Curată, vindecă sufletul meu! O, Prea Neîntinată, nu uita proasta mea fiinţă! Miluieşte-mă!

Cât de *curat* trebuie să fie *un preot*, Doamne!…El vorbeşte cu Dumnezeu faţă către faţă. El ţine în mână – o, iubire nesfârşită! – pe Cel ce ţine în mână toată făptura. Mă cutremur.

Dacă aş simţi *cum trebuie* să mă pregătesc pentru primirea Sfintelor Taine, aş rămâne mut. N-aş mai îndrăzni să vorbesc. Dar eu sunt *un nesimţitor*, un mare păcătos.

O, Doamne, mântuieşte-l pe cel mai rău dintre oameni! Dă-mi, Doamne, să-mi văd păcatele mele şi să învăț să mă mărturisesc Ție! Luminează-mă, Iubitorule de oameni!

Sfinţii sunt *neînţeleşi* pentru cei păcătoşi. Sfinţii lui Dumnezeu sunt lumini, focuri care ard, smerenii aprinse şi adânci.

O, inima Sfântului e *sălaşul* lui Dumnezeu! Sfinţii nu iubesc nimic decât pe Dumnezeu. Deşi trăim pe pământ, ei au mintea în cer. Și sunt uniţi cu Dumnezeu, numai cu El. O, Doamne, Minunat eşti Tu între Sfinţii Tăi!

Numai harul Prea Sfintei Treimi *îi învaţă* şi *îi mână* pe oameni la *nevoinţe după măsura puterilor lor*. Când ne nevoim după capul nostru o sfârşim rău, pentru că exagerăm cel mai adesea în mod lamentabil.

O, Doamne, scapă-ne de cursele diavolului! Mântuieşte-ne de laţurile şi gropile pe care el ni le sapă, pentru ca să cădem în ele. Strică infatuarea mea! Smereşte cugetul meu cel mândru!

Pentru creştinul smerit şi cartea de rugăciuni e *o taină*. Nu mai vorbesc de Sfânta Scriptură sau de Sfinţii Părinţi!

Socotind mai bine, nu ştiu nici „Amin”, nici „Doamne miluieşte” ce înseamnă.

Una e *să crezi* în Dumnezeu şi alta *să-L iubeşti* pe Dumnezeu. Iubirea ne smereşte. Iubirea ne face atenţi şi grijulii şi temători.

Un singur gând al Satanei primit în inima noastră poate să ne arunce imediat în Iad. O, ce mare e *trezvia* şi *rugăciunea lui Iisus*!

Când suntem copleşiţi de gânduri şi ispite, să căutăm rugăciunea Dulcelui Iisus, să-L chemăm pe El în ajutorul nostru!

Chemându-L, vom simţi că *nu dorim* ceea ce *gândim*. Chemându-L, gândurile Satanei vor pieri.

Se tem dracii şi fug de numele Domnului. Rugăciunea îi arde.

De credem că putem „învinge”, cădem cu cădere mare. Fără Domnul nu putem face nimic. Fără El nu există *biruinţă*.

Să nu deznădăjduim! Să nu ne întristăm! Să ne ridicăm mereu!

Scoate-mă, Doamne, din *frica drăcească*, pe care dracii mi-o insuflă în minte şi trup şi *întăreşte-mă*! Fă să mă odihnesc şi să dorm şi să mă trezesc lăudând Prea Sfânt numele Tău!

Ajută necredinţei şi neputinţei mele! Vindecă-mă de mândria şi trufia mea şi scoate-mă din rătăcirea în care mă complac! Facă-se voia Ta, Doamne!

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Mergând azi pe stradă, m-am întors în umila mea cămăruţă cu o bucurie şi o iubire de oameni imensă. M-a miluit Prea Curata!

Când simţi să iubeşti, iubeşti *fără deosebire*.

O, Doamne, cât de mult iubeşti Tu lumea! Ai suferit şi suferi fiind pururea Milostiv, pururea Iubitor! O, Doamne,

cum să-Ţi mulţumim noi?! Cu ce cuvinte să strigăm *spre Tine*?!

Oamenii sunt *grăbiţi*. Nu se mai gândesc la moarte. Nu simt să-I mulţumească lui Dumnezeu. Îşi spun unii altora zeci de complimente, dar lui Dumnezeu nu-I spun nimic. Şi Tu, Doamne, aştepţi iubirea noastră! Tu nu Te grăbeşti! Numai noi *ne grăbim* şi *ne grăbim rău*.

Te vedem pe Sfânta Cruce pironit pentru noi şi contemplăm cum trebuie *să ne răstignim* poftele şi patimile.

Mâinile sufletului trebuie să-i strângă în braţe pe oameni. Când suferim şi suntem în boli şi în necazuri, trebuie să avem fruntea şi ochii plecaţi şi inima smerită.

Mâinile Tale sunt străpunse de piroane. Mâinile noastre trebuie străpunse de piroane. Mâinile noastre trebuie *străpunse* de iubirea pentru aproapele nostru. Căci „dragostea îndelung rabdă” (I Cor. 13, 14).

Dacă iubeşti pe aproapele tău eşti binevoitor cu el, îi înţelegi scăderile şi îl îndemni, cu smerenie şi cu blândeţe, ca *să meargă înainte*. Căci crucea se duce *până la mormânt*.

Dacă iubeşti pe aproapele tău, nu-l pizmuieşti, ci te bucuri de bucuria şi de virtuţile lui.

Dacă iubeşti pe aproapele tău, nu te lauzi cu *ale tale*, pentru ca să nu-l mâhneşti, ci te smereşti în faţa lui, pentru ca şi el *să fie câştigat*.

Nu se *trufeşte* dragostea! Dragostea e plină *de umilinţă*. Ea vede întotdeauna în fratele *lucruri mari* şi numai la sine *lucruri mici* şi *nevrednice*.

„Dragostea nu se poartă *cu necuviinţă*” (I Cor. 13, 5). Pentru că ea ţine *la pacea* şi *la înţelegerea* între fraţi şi între surori.

Nu poţi căuta la *ale tale* şi să spui *că iubeşti*.

Cel ce se uită *numai la sine* e bolnav de iubire de sine şi de mândrie nemăsurată.

Cel ce iubeşte, acela caută *să-l vadă* pe cel iubit *îndestulat*, chiar dacă el rămâne *în lipsuri*. O, Doamne!

Dragostea „nu se aprinde de mânie” (v. 5), pentru că nu are *ce împărţi*.

Cel care iubeşte, nu se socoteşte pe sine *a face ceva special*, ci are conştiinţa că *nu e bun de nimic*. Şi chiar iubind el crede că e *nevrednic de iubirea cuiva* şi că e *ultima căzătură* şi *spurcăciune a lumii*.

Iubeşte şi *vrea binele tuturor* dar se vede pe sine *mai jos* decât nimeni altul. Uneori, în avânturile lui, se crede *mai*

jos şi decât dracii din Iad şi decât toţi ereticii şi necredincioşii şi păgânii.

Îşi străpunge inima şi tot nu o crede *străpunsă*. Simte pe Duhul Sfânt viind în el şi se crede *rătăcit*. Iubeşte şi se crede *neiubitor*. Se roagă, dar îşi spune că nu ştie *ce e rugăciunea*.

O, Doamne, cât de *dulce* e pomenirea Ta! *Se sfârşeşte sufletul meu după Tine*. Te caut pe Tine, pentru că inima mea flămânzeşte şi însetează după dragostea Ta.

Cât de bun eşti Tu, Doamne! Tu cercetezi ticăloasa mea viaţă, când vrednic sunt ca să se pogoare foc din cer, care să mă ardă pe mine cu totul.

Tu trimiţi pe harul Tău cel prea bun pentru ca să mă mângâie. Tu mă scoţi din ispite şi patimi. La Tine îmi plec fruntea şi Tu mă mângâi.

O, Doamne, Mare şi Minunat eşti Tu! Nu este altul mai Sfânt! Tu eşti Dumnezeul meu, Dumnezeul mântuirii mele şi al iubirii de oameni! Cheamă-mă la Tine, Sfinte Doamne!

Cum *să gândească răul* cel ce iubeşte? Cum să gândească de rău pe cel pe care *îl iubeşte*?

Iubirea îmbrăţişează şi pururea se roagă.

Iubirea acoperă greşelile şi scăderile tuturor.

Iubirea nu se bucură de *rău*, ci de *adevăr*, de *dreptate*, de *sfinţenie*.

Iubirea *suferă* toate, pentru că mare e răsplata ei în ceruri.

Iubirea le crede pe toate cele spre mântuire şi le urmează, pentru că cuvântul Domnului e *adevărul* şi nu e *nicio minciună* întru El.

Pe toate le nădăjduieşte cel ce iubeşte.

Pe toate cele propovăduite de Preasfânta Ortodoxie le nădăjduieşte, cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu şi spre toate lucrurile duhovniceşti se sileşte.

Rabdă prigonirile. Rabdă insultele. Rabdă pătimirile şi bătăile de tot felul. Rabdă de la toţi şi de la oricare. Rabdă îndelung creştinul ortodox. Şi Domnul *rabdă* şi *aşteaptă*.

Mintea nu e *pironită* pe Sfânta Cruce. Mintea trebuie să vadă, în extaz, pe Dumnezeu. Mintea e liberă. Însă doar iubirea o face liberă. Dorul o întraripează spre cele cereşti.

Picioarele Domnului sunt pironite şi ele, căci trebuie să fim *una* cu ceea ce *propovăduim*.

Sunt frumoase picioarele celor care propovăduiesc pacea pentru că picioarele lor, ca şi cele ale Domnului, *sângerează* din iubire de oameni.

Suferă propovăduitorii lui Dumnezeu pentru cei ce se îndreaptă! Suferă Sfinţii pentru cei pe care îi îndrumă!

Pentru aceasta, Sfântul Apostol Pavel le spunea galatenilor: „Sufăr *iarăşi* durerile naşterii” (Gal. 4, 19).

Grele sunt aceste *suferinţe* pentru cei în care Hristos Domnul trebuie *să ia chip*!

O, Doamne, ajută-i pe oameni! Fă-i să Te cunoască pe Tine, cum şi eu Te-am cunoscut pe Tine. Arată-le lor iubirea Ta! Eu sunt nevrednic, fă-i pe ei vrednici! Arată-le lor mulțimea harului Tău şi dă-le lor să trăiască şi să umble întru Duhul Sfânt.

„Dragostea nu *cade* niciodată” (I Cor. 13, 8), pentru că ea este *pironită* între cer şi pământ. Strânge în braţe pe oameni şi se înalţă în acelaşi timp cu mintea, ieşind din cele care sunt văzute.

Multe ne mai spune taina Sfintei Cruci!

Sfântul Ambrozie de la Optina[24] scria într-o scrisoare: „iubiţi Crucea lui Hristos *întocmai* ca pe Învierea lui Hristos”. Ce taină mare! Dacă iubim crucea ajungem şi la înviere. Dacă *ne răstignim* împreună cu Domnul, nădăjduim să şi *înviem* împreună cu El.

Goliciunea Sa pe Sfânta Cruce e o mare învăţătură. Ea ne arată cum trebuie să fie sinceritatea noastră: *totală*. Și crucificarea noastră: *neîncetată*.

Trebuie să stăm *goi de tot răul*. Nu trebuie să ţinem nimic rău în sufletul şi în trupul nostru. Trebuie să fim deschişi cu totul slavei Prea Sfintei Treimi.

Dacă *ascundem* răul în inima şi în conştiinţa noastră, *căutăm frunze*. Ne e ruşine.

Când nu ascundem nimic, când conştiinţa nu ne mustră, stăm cu sufletul gol de răutate şi viclenie. Cărţile conştiinţei noastre stau deschise şi oricine poate întreba şi toţi pot citi în ele.

Cel curat e lumină. Lumina nu se poate ascunde. Și nu se poate ascunde, pentru că lumina fărâmă orice *împânzire* a lucrurilor întunericului.

Trebuie să ai sufletul *gol* de lucruri rele și, în același timp, trebuie *să păstrezi cuviinţa*. Asta cred că arată

---

[24] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ambrozie_de_la_Optina.

acoperământul de pe coapsele Domnului. *Cuviinţa* şi *cuminţenia* trebuie să ne caracterizeze în orice clipă. Nu trebuie să lăsăm sufletul *să îndrăznească* fără oprelişti, căci aceasta este *nebunie*.

Credinţa aprinde sufletul, nădejdea îi ţine vie lumina iar dragostea îl face să ardă şi niciodată să se mistuie.

Dragostea e taina rugului aprins care nu se mistuie. *Rugul care nu se mistuie* închipuie şi pe *Prea Sfânta Fecioară* dar şi *iubirea dumnezeiască*.

Iubeşti pe Dumnezeu şi cu cât Îl iubeşti mai mult cu atât *se înmulţeşte* iubirea. Iubirea pentru El nu se *împuţinează*, ci ea *pururea creşte*.

Sfântul Maxim Mărturisitorul[25] şi Sfântul Nicolae Cabasila[26] au scris lucruri mari şi dumnezeieşti despre Prea Curata Fecioară. Ei au tâlcuit *taina* Prea Curatei cu un har şi cu o iubire înspăimântător de mare.

O, Prea Curată Stăpână, dă-mi şi mie *să mă îndulcesc* cu laudele tale! Umbreşte-mă cu mult prea luminosul tău acoperământ şi mă miluieşte! Mare e iubirea ta pentru noi, ticăloşii şi smeriţii! La tine scăpăm, pentru ca să ne mântuim şi noi.

O, eu nu am dragoste şi sunt un suflet *văduvit* de păcate!

Străpungerea inimii şi tristeţea cea mântuitoare ţin sufletul cu gândul la moarte. Vedem moartea în faţa ochilor inimii şi ne simţim *goi*. Strigăm atunci către Domnul cu umilinţă. O, Doamne, vindecă-ne! Leagă-ne rănile şi ne iartă!

Domnul e pironit cu 4 piroane. Domnul e una cu Sfânta Cruce, pentru că iubirea e răstignită cu totul.

Domnul Se identifică cu Sfânta Cruce. Tocmai de aceea: Eu n-am venit *ca să Mi se slujească*, ci *ca să slujesc* şi să-Mi dau sufletul *preţ de răscumpărare* pentru mulţi.

Domnul Se face pentru noi *răstignire* şi *moarte* dar şi *înviere*. Nu putea să ţină mormântul pe *Viaţa a toată lumea*!

Sfânta Cruce stă dreaptă, pentru că iubirea e *neclătinată*. Iubirea nu se teme de moarte. Ea ignoră moartea, pentru că ea *nu cade niciodată* (v. 8).

Sub Sfânta Cruce stau oasele Protopărintelui Adam, pentru că prin Sfânta Cruce şi prin pogorârea la Iad au fost scoşi cei din umbra morţii şi din întunericul Iadului.

---

[25] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Maxim_M%C4%83rturisitorul.
[26] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Nicolae_Cabasila.

Adam cel dintâi e *oase goale*. Adam cel de-al doilea, adică *Hristos*, nu a putut fi ţinut de moarte şi de Iad şi a înviat a treia zi din mormânt.

Mormântul nu putea ţine pe *Viaţa a toată lumea*! Mormântul e gol. Aşa va fi şi la învierea cea de obşte! *Mormintele goale* vor arăta *roadele Sfintei Cruci*, pentru că Fiul lui Dumnezeu întrupat S-a răstignit odată pentru totdeauna.

Ultimul vrăjmaş: *moartea* (I Cor. 15, 26). El va fi *nimicit*. Ultimul...pentru „ca Dumnezeu să fie *toate* în *toţi*” (I Cor. 15, 28).

În dreapta Sfintei Cruci stă Maica Sa cea Prea Sfântă iar în stânga Sfintei Cruci *ucenicul cel iubit*.

Sfânta Cruce e înconjurată de iubire şi de adoraţie.

Domnul stă smerit, cu capul plecat.

Îşi dă duhul...

Şi universul întreg, alături de Puterile cereşti, se înspăimântă şi se înfricoşează.

O, Doamne, facă-se voia Ta!

Fără harul Său nu există nicio *înţelegere* a vieţii duhovniceşti. Tot ce se gândeşte cu *o minte neluminată* de harul dumnezeiesc e *strâmb* şi *pământesc*, ca să nu spun *drăcesc*.

Oamenii duhovniceşti trebuie să se apropie de Sfintele Taine când în ei *viază Sfântul Duh* sau când există *o inimă străpunsă* sau o oarecare altă *mişcare duhovnicească interioară*.

Luminează, Doamne, inima mea cea rătăcită! O, Doamne, pe mine spurcatul, mântuieşte-mă!

Cel care se crede *smerit* e *mândru*.

Cel care crede că *se roagă*, acela *rătăceşte* cu gândul şi cu inima.

Vorbirea de rău face să ne părăsească harul lui Dumnezeu, care nu suportă răutatea, invidia, durerea egoistă pentru binele altuia.

Pofta desfrânată, iubirea de sine, pizma, mândria şi orice păcat alungă harul Său din persoana noastră. Nu poate locui *harul* şi *păcatul* la un loc.

Sfintele Icoane cheamă mintea noastră la *contemplaţie* şi la *pătrundere duhovnicească*.

Înţelesurile simple...pe ele trebuie *să le căutăm*!

Dacă îi iubim pe săraci, ne *îndurerăm* mereu. Rana iubirii e mereu vie. Ea clocoteşte în noi.

Să ne rugăm mereu! Rugăciunea e hrana de fiecare secundă a noastră.

Cum nu putem trăi fără aer, nici fără rugăciune să nu trăim! Să *respirăm* rugăciune. Să *respirăm* iubire şi umilinţă.

Cel care *se îndreptăţeşte pe sine* a uitat smerenia.

Cel care caută *mari sporiri duhovniceşti*, nu Îl iubeşte cu adevărat pe Dumnezeu. Cel ce iubeşte pe Dumnezeu nu se mai poate gândi la *altceva* decât la *iubirea pentru El*. Iubirea se mulţumeşte cu cât are.

O, dacă mi-aş vedea păcatele mele! N-aş mai osândi atunci pe altul. Nu m-aş mai mândri. Nu aş mai fi nepăsător.

Ascultarea e crucea de zi cu zi.

Domnul *S-a supus* unor oameni răi şi orbiţi. Ei L-au dus unde au vrut. L-au răstignit cum au vrut. Domnul *S-a supus*. El a fost ascultător Tatălui ceresc şi nu S-a împotrivit nici răstignitorilor şi omorâtorilor de Dumnezeu.

O, câtă smerenie necuprinsă! O, câtă îndurare şi milostivire neajunsă!

„Ca un miel nu Şi-a deschis gura Sa”. El a tăcut. S-a supus. Eu sunt răzvrătit toată ziua în faţa Bunului Dumnezeu şi neascultător de oameni. Nu mă supun şi sunt rău. Sunt trufaş şi îngâmfat.

Iar Domnul stă între doi tâlhari. Dumnezeu era pus cu păcătoşii cei mai de jos. Şi El S-a supus. El a cerut să se facă voia Tatălui ceresc.

Dă-mi, Doamne, să fac ascultare! Dă-mi să înţeleg dragostea Ta şi mila Ta!

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Sfântul Simeon Noul Teolog[27] ne cheamă să ne luptăm şi cu *patimile mici*. Și cu cele pe care le socotim *mici* din neglijenţa şi lenea noastră. El ne cheamă la *nepătimire.*

O, Sfinte prea minunat, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi! Ajută slăbiciunii noastre!

Sfinţii pe care i-am cunoscut *ne mustră* pe noi! Am citit cărţile lor, dar n-am *urmat* vieţilor lor! Ne-am mândrit cu *numele lor*, dar nu şi cu *pătimirile lor*!

O, Doamne, amară e judecata pentru cei ce *au vorbit* dar *n-au făcut*! Aşa am făcut eu! Oamenii au văzut păruta mea *credincioşie* dar nu mi-au văzut *mândria* inimii mele. Mormântul inimii mele era plin cu oase puturoase. Vopsisem mormântul pe afară iar înăuntru era *mizerie neînchipuită*. Făţărnicia şi lenea m-au robit. Păcatelor de ruşine am slujit. O, Doamne, cine nu mă va plânge pe mine ticălosul! Cine nu mă va jeli pe mine cu amar!

Îngerul le-a spus femeilor: *Bucuraţi-vă!* Ziua Învierii e ziua *nesfârşitei bucurii*.

De ce-L căutaţi pe *Cel viu* între *cei morţi*? De ce căutaţi *Viaţa*, acolo unde ea nu putea să rămână?

Hristos Domnul a înviat, cu moartea pe moarte călcând, zicând celor din mormânturi: „Ieşiţi!” şi celor din întuneric: „Descoperiţi-vă!”.

---

[27] A se vedea teza noastră doctorală: *Vederea lui Dumnezeu în teologia Sfântului Simeon Noul Teolog*, pe care o puteți downloada de aici: http://www.teologiepentruazi.ro/2009/11/18/vederea-lui-dumnezeu-in-teologia-sfantului-simeon-noul-teolog/.

O, Doamne, Mare şi Minunat eşti Tu! Mintea mea proastă nu Te poate înţelege îndeajuns. Luminează-mă cu Învierea Ta! Luminează ochii inimii mele, pentru ca să Te văd pe Tine, *Lumina lumii*!

Înţeleptul şi Sfântul fiu al lui Sirah scria: „bărbatul cel fără de minte şi rătăcit cugetă *cele nebune*” (16, 24). Aşa se întâmplă fără smerenie şi luminarea lui Dumnezeu!

Fără Dumnezeu nu poţi vedea! Te poticneşti şi cazi, pentru că nu mergi în lumina lui Hristos. Căci lumina lui Hristos luminează tuturor.

Bun eşti Tu, Doamne şi Prea Milostiv cu mine, ticălosul! Mult aştepţi Tu, Iubitorule de oameni, pocăinţa mea! Dă-mi, Doamne, râvna fiului pierdut, care îşi vine în fire şi cugetă la pocăinţă! Îndreptează viaţa mea spre pocăinţă!

Vameşul se ruga cu smerenie şi umilinţă şi Tu l-ai auzit. Pe fariseul lăudăros Tu l-ai respins, pentru că nu ştia să-Ţi mulţumească.

Auzi-mă, Doamne şi mă miluieşte! Stinge focul drăcesc din coapsele mele şi mă miluieşte! Luminează ticăloasa mea minte! O, Doamne, fă-mă viu!

Trebuie să ne rugăm Domnului, pentru ca să ne vedem păcatele şi să conştientizăm nebunia în care vieţuim.

Fără lacrimi şi pocăinţă suntem *aramă sunătoare*. Fără străpungerea inimii şi umilinţă nu avem în noi Patimile Domnului.

O, dacă am intra cu mintea în cuvintele Sfintei Liturghii şi ale Sfintelor Slujbe! Ne-am muta cu mintea de la *pământ* la *cer*. N-am şti când a trecut timpul. Nu ne-ar mai durea mâinile şi picioarele şi stomacul şi spatele şi n-am mai căsca. Ne-am umple de dulceaţa Duhului Sfânt, de înţelepciune dumnezeiască şi curăţie duhovnicească. Orice imn ar fi *o bucurie de nedescris*. Orice tropar ne-ar înălţa la cele mai sfinte şi luminoase înţelegeri ale credinţei noastre ortodoxe.

O, Doamne, frumoase slujbe ne-ai mai alcătuit prin Sfinţii Tăi! Multă şi tainică bogăţie ne-ai mai dat, Duhule Sfinte! Orice parte a Sfintelor Slujbe e *o minunăţie*! Nu ştii de ce să te bucuri mai mult.

Lumina lui Hristos luminează tuturor. Sfânta Cruce luminează tuturor şi ne vesteşte tuturor bucurie mare şi neîntrecută.

O, Doamne, învaţă-mă taina Sfintei Cruci! Învaţă-mă ca să Te cunosc pe Tine, Singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos, Fiul Tău, pe Care ni L-ai trimis şi pe Duhul Sfânt, Care din Tine purcede din veşnicie. Învaţă-mă, Doamne, ca să fac voia Ta! Prea Curată Stăpână, acoperă-mă şi mă mântuieşte!

Lupta noastră e *cu păcatul*. Lupta noastră nu e *cu carnea* şi *cu sângele*! Lupta noastră e *cu păcatul* şi *cu ispita diavolului*.

O, cât de slab sunt fără Tine, Doamne! Sunt o pânză de păianjen fără Tine! De aceea, trebuie să ne rugăm tot timpul! Trebuie să ne rugăm pentru păcatele noastre!

Dacă conştiinţa noastră nu ne mustră, atunci avem *îndrăzneală* către Dumnezeu.

Spovedania deasă e stârpirea patimilor.

O, Doamne, învaţă-mă să mă mărturisesc Ţie cu adevărat! Strică lenea şi nesimţirea mea! Doboară întăriturile inimii şi ale minţii mele!

Iubiţilor, să nu uităm că Dumnezeu, mai înainte de *a şti* şi *a vrea noi*, ne-a iubit! El ne-a iubit şi ne iubeşte cu iubire mare! Nu întoarceţi spatele unei aşa *mari iubiri*! Nu vă învârtoşaţi inimile voastre! Ci spuneţi cu smerenie şi iubire: „Iată, Doamne, venim *ca să facem* voia Ta!”.

„Lumea trece şi pofta ei” (In. 2, 17) la fel. Trece tot ce pare acum *veşnic*.

„Poftele păcătoşilor vor pieri”. Numai „cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veac” (In. 2, 17), căci cuvântul Său este *adevărul*.

Degeaba sperăm în *averile* şi părutele noastre *calităţi*.

Degeaba ne *împăunăm* cu funcţii şi onoruri! *Venind moartea, toate acestea pier*. Numai faptele noastre merg cu noi! Numai ele ne urmează!

Credinţa noastră trebuie să fie *vie*, *aprinsă*, *jertfitoare*, căci „credinţa fără fapte este *moartă*” (Iacov 2, 26).

O, Doamne, învaţă-mă să fac voia Ta cu *inimă binevoitoare*!

Cel ce crede şi nu se îndoieşte, primeşte vederi şi lucruri minunate şi covârşitoare. Şi asta numai pentru *smerenia* şi *încrederea lui nebiruită*!

Dumnezeu care vede inima şi dorinţele ei, judecă şi miluieşte!

Omul se uită *la faţă*. Dumnezeu se uită la *inima omului*.

O, Iubitorule de oameni, miluieşte-ne pe noi! Apără-ne şi ne păzeşte! Eu sunt cel mai mare ticălos şi netrebnic. Miluieşte-mă şi iartă-mi parşivenia mea! Miluieşte-mă şi iartă-mi neobrăzarea şi nesupunerea mea! Dă-mi să ajung la ziua învierii, Doamne! Dă-mi să înviez şi eu din cavoul patimilor mele! Pe mine, cel mort de viu, înviază-mă cu învierea Ta!

Sfinte Ioane Gură de Aur, miluieşte-mă şi pe mine ticălosul cu rugăciunile Tale! Învaţă-mă să-mi văd păcatele mele şi să mă îndrept prin rugăciunile şi cărţile tale cele prea minunate!

O, Sfinte al lui Dumnezeu, miluieşte şi sufletul meu!

O femeie din popor ţi-a spus: „Gură de Aur”.

O, *dulci* îmi sunt cuvintele tale! O, multă dulceaţă îmi aduc ele!

O, Doamne, însetez după cuvântul Tău, adapă-mă! Umple inima mea cu roua harului Tău!

Sfinţii Tăi, Doamne, strălucesc mai mult decât soarele! Ei sunt lumina noastră. Ei sunt vestitorii pururea vii ai bunătăţii şi iubirii Tale celei veşnice. Pentru rugăciunile Sfinţilor Tăi miluieşte-ne pe noi!

Sfântul Grigorie Dialogul[28] ţinea mult la *pomenirile de la Sfânta Liturghie*.

Să ne rugăm şi noi atât pentru *cei vii* cât şi pentru *cei adormiţi* ducând pomelnice la Sfântul Altar pentru Sfânta Liturghie.

Nu mă îndepărta, Doamne, de la mărturisirea în faţa Ta şi de la împărtăşirea cu Tine! Eu sunt nevrednic, miluieşte-mă! Miluieşte-mă, Doamne şi strică rătăcirea mea! Eu sunt *bolnav* de atâtea păcate. Miluieşte-mă!

*

Sfântul Paisie Velicicovschi (de la Neamţ)[29] spunea: „Când văd fraţii, nu-i consider *fraţi*, ci *Îngeri*”. Pentru că

---

[28] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Dialogul.
[29] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_de_la_Neam%C5%A3.

smerenia adevărată se consideră pe sine *nevrednică* de ceva bun, iar pe toţi ceilalţi îi vede ca fiind *curaţi* şi *Sfinţi*.

Bucuria şi dulceaţa Duhului Sfânt te fac să asculţi de oricine pentru Hristos Dumnezeu, adică *să faci ascultare* cu toată smerenia şi după toate poruncile lui Dumnezeu.

Când simţi în tine harul lui Dumnezeu şi inima ta se umple de bucurie şi veselie tainică, atunci toate sunt *frumoase* şi *sfinte*.

Inima binecuvântată de harul Său se umple de iubire şi de înţelegere şi de îndelungă răbdare şi de sfială şi de tot lucrul bun.

O, Doamne, mare eşti Tu! Vii şi înnoieşti faţa sufletului nostru!

Cu Tine, Duhule Sfinte, îi vedem pe fratele şi sora noastră cu adevărat, pentru că înţelegem cum Tu, Iisuse Doamne, Ţi-ai dat Sângele Tău pentru toţi ascultând de Tatăl!

Nu *vedem* răul, pentru că *îl acoperim* cu braţele iubirii.

Iertăm, pentru că *ni s-a iertat mult*, nouă, nevrednicilor.

Despre cel ce conduce o chinovie[30] tot Sfântul Paisie spunea, că nu îi trebuie „decât *pricepere* în cele spirituale, mai multă *smerenie* şi *blândeţe*”.

Pricepere în cele duhovniceşti pentru a fi capabil de *adevărata călăuzire* a sufletelor spre luminarea lor.

Mai multa smerenie a stareţului duce la *umilinţa* şi *smerenia* fraţilor şi la conştiinţa de *a-i urma exemplul cel bun*.

Blândeţea e bună pentru *ridicarea celor căzuţi*, pentru mângâierea celor îndureraţi şi pentru situaţiile în care trebuie să se îndrepte *răul* prin *bine*.

Bine e să nu se facă metanii după masă, ca să nu ne aplece căldura şi sucurile trupului nostru spre desfrânare.

Postul exagerat, care stârneşte pofta şi o întoarce spre noi, ne e *cursă* şi nu *câştig*.

Să nu se citească cărţi sfinte fără prezenţa şi luminarea Duhului Sfânt! Tot ce se va citi fără această *stare duhovnicească* va fi supus *erorii* şi *rătăcirii*. Ce s-a scris *în harul Duhului Sfânt*, nu se poate citi şi înţelege *fără Duhul Sfânt*.

---

[30] O mănăstire cu *viață de obște*, adică unde monahii se roagă, muncesc și trăiesc în comun în mare cuvioșie și dragoste duhovnicească.

Cântarea care nu vine din *veselia* şi *mângâierea tainică a inimii* aduse de către harul dumnezeiesc nu transmite *viaţă* şi nici *emoţia adâncă* şi *tainică* a Duhului Sfânt. Să nu ne înşelăm!

O inimă care cântă lui Dumnezeu, e o inimă *plină de dor* şi *de lacrimi*. Când citeşte ceva, simte o mare sfâşiere. Când cântă ceva, îşi simte nemernicia dar şi puterea lui Dumnezeu. Când laudă pe Dumnezeu, nu se simte *obosită* această inimă. O întristează numai *păcatul* şi *nesimţirea* sa. O, cât de *nesimţitor* sunt!

Toate lucrările harului lui Dumnezeu în oameni nu sunt *idei* sau *lucruri ale imaginaţiei*, ci *o prezenţă de netăgăduit* iar cei care le simt sunt *luminaţi de Dumnezeu* ca *să le înţeleagă*.

Smereşte, Doamne, trufia minţii mele! Dă-mi smerenia vameşului, Iubitorule de oameni şi mă miluieşte! Nicio faptă bună nu am. Miluieşte-mă, pentru îndurarea Ta, Mult Milostive!

Mişcările trupului noastră arată *buna aşezare* a sufletului nostru, atunci când ea există.

Cerbicia nu pleacă capul.

Iuţimea nu iubeşte blândeţea şi liniştea.

Pofta nu are odihnă.

Invidia nu se bucură.

Răutatea nu cere sfat iar semeţia *urăşte* smerenia.

Harul dumnezeiesc îţi dă să înţelegi *mişcările* patimilor în tine dar şi în alţii.

Pocăinţa nu se termină niciodată, adică nici atunci când simte că *i-au fost iertate păcatele*. Numai sfârşitul vieţii curmă pocăinţa sinceră, conştientă şi adevărată.

Dacă, din darul lui Dumnezeu, îţi vezi grozăvia patimilor şi a păcatelor tale, numai atunci ai *ce să plângi*.

Numai când Bunul Dumnezeu ne face să ne înţelegem nebunia, risipirea şi scârnăvia păcatelor şi a patimilor noastre, aflăm că nu suntem *vrednici de nimic*, ci *de toată munca şi pedeapsa*.

Vicleanul diavol, nealungat de la porţile minţii prin continua pază şi priveghere, vine şi *se foieşte* în sufletul nostru aruncându-ne în tot felul de *patimi de ocară*.

Cei care nu cunosc *paza minţii* şi nici *curăţirea de patimi* ca rod al Duhului Sfânt, se apropie *cu păcat* de înţelegerea Sfintei Scripturi şi a Sfinţilor Părinţi şi a tuturor Sfinţilor.

Sfântul Grigorie Sinaitul scrie: „Cel ce caută *înţelesurile* poruncilor *fără porunci*, dorind să le afle prin *învăţătură* şi *citire*, este asemenea celui ce-şi închipuie *umbra* drept *adevăr*. Căci *înţelesurile adevărului* se dăruiesc celor ce *se împărtăşesc de adevăr*”[31].

Slavă Ţie, Iubitorule de oameni! Cum nu poate spune că e *viu* cel *mort*, nici cel fără harul lui Dumnezeu în el nu poate *spune* şi *avea* ceva din cele ale lui Dumnezeu. Căci ce are în comun *lumina* cu *întunericul*?!

Dă-mi, Doamne, ca să mă rog Ţie cu adevărat! Dă-mi, Sfinte Doamne, să-mi smeresc sufletul meu cel înfumurat!

Trebuie să suportăm toate cu mulţumire. *Dumnezeu Prea Bunul e cu noi şi nimeni împotriva noastră*!

Când dai *întâietate* fratelui sau surorii, atunci îţi smereşti sufletul tău iar harul lui Dumnezeu *inundă* şi mai mult inima ta. De aceia se smeresc Sfinţii în faţa tuturora!

Nimic nu trebuie să se facă fără *porunca lui Dumnezeu* şi fără *consimţirea tainică* şi *simţită a harului dumnezeiesc*.

O, să fugim de desfrânare şi de slava deşartă! Să nu ne pierdem în grija de multe şi nici în îmbuibare!

Postul aduce umilinţă şi lacrimi.

Îmbuibarea: desfrânare şi gânduri nestăvilite şi hulitoare.

Munca de căpetenie a creştinului, oricare ar fi el, e *să veştejească patimile* şi *să lucreze cele bune* spre dobândirea virtuţilor dumnezeiești.

Cum poţi să înţelegi, dacă în tine nu viază Duhul Sfânt, cuvintele: „Bucuraţi-vă neîncetat!” sau „Rugaţi-vă neîncetat!”?

O, nu vă înşelaţi de unii singuri! Fără lucrarea harului Său nu se poate ajunge la astfel de *stări dumnezeieşti*.

Iubiţilor, iubiţi pe Dumnezeu mai presus de orice! Iubiţi pe Dumnezeu şi pe aproapele vostru!

Cei ce se ruşinează de cuvintele lui Dumnezeu, nu-L cunosc. Nu-I cunosc sfinţenia Lui.

Învaţă-mă, Doamne, iubirea Ta, curăția Ta, smerenia Ta, nevinovăţia şi milostivirea Ta! Nu mă uita pe mine, spurcatul şi hulitorul! Nu mă lăsa deşert, Sfinte Doamne! Miluieşte-mă şi voi fi viu!

---

[31] *Cf.* cap. 22, *Filocalia românească*, vol. 7, 1997, p. 104.

O, Doamne, cât de bucuroşi sunt Sfinţii Tăi când *pătimesc* pentru Tine!

În postiri peste fire pe Tine Te caută. În nevoinţe multe şi nepovestite pe Tine Te doresc. Tu eşti viaţa lor, bucuria lor, pacea lor. Pe Tine Te doresc şi pe Tine Te laudă şi Ţie Ți se închină şi orice clipă e gând la Tine şi mulţumire.

Să-I mulţumim Bunului Dumnezeu şi Prea Milostivului nostru Stăpân pentru toate!

Teme-te, căci ai şi păcate *neştiute*!

Roagă-te lui Dumnezeu ca să înțelegi cum să te mărturiseşti cu adevărat!

Nu va *trece* rugăciunea ta, dacă va fi pentru *mântuirea* sufletului tău!

Păcatul nu ne dă voie să vedem că toate ale lui Dumnezeu sunt „foarte bune".

Slujirea preotului e curăţie a inimii şi nevinovăţie. El are palmele *mai curate* ca lumina.

Nu vorbi de rău pe nimeni!

Spune-ţi: „Sunt un rob netrebnic şi neiubitor de fraţi. Învaţă-mă, Doamne, să iubesc!".

Inima înfrântă şi smerită e miluită de Dumnezeu, pentru că El îi iubeşte *pe cei smeriţi*.

„Pofta păcătoşilor va pieri", pe când fapta bună e *netrecătoare*.

Dacă nu îi uitaţi pe săraci, nici Dumnezeu nu vă va uită pe voi în greutăţi şi ispitiri!

Creştinul ortodox nu poate fi *neîndurător*. El nu e *nemilostiv* şi *înfumurat*. Creştinul ortodox e *pururea iubitor* şi *slujitorul tuturor*. El *se smereşte în faţa tuturor* şi e *pleava* şi *bătaia de joc a tuturora*.

Lepădând *pătimirile fără de voie* nu avem *purtare a crucii cu mulţumire*.

Priviţi spre El şi însuşiţi-vă de la El ceea ce vrea Dumnezeu să vă înveţe! El e Părintele nostru ceresc, Care ştie că avem *nevoie* de ele.

Pătimirile fără de voie sunt *încercări* ale răbdării şi ale îndelungii-răbdări, ale rugăciunii şi mulţumirii.

O, Doamne, învaţă-mă să fac voia Ta! Nu mă arăta la înfricoşata Judecată cu *cei lepădaţi*, ci cu *cei mântuiţi* şi *Sfinţi*, căci Tu eşti bun şi iubitor de oameni!

Candela aprinsă e o icoană a inimii aprinse şi însufleţite de către harul Duhului Sfânt.

Nu mă uita, Dumnezeul meu, iubirea mea! Sfinţeşte viaţa mea cea ticăloasă şi stearpă. Scoate-mă din iadul păcatelor mele şi dă-mi să pun început bun pocăinţei mele! O, Doamne, miluieşte-mă după mare mila Ta!

Pe nevoitori, Sfântul Paisie de la Neamţ îi învăţa să aibă „*sârguinţă înflăcărată a inimii* pentru osteneala pocăinţei”, căci aceasta aduce *curăţia* şi *împărtăşirea de harul dumnezeiesc*.

Fără *sârguinţă înflăcărată* nu arăţi nici că eşti *bolnav*, nici că vrei *să te vindeci*.

Ocărârea de sine şi considerarea ta *sub picioarele tuturor* şi socotirea ta ca *praf şi cenuşă* sunt alte *fapte de taină* ale sufletului nevoitorului ortodox, ale celui plin de *sârguinţă înflăcărată*.

Pe acestea le spune tot Sfântul Paisie, Părintele nostru, îndrumătorul nostru în *cele de taină*.

Ajută-mi mie, Prea Curată! Miluieşte-mă şi mă mântuieşte, Stăpână!

Slavă Ţie, Doamne, că ai auzit glasul rugăciunii mele şi ai miluit sufletul meu!

*

Sfântul Isaac Sirul[32] scria: „*tăcerea* pătimitorului este rugăciunea”.

Căci atunci când suporţi insultele şi acuzele şi bătăile şi nu răspunzi nimic, te rogi în inima ta pentru fratele sau sora care îți fac unele ca acestea.

Taci *cu gura* dar inima ta *se roagă pentru ei* şi se smereşte. Și consideri pătimirile, după voia lui Dumnezeu, ca fiind *pentru păcatele tale*.

Sfântul Serafim din Sarov spunea: „Fără încercări nu există mântuire”. Pentru că încercările te învaţă *lupta duhovnicească*, fără de care *te lupţi la întâmplare*.

Mi-a plăcut mult şi cuvântul acesta al Sfântului Serafim, că: „un monah trebuie să fie asemenea unui *pantof vechi*, uzat cu desăvârşire”.

---

[32] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Isaac_Sirul.

Când *uzezi* răul din tine şi smerindu-te vezi răul *numai în tine*, atunci ai un miros plăcut, duhovnicesc, deşi toţi văd la tine *un trup ofilit* şi *puţin îngrijit*.

O, Doamne, fără *poveţele* oamenilor duhovniceşti şi Sfinţi nu există mântuire!

Numai cei care cunosc pe cele ale Duhului Sfânt pot să-ţi spună, luminaţi fiind de Duhul Sfânt, cuvinte pentru îndreptarea vieţii tale.

Unde nu dă mărturie conştiinţa nevoitorului în Duhul Sfânt e multă risipire şi aroganţă, înfumurare şi lipsă a fricii de Dumnezeu.

Cei care au frică de Dumnezeu, cred cu adevărat în Dumnezeu. Căci din credinţă se naşte frica, după cuvintele Părinţilor de Dumnezeu cuvântători.

Mai spunea Sfântul Serafim: „Postul nu înseamnă numai *să mănânci rar*, ci [şi] *să mănânci puţin*".

Cine se gândeşte *la moarte* şi *la dreapta Judecată* în timp ce mănâncă, nu poate mânca mult.

Cine se gândeşte la păcatele sale când mănâncă, acela îşi amestecă lacrimile sale cu pâinea pe care o mănâncă.

Nu mâncare *rară*, şi apoi: *lăcomie*! *Mâncare puţină* şi *cu frică de Dumnezeu* şi *cu mulţumire multă*!

O, cine mulţumeşte lui Dumnezeu şi pentru o firimitură de pâine pe care o mănâncă şi pentru că se ridică de pe scaun şi pentru că poate să se închine, acela e cuprins de dragostea de Dumnezeu şi plânge lacrimi dulci şi curăţitoare!

Cel ce plânge din iubire de Dumnezeu, din dor de Dumnezeu, din mulţumire şi conştiinţă a milostivirii lui Dumnezeu cu el plânge duios, plânge cu foc, plânge cu dulceaţă, plânge mlădiat de harul lui Dumnezeu.

Harul lui Dumnezeu atinge inima plină de iubire şi curg lacrimile – o, cât de dulce!...Fără durere, fără tristeţe, fără suspin...

Doamne, Cel ce vezi inima mea, nu mă trece cu vederea! Atinge şi inima mea, Duhule Sfinte, ca să plâng lacrimi de pocăinţă, lacrimi de curăţire şi de iertare!

Fără Tine am o inimă nesimţitoare şi rece. Fără Tine nu simt viaţa şi nici bucuria şi nici liniştea, căci Tu eşti toate acestea!

Încrederea în tine însuţi nu te lasă *să fii smerit* sau nu te lasă *să suporţi cu mulţumire încercările*.

Cel care nu ascultă pe cele pentru îndreptarea sa e ca cel ce vrea să-şi curme viaţa. Pentru că *neascultarea* e *sinucidere*. Îţi ucizi sufletul prin neascultare!

Cel ce iubeşte păcatul e ca cel ce iubeşte să stea în noroi şi vrea să-şi murdărească hainele curate.

Doamne, dă-mi să-mi dau seama *cât de păcătos* sunt, pentru ca să nu mă semeţesc! Eu sunt *mai străin* decât toţi la faptele bune şi nu cunosc *nimic bun* în viaţa mea.

Flămânzesc şi însetez de viaţă, căci sunt robul păcatului iar păcatul nu îmbogăţeşte sufletul, ci îl sărăceşte la maximum.

Sunt gol de harul Sfântului Duh, ca şi fiul cel risipitor. Sunt un nenorocit şi un ticălos.

Miluieşte-mă, Doamne şi miluindu-mă Tu, voi fi viu! Dacă Tu vrei, voi fi viu şi împreună cu Tine în vecii vecilor! Dacă mă miluieşti Tu, nu e nimeni care să mă scoată afară. Dacă mă ierţi Tu, nu-mi va sta nimeni împotrivă, când voi călători spre Tine.

Sfântul Serafim mai spunea: „din oboseală se iscă deznădejdea”. Pentru că multa oboseală aduce gânduri drăceşti şi tulburare şi unde e tulburare nu stă harul Duhului Sfânt. Părăsindu-ne harul Său – datorită lipsei noastre de *dreaptă socoteală* şi din cauza *nevoinţei exagerate* – începem să ne înfricoşăm când ne gândim la viaţa noastră sau la cuvinte duhovniceşti, pentru că înţelegem toate sub *influenţa dracilor* şi *a învârtoşării* şi *a risipirii noastre*.

În această stare încercăm să ne nevoim *la întâmplare*, fără să luăm în seamă *neputinţele* şi *firea noastră* şi *situaţia în care suntem*. Și de aceea, neputând să fim la *înălţimea aşteptărilor noastre egoiste* şi *înfumurate*, ajungem la concluzia drăcească, că *nu mai e nimic de făcut* şi cădem în *braţele deznădejdii* şi *ale obsesiilor nenumărate* şi *succesive*.

Când ne părăseşte harul lui Dumnezeu nu trebuie să ne gândim continuu la faptul *de ce ne-a părăsit*, ci *să ne vedem starea în care suntem* şi *să ne smerim cât putem*.

Când ne gândim *numai la noi*, de aceea ne adâncim în starea asta şi ne împotmolim şi mai rău. Dacă ne rugăm şi încercăm să ne liniştim şi ne considerăm *cei mai păcătoşi* şi *nevrednici de niciun bine*, ci *vrednici de toată munca* şi *de tot chinul*, ne vom linişti şi smerindu-ne din destul harul lui Dumnezeu iar vine la noi şi rămâne cu noi *învăţându-ne toate şi călăuzindu-ne la tot adevărul* (In. 16, 13).

Doamne, luminează-mi mintea mea, pentru ca să fac voia Ta!

*

Iubiţilor, când simţim *teamă* sau *frică* de o carte duhovnicească sau de ceva sfânt să ştiţi că acestea sunt *de la diavol*! Cum să ne facă rău, ceea ce ne face bine şi ne vindecă?! Cum să fie spre răul nostru Sfinţii lui Dumnezeu, care pururea se roagă pentru noi?!

De aceea, când vă vin astfel de gânduri să vă rugaţi stăruitor Bunului Dumnezeu, Maicii Sale celei Prea Sfinte, tuturor Sfinţilor şi Sfântului aceluia de care dracii încearcă să vă îndepărteze printr-o *frică demonică*, ca să alunge dracii aceştia de la voi, să vă lumineze mintea, ca să citiţi sfânta lui carte *cu folos* şi *spor duhovnicesc*.

Dacă ştim că Iadul e *atât de greu de suportat*, mai bine zis, *de nesuportat*, cum să nu suportăm *doctoriile amare* ale nevoințelor duhovnicești, dar care aduc atâta linişte, sănătate şi dulceaţă?!

Ceea ce pare *amar*, *greu*, *de nesuferit* şi *de neînţeles* la Sfinţii lui Dumnezeu la început – cu ajutorul, luminarea şi mila lui Dumnezeu – mai apoi e dulce, uşor, înveselitor, îmbucurător şi luminător pentru viaţa noastră.

Creştinul ortodox trebuie să primească toate *cu bucurie*. Să nu se teamă de nimic, pentru că Dumnezeu e prezent, El vede toate, El e cu noi!

Sfântul Isaac Sirul scria într-o rugăciune a sa: „Tu, dar, o, Bunule, Cel ce *ştii neputinţa noastră*, Care şi *porţi greutatea neputinţei noastre*, păzeşte-mă de tulburarea cugetelor şi de potopul patimilor”.

El *poartă* neputinţa noastră...De aceea, nu trebuie să ne temem şi să ne înfricoşăm!

Cu Hristos nu simţim durerile, suferinţele, piedicile şi greutăţile vieţii. Cu El, viaţa noastră este lină, tihnită, plină de dulceaţă, chiar dacă am fi ucişi toată ziua.

Trupul Sfinţilor Mucenici era chinuit, zdrelit, ciopârţit, o!, chinuit în chip şi fel iar ei iubeau pe Iisus Cel Dulce şi Prea Iubit. Nu simţeau nimic, căci Hristos era simţirea şi dorirea lor! Viaţa lor era închinată Lui şi condusă

de Hristos Dumnezeu, de Iubirea lor iar Duhul Sfânt şi Dumnezeu Tatăl *roura* şi *întărea* inima lor, încât cereau chinuri şi mai mari, pedepsiri şi mai grele.

O, Sfinţii lui Dumnezeu n-au iubit nimic în afară de Dumnezeu! N-au dorit nimic în afară de El. Numai la El le era gândul, numai pe El Îl chemau, numai de dragul Lui plângeau şi numai în cuvintele Lui se bucurau. Căci cuvintele Sale dau nădejde, *nădejde nebiruită*!

O, Doamne, Minunat şi Mare eşti Tu şi nimic din dulceţile lumii nu amăgesc pe cei ce Te doresc pe Tine! Tu eşti viaţa lor, bucuria lor, liniştea lor, averea lor, raiul lor. O, Doamne, Tu eşti *totul* pentru ei!

Miluieşte şi proasta mea simţire şi ticăloasa mea minte şi îndărătnica mea voinţă, ca să Te laud pe Tine, Întreită-Lumină neapropiată. Fără Tine nu pot face nimic! Asta o simt în fiecare clipă. Fără Tine sunt mort, un mort de ani de zile. Fără Tine nu cunosc nimic, nu ştiu nimic, nu simt nimic.

Facă-se voia Ta întru mine, în cel cu totul spurcat! Luminează-mă pe mine, cel nesimţitor şi neînţelegător!

La Tine vin cu dor mare, deşi n-am lacrimi şi fapte bune. La Tine vin şi numai în Tine îmi pun nădejdea mea. Miluieşte viaţa mea! Scoate-mă din Iad, ca să Te văd pe Tine – o! – Cel mai presus de toate, Domnul şi Dumnezeul meu.

Mai spunea Sfântul Serafim: „*Munca fizică* şi *studiul Sfintei Scripturi* contribuie la *paza curăţiei*”. Căci munca nu te lasă *să lenevești* iar cercetarea plină de evlavie a Sfintei Scripturi *luminează mintea* şi *îndrumă* pe creştin la viaţa *cea bună* şi *sfântă*.

Când munceşti rugându-te şi mulţumind lui Dumnezeu pentru toate, atunci primeşti spor în munca ta iar când cercetezi Sfintele Scripturi pentru mântuirea şi luminarea ta, atunci primeşti linişte în inimă şi atenţie şi luminarea Sfântului Duh.

Munca cu mulţumire aduce veselie şi împăcare a sufletului iar studiul Sfintei Scripturi *adânceşte* aceste roade bune şi *le întăreşte* prin cunoaşterea voii lui Dumnezeu.

A-ţi sminti ochii şi urechile şi gustul şi mirosul şi pipăitul înseamnă ca prin intermediul lor să începi *să îţi imaginezi păcatul* şi *să te însoţeşti* cu gândul păcătos.

Tăind *sminteala*, tai *lupta*.

Tăind din drumul tău *locurile ce aduc sminteala*, tai *drumul păcatului*.

O, Doamne, scapă-mă de cursele viclenilor diavoli că multe sunt! Miluieşte-mă pe mine cel mai decăzut şi mai înfumurat dintre toţi! Iartă-mă pe mine desfrânatul! Iartă-mă pe mine preadesfrânatul şi hoţul şi mincinosul şi poftitorul lucrurilor urâte şi deşucheate! Iartă-mă, Dumnezeul meu! Ca un Bun şi de oameni Iubitor, miluieşte-mă pe mine, cel care greşesc tot timpul!

Şi mai spunea Sfântul Serafim: că „*pălăvrăgeala* este tot una *cu trândăvia*". Când spunem vrute şi nevrute, fără vreun folos, trândăvim şi nu lucrăm la mântuirea noastră. Pierdem timpul şi nu-l câştigăm.

A câştiga timpul înseamnă *a fi cu Dumnezeu* şi *El cu tine*. Acesta e *singurul câştig*! Altul mai mare decât acesta *nu există*! Fără Dumnezeu nu există nimic şi nici nu poate să existe.

Pălăvrăgeala e *desconsiderare* a mântuirii sufletului. Dacă îţi place continuu ca să baţi câmpii, atunci nu te gândeşti *serios* la mântuirea ta.

Învaţă-mă, Doamne, ca să nu mai grăiesc în deşert şi nici să mai judec pe cineva! Zdrobeşte nesimţirea mea cu mila Ta! Sfărâmă orgoliul meu cu smerenia Ta!

Tu, Cel Prea Bun, milostiveşte-Te şi de mine, cel rău! Facă-se voia Ta, Doamne!

Slavă Ţie, slavă îndelung răbdării Tale, slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

*

Scria Sfântul Apostol Pavel corintenilor: „să nu ne lăsăm *covârşiţi* de Satana, căci gândurile lui nu ne sunt *necunoscute*" (II Cor 2, 11). Și de aceea mă voi referi la gândurile drăceşti, care îmbrăcându-se în *chip de lumină*, vor să ne înşele şi să ne convingă de faptul că sunt *adevărate*, când ele sunt *false şi mincinoase*.

Gândul drăcesc vine ca să te tulbure şi să te înfricoşeze, să te semeţească sau să te despartă de obiceiul bun şi de fapta bună. El nu aduce *linişte* ci *nelinişte*. El nu e *credincios* ci *necredincios*.

Gândul drăcesc te duce *la extreme* şi *la părere de sine*, la *ignoranţă* şi *înălţare de sine*.

Astfel, gândul de *a păcătui cu totul*, dacă *ai căzut puţin cu gândul* e un lucru şi un gând drăcesc, pentru că te îndeamnă *la păcat* şi nu *la pocăinţă*.

Dacă *cădem puţin cu gândul*, adică de *ne complacem puţin cu păcatul* în minte, să nu deznădăjduim, ci să strigăm la Bunul Dumnezeu, pentru ca să ne ajute şi să ne întărească în lupta cu păcatul, pe care l-am introdus în casa noastră!

Fiind gândul şi mişcarea drăcească *acceptate* de noi, ele ne împinge să săvârşim păcatul încolţit în inimă şi în minte şi *cu fapta*.

Trebuie să luptăm împotriva acestei *porniri păcătoase* cu tot dinadinsul, pentru că e *pierdere a sufletului* ascultarea ei.

Lupta e *grea*, dar cununa biruinţei e *mare* şi *veşnică*.

Dumnezeu e *cu noi* şi *lângă noi*, când încercăm să ne împotrivim păcatului! El priveşte lupta noastră și ne ajută pe noi în fiecare clipă, luptând împreună cu noi şi purtând neputinţa noastră.

Să avem curaj, iubiţilor! Să luptăm până la sânge cu păcatul!

Un alt gând drăcesc e acela care te îndeamnă *să nu mai mărturiseşti adevărul şi voia lui Dumnezeu* dacă şi tu eşti *păcătos*.

Dracul vrea să-ţi spună, că trebuie *să fii Sfânt* ca *să vorbeşti despre Dumnezeu*. Dar atunci când te crezi „sfânt”, eşti *cel mai mare nebun* şi *îngâmfat*.

La prima vedere, adică *în aparenţă*, gândul drăcesc pare *bun*, dar e *plin de toată răutatea* şi *de tot păcatul* acest gând.

Dracul te vrea **egoist** şi *înfumurat* şi *cu mare părere despre tine însuţi*.

Când faci o faptă bună, te face să crezi că *tu ai făcut-o*, numai *tu*, când orice facem, facem *cu ajutorul* prea milostivului Dumnezeu.

Un frate aşteaptă ca să îi fie vindecate patimile de *un duhovnic remarcabil*, pentru ca să se împărtăşească „cu adevărat” de Hristos, lăsând la o parte pe Singurul Tămăduitor, Iisus Domnul, iar altul, cu totul netrebnic, nu participă la slujbele dumnezeieşti invocând diverse „motive”: studiază, se roagă, nu are chef, e prea obosit, îl stingheresc privirile oamenilor…

Dracul vrea să te îndepărteze *în orice chip* de Dumnezeu şi *prin orice mijloc*.

Când *stăm să păcătuim*, demonii ne arată păcatul *dulce* şi *îmbietor*, şi ne face să credem că *ne vom împlini* prin el şi că *ne va fi bine*, în definitiv, *fără Dumnezeu*.

Dar după ce păcătuim, aceiași demoni ne arată păcatul, pe care ni-l zugrăviseră ca „bun” și „îmbietor”, ca fiind *amar* şi *spurcat* şi *plin de mustrări de conştiinţă* şi *de singurătate*.

Ne simţim atunci *departe* de Dumnezeu, pentru că păcatul *ne îndepărtează* de iubirea şi curăţia şi smerenia lui Dumnezeu.

Sfântul Duh ne duce la smerenie, la umilinţă, la vederea păcatelor noastre, la rugăciunea pentru toţi şi la iubirea tuturora.

Diavolul *te semeţeşte*. Te face să te crezi *cineva mare*. Te face *ambiţios*, cu *încredere multă în tine*, pizmaş, lăudăros, hulitor, dispreţuitor, curios, sfătuitor viclean.

Uneori, când eşti *risipit cu gândurile*, te îndeamnă *să nu te mai rogi deloc*, pentru că ştie că *mintea adunată* şi *liniştită* naște rugăciunea smerită şi din inimă zdrobită şi umilită.

Rugaţi-vă, când sunteţi în ispite! Nu lăsaţi rugăciunea la o parte, care e *sabia cea duhovnicească* ce îi alungă pe demoni! Tocmai atunci ea trebuie să fie *mânuită* cu şi mai multă *bărbăţie* şi *încredere* în Dumnezeu.

Nesimţirea inimii e *boală mare* şi *dezastruoasă*. Când te molipseşti de ea nu mai simţi iubire pentru Dumnezeu şi nici pentru oameni. Nu te mai rogi cu zdrobire a inimii şi cu lacrimi. Nu-ţi mai place atunci pocăinţa şi gândul umilit şi plin de tânguire.

Cei care citesc cărţi duhovniceşti şi au inima nesimţitoare nu *înţeleg nimic* deşi ei cred că *înţeleg*.

Inima nesimţitoare e moartă pentru harul lui Dumnezeu şi pentru luminarea duhovnicească, pentru adevărata nevoinţă şi cel care citeşte cărți dumnezeiești cu o aşa inimă nu e *atins* de Duhul Sfânt când citeşte şi nici nu *plânge* şi nici nu *se bucură* şi nici nu *se roagă* şi nici nu-I *mulţumeşte* lui Dumnezeu pentru ce înțelege, crezând că *poate înţelege* ce a citit fără aceste *semne* ale Duhului Sfânt.

O, Doamne, nesimţirea inimii mele stric-o! Luminează-mi ochii inimii mele, ca să mă bucur de iubirea Ta şi de mila Ta!

Când începem să facem ceva *fără voia lui Dumnezeu*, atunci e semn că *ne-am semeţit*.

Păcatul e *urât*, pentru că *se face voit* şi *cu plăcere*.

Nevoitorul *se bucură* când e înjurat şi drăcuit şi *se întristează* când e lăudat şi onorat. El se bucură când posteşte şi se întristează de îmbuibare şi săturare. El iubeşte *lucrul sărăcăcios* şi nu *pe cel luxos*.

Ortodoxul e cel care nu opreşte niciodată în inima lui lauda ce trebuie adusă lui Dumnezeu. El Îl laudă în orice timp şi în orice loc pe Dumnezeu.

Doamne, nu mă uita! Eu sunt lipsit de fapte sfinte şi cel mai mare păcătos. Miluieşte-mă şi voi fi viu! Arată mila Ta, mie, ticălosului şi mă iartă!

Slavă Ţie, Doamne, pentru iubirea Ta de oameni, pentru atotştiinţa şi purtarea Ta de grijă, pentru puterea Ta şi slava Împărăţiei Tale!

Slavă Ţie, Doamne, pentru Întruparea Ta, pentru Răstignirea, Învierea şi Înălţarea Ta la cer!

Slavă Ţie Duhule Sfinte, pentru sfinţenia şi frumuseţea şi curăţia şi bucuria Ta! Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

Gânduri drăceşti sunt şi *grijile pentru viitor* sau *neîncrederea în iertarea lui Dumnezeu*, dacă ne pocăim cu adevărat şi din toată inima şi din tot sufletul.

Iscodirea faptelor altora arată că *ai primit gând drăcesc*.

Neascultarea sfatului duhovnicesc te arată *îngâmfat* şi *orgolios*.

O, Doamne, scapă-ne pe noi de cursele celui viclean şi rău! Eu sunt slab şi tot timpul păcătuiesc. Ajută-mi mie şi mă iartă, că sunt prost şi nepriceput şi fără pocăinţă. Dă-mi să mă smeresc, Doamne! Dă-mi să fac voia Ta! Dă-mi să fac fapte bune, ca să mă mântuiesc şi eu, netrebnicul!

Cel care se laudă cu aşa-zisele lui fapte „bune” şi „smerite” e înnebunit de Satana. Cel smerit *se crede păcătos* iar cel *mândru* şi *fariseu* pozează în om „smerit”.

„Eu n-am nicio faptă bună. Nu sunt bun de nimic. Sunt un ticălos, un netrebnic, un spurcat”, spune creştinul ortodox adevărat.

Miluieşte-mă, Doamne şi pe mine, nenorocitul şi nevrednicul, ca nu doar *să vorbesc*, ci *să şi fac*!

Cei ce aţi păcătuit grav, nu deznădăjduiţi! Dumnezeu vă iartă, dacă iubiţi mult pe Dumnezeu şi credeţi în îndreptarea voastră!

Satana vrea să vă arunce în neagra şi amara deznădejde. Să vă arate că *nu mai aveţi nicio şansă*. Vă minte! Nu-l ascultaţi!

Îndrăzniţi pentru Dumnezeu şi vă plângeţi păcatele! Strigaţi către El cu focul inimii voastre, cu toată tăria. El vă aude! El vă vrea cu El! Strigaţi *din tot sufletul* şi *nu deznădăjduiţi*!

Doamne, miluieşte lumea Ta, pe care dreapta Ta a făcut-o! Miluieşte poporul Tău, pentru care sfântul Tău sânge Ţi-ai vărsat! Ajută-l şi îl iartă, Doamne! Ai milă de lumea Ta! Dă-i să Te cunoască pe Tine, pe singurul Dumnezeu adevărat şi pe Iisus Hristos, Fiul Tău, pe Care Tu L-ai trimis ei (In. 17, 3)!

Miluieşte-i pe mai marii noştri, pe cei ce ne iubesc şi pe cei ce ne urăsc pe noi. Miluieşte-i, Doamne, pe cei care se roagă pentru noi şi pe cei ce ne smintesc şi ne asupresc pe noi.

Prea Curată şi Binecuvântată Marie, Maica Domnului şi Dumnezeului meu, nu mă lepăda de la sfânta ta faţă şi mă miluieşte! Nevrednic sunt eu, miluieşte-mă!

Cuvintele Sfinţilor sunt bucurie şi desfătare adevărată, smerenie şi umilinţă nepătrunsă. Ei au vorbit şi au scris în harul Său. Frumuseţea şi sfinţenia lor a fost harul Prea Sfintei Treimi, care via întru ei.

O, Doamne, cât au suferit Sfinţii Tăi pentru Tine! Cât Te-au iubit şi cât au suferit pentru Tine! Câte au răbdat ei, cei „de care lumea nu era *vrednică*" (Evr. 11, 38)!

Sunt de nespus vieţile şi suferinţele lor. Mari şi minunaţi sunt Sfinţii Tăi, Doamne şi Tu, Prea Minunat şi Prea Sfânt eşti întru Sfinţii Tăi!

Dă-mi şi mie, Doamne, să Te iubesc pe Tine cu iubire curată şi sfântă!

Dă-mi să fiu milostiv şi ascultător şi smerit împlinitor al poruncilor Tale!

Dă-mi să-mi văd păcatele şi să mi le plâng şi să mă tânguiesc pentru ele!

O, Doamne, facă-se voia Ta, după mare mila Ta!

Luminează-mi mintea mea cea încrezută şi pretenţioasă şi mă iartă!

Luminează întunericul vieţii mele, Iubitorule de milostivire!

Ajută-mi, Doamne, ca să pun *început bun* pocăinţei mele şi *mântuitor*!

*

Când ajungi să-i iubeşti pe toţi oamenii *la fel* ai ajuns să nu mai fi *pătimaş pentru cineva*, pentru că ai ajuns *să-i iubeşti în Duhul Sfânt*.

Iubirea duhovnicească este iubirea *pentru Dumnezeu* şi *numai pentru Dumnezeu*.

Când în iubire se strecoară şi ceva *pământesc*, această iubire nu e plăcută de Dumnezeu.

Dumnezeule Prea Bun, Cel care ştii neputinţa mea, nu mă trece cu vederea! Du-mă la *adevărata vedere* a neputinţei mele şi mă miluieşte!

E mai bine *să taci* decât *să vorbeşti*. Tăcerea, unită cu conştiinţa nimicniciei tale, atrage harul dumnezeiesc în tine.

Când taci, observi care e *răul* vorbirii multe şi fără rost. Când taci, doreşti să vorbeşti cu Dumnezeu în lăuntrul tău şi acolo să-L lauzi pe El.

Dacă iubeşti să-L lauzi pe Dumnezeu, atunci iubeşti prezenţa Duhului Sfânt şi darurile Sale.

Când viază întru tine harul Duhului Sfânt, atunci inima strigă lui Dumnezeu într-o *rugăciune doritoare*, într-o rugăciune plină de dulceaţă şi de foc dumnezeiesc.

Cei ce-L iubesc pe Dumnezeu se umplu de dulceaţa harului Său.

Sfântul Duh e dulceaţă, e bucurie, e curăţie, e înţelegere, seninătate, veselie, mulţumire.

Sfântul Duh e viaţa creştinului ortodox.

Sfântul Duh e înţelegerea cea curată şi înaltă a cuvintelor sfinte.

Niciodată să nu faceți ceva fără harul Prea Sfintei Treimi!

Iubiţii mei, iubiţi pe Dumnezeu mai presus de orice!

Orice cuvânt al Său e adevărul şi numai adevărul.

Orice cuvânt al Său e iubire, iubire negrăită.

Iubiţi pe Maica lui Dumnezeu, pe Împărăteasa cerului şi a pământului! Spuneţi-i ei toate rănile şi cererile voastre! Ea e Bună şi Milostivă. Ea ascultă pe cei ce se roagă ei cu credinţă.

Iubiţi Sfânta Biserică! Să nu vă găsiţi liniştea şi pacea sufletului decât în Sfânta Biserică Ortodoxă!

Spovediţi-vă des şi cu dragoste multă şi mare!

Spuneţi părintelui vostru duhovnic toată inima voastră!

Dacă primiţi dezlegare, primiţi Sfintele Taine ale Domnului cu conştiinţa că sunteţi *cei mai nevrednici*, cei *mai urâţi* decât toţi şi *mai jos* decât diavolii!

Smeriţi-vă tot timpul!

Când plecăm de acasă sau începem vreun lucru anume să cerem ajutorul Prea Sfintei Treimi şi rugăciunea Maicii Domnului, a Sfinţilor şi a Sfinţilor Îngeri şi să ne însemnăm cu Sfânta Cruce, cu arma nebiruită a creştinului ortodox.

Cei care vorbesc de rău Sfânta Ortodoxie nu o cunosc, nu au gustat din harul Prea Sfintei Treimi, nu s-au bucurat şi veselit duhovniceşte.

Nu vă faceţi inimă rea, dacă lumea nu vă înţelege!

Cum să înţeleagă *păcatul* pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh Dumnezeu?! Cum să se bucure *oamenii pământeşti* de *cele duhovniceşti*?!

Rugaţi-vă pentru întreaga lume, ca toţi să cunoască pe Dumnezeu şi să se bucure de iubirea Lui!

Rugaţi-vă cu timp şi fără timp.

Rugaţi-vă cu dragoste, cu multă dragoste.

Dacă cineva sau ceva vă necăjeşte, răbdaţi!

Dacă nu vă sunt ascultate rugăciunile, rugaţi-vă şi mai mult!

Slăviţi-L pe Dumnezeu şi pentru ajutor şi pentru necazuri, şi pentru ispite şi pentru bucurii!

Dumnezeu e Bun, e Milostiv, e îndelung Răbdător. Dumnezeu poartă de grijă de toţi şi de toate. Nu există clipă în care să nu avem de partea noastră ajutorul şi prezenţa lui Dumnezeu. Dumnezeu e peste toate şi în toate şi umple toate, El nefiind cuprins de nimeni şi de nimic.

Dumnezeu îi iubeşte pe cei smeriţi şi pe cei ce-L iubesc pe El întru curăţia inimii.

Să iertăm, iubiţii mei şi vom fi iertaţi!

Să nu judecăm – chiar dacă vedem păcătuindu-se – ca să nu fim judecaţi de Dreptul Judecător!

Să ne plângem păcatele şi să chemăm întotdeauna pe Dumnezeu în ajutorul nostru!

O, Doamne, dă-mi să iert din inimă şi să mă rog pentru cei ce mă vorbesc de rău şi mă duşmănesc! Dă-mi să-i iert şi să mă rog pentru mântuirea lor, căci ei sunt *Sfinţi* iar eu sunt *păcătos*!

Trebuie să-i vedem pe toţi *Sfinţi*, pe *absolut toţi*.

Numai noi suntem *de vină*. Numai noi suntem *răi*. Numai noi suntem *egoişti* şi *păcătoşi*. Aşa gândind şi simțind vom fi *plăcuţi* lui Dumnezeu! Aşa făcând ne vom *smeri continuu*, pentru că *nu suntem nimic*.

Umple-mă, Doamne, de frica Ta şi mă iartă! Eu sunt ticălos şi nemernic, miluieşte-mă!

O, de am face voia lui Dumnezeu, am vedea că *bună* şi *plăcută* e *viaţa după Dumnezeu*!

Dacă ne-am sârgui să facem voia lui Dumnezeu, am trăi şi am umbla în harul Său, care e *viaţa cea adevărată* a oamenilor.

Să luptăm împotriva păcatului, care este singurul nostru *duşman*! Păcatul ne îndepărtează de Dumnezeu. El ne ţine departe de harul Său.

Când apune soarele, gândeşte că ţi *s-a sfârşit viaţa* şi că o altă zi stă *în voia lui Dumnezeu* şi *numai a Lui*.

Nu poţi face nimic bun în afară de a-ți plânge păcatele. Ai îndurerat milostivirea lui Dumnezeu şi pentru asta trebuie să plângi şi să-ţi baţi pieptul. Dumnezeu a fost bun cu tine şi mult-milostiv şi tu te-ai arătat ca un nemulţumitor şi ca un trufaş nenorocit.

Întristează-te pentru viaţa ta cea rea şi cere mila lui Dumnezeu. Scârbeşte-te de păcatele şi de patimile tale şi roagă pe Iubitorul de oameni Dumnezeu să te ierte, să-ţi fie Milostiv.

Apusul soarelui trebuie să te ducă cu gândul şi la ziua Înfricoşatei Judecăţi. Va apune mila şi va începe Judecata. Se va sfârşi pocăinţa şi timpul faptelor bune şi vine ziua răsplătirii.

Să nu ne *încredem* în faptele noastre şi să nu credem, că dacă ne-am pocăit cândva, numai atât, acest lucru ne-a fost *de ajuns*! Trebuie să ne pocăim în fiecare zi şi în fiecare clipă. Trebuie să nu ne uităm la faptele noastre, chiar dacă ar fi şi *ceva bun*.

Ce sunt toate acestea pe lângă păcatele noastre?! Ce sunt toate acestea pe lângă cât *am supărat* noi pe Dumnezeu?!

Nişte lucruri *de nimic* şi *proaste* sunt toate faptele omului.

Fără harul Său omul nu poate face nimic bun.

Ne lăudăm şi ne trudim degeaba. Degeaba râdem, când ar trebui să plângem. Degeaba adunăm în mod egoist. Moartea sfârşeşte toată lauda şi gloria noastră falsă. Moartea ne întoarce în pământ, acolo de unde am fost şi luaţi.

O, Doamne, Cel ce vezi netrebnicia mea şi deşertăciunea vieţii mele, miluieşte-mă şi mă iartă! Fă-mă viu, Doamne, cu iubirea Ta de oameni!

Dezlipeşte-mă de toate cele trupeşti, ca să mă unesc numai cu Tine şi pe Tine să Te doresc şi numai pe Tine să Te laud. Dă-mi să fac voia Ta întru toate şi taie toată voia mea cea rea şi mă miluieşte! Înţelepţeşte viaţa mea că e putredă şi proastă.

Slavă Ţie, Cel ce nu treci cu vederea pe cei păcătoşi! Slavă Ţie, Cel ce auzi rugăciunea mea şi mă scoţi din boala păcatelor şi a patimilor mele!

Mulţumesc Ţie, pentru mila Ta şi bunătatea Ta şi iubirea Ta de oameni cea neajunsă şi netâlcuită!

Facă-se *voia Ta* şi nu *a mea*! Eu sunt păcătos, miluieşte-mă!

Să aveţi dragoste multă pentru Sfinţii lui Dumnezeu! Să le cunoaşte-ţi viețile şi cuvintele şi, pe cât vă stă în putinţă, să le urmaţi exemplul! Veţi învăţa de la ei să ascultaţi pe Dumnezeu, să-L iubiţi, să suferiţi pentru El, să vă lepădaţi de orice iubire de sine şi de orice orgoliu.

Sfinţii lui Dumnezeu au iubit pe Dumnezeu, L-au iubit cu foc mare. Numai pe El, numai şi numai pe El. Au făcut toate în viaţa lor ca să-i placă Lui şi numai pe El să-L slujească.

Mare eşti, Doamne, şi mult minunat! Mare eşti Tu, Dumnezeule, şi nimeni nu e asemenea Ţie!

O, iubiţilor, să chemăm pe Dumnezeu în ajutorul nostru în tot timpul şi în tot ceasul! Să nu ne lenevim ca să-L chemăm pe El! Dumnezeu e viaţa noastră! Fără El nu trăim! Fără El suntem morţi!

Să ne smerim continuu şi să-L iubim pe Dumnezeu!

Rugăciunea e iubire aprinsă de Duhul Sfânt. Rugăciunea e dor după Dumnezeu, e iubire care se împlineşte numai în Dumnezeu.

Tăiaţi tot gândul trufaş şi mândru, care se ridică în voi! Cereţi-vă iertare, chiar dacă n-aţi greşit voi!

Îndreaptă, Doamne, lumea Ta şi o mântuieşte! Facă-se voia Ta în toţi şi în toate!

*

Iubiţilor, fraţii mei, trebuie să iubim Sfânta Liturghie ca pe însăşi sufletul nostru, pentru că Sfânta Liturghie ni-L aduce pe Hristos, pe Dulcele Iisus în viața noastră.

Dumnezeu e Bun, e Prea Bun cu noi. El ne dă Sfântul Lui Trup şi Sfântul Lui Sânge spre mâncare şi spre băutură. El ne iartă păcatele, ne luminează mintea, ne curăţeşte sufletul.

Dacă iubim să ne unim cu Hristos Domnul, să fim una cu El, atunci Dumnezeu ne împărtăşeşte iubirea Sa şi ne învaţă să-L iubim.

O, cum să nu iubeşti un Dumnezeu *atât de minunat*?!

El e Sfânt şi Prea Sfânt şi îi sfinţeşte pe aceia, care nu se îndoiesc de niciun cuvânt al Său, ci se silesc să împlinească voia Sa.

Nu poţi face rău unui frate, când ştii că *pentru el* a murit Hristos, Fiul lui Dumnezeu Întrupat. Cum să îl superi, pe cel pentru care Fiul lui Dumnezeu și-a dat viaţa?!

O, trebuie să nu-l smintim pe fratele nostru!

Eu sunt slab şi mereu sunt *pricină de sminteală* pentru fraţii mei.

O, Dumnezeul meu, învaţă-mă să fac voia Ta şi pentru mine să nu se piardă făptura Ta!

Citirea cărţilor sfinte ne fac să nu uităm *scopul vieţii* noastre: *mântuirea noastră*. Ele ne aduc aminte ce trebuie să facem şi privind spre ele trebuie să ne depărtăm de apucăturile greşite.

Ce auzim şi ce ştim, cu multă evlavie şi smerenie trebuie să spunem şi aproapelui nostru.

Când cineva vrea *să ne ispitească* trebuie să ne arătăm *neştiutori*, ca să scăpăm de slava deşartă.

Dacă ne arătăm că *ştim prea multe*, ne pierdem *prihănirea de sine*.

Să dăm milostenie, dar să nu aşteptăm mulţumiri şi strângeri de mână. După ce dăm milostenie, să părem grăbiţi, ca să nu fim lăudaţi de oameni ci doar în viaţa viitoare de Milostivul Dumnezeu.

Trebuie să mergem la Hristos şi să-L dorim pe El. El e viaţa noastră. Fără El nu existăm în adevăratul sens al cuvântului.

Viaţa noastră e împărtăşirea cu Sfintele Taine. Noi ştim *cu cine* petrecem! Cu Tatăl, cu Hristos şi cu Duhul Sfânt.

Pregătirea pentru primirea Sfintelor Taine să fie *adevărata* şi *singura noastră bucurie*.

Nu ne dăm seama, fraţii mei, dar pierdem mult timp cu lucruri mărunte, fără să facem ceva pentru sufletul nostru.

Mulţi, deşi cred că *au suflet*, fac *prea puţin* pentru el.

Trebuie să scăpăm de *formalism*. Nu rugăciunea multă *fără atenţie* şi *simţire* mântuieşte, ci rugăciunea scurtă şi din inimă şi orice rugăciune care e făcută *cu dragoste* şi *încredere* în Dumnezeu, ştiind că stăm în faţa lui Dumnezeu şi că odată vom da socoteală şi pentru cea mai mică vorbă, faptă şi gând al nostru.

O, ce înfricoşător e Dumnezeu ca *Drept Judecător*! Ce să spun eu, care fac *atâtea păcate*?! Ce să spun eu, care sunt *mai păcătos* decât toţi oamenii?!

Privesc în Iad, şi mai la suprafaţă, şi nu mă văd. Mă uit mai adânc şi nici acum nu mă văd. O, ce departe sunt de Dumnezeu! O, cât de netrebnic sunt!

Mă uit de sunt lângă Iuda, dar nici acolo nu sunt, pentru că Iuda L-a vândut o singură dată pe Domnul, iar eu de mii de ori, pe fiecare zi şi în fiecare ceas.

Atunci sunt mai jos, lângă draci! Dar mă uit ca să mă văd lângă draci şi nici acolo nu sunt. O, undeva, mai jos, în fundul Iadului, mă aflu şi eu! Cât de vrednic de plâns sunt!

Eu, făptura lui Dumnezeu, mă ard în focul neiubirii de Dumnezeu. Eu, care mă lăudam cu aşa-zisele mele „fapte bune”, stau departe de Dumnezeu. Păcatul mă desparte de Dumnezeu ca un zid gros de cetate. Nesimţirea mea m-a făcut nevrednic de mila Sa.

Dumnezeu, Cel care S-a răstignit pentru mine vrea să-mi dea mila Sa, iar mie nu-mi pasă. O, cât de nelegiuit sunt! O, cât de spurcat!

M-am coborât din *veşmântul harului* în cel *al patimii murdare*. Am lepădat *haina lui Hristos* şi m-am îmbrăcat în *haina muncii veşnice*. Pentru puţină *dulceaţă prea amară* şi *ucigătoare*, mi-am pierdut sufletul meu.

O, plângeţi toţi pentru mine, fraţilor şi prietenilor, rudelor şi cunoscuţilor! Ieri eram cu voi iar azi m-am dat stricăciunii. Azi m-am înjugat cu moartea. Ieri mă credeam „nemuritor" iar azi sunt *un pumn de cenuşă*.

O, iată omul ce slujeşte păcatului! Iată pe cel care nu făcea milă, pe cel ce judeca mâncând carnea fratelui său! O, eu sunt acela!

Cel ce n-am făcut niciun bine. Cel ce m-am iubit pe mine însumi şi întru ascuns m-am mândrit şi m-am trufit.

Să cântăm Domnului cu inimi fierbinţi. Să cântăm cu dulceaţă şi cu pace!

Să fim înţelegători cu *neştiinţa*, *neputinţa* şi *ispitele* fraţilor şi surorilor!

Domnul a suferit pe Sfânta Cruce atât de mult, pentru ca să-i înveţe pe preoţii Săi să poarte reverenda oriunde, ca pe *o cruce* a lor, dată lor de Domnul.

Nu trebuie ca preotul lui Dumnezeu să se ruşineze de cuvintele lui Hristos! Cine se ruşinează de Hristos nu-L iubeşte. Cine se ruşinează de Hristos e într-o nebunie copilărească.

Reverenda trebuie cinstită pentru că e *de la Hristos* şi pentru *faptele cele frumoase* ale preotului.

Doamne, întăreşte Sfânta Ta Biserică Ortodoxă de pretutindeni şi pe preoţii Tăi! Dă-mi să fac *ascultare* şi să mă supun lor ca *o oaie smerită* şi nu ca *o capră sălbatică*.

De tristeţe şi de plictiseală trebuie să scăpăm prin rugăciune şi contemplaţie plină de dragoste.

Dragostea fierbinte de Dumnezeu alungă duhul urâtului şi al deznădejdii.

Somnolenţa la rugăciune e o altă ispită, la fel şi grijile apărute din „senin" în timpul rugăciunii.

Să lepădăm toată grija cea lumească, când vorbim cu Dumnezeu. Să ne silim să ţinem mintea numai la Dumnezeu.

Înalta părere ce ne-o facem despre noi e un motiv ca dracii *să se apropie* de noi. Mulţi nevoitori au fost înşelaţi de diavol din cauza ei.

Trebuie să urâm această *minciună*, care vrea să ne facă *plăcere*, de când o vedem că se insinuează la noi în inimă!

Dracul acela ne minte. Dracul acela spune hule. E ca şi cum ar spune că Dumnezeu *ne îngrozeşte* degeaba, pentru că noi nu mai suntem *păcătoşi*. Dar cine ne-a făcut „sfinţi”, diavolul?

Protopărinţilor le-a promis *îndumnezeirea*, deşi Satana avea numai răutatea, minciuna şi viclenia în el. El le-a promis ceea ce *nu putea să le dea*. Şi-a arogat atribute, puteri, un statut pe care nu-l avea. Aşa şi noi: ne vedem *deformat*, ne considerăm curaţi *ca zăpada*, când noi suntem *negrii ca tăciunele*!

Visele de la draci ne umplu de nesimţire, de înfumurare, de plăcere spurcată, de slavă deşartă. Ele vor să ne convingă că *merităm haruri* şi *daruri aparte*, fără să facem *niciun efort* şi chiar *fără să vrem*.

Scapă-mă, Doamne, de acestea şi de *plăcerea de mine însumi* şi mă miluieşte!

*

Multă dulceaţă şi bucurie capăt când văd Sfântul chip al Sfântului Ioan de Kronstadt sau când citesc sfintele sale cuvinte. Când mă rog lui am toată inima deschisă. Mă rog lui fără nicio reţinere. Pentru mine e *foarte viu*, e *foarte prezent* Sfântul Ioan. Chipul său parcă îmi zâmbeşte. Şi chipul Domnului şi al Prea Curatei îmi zâmbesc, cât şi al altor Sfinţi de care sunt foarte legat duhovniceşte.

Sfinte Ioane, roagă-te Prea Milostivului Dumnezeu, ca să fie şi întru mine darul tău, spre slava Sa!

În Sfântul Ioan am simţit *mirosul deplin* al preotului mirean, care slujeşte tuturora şi poartă neputinţele tuturora. El face parte din *florile prea rare*, din *tămâia cea preafierbinte* a adevăraţilor rugători.

El e plin de frumuseţe, de linişte. Te atrage dar nu la sine. Te atrage spre iubirea lui Dumnezeu, căruia el îi slujeşte din tot sufletul. Sfântul Ioan e *focul* de la care *îţi aprinzi* candela inimii.

Nu ne este nouă de folos ca să ştim ziua venirii Sale întru slavă (F. Ap. 1, 7), pentru că Dumnezeu vrea *o pocăinţă* şi *o întoarcere sinceră* la El şi nu *din frică*.

Dacă am şti *când* vine Domnul, ne-am lenevi şi am lucra numai în preajma venirii Sale. Dar când nu ştim când va veni, priveghem şi ne rugăm. Ne pregătim candelele inimilor noastre şi le aprindem cu focul Sfântului Duh.

Trebuie să ardem în Sfântul Duh înaintea Domnului clipă de clipă, ceas de ceas. El ne vede! El e cu noi! Ce bucurie poate fi *mai mare* decât aceasta?! Cine poate fi *mai bucuros* decât cel care Îl iubeşte pe Dumnezeu şi face voile Lui?

La *Deniile* din *Săptămâna Mare* cântăm: „Iată Mirele vine *în miezul nopţii*”...Pentru că Mirele vine când noi *nu ne aşteptăm*, când mulţi dintre noi *dorm* în păcate multe. Mirele ceresc vine să judece lumea şi *fericită e sluga aceea, pe care o va afla priveghind*.

Cinci fecioare se dovedesc *înţelepte* iar 5 *nebune*. Cinci intră la nuntă cu Mirele dumnezeiesc iar pentru celelalte 5, uşa morţii, care le-a închis lucrarea mântuirii, le lasă afară, ca pe unele pline de durere şi de nefericire.

„Nu ştiţi ziua, nici ceasul când vine Fiul omului” (Mt. 25, 13). Nu ştiţi când *se termină* timpul pocăinţei voastre.

O, iubiţii mei, să-L iubim pe Dumnezeu așa cum, cândva, am iubit păcatul şi mai mult decât atât! Să-L iubim pe Dumnezeu cu timp şi fără timp, oriunde, oricum, prin orice facem şi orice spunem.

Să nu uităm că El e Creatorul nostru, El şi Mântuitorul, El şi Sfinţitorul sufletelor noastre. Să aşteptăm totul de la El cu credinţă neclintită. Să nu ne îndoim!

Să nu ne îndoim de iertarea pe care, în scaunul Sfintei Mărturisiri, Dumnezeu ne-o dă prin preotul Său.

Dumnezeu ne ascultă, când noi ne mărturisim preotului! Prin preot ne iartă Dumnezeu şi tot prin preot primim Sfântul Său Trup şi Sfântul Său Sânge, pentru ca El să fie mereu cu noi!

„Iată Eu sunt cu voi până la sfârşitul veacurilor!” (Mt. 28, 20), ne-a spus Domnul. Atunci *de cine* şi *de ce* să ne temem?!

Dacă El e *cu noi*, atunci nimeni nu e *împotriva noastră*. Suntem cu Dumnezeu şi Dumnezeu e cu noi, pentru că trăim în Dumnezeu şi cu Dumnezeu.

O, dacă ne temem de întuneric, de diavol, de multe necazuri şi pericole, cum vom suporta, noi, păcătoşii, *chinurile Iadului*?! Cum vom scăpa de frică acolo, dacă aici nu suportăm nici *puţine dureri* şi *osteneli*?!

O, amară e pedeapsa pentru cei blestemaţi de Dumnezeu!

Nu ne putem nici imagina care e *chinul păcătoşilor*. Şi nu pentru un an sau doi sau o mie, ci *pentru veşnicie*.

O, Doamne, fii Bun şi Blând nouă păcătoşilor! Tu ştii neputinţa noastră, miluieşte-ne! Tu ştii sufletele noastre, iartă-ne!

Dumnezeu vrea să ne întoarcem la *pruncia nerăutăţii*.

„De nu veţi fi ca pruncii, nu veţi intra în Împărăţia lui Dumnezeu” (Mt. 18, 3), căci Împărăţia lui Dumnezeu e *nerăutate*.

Harul lui Dumnezeu vine într-un suflet cu simţirea nevinovată, care are smerenie şi umilinţă. El vine în sufletul care vrea să se bucure de Dumnezeu, care Îl slăveşte pe Dumnezeu, care se arată mult recunoscător Prea Bunului şi Prea Milostivului Dumnezeu.

O, cât întristăm noi pe Sfântul Duh prin mândria şi cerbicia noastră! El nu suportă nici cea mai mică prihană a sufletului şi a vieţii noastre.

Uneori, cei care citesc cărţi duhovniceşti întâmpină necazuri de la draci. Demonii le aduc *frică* şi *neorânduială* în suflet. Dracii nu vor să-i lase să citească acele prea minunate cărţi, pentru că ştiu că se vor *întrarma* și mai mult împotriva vicleniei lor.

Să nu ne fie teamă şi nici să nu deznădăjduim în acele momente! Să înmulţim rugăciunea şi să continuăm cititul, pentru că Dumnezeu ne va ajuta şi ne va lumina mintea, pentru ca *să înţelegem* ceea ce citim.

La fel când cădem în oarecare păcate, chiar grave: să nu ne neliniştim, să nu intrăm în panică! *Neliniştea pentru păcate* nu e *de la Dumnezeu* ci *de la diavol*.

Pocăinţa e *de la Dumnezeu* şi ea nu e *nelinişte*, ci *rugăciune de iertare şi de recunoaştere a neputinţei*, *a slăbiciunii* şi *a păcătoşeniei noastre*.

Pacea inimii e *buna aşezare* a creştinului, e baza tuturor faptelor bune şi a tuturor virtuţilor. Dacă o pierdem

pe aceasta pierdem tot. Diavolul ştie acest lucru şi de aceea ne aruncă *în nelinişte* şi *extreme*.

Să ne pocăim *cu nădejde de mântuire*. Fără *nădejde de iertare* şi *de mântuire* nu există *pocăinţă* ci *necredinţă*.

Dacă atunci când cerem ceva de la cineva, cerem cu nădejdea că *vom şi primi*, cu atât mai mult trebuie să avem *toată nădejdea* spre Dumnezeu.

Auzim cântarea noastră prea minunată şi prea plină de adevăr: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă slavă Ţie!". De spunem că *e aşa*, atunci *să credem* că e aşa!

Să avem mare încredere *în fiecare cuvânt* al Domnului, căci el *e adevărat*.

Doamne, învaţă-ne să Te iubim pe Tine şi pe Tine să Te căutăm, vânzând şi lepădând toate pentru Tine! Învaţă-ne să nu ne îndoim de Tine, să răbdăm toate cu mulţumire şi să-Ţi slujim Ţie cu frică şi cu cutremur!

O, se apropie Sfânta şi Marea zi a Învierii! Domnul învie din mormânt ca un Atotputernic, ca un Biruitor.

Sfintele femei mergeau să vestească Sfinţilor Ucenici, că Domnul S-a sculat din morţi, cu moartea Sa pe moarte călcând.

Spune Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei, că ele au plecat *în grabă la mormânt*, după spusa Sfântului Înger, „cu frică şi cu bucurie mare" (Mt. 28, 8).

Şi când mergeau spre aceştia, le-a întâmpinat Cel Prea Dorit, Bucuria inimilor lor şi le-a spus: „Bucuraţi-vă!" (Mt. 28, 9).

O, câtă fericire pe Sfintele femei! Dacă nouă ne dau lacrimile auzind acestea, cum nu le-au dat lacrimile şi acelora?!

Cât de *dulce* e acest singur cuvânt din gura Celui mai dulce decât mierea şi decât toată dulceaţa! Câtă mângâiere le-a adus lor, câtă încredere, câtă pace!

Tocmai de aceea se apropie cu multă dragoste şi cuprind preacuratele Sale picioare şi I se închină.

I se închină Celui răstignit pe Sfânta Cruce!

I se închină Celui care nu putea să fie ţinut de mormânt şi pe Care văzându-L Puterile cereşti s-au înspăimântat şi s-au bucurat cu bucurie netâlcuită!

Celei ce *a iubit mult* i *s-a iertat mult*. Celei ce a iubit pe Dumnezeu mult i s-a iertat mult, căci Dumnezeu e *iubire*.

Dumnezeu aşteaptă pocăinţa noastră ca să ne dea iertarea Sa.

El ne spune: „Nu vă temeţi!” (Mt. 28, 10). El ne spune *să îndrăznim să facem fapte bune*, pentru că El a biruit *lumea*, adică *mrejele păcatului şi ale răutăţii*.

El nu a avut păcat. El ne iartă pe noi şi ne miluieşte.

Iubiţii mei, nu consideraţi că păcatele voastre pot întrece mila lui Dumnezeu! Păcatele voastre şi ale lumii întregi nu sunt decât *o picătură de apă* în oceanul cel nesfârşit al milei şi al iubirii lui Dumnezeu.

Veniţi la Hristos şi veţi afla odihnă! Veniţi voi cu povara păcatelor voastre şi El vă va odihni pe voi.

Preotul lui Dumnezeu trebuie *să tămăduiască*, nu *să smintească*. El trebuie *să lege rănile* şi nu *să le laude*. El trebuie *să curăţească rana* şi nu *s-o adâncească*.

O, iartă-mă pe mine, ticălosul! Învaţă-mă să fac voia Ta şi să nu judec pe aproapele meu. Învaţă-mă să Îți slujesc Ţie cu frică şi cu cutremur.

Tot ceea ce facem, să facem cu învăţătura Sfintei Biserici Ortodoxe şi cu mărturia conştiinţei noastre întru Duhul Sfânt.

Trebuie să ne sârguim ca să cunoaştem *ce vrea Dumnezeu* de la noi. Trebuie să ne sârguim să ştim ce rost au Sfintele Icoane, Sfintele Taine, Sfânta Liturghie, toate Sfintele ierurgii, rugăciunea, postul, privegherea, milostenia, fecioria şi toate celelalte.

Să facem acestea cu cea mai mare *seriozitate* şi cu multă *prudenţă*.

Cine nu are *băgare de seamă*, face lucrul Domnului cu *neevlavie* şi e *mare păcat*.

În tot timpul trebuie să fim *treji* şi *să cugetăm*, dacă ceea ce facem noi e *plăcut* lui Dumnezeu.

Dacă stăm *în faţa* lui Dumnezeu tot timpul nu vom greşi. Dacă ne ducem cu gândul la moarte ofilim şi uscăm dorinţele şi plăcerile trecătoare şi deşarte.

O, deşertăciuni sunt toate! Numai voia lui Dumnezeu e viaţă şi bucurie, e pace a inimii, e curăţie, e împăcare a conştiinţei.

*

Iubiţilor, în aceste sfinte zile ale Sfintelor Patimi ale Domnului trebuie să contemplăm cu *multă umilinţă* durerile, suferinţele şi îndelunga Sa iubire pentru noi, păcătoşii!

Trebuie să-l vedem pe Iuda, cel rău credincios, care din *Apostol* se face *vânzător*. Trebuie să vedem *ce face Iuda*, când Domnul *Se ruga* în Grădina Ghetsimani.

Domnul era întristat şi Se ruga iar Iuda venea cu săbii şi toiege (Mt. 26, 55) ca să-L prindă. Sfinţii Apostoli erau *îngreuiaţi de somn*, cum şi noi suntem *îngreuiaţi de gânduri* şi nu putem vedea cu claritate voia lui Dumnezeu, pe când cel ce *uneltea vânzarea* nu dormea, ci *se ostenea* să facă rău, să facă *vânzare*.

Voia lui cea rea şi nebună îl făcea să fie *treaz pentru rău*, pe când Sfinţii Apostoli erau *îngreunaţi de Satana* ca să nu poată priveghea. Căci cei care *nu priveghează* şi *nu se roagă intră în ispită* (Mt. 26, 41).

A nu intra în ispită înseamnă să nu fim „înghiţiţi de ispită" (Sfântul Teofilact al Bulgariei). Să nu *consimţim în faptă* cu *chipurile* şi *momelile* Satanei.

„Unul din cei doisprezece" (Mt. 26, 47) vine şi-L sărută pe Domnul având sub *chipul prieteniei* cei 30 de arginţi.

O, dintre cei aleşi Iuda *se autoexclude*!

El crede în înălţarea sa trufaşă că poate *îndrăzni să-L vândă* pe Fiul lui Dumnezeu şi vine de-L sărută cu *sărutare vicleană*.

Se apropie de Domnul dar nu cu *inimă curată*. Se apropie şi Îi zice: „Bucură-Te, Învăţătorule!" – o, nebunul! – vorbindu-I de bucurie, când El Îl vindea pentru drumul spre Sfânta Cruce.

Iuda a crezut că-L poate *minţi prin cuvinte* pe Cel ce *ştie toate*, pe Dumnezeu Cuvântul şi de aceea Îl şi sărută, căci *sărutare* îşi dau *prietenii*.

Domnul vrând să-l mustre îi spune: „*Prietene*, pentru ce ai venit?". Dar Iuda nu mai răspunde, căci cei ce veniseră „au pus mâinile pe Iisus şi L-au prins" (Mt. 26, 50).

Domnul *Se bucura* că prin Sfânta Cruce îi va mântui pe oameni dar *Se întrista* pentru Iuda.

„Bucură-Te" al lui Iuda înseamnă: „*Întristează-Te* pentru mine, Învăţătorule, căci *am venit să Te vând*!".

Domnul îi spune „Prietene", pentru ca să-i arate că prietenii *nu se vând* şi nici *nu se cumpără*.

Îi spune „Prietene”, ca *să-I redevină prieten*.

Îl întreabă *pentru ce a venit*, pentru ca tot să-l mustre conştiinţa pe Iuda, ca tot să se întoarcă iubitorul de arginţi la treapta lui de *Apostol*. Dar el venise cu scop precis, cu scop ateu, cu scop mârşav.

„Ca la *un tâlhar* aţi ieşit” le reproşează Domnul, „cu săbii şi cu ciomege”, deşi Eu sunt blând şi smerit cu inima şi Mă dau *de bună voie* în mâinile voastre!

Eu v-am vorbit în templu şi v-am învăţat acolo şi puteaţi să Mă prindeţi...Dar nu era ceasul, pentru că *acum e ceasul*!...

O, îndelungă răbdarea lui Dumnezeu! Atât îi orbise Satana, încât nu vedeau că în faţa lor stă Lumina, Lumina lumii. Ei veniseră noaptea, căci erau *fiii întunericului*. Domnul lucra cât e *ziuă* pentru ei, pentru că Lumina nu are nimic în comun cu *întunericul*.

Sfinţii Apostoli L-au lăsat şi s-au dus, au fugit.

Domnul stă acum între cei ce se credeau *drepţi* dar erau învăţaţi de către draci la *faptele nedreptăţii*.

E dus Domnul la arhiereul Caiafa.

Adevăratul Arhiereu e judecat de cel care fusese *uns arhiereu* pentru a sluji *Arhiereului Adevărat*.

Sfântul Petru Îl urma de departe şi ajungând în curtea arhiereului şedea împreună cu slugile acestuia.

Arhiereii, bătrânii şi tot sinedriul în loc să-L socotească *nevinovat* pe Domnul, „căutau mărturie mincinoasă” (Mt. 26, 50) împotriva Sa.

În loc să mărturisească *adevărul* despre Domnul, ei căutau să mintă, să inventeze lucruri nespuse şi nefăcute de El. Nu aşteptau *să vină* martori mincinoşi, ci ei *căutau* martori mincinoşi pentru ca să îi aducă la simulacrul de *judecată*.

De unde *dreptate* la asemenea fiinţe *roase* de invidie, ură şi necredinţă?! Cum să facă ei *dreptate*, când căutau *să omoare*, nu *să achite*?!

Doi aduc mărturie *mincinoasă* iar arhiereul Îl întreabă pe Domnul: „Nu răspunzi *nimic* la ceea ce mărturisesc aceştia împotriva Ta? (v. 62).

Se făcea că *nu-i cunoaşte*, că el *e drept*...şi Îl întreabă pe Domnul despre cum vede *minciuna lor*, deşi *ştia că mint*.

În această situaţie Domnul *tace* (v. 63).

Ce să răspundă celor care nu aveau *nevoie* de răspuns? Cum să Se *disculpe* în faţa martorilor nedrepţi, câne ei dăduseră *sentinţa* mai înainte ca să pună *întrebarea*?

Să luăm aminte, fraţii mei!

Domnul tace, pentru ca să ne înveţe *să răbdăm cu pace* toate insultele şi acuzele viclene şi nedrepte *proferate* la adresa noastră.

Domnul *tace*, pentru ca şi noi *să tăcem* când suntem *ispitiţi*.

Domnul tace, pentru ca să arate că aşa vor *tăcea ei* în faţa Lui la sfânta şi dreapta Judecată a toată lumea.

Faptul că *tăcerea Sa* arată ceva şi despre *a doua Sa venire* e întărit de cuvintele: „De acum veţi vedea pe Fiul Omului şezând de-a dreapta puterii şi venind pe norii cerului" (v. 64).

Atunci L-au făcut *hulitor* pentru aceste cuvinte dar la Judecata finală vor vedea *pe viu* adevărul acestor spuse ale Sale.

Doamne, ajută-mi mie şi mă iartă!

*

Iubiţii mei, când veţi socoti că cuvintele lui Dumnezeu nu vă mai spun *nimic nou*, nu vă *mai ajută*, sunteţi într-o mare boală: în *boala nesimţirii* şi *a necredinţei*.

Ştiţi că cuvântul lui Dumnezeu e *pururea viu* şi *lucrător* dar voi îl simţiţi ca şi cum el ar fi *mort*.

Sunteţi *mustraţi* şi voi *zâmbiţi*!

Vi se arată *sfârşitul păcatului*, adică *Iadul* şi voi *vă bucuraţi*!

Atunci sunteți în starea de *a nu mai da importanţă* la ceea ce vi se spune *cu glas de foc*, cu inima plină de Duhul Sfânt şi credeţi totul *basme*, totul *poveşti de adormit copiii*. Dar nu e aşa!

O, v-aţi îndepărtat de harul lui Dumnezeu şi aţi îmbrăţişat pe dracul, care vă spune că ceea ce auziţi sunt *minciuni*, sunt *lucruri neadevărate*.

Acest drac vă orbeşte şi vă face să zâmbiţi şi să râdeţi, să vă lepădaţi şi să huliţi Sfânta Ortodoxie dacă îi daţi crezare în inima voastră!

Însă voi când veți ajunge aici, la această stare de decadență, să nu deznădăjduiţi! Smeriţi-vă inimile! Zdrobiţi-vă inimile cu zdrobire duhovnicească, aducându-vă aminte de păcatele voastre şi cerând mila Prea Milostivului Dumnezeu.

Dacă vă veţi umili, dracul *va pleca* de la voi şi voi veţi putea *observa* din nou *sfinţenia* şi *adevărul* voii lui Dumnezeu, cât şi *nemernicia* şi *păcătoşenia voastră*.

*

Doamne, Cel ce luminezi pe cei întunecaţi la minte şi orbiţi de multe patimi, miluieşte-mă şi pe mine, cel mai rău dintre toţi! Ajută-mi mie, celui rătăcit şi înşelat de diavolul *părerii de sine* şi mă miluieşte!

Când suntem bolnavi trebuie să-I mulţumim lui Dumnezeu pentru acest *mare dar* al Său. Boala e *un dar de la Dumnezeu* pentru că *ne smereşte*. Boala ne arată cât de *deşartă* e *părerea de sine* şi *ambiţia omenească*.

O, Doamne, fără mila Ta n-am înţelege nimic! Cât de Bun şi Milostiv eşti Tu cu noi! Ajută-ne şi ne miluieşte, căci fără Tine suspinăm şi suntem îngreunaţi cu multe rele!

Iubiţii mei, să nu treacă câteva zile fără să vă mărturisiţi preotului duhovnic! Nu ştim când *murim*. Nu ştim dacă *ne mai trezim* mâine. De aceea, trebuie să mergem cu lista păcatelor noastre pentru ca să o curăţim şi să o facem albă în faţa preotului lui Dumnezeu!

Sfintele Taine sunt viaţa ortodocşilor! Cine stă departe de ele prea mult timp *se urâţeşte*.

O, cu *Hristos cel viu* trăim *pe pământ* ca *în cer*! Cu El piere de la noi întristarea, suspinul, amărăciunea, îndoiala, golul sufletesc. El ne umple şi ne sfinţeşte, ne luminează şi ne îndumnezeieşte. El Se uneşte cu noi în chip negrăit şi tainic.

O, Iisuse al meu, Prea Dulce eşti Tu pentru inima mea! Inima mea Te doreşte şi trupul meu Te caută cu toată curăţia şi bucuria. Nu Te depărta de la mine, Iisuse al meu!

Nu mă lăsa fără iubirea Ta pe mine, spurcatul şi nemilostivul! Cunosc că fără Tine nu e bucurie, nu e pace, nu e linişte, nu e curăţie, nu e sfinţenie, nu e lumină. Tu eşti viaţa mea, Iisuse al meu! Tu eşti *viaţa mea veşnică*!

O, fă-mă părtaş iubirii Tale veşnice, Mântuitorul meu! Fă-mă şi pe mine, rătăcitul şi stricatul, vas ales al iubirii Tale!

Cu adevărat, am înţeles că nu sunt *bun de nimic* şi *nu merit nimic bun*. Tot ce am primit de la Tine a fost *mila Ta*! Tot ce Tu mi-ai dat a fost *iubirea Ta*!

Eu sunt *păcătos*, Iisuse al meu! Facă-se voia Ta întru mine şi *mă depărtează* de lucrurile rele, pentru ca să dau slavă iubirii şi bunătăţii Tale!

Strică *gândurile răutăţii*, care încolţesc în inima mea, căci eu nu sunt *de acord* cu ele. Tu ştii nesimţirea mea; iartă-mă! Alungă *urâta* şi *scârboasa părere de sine* ce o am şi mă iartă! Tu ştii că nu sunt bun de nimic.

Nici să mă rog nu ştiu, Doamne! Facă-se voia Ta şi mă iartă! Dă-mi ca să-mi vin în fire şi mă călăuzeşte spre voia Ta, Prea Bunule Doamne!

*

Cuvântul Lui Dumnezeu e *viu* şi *lucrător* şi el e *simţit* astfel de cei zdrobiţi cu inima şi curaţi cu sufletul. El alină, îndreaptă, scoală din boală, vindecă, închide răni, păstrează frumuseţea sufletului nealterată.

Cuvântul lui Dumnezeu e tot ce poate fi *mai bun* pentru un creştin ortodox. El e soarele care luminează viaţa lui, hrana care îl întăreşte, băutura care îi astâmpără setea, focul care îi aprinde candela inimii.

Cuvântul lui Dumnezeu e fericirea veşnică, e ziua bucuriei noastre continue. O, de el nu se poate sătura nimeni!

Voia lui Dumnezeu e fără sfârşit. Doamne, cât de minunat eşti Tu! Inima mea e plină de bucurie cu Tine! Inima mea *se îndulceşte* de prezenţa Ta! Inima mea *se bucură* de mila Ta!

O, mare eşti Tu, Dumnezeule! Nu uita lumea Ta, lumea pe care Tu ai zidit-o! Arată-i ei harul Tău, iubirea Ta nemărginită! Arată-i mila Ta!

Lumea Ta *Te caută pe Tine* chiar dacă *nu îşi dă seama* de acest lucru.

Luminează inima lumii Tale, Doamne, pentru ca să Te cunoască pe Tine şi să se bucure de mila Ta!

Camera ta sau chilia ta, acest *mormânt* în care tu te-ai îngropat pentru Hristos Dumnezeu îţi vor aduce cândva *linişte*, prea multă *linişte* şi *dorinţa de a nu mai ieşi niciodată afară*, pentru că aici *te nevoiești cel mai bine*.

Cine iubeşte singurătatea şi liniştea află cât de *paşnic* şi de *tainic* vorbeşte inima cu Dumnezeu, cu Dumnezeul iubirii ei.

În camera ta, în liniştea camerei tale, afli *cămara ascunsă* a inimii tale. În acest loc *tainic* vorbeşti cu Dumnezeu şi Îi spui lui toate ale tale.

Aici Îl lauzi pe El, Îi mulţumeşti, Îl adori, Îl preaslăveşti, I te prosterni, Îi ceri mila Lui cu inimă înfrântă şi cu mult dor.

O, aici vorbeşti cu Dumnezeu! De aceea, începi să iubeşti *mica* şi *umilita ta cămăruţă*, pentru că aici *L-ai întâlnit* şi *Îl întâlneşti zilnic* pe Dumnezeu!

Nu-ţi mai plac vorbele multe şi deşarte. Nu te mai dai în vânt după „noutăţi” şi „curiozităţi”. Uiţi gustul trândăviei şi al lenii, pofta cea blestemată a desfrânării şi a împătimirii pentru lucruri.

Cei ce te-au cunoscut cândva, nu ştiu că *tu Îl iubeşti* pe Dumnezeu mai mult decât orice. Ei nu înţeleg *iubirea ta pentru El* şi fac păcate cu duiumul când *te vorbesc de rău*.

Roagă-te pentru ei, iubitul meu! Roagă-te ca şi ei să simtă mila lui Dumnezeu!

Dacă nu simt că sunt *păcătoşi* şi dacă nu văd acest lucru *în fiinţa lor* nu se pot *pocăi*, nu se pot *întoarce* la El. Numai când îţi dai seama că eşti *bolnav* vii *la Doctor*, la *Doctorul sufletelor şi al trupurilor*.

O, cât de bolnav sunt, eu, ticălosul! Vezi-mi, Doamne, prostia mea şi mă miluieşte! Vezi-mi urâţenia mea şi mă înfrumuseţează cu Duhul Tău cel Sfânt!

Să nu credeţi în superstiţii! Diavolul vrea să vă facă să credeţi, că *lucrurile* şi *timpurile conduc viaţa omului* şi nu *Dumnezeu*.

E cea mai mare *nebunie* şi *rătăcire* să crezi că o pisică *nu te lasă* să faci *fapte bune* sau din cauza ei nu te *poţi mântui* tu!

Dacă sunteți *dispuși să credeţi în superstiţii*, dracii vă vor da *motive continue* ca să credeţi în ele, dar dacă le veţi lepăda de la voi, atunci veţi înţelege că acestea sunt *lucrare drăcească*.

Iubiţii mei, *iertaţi din tot sufletul* şi *nu judecaţi pe nimeni*! Nu vă credeţi *nemuritori*, căci mâine-poimâine murim cu toţii! Aveţi grijă de sufletul vostru, de mântuirea lui mai presus de orice.

Pentru un creştin ortodox, mântuirea lui e *reala* şi *singura lui meserie binecuvântată*. Pentru ea trebuie să se trudească continuu şi să sacrifice tot ce-i stă în cale, tot ce îl *îndepărtează* de ea.

Ajută-ne, Doamne! Facă-se voia Ta întru noi!

*

Doamne, Cel ce miluieşti pe cei păcătoşi, miluieşte-mă şi pe mine, necuratul Tău rob, pentru ca să fac voia Ta cu inimă curată şi plină de iubire!

În Sfânta Biserică Ortodoxă fiecare lucru care se face ne arată *o stare dumnezeiască*. Nimic nu se face *degeaba* sau *la voia întâmplării*.

Preotul lui Dumnezeu, îmbrăcat în veşmintele sfinte, de slujbă, îşi spală mâinile „între cei nevinovaţi”, pentru a arăta că sufletul lui *se spală continuu* de gândurile *drăceşti* şi *vrăjmaşe* voii lui Dumnezeu. El îşi spală mâinile pentru a arăta *faptele* şi *viaţa* preotului, care trebuie să fie *fără prihană*.

După spălarea mâinilor începe *Sfânta Proscomidie*, adică *pregătirea Cinstitelor Daruri*. Mâinile lui se spală „între cei nevinovaţi” prin gânduri sfinte şi prin simţăminte duhovniceşti.

O, Doamne, când sfinţii Tăi preoţi *îşi spală* mâinile, atunci *simt cât de iubitor eşti Tu*! Ei ştiu că *în numele Tău* şi *la porunca Ta* aduc jertfa cea nesângeroasă a Sfintei Liturghii. Ei simt o mare evlavie, o iubire serafimică, pentru că Tu *ierţi păcatele* şi *ștergi fărădelegile*.

Ei iubesc „bunăvoinţa casei Tale şi locul sălăşluirii slavei Tale”, pentru că aici, în Biserica Ta, Tu îi chemi pe toţi la pocăinţă şi la adorarea Ta.

Ajută-mi, Doamne, şi mie, ticălosului, ca să înţeleg *semnificaţiile* şi *înţelesurile adânci* al sfintelor slujbe şi ca să mă mântuiesc şi eu prin ele!

Ajută-mi şi mă iartă! Luminează mintea mea, aprinde-mi inima mea cu Duhul Tău cel Sfânt şi întăreşte în bine voinţa mea, Iubitorule de oameni! Facă-se voia Ta întru mine, netrebnicul, după mare mila Ta!

O, Doamne, miluieşte viaţa mea că sunt *un om spurcat* şi *plin de deşertăciuni*! Smereşte-mă şi fă-mă viu, Dumnezeul meu!

Cel care nu mai poate *pleca* capul s-a lepădat de *smerenia dumnezeiască*.

Cel care nu-şi cere iertare, acela vrea ca să iasă *învingător întotdeauna* dar *din iubire* şi *părere de sine*.

Doamne, smereşte viaţa mea şi înflăcărează inima mea cu dragostea Ta! Dă-mi să iert din inimă. Dă-mi să fac voia Ta. Dă-mi să iubesc pe aproapele meu ca pe mine însumi, adică dorind mântuirea şi fericirea lui veşnică tot pe *atât de mult* pe cât *mi le doresc și mie*.

Iartă-i pe cei ce mă vrăjmăşesc sau mă invidiază sau mă vorbesc de rău. Iartă-i pe cei ce mă blesteamă, pe cei ce se îndoiesc de mine sau alte lucruri rele plănuiesc, cu vicleşug, împotriva mea.

Iartă-le lor şi pentru sfintele lor rugăciuni, miluieşte-mă şi pe mine, spurcatul, că ei sunt *sfinţi* iar eu sunt *cel mai mare păcătos*.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Iartă-mă, că sunt *nevrednic* şi *stricat*, şi mă miluieşte!

Nu poţi aduce muzică instrumentală la slujba înmormântării, pentru că nu poţi să te bucuri atunci când te rogi pentru iertarea păcatelor celui adormit.

Nu poţi *să plângi* şi *să te bucuri* în acelaşi timp, adică *să te rogi cu lacrimi* şi *cu durere* pentru acela şi, în acelaşi timp, *să te complaci în muzici pătimaşe*.

Muzica instrumentală nu are ce căuta aici, pentru că ea nu are ce căuta niciodată în viaţa unui creştin ortodox.

Înmormântarea autentică e *rugăciune cu lacrimi*, cu *durere* dar şi cu *nădejd*e.

Muzica instrumentală transformă înmormântarea într-un *bâlci*, adică într-un loc în care oamenii nu *meditează* la

răspunsul lor, pe care au să-l dea şi ei în faţa Prea Dreptului Judecător, ci într-o *atmosferă de paradă*, într-o atmosferă *satanică* şi *batjocoritoare*.

Sfânta Biserică ne cheamă *să ne rugăm pentru cel adormit* şi nu *să păcătuim şi la înmormântarea lui*.

Mulţi aduc argumentul drăcesc în această situație, că „aşa *îi plăcea* şi mortului”. Dar asta din cauza unei *vieți dezordonate* şi *plină de păcate* și nu pentru că *așa trăiesc ortodocșii*.

„Acum, *mai vrea* acest lucru?”, îi întreb. Cu siguranţă că nu! Acum, cel adormit *are nevoie de rugăciunile şi pomenirile noastre* şi, mai ales, de *pomenirea sa la Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie*.

Facă-se voia Ta, Doamne, cu robii Tăi, pentru care mă rog! Miluieşte-i pe ei şi sfinţeşte viaţa lor! Facă-se voia Ta întru ei şi întru mine, păcătosul şi necuratul!

Preotul lui Dumnezeu *ţine în mâini* Cinstitele Daruri şi merge *ca să le pună pe Sfânta Masă*. Atunci el închipuie pe Sfinţii ce au purtat la groapă pe Hristos, pe Hristos cel răstignit.

O, câtă smerenie! Câtă smerenie are preotul, care cu mâini pline de cutremurare îngropă pe *Viaţa lumii*!

Cinstitele Daruri sunt puse pe Sfântul Antimis, adică în *mormântul cel purtător de viaţă*.

*

Gândul *înălţării de sine* te orbeşte, te face să nu îţi mai vezi *nebunia păcatelor*. Te autoînşeli. Te minţi pe tine însuţi. Ajungi *nepăsător* şi *pocăinţa* nu mai e la tine. Când crezi că *ştii ceva* fără *a merge după voia lui Dumnezeu* te scufunzi în prăpastia ce nu are fund, în prăpastia pierzării.

O, pocăinţa de fiecare clipă! O, dar ceresc! Fără tine n-am putea *să ne întoarcem* din nou și din nou la Domnul nostru. Fără tine *am rătăci în pământ fără apă*, în pământul fără harul Duhului Sfânt.

De multe ori uităm *ce trebuie să facem*, pentru că *uităm frica de Dumnezeu*. Frica de Dumnezeu ne face întotdeauna *atenţi*, ne face *sobri* şi *reticenţi* la gânduri *părut „noi”*.

Dacă ne cercetăm cu minuţiozitate, ne aflăm nu doar *păcătoşi*, ci *cei mai păcătoşi*.

Trezvia ne adânceşte *conştiinţa neputinţei* şi *a deşertăciunii* gândurilor noastre. Ea ne face *atenţi*, mereu *atenţi* la păcatele noastre, pentru ca să împlinim cuvântul: „păcatul meu este *înaintea mea pururea*".

*

Cel care nu păstrează *rigurozitatea* pravilei sale, fără să existe vreo boală sau neputinţă, e cuprins de *somnolenţa lenei* şi *de trândăvie* şi va ajunge *nepăsător* şi *indiferent* până la urmă. El uită până la urmă *şi de Dumnezeu*.

Doamne, scoală-mă din lenea şi din indiferenţa mea şi mă miluieşte. Dă-mi să-mi văd înşelarea mea şi mă iartă! Strică nebunia mândriei mele şi fă-mă viu şi blând întru smerenia Ta!

Eu sunt neputincios, miluieşte-mă!

Eu sunt stricat la minte şi la trup, fă-mă viu!

Pătrunde-mă cu frica Ta, că Tu eşti Viaţa mea!

Fără Tine mă usuc, Doamne!

Fără Tine nu am Viaţă, nu am Lumină, nu am Bucurie, pentru că Tu eşti Viaţa mea, Lumina mea, Bucuria mea.

O, Doamne, slab sunt fără Tine şi mult prea păcătos!

Tu eşti Tăria mea, miluieşte-mă!

*

Slavă Ţie, Doamne, pentru că *smereşti* mândra mea inimă şi trufaşa mea minte, Iubitorule de oameni!…

Dumnezeu ne vrea smeriţi! Când ne lenevim la fapte bune El *ne smereşte*, pentru a ne arăta cât de mult iubeşte El smerenia. El Se uită mai mult la *inima smerită* decât la cea cu *gânduri multe* şi *părut evlavioase*.

De câte ori *m-am înălţat*, Dumnezeu *m-a smerit*. De câte ori am uitat *cine sunt*, El *mi-a adus aminte*, pentru ca să înţeleg că aşa trebuie să fie creştinul ortodox: *smerit* şi *blând*. Mulţumesc Ţie, Doamne, pentru aceasta!

Fără harul Său suntem *în vânt*, suntem purtaţi de *vântul urât* şi *amar* al tuturor patimilor.

Desfrânarea e cea mai *vâscoasă* şi mai *oarbă* dintre patimi. Ea *curge* prin toate simţurile şi *te îngropă de viu* în Iad.

Lenea te face ca *o piatră*, care se încăpăţânează în *nemişcarea* ei.

Doreşti să faci *voia lui Dumnezeu* dar şi pe *a ta* şi asta nu e cu putinţă.

Dumnezeu ne vrea smeriţi şi cu totul ai Lui.

Mândria îţi dă *aripi inexistente*. Te face să vezi lumi care nu există şi îţi dă titluri pe care nu le meriţi şi nu le poţi avea niciodată.

Alergi după năluci.

Alergi după pofte scârboase şi pline de nebunie.

Curvarul vrea să-şi satisfacă pofta lui animalică ca un porc lacom. Se repede la priveliştea desfrânării, se lăfăie în ea, deşi ştie că nu are niciun *scop bun* în acţiunile lui nebune.

Prinde în braţe, pipăie, se laudă, uită, pentru că nu mai vede pe Dumnezeu *deasupra*.

Când păcătuim uităm că există *un Dumnezeu* şi că El e *Drept Judecător*.

Când *ne permitem să păcătuim*, atunci *călcăm în picioare* iubirea lui Dumnezeu, iubirea cu care, mereu, în fiecare clipă şi ceas, ne cheamă la El. Uităm, noi, bieţii oameni! Uităm şi uitarea *ne costă* amarnic. Uităm şi înmulţim durerea şi pedeapsa veşnică.

Dumnezeu ne smereşte ca *să-L iubim* cu adevărat. El ne smereşte pentru ca să ne arate *cât ne iubeşte*. Noi uităm ce trebuie să facem şi El ne întoarce în calea smereniei, în calea cea liniştită şi plină de recunoştinţă.

Când *ne smereşte* Dumnezeu, numai atunci ne dăm seama cât *de răi* şi *de nesimţiţi* suntem! Atunci vedem cu câtă iubire *ne privea*, când noi păcătuiam *fără frică* şi *fără ruşine* dar *ascunzându-ne* de oameni.

Cu câtă *răceală* minţim!

Cu câtă *ambiţie drăcească* ne facem voile noastre!

Cât de *răi* suntem cu cei *necăjiţi* şi *amărâţi*!

Doamne, eu sunt *mai rău* decât toţi şi am întrecut pe toţi cu fărădelegile mele! Care păcat n-am făcut? Cu ce nu m-am înnămolit şi spurcat?

Miluieşte-mă şi facă-se voia Ta cu mine! Smereşte-mă ca să fac voia Ta, că voia Ta e *viaţă* şi *veselie netrecătoare* şi *negrăită*!

O, Doamne, mi-e ruşine cu câte am făcut! Dacă acum mi-e ruşine, cum îmi va fi *de greu* la înfricoşata Ta Judecată?!

O, nu mă cutremur! Sunt un depravat. Sunt un impostor. Sunt un om netrebnic. Nu sunt vrednic de nimic.

Smereşte inima mea! Duhule Sfinte, vino din nou la mine şi mă miluieşte, căci fără Tine şi fără Domnul Hristos și fără Tatăl ceresc nu sunt nimic.

Dacă te depărtezi de Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie şi de Sfintele Taine ale Domnului, te depărtezi de viaţă, de sfinţenie, de linişte. Devii din *om – animal*, pentru că devii *un animal prin patimi*.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

Cel care *se miră* că greşeşte e un om străin de Sfânta Ortodoxie, pentru că Sfinţii se cred *păcătoşi*.

Ochii care privesc *desfrânat* sunt *ochi orbi*. Ei nu mai văd decât *noaptea morţii*. Desfrânarea e *o noapte*, e o noapte *plină de beznă*, e *moarte* din *timpul vieţii*.

O, Doamne, iar eu sunt desfrânat şi preadesfrânat! Eu sunt pervers şi nesimţit!

Miluieşte-mă şi pe mine pentru sfintele rugăciuni ale Prea Cuvioasei Maicii noastre Maria Egipteanca şi ale tuturor Sfinţilor Tăi, care au căzut în *noaptea* aceasta dar s-au trezit din *somnul e*i, strălucind acum în corturile Tale cele veşnice!

Dă-mi şi mie *început bun de pocăinţă*, căci iată: sunt *cel mai netrebnic*!

*

Cât de *minunate* sunt lucrurile Tale, Doamne! Toate cu înţelepciune le-ai făcut. Mărire Ţie, Doamne! Mărire iubirii şi frumuseţii şi înţelepciunii Tale cu care ai *împodobit* toate!

Când privesc lucrurile mâinilor Tale cu ochi duhovnicesc nu mă mai *satur* lăudând numele Tău şi slava Ta. Tu eşti frumuseţe desăvârşită şi mai presus de orice desăvârşire, Dumnezeul meu!

Privesc via, frunzele copacilor, cerul…Toate sunt frumoase. Îţi umplu inima.

Verdele frunzelor viei îţi arată cum este *sănătatea*. O, de-ar fi şi sufletul meu aşa: verde *de sănătate* şi *de iubire*! Dar sufletul meu e *uscat* de multe patimi şi *înnegrit* de norul multor păcate, de *norul greu* şi *înăbuşitor*.

Sunt ca *un fier ruginit*, ca *un miros greu* şi *înţepător* într-o cameră, ca un măr în care *roade mereu* un vierme: viermele Iadului şi al chinului veşnic.

Copacii sunt verzi în schimb, şi puternici. Frunzele nucului la această dată iradiază de vitalitate şi prospeţime. Mirosul lui e *un miros bărbătesc*, un miros care te duce cu gândul la *virtutea bărbăţiei*, pe care eu *nu o am*. Vânturi multe îl *apleacă* dar el are *rădăcini adânci*.

Rădăcinile *răbdării lui* nu sunt ca *ale mele*. Ale mele sunt ca *o aţă putredă*. Când vine ispita, durerea şi necazul, uit toate vorbele frumoase şi înţelepte, pe cele pline de sfinţenie, care ştiu unde să te ducă, şi dau înapoi ca racul. Mă simt greu şi sufăr cu greu durerea pentru că nu am răbdare şi mulţumire.

Omul care mulţumeşte se smereşte, capătă forţă duhovnicească. Eu mă usuc, mi se usucă viaţa şi tremur.

Frumoase sunt roadele copacilor şi nu cunosc lăcomia! Şi totuşi eu sunt *lacom* şi *pătimaş* când le văd.

Un stareţ în mănăstirea lui pusese canon, ca nimeni să nu mănânce din copaci, ci numai din roadele *care cad* la pământ. Atunci n-am înţeles *sfinţenia înţelepciunii* lui dar când m-a luminat Dumnezeu, m-am bucurat şi mi-am smerit cugetul.

Mărul care cade la pământ sau oricare alt fruct, cade ori că e *viermănat* ori că e *prea copt*.

Cel viermănat arată *sufletul meu cel plin de păcate* iar *cel prea copt* e dulceaţa pe care o arată Dumnezeu prin fructe, pentru ca să cheme pe oameni la dorirea *dulceţii cereşti*, la dorirea *împreună petrecerii cu Sfinţii*.

Fructul viermănat trebuie să-l mănânc cu lacrimi, pentru că aşa arăt eu în faţa Prea Bunului Dumnezeu.

Când văd fructul cu vierme, cu meteahnă, mai mult *stricat* decât *bun de mâncat*, atunci mă gândesc la păcatele

mele, la multa mea coptură şi necurăţie şi mă smeresc şi mă socotesc *netrebnic* de această *masă curată* şi *de împreuna petrecere cu oamenii*, pentru că eu sunt *cel mai păcătos* şi *necurat* om.

Cum să mă apropii de *fructul prea copt*, fără să mulţumesc marii iubiri a lui Dumnezeu?!

Cu toate că eu sunt *o epavă nenorocită*, cu toate că eu m-am coborât *sub animale* şi *draci* cu păcatele mele, cu toate acestea Dumnezeu mă cheamă înapoi, la Sine, ca să mă facă *moştenitor* al Împărăţiei Sale.

În Eden, pe Sfânta Eva (îi numesc după dreptate pe Protopărinţii Adam şi Eva *Sfinţi*, conform cu icosul al 8-lea al *Acatistului Tuturor Sfinţilor*), lăcomia a făcut-o să privească în pom.

Văzând „rodul pomului" a socotit că e *bun de mâncat* – a socotit după mintea ei mânată de poftă că e *bun de mâncat* – şi asta se vede din cuvintele „plăcut ochilor la vedere şi vrednic de dorit" (Fac. 3, 6). Dacă *privea în jos*, dacă privea *cu smerenie*, nu mai *se ispitea de poftă*.

Dacă ocolim *priveliştea păcătoasă* nu ne mai ameţim de dorul ticălos al privirii ei. Cu cât priveşti, cu atât *se aprinde pofta* şi cu atât eşti *mai slab* şi mai puţin *stăpân* sau *deloc* pe voinţa ta.

Stareţul acela a fost cu *înţelepciune de sus* iar eu nu am înţeles, orbit de neştiinţa, învârtoşarea şi păcatele mele cele multe şi grele, înţelepciunea lui cea *bună* şi *curată*.

Mândria nu mă lasă să văd *sfinţenia* fraţilor mei. Fraţii mei sunt *Sfinţi* iar păcatele mele *deformează* imaginea sfinţeniei lor spre pedepsirea mea veşnică.

O, dacă m-aş pocăi! O, dacă m-aş umili şi eu puţin!

Călătoream într-o zi şi mintea mea a fost luminată ca să înţeleg ce înseamnă *praful* de pe poalele reverendei preoţeşti. O, Doamne, Mare eşti Tu şi Minunat!

Dumnezeu mi-a descoperit – că eu sunt *prost* şi *neînţelept* – că *praful* care se adună pe poalele reverendei preoţeşti sunt *urmele păcatelor canonisite* de preot şi împotriva cărora el luptă cu cuvântul şi cu fapta.

Când preotul ascultă mărturisirile, atunci primeşte *urmele* lor şi nu *dorinţa* păcatelor – căci el e *sfânt* cu viaţa – şi imaginile acestor urme *i se ridică* puţin pe reverendă, dar nu mai mult.

Picioarele lui calcă praful păcatelor şi pe diavol. El se *întinează* cu mintea puţin la auzul lor, pentru ca acasă să

scuture această *duhoare* de pe poale şi să fie *curat cu totul* şi *fără de prihană*.

Praful nu *urcă* mai sus! El stă *pe poale*. Pentru că *poalele* reverendei arată *iubirea cea mare a preotului* pentru turma sa, pe care o supraveghează şi modul cum îi acoperă pe toţi şi pe toţi îi încălzeşte, fără ca păcatele lor *să-i strice* purtările lui, ci numai *îi întinează*, uneori, în mod trecător, mintea şi memoria şi inima.

De aceea preotul *scutură* reverenda, adică *se scutură* de cele primite prin auz şi văz, cu rugăciune stăruitoare şi fierbinte, rugând pe Dumnezeu să-i înţelepţească pe aceia şi să-i întărească în fapte bune.

Reverenda e *haina nepătimirii*, e haina care acoperă *un trup mortificat* din iubire de Dumnezeu.

O, Doamne, cine sunt ca preoţii Tăi! Tu i-ai încununat cu sfinţenie şi le-ai dat putere mare şi eu îi vorbesc de rău, neînţelegând nimic şi orbit fiind!

Vai mie, spurcatului! Sunt *mai spurcat* ca o oală cu lături. Sunt *un trântor* care nu lucrează nimic, dar spurcă pământul prin spurcata lui viaţă.

Suflă câteodată un vânt cald, plin de arşiţă, care usucă. El e *ispita*, care, odată primită, ne duce ca pe un *măgar* la păşunea necurăţiilor.

Ispita îngălbeneşte, îmbolnăveşte inima ca pe o frunză atunci când e primită în casa sufletului.

A primi ispita e ca şi cum *ai face loc focului* să intre în casa ta şi ea să se aprindă cu totul.

Ispita e *o săgeată* care trebuie să se rupă la *atingerea* de platoşa inimii noastre, la atingerea de *platoşa trezviei* şi *a vigilenţei continue*.

Dacă ne păzim inima, ne păzim sufletul.

Inima mea e ca *o oală cu lături*. Când se varsă pe afară – datorită negrijii mele şi a multelor mele păcate – *împute* totul în jur. S-a *împuţit* inima mea! Curăţeşte inima mea cea *săracă*, Doamne! Ai milă şi curăţeşte murdăria şi veninul din ea şi mă iartă!

Cuvintele mele sunt *sterpe* şi *neroade*. Ele sunt ca acei copii, care se nasc *morţi* şi prin prezenţa lor nu pot *bucura* pe nimeni, ci pe toţi *îi întristează*.

Vai mie! Sufletul meu, vai, vei fi *muncit amarnic*! Nu va fi milă pentru tine de la Domnul, căci nici tu nu ai avut milă, ci ai fost *neînduplecat* şi *răzbunător*, *prefăcut* şi *preadesfrânat*, *ocărâtor* şi *vrăjmaş fără inimă*.

Tu te-ai înălţat cu mintea ca un trufaş. Tu, inima mea, ai trăit fără frică de Dumnezeu. Vai mie! În Iad voi merge, căci sunt stricat din cale afară.

Smereşte sufletul meu, Doamne şi mă iartă! Nu-mi socoti mie păcatele mele şi mă miluieşte! Eu sunt netrebnic şi mult păcătos. Picură şi în inima mea mila Ta şi mă iartă!

Citirea cărţilor sfinte e *balsamul* inimii nenorocite. Din ele învăţăm *viaţa cea adevărată*.

Sfinţii Părinţi sunt *drumurile marcate* cu adevărat, pe care sufletul îşi poate conduce *automobilul duhovnicesc* fără nicio teamă.

Ei sunt *toiagul* care *te mustră* dar şi *mâna* care *te mângâie*.

Ei sunt *gura* care *te condamnă* dar şi *inima* care *te binecuvântează*.

Ei sunt *razele* care *îţi luminează* calea, *ochiul* care a văzut din faptele sale adevărul şi mântuirea şi sfinţenia ca răsplată a unei vieţi neprihănite.

De aceea, trebuie *să cercetăm* izvorul sfinţeniei lor cu evlavie şi cu frică de Dumnezeu şi *să bem cu prudenţă*, pentru ca să nu ne îmbolnăvim de *părere de sine* şi să credem că *ştim tot*, dacă *am simţit puţin* din binecuvântarea lui.

Noi bem din apele care curg şi pe care le ajungem şi pe care le putem înţelege iar nu din *abisul* izvorului, nu din *adâncimile* lui.

De aceea, *cunoaşterea* fără *fapte* e *o floare uscată*. Pentru că am lăsat floarea nemuncită şi neîngrijită şi fără apă iar arşiţa a ars-o fără milă.

*

Dacă privim *duhovniceşte* lucrurile lui Dumnezeu ne umplem de lauda Lui şi de bucuria şi de dulceaţa harului Său. Dacă privim cu inimă smerită creaţia frumuseţii lui Dumnezeu rămânem muţi de uimire. Slavă Ţie, Doamne, pentru iubirea Ta cea mare!

*

Crengile cu roade multe, care se pleacă spre pământ datorită greutăţii mari a roadelor lor, sunt aidoma oamenilor cu multe şi mari virtuţi, care se pleacă întru smerenie în faţa lui Dumnezeu, socotindu-se pe ei înşişi *pământ* şi *cenuşă*.

Iar pe aceștia oamenii binecredincioşi îi binecuvântează şi îi laudă, fiindcă văd marea lor smerenie şi umilinţă, şi cu bucurie înfricoşată se împărtăşesc cu prisosinţă din bineuvântatele lor virtuți dumnezeiești.

Ei sunt *plini* de Dumnezeu şi se socotesc *necuraţi*!

Ei *trăiesc în Dumnezeu* şi sunt *în El* şi nu văd la ei *niciun lucru bun*!

De aceea sunt *prea minunaţi* Sfinţii lui Dumnezeu: pentru că sunt pururea smeriţi în tot ceea ce fac şi în orice lucru ei miros a mireasmă *plină de cuviinţă* şi *a sfială binecuvântată*.

Slavă Ţie, Doamne, Cel care eşti minunat întru Sfinţii Tăi!

*

În slujba *Miezonopticii din duminici*, în rugăciunea lui *Marcu monahul* către Prea Sfânta Treime, se află *răspunsul pocăinţei*, motivul pentru care pocăinţa e şi trebuie să fie *tovarăşul de drum* şi *lucrarea noastră* până la moarte.

Aici stă scris: „pentru *neputinţa trupească* ne-ai dăruit nouă *pocăinţă*, până *în clipa morţii*”.

Dar se amintesc şi factorii care ne vatămă, factorii direcţi, prin care şi în care suntem biruiţi de păcat, când spune: „că ştii, Îndurate, câtă pizmuire şi vrajbă are asupra noastră şi câtă este şi pătimirea şi slăbiciunea şi nepurtarea noastră de grijă”.

Pe de o parte, diavolul, cu aţâţările lui iar, pe de altă parte, firea slabă şi pătimaşă şi nepurtătoare de grijă, care se lasă *orbită* de lucrurile acestui veac *uitând* bucuria şi fericirea veşnică ale Raiului.

Uităm şi *ne complacem*.

Uităm şi *ne prefacem* că *am uitat*, pentru că *ne îmbâcsim* cu plăcerile spurcate ale trupului şi cu neruşinarea cea blestemată.

Cândva, Sfântul Ioan de Kronstadt scria, că un motiv pentru care credem că *există diavol* e *lupta* din timpul rugăciunii.

Tot un motiv pentru care suntem încredinţaţi că există *diavol* sunt şi *hulele*, cât şi *greşelile hulitoare* care îţi vin când te rogi, când gândeşti sau citeşti. Greşeşti şi spui tocmai *inversul* adevărului. Și asta fără ca *să vrei*, fără ca să *îți dorești* acest lucru.

Dacă ai fi fost *atent* sau *neobosit* sau *nebolnav* nu ai fi putut să rosteşti o asemenea *hulă* în timp ce *te rugai*. Diavolul se foloseşte de neputinţa noastră fizică pentru a ne *amărî* sufletul cu *păcate din neatenţie*.

Vătămătoare sunt şi *discuţiile cu ereticii*. Prin ei diavolul îmi seamănă în minte gânduri care *mă tulbură* și aceasta pentru că sunt *neputincios*.

Deşi nu le *accepţi*, dracii vin şi îţi readuc în minte *nebuniile* acelora şi aceasta pentru *ca să te supere* şi *să te enerveze* şi *să răbufneşti* de mânie și de durere.

Mântuieşte, Doamne, sufletul meu mândru şi ticălos şi mă iartă! Stinge fumurile slavei deşarte din inima mea, căci sunt *păcătos* şi *nevrednic*!

*

Sfinte Apostole al neamurilor, Pavele prea lăudatule, roagă-te Prea Milostivului şi Iubitorului de oameni Dumnezeu, ca să înţeleg cu inimă bună, curată şi smerită, sfintele tale cuvinte, pentru ca să mă mântuiesc şi eu, necuratul şi netrebnicul, luând *cunoştinţă* spre *fapte bune*!

Viaţa creştinului ortodox, starea lui de *a fi* cred că se cuprinde în cele două versete ale *Epistolei întâia către Tesaloniceni*, de la cap. 5, versetele 16 şi 17, adică: „Bucuraţi-vă pururea!" şi „Rugaţi-vă neîncetat!".

O, Doamne! Trebuie să ne bucurăm pururea de Hristos şi trebuie să ne rugăm pururea Lui. Nimic mai frumos decât *iubirea* pentru Hristos!

„Pururea" cu Hristos înseamnă *bucurie*, înseamnă *veselie* şi *lacrimi duhovniceşti*, înseamnă *smerenie adâncă*.

Pasărea cerului, Sfântul Dionisie Areopagitul, scria în *Ierarhia Bisericească*: „*netăcerea* cântării lor arată

cunoaşterea – se referea la Sfinţii Îngeri – şi *înţelegerea* lor veşnică a celor dumnezeieşti”.

Pentru oameni, *bucuria continuă* e *rodul continuei rugăciuni* dar şi *a continuei cugetări la Dumnezeu*.

Sunt sigur de faptul, că nu pot fi *înţelese* aceste cuvinte ale Sfântului Pavel fără *experiența harului dumnezeiesc*.

Iubirea dumnezeiască, dacă clocoteşte în inima unui creştin ortodox, îl face să tindă, să cheme, să strige, *să dorească* pe Hristos.

Gura ce Îl doreşte pe Hristos, aceea Îl și laudă. Inima ce Îl doreşte se curăţeşte, se sfinţeşte pururea pentru El. Acele mâini care vor să fie *prietene* cu Hristos se *smeresc continuu* şi *se ruşinează continuu* de *nesimţirea* şi *stângăcia lor*.

Cu *picioare vesele* se *merge* la Hristos.

Hristos *cheamă pururea* pentru *a fi chemat pururea*, pentru *a fi dorit pururea*. *Neîncetat* e dorul pentru Hristos dacă e *neîncetată* rugăciunea, dacă ochii inimii noastre neîncetat privesc pe Cel *pururea vrednic de dorit* şi *iubit*.

De aceea, rugăciunea e *cea mai dorită faptă*, pentru că ea e *cea mai aproape* de fiinţa noastră lăuntrică şi ea e ca *respiraţia noastră*, ca *viaţa noastră*.

Te *rogi* şi simţi că *exişti*.

Te *rogi* şi te simţi *eliberat* de gânduri spurcate şi năluciri drăceşti.

Te *rogi* şi *îţi spui inima ta* lui Dumnezeu, Care *vede în ascuns* şi *ştie toate*.

Rugăciunea e *o inimă plină de bucurie* şi această bucurie *vie* naşte mereu rugăciune, naşte mereu lacrimi, adoraţie, mulţumire plină de dor.

Rugaţi-vă, iubiţii mei fraţi! Rugaţi-vă ca să vă umpleţi de *bucuria* şi *curăţia* Duhului Sfânt! Rugaţi-vă şi mulţumiţi pentru toate Iubitorului de oameni, că de la El sunt *toate*!

*

Dacă stăm cu mintea la Dumnezeu nu trebuie să ne temem de gândurile şi de suspiciunile strecurate de Satana în mintea şi în inima noastră, numai pentru ca să ne tulbure.

Liniştea sufletului e *mai de preţ* decât *fapta exagerată*, care pare *bună* dar *aduce multă pierdere*.

*

Faptul de *a crede* că *ai ajuns la stări duhovniceşti* la orişice mişcare interioară, fie ea *foarte naturală*, e *o manifestare nesănătoasă* şi *egoistă*, pentru că *Îl uiţi* pe Dumnezeu pentru a sluji *părerii de sine*.

*

O, Doamne, luminează inima mea cu harul Tău şi mă fereşte de pânza răutăţii Satanei, pe care o flutură prin văzduhul minţii mele!

O altă urâtă gândire drăcească e aceea să crezi că *nu mai poţi ieşi* dintr-o cădere, din rătăcire sau neştiinţă.

Dumnezeu ne *scoală* din boala păcatului, iubiţii mei! El îi întoarce la Sine pe cei rătăciţi şi-i luminează, înţelepţindu-i pe cei neştiutori.

Nu vă temeţi de hulele pe care *pizmașul mântuirii noastre* vi le aduce! Lepădaţi-le de la voi şi îndrăzniţi în Domnul! El ştie *pentru ce* vă folosesc. Dacă un profesor ştie la ce folosesc *testele* și *mustrările* cu atât mai mult Dumnezeu, Profesorul Cel Prea Înţelept!

Dumnezeul meu, linişteşte inima mea pururea şi fă să călătoresc pe calea cea împărătească spre Tine, adică nici *la stânga* şi nici *la dreapta* să nu mă abat!

După cum e voia Ta, Doamne, smereşte inima mea, a celui obraznic şi mândru în ochii săi, Iubitorule de oameni!

*

Cât de ticălos sunt, Dumnezeul meu! Sunt cu totul spurcat, cu totul ticălos. Nu e nimic bun şi curat în inima mea. La Tine însă e *lauda mea* şi *nădejdea mea*, că nu mă vei uita până în sfârşit şi pe mine, nelegiuitul!

Trebuie *să te priveşti atent* şi vei vedea *mlaştina* sufletului tău. Vei vedea mlaştina în care colcăie *viermii* şi *mormolocii* Iadului. Atunci te vei îngrozi de *realitatea* inimii tale şi *te vei arunca* înaintea Sfintei Cruci. Atunci vei înţelege *cât a pătimit* Dulcele Iisus pentru tine.

Înţelegerea plină de sfinţenie a Sfântului Nicodim Aghioritul te poate duce mai departe cu această *contemplare a chinuirii*, pe care a adus-o păcatele tale Dulcelui Iisus pe Sfânta Cruce. Sfântul Nicodim lămureşte ca nimeni altul această chestiune, după câte cunosc până acum.

Păcatele tale *au străpuns ca o suliţă*, ca zeci de suliţi, inima Mântuitorului, mărindu-I suferinţa Sa.

O, fratele meu, gândeşte-te că stai pe o cruce, răstignit, lângă Crucea cea de viaţă făcătoare a Domnului! Stai şi tu cu Domnul pe Golgota şi rabzi chinul acestei vieţi, rabzi crucificarea care îţi este cerută ţie.

Domnul te priveşte pe tine cu iubire iar tu, Îl poţi privi? Tu Îl poţi privi *cu sinceritate* şi *dragoste* din toată inima? Îl poţi privi pe Domnul cu *iubire* şi *mărime de suflet*? Eu aş sta cu capul plecat şi ruşinat. Tu *Îl poţi* privi?

Eu aş fi *fără glas*, pentru că de multe ori am *făţărnicit* fapta bună şi am spus *cuvinte din cunoştinţă*, din cunoștința care *îngâmfă*, din cea *goală*, fără *fapte*.

Aş fi plin de ruşine. Iubirea Lui mă face *de ruşine*. Eu nu am făcut *nimic* pentru El dar El a făcut *totul* pentru mine. El nu fac nimic pentru *mântuirea sufletului meu* iar El doreşte *să mă mântuiască cu orice preţ*.

Slavă iubirii Tale, Doamne! Slavă Ţie, Dumnezeul meu, Cel care mult ne-ai iubit pe noi!

*

Mereu trebuie să îmi spun: „Eşti *un gunoi* bun de aruncat în Iad. De ce îţi faci *idei mari* despre tine ?!”.

Mereu trebuie să-mi reamintesc *pedeapsa cea cu dreptate*, pentru mine, ticălosul!

Mi se pare *prea grea* crucea mea şi *mă îndulcesc* cu *roşcovele* căii celei largi.

Zeflemisesc tot timpul. Uit faptul că voi fi judecat pentru orice *cuvânt deşert*, nefolositor de suflet.

Uit că *privirea cu poftă* a unei femei, fie şi pentru *o clipă*, înseamnă *adulter* (Mt. 5, 28).

Uit că eu sunt *cel mai păcătos* şi *mai netrebnic* şi mă apuc de viaţa aproapelui meu, ca să-i văd *paiul* din ochiul lui, în loc să-mi scot *bârna* din ochiul meu (Mt. 7, 3-5).

Pierd timpul în lucruri de ruşine. Mă uit la lucruri de nimic, care *pier* şi uit *preţiozitatea* sufletului.

O, îmi uit *mântuirea* sufletului!

*

Sfântul Marcu Ascetul, în capitolul al 29-lea din cele 226 („Despre cei ce-şi închipuie că se îndreptează din fapte", traducerea Fericitului Dumitru Stăniloae) scrie: „Cel ce vrea *să străbată* marea spirituală *rabdă îndelung*, *cugetă smerit*, *veghează* şi *se înfrânează*. De se va sili să treacă fără acestea patru, se va *tulbura* cu inima, dar de trecut *nu va putea*", căci toate acestea *se leagă* între ele şi *se ajută* una pe alta.

Răbdarea îndelungă te face *stabil* cu inima, te pune pe piatra nădejdii. Când *rabzi*, vezi *cât eşti de slab*. Când rabzi, vezi că nu ai fi putut face *nimic* fără harul Sfântului Duh sau că, atunci când el te-a părăsit, *te-ai împuţinat* cu sufletul sau *chiar ai căzut* în vreun păcat.

Din răbdare capeţi nădejde, pentru că vezi ce *rezultate dulci* vin după *cele amare*. Nădejdea te face să crezi în răsplata bunătăţilor celor veşnice, deşi tu eşti păcătos. Aşa că, văzând din experienţă *neştiinţa ta*, capeţi *cugetare smerită* faţă de puterea ta de *a lupta cu ispitele*.

Puterea mea e slabă, Doamne, întăreşte-mă! Vrăjmaşul meu e puternic, Doamne, după cum scria Sfântul Isaac Sirul într-o rugăciune a dimineţii: „puterea lui este tare", pe când „firea noastră *pătimaşă* şi tăria *neputincioasă*".

Omul care îşi *socoteşte* păcatele şi *delăsarea* cu care le-a făcut îşi cunoaşte *slăbiciunea* şi *gândeşte smerit* despre sine.

Cel care *se vede păcătos* nu poate *accepta* să i se spună că e *Sfânt*, pentru că ar fi *o bătaie de joc*, *o ironie* la adresa lui.

Cine îşi vede *mizeria* şi *s-a cunoscut pe sine* e un om care *gândeşte smerit despre sine* şi despre *tot ceea ce face*.

Dar, pe lângă răbdarea îndelungă a necazurilor, a neajunsurilor, a ispitelor şi a înfricoşărilor şi a vederii neputinţei proprii, trebuie *să veghem* la *faptele* şi *sănătatea sufletului*.

Răbdarea e *atmosfera* pe care o respirăm, cugetul smerit şi umilit e *haina* ce o îmbrăcăm iar veghere, trezvia, e *curăţia hainei îmbrăcate*.

Fără *trezvie* ni *se murdăreşte* inima şi mintea, adică *haina pocăinţei*. Dacă nu veghezi, te poate mânji pe mânecă vreo *hulă* sau *o înălţare a minţii*.

Dacă nu veghezi sar hoţii peste zidurile cetăţii şi te pradă. Veghea *te întraripează* mereu, te *umple de dor*.

Eşti mereu atent. Eşti mereu atent să nu uiţi să slujeşti lui Dumnezeu. Dar când eşti atent, când vezi cine vrea să se lupte cu tine, *te înfrânezi*: al patrulea lucru *al reuşitei*.

Te înfrânezi de la *mâncare* şi *băutură multă*, pentru ca să nu ai parte de *desfrânare* şi *moleşeală*.

Te înfrânezi *cu măsură* de la mâncare şi la fel şi de la băutură. Te înfrânezi de la somn, pentru ca să nu *lâncezeşti* şi să devii *trândav* şi *leneş*. Te înfrânezi pentru ca să nu devii *nesimţitor*, pentru ca să nu rupă *taurii* gardul de protecţie şi să te sfâşie.

Marea vieţii îţi va tulbura inima fără vreuna dintre ele, pentru că *o portiţă* deschisă în inimă, lăsată fără paznic, lasă *apa* să inunde casa sufletului.

Nu vei putea să treci fără înfrânare, pentru că te vor *scufunda* simţurile şi trupul.

Nu vei putea să treci fără veghe, pentru că mintea ți se va *întuneca* şi corabia se va lovi de stânci și se va sfărâma.

Nu vei putea trece fără cuget smerit, pentru că *vântul* mândriei şi al slavei deşarte te va spulbera şi împărţi în bucăţi.

Dar nici fără îndelungă răbdare, pentru că nu vei avea *oxigen* şi nu vei putea *respira*.

Călătorule iubit, ţine minte pe cele 4! Cu rugăciunile Sfântului Marcu Ascetul să navigăm cu *vânt bun* spre Rai!

*

Când vine noaptea ar fi bine să cuget la *noaptea muncii celei veşnice*. Căci *noapte* e când nu mai poţi *lucra* pentru mântuirea ta.

Mirele vine la *miezul nopţii* şi eu nu am *candela* aprinsă. Mirele vine să mă ia la *ospăţul ceresc*, la *veşnica bucurie* şi eu mă trezesc *buimăcit* şi îmi dau seama că nu am *ulei* şi nici *foc*, pentru ca să-mi aprind *candela* inimii.

Ce am păzit până acum?! Ce am aşteptat?!

Furnica adună toată ziua. La fel şi albina. Eu sunt însă *trântor* şi *greier*.

Lenevesc sau *spun aiureli* şi uit de *candela* sufletului. Uit să adun *uleiul faptelor bune* şi nu doresc, nu *ard* după focul Sfântului Duh.

Cum mai striga Sfântul Simeon Noul Teolog după harul, după focul, după lumina Sfântului Duh! Aşa Îl chema: „Vino, suflarea mea, viaţa mea şi mângâierea sufletului meu!”.

Tu ce faci, netrebnicule?! Unde îţi e mintea, spurcatule?! Blestemăţiile ţi-au mâncat înţelepciunea ochilor.

Pentru el, Dumnezeu era *viaţa* lui, viaţa lui cea adevărată, fără de care simţea că e *mort*, că e *mort înmormântat*.

Tu însă eşti indiferent! Ţie nu-ţi pasă de focul Sfântului Duh, de cel ce face inima ta ca *un foc aprins*, care *arde* şi nu *se mistuie*. El arde spinii patimilor. El te face curat, fără stricăciune.

O, nepăsătorule! Mult mai mânii tu, cu indiferenţa ta, pe Prea Milostivul Dumnezeu!

Iubiţilor, eu sunt *păcătos*, dar voi puteţi fi *Sfinţi*! Voi puteţi *moşteni* Împărăţia lui Dumnezeu, cea gătită vouă de la întemeierea lumii! Rugaţi-vă şi pentru mine, netrebnicul, ca să mă mântuiesc şi eu! Rugaţi-vă ca şi *cârtiţa de mine*, eu, *cel orb*, să văd *lumina cea neînserată* și *veșnică* a Împărăţiei lui Dumnezeu!

Inima mea e *o cameră plină de murdărie* şi *de neorânduială*.

Sfântul Teofil cel nebun pentru Hristos, când era întrebat de ce chilia îi era plină de *lucruri îngrămădite* şi acoperite pe dinăuntru cu un strat de gunoi şi murdărie,

răspundea: „Pentru ca tot ce se află în jurul meu să-mi amintească neîncetat de *neorânduiala* ce o am în suflet”[33].

Doamne, pentru sfintele lui rugăciuni, nu mă uita şi pe mine, necuratul!

*

Creştinii ortodocşi trebuie *să se umple* de *dulceaţă duhovnicească* când văd Sfântul Potir. Buza Sfântului Potir trebuie să le fie *mai scumpă* decât viaţa, pentru că aceasta *ne uneşte* cu Iisus Cel Iubit, cu Viaţa noastră, cu Iisus Hristos, Viaţa lumii!

Când preotul lui Dumnezeu îi împărtăşeşte pe creştinii pregătiţi pentru unirea cu Domnul, Îngerii se cutremură. Fiul lui Dumnezeu devine *Oaspetele* inimii noastre, Oaspetele care *ne aduce totul*, oferindu-Se pe El Însuşi.

Cine ne poate da *un dar mai mare*?! Nimeni, absolut nimeni!

Numai Fiul lui Dumnezeu, Cel care ne-a iubit mai mult decât pe Sine ne poate face un *asemenea dar* şi o asemenea *netâlcuită bucurie*.

*

Din cauza *răcirii* dragostei noastre nu mai simţim *un mare dor* pentru Sfintele Taine.

Trebuie să înţelegem *vitalitatea* lor, cât de *vitale* şi *absolut necesare* sunt pentru inimile noastre *amorţite*.

Trebuie să ne reîntoarcem la *Hristos*, la *simplitate*. Trebuie să înţelegem *cât de goi* suntem şi că numai El *ne poate umple* şi *împăca*.

Mâncarea nu ne satură! Sfintele Taine, *da*! Ele sunt *săturare* de *desfătarea care este în Hristos*, după un tropar al *Rânduielii Sfintei Împărtăşanii*. Dacă nu înţelegem cine e *Viaţa noastră* trăim degeaba!

---

[33] *Cf.* p. 34, din redactarea lui Vladimir Znosko. Prima ediție românească a cărții...

*

Doamne, învaţă-mă să-mi plâng păcatele! La Tine e totul cu putinţă. Tu poţi *sfărâma* inima mea cu *zdrobire duhovnicească*. Tu poţi să mă faci dintr-un *împuţit*, un om *cu minte înţeleaptă*. Mântuieşte-mă! Vindecă-mă! Facă-se voia Ta întru toate!

*

E înfiorătoare *trufia* şi sunt *groaznici*, pentru sufletul nostru, *căpitanii cei mari ai pierzării*, care după Sfântul Marcu Ascetul sunt: *nepăsarea*, *neştiinţa* şi *uitarea*.

Când eşti *nepăsător* nu mai simţi că *ai suflet nemuritor*, nu mai simţi că *trebuie să te rogi*, că trebuie *să te pocăieşti* şi *să te înfrânezi în orice clipă*.

Când *neştiinţa* te acoperă cazi în gropi al căror fund nu îl cunoşti şi a căror grozăvie n-o gândeşti, n-o poţi *înţelege* decât *ieşind* de acolo.

Uitarea e cea care *mă bântuie* pe mine cel mai mult.

Uit că există Iad şi mă comport ca şi cum *totul îmi e permis*. Sunt *nepăsător* faţă de *durerea* aproapelui meu şi nu mă gândesc să-l sfătuiesc cu *sfatul cel bun* sau *nu am sfat bun*, pentru că nici eu nu ştiu *să mă sfătuiesc pe mine* sau *nu vreau să o rup cu răul*.

Sunt *căldicel*. De aceea voi fi *vărsat* din gura Domnului (Apoc. 3, 16) spre muncire veşnică.

O, de-aş înţelege *ce mă aşteaptă* cu adevărat! Sunt oameni care ştiu că *există Iad*, li s-a vorbit de nu ştiu câte ori despre el şi totuşi *nu simt* să se pocăiască, pentru că nu cred că ar fi *atât de rău* Iadul, după cum îl mărturiseşte Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi.

Există alţii care ascultă multe predici, multe cuvinte sfinte şi nu se gândesc că pot fi *întrupate* în viaţa lor, ci doar că sunt *bune pentru memorie*, aşa: ca nişte *idei frumoase*.

Alţi fraţi – şi o spun *cu durere* – văd în fiecare cuvânt de învăţătură *cuvinte vechi*, *ştiute*, fără să se umilească şi să considere că *acum le aud prima dată* şi, pentru această *umilinţă* şi *smerenie* a lor, să fie *luminaţi* de Dumnezeu cu alte *înţelesuri* ale cuvintelor, cu înțelesuri *mai înalte* decât cele de faţă.

Mă bucur să amintesc cuvântul Sfântului Nicodim Aghioritul din *tăgăduirea* Sfântului Petru, acela despre *necesitatea smereniei*.

El spunea: „precum o carte întreagă de zerouri dacă am scrie – zerourile singure nu pot forma niciun număr ci numai dacă le-am adăuga şi cifre, ca de pildă 1, 2 sau 3, abia atunci ele capătă *valoare* şi alcătuiesc *un număr*, tot aşa şi cu *virtuţile*, dacă n-au alături *smerenia* sunt *simple zerouri* şi *nu valorează cine ştie ce*".

Dă-mi, Doamne, *să gândesc smerit* şi *să nu cuget pe cele care nu se cuvin*, căci Tu ştii *prostia* şi *slăbiciunea* mea!

Smerenia *dă valoare* faptelor noastre, pentru că ea *elogiază* ajutorul lui Dumnezeu, simţirea *conştientă* a *necesităţii* şi *valorii* lui pentru nevoinţă.

Uităm că suntem *păcătoşi*. Uităm *să-L lăudăm* pe Dumnezeu în tot locul şi în tot lucrul pe care îl facem.

Uităm că suntem *vinovaţi* cu multe păcate şi nu cerem *harul pocăinţei* de la Dumnezeu, ca Dumnezeu *să ne înveţe* şi *să ne ajute* să ne pocăim.

Sfântul Ioan Casian[34] spunea, că Sfântul Serapion i-a vorbit despre faptul, că lăcomia naşte desfrânarea, mânia – arghirofilia, tristeţea – lenea iar gloria deşartă – trufia. Una o naşte pe alta şi toate se ţin lanţ.

---

[34] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Casian.

Mănânci mult, îți aprinzi trupul. Te mânii pe cineva şi nu-l suporţi. Doreşti bani ca să scapi de cel pe care nu îl suporți sau doreşti o altă situaţie, una *privilegiată* în societate.

Te întristezi, nu mai doreşti să lucrezi şi cazi în patul lenei. Mânia te face să nu suporţi stricarea planurilor tale de înavuţire iar mâhnirea ce ţi-o provoacă aceasta te face *leneş* şi *guraliv*. *Blestemi* sau *vorbeşti de rău* pentru că nu ţi-au ieşit lucrurile aşa cum sperai tu.

În loc să spui: „Facă-se voia Ta, Doamne!" sau: „Iartă-mă, Dumnezeul meu!" sau: „Am greşit, miluieşte-mă!", tu îi învinovăţeşti pe alţii sau chiar purtarea de grijă a Bunului şi Milostivului Dumnezeu.

Laudele multe, pe care *le crezi* şi *le accepţi* cu inima şi care *te încântă* şi *te duc la o mare părere de sine* sunt treptele *trufiei*, treptele *decăderii*.

Vai mie, ticălosului! Eu sunt *cel mai vinovat* şi totuşi *mă înfumurez*. Strică, Doamne, trufia minţii mele şi smereşte sufletul meu, cel atât de netrebnic! Tu ştii toate, miluieşte-mă!

Slavă Ţie, pentru toate, Doamne şi-Ţi mulţumesc Ţie pentru toate! Iartă-mi multele mele păcate şi mă miluieşte.

Oamenii duhovniceşti cu dreaptă cugetare şi cu umilinţă şi cu iubire compătimitoare *dau speranţe de mântuire* ca nimeni alţii. Aceşti oameni sunt *rari* dar *cât de frumoşi*!

Un *bătrân Sfânt* trebuie *să fie* – sau *este* – şi *un copil nevinovat*. El poate să facă metanie unui tânăr sau unui copil şi să-i ceară aceluia *sfat* sau *iertare*. El poate *să se smerească* până într-atât încât să spună că e *cel mai din urmă dintre toţi* şi *să o arate şi cu fapta*.

Slavă Ţie, Doamne, Cel ce eşti Minunat întru Sfinţii Tăi!

*

Întăreşte, Doamne, slaba mea voinţă şi mă mântuieşte! Sunt slab. Uneori şi o muscă mă enervează iar o muncă mai mare mă face nerăbdător. Ce voi face în Iad?!

Cum voi răbda *chinul cel veşnic*, dacă *puţina durere* sau *puţinul zgomot* de aici nu-l suport?! Vai mie, celui zămislit în păcate! Amară e gheena! Amară e munca veşnică!

Sfântului Ioan Gură de Aur *vorbirea despre gheenă* îi era *dulce*. El ne sfătuieşte „ca şi când prânzim, şi când cinăm, şi când ne îmbăiem, şi pretutindeni să vorbim *pentru gheena*”[35], căci „pomenirea gheenei nu ne lasă *să cădem* în gheenă”[36].

Cine se uită la *chin*, aceluia *îi displace veselia* cea *nebună* a păcatului.

Cine nu iubeşte viciul, aceluia îi e *poftirea* cea de toate zilele şi nopţile *veselia cea netrecătoare* a Sfinţilor.

Cine se gândeşte că va fi *fără răspuns* la Judecată, *va iubi plânsul* şi *se va lepăda de râs*.

Dă-mi, Doamne, şi mie, după sfânta Ta voie, îndreptare din păcatele mele şi pocăinţă plină de umilinţă, căci sunt netrebnic şi păcătos! Stinge voia mea cea rea. Alungă *calea deşartă* de la mine. Întăreşte-mă pe *calea poruncilor* Tale şi mă luminează, pentru ca să fac voia Ta!

Ar trebui, când gândesc la Iad, să mă cutremur, să vărs lacrimi, să mă înfricoşez. Eu sunt *de piatră* în nesimţirea mea. Ce ticăloasă e *împietrirea* inimii! Vezi în toţi *pete* şi în tine nu vezi *iadul cel urât* şi *spurcat*, iadul faptelor tale celor rele!

Învaţă că toţi sunt *Sfinţi*, numai tu eşti *păcătos*! Învaţă că fără *îndelungă răbdare* nu te poţi *mântui*. Roagă-te neîncetat!

Casa mea are geamurile şi uşile sparte şi vrăjmaşii au jefuit-o. Casa sufletului meu e *părăsită* şi *sfărâmată*. Cine nu mă va plânge pe mine, ticălosul?! Lenea *mă stăpâneşte* şi mândria *mă domină*.

O, Doamne, ai milă de mine! Nu te uita la ruga mea *proastă* şi *nesimţită*, ci *mă miluieşte*!

Sfintele Moaşte te umplu de dulceaţa, curăţia, luminarea şi bucuria Duhului Sfânt. Ele îi alungă pe draci de la noi şi sting arşiţa patimilor din noi.

Facă-se voia Ta, Doamne, că Tu ştii *cum să mântuieşti* sufletul meu iar eu sunt netrebnic!

Satana vrea să îmi aducă *plictiseală* de cuvintele Tale, ajută-mă! Scoate din inima mea *amorţeala plină de lenevire*

---

[35] *Al doilea cuvânt despre Judecata de Apoi*.
[36] Ibidem.

pe care mi-o aduce vrăjmaşul! Scoate din mintea mea *răstălmăcirea trufaşă* a vorbelor Tale!

Eu sunt slab, miluieşte-mă! Fără de număr am greşit, miluieşte-mă! Ruşinea cea urâtă şi perversă, depărteaz-o de la mine!

Întăreşte-mă ca să fac voia Ta, cu inimă bună şi curată! Ajută-mă, Prea Bunule Doamne! Pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale şi ale tuturor Sfinţilor Tăi şi ale Sfinţilor Îngeri, miluieşte-mă pe mine, spurcatul!

*

Iubiţilor, singurul lucru pe care trebuie *să nu-l uităm* e acela de *a-I sluji* lui Dumnezeu şi de *a-L iubi pe El* şi de *a-I mulţumi* în orice clipă.

Dacă *nu-L uităm* pe Dumnezeu *ne câştigăm* sufletul şi dacă *ne câştigăm* sufletul *ne vom bucura* împreună cu Sfinţii în vecii vecilor.

Să nu credeţi gândul care vă spune, că *nu trebuie să citiţi* o anumită carte duhovnicească, sfântă, pentru că nu sunteţi *pregătiţi*! E *un gând al Satanei*. Luaţi cartea în mâini, fără îndoială şi rugăciunea în inimă şi rugaţi-vă Sfântului care a scris-o!

Asemănaţi-vă cu *un bou care trage la jug* şi care nu se uită la *biciul* şi la *arşiţa* Satanei, ci la *răsplata serii*, când Dreptul Judecător vă va da *dinarul* Împărăţiei Cerurilor (Mt. 20, 10).

Satana ştie că veţi avea *mult folos duhovnicesc* din acea carte şi tocmai de aceea *vă împiedică* să o citiţi.

Cum să vă facă rău *învăţătura dumnezeiască* a unui Sfânt?! Cum să vă facă rău *medicamentul* care vă ridică din *boala păcatului* şi din *slăbănogirea patimilor*?!

Citiţi cu smerenie şi vă veţi umple de binecuvântare dumnezeiască.

Citiţi cu umilinţă şi veţi naşte lacrimi şi mintea vi se va lumina, pentru că îşi va găsi sănătatea.

Spunea Dumnezeiescul Ioan Scărarul: „Cel ce cu adevărat *îşi dă seama* de păcatele ce le-a săvârşit şi se

pocăieşte, socoteşte *pierdută* orice zi în care *n-a plâns*, chiar de-ar fi făcut şi *lucruri bune* într-însa”[37].

O, cât *de departe* sunt de *adevărata pocăinţă*! O, miluieşte-mă şi pe mine, păcătosul, că sunt ca *o piatră moartă*, fără *durere* şi fără *lacrimi*!

Şi tot acesta spunea: „cele ce ni s-au întâmplat din *dumnezeiasca iconomie* nu ne stăpânesc *vreme îndelungată* ci *grabnic dispar*, pentru că Cel care *ne-a predat* păcatelor nu *îngăduie* să fim *stăpâniţi multă vreme* de către *demonul întristării*”[38].

Slavă Ţie, Iubitorule de oameni, Cel ce m-ai ridicat pe mine din Iad şi din umbra morţii!

Orice cădere e *pedeapsa* mândriei. Cădem, pentru că ne mândrim în inima noastră cu ceva anume. Smerenia ne face *bine* iar adâncul smereniei *cel mai mare bine*.

Un frate îmi vorbea despre *risipirea minţii* şi asemăna *gândul* cu *un peşte* prins în acul unei lansete. Când peştele vrea să scape, merge în *largul* grijilor şi al desfătărilor. Dar când e tras de pescar, prin concentrare, la rugăciune, e tras la limanul cel bun şi la liniştea cea fericită.

Gândul e ca *peştele*: întotdeauna *se zbate*. Când ajunge *să moară* pentru lumea asta el găseşte *odihnă multă* şi *se desfătează* întru ea.

Pescarul aduce înapoi peştele, cu ajutorul lansetei: adică cu ajutorul *fricii* sau *al iubirii de Dumnezeu*, după *vârsta duhovnicească* a fiecăruia.

Mintea smerită e *un pescar bun* şi ea prinde *peşti mari*, pentru că *cugetă smerit* despre sine şi dă mereu *slavă* lui Dumnezeu.

Acul lansetei e *conştiinţa păcatelor* sau *bucuria inimii* şi de aceea peştii sunt prinşi şi sunt graşi de umilinţă şi de slavoslovie.

Şi tot fratele acesta, cu minte înţeleaptă, îmi spunea mie, păcătosului şi neînţeleptului, cum că Dumnezeu e ca *un Zidar*, care acoperă găurile cu mistria.

Acolo unde trebuie puţină tencuială, Dumnezeu *acoperă* căderile şi neputinţele cu mila Sa cea mare şi prea bogată. Numai cu ajutorul Său, stă în picioare casa sufletului! O, Doamne, acoperă şi *găurile neînţelepţirii* mele şi mă miluieşte!

---

[37] Sfântul Ioan Scărarul, *Scara Raiului*, traducere de ÎPS Nicolae Corneanu, Ed. Amarcord, Timişoara, 1997, p. 233.
[38] Idem, p. 232.

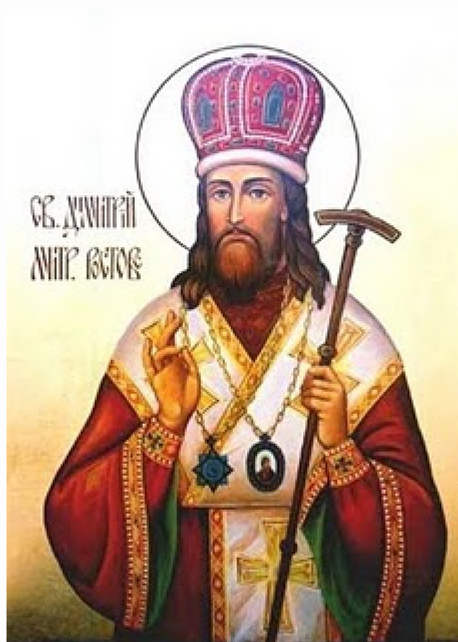
Cei care îi cinstesc pe Sfinţii lui Dumnezeu ştiu *cu câtă milă* sunt miluiţi.

Cei care se roagă *cu credinţă* şi *cu foc mare* sunt *auziţi* şi *miluiţi*.

Slavă Ţie, Doamne, Cel ce eşti Minunat întru Sfinţii Tăi!

Rugaţi-vă Sfinţilor lui Dumnezeu şi nu veţi pleca cu inima goală! Veţi primi pace, bucurie, întărire, izbăvire de ispite, de boli sufleteşti şi trupeşti.

Rugaţi-vă Prea Curatei Fecioare cu evlavie mare şi cu multă smerenie, căci ea este *bucuria* şi *nădejdea noastră cea nebiruită*.

Psaltirea Sfântului Dimitrie al Rostovului[39], închinată Sfintei Fecioare, e *o bucurie* şi *o dulceaţă* plină de pace. Ea îţi umple inima şi te înveseleşte duhovniceşte.

Prea Curată Doamnă, Marie, Împărăteasa cerului şi a pământului, nu mă uita şi pe mine păcătosul şi mă miluieşte!

*

Amară e Judecata pentru mine, păcătosul. Amară şi plină de chin, pentru că nu mi-am plâns păcatele şi nu m-am

39 A se vedea: http://orthodoxwiki.org/Dimitri_of_Rostov.

îndurerat pentru ele. O, Doamne, miluieşte şi viaţa mea, Prea Bunule Stăpâne!

Silirea pentru Împărăţia lui Dumnezeu e ca *o cursă de alergare*. Cine crede că şi cu lenevia ia *premiu*, nu primeşte *nimic*. Cine nu mai aleargă şi rămâne în urma celorlalți competitori e *descalificat*.

Cel care aleargă cu râvnă şi în timpul limită, acela ia *medalia de aur*: împreună petrecerea cu Sfinţii şi cu Drepţii Lui.

Trebuie să alergăm privind la Împărăţia lui Dumnezeu şi cât timp trăim. Viaţa aceasta e *stadionul* iar *premiul* se află după *trecerea liniei de sosire*, adică după *uşa morţii*.

O, Doamne, miluieşte pe robul Tău cel atât de nevrednic! Eu sunt *păcătos* dar la Tine mi-e *nădejdea*! Miluieşte-mă şi fă-mă viu! Dacă Tu mă vei milui, nimeni nu mă va scoate afară. Ajută neputinţei mele şi mă iartă, că mintea mea e *întunecată* iar eu sunt *slab* şi *nemernic*!

Dacă *ne-am judeca* pe noi, n-am mai fi *judecaţi* de Domnul. Dacă am fi *milostivi*, am *îmbrăca pe Hristos* cu iubirea noastră.

Gândurile Satanei sunt ca *o haită de lupi*: te atacă din toate părţile, pentru ca să te rupă, să te sfâşie, să-ţi zdruncine credinţa în Dumnezeu. Dacă nu chemăm pe Domnul în ajutorul nostru, suntem în primejdie. Numai El poate *alunga* lupii şi *îi poate face de ruşine*.

Uneori ne pot veni *gânduri de îndoială* în minte dar inima să *ne fie în pace*. Acelea sunt de la Satana.

Mustrările de conştiinţă aduse de Satana nu sunt pentru *păcate mari* şi *grele*, ci mai mult pentru *neglijenţe* şi *mici bâlbâieli* ale noastre. El seamănă *deznădejde* şi *mâhnire*. Pe când pocăinţa adevărată *înviază*, dă *nădejde de mântuire*, *întăreşte* şi *bucură*.

Să nu puneţi la inimă, iubiţilor, orice *înfricoşare*! Staţi *tari* şi *chemaţi pe Domnul*.

Tot ceea ce seamănă Satana e *minciună* şi dacă veţi răbda, veţi vedea acest lucru.

Să nu credeţi că *ştiţi ceva* fără luminarea lui Dumnezeu! Rugaţi-L pe Dumnezeu ca să vă lumineze mintea, inima, întreaga ființă atunci când citiţi, când ascultaţi cuvânt de folos, când vă rugaţi sau când vorbiţi, ca să nu se facă *voia voastră* ci *sfânta Lui voie*.

Sminteala, dacă nu *ucide*, atunci *îndurerează* şi *tulbură*. De aceea trebuie să fim atenţi în toate, ca să nu piară niciun suflet datorită *nepăsării* noastre.

Când simţiţi că *nu puteţi merge înainte*, îndrăzniţi în Domnul! El face *să cadă* obstacolele şi baricadele ridicate împotriva noastră. El ne face calea *lină*, dacă nu ne înfricoşăm şi nu dăm niciun pas înapoi ci, cu mintea la El, înaintăm, nădăjduind *în ajutorul Lui* şi nu *în noi*.

Slavă iubirii Tale, Doamne! Tu învingi teama şi moleşeala inimii mele şi mă tragi la Tine, pentru ca să mă bucur de mântuirea Ta. Mulţumesc Ţie, Doamne, pentru îndurarea Ta şi pentru că nu m-ai trecut cu vederea pe mine păcătosul, ci mi-ai arătat mila Ta şi bucuria învierii din moartea păcatelor.

Cât de minunat eşti Tu! Nimeni nu poate spune *măreţia* şi *slava* Ta. Tu ne acoperi pe noi cu bunătatea Ta, Mult Milostive Doamne!

Fiecare *ridicare* din păcate, fiecare *pocăinţă* e *o minune* a lui Dumnezeu cu noi, păcătoşii. El ne ridică de la *moarte* la *viaţă*. El ne *învie* din moartea păcatelor. Nu e *o minune*?! Nu e *o minune prea mare*?!

Minunea cea mai mare, care se face cu noi, azi şi se va face până la sfârşitul veacurilor, e *primirea Sfintelor Taine*.

Tu, *ţărâna*, primeşti în casa ta cea netrebnică pe *Dumnezeu*! În ieslea sufletului tău vine Împăratul cerului şi al pământului!

O, ce minune cu adevărat prea mare, *inexprimabilă*! Şi cât de *nevrednic* sunt, Doamne, Dumnezeul mântuirii mele!...

Mă împărtăşesc *cu nevrednicie* şi *osândă* mie însumi mănânc şi beau, *nesocotind* Sfintele Tale Taine. Nu mă *dezlipesc* de păcate şi totuşi *mă apropii*. Sunt păcătos, mare păcătos dar Tu ai venit să-i mântuieşti pe cei *păcătoşi* iar eu sunt *cel dintâi*.

Un frate simte, atunci când se împărtăşeşte, că *i se curăţesc buzele*. Bucuria şi veselia îl inundă. Bucuria, pacea şi veselia Sfântului Duh.

Devine *bun* şi *iertător ca un copil mic* iar ochii *i se luminează*. De multe ori spune: „O, ce liniştit sunt!…”. Sau: „Ce bucuros sunt!…”, nemaiştiind *cum* să-şi exprime bucuria.

Uneori simte că Hristos cel Dulce şi Bun îi *răneşte* inima dându-i să se umilească şi să se smerească şi *îl îndeamnă la pocăinţă*.

Ajută-mi, Doamne şi mă miluieşte! Ajută-mi să fiu *recunoscător* şi mulţumitor şi *întotdeauna iertător*.

Am citit despre faptul, că un urs a adus un fagure de miere pădurarilor, care i-au scos ghimpii groşi, care i se înfipseseră adânc în labele lui.

Un animal fără minte poate face *aşa ceva* din voia lui Dumnezeu, iar eu, *ce dezvinovăţire* am?! Niciuna, fraţii mei! Nu am nicio dezvinovăţire pentru *nesimţirea* şi *nepăsarea mea cea mare*.

Eu am mâini şi nu fac milostenie şi nici nu spăl pe cei neîngrijiţi şi orfani.

Eu am picioare şi nu merg cu evlavie la Sfintele Mănăstiri şi la Sfintele Biserici.

Eu am ochi şi nu văd pe cei care slujesc Domnului cu adevărat, pentru ca să le slujesc lor şi să ascult glasul lor, pentru ca să mă mântuiesc şi eu.

Ce fac cu urechile mele?! Ascult *sminteli* şi *fapte de ruşine*.

Ce fac cu gura mea?! O folosesc la *judecarea* fraţilor mei şi la *batjocorirea* lor.

Ce fac cu nasul meu?! Îl duc la *miasme drăceşti* şi la *întâlniri libertine*, unde nu se vorbeşte despre Dumnezeu, ci despre pofte şi gânduri nestăvilite şi perverse. Asta fac eu, păcătosul.

Socotesc timpul meu *prea uşor* şi nu iau aminte la suflet. Mintea îmi colindă pe unde vrea pentru că trezvie nu am. Lacrimi nu am. Mi-e sufletul sterp. Nu naşte inima mea *durere umilincioasă* şi nici nu *se smereşte*.

Se laudă şi cu ce *n-a făcut* ci doar *a auzit*. Se laudă cu *ce-a citit* dar *n-a lucrat*. Se laudă cu *oameni cunoscuţi* şi cu *lucruri*, fără folos însă.

O, amară va fi pentru mine Judecata Ta, Doamne! Mai înainte de sfârşit dă-mi să mă pocăiesc! Plouă, Iubitorule de oameni, şi în sufletul meu mântuirea Ta! Fără Tine sunt *mort*, eu păcătosul! *Nimic* sunt înaintea Ta, miluieşte-mă!

Câinele latră şi apără curtea dar el nu o apără *pentru sine*, ci pentru *stăpânul său*. El îl latră şi vrea să-l muşte pe oricine vrea să intre la stăpânul său. El îl latră şi pe duşman

şi pe prieten, până când vine stăpânul şi îl dă pe duşman afară din curte iar pe prieten îl opreşte la sine.

Conştiinţa noastră e *un câine care latră* şi *apără curtea inimii*. Dar el nu o apără *pentru sine*, ci *pentru Stăpânul său, Hristos*. El îl latră şi vrea să-l muşte pe Satana, gândurile lui cele rele. Dar nici gândurile bune nu le primeşte fără *îndelungă cercetare* a lor. Domnul, chemat în inimă, vine şi primeşte la El *gândul bun* iar pe cel vrăjmaş *îl izgoneşte* afară din inimă.

Câinele conştiinţei e mereu *treaz* şi *vigilent* şi nu lasă nimic *necercetat*.

O, Doamne, dă-mi şi mie *trezvie* şi *luminare* a minţii, ca să fac voia Ta şi să mă smeresc prin iubirea Ta!

Rugăciunea e *focul* care arde paiele câmpului minţii noastre. Ea e *apa* care spală *haina* sufletului. Ea întinde mâinile spre Dumnezeu şi nu le coboară până nu primeşte mila Sa. Ea face *curăţenie* în casa inimii. Ea spală *vasele* conştiinţei. Ea *lustruieşte pantofii* voinţei noastre celei drepte. Rugăciunea e *îndeletnicirea de fiecare clipă* a celui care nu vrea să rămână *afară* de Împărăţia lui Dumnezeu.

Preşedinţii de stat vor să fie văzuţi la manifestaţii şi în adunări publice, pe când Hristos, Împăratul cerului şi al pământului, ne cheamă în Sfânta Biserică, pentru ca să-L vedem şi să-L simţim *în mod tainic* şi *real în acelaşi timp*. Primii ne promit *o viaţă lejeră* şi *ieftină*, ne zugrăvesc *o viaţă strălucită*, fără să ne dea nimic *strălucit* şi *la nivelul spuselor lor*.

Hristos ne promite viaţa veşnică şi nu ne-o dă peste un anumit timp, ci *imediat* – dacă suntem *pregătiţi* – prin Sfintele Taine.

Primii, preşedinţii, ne dau altceva, alte lucruri şi nu *pe ei înşişi*. Hristos *Se dă pe Sine nouă* şi *cu noi Se uneşte* tainic şi de negrăit, umplându-ne inima şi sufletul, făcându-ne să nu mai dorim ceva din lumea aceasta.

Cu adevărat, cei care *se împărtăşesc cu vrednicie* nu mai doresc *altceva* în lumea asta, decât pe *Hristos*. El le este *de ajuns*. El îi umple cu *desfătarea* care este întru El, îi umple de bucurie şi de evlavie mare, de pace şi de lacrimi binecuvântate.

Cine n-a plâns *din dragoste de Dumnezeu*, nu ştie ce *dulceaţă* simte atunci sufletul. Inima e *sfâşiată* de dorul pentru Iisus şi lacrimile *o înseninează*, îi dă *să miroase frumos*, ca *un pământ bun după ploaie*.

*

De multe ori am greşit încrezându-mă în suspiciunile aduse de Satana, pentru că nu am cerut *luminarea* lui Dumnezeu pentru acele gânduri. Ceea ce nu simţim *din toată inima* să facem, bine ar fi *să nu încercăm să le facem*.

Nu fiţi cu *inimă vicleană*! Nu spuneţi una cu gura şi alta cu inima. Depărtaţi-vă de orice *pretenţie de stăpânire* asupra cuiva sau a ceva şi *fiţi fără griji* şi *în pace*.

Cel ce e *în pace cu Dumnezeu* înţelege cât de mult suferă cei care *trăiesc în păcate* şi *în necredinţă*. El suferă pentru ei şi se îndurerează şi se roagă pentru întoarcerea lor la Domnul.

Mare diferenţă e între *un om pocăit* şi *un om mândru* şi *dispreţuitor*. Mare minune s-a săvârşit cu primul şi mult stă al doilea împotriva *minunii milei* lui Iisus cu El.

Şi cel de-al doilea se poate *mântui*, dacă va renunţa la *înalta părere* ce o are despre el şi la *aroganţa* cu care îi tratează pe cei smeriţi, care merg regulat la Sfânta Biserică şi au o viaţă curată şi plină de evlavie binecuvântată.

Uneori doreşti ca să se mântuiască anumiţi *fraţi* iar ei *nu vor*. Ţi se rupe inima pentru ei iar ei te apostrofează în chip şi fel. Tu le vrei binele veşnic iar ei glumesc, fac şarade. Sunt nepăsători şi fac multe păcate, dar lor *nu le pasă*. Nu ştiu cât de mult *rău sufletesc* fac acelora care îi văd şi îi aud. O, dacă şi-ar da seama!

Mântuieşte, Doamne, pe fraţii mei şi nu-i uita pe ei! Dă-le să vadă lumina Ta şi să se lepede de întunericul necunoştinţei! Dă-le să Te iubească pe Tine şi să urască viaţa lor de mai înainte, căci la Tine îmi e *nădejdea mântuirii lor*!

Să nu uităm să fim *buni* şi *înţelegători cu toţi* şi *să ne rugăm pentru toţi*.

Rugăciunea *sfinţeşte*. Rugăciunea *întăreşte* şi *ne umple de milă* şi *iubire*.

Trebuie *să iertăm*! E porunca lui Dumnezeu. El ne iartă infinit mai mult. Trebuie *să iertăm* şi *să ne rugăm din inimă* pentru cei care ne-au îndurerat.

Dumnezeu vede inima noastră! Nu uitaţi asta niciodată! El *ne vede*, cum noi nici nu putem *înţelege*. El *ştie* tot ceea ce *simţim* şi *dorim* noi.

Daţi slavă lui Dumnezeu pentru toate şi răbdaţi în boli şi necazuri. El ne întăreşte! El ne dă să răbdăm! Facă-se voia Ta, Doamne!

*

Trebuie *să iubim* Sfânta Biserică Ortodoxă, fraţii mei, şi de ea nu trebuie *să ne îndepărtăm*, pentru că altfel ne îndepărtăm de Hristos Dumnezeu, de Prea Curata Lui Maică şi de toţi Sfinţii şi Îngerii, dacă fugim în altă parte după ajutor.

Nu există *alt ajutor*! Numai Sfânta Biserică Ortodoxă *te poate mântui*, pentru că ea e *Trupul lui Hristos* şi *porţile Iadului n-o pot birui*.

Sectele şi celelalte aşa-zise „religii" sunt *eczeme* şi *umflături* pe *un corp sănătos*. Nu pot decât *să ne rătăcească* acelea, pentru că ei înşişi sunt *rătăciţi* şi *umblă în întuneric*.

La ei nu vine harul Sfântului Duh, fapt pentru care *zac* ca morţii în morminte. Ei sunt *câini* şi *lupi* care latră şi urlă pentru că nu au *ce mânca* și nu pentru că *deţin adevărul*.

Cel care Îl cunoaşte pe Hristos nu vrea *să cucerească* lumea, ci *să se cucerească*. Vrea să se scoată definitiv de sub tirania diavolului, adică *să se curăţească* de păcate prin harul Sfântului Duh.

Ereticii şi păgânii vor *să cucerească* lumea din ambiţii deşarte şi nu pentru *a o mântui*. Lor nu le pasă de sufletele oamenilor!

Tocmai de aceea vin cu sintagmele lor drăceşti şi cu „ajutoare" externe şi nu *mântuitoare*. Ei nu vor *oameni noi* în Hristos, ci oameni *vechi*, mârşavi, linguşitori şi ipocriţi, care *să slugărească* diavolului şi nu lui Hristos Dumnezeu.

O, roadele lor sunt ca *ouăle clocite*! Pe dinafară par *bune* şi *cucernice*, dar pe dinăuntru sunt *pline de murdărie* şi *venin*.

Aşadar, nu-i ascultaţi decât pe preoţii lui Dumnezeu, pe cei care slujesc ca *buni* şi *adevăraţi păstori* în staulul Sfintei Biserici Ortodoxe! Ei ştiu voia lui Dumnezeu! După lumina lor să mergeţi, pentru că ei vă scot din întunericul

păcatelor, din pustiul lipsei de fapte bune şi mântuitoare şi vă duc la Hristos, Lumina lumii şi Viaţa voastră!

În mâinile lor sunteţi în siguranţă, pe când în mâinile falşilor *păstori* sunteţi în *mâinile Satanei*.

Fiecare sectă Îl urăşte pe Hristos, urăşte pe adevăratul Dumnezeu și adevăratul Lui cult.

Fiecare sectant are *o idee a sa* despre Dumnezeu şi cu ea se mândreşte dar nu trăieşte în Dumnezeu şi cu Dumnezeu.

Sectantul e ca săracul care se gândeşte că e *bogat*, când el stă pe o grămadă de gunoi şi nu are ce băga în gură.

Sunt atât de înşelaţi de Satana, încât cred că *pot înţelege oricum* şi *deplin* Sfânta Scriptură, considerând că Sfinţii şi Dumnezeieştii scriitori ai Sfintei Scripturi sunt ca şi ei: cu toate păcatele şi neajunsurile lor.

Ce nu le convine, neagă. Tot ce *nu ştiu* spun că *ştiu* şi vorbesc despre ceea ce *nici nu pot atinge* – atâta timp cât stau în afara Sfintei Biserici Ortodoxe – ca de *ceva atins* şi *împlinit* în viaţa lor.

Unii se cred „mântuiţi" de acum, deşi au o viaţă mai rea decât a oricărui păcătos al Sfintei Biserici Ortodoxe. Pentru că creştinul ortodox se poate *pocăi* dacă greşeşte. Dar aceştia, oricât ar greşi, ei se consideră tot „mântuiţi".

O, cum arată prin faptele lor că sunt *fiii diavolului*! Diavolul nu poate vedea *binele* şi *sfinţenia*. Aşa şi ei: nu pot cunoaşte pe *adevăraţii slujitori* ai lui Dumnezeu, care trăiesc în harul Său. Ei sunt mai orbi decât orbii şi mai surzi decât toţi surzii, pentru că nu văd Lumina şi nu acceptă Adevărul.

Deşi Sfânta Scriptură aparţine *numai* Sfintei Biserici Ortodoxe şi numai Sfinţii Părinţi sunt *autoritatea supremă* a interpretării ei, sectanţii neagă Sfânta Biserică Ortodoxă tocmai cu ce îi *aparţine de drept*: adică cu Sfânta Scriptură.

E ca şi cum un străin s-ar folosi de fiul unei femei pentru ca să-i nege acestuia propria lui *mamă*. E ca şi cum un american s-ar folosi de un român, ca să nege faptul că România există ca *ţară* pe pământ.

Vedeţi singuri cât de *neghiobi* sunt, cât de *proşti*, tocmai pentru că diavolul e *prost* şi *viclean*.

Hulesc pe Prea Curata Stăpână nu pentru că *o înţeleg*, ci pentru că nici nu pot înţelege, fără harul Duhului Sfânt, nici măcar o minune a ei, fără să mai vorbesc de sfinţenia şi curăţia ei desăvârşite.

Cum îi puteţi asculta, iubiţilor?! Cum puteţi asculta asemenea *hule*, de care şi natura neînsufleţită *se îngrozeşte*?!

O numesc „femeie normală” – ce *jignire cutremurătoare* – şi ea L-a născut pe Fiul lui Dumnezeu!

Nu vedeţi cât de *nebuni* sunt?! Dacă Prea Curata e o „femeie oarecare”, atunci, după scrântita lor minte, Fiul lui Dumnezeu, Care Se întrupează din fecioreştile ei sângiuiri e şi El – tot după mintea lor *tâmpită*, deşi nu o spun *pe faţă* – un „Dumnezeu oarecare”. Și, ca urmare, ei nu sunt unii *oarecare* din Iad, ci *foarte chinuiţi*.

Prea Curata e numită de Sfinţii Părinţi cu multe numiri şi nume dumnezeieşti, e mult lăudată şi prea fericită de aceştia, care s-au minunat şi s-au bucurat dumnezeieşte de înţelegerea şi harurile şi darurile ei cele prea alese şi veşnice, iar aceşti întunecaţi neagă tot, ei, care din bezna lor, nu pot vedea nici măcar o secundă măreţia Împărătesei cerului şi a pământului, care stă de-a dreapta Fiului lui Dumnezeu în haină aurită şi prea înfrumuseţată.

Când aud de *eretici* şi *păgâni* aud de oameni care parcă *n-ar exista*, aud de oameni care sunt *în afara gândirii celei drepte* şi *a vieţii dumnezeieşti* şi aud de oameni care *calcă în picioare* pe Dumnezeul lor şi Sfânta Lui Cruce, care îşi bat joc de iubirea şi mila Lui cea nemărginită şi dispreţuiesc, cu infatuare, sfântul Lui sânge, care a curs pe lemnul Sfintei Cruci şi pe pământul din care a fost făcut primul om pentru mântuirea şi sfinţirea lor.

Aceşti oameni sunt *vrednici de plâns* şi *de compătimire*!

Nu compătimim pe orbii, care se chinuie să ajungă acasă?! Cu siguranţă! Aşa şi pe aceştia trebuie să-i vedem ca pe nişte fraţi, care *vor să-şi facă rău singuri*, ca pe nişte fraţi *rătăciţi* şi *orbiți de propria lor necredinţă*, care ne sunt *duşmani* pentru că îşi sunt lor înşişi *duşmani*, duşmani *de moarte*.

Prea Curată Stăpână, acoperă şi păzeşte pe robii Tăi şi închide gurile hulitorilor! Închide gurile necredincioşilor şi le deschide pe ale credincioşilor, ca să te laude pe tine şi ție să ți se închine, că tu eşti Apărătoarea şi Stăpâna noastră în veci!

*

Sufletul nostru trebuie văzut după Sfânta Spovedanie ca *o cămaşă albă*, *imaculată*. Dar pe această cămaşă nepătată apare imediat o pată mică, o pată care nu pare *mare*...însă cămaşa nu mai e de *un alb imaculat*.

Numim această *pată mică* un păcat „mic" şi mulţi îl tratăm cu indiferenţă. Dar el, acest păcat „mic", nu e „mic", dacă cămaşa nu mai e *imaculată* ca înainte. Dacă pe geamul ochelarilor a apărut *o mică pată*, vizibilitatea nu mai e *foarte bună*, ci *deteriorată*.

Mai apare încă *o mică pată* şi alte *mici pete* şi murdăria începe să fie *evidentă*.

Ne văd toţi cu care ne întâlnim că avem cămaşa pătată. Ne văd toţi Sfinţii şi toate Puterile cereşti că ne-am murdărit din nou. Ne vede Hristos şi Prea Curata Stăpână că avem cămaşa din nou *nespălată*.

O, păcatul numit „mare" e *o realitate evidentă*, aidoma *murdăriei* pe care o produce o călimară de cernală aruncată pe propria ta cămașă albă, pe care abia ai îmbrăcat-o! El se vede *de la distanţă*! Dar dacă păcatul „mic" nu se vede decât *de mai de aproape* nu înseamnă că el *nu există*.

Trebuie să mărturisim *tot ceea ce facem rău*, tot ceea ce *gândim* şi *simţim rău*, fără *să categorisim* păcatele în *mici* sau *mari*!

Ne trebuie pocăinţă şi mărturisire sinceră, durere şi plângere, inimă străpunsă şi umilită.

Când te doare măseaua sâcâietor de mult nu te mai uiţi la cât de *mult* sau *puțin* e cariată, ci vrei să *o extragi* sau *să scapi de durere* cât mai repede.

Cel care se mărturiseşte la preotul duhovnic vrea *să scape de durerea de acum* dar şi de *cea veşnică* şi nu se mai uită la *cât de ruşinoase*, *mari* şi *multe* sunt păcatele lui. El se uită la *ce vindecă*, nu la ce nu e *important*.

Dumnezeu ne iartă prin preoţii Săi. El ne iartă prin gura şi mâna lor. De aceea trebuie să-i cinstim şi să-i preţuim şi să-i iubim şi prezenţa lor să ne bucure întotdeauna, pentru că ei *ne vindecă*, ei *ne spală* rănile, ei *ne duc pe braţe* la Hristos, la Marele Păstor al păstorilor.

O, Sfânta Biserică Ortodoxă e *lumina* acestei lumi, singura *insulă mântuitoare* a celor ce înoată spre viaţa veşnică şi numai în ea suntem *în siguranţă*!

Dă-ne, Doamne, să iubim Sfânta Ta Biserică şi Ţie să-Ţi slujim cu credinţă! Dă-ne să înţelegem iubirea Ta şi

voia Ta cea sfântă, comoara care ne mântuie de lumea aceasta, de păcat şi de diavol!

Am citit la un Părinte duhovnicesc, care a trecut la Domnul acum câtva timp, comparaţia următoare, cum că *viaţa duhovnicească* se dezvoltă pe nesimţite în om ca în *oul pus sub cloşcă*, fără să se vadă nimic *din afară*, ci numai *dinăuntru*.

Viaţa *nouă*, cea *întru Hristos*, e ou pus sub aripile iubirii Sale. Pe afară, oamenii nu văd multe *schimbări*, decât, poate, *râvna* şi *fierbinţeala iubirii* şi *a tăriei noastre*. Însă, pe dinăuntru, *o pasăre* se naşte *spre viaţa veşnică*.

Oul e tare pe dinafară şi nu lasă ochiul să privească înăuntru. Dar dacă ai *ureche bună*, poţi auzi *freamătul vieţii* care vrea *să zboare* spre cer.

Ochiul duhovnicesc poate intui iubirea pentru Dumnezeu din alții. El poate vedea *prăpastia* smereniei, umilinţa lepădării de sine, necăutarea slavei de la oameni, *taina* insultării şi pedepsirii de sine, cât şi pe aceea a răbdării tuturor necazurilor cu bucurie şi mulţumire.

Urechea duhovnicească poate simţi *izvorul cel viu* din sufletul curat, *clipocitul* şi *clinchetul cristalin* al sfaturilor mântuitoare, *avântul inimii pline de dor* şi de *adoraţie dumnezeiască*.

Oul nu e chiar atât de *netransparent* pe cât pare, pentru aceia care se pun, smeriţi şi umiliţi, sub aceeaşi *aripă* iubitoare a lui Hristos.

Ouăle se sparg în clipa morţii şi pasările/sufletele noastre zboară în lăcaşurile cereşti.

Tocmai de aceea: „Cine-mi va da mie aripi *ca ale porumbelului* ca să zbor la cer?” (Ps. 54, 6). „Cine-mi va da *aripile curăţiei*?”, se întreabă Profetul.

*

Să nu vă *înfricoşaţi* de Sfinţi şi de Sfintele lor Icoane şi de Sfintele Moaşte! Acestea sunt gânduri ale Satanei.

Când vă e frică de o Sfântă Icoană, de Sfinte Moaşte sau de adevărurile unei cărţi sfinte, rugaţi-vă cu tărie şi cu credinţă Sfântului aceluia ca să vă miluiască şi să alunge această *înceţoşare a minţii* adusă de cel viclean.

Domnul vă va milui pentru rugăciunile Sfântului aceluia! Aveţi credinţă puternică şi veţi vedea aceasta!

Satana vrea să vă *neliniştească* pentru că vă vede *râvna* şi *iubirea* voastră. El aduce *frici fără temelii reale* şi *păcate închipuite*, cât şi *stări de viciu*, fără ca ele *să existe în mod real* sau *exagerează consecinţele lor*, pentru ca să nu ne punem *încrederea cu totul* în mila lui Dumnezeu prin pocăinţă şi să stăm într-o stare de *agitaţie* şi *nelinişte permanentă*.

Agitaţia fără substrat, frica care pare „fără ieşire", teroarea morbidă a conştiinţei, frica plină de năluciri din noapte şi zi nu sunt semne ale *pocăinţei adevărate* ci ale *înrâuririi drăceşti* asupra noastră.

Rugăciunea *linişteşte* inima şi *o împacă* dacă exersează *răbdarea îndelungă*.

Dacă încerci *să ţii mintea la cuvintele rugăciunii*, atunci z*boară* nălucirile şi ideile mari pe care ni le facem despre noi.

Pentru că mintea *rătăceşte*, tocmai de aceea *îşi arogă* multe titluri.

Cel care munceşte cu credinţă bună, cade sleit de puteri şi îşi cunoaşte slăbiciunea. La fel stă treaba şi cu cel care încearcă *să se roage cu adevărat*.

Însă cel care colindă mult cu mintea crede că *se roagă*, când el *preadesfrânează cu gândul*, adică se gândește la tot felul de lucruri și nu se dezbară de orice imagine, pentru ca *să stea gol* de sine și de cele ale lumii, în rugăciune și pocăință, în fața lui Dumnezeu.

Doamne, iartă-mă! Eu sunt care fac aşa, fără frică şi ruşine, căci Tu *vezi* şi *ştii toate*! Miluieşte-mă şi mă iartă, Prea Sfinte Doamne!

*

„Nu mai sunt *vrednic*" al fiului risipitor, care vine acasă pocăit şi se mărturiseşte Tatălui ceresc, îl simt din plin şi reprezintă finalul vieţii mele, ultimul cuvânt pe care îl pot spune.

„Nu mai sunt *vrednic*", Doamne, de nimic, deşi Tu îmi dai în fiecare zi *bunătăţi* şi *bucurii neaşteptate* şi *negrăite*!

Cred că-l *simt* dar încă *nu-l simt cu totul*. Acest cuvânt e expresia vieţii trăite fără Dumnezeu, e expresia durerii care vine *la urmă*, a conştientizării a ceea ce *ne lipsește* în mod esențial.

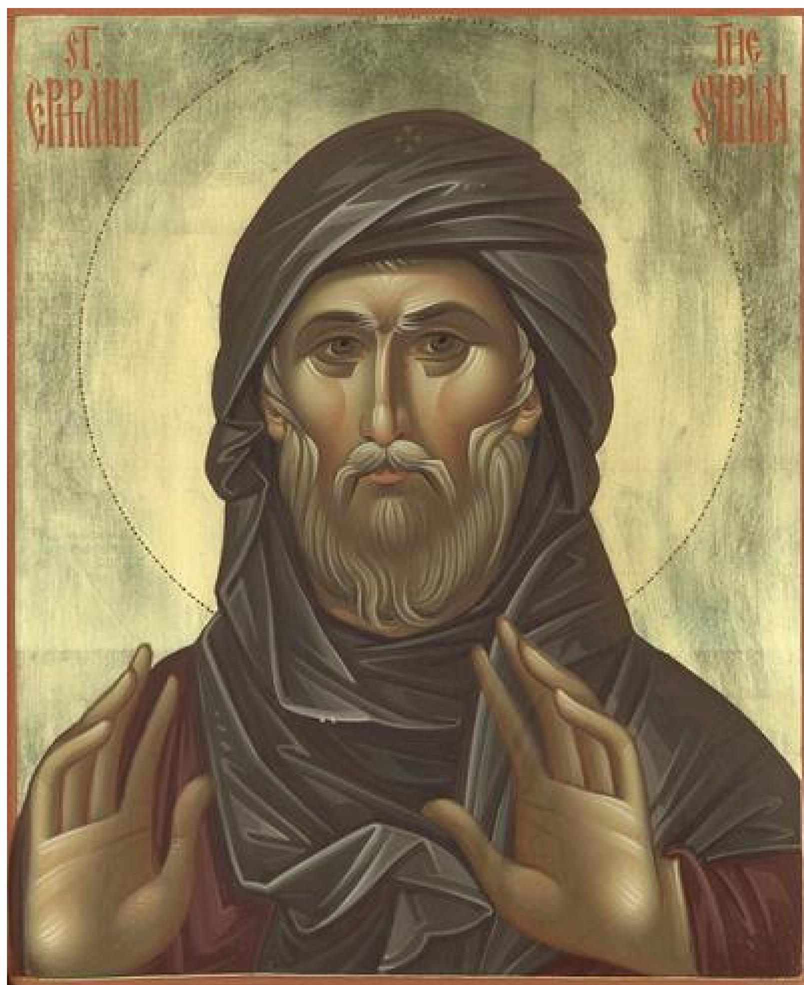
Simt că sunt *gol*. Simt că sunt *netrebnic*. Simt că n-am făcut *nimic bun* şi, din cauza învârtoşării inimii mele, nu pot plânge.

O, cât de greu am căzut! Iadul îmi *zâmbeşte* cu răutate iar eu sunt *pierdut*. Sunt ca *un animal încolţit* de câinii vânătorului. Aştept moartea deşi o uit. Mă *cutremur* de răspunsul Judecăţii deşi sunt *nepăsător*. O, fraţii mei, mai ticălos decât toţi am ajuns!

Domnul mă cheamă să fac voia Lui iar eu îngrop talantul şi apoi răspund cu neruşinare şi îndrăzneală nesocotită. O, dacă mi-aş vedea păcatele mele!

Îl judec pe aproapele meu, adică mă cred *mai bun* decât el, când eu sunt *mai rău* decât el.

Dacă *l-aş iubi*, l-aş *ierta*, dar eu *nu-l iert*. Oricine iartă *iubeşte*. Eu *nu iubesc* şi sunt *mai rău ca toţi*.

Rugăciunile Sfântului Efrem Sirul[40], cele de pocăinţă, duc la umilinţă şi zdrobire de inimă. Sunt ca *un ciocan* care sparge *munţii* pe care îi avem crescuţi în inimi. Mare folos dobândesc cei care se roagă cu ele, mai ales cei cu voinţă slabă şi îndărătnică, ca mine, nenorocitul.

Eu *nu mă rog* pentru că *nu ştiu să mă rog*. Doamne, *învaţă-mă să mă rog*! Numai Tu ştii *cum trebuie să mă rog*. Tu ştii ce trebuie *să simt* şi *să fac*. Învaţă-mă Tu, Iubitorule de oameni!

Copiii care merg la şcoală, dacă *nu se supun* profesorilor şi nu învaţă *cu adevărat* ceea ce ei le spun, au *o părută ştiinţă,* pentru că *gândesc cu erori* de multe ori. La fel e şi cu omul care vine la Dumnezeu: trebuie *să creadă cu totul* pe duhovnicul sau povăţuitorul lui duhovnicesc, pentru că el ştie, din experienţă şi din viaţa şi sfaturile Sfinţilor Părinţi, ceea ce trebuie să facă, să creadă şi să ştie acesta.

Nu cunosc, din cauza păcatelor mele, pe *păstorii cei buni* şi *sfinţi* şi de care *însetează* sufletul meu. Poate sunt *mulţi* dar pe aceștia eu *nu-i ştiu*...

Iartă-mă, Doamne şi *mă îndrumă* la aceştia! Schimbă viaţa mea şi dă-mi *să fac ascultare*, Prea Sfinte Doamne, că nu e nimic de capul meu!

Fiul cel risipitor se întoarce acasă şi spune: „nu mai sunt vrednic”. Dacă am privi în fiinţa noastră *ascunsă* am spune la fel.

„Nu mai sunt vrednic”, pentru că *m-am netrebnicit*. M-am vândut Iadului dorind roşcovele dracilor. Câtă nepăsare la mine! Câtă nesimţire!

Când ne vedem sufletul – luminaţi de Duhul Sfânt – rămânem *fără glas*. Atât *de mare* e netrebnicia noastră.

Şi Domnul ne iartă mereu, dacă ne întoarcem la El! El uită tot, pentru că ne iubeşte ca un Dumnezeu: în mod desăvârşit!

Păcatul e *peretele gros* care *opreşte* mila lui Dumnezeu. Păcatul e *amărăciunea* pe care o primim în locul *dulceţii cereşti*.

Doamne, miluieşte-ne şi ne iartă nouă, păcătoşilor!

Păcatele neştiinţei mele sunt *multe* şi *grele*. O, dă-mi să mă tângui şi să plâng pentru ele!

O, cât de înfricoşată e Judecata Ta, Doamne! Tu mă vei judeca şi mă vei lipsi de Rai din cauza *nesimţirii* mele.

---

[40] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Efrem_Sirul.

În Iad mă vei arunca, pentru că n-am făcut *cele drepte* şi *bine plăcute* Ţie. N-am vrut să mă *nevoiesc*, ci am fost leneş! Tu aşteptai să mă pocăiesc iar eu pierdeam timpul cu deşertăciuni şi vicleşuguri.

Stăteam împreună cu necredincioşii şi auzeam prostiile şi nebuniile lor şi cuvintele Dumnezeieştilor Părinţi le socoteam *de neîmplinit* şi *grele*, pentru că eram *leneş*.

Veneam la Sfânta Biserică cu ranchiună în inimă. Nu îi iertam pe cei care îmi greşeau. Eram nemilostiv, preadesfrânat, iute la mânie, osânditor şi ocărâtor pe nedrept, pentru că *judecam* pe fratele meu.

O, rugaţi-vă pentru mine, iubiţii mei fraţi şi nu-mi urmaţi *exemplul rău*! Eu *mă chinuiesc amarnic* pentru păcatele mele!

Aşa vom zice cu toţii de nu ne vom pocăi! Aşa vom suspina veşnic. Dacă ne-am da seama la cât de mult *rău* aduce păcatul, n-am mai păcătui niciodată. Nici măcar n-am vrea să auzim, nici chiar pentru o secundă, de această *mare decădere*. Am suspina mereu şi am plânge cerând iertare.

Fericiţi sunt cei care se roagă Prea Curatei Stăpâne! Ea îi ajută pe cei păcătoşi şi lipsiţi de sprijin. Ea e grabnică ajutătoare a celor din primejdii, necazuri şi ispite. O, Prea Sfântă Doamnă, nu îl uita pe robul tău niciodată şi mă miluieşte.

*

În ziua de 10 august, în viaţa Sfântului Arhidiacon Laurenţiu, stau scrise următoarele:

„Când s-a împlinit sorocul, Laurenţiu a venit înaintea împăratului, aducând, în căruţe, mulţime de săraci, orbi, şchiopi, muţi, văduve şi orfani, care trăiau din *milosteniile Bisericii*. Şi arătându-i pe aceştia, a zis împăratului: „Iată *comorile de mult preţ* ale Bisericii noastre, *avuţii* pe care furii nu le fură şi rugina nu le strică şi care vor preţui *mai mult* în faţa Dreptului Judecător”[41].

[41] *Cf. Proloage*, vol. II, diortosite şi îmbogăţite de Arhim. Dr. Benedict Ghiuş şi tipărite prin strădainţa şi osteneala şi cu studiul introductiv şi binecuvântarea ÎPS Dr. Nestor Vornicescu, mitropolitul Olteniei, Ed. Bunavestire, Bacău, 1999, p. 961.

Ce *minunat* răspuns! Sfânta Biserică *îşi ocroteşte* şi *hrăneşte* fiii şi ei sunt *comoara ei nejefuită*.

Împăratul căuta bogăţiile acestei lumi trecătoare, pe când Sfântul Laurenţiu îi arată pe cele care nu trec: *milosteniile*.

Milostenia e *iubirea pentru Hristos*. Dacă nu-L iubeşti pe Hristos nu poţi fi milostiv, pentru că sunt *milostivi* aceia care iubesc *fără diferenţieri*, ca şi Hristos Dumnezeu.

Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, S-a Întrupat şi S-a făcut om, Dumnezeu şi om, ca să-i mântuiască pe toţi, fără deosebire.

De aceea, cel milostiv nu se uită la *cine e* cel care cere, ci dă, după cât are, celui care cere.

Cel care cere *întinde mâna* iar cel milostiv *îşi deschide inima* şi *braţele* şi *dă* fratelui său. Dă fratelui, pentru că-L iubeşte pe Cel care ne iubeşte pe toţi cu iubire negrăită. Dă fratelui şi dă, în același timp, Celui Atotmilostiv.

O, eu sunt *cel mai nemilostiv* om! Inima mea stricată de patimi e *nemilostivă*. Dă-mi, Doamne, inimă milostivă ca să mă mântuiesc şi eu.

Calist Monahul, în rugăciunea a doua către Născătoarea de Dumnezeu, din *Apanthisma* Sfântului Nicodim Aghioritul, spune că Domnul Hristos, când Prea Curata face „rugăciuni pentru cei *obosiţi de păcate*”, „*Se bucură* şi *Se veseleşte*” [42].

„Obosit de păcate” arată *starea mea*, a păcătosului. De aceea m-am oprit la aceste cuvinte.

Sunt *obosit* de atâtea fărădelegi şi sunt *slăbănogit foarte mult* şi tot nu *o rup definitiv* cu răul.

Păcatul te *oboseşte*, te face *greu*. Sufletul îmi e ca *un prunc mort*, care cere să primească din viaţa lui Dumnezeu.

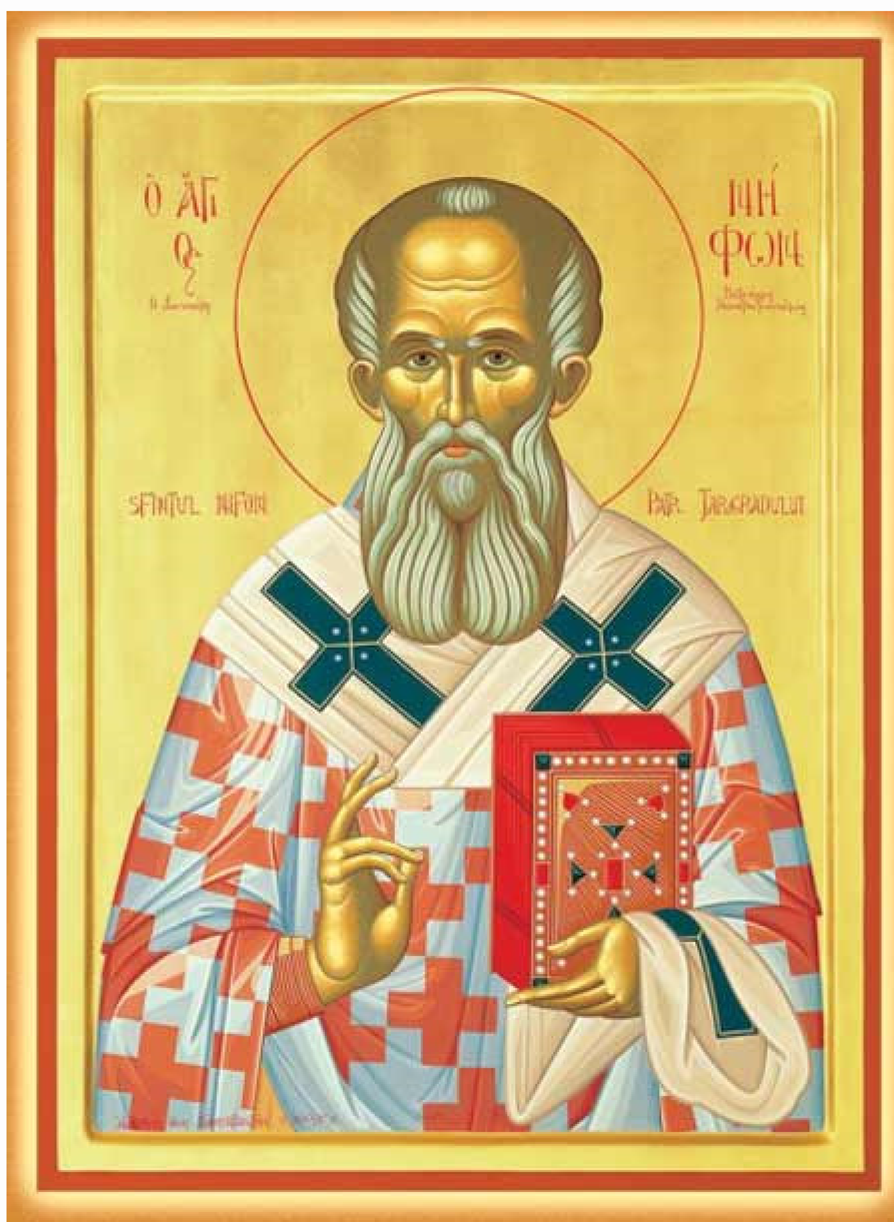
O, *sunt foarte păcătos*! Sunt *atât de păcătos* încât nici nu ştiu *cât de păcătos sunt*. De aceea spun mereu: *sunt foarte păcătos*.

Diavolul vrea *să mă înghită*. Îmi aduce gânduri din Sodoma şi Gomora şi vrea *să mă uit înapoi*. Vrea să las din mână *plugul nevoinţei* şi să redevin *fiu risipitor*. Multe sunt ispitele diavolului şi fără ajutorul Prea Curatei Stăpâne aş fi

---

[42] Sfântul Nicodim Aghioritul, *Apanthisma*, cu binecuvântarea PS Galaction al Alexandriei şi al Teleormanului, Ed. Sofia / Mănăstirea Petru Vodă, Bucureşti, 1999, pag. 115.

ca *o frunză ruptă din copac*, care poate fi *spulberată* oriunde.

Începe *ziua de prăznuire* a Sfântului Ierarh Nifon, patriarhul Constantinopolului[43] şi tare aş fi vrut să fiu la Craiova, pentru ca *să-i sărut* Sfintele sale Moaşte şi *să mă rog lui* tocmai lângă ele.

Sfinte Ierarhe Nifon, nu mă uita şi pe mine, ticălosul şi din patimile mele *cele de ocară* şi *ticăloase* mă scoate, ca dintr-un *cuptor de foc* al *Babilonului drăcesc*.

---

[43] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/august/august11.htm.

Un frate, închinându-se la racla Sfântului Ierarh, a simţit *miros duhovnicesc preafrumos* liniştindu-i sufletul şi gustând cu sufletul său odihna lui s-a bucurat dumnezeieşte.

Miluieşte-mă, Doamne, şi pe mine, ticălosul, pentru rugăciunile Sfântului Ierarh Nifon, lumina întregii Ortodoxii!

*

O, vai mie, ticălosului! Gândul *mă minte* – gândul care *mă trimite la păcat* – iar păcatul – *uşor prin plăcere* dar *greu prin consecinţe* – mă afundă *în groapa deznădăjduirii*.

Mă întorc ca porcul la murdăria mea. Mă ascund de privirile oamenilor pentru a păcătui *în ascuns*, adică *mai greu* şi *mai fără frică* de Dumnezeu.

Sunt laş şi fricos. Ceea ce mă *stăpâneşte*, mă *conduce*. Ruşinea feţei e partea mea.

Dacă m-ar întreba cineva *ce fac cu adevărat* i-aş răspunde: păcate, păcate multe şi grele, mai grele decât orice greutate.

Păcatul *te sărăceşte* iar eu sunt *sărac*. Prin patimile mele am cheltuit toată averea mea de la Tatăl ceresc. M-am făcut din *fiu al Împărăţiei* un *fiu risipitor*.

O, Iubitorule de oameni! Cu toate că sunt vinovat şi cu totul ticălos, Tu mă chemi înapoi. Nu vrei ca să fiu înghiţit pe veci de Satana. Iubirea Ta nu doreşte aceasta.

Pofta mea cea rea m-a *îndepărtat* de Tine dar iubirea Ta *mă chemă înapoi*. Acest gând e *ca un soare* pentru mine.

Eu sunt *în întuneric* dar acest gând – al iubirii Tale – mă ridică la viaţă, la lumină.

Slavă Ţie, Iubitorule de oameni, care îi miluieşti şi îi ierţi pe cei păcătoşi!

*

Doamne, Cel ce ştii *neputinţa mea* şi *alunecările mele în păcate*, iartă-mă pe mine după mare mila Ta şi nu mi le socoti mie la înfricoşătoarea Ta Judecată, că ele au covârşit capul meu, şi mă miluieşte.

*

Doamne Iisuse, Cel ce ştii ticăloşia mea, miluieşte-mă! Zdrobeşte inima mea şi smereşte-o, încălzeşte-o cu iubirea Ta şi o luminează. Fă-o pe ea *bucuroasă* şi alungă tristeţea ei, care vine din multe păcate.

Astăzi am greşit rău înaintea Ta. Astăzi am devenit cu totul bucurie dracilor şi întristare cerului.

O, Doamne, la cine *să scap*, dacă nu *la Tine*? Cui *să spun* inima mea, decât Ţie, Dumnezeului meu?

La Tine vin şi pe Tine Te rog: alungă întristarea de la mine şi păcatele mele cele mari şi înfricoşătoare iartă-le.

Alungă de la mine duhul cel rău şi de meşteşugirile lui cele viclene scapă-mă. Iartă-mă, Doamne! Am greşit, dar la Tine vin şi-Ţi cer: facă-se voia Ta cea sfântă şi întru mine, preadesfrânatul!

*

„Toată *slava* fiicei împăratului – adică a Prea Curatei Fecioare – este *înăuntru*” ei, în sufletul şi fiinţa ei (Ps. 44, 15).

Ea este *Fiica cea prea iubită* a Tatălui ceresc, care a născut cu trup pe Dumnezeu Fiul, fiind plină de Duhul Sfânt.

Slava ei e *sfinţenia* ei. Slava ei e aceea că e *Născătoare de Dumnezeu*. Slava ei e Fiul ei Cel prea iubit, Care S-a născut din fecioreştile ei sângiuiri mai presus de fire, lăsând fecioria ei nestricată.

Slava ei e *înăuntru* şi acolo trebuie să fie şi *slava noastră*.

Nu trebuie să-L căutăm pe Dumnezeu *în afară*, ci *în lăuntrul nostru*. Aici vine harul Duhului Sfânt, pe care Îl chemăm *să vină* la noi.

*

„Au rătăcit în minciunile lor” (Amos 2, 4), pentru că falsele gânduri despre Dumnezeu şi om şi lucruri sunt *o rătăcire* de la adevăr, o socotire a *minciunii* drept *adevăr*.

Când umbli trăind *o viaţă mincinoasă* şi *plină de necredinţă* nu faci altceva decât *să rătăceşti*. Minciuna şi viaţa mincinoasă sunt *o alunecare în păcat*.

Oamenii care *rătăcesc de la adevăr* sunt *oamenii minciunii*, oamenii care propovăduiesc minciuna pentru că au crezut *insinuările dracilor* din inima şi mintea lor.

Patima e *o durere vie*, ceva *în afara firii*.

Patima e *un foc drăcesc* aruncat în trup sau *un ulei al Satanei* ce *s-a prelins în inimă* şi *ne stăpâneşte*.

Patimile *ne învăluie* şi vor *să ne scufunde*.

De aceea, cine rătăceşte, *rătăceşte în minciună*.

Cine trăieşte *întru adevăr* e pe *cale dreaptă*, e *împreună cu Hristos*. Cine e împreună cu Hristos nu suportă *gândurile Satanei*, după cum un om sensibil nu suportă *murdăria mare*.

O, eu rătăcesc în patimi multe! Miluieşte-mă, Dumnezeule, ca să mă mântuiesc şi eu!

Cine se leapădă de *gândirea drea*ptă, fără doar şi poate, e *înşelat* de Satana.

Malahia[44] şi sodomia[45] sunt patimi *împotriva firii*. Cine e *stăpânit* de ele, acela *luptă* împotriva firii.

Însă, în esență, toate patimile sunt *împotriva firii*, pentru că *ne desfigurează* interior.

Ele intră în trupul şi în sufletul nostru ca *o molimă*, ca *o pecingine*, ca petrolul care se scurge în mare. Ele ucid orice *gând bun*, orice *dorinţă curată*.

Patimile sunt *boli nevindecate*. Cu ele trebuie să mergi la Hristos, la Doctorul sufletelor şi al trupurilor.

Hristos e *sănătatea* celor bolnavi.

Cine aruncă de la el Sfintele Taine, aruncă ultima *frânghie* de care se poate ţine pentru ca să nu alunece în *groapa fără fund*, care îi stă sub picioare.

O, prea puţini *mai doresc* azi pe Hristos!

Preoţii lui Dumnezeu îi cheamă pe oameni la *împărtăşirea cu Hristos* şi nimeni nu mai spune: „Prezent!”. Sau spun *prea rar* şi *prea puţini*. S-a *răcit* dragostea creştinilor!

---

[44] Masturbarea.
[45] Sexul anal între doi bărbați.

Diavolul, chiar dacă nu e *dorit*, e *acceptat* de noi. Pe când Hristos e *chemat prea puţin* şi *dorit şi mai puţin*, chiar dacă e *pomenit mereu*. Îl lăudăm prea mult *cu gura* şi prea puţin *cu inima*. Și când îl lauzi pe cineva prea mult *cu gura*, cu inima eşti *indiferent* faţă de el.

Hristos Domnul vrea *să ne dea* iubirea Lui şi noi ne gândim la *posturi mari*, la *nevoinţă covârşitoare* – pe motiv de *a fi vrednici* numai *în ochii noștri* – când e nevoie doar de *iubire pentru El*.

A posti pentru Hristos e *un lucru bun*. Dar *a-L iubi* pe Hristos înseamnă *a-I da toată inima*.

Nu trebuie să lepădăm nimic, nicio faptă bună. Dar, în același timp, să nu credem că *fără Hristos* putem *rezista* diavolului, trupului şi lumii.

Căci așa cum nu poţi rezista în război *fără muniţii*, tot la fel fără *împărtășirea cu Hristos* nu putem avea viață, bucurie, cunoaştere și frumusețe reale, autentice.

Hristos e *muniţia* care te face să lupţi, pentru că numai cu El poţi *să-l loveşti* pe *cel rău*, pe *asupritorul tău spiritual*.

Cuvântul lui Dumnezeu e *cuvânt viu* şi *mântuitor* şi, cu cât mai mult El, Cel euharistic, Cel din Sfintele Taine.

El e *dorirea* a toată lumea şi *dulceaţa* inimilor celor ce-L iubesc.

Eu sunt *ticălos* şi *spurcat*, dar Domnul e *întărirea* şi *scăparea* mea şi *Mântuitorul* meu. Miluieşte-mă Doamne, pe mine, cel *cu totul netrebnic*!

Rugăciunea *te umple*. Rugăciunea îţi umple inima de bucurie.

Rugăciunea te ţine *treaz* şi *în faţa* lui Dumnezeu. Te *păstrează* cu inimă smerită.

Când te rogi, ştii că eşti *slab* şi *neputincios cu totul* şi *aştepţi mila Lui*. Aştepţi mila Lui ca *un cerşetor*, ca un om fără *nicio speranţă*, ca *un deznădăjduit*.

Stai la pământ şi te rogi şi Îi ceri Domnului să te audă, deşi eşti *cel mai păcătos*, târâtura pământului.

Te ştii vinovat, rătăcit, înşelat de diavol. Te ştii *întinat cu totul*, desfigurat de atâtea vicii şi până la gât în necurăţie şi deşertăciune.

O, ce gol eşti în faţa lui Dumnezeu! N-ai niciun cuvânt de dezvinovăţire.

„Doamne, iartă-mă!”, strigi.

„Ai milă de mine ticălosul, că am putrezit *ca un stârv* de atâta răutate şi poftă nebună!”.

Inima ta *doreşte* liniştea Duhului Sfânt. Doreşte pacea ca pe *o mireasmă binefăcătoare de primăvară*.

Cum natura *înviază*, revine la viaţă primăvara, aşa vrei tu harul Duhului Sfânt, bucuria, pacea și frumusețea dumnezeiască a Mângâietorul.

O, inima celui care se roagă e *un abis de smerenie*! Inima celui care se roagă e *un abis neînţeles* şi *netâlcuit*!

Dumnezeu îl vede pe cel ce se roagă şi îl ascultă. Dumnezeu priveşte mereu spre acela ca spre *un loc frumos* şi *îngrijit*.

O, vai mie, spurcatului! Eu voi merge în Iad pentru că sunt *mai ticălos* şi *păcătos* decât toţi!

*

Ispitirea Sfântului Simeon Stâlpnicul[46] de către părinţii pustiei e un exemplu al ispitirii pentru *certificarea adevărului* sau *a sănătății duhovnicești* a nevoitorului.

[46] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Simeon_St%C3%A2lpnicul.
Icoana de deasupra și fotografia următoare sunt preluate din articolul: http://www.crestinortodox.ro/biserica-lume/manastirea-sfantul-simeon-stalpnicul-98365.html.

Aceştia trimit şi îl întreabă: „Pentru ce nu mergi *pe calea Părinţilor* şi altă *cale nouă* ai aflat? Deci, *pogoară-te de pe stâlp* şi *urmează* vieţii pustnicilor”[47].

Cuvintele ispitirii păreau să îndemne la *renunţare*, însă substratul lor era următorul: „Şi părinţii pustnici i-au învăţat pe trimişi că, de se va arăta *nesupus*, cu sila să-l tragă jos de pe stâlp, iar *de va asculta* şi de va voi singur *să se pogoare*, să-l lase pe el să stea aşa cum a început, cunoscând [astfel], că [nevoința sa] este *de la Dumnezeu*”.[48]

După cele spuse aici, înţelegem că *renunţarea la viața de stâlpnic* se cerea numai pentru nevoinţa din *părere de sine* şi nu pentru *nevoinţa adevărată*.

Cei care sunt înşelaţi de diavol nu *se supun* sfatului celui bun şi *căii celei drepte*, pentru că ei cred că fac *lucruri bune*, pe când *cei smeriţi* sunt *ascultători* şi *supuşi*.

Cum arată astăzi ruinele stâlpului Sfântului Simeon, adică piatra din mijloc

Trimişii soborului îi spun Sfântului Simeon hotărârea lor, iar „el *îndată a păşit* cu piciorul pe scară, vrând să se coboare”[49].

Examenul ispitirii fusese trecut cu bine! Sfântul Simeon nu era *în ghearele Satanei* iar noua lui *nevoinţă* şi anume aceea de *a trăi pe un stâlp* era *de la Dumnezeu*.

---

[47] Cf. *** *Prologe*, vol. I, ed. cit. ant., p. 40.
[48] Ibidem.
[49] Ibidem.

„Trimişii strigară: «Nu te *pogorî*, Sfinte Părinte, ci *petreci* precum *ai început*. Acum ştim că lucrul tău este *de la Dumnezeu*, care *de folos* să-ţi fie până la sfârşit»”[50].

Ispitirea i-a făcut pe ispititori *să dea slavă* lui Dumnezeu iar pe Sfântul Simeon *să-şi arate* inima şi cugetul lui *smerit* şi *ascultător*.

Stâlpul, nevoința sa pe stâlp era o consecință a fugii sale de *cinstea* pe care i-o aduceau oamenii şi de *neodihnă*.

Însă şi de aici vorbea poporului de două ori pe zi.

Primul stâlp pe care l-a ridicat a fost de 6 coţi înălţime, adică de 2, 88 metri, dacă socotim cotul de 0, 48 metri, după modul evreiesc iar, mai apoi, stâlpii pe care i-a zidit au fost şi mai înalţi. Primul stâlp avea în vârf *o chilioară strâmtă*.

Sfinte Simeoane, roagă-te lui Dumnezeu şi pentru mine, păcătosul! Dă-mi să mă mântuiesc şi eu, preadesfrânatul şi spurcatul!

*

Tot Sfântul Simeon Stâlpnicul a vindecat de un duh necurat pe un preot chinuit de acesta timp de 9 ani. Și după ce l-a vindecat, printre altele, i-a spus şi următoarele cuvinte: „precum a făcut Dumnezeu *milă* cu tine, aşa şi tu *să faci milă*”.

O, mare este *experienţa duhovnicească*! Acest sfat, respectat întocmai, te fereşte de multe *păcate* şi de *extreme*.

Cu alte cuvinte: „După cum *ai văzut* şi *ai simţit* mila lui Dumnezeu cu tine, tot la fel şi tu *să fii îngăduitor* şi *înţelegător* cu alţii, pentru că ai fost *neputincios* şi Dumnezeu *ţi-a ajutat ţie*!”.

Când fratele îți greşeşte, gândeşte-te la *câte ai greşit* tu lui Dumnezeu şi pune *plasture pe rană* şi nu *cuvânt greu*.

Când fratele sau sora sunt *ispitiţi* şi *momiţi de Satana* şi tu *vezi* şi *simţi* asta, *roagă-te pentru ei* şi *nu-i condamna*, pentru că Dumnezeu te va lăsa *să simţi* şi tu *focul ispitirii*.

Mila lui Dumnezeu e *mare* faţă de noi. Tot mare să fie şi *mila noastră* faţă de aproapele nostru!

Creştinii ortodocşi sunt chemaţi la *nevoinţă după putere* dar şi la *îngăduinţă* şi *iertare*.

---

[50] Ibidem.

Eşti *îngăduitor* dacă *înţelegi* neputinţele oamenilor şi le înţelegi, dacă îţi vezi cu adevărat *neputinţa* şi păcătoşenia.

Doamne, facă-se voia Ta întru mine, pentru că sunt *orbit* şi *înşelat de Satana*!

*

Strigătul clopotelor e *strigătul adevărului*. El ne cheamă la *Cina cea de Taină* a Domnului. El ne cheamă la pocăinţă, la priveghere asupra vieţii noastre.

El e auzit de *conştiinţele treze*, de cele care *recunosc* starea lor de decădere, de păcătoşenie.

Altminteri, el este *glas în pustiu*, în *pustiul indiferenţei* şi *al necredincioşiei* curente.

*

Domnul intră în Ierusalim cu o săptămână înainte de Sfântul Paşti împlinind astfel *profeţia* Sfântului Profet Zaharia (Zah. 9, 9). Însă poporul nu aştepta pe *Împăratul* care va aduce *rană de mult plâns* diavolului, ci pe cel care ar fi trebuit *să îi învingă* pe romani, pe stăpânitorii de atunci ai Israelului.

Ei doreau *un împărat lumesc*, războinic, care să aducă *faimă* Israelului. Și asta, când Împăratul cel Drept şi biruitor, smerit şi călare pe asin, pe mânzul asinei, aducea *adevărata eliberare*: pe aceea de *jugul păcatului*.

Ce să faci cu *libertatea statală*, dacă nu eşti *liber în Hristos*? Ce să faci cu *bogăţia*, dacă nu eşti *bogat întru El*?

Atunci, Domnul a fost înţeles *greşit*. Aşa şi azi!

Unii dintre fraţi nu vor să-L vadă pe Dumnezeu ca *Mântuitor*, ci numai ca *Judecător*.

Domnul a venit *să-l caute* şi *să-l mântuiască pe cel pierdut* şi nu pentru ca *să judece lumea*.

Judecata lumii se va face la sfârşitul *chipului* acestei lumi şi, desigur, ea se va face *de către El*, de Cel care, astăzi, cheamă lumea *la pocăinţă*.

Acum *cheamă*, pe când atunci *va da sentinţă*. Însă până atunci El e *îndelung răbdător* şi *mult milostiv* şi *nu Se mânie în fiecare zi*.

Aceşti fraţi *inversează* timpurile pentru ca *să-și arate neomenia*. Trebuie să înţelegem *slăbiciunea* oamenilor, căci din aceasta se vede *iubirea*. Însă nu trebuie să ne îmbolnăvim de patimi *și mai multe* în timp ce încercăm *să îi scăpăm* pe alții de patimile lor.

Să ne rugăm *pentru toţi* şi *să fim milostivi*!

*

Păcatele noastre nu trebuie să ne facă *să schimbăm* cuvintele Domnului. Faptele noastre sunt *strâmbe*, nu *cuvintele Lui*! Să ne mărturisim *păcătoşenia* şi *să mărturisim drept*, pentru că cuvântul Domnului e *fără de prihană*.

*

Cine neagă profeţiile Vechiului Testament sau pe cele ale Noului Testament neagă harul lui Dumnezeu și voia Sa cu noi. Profeţiile sunt *de la Dumnezeu* şi cine se îndoieşte de ele păcătuieşte păcat greu: *păcat împotriva Duhului Sfânt*.

*

„Păr alb *îi creşte* (omului cu timpul), şi el tot nu *simte*" (Osea 7, 9) să se lepede *de cele rele* şi *să fie înţelept*.

Pentru că bătrâneţea trebuie să fie *o carte a înţelepciunii* şi *a vieţii cuvioase*.

*

Când *plouă* ar trebui să mă gândesc la *lipsa mea de lacrimi*. Ploaia *înnoieşte* faţa pământului, o înviorează, o trezeşte la viaţă. Aşa ar trebui să facă şi *lacrimile de pocăinţă* cu sufletul meu.

Cântările şi rugăciunile Sfintei Biserici spun uneori: „ploi de lacrimi”. Asta trebuie să cerem: lacrimi, *ploi de lacrimi*, care *să ne curăţească* mintea şi *să ne bucure inima*!

Doamne, dă-ne *ploi de lacrimi*! Milostiveşte-Te de noi şi dă-ne să ne pocăim, căci ziua Judecăţii Tale e plină de urgie pentru cei păcătoşi!

Auzi-ne pe noi, Doamne şi miluieşte făptura Ta! Dă-mi şi mie, păcătosului, *lacrimi curăţitoare* şi *plâns binefăcător* pentru ca *să mă mântuiesc* şi eu!

*

„Oare pot merge *doi* (sufletul şi trupul) *laolaltă* fără *să se fi înţeles*?” (Amos 3, 3).

*

Când începi *să faci milostenie* începi *să trăieşti*.

Milostenia te face să simţi *durerea* şi *nevoia* aproapelui tău. Milostenia te face *să-l simţi pe acela* ca *pe tine însuţi*.

*

Viaţa unui Sfânt e întotdeauna *o bucurie*. Ea îţi aduce aminte de ţelul vieţii creştine: *mântuirea*.

Creştin e numai *ortodoxul*. El e *creştin* pentru că îi are *fraţi* pe *Sfinţii lui Dumnezeu*, adică *pe cei ai lui Hristos Dumnezeu*.

*

Priveşte în jos, suflete al meu! Priveşte la pământ, căci pământ eşti şi în pământ te vei întoarce! Mergi cu capul plecat şi suspină pentru viaţa ta. Pune-ţi în minte flăcările care îi vor arde pe păcătoşi, întunericul cel înspăimântător, tartarul gheţii cel veşnic. Pune-ţi în gând Iadul şi spune-ţi că *mergi acolo*, pentru că *ai păcătuit ca nimeni altul*.

Când mergi pe ciment spune-ţi: „Vezi, aşa e inima mea: *de piatră*!”.

Când mergi pe nisip: „Vezi, *ca nisipul* sunt *păcatele mele*: *multe* şi *copleşitoare* pentru minte!”.

Când calci pe iarbă: „O, Doamne, prin viaţa mea am pierdut *locul de verdeaţă* şi *de odihnă* din *Împărăţia Ta*!”

Când calci pe lemn spune-ţi: „Eu sunt *cariu* pentru lumea aceasta, căci smintesc prin purtările mele!”.

Oriunde mergi, ticăloase suflete, *gândeşte-te la moarte* şi *suspină*. Suspină acum, ca să nu suspini veşnic. Tânguieşte-te acum, ca să nu fi deznădăjduit cumplit în Iad şi cu totul amărât. O, strigă acum către Domnul! Poate Se va milostivi de tine.

Poate îţi va ierta datoria ta cea înfricoşătoare, că multe ai mai făcut rău, suflete al meu!

Suflete al meu, ascultă sfatul acesta *bun* şi *te pocăieşte*, acum, cât mai e vreme! Moartea *stă la uşă* şi *nu mai e pocăinţă* după aceea.

Acum e *timpul nevoinţei*. Acum spală-ţi patul tău cu lacrimi şi zdrobeşte-ţi inima.

Doamne, nu mă uita! Uită-Te la robul Tău şi mă miluieşte, că la Tine e *inima mea*!

*

Cad frunzele din copaci…Aşa, Doamne, să mă *desfrunzeşti* şi pe mine de *păcatele mele*, Mântuitorul meu!

*

Metanierul e *un drum al rugăciunii*. El e *șirul clipelor* vieții noastre pe care suntem datori *să îl închinăm* lui Dumnezeu.

Boabele lui reprezintă *puţinul nostru efort* pentru *multele noastre păcate*.

Mergem *încet* dar *cu trezvie*. Rugăm *în taină* dar cerem *cu umilinţă*.

Dacă nu e *umilinţă* doar *ne prefacem* că ne rugăm. *Rugăciunea fariseică* e *lepădată* de Dumnezeu şi e dorită *rugăciunea vameşului*.

De aceea, metanierul e *drumul de zi cu zi* care ne învaţă să fim *smeriţi* şi să nu uităm *să cerem* mila lui Dumnezeu cea atât de trebuincioasă, nouă, păcătoşilor.

*

Chipul zăpezii care acoperă întregul pământul e chipul *milei* şi *al iertării* lui Dumnezeu, care acoperă sufletul şi îl curăţeşte.

După cum spune Sfântul Isaia Profetul: „mai curate decât *zăpada*" voi face păcatele voastre.

Zăpada, albul zăpezii e *chipul iertării de păcate*. Ba, mai mult, el e chip al iertării *prin negaţie*. Căci sufletul curat e *mult mai alb* decât *orice zăpadă abia căzută*.

*

Când mirosim flori sau parfumuri acestea *ne îmbată*…O, cum va fi *în Rai*, Doamne?! Cum va fi *în Raiul bucuriei Tale*?!

Dă-mi şi mie, păcătosului, să fiu *moştenitor* al bunătăţilor Tale celor veşnice, deşi *nu merit nimic*. Numai pentru mila Ta, miluieşte-mă! Numai pentru mila Ta, iartă-mă!

*

Uneori văd mormintele din cimitirul evreiesc din apropiere şi vederea lor mă îndurerează.

Acelor morminte le lipseşte *bucurie* mântuirii: *Sfânta Cruce*. Ele mărturisesc necredinţa, contestarea lui Mesia, Care *a venit* şi *este cu noi*, este *în lume* și *mai presus de lume*, acum și în vecii vecilor.

Sunt *morminte urâte*, morminte *goale* de harul dumnezeiesc. Parcă sunt nişte peisaje de după război, când totul e trist şi fără nădejde. Pe scurt: sunt *lacrimi de deznădejde*.

La cealaltă extremă, cimitirul evanghelic e străjuit de *cruce*, dar de *o cruce fără Hristos*. Aici Hristos nu mai e *tot una* cu crucea.

A rămas crucea, pentru că Hristos e undeva, departe, „osândit" să nu locuiască *în inimă* ci *în cer* sau *nicăieri*.

Te înfioară liniştea de aici. Aerul te sufocă. Simţi că nu poţi fi *liniştit* lângă asemenea morminte, pentru că nici sufletele acestor oameni nu sunt *liniştite*.

Şi acum, când scriu, mă înfioară *peisajul* acestor două cimitire şi „liniştea" din sufletul celor care *le patronează*.

Doamne, o, cât de *bogaţi* suntem noi, ortodocşii Tăi şi nu ne dăm seama!

Mormintele noastre sunt *pace* şi *binecuvântare*, *aşteptare* a zilei celei de a doua veniri a Ta, întru slavă, Mântuitorul nostru!

Lângă ele poţi *medita*, te poţi *reculege*, îţi poţi *plânge* păcatele fără ca *să te agaseze* ceva. Mormintele ortodocşilor sunt *în pacea* lui Dumnezeu, în pacea care covârşeşte toată mintea.

*

Ispitele războiului nevăzut şi duhovnicesc sunt aidoma *atacurilor* popoarelor străine asupra lui Israel.

Când poporul era *smerit* şi *privea* spre Dumnezeu avea *pace* din partea duşmanii săi. Dar când *se semeţea* şi *privea* spre idoli, atunci era *jefuit* şi *călcat în picioare fără milă*.

La fel se petrec lucrurile şi cu mintea noastră: când e *smerită* nu are *lupte*. Însă când *se pleacă spre pofte* atunci este *lăsată în mâna fiarelor* din Iad spre *umilire* şi *ruşinare*.

Poporul se pleca singur spre idoli. La fel şi mintea noastră se pleacă spre patimi.

Şi atunci, şi acum, Dumnezeu *îngăduie* pălmuirea semeţirii, pentru ca să nu se întindă *cangrena* şi mai mult.

*

Ne spălăm pe mâini dar uităm *să ne spălăm* şi sufletul. Uneori avem mai curate *mâinile* decât *sufletul* sau sufletul ne este *mai murdar* uneori mai mult decât orice loc *plin de mizerie*.

E dureros!…

Omul fără Dumnezeu e *un tablou al deşertăciunilor* şi *întinăciunilor*.

*

Când *te îngrijeşti* de suflet *uiţi* trupul iar când te îngrijeşti de *trup*, uiţi că *ai suflet*.

*

Păcatul aduce tristeţe, amărăciune, întunecare, dezamăgire. Păcatul ne umple de *un miros urât* şi *greu*, pentru că el scoate din noi *buna mireasmă a harului dumnezeiesc*. O, uităm că Dumnezeu *ne iubeşte*!

Mlaştina patimilor ne trage la fund şi apa sufletului, *lină* până mai ieri, deodată *se tulbură cumplit*.

Vedem mâlul gros al murdăriei pe care îl avem în inimă şi ne înspăimântăm. Ceea ce vedem e *înfricoşător*. Atunci ne vedem *neputinţa*, *slăbiciunea* şi *infatuarea cea searbădă*.

Atunci simţim cât de *meritat* este Iadul pentru păcătoşi dar şi cât este de mare *iubirea* şi *îndurarea* lui Dumnezeu.

Dumnezeu pedepseşte *abuzurile* şi *dorinţa nebună*.

Tot ce pui *mai mult* în pahar *se revarsă*. La fel e şi cu *revărsarea* patimilor.

Doamne, ai milă de mine ticălosul şi spurcatul şi mă iartă! Umileşte sufletul meu, pentru ca să vadă şi să cugete cele drepte! Alungă de la mine *încrederea în sine* şi *slava deşartă* şi mă miluieşte!

Dacă va întreba cineva, *care e cel mai păcătos om al acestei lumi* să-i spuneţi că *sunt eu*. Acest lucru au să-l vadă *toţi* la Înfricoşata judecată, când eu, primul dintre toţi, voi fi *aruncat* în Iad.

*

Dacă ne-am vedea păcatele n-am mai îndrăzni *să privim* spre cer. Dacă ne-am uita *atent* la *câte rele* am făcut, n-am mai păcătui atât de *fără de ruşine* şi fără de *frică de Dumnezeu*.

Cei înşelaţi de diavol sunt *bolnavi* de multe boli *văzute* şi *nevăzute*.

Diavolul nu locuieşte în *case curate* ci în *cele necurate*. M-au îndurerat întotdeauna oamenii aceştia, pentru că nu vor *să recunoască* faptul că sunt *datori vânduţi* lui Dumnezeu.

Mai de curând, un frate mi-a spus că un „martor al lui Iehova" a susținut în fața lui ideea, cum că Dumnezeu *a lepădat Biserica Ortodoxă* pentru faptul că *a lăsat-o* să sufere persecuţiile primelor veacuri. Sărmanul! Cum să-i fi *lepădat* Dumnezeu pe aceia, pe care *i-a ajutat* să fie biruitori împotriva tuturor?!

Dumnezeu era cu Sfinţii Mucenici şi făcea minuni prin ei şi asta o poate înţelege oricine citeşte *Vieţile Sfinţilor*.

Neştiinţa spune întotdeauna multe *enormităţi* iar *viclenia* şi mai multe.

Stau fraţii cei rătăciţi ca nişte *câini* la răspântiile drumurilor ca doar-doar *să înșele* vreun suflet. Se prefac a fi „drepţi" şi vorbesc despre lucruri pe care nu le cunosc nici măcar *la suprafaţă*, tangențial...

Stau cu Sfânta Scriptură în mână – şi aceea *trucată*, falsificată – sau nici măcar cu ea, şi îşi propovăduiesc propriile lor *idei nebuneşti*.

E dureros să vezi cum cad fraţii noştri în plasa lor, aidoma unei *muşte* în gura păianjenului!

Dacă nu ar fi *curioşi* nu s-ar umple *de necredinţă* şi *îndoială*.

O, Doamne, ai milă de noi şi ne iartă! Învaţă-ne să ne rugăm Ţie în fiecare clipă! Ai milă de noi, Doamne şi ne iartă, că *pierim* fără *mila Ta*!

*

Părăsirea noastră de către harul lui Dumnezeu e un îndemn la *arătarea iubirii* pentru Dumnezeu. E un îndemn la *chemarea cu dor* a reînapoierii acestei stări prea binecuvântate de *simțire* a harului Său.

E ca şi cum ţi-ai fi pierdut vederea şi o vrei înapoi.

E ca şi cum ai fi un cadavru, fără suflet, fără suflare.

Cine nu a fost *părăsit* de harul Duhului Sfânt nu ştie suferinţa, singurătatea, *adevărata singurătate*.

Pe El nu-L poţi înlocui cu nimic. De aceea te rogi:

„Vino înapoi, Mângâietorule! Vino şi Te sălăşluieşte în robul Tău!”.

Omul duhovnicesc nu se poate simţi *viu* fără harul Prea Sfintei Treimi. Și nici nu se poate numi *om duhovnicesc* acela care *nu trăieşte* în harul Său.

Unii fraţi, din neexperienţă – deşi eu sunt *gol de fapte bune* – mai mult se tulbură atunci când sunt *părăsiţi*, în momentul când încearcă să iasă din această stare *de unii singuri*. Singura *ieşire* însă din *depărtarea* de El este *smerenia* și *cererea iertării*.

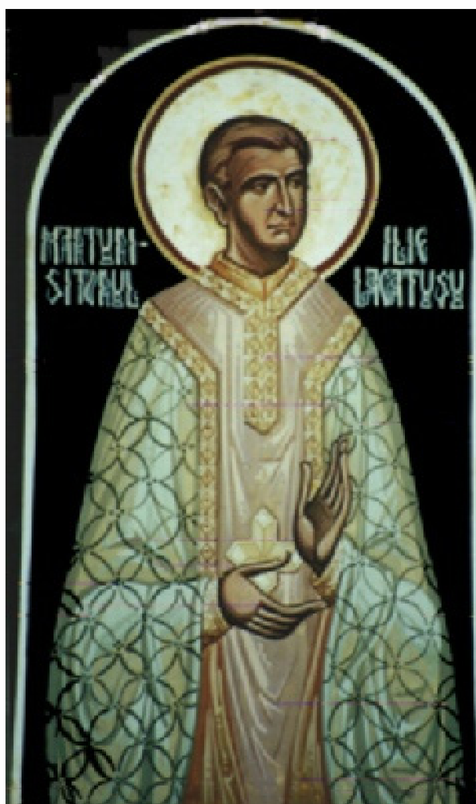
Când sufletul *se smereşte*, apele interioare ale sufletului nostru *se liniştesc*. Pe cât păreau de *agitate*, pe atât, deodată, devin *calme* şi *pline de pace*, atunci când *coborâm* în smerenie, când *ne asumăm* păcatele care ne-au adus aici, când *nu învinovățim pe nimeni* pentru *starea noastră interioară deplorabilă*.

O, Doamne, *mare dar* ai dat celor *ce Te cunosc* pe Tine! Mult ne-ai mai iubit Tu, pe noi, cei mult păcătoşi!

Când omul începe *să se pocăiască*, atunci se vede *puţin păcătos* (1%) şi foarte mult *om drept* (99%). Dar când *sporeşte în pocăinţă*, află însă că e *cu totul păcătos* şi că nu are *niciun lucru bun*.

Cine *caută* pocăinţa o primeşte de la Dumnezeu prin *căderi* şi *ispite*. Pentru că pocăinţa vine atunci când omul *se smereşte*.

Dacă îţi vezi păcatele, te pocăieşti. Dacă vezi *cine eşti*, atunci nu mai ai *curaj* să-I ceri *nimic* lui Dumnezeu, ci numai *să se facă voia Sa*.

De curând am fost la *Fericitul Ilie Mărturisitorul*[51] la mormânt...şi numai privirea Sfintelor lui Moaşte m-au umplut de pace, de dulceaţă, de iubire.

Sfintele Moaşte *îi însufleţesc* pe cei care *se nevoiesc*. Ele sunt *semne ale harului dumnezeiesc* şi dacă trăieşti în harul Său atunci *te umpli de nădejde*.

Dumnezeu *ne cheamă* la El prin *orice lucru* şi mai ales *prin Sfintele Moaşte*.

Vin sute de oameni, se închină, se roagă, îi cer ajutorul...Și nu se cunosc *prea mulţi* între ei.

Fiecare vine *cum poate*. Nu știi *de unde* au auzit de el, nu știi *de ce* vin...Însă toți vin, *i se mărturisesc lui* şi *primesc ajutorul său* după *credinţa* pe care o au.

Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!

La Sfintele Moaşte ale Sfântului Dimitrie Basarabov, la Sfintele Moaşte ale Sfântului Nicolae al Mirelor Lichiei

---

[51] La cimitirul din Giuleşti (Bucureşti).
A se vedea: http://www.teologiepentruazi.ro/2008/07/21/fericitul-ilie-marturisitorul/.

sau ale Sântului Ciprian, care a fost mai întâi *vrăjitor* şi apoi *episcop*, vin zilnic zeci, sute de oameni.

La toate Sfintele Moaşte vin oameni şi se roagă, pentru că Sfintele Moaşte sunt *semnele sfinţeniei*, semnele care *atestă* faptul, că aceşti oameni, prin viaţa lor sfântă, sunt *bineplăcuţi* lui Dumnezeu.

Sfintele Moaşte sunt *învăţătorii noştri fără greşeală*. Ele ne arată *sfârşitul* nevoinţei celei adevărate, *cununa* răsplătirii pământeşti, lăsându-ne să întrevedem şi *cununa răsplătirii cereşti* pentru sufletul celui Sfânt.

Ele ne învaţă răbdarea, smerenia, iubirea, curăţia sufletească şi trupească, vitejia duhovnicească...

Pentru că Sfinţii *au îndrăznit* împotriva diavolului, a patimilor şi a lumii având *armă nebiruită* pe Hristos şi Sfânta Sa Cruce.

Sânta Cruce e *zidul nebiruit* al creştinilor ortodocşi.

Sfânta Cruce e semnul care reprezintă *răstignirea* poftelor şi a patimilor în omul nostru cel dinăuntru.

Noi ne răstignim *înăuntru* dar şi *în afară*. Şi cu cele dinăuntru şi cu cele din afară trebuie *să placem* lui Dumnezeu şi *să nu fim sminteală* fratelui sau sorei.

Nu e de ajuns *să nu păcătuieşti*. Trebuie să nici nu *doreşti* sau *să gândeşti la păcat*.

Pe afară poţi arăta *om drept* şi *cuvios*, dar cuvintele şi aşezarea ta lăuntrică *să smintească*, să *împingă* la păcat.

Creştinul adevărat e iubire curată, e jertfă de bună voie, e smerenie fără sfârșit. Când cineva *îl înţelege* pe acest om, atunci simte că *s-a întâlnit* cu *omul lui Dumnezeu*.

Cea mai mare *bucurie* a acestei lumi e să întâlnim *un om Sfânt*. Lângă el şi de la el poţi înţelege ceea ce Sfintele cărţi conţin în *adâncul lor*.

El va ştii să ne înveţe pornind de *la sfârşit* spre *început*: de la *unde* trebuie să ajungi până la *ce trebuie* să faci în mod concret cu tine însuţi.

Mare *dar* de la Dumnezeu e *să simţi* sfinţenia într-un om care respiră lângă tine, mănâncă sau vorbeşte cu tine! Te simţi *înălţat* la gândirea lui dar, în acelaşi timp, nevrednic, *foarte nevrednic* de acest *privilegiu* al providenţei dumnezeiești. Te simţi *acoperit* de iubirea şi înţelegerea lui...Dar această milostivire dumnezeiască *te îndatorează* şi pe tine la *a-ţi schimba viaţa* potrivit cu *voia lui Dumnezeu*.

Astăzi e ziua de pomenire a Sfântului Sfinţit Mucenic Dionisie Areopagitul[52] († 3 octombrie)[53], ziua acelui Sfânt căruia în zilele noastre chiar şi unii clerici îi neagă *existenţa*, făcându-l nu un trăitor *în secolul I*, ci unul cu *mult mai târziu* şi cum că ar fi *copiat* filosofia lui Plotin, când el este *pasărea Teologiei celei preaînalte şi tainice*, vrednic *urmaş* al Sfântului Apostol Pavel, care l-a *atras* la Domnul şi apoi l-a *aşezat* episcop al Atenei.

Cine nu cunoaşte scrierile Dumnezeiescului Dionisie poate spune *orice*, pentru că vorbeşte *în necunoştinţă de cauză*. Dar cine *le cunoaşte* şi *a înţeles* măreţia şi înălţimea înţelegerii sale, acela nu mai poate *să se despartă* de ele fără *strângere de inimă*.

Pentru că scrierile sale preadumnezeiești, deplin și profund teologice sunt *rodul* Duhului Sfânt, al unei vieţi *sfinte* şi al unei cugetări *adânci* şi *copleşitoare*.

Cei care au vrut să fărâme acest *zid dumnezeiesc*, de *întărire* al credinţei noastre, au vrut *să acopere* strălucirea soarelui cu două mâini de tină. Acest lucru nu se poate întâmpla!

---

[52] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Dionisie_Areopagitul.
La fel: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/18/sfantul-dionisie-areopagitul-despre-ierarhia-cereasca-2008/.
Și: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/05/18/sfantul-dionisie-areopagitul-despre-ierarhia-bisericeasca-2010/.

[53] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/octombrie/octombrie03.htm.

Trebuie să ne iubim Sfinţii şi să mărturisim despre ei ceea ce, cu multă *înţelepciune* şi cu *mare grijă*, ne-a *păstrat* şi *ne învaţă* Sfânta Tradiţie a Bisericii Ortodoxe.

Sfânta Tradiţie cuprinde dogmele dumnezeieşti stabilite de Sfinţii Părinţi, tot cultul, toată experiența sfântă a Bisericii și toate acestea nu se pot *ajusta* sau *interpreta* după bunul nostru plac, ci ele trebuie *înţelese* după cum *le mărturiseşte* Sfânta Biserică Ortodoxă.

Sfinte Dionisie, iartă-i pe cei care *te ignoră* sau *te contestă* şi miluieşte-i pe cei care *te cinstesc pe tine* cu credinţă!

El a murit martirizat în cetatea Parisului, prin tăierea capului şi trupul său decapitat şi-a purtat sfântul cap, ca pe o comoară, pentru câţiva paşi şi *l-a încredinţat* unei femei credincioase, *Catula* cu numele.

Trupul său cel sfânt *şi-a purtat capul* ca pe *un odor* iar noi inventăm lucruri *fără cap*, pentru a le împărtăşi *cu mâini blasfemiatorii*.

Dumnezeu să ne ierte! Însă nu aşa se comportă creştinii ortodocşi adevăraţi faţă de Sfinții lui Dumnezeu. Ei *îşi iubesc* Sfinţii şi chiar *îşi dau viaţa* pentru ei.

Dacă Sfinţii Mucenici nu ar fi renunţat la viaţă *din iubire* pentru Dumnezeu, ar fi murit ca toţi oamenii. Dar dacă au murit *pentru Hristos*, de aceea *au vopsit* Sfânta Biserică cu sângele lor cel plin de iubire şi moartea lor niciodată nu va fi *fără laude*.

Mă bucur când văd oameni care iubesc *fecioria* şi *nevoinţa* pentru Domnul.

Mă bucur când *se pocăiesc* oameni ce au făcut multe rele în viaţa lor, dar pe care Hristos i-a *prins* în plasa iubirii Lui dumnezeieşti şi pe care îi văd cum *se schimbă* şi cum *nu mai seamănă deloc* cu cei care au fost.

Prin acestea toate se vede *mila* şi *purtarea de grijă* a lui Dumnezeu cu noi.

Pentru toate acestea *Îl laud* pe Dumnezeu şi *mă bucur* de iubirea Sa cea preasfântă, pe care în fiecare zi, în fiecare ceas, în fiecare clipă, ne-o arată nouă, păcătoşilor.

Cu ce să-I mulţumim Domnului pentru toate câte ne-a dat nouă?! Cu ce *gură* şi cu ce *inimă* trebuie slăvit Dumnezeu, de noi, cei atât de păcătoşi?!

Nu mă pricep şi mă minunez! Nu mă pricep şi nu am glas!

Dumnezeu e bun, e milostiv, e blând şi iertător, e plin de îndurare şi asta pentru ca *să ne pocăim* şi *să urâm* fărădelegea. El ne aşteaptă în fiecare zi să ne întoarcem la El şi *oricând* vom veni la El nu vom fi *scoşi* afară.

Ascultaţi glasul Lui, iubiţilor! Nu vă *învârtoşaţi* urechile inimilor voastre!

Cuvintele Lui sunt *viaţa voastră*.

Ascultaţi-L pe Domnul Dumnezeul vostru că *Sfânt este* şi *vă închinaţi* aşternutului picioarelor Lui cu frică și cu cutremur!

Doamne, nu uita poporul Tău şi zidirea Ta şi ne miluieşte pe noi! Smereşte sufletele noastre, ca să facem voia Ta, căci ea este *mai bună* decât mierea, bogăţia şi slava acestei lumi!

Lumea aceasta va trece, dar Tu în veci vei fi. Lumea aceasta se va schimba, dar Tu, Acelaşi eşti şi anii Tăi nu se vor sfârşi. Facă-se voia ta şi ne miluieşte pe noi!

E *un gând drăcesc* acela de *a nu te ruga* pentru aproapele tău din cauză că *te simţi nevrednic*. Dacă te crezi *vrednic* eşti *nevrednic* şi nu *invers*.

Trebuie să te rogi *cum poţi* şi *să suspini* şi *să te doară* de aproapele tău, pentru că el e fratele tău, e sora ta, e mama ta, e tatăl tău sau oricare altul.

Am văzut fraţi care cred că pot fi *vrednici* de Sfânta Împărtăşanie dacă *se nevoiesc cu asprime*. Câtă orbire! O mie de ani dacă ne-am nevoi pentru *primirea* Sfintei Împărtăşanii, n-am fi vrednici de ea nici măcar *o singură dată*.

Dacă-L doreşti pe Hristos *mai mult* decât orice şi *flămânzeşti* şi *însetezi* de El, oricând auzi de *împărtăşirea* cu El eşti *vrednic* să te împărtăşeşti cu Sfintele Taine, pentru că Însuşi Hristos *te cheamă* la El prin *dragostea pentru El*.

Dacă pe cei care se iubesc îi *atrag* dragostea şi dorul pentru celălalt, cum poate Hristos *să nu ne atragă spre Sine*, prin dragostea pe care *ne-o insuflă* în noi?

Cei ce-L iubesc pe Hristos nu pot *sta* fără El.

Dacă experienţa îndrăgostirii omeneşti ne arată, că cel care iubeşte o femeie nu poate sta *fără* cea iubită, cu atât mai mult nu pot sta oamenii care-L iubesc pe Hristos *fără El*.

Suntem *slabi* şi *păcătuim* mereu. Dar mărturisindu-ne Lui, Celui care ştim că *ne iartă*, ne arătăm *iubirea* pentru El şi nu *ura* sau *indiferenţa*.

Indiferent e cel care *nu vrea să se împărtăşească cu Hristos* pe motiv că se simte „nevrednic” de împărtășirea cu El.

„Nevrednicia” celui *indiferent* față de El e, de fapt, *neiubirea lui Hristos*, nepăsarea faţă de El, necredinţa faţă de iertarea Sa, chiar dacă cel în cauză nu înţelege *hăul* în care stă.

Comoditatea lui şi *lejeritatea* cu care tratează *cea mai mare întâlnire posibilă a acestei lumi* – a *omului* cu *Hristos întrupat* – arată, pentru *un ochi atent*, lipsa *de dragoste* pentru El.

Pentru că *dragostea* nu poate fi niciodată *nepăsătoare*.

El se preface că *Îl respectă* pe Hristos prin aceea că *stă departe* de El, când e vorba de altceva: de lipsă de repspect, de lipsă de dragoste, de lipsă de *dor* față de Hristos Dumnezeu.

Hristos iubeşte faptul ca *să Se unească cu el* iar el spune că e „nevrednic” de Sfânta Euharistie, adică **de El**, pentru ca să nu se facă niciodată *vrednic*.

E foarte uşor să spui că ceva e *imposibil* în loc să mărturiseşti că ţie *ţi-e lene* şi că nici nu vrei să fii *un creştin adevărat.*

Aud de multe ori că se îndeamnă la *participarea* la Sfânta Liturghie – şi nu e de *neînţeles* de ce – dar n-am auzit decât *prea puţine glasuri*, care să cheme la *primirea lui Hristos* cu inimă *iubitoare* şi *smerită*.

Cel îndrăgostit poate *săruta aprins* pe iubita lui iar eu nu mă pot *împărtăşi des*?! El nu poate sta *fără* privirea ei iar mie mi se spune, că îmi pot *arăta* dragostea faţă de Hristos, *întorcându-I spatele* şi *nevoind să fiu cu El*.

Înţelegeţi, iubiţilor, ce *sentimente* au *asemenea oameni*?!

Nu le plac *obiceiul* şi *râvna bună* pentru ca *să nu îi mustre conştiinţa* şi pentru ca să rămână tot la fel de *adormiţi* ca şi până acum.

Dar Dumnezeu îi ştie pe cei care-L iubesc pe El şi le ajută lor. El este *cu ei* şi le vorbeşte *tainic* prin iubirea Lui, prin mila Lui, prin ajutorul Lui cel de toate zilele.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Slavă Ţie, că Tu eşti *Dumnezeul meu* iar *mila Ta* e *mai bună decât viaţa*!

Avem nevoie de Sfânta Împărtăşanie pentru că *fără Hristos nu putem face nimic*. Avem nevoie de a-L cunoaşte pe El cu mintea, cu inima şi cu trupul nostru.

Rugaţi-vă pentru ca *să vă lumineze* Dumnezeu şi El *vă va spune*, la fiecare în parte, ceea ce să faceţi!

Răbdaţi toate insultele şi ocările şi bătăile şi asupririle *cu tărie* şi *mulţumire* dacă sunt *pentru credinţa noastră ortodoxă*!

Sunteţi *fericiţi* dacă *răbdaţi pentru Hristos*!

Sunteţi *fericiţi* dacă luptaţi *lupta cea bună*!

Rugaţi-vă şi pentru mine, păcătosul şi mă iertaţi, că sunt sminteală pentru oameni şi ruşine pentru pământ.

Rugaţi-vă şi Dumnezeu nu va sta departe de voi!

Rugaţi-vă pentru voi şi pentru toată lumea!

Rugăciunea e *foc* care-i alungă pe draci.

Rugăciunea *străpunge* norii şi ajunge până în faţa lui Dumnezeu. Nu uitaţi asta!

*

Frica de Dumnezeu e pentru cel credincios aidoma *frâului* şi *zăbalei pentru cal*. Ea întoarce înapoi de la rău şi îndeamnă pe om să vadă binele şi să-l urmeze.

*

Cel ce slujeşte lui Dumnezeu priveşte înainte, căci înaintea lui *stă* Împărăţia lui Dumnezeu. Cine priveşte înapoi ca femeia lui Lot nu e *vrednic* de Împărăţia lui Dumnezeu, căci inima i-a rămas în Sodoma şi Gomora şi numai picioarele lui vor să meargă mai departe.

*

O, fraţilor, *moartea* este *învăţătoarea tăcerii*! Ea ne arată cât de *nebuneşti* sunt *vorbele multe* şi *deşarte*. Ea ne învaţă *blândeţea* şi *neosândirea*.

Moartea e *bună păzitoare* a sufletului, căci frica de ea *ne abate de la rău*.

Mormântul ne arată putreziciunea faptelor rele.

„Oase goale” suntem, pentru că nu avem fapte bune.

Păcătoşii sunt „oase goale”! Sfinţii lui Dumnezeu sunt *oase binemirositoare* şi *de toţi cinstite*.

O, urât miroase mormântul păcătoşilor!

O, urâtă e carnea, care se descompune şi lichidele care se scurg, cele prea urât mirositoare!

Pentru asta *îngrăşăm* trupul nebuneşte: *pentru viermi*! Viermii ne mănâncă în mormânt şi *viermii* Iadului ne mănâncă sufletul, veşnic, în Iad.

Suntem *mâncaţi* de putreziciune, pentru că nu suntem *uniţi* cu *Nestricăciunea*, Care e *Hristos Dumnezeu*. Dacă am fi uniţi cu El nu ne-am teme *de nimic* şi *de nimeni*.

Moartea e *pedagoga cea bună*, care *ne arată* Raiul.

Moartea e *scrisoarea* ce ne atenţionează asupra veşniciei.

Moartea e *cartea* în care citim răsplata faptelor.

Moartea e masa ce ne *amărăşte* inima pentru *a o umple de veselie*.

Moartea e *mustrare a conştiinţei*, mustrare *bună* şi *folositoare*.

Moartea e *îndemn la rugăciune*. Ea face să izvorască *lacrimi* din inima *împietrită*.

Moartea nu ne lasă *morţii*, ci ne duce *la pocăinţă*, arătându-ne faptul că oamenii *se pot mântui* chiar şi *în ultima clipă* a vieţii lor.

Moartea scutură lenea, aprinde râvna, zguduie mintea înşelată de diavol.

Moartea naşte umilinţă şi smereşte, smereşte mult.

Moartea dă răspunsuri *înțelepte* şi *mântuitoare* celor care *cugetă* la ea și *se înțelepțesc* din ea.

Dacă *îţi vezi moartea*, vezi că *nu eşti vrednic de Rai*.

Dacă îţi vezi moartea, conştiinţa te mustră şi eşti înfricoşat, pentru că Judecătorul va fi *Drept*.

Dacă îţi vezi moartea, faptele tale nu ţi se par *bune* şi chiar vezi faptul, faptul *adevărat*, că nu ai *nicio faptă bună*.

Dacă îţi vezi moartea nu te mai mândreşti şi te socoteşti *frate* cu toţi.

Dacă îţi vezi moartea urăşti plăcerile şi poftele acestei lumi. Nu mai umbli după *onoruri* şi nici după *trepte înalte*, nu mai doreşti *laude deşarte* şi nici *primele locuri*.

Dacă îţi vezi moartea îţi pare *rău* de clipele şi zilele când nu plângi, când nu suspini, când nu te tângui şi nu te umileşti pentru relele pe care le-ai făcut.

Dacă îţi vezi moartea te temi *să nu păcătuieşti* şi nici *să nu mori nespovedit* şi neîmpărtăşit cu Sfintele Taine.

Am auzit fraţi care spuneau că *Raiul* şi *Iadul* sunt *aici, pe pământ* şi că *trebuie să bem şi să mâncăm şi să ne distrăm, căci aici e totul*. M-au îndurerat şi i-am compătimit. Satana le-a sugerat acestea, ca să nu se înţelepţească de la *cugetarea la moarte*.

Cine *cugetă la moarte* se umple de înţelepciune, căci moartea izvorăşte înţelepciune celor ce au frică de Dumnezeu.

Cei care nu cred că *au suflet nemuritor* aşteaptă moartea ca nişte *animale*. Când trebuie să părăsească viaţa asta *se înfricoşează*, pentru că vin la ei dracii ca să le *răpească* sufletul şi *să-l ducă în Iad*.

Cel care *se gândeşte la Iad* nu se teme *de moarte*, pentru că *se teme de Judecată*.

Fraţilor, nu vă îndemn să vă fie *frică de moarte*, ci *de păcat*! Păcatul e *adevărata moarte*, adevărata *părăsire* a lui Dumnezeu.

Gândul la moarte nu are în vedere faptul că *plecăm din viaţa asta*, ci *că plecăm* şi *nu ştim dacă plecăm pocăiţi*.

Gândul la moarte *mănâncă* nevoinţă, pocăinţă continuă.

Gândul la moarte trăieşte din frica de Dumnezeu şi din nevoinţă.

Când lipsesc acestea, gândul la moarte e *înspăimântare fără rod*, pentru că nu duce la *fapte bune* ci la *deznădejde*.

Deznădejdea nu are ce căuta la cel care *cugetă la moarte*. Deznădejdea e *a puţin credincioşilor*, a celor care nu cunosc *roadele pocăinţei sincere* şi *adevărate*.

Sfântul Ioan Gură de Aur scria următoarele: „nădejdea *numai* în viaţa aceasta *slăbeşte* mintea”[54]. Și de aceea, fraţii care *nu mai văd* veşnicia e pentru că lumea aceasta *le-a astupat* cu totul *vederea ochilor inimii*.

Lumea asta e ca *o cortină de teatru*, ca o pânză care nu lasă sufletul *să vadă mai departe*. Doar dacă înţelegem *deşertăciunea* ei, Dumnezeu *ne luminează* inima şi mintea şi

---

[54] *** *Proloage*, vol. II , ed. cit. ant., p. 969.

putem privi veşnicia şi în veşnicie, pentru că iubirea pentru lumea asta *s-a dat la o parte* şi inima *priveşte drept*.

Mormântul – pentru că despre el vreau să vorbesc – e *rugăciunea mea*. Trebuie *să ies* cu mintea *din lume* şi *să o cobor în mormânt*. Cu mintea în mormânt trebuie *să mă rog*! Cu mintea stând în mormânt nu mai mă pot *mândri* cu ceva.

Fraţii mei, trebuie să mergem la morminte! Mormintele trebuie să ne arate *deşertăciunea* lumii, cum că lumea aceasta e *umbră* şi *vis*.

Mormintele trebuie să ne arate că *diferenţa* nu e după *omul exterior*, ci după *cel interior*.

Îl vom vedea pe ţăran şi pe actor în mormânt, pe preşedinte şi pe monah, pe patriarh, doctor, miner, lăutar şi curvă la un loc. *Diferenţa* nu le-o aduce *cavoul* sau *mormântul de pământ* ci *faptele bune* sau *rele*.

Sfânta Maria Egipteanca[55] a fost cândva *în faptele curviei* dar acum este între *Cuvioasele Maici*, între *slăvitele nevoitoare* ale Împărăţiei Cerurilor.

Unde sunt însă toate *curvele nepocăite*? O, mă înfricoşez!

Unde sunt toți *păcătoşii pământului*? O, nu am glas!

Dacă am fi *gândit la moarte* n-am fi *păcătuit greu*.

---

[55] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Maria_Egipteanca.

Dacă ne sculam cu moartea *înaintea ochilor* şi ne culcam tot cu ea *în faţa ochilor* nu mai păcătuiam *fără ruşine*.

Dar *am păcătuit* pentru că *am uitat că mor*.

Eu, cel *muritor*, am *uitat că mor* sau am crezut că moartea *va veni mai târziu* și nu aşa *curând*.

Unii o aşteaptă *târziu*, la sfârşitul vieţii şi ea vine *devreme*. Alţii o aşteaptă *devreme*, chiar *mâine* şi moartea *fuge de ei*, pentru ca să îi găsească, cândva, nepregătiţi.

O, trebuie să stăm *treji*!

Moartea *bate la uşă* şi *vai* şi *amar* de cel care *moare nepregătit*!

De aceea ne rugăm Domnului ca să ne dea *sfârşit creştinesc*.

Sfârşitul creştinesc înseamnă *împăcare cu toţi*, *mărturisire* şi *împărtăşire cu Sfintele Taine*. Dacă mori *în pace* şi *fără durere* eşti *cu Hristos*, pentru că *mori neînfruntat de diavol*.

Moartea ne *reface* planurile.

Ea scoate *dosarul* întocmit prost şi îl aruncă.

Ea ne despovărează de multe casete *destrăbălate* ale minţii noastre.

Moartea face *curăţenie* în mintea noastră şi scoate *gunoiul* din inimă cu *mătura* gândirii la Iad.

Iadul se *leagă* de moarte.

Iadul e *moartea adevărată*, pe când moartea e *uşa spre Iad* sau *spre Rai*.

Moartea e *trecere spre moarte* sau *spre viaţă*.

Iadul e *chinuire* şi *pedeapsă veşnică*.

De aceea zic: cei care *cugetă la Iad* scapă *de chin*.

Cei care văd Iadul mereu *se văd* în întuneric, în foc ce arde şi chinuie, între *viermi neobosiţi* care mereu mănâncă şi sfredelesc conștiința noastră, în gheaţă ce înspăimântă prin frigul şi crivăţul ei, în singurătate înfricoşătoare.

Iadul e *chipul adevărat* al păcatului.

Chipul *plăcut* al păcatului e *plăcerea*. Dar *plăcerea* e *chipul mincinos al păcatului*, pe când *chipul adevărat* al păcatului e compus din *chinurile Iadului*.

Cei care păcătuiesc *să se uite în Iad*!

Dacă ne-am uita pe fiecare zi *în Iad*, adică de ne-am gândi pe fiecare zi la *chinurile Iadului*, ne-ar trece toate nebuniile şi poftele, ne-ar îngheţa sângele şi ne-ar slăbi

înfumurarea, am dârdâi ca bolnavii de friguri şi am transpira mereu, încât cu transpiraţia ne-am uda toate batistele.

Pentru că Iadul e *înspăimântător*, cumplit, un loc ce nu suportă *termeni de comparaţie* şi nu poate fi *întrecut* în chinuri.

Cei care vorbesc *uşor* despre Iad *nu-l cunosc*.

Cei care înţeleg cât de cât *cum arată* Iadul au ajuns *ca umbrele* de atâta frică şi cutremur.

Fraţii mei iubiţi, *iubiţi Iadul*!

Iubiţi adică *amintirea Iadului*, pentru ca *să nu-l moşteniţi*!

Iubiţi nu *păcatul*, ci *amintirea Iadului*, care vă face *să urâţi* păcatul! *Iubiţi* aşadar Iadul, ca *să urâţi* Iadul! Iubiţi *amintirea lui*, pentru ca să urâţi *mijloacele* prin care *se intră* în el!

Iadul nu e *o fabulaţie*! Bogatul nemilostiv n-a mers într-o *fabulaţie*, ci în *Iadul neiubirii*. El cerea *apa îndurării* lui Dumnezeu, pentru că nu avea izvorul Duhului Sfânt în el. Se *chinuia* în Iad.

Să se termine odată cu *ideea nebună* că *Iadul nu există*! Iadul *există* şi este *înspăimântător*.

Dar ca să nu ne fie *înspăimântător pentru veşnicie*, baremi acum *să ne înspăimânte* şi de el *să scăpăm*!

Iadul a fost pregătit diavolului şi îngerilor lui. Noi ajungem în Iad pentru că *ascultăm de diavol* şi *păcătuim*. Noi ajungem *răi* prin *voia noastră liberă* şi singuri alegem *viaţa* sau *moartea*.

Viaţa e *voia* lui Dumnezeu. Moartea e *păcatul*. Cine *iubeşte* păcatul *urăşte* gândul la moarte.

Pentru cel care trăieşte *în multe păcate*, moartea e *o sperietoare*. Ea îi taie pofta de mâncare. Ea îi slăbănogeşte trupul. Ea îi înnebuneşte mintea.

Omul care înnebuneşte de frica morţii nu crede că iubirea lui Dumnezeu *iartă* orice păcat.

De aceea, fraţii mei, *să ne pregătim* pentru moarte continuu scăpând astfel de *ispitele vieţii* cu *gândul la moarte*.

Gândul la moarte să ne scape de *prăpastia Iadului*.

Dumnezeu să ne ajute *în tot lucrul bun*!

*

După cum în Sfânta Scriptură, *Vechiul Testament* stă alături de *Noul Testament*, tot la fel şi în Împărăţia lui Dumnezeu Sfinţii şi Drepţii Vechiului Testament sunt împreună cu cei ai Noului Testament, şi toţi slăvesc pe Dumnezeul, Cel în Treime mărit și închinat: pe Tatăl, pe Fiul şi pe Sfântul Duh Dumnezeu, Care este minunat *întru* Sfinţii Săi.

*

Fericiţi sunt aceia care merg la slujba *Vecerniei* şi aud, la glasul al 7-lea, în stihira a 4-a, cuvintele: „*moartea Ta* este *viaţa mea*"!

Și acestea cu adresă la Hristos, Cel pus în mormânt de Sfinţii Iosif şi Nicodim, cu adresă la Domnul şi Dumnezeul nostru.

Mă opresc la această stihiră, pentru că vreau să atrag atenţia acelora care *nu se închină*, adică acelora cărora *Moartea Domnului* le e *pricină de ruşine*.

Stihira aceasta, cântarea aceasta *scurtă* dar *bogată*, cuprinde următoarele cuvinte:

„Deşi ai fost *prins*, Hristoase, de bărbaţii cei fără de lege, dar Tu eşti *Dumnezeul meu* şi *nu mă ruşinez*; bătut ai fost pe spate şi *nu mă lepăd*; pe Cruce Te-ai pironit şi nu *tăinuiesc*, întru sculare a Ta *mă laud*, că *moartea Ta* este *viaţa mea*, Atotputernice şi Iubitorule de oameni, Doamne, mărire Ţie!".

Unii fraţi – şi o spun *cu durere* – *nu se închină* şi asta – spun ei – *din ruşine*. Adică *le e ruşine* să fie văzuţi *închinându-se*, cu semnul prin care ei au fost *mântuiţi*, din iubire multă şi mare şi negrăită, de Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Însă cel care a scris stihira aceasta, cu minte luminată de Duhul Sfânt, spune contrariul: „Deşi ştiu, Doamne, că oameni *păcătoşi* şi *nelegiuiţi* Te-au prins pe Tine şi Te-au bătut şi Te-au umilit, eu nu mă *ruşinez* de toate acestea, pentru că ştiu, că *pentru mine* Te-ai *lăsat chinuit*.

Deşi pe Cruce, Iubirea vieţi mele, Mântuitorul meu, Te văd pironit, *nu tăinuiesc* şi de bătaia Ta pe spate eu ştiu

şi *nu mă lepăd de Tine*, pentru că toate acestea *mă mântuiesc pe mine*, cel rătăcit şi întunecat.

Tu Te-ai răstignit ca *să se împlinească* profeţiile Sfinţilor Tăi, ca Scriptura *să primească* realitatea celor glăsuite de ea.

Tu ai murit pentru mine, cel nerecunoscător. Din *iubire pentru mine* şi pentru ca *pe mine să mă mântuieşti*.

O, eu pentru toate acestea *nu mă lepăd* de Tine, pentru că nu văd în Tine numai pe *omul* ci şi pe *Dumnezeul* care eşti, căci Tu, Dulcele meu Iisuse, eşti *Dumnezeu* şi *om*".

Cel care a scris stihira, cu glas tot la fel *de dulce* şi *de duios*, continuă şi spune – asta trebuie *să ţinem noi minte* – :

„În Vinerea Mare s-a petrecut *răstignirea Ta*, Lumina lumii şi Sâmbăta *ai stat în mormânt*. Mormântul Tău s-a făcut *purtător de lumină*.

Cei din Iad au văzut *Lumină mare*.

Cei din Iad *au ieşit afară* (cei *Drepţi* din Iad), împreună cu Tine, Cel care ai stricat *porţile de aramă* ale Iadului.

Iadul a fost *jefuit* de Tine, Cel pe Care nelegiuiţii Îl pălmuiau.

În Iad ai fost cu sufletul unit cu dumnezeirea Ta iar cu trupul erai în mormânt, pe scaun fiind *împreună şezător* cu Tatăl şi cu Duhul, și umplând toate fără să fii *înţeles* şi *ajuns* de mintea noastră.

Tu, Cel pironit pe lemn, ai scos din Iad pe Protopărinţii noștri, care au fost scoşi afară din Rai prin mâncarea din rodul lemnului.

Tu, Cel adăpat cu fiere şi oţet, ne-ai umplut de *dulceaţa negrăită* a Sfintelor Taine.

Tu, Cel care ai cutremurat pământul prin moartea Ta, ne-ai dat *pocăinţă spre îndreptare*, pentru ca *să ne lepădăm de păcate* şi *viaţă nouă* să trăim întru Tine.

O, câte n-ai făcut Tu pentru noi!

Cum să mă ruşinez, Hristoase Doamne *de Tine*?!

Cum *să nu mă închin* Învierii Tale?!

Dacă nu era *Crucea Ta* nu era nici *Învierea Ta*.

Căci de nu ar fi fost *smerenia Ta cea negrăită* şi *ispăşirea păcatelor noastre*, acum, duminica, nu puteam *să mă laud* întru *scularea Ta din morţi*!".

Iubiţilor, *duminica* e *ziua Învierii Domnului*! Căci „dacă Hristos *n-a înviat*, zadarnică e *credinţa voastră*, sunteţi *încă* în păcatele voastre” (I Cor. 15, 17).

Dar Hristos *a înviat* şi S-a făcut *începătură* a învierii celor adormiţi! (I Cor. 15, 20).

Noi cinstim ziua învierii Sale, duminica!

Cine *nu cinsteşte* duminica, n-a *înviat* împreună cu Hristos. Și dacă nu a înviat *împreună cu El*, nu e *fiu al vieţii* ci *al morţii*.

În ziua Duminicii s-a întâlnit Joia, Vinerea şi Sâmbăta, dar şi Lunea şi Marţea şi Miercurea.

Hristos care a înviat Duminica ne-a dat Sfântul Său Trup şi Sfântul Său Sânge Joia, Vinerea a primit Crucea iar Sâmbăta a ridicat Drepţii şi Sfinţii din Iad, pentru ca să vadă lumina Învierii Sale celei de *a treia zi*.

Luni, Marţi şi Miercuri Domnul S-a pregătit pentru Sfânta Cruce, adică pentru ziua Învierii, pentru ziua Duminicii.

Aşa că duminica *încununează* toate celelalte zile şi ea e ziua *creştinilor ortodocşi*, zi *de bucurie* şi *de veselie*, zi *de odihnă* şi *de odihnire duhovnicească*.

Evreii se odihneau sâmbăta de lucrul lor.

Noi, ortodocşii, ne odihnim sufletele şi trupurile duminica, prin aceea că *le unim* cu Hristos, care e *Adevărata odihnă* a tuturor pământenilor.

Domnul era în mormânt în Sâmbăta Mare iar iudeii credeau că El *Se odihneşte*. Nu, El nu Se *odihnea*!

El *îi ridica* pe cei morţi, după cum, oarecând, *vindeca* sâmbăta.

Duminica – înviind din morţi – *a odihnit* pe Sfintele Femei Mironosiţe, pe Sfinţii Ucenici şi, mai ales, pe Prea Curata Lui Maică şi pe noi, pe toţi, pentru că ne-a spus tuturor: „Bucuraţi-vă!”.

Bucuria aceasta *odihneşte* inima, umple, varsă lacrimi duhovniceşti.

De aceea, El ne-a trecut de la *moarte* la *viaţă*, de la *odihna trupului*, pe care o cunoșteau evreii, la *odihna sufletului*, de la *moartea sufletului* la *învierea lui*.

Cei care *se închină* – adică cei care-şi fac *semnul Sfintei Cruci* – vin şi duminica la Sfânta Liturghie, pentru că ei unesc *Crucea* cu *Învierea*, pentru că acelaşi *Iisus răstignit* a şi *înviat*.

Nu se ruşinează decât *cel nebun* şi *orb* de Sfânta Cruce.

Pentru că *moartea Domnului* e *viaţa noastră*.

Pentru că prin Cruce am devenit *fiii lui Dumnezeu* în cristelniţa Sfântului Botez. Prin Crucea și Învierea Lui *am primit* harul Duhului Sfânt şi *ne-am unit* cu Hristos.

„*Moartea Ta* este *viaţa mea*”: îl aud iarăşi pe *făcătorul de cântări* cum îmi *mărturiseşte*!

Nu pot spune decât acestea – împreună cu el – : „Atotputernice şi Iubitorule de oameni, Doamne, mărire Ție!”. Amin!

*

Cei care se închină cu semnul Sfintei Cruci *mărturisesc iubirea* lui Dumnezeu faţă de oameni, laudă *smerenia Sa* cea prea adâncă, preamăresc *biruinţa Lui asupra morţii* şi *asupra diavolului*.

Aceşti oameni sunt *martorii* sfintei Lui învieri și a petrecerii Lui cu cei credincioși. Aceşti oameni sunt *creştini ortodocşi*, care *în mod drept Îl slăvesc pe Dumnezeu*.

Aceşti oameni *drept-slăvitori* se bucură şi se veselesc duhovniceşte, pentru că *Mielul lui Dumnezeu a ridicat păcatele lumii*.

Sfânta Cruce e *aşteptarea* tuturor Profeţilor, e *bucuria tainică* a celor de dinainte de Hristos şi *lauda* celor de după venirea Lui.

„Iar mie să nu-mi fie *a mă lăuda* decât în *Crucea Domnului*!” strigă Sfântul și Prea marele Pavel, frumusețea întregii lumi creștine.

Crucea e *laudă* pentru că ea e *cheia* care deschide Raiul cel închis, care acum *s-a deschis* nouă.

Crucea e *laudă*, pentru că prin ea *ne răstignim* cugetele şi patimile, trupul şi sufletul şi dobândim Împărăţia Cerurilor împreună cu Sfinţii.

Crucea ne este *bucurie*, pentru că ne aduce *bucuria cea adevărată*.

Crucea ne este *semn de biruinţă*, pentru că din faţa ei *se retrag* diavolii.

Crucea e *rana cumplită* a Satanei.

Hristos, prin Cruce a deşertat Iadul de cei Sfinți ai Săi şi l-a băgat pe tâlhar în Rai.

Tâlharul a învăţat să fie umilit pe cruce şi pe cruce a primit Raiul.

Cine *nu iubeşte Crucea* nu-şi iubeşte *mântuirea sufletului*.

Cine nu cinsteşte Crucea se leapădă de Dumnezeu şi de iubirea Lui.

Dumnezeu e *unit* cu Sfânta Cruce prin *iubirea Sa pentru toţi oamenii*.

De aceea, cine Îl iubeşte pe Dumnezeu, iubeşte şi *semnul* Fiului omului, care va stârni *mare plângere* la a doua Sa venire întru slavă.

*

Şarpele din pustie, simbolul care *prefigura* Crucea, salva de la *muşcătura de şarpe*.

Sfânta Cruce îi salvează pe creştinii ortodocşi de *gura diavolului*, care în chipul şarpelui l-a minţit pe om.

Ea *alină* durerile sufletului.

Ea, Crucea, vindecă durerile şi neputinţele, ridică din boală şi din nelinişti, îl scapă pe om din deznădejde, *îi înviorează* pe cei ispitiţi şi *îi linişteşte* pe cei *munciţi* de duhuri necurate.

Sfânta Cruce e *arma* creştinilor ortodocşi.

Când creştinul ortodox *se însemnează* cu semnul Sfintei Cruci, atunci *se umple* de Hristos cel răstignit pe ea.

El *iubeşte Sfânta Cruce* pentru că-L *iubeşte pe Hristos* şi Îl iubeşte pe Hristos, pe Cel care S-a răstignit pentru el.

Cei care nu *înţeleg* taina Sfintei Cruci, adică *iubirea* lui Dumnezeu pentru noi, tocmai de aceea vorbesc fără minte şi hulesc Sfânta Cruce.

Aceştia sunt mai rău ca necuvântătoarele. Câinele îşi cunoaşte stăpânul iar omul nu Îl mai cunoaşte pe Dumnezeu. O, ce decădere!

E o durere mare să vezi creştini, care nu cunosc *cum să-şi facă* semnul Sfintei Cruci. Ştiu câte-n lună şi în stele şi nu ştiu *să se însemneze* cu iubirea lui Dumnezeu pentru ei.

Adică se comportă faţă de Dumnezeu, după cum nu se comportă nici faţă de patul lor sau de hainele lor.

Sfânta Cruce e *semnul nemuririi*. El e viaţa noastră veşnică. El reprezintă *durerea* şi *răbdarea* pe care trebuie să le avem faţă de cei care ne sunt *potrivnici*.

Sfânta Cruce arată modul nostru de vieţuire: mereu pe cruce, mereu batjocoriţi, înţepaţi, alungaţi, chinuiţi de toţi şi de toate.

Când *eşti pe cruce*, atunci *nu asculţi* de iudeii cei vicleni. Adică *nu cobori din cuie*, pentru ca să le faci *pe plac* ci *te umpli de sfințenie* prin răbare și mulțumire față de Dumnezeu.

Viaţa creştinului ortodox e *o continuă răstignire*.

Viaţa noastră e *o continuă silire*, o continuă *renunţare*, o continuă *dorire* a lui Hristos.

Dacă ne bucurăm *împreună* cu Hristos, trebuie să şi *suferim* împreună cu El.

Trebuie să fim *pironiţi pe lemn* prin ocările şi insultele pe care ni le aduc aceia, care *nu ne înţeleg* sau *nu ne suportă*.

Trebuie să fim *adăpaţi* cu râsete şi ghionturi.

Trebuie să fim batjocoriţi şi dispreţuiţi de orice trecător, care *nu ne cunoaşte*, dar căruia i se pare că *merităm* acest tratament.

Suliţa *neîndurării* ne loveşte în coastă, pentru că pe cap avem *coroana de spini*, adică *aducerea aminte de păcatele noastre*.

Condamnăm păcatele oamenilor iar oamenii ne amintesc *vechile păcate* ale *neştiinţei* noastre, neştiind că ele *au fost iertate* de Doctorul sufletelor.

Păcatele pe care le mustrăm noi sunt *vii*, pe când ale noastre sunt *pururea înaintea noastră*, deşi *le-am lăsat în urmă*.

Din invidie, ne reamintesc păcatele noastre *iertate*, pentru ca *să ne neliniştească* şi *să ne tulbure*.

Dacă stăm pe cruce *ne bucurăm* şi *nu ne tulburăm*!

Hristos ne dă *să suportăm toate în tăcere*.

Sfânta Cruce e *liniştea noastră*. Alături de ea ştim *ai cui fii* suntem. Ea e *hrana* noastră. Ea *ne hrăneşte* cu Sfintele Taine. Ea *ne ţine de cald*.

Căci Crucea Lui cea preafrumoasă și preasfântă e *foc dumnezeiesc*, e *iubire veşnică negrăită*.

Ea e *îndurare*. Prin ea, Dumnezeu *S-a îndurat* de noi, de *oaia cea rătăcită prin munţi*. Prin munții mândriei, ai urii, ai nesimțirii...

Să ne facem clipe libere şi să medităm la Sfânta Cruce! Să medităm, pentru că ne vom îmbogăţi de roade bogate, de roade veşnice.

Vom învăţa să ne plângem păcatele. Vom învăţa să suspinăm pentru tot ceea ce am făcut rău. Vom învăţa să ne smerim cugetul şi să vedem că *nu ne mai aparţinem*, ci *aparţinem lui Hristos*.

Vom învăţa să fim *responsabili* faţă de aproapele nostru. Vom învăţa cum să ne schimbăm viaţa.

Hristos *stă mereu* pe Sfânta Cruce, pentru ca să nu uităm *cât ne-a iubit*. El e pictat pe Sfânta Cruce pentru că e *Dumnezeul iubirii*.

Numai prin Sfânta Cruce se poate exprima în cel mai înalt grad iubirea Sa. Iubirea Sa a coborât pe pământ şi chiar până la Iad prin Sfânta Cruce.

Iubiţilor, nu ascultaţi glasul diavolului, care vă spune *să vă depărtaţi* de Sfânta Cruce! Cine neagă Sfânta Cruce – om sau înger fiind – anatema să fie!

Sfinţii Părinţi, la Sinodul al VII-lea Ecumenic[56], au stabilit aceasta şi *adevărată* e mărturia lor. Nu poţi *să negi* Sfânta Cruce pentru că *iubirea nu cade niciodată*. Iubirea e veşnică. Dumnezeu e veşnic.

Cândva, iudeii şi-au dat seama – unii dintre ei – că *au ucis* pe Fiul lui Dumnezeu. La sfârşitul chipului acestei lumi toţi îşi vor da seama că *au necinstit* şi *hulit* Sfânta Cruce, adică *iubirea Sa*. Va veni vremea când oamenii *vor plânge* pentru că *n-au primit iubirea lui Dumnezeu*.

Vor plânge cu amar…

*

Se întâmplă un lucru *înspăimântător* cu noi: dacă ne murdărim pantalonii sau cămaşa sau ne murdărim puţin pe haină, facem din asta *un cataclism*; dacă facem însă un păcat, păcatul nostru nu e socotit *un cataclism* ci *un prilej de glumă*.

---

[56] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Sinodul_VII_Ecumenic.

În zilele noastre, se crede faptul că e *mai bine să fii chinuit veşnic în Iad* decât *să fii Sfânt*.

Oamenii păcătuiesc *cu voluptate* sau *cu indiferenţă*, *din prostie* sau *din răutate*. Pierd timpul pe nimicuri şi dau importanţă la nimicuri. Te înspăimântă *liniştea lor drăcească*. Uneori te scot din sărite cu atâta *nesimţire*.

Trebuie însă *să ierţi* şi *să fii îngăduitor*. Hristos nu *obligă* pe nimeni.

*

La fiecare bătaie a inimii ar trebui să ne gândim, că Hristos *ne cheamă* la pocăinţă. „Hristos ne chemă la El! Dulcele Iisus!”, ar trebui să ne spunem.

Dacă nu ne spunem mereu asemenea lucruri *uităm* şi uitarea e *foarte nocivă*.

*

După cum merg necredincioşii toată ziua la doctor, pentru orice mică durere, tot aşa şi noi să mergem la Sfintele Moaşte pentru orice *mică durere* sau *indispoziţie*.

Să le cerem Sfinţilor lui Dumnezeu *ajutor* şi *miluire*! Și le vom primi pe acestea după măsura credinţei şi *a curăţiei* inimii noastre.

*

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Smereşte proasta mea inimă şi mă miluieşte.

*

Uneori, când aprind candela, las mucul vechi şi lumina este mică ca *un licurici*. O lumină *mică* în comparaţie cu *o veioză* sau cu *un bec aprins*, ca să nu mai

vorbesc de *o văpaie de foc* sau de *un rug aprins*, care uneşte cerul cu pământul.

E doar *o lumină mică*...Însă în întunericul nopţii, ea, această *prea mică lumină*, îmi *arată drumul* spre cer, îmi arată chipul Prea Curatei şi pe Pruncul Iisus, îmi arată *mântuirea* sufletului meu.

Și o mică lumină în atâta întuneric e *o nădejde*, e *o rugăciune*, e *o iubire vie*.

O, ce diferenţă este între *întuneric* şi *faptele vii* ale iubirii!

Întunericul te lasă orb, te sufocă, te rătăceşte. Această mică lumină a iubirii pentru Dumnezeu te face să vezi – mai *pe pipăite*, mai *pe dibuite*, cu ajutorul lui Dumnezeu – drumul către El. „E bine să fii şi *atât* – îmi spun – decât să fii *în întuneric*!”.

Mica lumină aduce speranţe. Mica lumină poate *încălzi* măcar un suflet.

E adevărat: bine e să fii *foc aprins*, foc care îi încălzeşte *pe mulţi*. Dar, în loc să fii *întuneric*, bine e să fii şi *o mică luminiţă a candelei*.

*

Părinţii cei mari au fost ispitiţi cu *răbdarea*. Erau puşi, la început, *să aştepte* în faţa mănăstirii, pentru ca să se vadă *iubirea lor* pentru Dumnezeu.

Logica era următoarea: dacă iubesc pe Dumnezeu şi mănăstirea, rabdă, rabdă îndelung. Dacă nu: se plictisesc şi pleacă. Şi ei au răbdat!

Sfinţii au iubit pe Dumnezeu *mai mult* decât orice.

De la ei să învăţăm ce înseamnă *să răbdăm* şi lor să ne rugăm *să ne ajute*, ca unii care ştiu cât de *moleşită* e firea noastră şi de cât de mult *ajutor* avem nevoie.

Suntem moleşiţi de atâtea păcate! Suntem ca nişte *cârpe murdare*, care au şters prea mult *praf* din tot locul.

Dumnezeu ne *albeşte* însă prin *mila Sa*! La El să avem *nădejde nebiruită*!

*

Mai sunt câteva zeci de ore şi sărbătorim *Adormirea Prea Curatei Stăpâne*. Întru adormirea sa nu ne-a uitat pe noi! Cea care a fost *Maică* a rămas Fecioară, *Pururea Fecioară* şi cea care *a adormit* e *vie* şi *pururea rugătoare pentru noi* şi stă de-a dreapta Fiului ei în ceruri.

Auzind aceste lucruri, tace tot cerul şi pământul de atâta *măreţie* şi *uimire* dar *slăvesc cu bucurie neîncetată* taina iconomiei dumnezeieşti întregul cer şi tot pământul înţelept.

Căci Maica lui Dumnezeu s-a făcut *cer nou*, cer care *a încăput* pe *Cel ce ţine toate în palmă*, pe Ziditorul şi Domnul.

Sfinţii Părinţi au vorbit despre Prea Curata în mod dumnezeieşte şi au arătat *înălţimea cutremurătoare* la care Roaba Domnului prin iubirea, smerenia şi fecioria ei cea negrăită *a ajuns*.

Ea, raiul cuvântător, ne veseleşte dumnezeieşte. Prin orice fapt a vieţii ei e *o icoană a sfinţeniei* celei desăvârşite, o grăire despre curăţia pe care nu a avut-o cerul. Căci nu Înger a născut pe Fiul lui Dumnezeu, ci Prea aleasa dintre femei, cea pe care *o fericesc* toate neamurile.

Ea este *bucurie*.

Ea este cea care *a şters toată lacrima* de pe toată faţa pământului prin naşterea ei cea negrăită.

În ea s-au împlinit toate prorociile.

În ea s-au împlinit toate calităţile Maicii lui Dumnezeu.

Numai ea a putut spune: „Fie mie după cuvântul tău!” Sfântului Arhanghel Gavriil, pentru că numai Prea Curata Fecioară era *atât de smerită*.

Smerenia cea negrăită şi neînţeleasă a Fiului lui Dumnezeu a locuit în trupul smereniei celei preafericite a Sfintei Fecioare Maria.

Cel ce a plecat cerurile şi S-a pogorât până la noi şi S-a făcut om ca noi – afară de păcat – a iubit pe cea care s-a supus cu totul iconomiei dumnezeieşti şi a primit să fie *Maică a Sa*.

Cea Prea Curată L-a născut pe Cel Prea Sfânt, pe Sfântul Sfinţilor.

Cea Prea Nevinovată a născut pe Cel fără întinăciune, pe Fiul lui Dumnezeu, pe Cel deofiinţă cu Tatăl, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toţi vecii.

Pe braţe L-a purtat pe Cel ce a zidit toate cu cuvântul gurii Sale.

La sânul ei a supt Cel ce hrăneşte toată făptura cu belşug de roade.

De ea a ascultat Cel în faţa Căruia toate se tem şi se cutremură.

Acum, cea Prea Curată e aşezată în mormânt dar trupul ei nu cunoaşte stricăciunea.

Când Sfântul Apostol Toma intră în mormânt, la trei zile după sfânta adormire a Maicii Domnului, trupul ei cel preacurat nu mai era pe pământ, căci Domnul îl ridicase la cer.

O, mormântul a rămas gol, ca şi mormântul Domnului! Două morminte goale: pentru că unul era al Vieţii iar celălalt al Maicii Vieţii.

Şi în unul şi în altul giulgiurile au rămas ca să mărturisească *dumnezeire*a lui Iisus şi *prea marea sfinţenie* a Prea Curatei Lui Maici.

„De acum mă vor ferici toate neamurile" a prorocit Prea Curata. Și la axionul praznicului cântăm: „Neamurile toate te fericesc pe tine, una, de Dumnezeu Născătoare"…

Evlavia dreptcredincioşilor e mare în această zi. Toate inimile bat la unison cu dulceaţa milostivirii sale, pe care o revarsă din belşug, şi nouă, păcătoşilor şi nefericiţilor.

Noi suntem bolnavi de atâtea păcate; ea ne alină suferinţele şi ne tămăduieşte bolile.

Noi suntem deznădăjduiţi pentru mântuirea noastră. Ea ne dă curaj şi nădejde de mântuire, căci ea a născut pe Cel ce nu vrea *moartea*, ci *îndreptarea* păcătoşilor.

Prea Curată Maică, Cea mai curată decât toată făptura cea văzută şi cea nevăzută, ca ceea ce eşti *Maică a lui Dumnezeu*, nu ne uita şi pe noi, cei smeriţi şi slăbănogiţi de păcate şi ne trimite şi nouă o picătură din mila milostivirii tale şi roagă pe Fiul tău, Cel lesne de îmblânzit, ca la înfricoşătoarea Judecată să nu ne aşeze pe noi împreună cu *caprele cele mândre*, ci cu *oile cele smerite şi paşnice*, întru Împărăţia Sa, acum şi pururea şi-n vecii vecilor. Amin!

*

Dă-mi răbdare întru scârbe, Doamne, şi întru ispite, ca să nu mă scufund! Luminează mintea mea, ca să nu rămân pentru veşnicie orb şi îmbracă-mă cu Duhul Tău cel Sfânt, ca să nu fiu *degerat* de iarna tartarului celui nemilos.

Opreşte *aiurarea* minţii mele şi îndreptează *moliciunea* voinţei mele, că Tu eşti Dumnezeul celor *vii* – prin fapte bune – şi nu al *morţilor* – prin *fapte rele*.

Ai milă de mine, cel singur şi rătăcit, şi mă miluieşte, că Tu eşti Purtătorul de grijă al tuturora. Smereşte sufletul meu şi umileşte inima mea, ca să fac voia Ta în toată viaţa mea. Amin!

*

Sunt un vierme. Viermele locuieşte numai în hoituri. El se hrăneşte numai cu murdărie. Asemenea lui sunt şi eu: pe afară seamăn cu *chipul evlaviei*, dar în mine arăt *lipsa ei*.

*

Patima e *o robie grea* şi *constrângătoare*. Ea este *un cal nărăvaş fără frâu*. Multă durere şi osteneală trebuie să pui, pentru ca să stăvileşti *înfocarea* acestui cal.

*

Sunt un fariseu: mă laud cu ceea ce nu fac. Pun sarcini grele, cu gândul, pe umerii altora, iar eu nu pot să ridic niciun pai, pentru că sunt *leneş* şi *delăsător*. Vai mie!

Voi fi judecat ca *un ucigaş de părinţi* şi *de fraţi*, pentru că *nu ascult* şi *bârfesc toată ziua*!

*

Exemplul vieţii mele e *o sminteală mare* pentru fraţii mei. Sunt ca *un măr stricat*, care strică şi merele sănătoase.

*

Cea mai frumoasă zi e *ziua pocăinţei*. Lacrimile îţi curăţesc mintea şi îţi înseninează inima. Cea mai frumoasă şi scumpă zi e *împăcarea* cu Dumnezeu.

*

E greu *să acceptăm* decăderea noastră atunci când suntem *înşelaţi de diavol*. E tot la fel ca şi atunci când ne ascundem patimile de ruşine: deşi ştim că *le avem*, nu vrem *să le mărturisim*.

*

Cel mai mare *rău* e *să-I întorci spatele* lui Dumnezeu toată viaţa. Aşa trăieşti în *cel mai gros* şi *dureros întuneric*.

*

La înfricoşata Judecată voi fi ca un peşte fără de glas. Nu voi avea *cuvânt de dezvinovăţire*, eu, preadesfrânatul.

Păcatele mele sunt ca plumbul. Ele mă trag în marea acestei vieţi, ca să mă scufund în mod deplin.

Miluieşte-mă, Doamne, că sunt foarte neputincios! Vindecă patimile mele şi mă iartă!

*

Sfinţii lui Dumnezeu sunt *stelele* care strălucesc în *întunericul istoriei*. Istoria omenirii, de la Sfântul Adam şi până azi, este *luminată* de viaţa lor, căci ei au bineplăcut lui Dumnezeu şi El a locuit în ei.

Orice Sfânt e *o lumină mare*, o lumină ce nu poate fi *egalată* de necurăţia lumii din care a ieşit.

Ei *au ieşit* din lume dar erau *ai lui Dumnezeu*.

Ei nu erau *ai lumii*, pentru că *şi-au răstignit* patimile şi poftele pentru iubirea lui Dumnezeu.

Sfinţilor ai lui Dumnezeu, nu mă uitaţi şi pe mine, păcătosul, ca să mă mântuiesc şi eu!

*

Părerea de sine e *o poartă închisă*. Ea nu lasă iubirea lui Dumnezeu *să intre* în inima noastră.

Dacă ne deschidem inima lui Dumnezeu şi Lui I-o oferim în întregime, această poartă e scoasă din ţâţâni şi stricată cu totul de *smerita ascultare*.

Ascultarea de Dumnezeu şi *de Sfinţii Lui* e aceea care ne scapă de *părerea de sine* şi de *înălţarea minţii*.

*

O, *sfatul bun* e ca *o lanternă aprinsă* în bezna nopţii! El nu te lasă *să te împiedici* şi *să cazi*.

*

Repede cade omul fără harul lui Dumnezeu! O, cât de neputincios sunt!

Sunt „deşertăciune a deşertăciunilor” (Eccl. 1, 2), căci prin cugetare deşartă îmi agonisesc, spre pierzare, toată deşertăciunea.

Amară va fi Judecata pentru mine. Amară va fi despărţirea sufletului meu de trup. Voi fi găsit *întinat cu totul* şi voi fi *aruncat diavolului* spre mâncare.

Vai mie, păcătosului! Vai mie, că nimeni nu va fi judecat *ca mine*!

Eu am greşit *întru cunoştinţă* şi cunoştinţa *mă judecă*, pentru că am greşit *din răutate* şi *din voie liberă*.

Cei care au păcătuit *din neştiinţă* se vor bate *mai puţin*. Eu voi fi *bătut mult* pentru că sunt *mai ticălos ca toţi*.

*

Vezi Stăpâne, nemernicia mea şi mă miluieşte.

Sfântule Ierarh Ioan Maximovici[57], roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul!

Sfântule Ierarh Ignatie Briancianinov[58], roagă-te lui Dumnezeu pentru mine, păcătosul!

Rugaţi-vă pentru mine, Sfinţilor ai lui Dumnezeu, ca să văd *groapa* în care stau şi *să mă ridic* spre pocăinţă!

Moartea e *amară*, e amară pentru păcătoşi.

Ea *îi zguduie* pe cei ce se pocăiesc.

Ea *îi înţelepţeşte* spre viaţa veşnică.

Judecata e *anunţată* de *mustrarea conştiinţei*.

„Dacă inima nu ne *mustră*, avem *îndrăzneală* către Dumnezeu" (I In. 3, 21). Dar pe mine *mă mustră* şi *mă arată vinovat*!

Doamne, miluieşte-mă pe mine preadesfrânatul, hoţul, furul de cele sfinte, malahistul, sodomitul, cârtitorul, beţivul, lacomul, ocărâtorul, neiubitorul de fraţi şi de părinţi, necinstitorul, iubitorul de arginţi, avarul, îngâmfatul, mândrul, trufaşul, necredinciosul, păgânul cu fapta, încrezutul, mâniosul, leneşul, nesimţitorul, nerecunoscătorul, curvarul cu dorinţa şi cu fapta, nelegiuitul, blestematul din faptele cele văzute şi nevăzute de oameni, sarcasticul, răul, uzurpatorul *numelui bun*, invidiosul şi casa tuturor celorlalte rele şi mă iartă!

Mult am greşit şi niciodată nu m-am pocăit. Mult am greşit şi nu am suspinat niciodată. Niciodată nu am plâns cu adevărat pentru relele pe care, ca nimeni altul, le-am făcut.

Miluieşte-mă, Doamne şi mă iartă! Ai milă de mine, ticălosul şi spurcatul şi mă iartă!

Cel care *îţi aminteşte de Iad*, acela îţi e *prieten cu adevărat*.

Cel care te îndeamnă *să-ţi fie frică de Dumnezeu*, îţi vrea *binele veşnic*.

Roagă-te pentru unul ca acesta în inima ta! Mulţumeşte-i în gând, de multe ori, pentru că te-a mai atenţionat încă o dată şi încă o dată!

Uităm repede Iadul şi de aceea *cădem* în el. Uităm repede chinurile şi ele vin *peste noi*.

Iadul ne scapă de Iad! Iadul ne învaţă să fim smeriţi, buni, ascultători, evlavioşi, dreptcredincioşi cu adevărat.

---

[57] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Maximovici.
[58] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Ignatie_Briancianinov.

Iadul ne scapă de falsele păreri şi de toate ereziile şi gândurile diavolului, dacă ne smerim inima.

Dacă ne ţinem de amintirea Iadului nu mai suspinăm veşnic. El e prietenul nostru care ne mustră. El e mama noastră care ne povăţuieşte să nu urmăm *păcătoşilor*, ci celor ce *se pocăiesc*, după *dreptarul* dreptei credinţe ortodoxe.

Doamne, dă-mi frica Ta şi amintirea Iadului şi mă mântuieşte! Revarsă mila Ta peste mine şi smereşte sufletul meu!

Eu am *o mare părere* despre mine, pentru că sunt *rătăcit* şi *înşelat de diavol*.

Eu *rătăcesc* pentru că sunt *neascultător*.

Eu *păcătuiesc* pentru că sunt *încrezut* şi *fără frică de Tine*, Doamne!

O, miluieşte viaţa mea cea deşartă! Miluieşte-mă, Doamne Iisuse, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale şi mă iartă!

*

Nu e nimic *mai folositor* pentru un creştin ortodox ca Sfânta Împărtăşanie. Ea este viaţa lui, aerul lui, bucuria lui, lacrimile lui de bucurie.

Sfânta Împărtăşanie e focul ce arde *păcatele*, adică *spinii* ce au intrat în suflet. Ea luminează *cămara* sufletului, o umple de sfinţenie. Nu uitaţi asta, fraţii mei!

Apropiaţi-vă şi uniţi-vă cu Hristos, pentru că fără El nu există nicio speranţă de mântuire! El e viaţa noastră veşnică.

Fără Hristos nu există *viaţă veşnică*, ci *moarte veşnică*.

Vă rog cu inima strânsă: împărtăşiţi-vă cu Hristos! Bucuraţi-vă împreună cu El! Fiţi cu El!

*

Găina, după ce face un ou, cotcodăceşte ca să ştie toată lumea. Noi nu trebuie *să ne lăudăm*, dacă vrem *să*

facem fapte bune. Noi trebuie să dăm slavă lui Dumnezeu, pentru că numai cu ajutorul Lui am putut face o anumită faptă *milostivă* şi *iubitoare de fraţi*.

*

În inimile care nu-L primesc pe Hristos răsar tot felul de gânduri şi frici precum buruienile. Cei care Îl primesc pe Hristos în Sfintele Taine, primesc focul dumnezeiesc şi El arde toată bălăria crescută *peste noapte*, adică *de când nu ne-am mai împărtăşit*.

*

Să dăm *slavă lui Dumnezeu pentru toate* mai mult decât *clipim din ochi* sau *ne mişcăm mâinile*. Orice clipă a vieţii noastre să fie *o mulţumire* adusă Lui.

*

Într-o seară stăteam aproape de cişmeaua de lângă poartă, la Sfânta Mănăstire Antim şi ascultam predica rostită de un părinte diacon. O puteam auzi datorită difuzoarelor de afară.

Milostivul Dumnezeu – pe când stăteam şi ascultam – a vrut *să mă bucure duhovniceşte* dar şi să *mă înveţe* prin pilda unei femei evlavioase, cu faţa foarte radioasă şi îmbrăcată, în întregime, în haine negre.

Aceasta avea într-o geantă 4 sau 5 sticle de plastic – din acestea care astăzi sunt peste tot – de 1, 5 sau 2 litri şi cu o nespusă *evlavie* şi *încredere* a luat apă de aici pentru ca să ducă acasă.

Sunt sigur că şi acasă avea *apă*...Dar lua apă de aici *ca binecuvântare*, pentru că mănăstirea e *un loc sfânt*...şi ea *ştia* acest lucru. Am dat slavă lui Dumnezeu pentru această *privelişte minunată*!

Doamne, miluieşte-o pe roaba Ta şi pentru rugăciunile ei şi pe mine, păcătosul!

Astfel de femei, cu astfel de *conştiinţe alese*, reprezintă de fapt *fiorul viu* al Sfintei Ortodoxii.

Decât eu eram prin preajmă şi poate că nu şi-a dat seama că *văd* ceea ce face. Pentru că, din mişcările ei evlavioase, vedeam că *nu vrea să fie văzută*.

O, de-aş înţelege şi eu cât de *urât* este exemplul vieţii mele ticăloase!

Aceasta m-a luminat prin viaţa ei, pentru că am prins, ca într-o *sclipire* a soarelui, credinţa şi dragostea ei. Ceea ce ea ascundea, într-o clipă, *m-a umplut de bucurie*, pentru că ea ascundea *o viaţă curată în Hristos* şi nu ca mine: fapte de ruşine şi nelegiuite.

Doamne, ai milă şi de mine, ticălosul, că sunt foarte păcătos! Fă să am *răbdare în ispite* şi voinţa mea să fie *voia Ta*, iubitorule de oameni!

Cântarea corală de azi, din Bisericile noastre, nu reprezintă *strigătul inimii păcătoşite*. E ceva fad, strident, anormal. Sufletul nu se poate *odihni* într-o astfel de atmosferă.

Cântarea bisericească e *cântarea sufletului care se pocăiește*.

Pentru că nu mai vrem să înţelegem acest lucru, tocmai de aceea ne chinuim unii pe alţii la sfintele slujbe cu cântări care *siluiesc* glasul inimii. Aceia cântă totul „bine" dar *greşesc* fiecare notă, pentru că inima *nu-şi spune durerea ei*, nu *se roagă*.

Îmi pare rău că *am uitat să ne rugăm din inimă*, cu căldură, cu lacrimi de bucurie.

Când cântă sufletul, inima dă pe-afară. Chipul nostru iradiază. Atunci *trăim în Dumnezeu* şi *Dumnezeu în noi*.

Când *te smereşti*, orice rând pe care îl cânţi *vorbeşte* despre tine.

Doamne, înţelepţeşte-ne şi ne luminează, ca să nu credem *minciuna* drept *adevăr* şi *adevărul* să nu-l socotim *minciună*! Stăpâneşte poftele noastre cele rele şi ne miluieşte, căci suntem *neputincioşi*!

Am uitat şi să ne îmbrăcăm şi să vorbim şi să zâmbim şi să ne plecăm capul sau să ne mişcăm picioarele. Facem gesturi pe care *nu simţim* să le facem, gesturi de care *ne ruşinăm* când le gândim mai apoi.

Dacă nu ştim cum arată *interiorul* sufletului unui om evlavios şi nici *naturaleţea* gesturilor lui, nu putem să ne comportăm nici noi *normal*.

Fericitul Paisie Aghioritul[59] spunea multe despre acest adevăr.

*

Dacă Dumnezeu nu ar fi *atât de milostiv* nu s-ar mântui nimeni. Mila Lui şi iubirea Lui se văd în fiecare zi a vieţii noastre. El ne călăuzeşte paşii în aşa fel încât tot ce ni se întâmplă e *spre folosul* nostru duhovnicesc.

Învăţăm şi din *carenţe* şi din *virtuţi* cât şi din *lucruri* şi *fapte neînsemnate* la prima vedere.

Când merg către facultate, văd mai în fiecare zi un frate, care e *nebun cu mintea* sau *pare nebun* dar care *zâmbeşte tot timpul*.

Acest zâmbet *mă umileşte* dar mă şi *bucură*. Acest *zâmbet* mă apropie de fratele acesta şi, deşi mai toţi îi zic

[59] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Paisie_Aghioritul.

„nefericitul”, eu îi zic *fericitul*. Eu nu sunt *fericit* ca el şi nici *calm* ca el deşi am pretenţia de „om duhovnicesc şcolit”.

El ştie *ceva* la care eu *bâigui*. El ştie *amănunte* la care eu nici nu *visez*.

Pentru că eu stau la căldură, cu mâncare multă şi bună, cu odihnă din destul şi cu cărţi dintre cele mai sfinte, pe când el, în plină iarnă, a dormit pe un scăunel, înghesuit şi cu frigul în oase, într-o cabină telefonică, căptuşită cu ziare, *răbdând* şi *râzând*.

Vai mie, ticălosului! La înfricoşata Judecată eu voi fi *judecat* de *râsul binecuvântat* al acestuia şi voi fi trimis în focul cel veşnic, pentru că *n-am răbdat* şi nu m-am *ostenit* deloc pentru păcatele mele.

Dacă eşti atent, înveţi de la *oricine* şi din *orice*.

De la pietre înveţi *tăcerea*, de la copaci *răbdarea*, de la nori să nu-ţi pui *încrederea* în fapte şi în tine, de la sământa ce încolţeşte *nădejdea*, bucurându-te cu cei ce se bucură şi plângând cu cei ce plâng.

Căderile tale sunt *lecţii providenţiale*. Din ele înveţi *cât de slab* eşti dar şi cât de *bun* e Domnul cu tine. Bunătatea Lui te îndeamnă *la mulţumire* şi *la terminarea cu păcatul*. Bunătatea Lui te face *bun* şi *îngăduitor*.

Văd cum nu ne luăm scurta viaţă în serios.

Foarte mulţi ne batem joc de timpul *mântuirii noastre*, de timpul *îndreptării* vieţii noastre.

Pocăinţa e *reprimirea* în braţele lui Dumnezeu. De ea avem cu toţii nevoie.

Ierarhia dar şi poporul au nevoie de pocăinţă şi de mărturisire. Până nu demult nu ştiam acest lucru. Dar astăzi îl spun din tot sufletul: nu eşti *ortodox adevărat* dacă *nu flămânzeşti* şi *însetezi după Sfintele Taine*.

Sfintele Taine sunt *iubire* şi *cer iubire*. Ele sunt *iubirea lui Dumnezeu* şi *Dumnezeu ni Se oferă*.

Chemarea la *împărtăşirea cu Sfintele Taine* e *cea mai mare chemare* care ni se face. Dacă stăm *nepăsători* suntem *morţi*. Dacă nu ne *pătrundem* de acest unic lucru suntem *mai de plâns* decât toţi oamenii.

Păcătoşii sunt cei care nu vor să aibă de-a face cu Dumnezeul cel viu, cu Dumnezeul iubirii de oameni. Ei neagă pe Dumnezeu ca să se nege pe ei înşişi şi întreaga lor viaţă.

Rătăcesc, pentru că doresc să rătăcească. Nu *cred* sau *vor să uite* de Dumnezeu, pentru că vor *să-şi satisfacă* poftele şi ambiţiile drăceşti.

Ei ştiu că *greşesc*. Și putem să constatăm acest fapt din aceea, că *nu suportă* adevărul, curăţia, sfinţenia, evlavia ortodoxă. Ei o resping pentru ca *să-şi facă voile* și nu pentru că *nu e bună*.

Ei resping Sfânta Ortodoxie nu pentru că e *nebunie*, ci pentru că ei *iubesc nebunia* şi excentricitatea, „noutatea" păcatului şi a deşertăciunii.

Nedorind adevărul îşi complică viaţa, o umplu de termeni şi de explicaţii, ştiind prea bine că totul e *o şaradă meschină*.

Politeţea societăţii de azi *ascunde* patimile pentru a le face şi *mai vizibile*.

Se ascund sub *tertipuri* pentru a părea *drepţi*, când ei sunt *păcătoşi*.

Vorbesc *încet*, pentru că *nu au convingeri*.

Vorbesc *la ureche*, pentru că *nu au curaj*.

Zâmbesc întotdeauna, pentru că nu ştiu *să se bucure* şi nici nu sunt *fericiţi*.

O, ce durere! Păcatul ne-a făcut *străini* de Dumnezeu, de ceilalţi şi de noi.

Rugăciunea *ne apropie*. Ea ne *reface* comuniunea şi cu Dumnezeu şi cu aproapele şi cu noi înşine, adică *a sufletului* cu *trupul nostru*.

Multe rele ne mai bântuie! Multă neştiinţă ne mai caracterizează, deşi părem *deştepţi*!

Adevărata *ştiinţă*, cea *duhovnicească*, care *trebuie*, azi e rară, *prea rară*.

Fugim după oameni duhovniceşti, după inimi vii şi nu le găsim.

Căutăm acolo unde nu e.

Multe obstacole ne mai punem, pentru a ne spune *două vorbe*.

Pentru că nu mai ştim *să vorbim din inimă*, tocmai de aceea avem *prea puţine lucruri de spus*. E o mare durere.

Cei mai *năuciţi* sunt *începătorii*. Ei au nevoie de *călăuze*, pentru ca râvna lor să nu se transforme într-un *eşec total*, adică *în extremism* și *înșelare demonică cruntă*.

Doamne, nu ne uita nici azi! Arată-ne nouă pe robii Tăi, pe robii Tăi *cei ascunşi*, pe robii Tăi *cei curaţi* şi

luminoşi de care avem *atâta nevoie*! Auzi-ne, Doamne şi miluieşte-i pe robii Tăi, cei neştiutori!

Recitesc de multe ori capitolul al 13-lea de la *I Corinteni*, capitolul iubirii, şi văd, de fiecare dată, măreţia ei copleşitoare până la lacrimi sau aproape de lacrimi.

Fără iubire nu suntem nimic, iubiţilor! Fără iubire nu putem îndeplini nici măcar *o singură poruncă* a Domnului. Ştiinţa, harismele şi credinţa minunată, fără iubire, n-au nicio valoare.

Ştiinţa fără iubire îngâmfă.

Harismele fără iubire duc la slavă deşartă.

Credinţa care mută munţii, fără iubire, îl trufeşte pe om.

Dar iubirea te smereşte, te face binevoitor, înţelegător, iertător, împreună *suspinător* cu ceilalţi.

Iubirea te leagă direct de Prea Sfânta Treime, Care e *Iubire* pentru că e *Comuniune*.

Iubirea nu cade niciodată, pentru că niciodată ea nu va lua sfârşit. Pentru că niciodată persoanele Prea Sfintei Treimi nu vor înceta *să Se iubească* şi *să iubească*.

Cel ce *iubeşte duhovniceşte* se umple de harul Duhului Sfânt şi de lacrimi de bucurie. Acela dă slavă lui Dumnezeu pentru iubirea Lui cea mare pe care o împărtăşeşte oamenilor.

Cel ce iubeşte duhovniceşte nu se simte niciodată *singur*.

E singur numai *egoistul* şi *cel ce judecă pe aproapele* cu răutate şi cu inimă rea.

Cel ce iubeşte pe aproapele său ca pe sine însuşi se bucură pentru toţi *dumnezeieşte*, pentru că dă slavă lui Dumnezeu pentru toate.

*

Cum să nu-L iubeşti pe Dumnezeu?!...Dumnezeu e singurul *vrednic de iubit* şi *dorit*. El e singurul care te umple cu totul şi te scoate cu mintea şi inima din lumea aceasta. Pentru că atunci când El atinge o inimă creştin-ortodoxă, ea uită tot şi-L vede numai pe El, pe Împăratul slavei.

Dumnezeu e peste tot şi umple tot, dar pe El nu-L cuprinde nimic şi nimeni, pentru că nimeni nu-L poate cuprinde şi înţelege cu totul.

Suntem oameni din pământ şi totuşi Dumnezeu ne iubeşte, ne iubeşte foarte mult. Dacă L-am iubi puţin, chiar *puţin de tot*, am vedea cât *de deşartă* e lumea aceasta şi cât *de păcătoşi* suntem noi înşine.

Lumea e *frumoasă* dar păcatul l-a *urâţit* pe om şi el o vede, din acest motiv, *urâtă* şi chiar *plictisitoare*. Dar ea nu e aşa. Ea e *lucrul* mâinilor lui Dumnezeu.

Stau şi mă uit în jur şi văd *numai frumuseţe*.

Dumnezeu ne dă prin harul Său să simţim bucuria iubirii Sale. Prin acesta înţelegem că Dumnezeu e *Iubire* şi că El doreşte ca toţi oamenii *să se mântuiască* și nu numai *unii*. El doreşte să ne facă *fii* ai Împărăţiei Sale. Și Împărăţia Sa e *veşnică* şi fericit este acela care *o va moşteni*.

Când nu poţi să te rogi, te frământă ceva din lumea aceasta.

Când nu poţi să ierţi, te crezi *fără de păcat*, când ştii prea bine cât te-a iertat Dumnezeu pe tine.

Ce mă făceam, dacă Dumnezeu mă lua pe mine din viaţa aceasta, cu *păcatele mari* şi grele pe care le-am spus sub *umbra* epitrahilului?! Mergeam în Iad…

Ce mă făceam, dacă Dumnezeu mă pedepsea la fiecare păcat cu lucrul, cu cuvântul sau cu gândul?! Era vai şi amar de mine, iubiţii mei!

Scriu acestea, pentru că Dumnezeu mult m-a mai răbdat! El a trecut cu vederea toate relele mele şi – mai înfricoşător! – m-a iertat, iubindu-mă şi mai mult.

Eu am păcătuit mult şi Dumnezeu mi-a răsplătit nu *cu rău*, ci *cu bucurii mari* şi *nepovestite*.

Cine sunt eu, necuratul, să primesc acestea, Doamne? Cine sunt eu, ca să primesc *atâta milă* de la Tine?

Tu eşti Prea Bun şi Prea Milostiv iar eu *tină păcătoasă*, *ruşine* şi *cutremur*.

Merg în Sfânta Biserică şi Te văd pe Tine în Sfintele Taine: plin de iubire, plin de nemărginită dragoste.

Mă apropii de Tine dar nu *cu lacrimi*.

Mă apropii dar nu cu *inimă zdrobită*.

Eu vin *gol* şi *plec împreună* cu Tine!

Eu vin ca o fiinţă murdară şi plină de ură şi, cu cine mai mare decât toată făptura plec, decât cu Fiul lui Dumnezeu întrupat ?

Plec cu Cel mai bun, Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire a primit *moarte de ocară*, ca prin *ocara Lui* eu *să mă mântuiesc*.

Ar trebui să mă cutremur! Ar trebui să am mintea trează, clară, umilită!! Dar eu, ca cel mai mare ticălos, vin *cu pas mândru* şi *cu inimă neiertătoare*, ca să primesc *Focul cel ceresc* şi *Lumina lumii*.

Ce nebun sunt! Cât de orb! Ce decădere! Nimeni nu mai face *ca mine*. Nimeni nu mai e *atât de nebun*. Toţi ceilalţi vin cu cucernicie, cu frică, cu sfială, şi aşa primesc Sfintele Taine.

Sfântul Ierarh Isaac Sirul, ierarhul Ninivei, striga Mântuitorului într-o rugăciune a sa: „Nu am inimă *plină de durere* ca să Te caut, nu am pocăinţă, nici umilinţă…”.

Cu adevărat: *pentru mine* a scris acestea!

Nu am, Doamne Iisuse, inimă plină de durere pentru păcatele mele, ca să Te caut pe Tine! Râzând prosteşte şi flecărind îmi pierd viaţa, crezând că *ştiu* lucruri, pe care nici nu *le cunosc* şi nici nu *le împlinesc*, căci nu *le înţeleg*.

Mă trufesc în zadar. Sunt nemilostiv. Abia de dau câţiva bănuţi unui confrate al meu aflat în durere și în mizerie. Mă *aprind de poftă* când sunt pătimaș pentru femeie şi par *o fiară* când sunt mânios pe un lucru anume.

O, ce prăpădit sunt! Ce ordinar sunt! Trec aproape în fiecare zi pe lângă acel bărbat, pe care toţi îl cred „nebun”. Dar acest nebun e *un om frumos*, cum eu *nu sunt*.

Stă zi şi noapte pe o piatră de lângă şosea sau lângă o cabină telefonică, în picioare, fără să facă altceva decât *să zâmbească*. El *zâmbeşte tot timpul*.

El zâmbeşte oricui, oricând, fără ca nimeni să-l întrebe de vorbă sau să-i mulţumească.

Să nu vă mire faptul, iubiţii mei, dacă unul ca acesta are *să se mântuiască* iar eu am să fiu *făcut de ruşine*, spunându-mi-se: „Ai citit atâtea şi ai auzit atâtea şi totuşi *nu te-ai pocăit*!…”. Vai mie! Cine mă poate *scăpa* de Dreptul Judecător?! Nimeni!...

Atunci prietenii mă vor uita iar duşmanii din Iad mă vor lua la ei, căci eu *sunt păcătos*.

Am văzut pe mulţi care spun că sunt *păcătoşi* dar ei *nu cred în ce spun*.

Ei sunt *păcătoşi*, dar *nu cred că sunt păcătoşi*.

Eu sunt unul dintre aceştia. *Spun* dar *nu fac nimic*.

De aceea scriu. Scriu ca *să mă mustru*. Scriu pentru ca nimeni să nu spună *alt adevăr despre mine* decât acela pe care *eu însumi pot să îl fac cunoscut*.

Mă mustru numai pe mine, doar-doar m-oi îndrepta şi eu. Mă mustru dar *sec*. Ar trebui să mă mustru *cu asprime*. Însă sunt *rob al iubirii de sine* şi *al slavei deşarte*.

Nu poţi să-L *iubeşti* pe Dumnezeu şi să fii *nemilostiv*.

Nemilostivirea e un semn al urii, al indiferenţei, al lipsei de iubire.

Când nu dai milostenie, Îl ignori pe Hristos, Îl treci cu vederea. El îţi cere: „Dă-mi!”, iar tu Îi spui: „Pleacă!...Lasă-mă!”. Vederea Lui *te umple de scârbă*.

Vederea Lui – pentru că tu eşti *rece* şi *distant* faţă de fraţii tăi – te face *să-ţi întorci capul*.

O, nebunule şi prea trufaşule! De la cine *întorci* tu faţa?! De la Dumnezeu, de la Dumnezeu care te iubeşte şi te îngrijeşte, cât tu nici nu-ţi poţi închipui.

Tu nu dai 1000 de lei şi El ţi-a dat viaţă, iertare, milă, iubire, acoperiş deasupra, haine, mâncare, cărţi, sănătate şi chiar *pe Sine Însuşi*.

Câtă nerecunoştinţă! Câtă trufie! Câtă prostie şi nesimţire mai ales!

O, nu vorbesc *de voi*, iubiţii mei fraţi şi iubitele mele surori, ci *de mine*! Eu sunt acest *ticălos om*, această *fiară prea rea*, acest *gunoi demn de dispreţ* şi *de silă*. Eu sunt *ucigaşul de fraţi*: nu *cu fapta*, ci *cu cuvântul* şi *cu exemplul rău*.

Cuvântul ucide, răneşte, tulbură, îi rătăceşte pe alţii atunci când e spus de *o inimă îngâmfată* şi *rea*.

El e o barieră ce nu te lasă *să-ţi spui inima*, atunci când vrei *să te ascunzi* şi să rămâi cu *răni nevindecate*. Prin cuvânt poţi părea „sfânt” iar tu să fii *un gunoi*, un *parşiv* de zile mari.

O, cât m-au îndurerat oamenii care *păreau că ştiu ce spun* dar ei *n-aveau habar*!

Mult am suferit înăuntrul meu din cauza oamenilor care îmi spuneau *cuvinte de iubire*, dar ei *nu mă iubeau*, ci *dimpotrivă*. Au trecut acele zile şi poate că vor mai veni şi altele.

Acum, pentru că Tu, Doamne, m-ai eliberat de această *durere*, Îţi mulţumesc şi Te laud pe Tine, că m-ai scăpat de oamenii care fac fărădelege şi m-ai unit cu cei ce-Ţi slujesc Ţie.

Slavă iubirii Tale, Doamne!

Slavă îndurării Tale celei nespuse!

Dacă te cercetezi de o mie de ori pe zi şi de fiecare dată cugetul tău îţi spune că eşti *un om păcătos*, un *nimic* şi mai ales, că *vei merge în Iad*, iubite frate, eşti pe *calea mântuirii*!

Cel ce îşi străpunge inima cu suliţa amintirii Iadului trăieşte *durerea cea bună*. O astfel de durere trebuie *să cerem* de la Dumnezeu!

Nu am inimă ca să Te caut, Doamne! Am inimă dar nu Ţi-o dau Ţie pe de-a-ntregul şi de aceea spun că *n-am inimă*. Dacă aş avea inima *numai la Tine*, Te-aş căuta cu durere: pentru că sunt mult greşit.

Cei ce n-au păcătuit au îndrăzneală, dar eu ce îndrăzneală să mai am?! M-am *învechit* în cele rele. O, ce ticălos sunt!

În Sfânta Biserică ne rugăm, cântăm, învăţăm să răbdăm, să aşteptăm, să ne înfrângem pornirile rele, să nu smintim prin ceea ce facem.

Ne închinăm la Sfintele Icoane cu evlavie şi cu frică de Dumnezeu. Stăm cu mintea răpită la Sfintele slujbe. Asta o fac toţi, nu şi eu!

Văd mulţi fraţi şi multe surori cu cât *foc* primesc ceea ce aud şi văd şi totuşi nu *mă umilesc*.

Sfânta Liturghie e Slujba slujbelor. E ca ziua Sfântului Paşti între celelalte sărbători ale anului bisericesc. Totul e dumnezeieşte aici, pentru că Însuşi Fiul lui Dumnezeu stă pe Sfânta Masă ca pe un Tron preaînalt.

Ar trebui să fie *o linişte plină de uimire* şi *de lacrimi duhovniceşti* în Sfânta Biserică, la Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie.

Ar trebui *să trăim îngereşte* Sfânta Liturghie.

Toată săptămâna ar trebui să dorim *numai* acest fapt: să participăm la Sfânta şi Dumnezeiasca Liturghie.

Grija lumească nu are ce căuta în Sfânta Biserică.

Grija e *a lumii*, pe când Dumnezeu *vrea inima ta*.

Dacă inima ta e *plină de griji* e *o inimă murdară*.

Dumnezeu vrea *o inimă smerită*, adică *o bijuterie veritabilă*. Singura *bogăţie* a ta e *umilinţa inimii*, e *plânsul duhovnicesc*, e *fapta bună*.

Fără *fapte bune* suntem *aramă sunătoare*.

La ce foloseşte *fardul*, dacă *ne miroase* sufletul a cea mai spurcată murdărie?!

La ce ne foloseşte haina de blană luxoasă, dacă nu ne *îmbrăcăm* cu frica de Dumnezeu?!

La ce ne folosesc banii, dacă avându-i, ne *cumpărăm* chinul cel veşnic prin nemilostivire?! La nimic, iubiţilor!

Dacă ne-am privi cât *de nebuni* suntem, n-am mai *ridica ochii* din pământ.

Bogatul îl *umileşte* pe cel sărac *în aparență*. Când pare să *îl umilească* pe el *se umilește pe sine*.

Nu eşti *mare* când te îngâmfi, ci *când te smereşti*.

Nu-ţi foloseşte *odihna multă*, ci *priveghera*.

Nu-ţi ţine de foame *masa bogată*, ci *postul*.

Rugăciunea e *cea mai mare vorbire* şi nu *linguşirea*.

Funcţia înaltă e ca *o nălucire de noapte*: ea trece dar noi suntem *goi* dacă ne-am trufit.

Mulţi oameni n-au mâini, n-au picioare, n-au ochi sau nu aud, bolesc de mult timp sau urlă de atâta durere şi totuşi suntem *insensibili*.

Mor atâţia oameni pretutindeni şi vederea lor ni se pare *ireală*, deşi e un lucru *palpabil* cadavrele lor.

La unii vine moartea fără de veste şi îi apucă nepregătiţi, total nepregătiţi. Cei care se îngrijesc de acest fapt sunt *gata* să moară oricând.

Eu însă sunt uituc, un uituc ce mă îngâmf, când viaţa mea e *mai subţire ca pânza de păianjen*.

Într-o zi voi muri…

Într-o zi voi pleca dintre muritori pentru *a da răspuns* pentru tot ceea am făcut aici.

Sunt *responsabil* pentru fiecare clipă a vieţii mele, pentru că, pentru fiecare clipă *voi da răspuns* Domnului Hristos.

Chiar dacă *vreau* sau *nu vreau* acest lucru se va întâmpla, pentru că răul trebuie *pedepsit* iar binele *răsplătit*.

Ce voi da, Domnului, pentru toate câte *mi-a dat mie*?

Cum să-Ţi mulţumesc, Doamne, că eu *nu mă pricep*?

Ce laude să-Ţi aduc eu Ţie, Celui ce tot cerul I se închină şi Îl preamăreşte? Nu ştiu şi nu înţeleg, că sunt păcătos şi nu ştiu ce să fac.

Răul îşi arată faţa mult mai târziu: după ce păcătuim.

Cât de dulce ni se pare *desfrânarea*, spre exemplu! Are atâtea dedesubturi plăcerea şi ai vrea să le cuprinzi pe toate! Dar, o, tu, care nu-i ştii amărăciunea: stai departe!

Nu-i mirosi subraţul acestei plăceri păgâne! Nu te opri în faţa ei, ca s-o contempli! Ea e o vrăjitoare iscusită.

Ea te strigă şi te fermecă, îţi promite câte-n lună şi stele, îţi promite *veşnicia*. Dar nu *veşnicia bucuriei*, ci *a pedepsei*.

Tu, tânăr fiind, crezi că desfrânarea îţi spune *adevărul*. O vezi cu multe sclipiri, cu multe lanţuri de aur, cu părul inelat, cu unghiile făcute, cu tocuri subţiri şi cu carne albă ca neaua, dar nu vezi ce se ascunde în spatele acestei poleieli mincinoase, în spatele acestui paravan de aur fals.

În spatele desfrânării stă amărăciunea, plânsul nemângâiat, durerea fără leac. Stă Iadul.

Dacă Iadul şi-ar arăta *grozăvia lui* aşa cum e ea nu ar mai fi intrat nimeni în Iad. Dar pentru că Iadul *se îmbracă* ca o târfă și astfel ia minţile la mulţi, de aceea mulţi *îl iubesc* fără ca să ştie *pe cine iubesc*.

Peste tot vezi uşurătate, vezi râsete, vezi benchetuieli.

Se mănâncă carne în zi de post, se joacă fotbal în timpul Sfintei Liturghii, se fumează, se bea pe rupte, se păcătuieşte cu gândul şi cu fapta – cum nu e bine nici *să amintim* – se citesc ziare, reviste şi cărţi porcoase, se fac jurăminte false şi se minte pentru orice lucru.

Se pierde timpul şi *se pierde pentru totdeauna*.

Astăzi ne dăm toată silinţa *să ne îndobitocim* şi *o facem cu lux de amănunte* şi *cu toată grija*.

Televizorul, radioul, faxul, computerul, celularul, ziarul, neruşinarea, lipsa de frică sunt *cuţite* cu care ne sfâşiem inima.

Ne sinucidem crezând că *ne punem la adăpost*.

Ne felicităm unii pe alţii, deşi, ştim cu toţii, că fericirea *nu vine de la noi*, ci *de la Hristos Domnul*.

Răul nostru – la cei mai mulţi – nu e *neştiinţa*, ci *egoismul*.

Egoismul te face să nu saluţi, să nu întrebi de vorbă, să nu ai nevoie de alţii. Stăm în *cuşca* egoismului şi ne roadem *oasele* nesimţirii şi apoi tot noi spunem: „Ce fericiți suntem!”…

Vai de noi! Am ajuns să ne minţim având aerul de *persoane fericite*. De unde *fericire* fără Hristos? De unde pace fără *Pacea lumii*?

Să nu-l credeţi pe niciun om, oricare ar fi el şi de oriunde ar fie el, că e *fericit*, dacă nu trăieşte în Duhul Sfânt şi în Hristos și în Tatăl, aici, în Sfânta Biserică Ortodoxă.

Sfânta Ortodoxie e singura *Mamă adevărată*, care te primeşte cu dragoste, te încălzeşte la sânul ei, nu te lasă la nevoie şi te conduce pe *drum sigur*. Pe drum fără bifurcaţii şi prăpăstii.

Ea ştie *să iubească* pentru că e condusă de Iubirea Însăşi.

Ea ştie de ce ai nevoie pentru că Viaţa e Capul ei.

Ea ştie *cum e* lumea aceasta, cât de *ostilă* e adevăratei vieţi creştin-ortodoxe, pentru că Hristos, Mirele ei, a fost mult batjocorit, umilit, chinuit şi omorât de lumea aceasta, care *zace în rău*.

Sfintele slujbe ale Sfintei Biserici Ortodoxe sunt *medicamente* pentru toate nevoile omului. În ele găseşti toate tămăduirile şi multe pe deasupra.

Bisturiul te poate salva de la moarte. Dar Sfânta Împărtăşanie îţi dă şi *viaţă veşnică*, nu numai *viaţă*.

Preoţii Domnului sunt puşi ca să vindece, să îmbărbăteze, să salveze, să ajute pe poporul cel binecredincios. Ei sunt mâinile care îmbrăţişează, gurile care sfătuiesc, urechile care aud şi înţeleg suferinţa dar şi bucuria, inimile care bat, zi şi noapte, pentru păstoriţii lor.

Păstoriţii pot dormi liniştiţi. Însă păstorul lor trebuie să fie *mereu treaz*, mereu în alertă, mereu cu ochii după *oaia cea rătăcită*, ca, şi pe ea, să o aducă în staulul Sfintei Biserici.

Nu-ţi poţi permite să dormi, dacă eşti *preot* sau *episcop*! Nu ai voie!! Preotul şi episcopul care dorm sunt păstori care-și *uită* staulul şi lupii *sfâşie* turma. Vai de aceia!

Ei sunt puşi *să păstreze* şi *ei pierd*.

Ei sunt puşi *ca să afle* şi ei *stau degeaba*.

Ce să păstreze? Sufletele care trebuie să se mântuiască.

O, fiţi treji, iubiţi păstori ai lui Hristos! Vom da cu toţii socoteală şi eu nu mă ştiu bun de nimic.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

Când Dumnezeu te umple de harul Duhului Sfânt nu-ţi mai vine nici să mănânci, nici să dormi, nici să priveşti ceva din lumea asta, ci numai *să-L lauzi* pe Dumnezeu.

„Lauda Ta e *pururea* în gura mea”, pentru că inima care se bucură de Dumnezeu *Îl laudă mereu*.

Clipa pe care nu ai dat-o lui Dumnezeu, ai pierdut-o. Acea clipă te va costa scump.

Binele e de mii de ori mai mare şi mai de preţ decât orice păcat şi acest lucru se va vedea cel mai bine la Judecata de apoi. Acum îl ignorăm dar atunci am vrea *măcar o clipă* în care *să fii slujit* binelui dumnezeiesc.

Dacă L-am vedea pe Hristos Domnul în fiecare sărac, întemniţat, bolnav, păcătos, nebăgat în seamă, n-ar fi loc unde *să nu-L găsim* pe Hristos Domnul şi n-ar fi clipă în care *să nu ne bucurăm* şi *să nu ne veselim dumnezeieşte*.

Dacă L-am vedea pe Hristos Domnul în fiecare frunză de copac, râu, animal, nor, om, piatră – pentru că toate sunt create de El – n-am mai spune că suntem *singuri*, pentru că L-am vedea şi L-am simţi pe El pretutindeni în creația Sa.

El e pretutindeni, numai noi nu vrem să înţelegem această *măreţie* a prezenţei Sale.

Dacă ne-am *reveni* din păcatele noastre, ne-am da seama că cei mai *vrednici de milă* nu sunt orbii, şchiopii, ciungii sau alţi năpăstuiţi ai vieţii ci *noi înşine*. Nu credem acest lucru pentru că suntem *prea orgolioşi* şi *prea îngâmfaţi*, dar acesta e *adevărul gol-goluţ*.

Suntem *vrednici de plâns* deşi aşteptăm r*anguri* şi *demnităţi*, *reclamă* şi *laude*.

Cine are azi *inimă duhovnicească* simte aceste lucruri *intens*, cu durere. Ar vrea să-i ajute dar oamenii nu vor să fie ajutaţi. Ar fi totul simplu, dacă s-a lăsa *ajutaţi*.

*

În Sfânta Biserică intrăm toţi: mari şi mici, păcătoşi şi Sfinţi, pentru că ea e ca *o cloşcă cu pui* şi deci *Mamă a tuturora*. Ea *ne hrănește* şi *ne odihnește* pe toţi.

Unii se curăţesc iar alţii prind noi puteri.

Unii se ridică din păcate, pe când alţii: mulţumesc şi se bucură.

În Sfânta Biserică se dă slavă lui Dumnezeu, se fac cereri, se plâng păcatele şi se trăieşte duhovniceşte.

Aici *respiri cu adevărat*.

Aici eşti împreună cu Hristos, cu Maica Domnului şi cu toţi Sfinţii.

Intri cu sfială. Te închini cu evlavie. Fiecare pas îţi e o rugăciune, pentru că intri în *Casa lui Dumnezeu*, acolo unde rugăciunea e *la ea acasă*.

Creştinii ortodocşi iubesc Sfânta Biserică pentru că Îl iubesc pe Hristos. Ei iubesc sfinţenia Casei lui Dumnezeu, fapt pentru care nu intră *oricum* în Sfânta Biserică.

Se pregătesc sufleteşte şi trupeşte şi apoi intră. Ei nu intră numai *cu trupul*, ci cu trupul şi cu sufletul, adică *în întregime*.

Mulţi fraţi *se plictisesc* – spun ei – în Sfânta Biserică. Dar asta pentru că nu înţeleg *rostul adânc* al fiecărui lucru de aici. Dacă li s-ar explica şi ar crede explicaţiile, ar rămâne miraţi și uimiți şi ar deveni *alţi oameni*.

Hristos te schimbă.

Nu te poţi apropia de foc şi să nu arzi. Nu te poţi apropia de lumină fără să fii umplut de căldura ei. Hristos te umple, te încălzeşte, te întoarce la viaţă. Cu El trăieşti cu adevărat.

Poţi numi viaţa fără El *moarte* şi nu greşeşti.

Viaţa fără El e *lipsită de sens*, e lipsită *de împlinire*.

Cei ce-L cunosc pe Hristos *se uită* pe ei. În faţa ochilor Lui nu mai vrei nimic din lumea asta deşartă, cu care nu poţi cumpăra nici măcar o floare a Raiului.

Te schimbi. Renunţi la păcate, la tine, la averile tale, mai ales la părerea că *ai ceva prin tine însuţi*.

Vezi cât îţi e de *goală* viaţa fără El şi câte *lucruri murdare* ai făcut, pe când nu-L cunoşteai pe El.

O, cât trebuie să-I mulţumim Blândului Iisus! Cât de mare e mila Lui faţă de noi!

Nu avem cuvinte să zugrăvim *mulţumirea* inimii noastre. Suntem neputincioşi, prea neputincioşi şi asta trebuie să ne facă şi *mai dornici* de *a fi cu El*.

În orice facem trebuie să-L vedem pe El. El trebuie să ne fie *începutul* zilei şi *sfârşitul* ei. El trebuie să fie *chemarea noastră* de fiecare clipă.

Sunt prea ticălos pentru iubirea Lui şi, cu toate astea, mă bucur pe fiecare zi de mila Lui cea nemărginită.

Puteam să mor ca un câine...Însă El mă îndreaptă pe fiecare zi spre pocăinţă. Pe fiecare zi îmi atrage atenţia că El vrea *să mă despovăreze* de păcatele mele şi *să mă ierte*.

Nu trebuie să-I mulţumesc cu lacrimi de bucurie iubirii Lui?! Nu trebuie să ascult de El fără cârtire?!

El trebuie să fie dorirea mea neîncetată. Spre El trebuie să gândesc toată ziua, pentru că voi lăsa lumea şi voi merge la El.

Intrăm în Sfânta Biserică şi aici găsim scara rugăciunii şi a faptelor bune. Pe ea trebuie să urcăm cu smerenie.

Cine se grăbeşte, alunecă.

Dacă te ajuţi de ascultare şi smerenie urci *încet* dar *sigur*. Urci treaptă cu treaptă învăţând să te umileşti.

Umilinţa e ca un măgar bătut, care tace şi se conformează Stăpânului. Stăpânul cerului şi al pământului ştie ce îţi trebuie, dacă Tu te laşi în mâinile Sale cele preasfinte şi preadrepte.

Egoismul ne face *să alunecăm* din mâinile Tale!

Egoismul e *o tămâiere urâtă* şi *rea*. El ne face *să mirosim urât* în faţa Sa şi Domnul Îşi întoarce faţa Sa de la noi.

O, păcatele noastre *ne strică* viaţa! Ele ne fac *urâţi* în faţa lui Dumnezeu.

Când suntem *pomeniţi* la Sfânta Liturghie atunci suntem *lăsaţi în dar*, suntem *oferiţi* lui Dumnezeu prin preoţii slujitori. Noi *ne oferim acestora* iar ei *ne oferă lui Dumnezeu*, pentru că El e *Tatăl nostru*.

Poporul drept-credincios, turma cea cuvântătoare, reprezintă *jugul* epitrahilului pe care preotul îl poartă.

Epitrahilul e *chipul mulţimii păstorite*, de care preotul va da seama în faţa Dreptului Judecător în ziua cea de apoi.

E înfricoşător acest *simbolism adevărat*! După ce ai păcatele tale, ca preot *răspunzi* şi de păcatele poporului.

Tu eşti *responsabilul* care *are grijă de mântuirea lor*. Ei *nu ştiu* – sau ştiu *prea puţini* – dar tu *o ştii*.

De aceea, „cu timp şi fără timp” trebuie să te osteneşti şi să te trudeşti ca aceia *să înţeleagă* şi *să se îndrepte*. Tu le vorbeşti spre binele *lor* şi *al tău*, adică spre mântuirea şi *a lor* şi *a ta*.

Trebuie să le vorbeşti neîncetat, doar s-or mântui cei ce cred.

De aceea, gura preotului trebuie *să vestească* înţelepciunea lui Dumnezeu şi *ştiinţa mântuirii sufletului*.

Predica e *aruncare* de seminţe, semănare. Sufletul e pământul care primeşte sămânţa. Dacă primeşti sămânţa problema e *ce faci* cu ea. Dacă o primeşti trebuie să o lucrezi, pentru ca să rodească *snop* de fapte bune.

*

Arhiereul care predică celor aflaţi în Biserică Îl închipuie pe Hristos, Cel care predica mulţimilor ce-L ascultau.

Glasul său se aude *cu putere* iar păstoriţii se simt lângă el ca lângă *cel ce-i iubeşte*. El *îi iubeşte* şi ei *simt asta*.

Dacă iubeşti, se cunoaşte.

Iubirea nu poate fi închisă cu lacătul.

Ea, iubirea, deschide toate porţile, pentru că e *iubirea lui Dumnezeu* cea care este aprinsă de El în sufletul nostru.

Sufletul se aprinde de focul iubirii. Sufletul se aprinde de focul Sfântului Duh şi lacrimile îţi curg pe obraji.

O, lacrimile sunt *balsam* pentru suflet, *alinare*!

Când stăm la Sfânta Liturghie stăm în faţa lui Hristos. O, ce minune preaslăvită! Hristos stă în faţa noastră iar noi înaintea Lui. Dar depinde *cum stăm*.

Dacă lăsăm *toată grija lumească* ne facem sufletul *liber* şi dacă avem sufletul liber de *grija de noi înşine*, ne putem lăsa sufletul *numai* lui Dumnezeu, ca Dumnezeu să vorbească, cu iubirea Sa, sufletului nostru.

Dumnezeu *ne vorbeşte mereu*, numai noi nu-L ascultăm! El ne cheamă mereu, numai noi nu-L auzim!

Cerul coboară pe pământ la Sfânta Liturghie, pentru că Împăratul cerului vine la noi şi ni Se dă nouă. Și noi Îl primim cu frică, cu credinţă şi cu dragoste.

Dacă ar veni *cineva din cer* ar fi *o minune*. Dar când vine *Hristos cu tot cerul* nu e *o minune a minunilor*?!

Minunea e *prezenţa iubirii lui Dumnezeu* în viața noastră. Dar *minunea minunilor* e *Hristos în Sfânta Împărtăşanie*.

Sfânta Împărtăşanie e singura comoară a cerului şi a pământului, singura dorinţă adevărată, singura nădejde ce o putem avea neapărat.

A fi cu Hristos e *totul*, e *împlinirea*.

A fi cu Hristos e mutare de la *moarte* la *viaţă*, de la *păcat* la *virtute*.

Cunosc un frate care *suferă* atunci când nu este cu Hristos. Și nu o spun *spre lauda lui*, ci *spre slava lui Dumnezeu*, Care i-a dat să-L dorească pe El cu dorire fără seamăn.

Această s*uferinţă* nu e una a trupului sau a inimii, ci *a duhului*. E o suferinţă ce nu se poate împlini decât *cu El*.

Cine *suferă* după Hristos a cunoscut bogăţia sfinţeniei Sale, a cunoscut iubirea Sa, pacea Sa, smerenia Sa, milostivirea Sa cea mare.

De aceea, trebuie să ne mărturisim Lui ca să ne împărtăşim cu El.

Sfânta Spovedanie fără dorirea Sfintei Împărtăşanii e ca şi cum ai face curăţenie în casă, ca să primeşti un oaspete ales, dar după ce faci curăţenie *renunţi* la vizita lui.

Sfânta Spovedanie e *curăţenie generală*, e spălarea tuturor *cotloanelor* de murdărie şi de întinăciuni. Ea pregăteşte. Dar pregătirea este pentru a-L primi pe Mirele Ceresc în casa ta săracă şi nemernică, pentru ca El să sfinţească casa inimii tale şi să rămână cu tine la ospăţul tainic din inima ta.

Te veseleşti cu Hristos fiind *împreună* cu El şi nu *dorindu-L*!

A-L dori înseamnă *a umbla după El*. Dar *a fi cu El* e *fericirea*, e pregustare a fericirii celei din Rai, pe care, să dea Domnul ca *să o moştenim cu toţii*.

*

Un părinte arhimandrit – făcut de curând *arhimandrit* – a predicat azi cu *înţelepciune duhovnicească*. S-a simţit asta. El *îi întrecea* pe toţi prin glasul său, prin privirea sa, prin vorbele sale, prin cântecul său…

Pilda bogatului căruia i-a rodit ţarina din belşug a fost analizată şi tâlcuită pe mai multe planuri. Îl priveam şi mă bucuram să-l aud.

Credincioşii noştri au nevoie de păstori *capabili să-i dinamizeze pe oameni* şi care să fie plini de *dumnezeiască teologie* şi *harisme dumnezeiești*. Ei sunt *motoarele* care *pompează* viaţa în sufletele credincioşilor.

Trebuie să ştii să slujeşti, să ştii să cânţi, să ştii să mergi, să îţi manifeşti dragostea şi compasiunea. Ochii tăi privesc în Sfânta Biserică şi o cuprind dar în acelaşi timp, trebuie să-l cuprinzi *pe fiecare în parte* şi *să-l îmbrăţişezi* cu dragostea ta.

A fi Părinte al turmei tale înseamnă *să ai timp pentru toţi*, să ai *înţelegere* faţă de toţi, să *te rogi* pentru toţi, *să suferi* pentru toţi, *să îi iubeşti* pe toţi.

Ei te numesc *Părinte*, iar tu, preotule, trebuie să le fii *Părinte* şi nu *dictator*!

Părintele îşi *înţelege* copiii şi îi înţelege tocmai pentru că *îi iubeşte*. Dacă nu i-ar iubi, ei ar simţi acest lucru şi nu i s-ar mai spune.

Copiii îşi întind braţele spre Părinte şi el trebuie să le *întâmpine* îmbrăţişarea lor cu faţă radioasă, veselă, plină de bucurie.

Ai şi tu necazuri și nu puține...Dar necazurile lor, din dragoste pentru ei, sunt *mai importante* ca ale tale. Te laşi la urmă şi îi îmbraci pe ei. Le dai lor mai întâi de mâncare.

Nu înţeleg multe, sărmanii, şi vor *să ştie* şi de aceea *te întreabă*. Te tot întreabă. Uneori sâcâitor, enervant...

Tu să ai răbdare! Înţelege-le *pruncia lor* pentru că de aceea eşti *Păstor*!

Noaptea oile stau în târlă şi sunt păzite de câini. Spre ziuă merg la păscut. Ziua trebuie să le hrăneşti dacă vrei să le mulgi. Laptele e rodul de la oi iar de la păstoriţi: *faptele bune* şi *iubirea*.

O, ce bucurie e să vezi oameni de diferite vârste – bărbaţi, femei, prunci – împărtăşindu-se! E *cea mai mare bucurie* a preotului! Îi vezi pe fiecare cu lumânarea aprinsă, cu faţa plecată, dar senină. Se împărtăşesc cu bunăcuviinţă.

O, mare eşti Tu, Doamne! Tu faci toate *bune foarte*, numai că noi *nu înţelegem* acest lucru întru totul.

Observ în mine o patimă care se aprinde ca focul în paie. E patima *curiozităţii*.

Sunt curios de a afla răul, păcatul, fărădelegea şi de aceea *cad* în ceea ce *caut să înţeleg*. Vai mie! Sunt mai rău decât toţi!

*

Când cineva îşi dă seama că e *păcătos* şi *vrea să fie vindecat*, Satana *pierde partida*. Fostul neştiutor, dacă e *ferm convins*, devine *un purtător de biruinţe duhovniceşti* iar Satana începe să fie luptat şi biruit zilnic de acesta.

Slavă Ţie, Doamne, Care nu ne faci pe noi *de ruşine* şi *ne ajuţi* nouă, păcătoşilor!

*

Cel păcătos uită de Iad dar moartea îi aduce aminte de el. Unii *fug de moarte* dar *nu se tem să păcătuiască*. Şi moartea e tocmai *păcatul nemărturisit* şi *neplâns*.

Fug de frica morţii dar *se scaldă* în ea. Ce durere! Am ajuns atât de orbi încât nu ne mai dăm seama nici că suntem *orbi*.

Ne bucurăm *dobitoceşte* în loc *să plângem*.

Ne credem „absoluţi”, când suntem nişte *biete paiaţe*.

Doamne, ai milă de poporul Tău şi ne iartă!

Fraţii noştri cei *căzuţi de la credinţă* sau *rătăciţi* au răstălmăcit în chip şi fel textul Sfintei Scripturi. Ce au ei acum e *un fals* în mare parte. Scot *ce nu le place* şi *nu le convine* şi nuanţează ceea ce *sună în acord cu ei*.

Sectele *înspăimântă* dar ele *nu dau soluţii*.

Sectele, ca şi partidele mincinoase, *promit* dar nu dau *nimic folositor* sufletelor.

Ai milă, Doamne, de noi toţi şi ne miluieşte!

*

Sfânta Scriptură e *comoara* Sfintei Biserici pentru că ea a stabilit canonul Sfintei Scripturi. Iar ereticii n-au dreptul *să folosească* Sfânta Scriptură în cultul lor, pentru că ei au apărut *mai târziu* şi *au preluat-o* din Biserică şi *au falsificat-o*.

În Sfânta Scriptură aflăm *adevărul revelat* al Sfintei Biserici Ortodoxe, singura Biserică a lui Dumnezeu şi care păstrează şi *ce nu s-a scris* în Sfânta Scriptură şi se găseşte în Sfânta Tradiţie.

Dacă nu se spune *cum a murit* Sfântul Pavel în Sfânta Scriptură înseamnă că *nu a murit*? Dacă nu se spune, în mod expres, *cum se înmormântau* primii creştini, înseamnă că *nu se înmormântau*?

Ereticii vor *să suprime* Sfânta Tradiţie tocmai pentru ca să nu existe *o logică* a faptelor în istorie ci *anarhie*, atât în gândire şi înţelegere cât şi în faptă.

Nu acceptă Sfânta Tradiţie pentru ca Sfânta Scriptură să fie *falsificată* după cum vrea fiecare, neacceptând că trebuie *o viaţă sfântă* pentru înţelegerea Sfintei Scripturi şi o tălmăcire a Scripturii *în acord* cu Sfinții care *ne-au precedat*.

Dacă oricine poate *interpreta* Sfânta Scriptură înseamnă că Sfânta Scriptură a fost scrisă „oricum" şi de „oricine", ceea ce e *o blasfemie*. Căci Sfânta Scriptură a fost scrisă de *oameni Sfinţi* şi *în momente speciale*.

Cum să înţelegi tu, vicleanule frate, care te-ai depărtat de sânul Sfintei Biserici şi o renegi, sfinţenia Sfintei Scripturi, dacă nu eşti *împreună* cu Hristos şi eşti *fără* Duhul Sfânt și *fără* Tatăl, *fără* Treimea cea *deoființă* și *nedespărțită*?

Cum ai dreptul *să te pronunţi*, când tu nu ai *adevărul*, ci eşti *lucrător al Satanei*, care seamănă în *semănătura bună*, neghina *răutăţii* şi *a separatismului*?

Când vine sectarul, el vrea să-l convingă *oricum*, prin orice *mijloace* pe adevăratul ortodox, pentru că aşa face şi Satana: vrea să te convingă, prin orice metodă, că adevărul nu e *mai bun* decât minciuna, când lucrurile stau tocmai invers: minciuna e cea *care falsifică* adevărul şi *îl renegă*.

Trebuie să-i vedem pe *eretici* ca pe nişte *ramuri tăiate* din copacul cel unul al Bisericii şi care *latră*, precum câinii necuvântători, *adevărata cuvântare despre Dumnezeu*, Cel în Treime mărit şi închinat.

Sfânta Scriptură s-a scris prin harulul lui Dumnezeu. Și trebuie să ai harul lui Dumnezeu în tine, *viind* în tine, atunci când vrei *să înţelegi* Sfânta Scriptură.

Şi harul lui Dumnezeu este *numai* în Biserica Ortodoxă şi tot aici e *înţelegerea* Sfintei Scripturi.

*

Într-o seară, venind spre casă cu autobuzul, un bărbat care se căsătorise pentru a doua oară mi-a mărturisit faptul, că primul copil pe care l-a avut cu a doua sa soţie i-a murit.

Și când l-a îngropat, pentru că nu era *botezat*, a început să râdă în hohote – după sfatul unor oameni necredincioşi – pentru ca *să mai aibă şi alţi copii*.

M-am uitat la el *îndelung*…și *am suspinat*.

Ce *rău înfricoșător* e *să nu ştii adevărul dumnezeiesc*!

Cum să râzi în hohote, iubitul meu, pentru *un copil nebotezat*?! Pentru el trebuie *să plângi* şi *să faci milostenie*.

Nu *din râs* se nasc copiii! Asta o ştim cu toţii. Numai că superstiţiile, pentru unii, sunt *mai puternice* decât *raţiunea sănătoasă*.

Dacă nu putem să ajungem cu pruncul la Sfânta Biserică, pentru că el e pe moarte, poate să-l boteze orice ortodox care e prin preajmă, afundându-l de trei ori în apă curată sau în Sfânta Aghiasmă şi rostind formula Sfântului Botez: *Se botează robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin!*

Doamne, luminează poporul cel neştiutor şi iartă-l pe el! Ajută-i lui întru toate!

*

După Sfânta Liturghie (continuare):

Când te trezeşti din somn, când faci orice ai face peste zi şi când adormi *un singur lucru* trebuie să doreşti: *mântuirea*. Acesta este *ţelul* vieţii noastre. Acesta este *ţelul creştinului ortodox*.

A fi cu Hristos și cu Tatăl în Duhul Sfânt e bucuria tainică şi plenară, vie şi covârşitoare a acestei vieţi, care te face *să nu simţi* amărăciunea acestei lumi.

Vrăjmaşii văzuţi sau nevăzuţi sunt *nefericiţi* dar tu te bucuri. Ei îţi vor răul dar tu îi ierţi.

Cunosc un frate care poate să-i ierte şi pe diavoli pentru ceea ce i-au făcut şi îi fac, și poate *să se roage* pentru ei, pentru că *a înţeles* că sunt *nefericiţi*.

Păcatul e *nefericire*. E *singura nefericire*.

Când îţi iubeşti vrăjmaşii, atunci aprinzi *foc nestins* asupra capului lor, pentru că le arăţi *să se pocăiască*.

Domnul ne-a învăţat *să iertăm* şi iertăm pentru *că-L iubim pe Dumnezeu*. Și *iubindu-L pe Dumnezeu* înţelegem *cât de mult* trebuie *să-i iubim* pe oameni.

Dumnezeu S-a jertfit pentru oameni şi ne-a învăţat şi pe noi să ne jertfim unii pentru alţii.

Când auzim la Sfânta Liturghie: „Iubiţi-vă unii pe alţii”, atunci auzim glasul Domnului, Care ne cere *să iertăm* şi nu numai *să iertăm*, ci *să şi iubim*. Dar nu după ce *îi alegem* pe cei pe care trebuie să-i iubim, ci îi iubim pe toţi, pe toţi deopotrivă.

Iubirea nu *alege*.

Iubirea nu *separă*.

Iubirea nu *jenează* cu prezenţa ei, ci *atrage*.

Iubirea nu e decât *mâini întinse* care vin *să îmbrăţişeze*.

Tocmai de aceea iartă iubirea: pentru că nu poate *să ţină supărare.*

Ea e veşnică bucurie. Căci *bucuria* e *semnul iubirii* şi tot semn al iubirii e şi *iertarea*.

Dumnezeu ne iartă mult pe noi. De aceea trebuie ca şi noi *să iertăm mult*. Vrăjmaşii, dacă am privi mai bine, nu ne fac *rău*, ci *bine*. Ei ne scot *la iveală* păcate *reale* sau *închipuite*, ne fac *să suferim*, ne fac *să ne îndurerăm* dar, în acelaşi timp, ne fac răbdători, iubitori, înţelegători, mulţumitori tot timpul.

Când nu-L lauzi pe Dumnezeu pentru toate nu poţi să te bucuri.

Bucuria e *mulţumirea* adusă lui Dumnezeu.

Bucuria e *semnul vieţii duhovniceşti adevărate*.

Cine nu se bucură nu Îl are pe Hristos şi nici pe Duhul Sfânt și nici pe Tatăl.

Cine nu se bucură vrea *să rămână în păcat*.

Dar *bucuria* despre care vorbesc acum nu e *din lumea aceasta*, ci *din cea viitoare*, pentru că ea se naşte din curăţie, din smerenie, din iertare, din evlavie sinceră şi adevărată.

Dacă cercetăm mai bine, nimic din lumea aceasta nu e *prieten* cu creştinii ortodocşi.

Nici slava, nici bogăţia, nici neamul bun, nici frumuseţea exterioară nu îl *desemnează* pe *un creştin ortodox*. Toată bogăţia lui e *înăuntrul lui*, în inima lui. De aceea, *comoara* lui e ascunsă în vasul trupului lui şi ea e şi *făclie* şi *râu nesecat* şi *pace adâncă* şi *iubire*…

Dumnezeu e iubire şi ne învaţă să iubim, să iubim mereu.

Cine iubeşte, nu ştie pe unde trece timpul, pentru că toată inima lui *arde* pentru Dumnezeu şi pentru oameni.

O, ce *minunaţi* sunt *creştinii*!

Toţi oamenii au *duh* dar nu ştiu *să-l hrănească*. Creştinii *își hrănesc* duhul lor cu harul lui Dumnezeu şi cu unirea cu Trupul şi cu Sângele Domnului, cu rugăciune şi cu dragoste şi cu multe alte fapte bune.

Când intri în Sfânta Biserică, intri *în locul cel sfânt* al pământului, în locul unde nu numai Îngeri se coboară ci şi Domnul Îngerilor.

Intrăm *în faţa ochilor* lui Dumnezeu, în faţa *iubirii Sale de oameni*.

Peste tot găsim Sfinte Icoane: semne ale iubirii Sale acceptate până la capăt. Fiecare ne învaţă cum să ne îmbrăcăm, cum să ne purtăm, cum să ne trăim viaţa. Ele ne povăţuiesc ca nişte *fiinţe vii* – căci *Sfinţii* sunt *vii* – şi noi ştim că *ei ne ascultă*.

Îngenunchem în faţa Sfintelor Icoane şi ştim că îngenunchem în faţa Sfântului care e zugrăvit pe Sfânta Icoană.

Ne închinăm Sfintelor Icoane şi mintea ne-o înălţăm la acela care e zugrăvit acolo.

Sfintele Icoane nu sunt *idoli*, cum spun mulţi *neisprăviţi* de astăzi. Noi nu ne închinăm *lemnului*, ci *Sfântului*, care e viu, în cer, şi ne aude.

Sărutăm cu dor Sfintele Icoane, pentru că vrem ca şi noi să mergem în cer și să fim în mod veșnic împreună cu toţi Sfinţii.

Cine sărută *cu dor aprins* Sfintele Icoane, acela îşi arată dragostea pentru Dumnezeu, având nădejdea că şi el va fi primit în Rai, dacă vrea Bunul Dumnezeu.

Creştinii ortodocşi cred cu cea mai mare tărie în *vrerea lui Dumnezeu*, pentru că ei *depind numai de ea*.

Ei nu-I impun lui Dumnezeu *condiţii*.

Ei nu cer de la Dumnezeu *să le răsplătească* faptele bune.

Ei cer *să se facă voia Sa*, „precum în cer, aşa şi pe pământ”.

Ei fac fapte bune pentru că *Îl iubesc* pe Hristos, pe Maica Domnului, pe toţi Sfinţii şi Sfinţii Îngeri. Ei fac fapte bune din *bucurie duhovnicească* şi nu pentru că sunt *forţaţi de împrejurări* sau *din politeţe lumească*.

Hristos e totul. Aici, în Hristos, e începutul şi sfârşitul. Cine iubeşte pe Hristos nu mai vrea nimic cu adevărat. El se lipseşte de toate, pentru ca *să fie cu El*.

O, cine nu e creştin ortodox *nu înţelege* bucuria de care vorbesc acum şi de care *nu mă mai satur*!

Iartă-ne, Doamne, neştiinţa şi dă-ne să înţelegem, că *Tu eşti viaţa noastră*! Dă-ne *să Te iubim pe Tine* şi *nimic altceva* şi ne miluieşte!

*

Atacurile drăceşti *cele mai puternice* intervin la patimi, care te stăpânesc cel mai mult şi greu, în momentul când *vrei să te curăţeşti de ele*. Dracii vor să te îndepărteze atunci de cărţile şi oamenii care te-ar mustra spre îndreptare, arătându-ţi răul acolo unde el *nu e*.

Nu credeţi frica aceea *drăcească*, ci *înfruntaţi-o*! Ea nu aduce *neliniştea cea bună*, a pocăinței fericite ci pe cea *rea*, care duce la deznădejde şi lăsare totală în voia patimii.

Citiţi cărţile dumnezeieşti care vă vindecă şi-i cercetaţi pe oamenii, care ştiu să vă scape, prin experienţa lor duhovnicească, de aceste *lanţuri ale robiei* cu care Satana vă ţine legaţi.

Frica aceasta *încetează*, când înţelegeţi *de unde vine*!

*

L-am auzit pe un părinte care spunea, că Hristos, ca *Pantocrator*, de aceea e pictat pe *turla* Bisericii, pentru ca să arate că El *îi trage la înălţime* pe cei credincioşi.

M-a bucurat această *vedere duhovnicească*, pentru că, cu adevărat, Cel care ne trage *la înălţime*, dar Care, în acelaşi timp, ne şi ţine în *sporirea duhovnicească* e Dumnezeu. Pentru că noi n-am putea *rămâne în bine*, fără ajutorul dumnezeiesc, nici măcar o singură clipă.

El e *Atotţiitorul*, pentru că prin El s-a făcut tot ce s-a făcut din ce s-a făcut şi se ţin tot prin El.

El e ultima ţintă, ultima bucurie, ultima împlinire.

Turla Sfintei Biserici e ca *o ridicare a minţii* la Dumnezeu pentru a-L vedea pe Dumnezeu *în vedere dumnezeiască*.

Ea e *dreaptă*, pentru că Dumnezeu Se vede prin urmarea învăţăturii *celei drepte*.

Mintea nu se poate *ridica* mai mult decât poate *înţelege* şi *primi* prin *vederea luminii dumnezeieşti*.

De aceea, Hristos e pictat în turlă mai presus de cât orice iar afară, pe turlă, se află Sfânta Cruce. Adică ceea ce poate *vedea* lumea dar nu poate *înţelege* fără Hristos.

„Necazurile" mântuirii nu sunt *înţelese* de lume, pentru că ea *nu iubeşte necazurile care ne mântuiesc*.

Sfânta Cruce de pe turla Sfintei Biserici ne aminteşte mereu cuvintele Domnului: „În lume *necazuri* veţi avea".

Ea arată creştinilor ortodocşi starea în care *se trăieşte* mântuirea: continua crucificare.

Mântuitorul Hristos a sfinţit Sfânta Cruce prin sfânt sângele Său, pentru ca noi să ne sfinţim viaţa răstignindu-ne patimile şi poftele trupului şi ale sufletului.

Astfel, Sfânta Cruce ne invită la *renunţarea la noi* din *iubire faţă de El*. Te *laşi de păcat* pentru că *iubeşti* pe Hristos şi virtutea.

Orice substrat *al renunţării* e oarecum *pătat* de *îndoială* şi de *puţinătatea înţelegerii*.

Sfânta Cruce stă pe turlă, în afara Sfintei Biserici. Însă pictarea lui Hristos ca *Pantocrator* e în Sfânta Biserică, adică numai *spre vederea celor binecredincioşi*.

Sfânta Cruce reprezintă „răutatea zilei", pe când Hristos ca *Pantocrator*: iubirea care *nu ne uită*.

Şi pentru cei *din afara* Sfintei Biserici, Sfânta Cruce arată *greutatea* vieţii omeneşti, pe când pentru cei credincioşi: *greutatea asumată*.

Aceia *pătimesc greutăţi* pentru păcatele şi învârtoşarea lor. Cei credincioşi: pentru *mântuirea* lor.

Cei care nu se uitau la *şarpele de aramă* erau omorâţi de *veninul şarpelui*, pe când cei care se uitau cu credinţă, scăpau. Pentru că Sfânta Cruce mântuieşte atunci când o accepţi ca făcând parte din tine, din viaţa ta, când ea *se contopeşte* cu iubirea vieţii tale pentru Hristos.

Din mâinile lui Hristos nu ne poate lua diavolul, pentru că de iubirea pentru El nimeni nu ne poate despărţi.

El ne cheamă mereu *la înălţime*, adică la o viaţă şi la o înţelegere *tot mai înalte*.

El, Pantocratorul, nu e *jos*, ci *sus*.

El nu e văzut cu *minte pătimaşă*, ci *cu minte întraripată de dumnezeiasca dragoste*.

Jos sunt patimile.

Sus e sufletul care Îl vede pe Dumnezeu în extaz dumnezeiesc, în vedere duhovnicească.

O, câte putem înţelege, cu mila lui Dumnezeu, dacă aruncăm *norul* patimilor de la noi!

Miluieşte-mă şi pe mine, ticălosul, Doamne şi mă iartă, că sunt *cel mai pătimaş* dintre toţi!

Când recunoşti că *nu ai nimic*, te *îmbogăţeşti* în harul Lui. Când admiţi că *ştii ceva*, atunci nu mai vrei *să primeşti* darurile lui Dumnezeu. Și astfel, după cum ți-o dorești, Dumnezeu Îşi închide mâna Sa cea prea milostivă și îți lasă sărăcia ca să te umilească.

*

Dacă Dumnezeu nu ne-ar *lumina* asupra a ceea ce *trebuie să facem*, ne-am trăi viaţa ca *într-un somn adânc*.

Am colinda lumea fără să înţelegem *rostul nostru* pe acest pământ. Ar fi vai de noi, dar noi *n-am şti* acest lucru cât am trăi, ci numai la sfârşitul vieţii noastre, când Iadul şi-ar deschide larg gura sa pentru ca să ne înghită.

Slavă Ţie, Doamne, pentru că *ne luminezi* pe noi şi ne arăţi ce e *plăcut* Ţie şi *sfânt*! Mulţumesc Ţie, pentru că nu ne răsplăteşti răul cu rău, ci ca un Părinte iubitor, Care ştii prostia şi ticăloşia noastră, nu ne *omori*, ci *ne învii prin harul Tău*.

Dumnezeu vrea *să răbdăm* ispitele şi necazurile şi prigonirile cu credinţă tare în El. El vrea să ştim că e *cu noi* şi *ne ajută*, numai noi *să nu ne pierdem* cu firea şi să răbdăm ispitele cu tărie.

Pentru că nu e ispita *mai mare* ca *puterea răbdării noastre*.

Cea mai mare *ştiinţă* stă *în răbdare*.

Trebuie să te chinui să rabzi pentru ca să învingi patimile care s-au înfipt, ca nişte ghimpi mari şi dureroşi, în mod adânc în carnea noastră.

Acul răbdării ne scapă de ghimpi dar cu durere, cu sforţare, cu multă transpiraţie, încordare şi neodihnă.

Calea e *strâmtă* – prescrie numai *răbdarea*, fără *să păcătuieşti* – şi este *cu chinuri* – pentru că trupul şi sufletul se împotrivesc, fiindu-ţi *duşmani* din cauza legăturii lor

nelegitime cu *păcatul din obişnuință*. Căci ele au început să iubească *păcatul* mai mult decât *virtutea*.

Urmarea răbdării e *pacea duhovnicească*. Și pacea *nu ruşinează*.

Păcatul *te umple de ruşine*, pe când răbdarea *te scapă de ruşine*.

Sfinţii Părinţi ne învaţă să fim *nepăsători* la *ce ne spune ispita*, să *îi stăm împotrivă*, să lucrăm cu trupul dar şi cu mintea, rugându-ne şi aşteptând izbăvirea de ea.

Pentru că *izbăvirea* vine de la Domnul.

Nu ceda ispitei ce-ţi spune: *păcătuieşte şi vei scăpa de ispită*! Acela e *glasul diavolului*.

Căderea în păcat *adânceşte* rana, te robeşte şi mai mult. Dacă te împotriveşti, diavolul cedează. Cu puţină osteneală scapi de *chinul cel prezent* dar şi *de cel veşnic*.

Dumnezeu e cu noi şi El *aşteaptă* să ne încununeze.

Păcatul nostru *Îl întristează* pentru că El *ne iubeşte mult* şi vrea ca noi să fim *biruitori ai diavolului* şi nu diavolul *să ne biruie* pe noi.

Noi am păcătuit fără ajutorul cuiva, dar nu putem să facem binele fără ajutorul lui Dumnezeu.

Păcătuim de unii singuri, dar ca să facem *fapte bune*, trebuie să fim ajutați de harul dumnezeiesc.

Fără Dumnezeu nu putem să facem decât *păcate*.

De aceea, trebuie să ne rugăm Prea Milostivului Dumnezeu ca să ne înţelepţească *spre tot lucrul bun* şi *creştinesc*, căci de El avem nevoie pentru *a ne mântui*.

*

Sfintele Moaşte cheamă la *imitare*, adică la *sfinţenie*. Ele sunt privite de către cei credincioşi ca nişte *comori de mare preţ*, pentru că Dumnezeu *a binevoit* întru ele.

Sfinţii sunt în *cer* iar Sfintele lor Moaşte pe *pământ*. Dar şi din cer cât şi de pe pământ, atât sufletele Sfinţilor cât şi Sfintele lor Moaşte, dau ajutor creştinilor şi împărtăşesc binecuvântare dumnezeiască.

Te apropii de Sfintele Moaşte ca de florile cărora Dumnezeu le-a dat neputrezirea, darul facerii de minuni şi

miros netrecător. Ele sunt florile *de suflet* şi *de gând* ale ortodocşilor.

Ortodocşii cinstesc Sfintele Moaşte pentru ca să-şi aducă aminte *unde* trebuie să ajungă, pentru ca să cinstească *eforturile*, ajutate de Duhul Sfânt, ale Sfinţilor, pe care le-au făcut pentru ei, pentru *desăvârşirea* lor şi, totodată, *aduc slavă* lui Dumnezeu, Cel ce este minunat întru Sfinţii Săi.

Te apropii cu sfială de ele dar şi cu dragoste. Îţi recunoşti păcătoşenia dar îi iubeşti şi pe aceia, pe care Dumnezeu *îi iubeşte* şi crezi în mijlocirea Sfântului sau a Sfintei pentru tine.

Tu te închini Sfintelor Moaşte şi crezi în Sfânta Treime, pentru că nu există Sfinte Moaşte decât *în* Biserica Ortodoxă, păstrătoarea *adevăratei învăţături*, *înţelegeri* şi *experienţe* a comuniunii cu Dumnezeu.

Auzi viaţa lor, a Sfinţilor şi te umpli de râvna de a le urma. Acesta este scopul: *să-ţi uiţi viaţa de mai înainte* pentru a te gândi la *adevărata viaţă creştin-ortodoxă*.

*

Clopotele Bisericii – chemarea conştiinţei. Ele cheamă nu atât *trupul*, cât *conştiinţa* şi *iubirea noastră*.

Ele ne cheamă la iubire, la arătarea iubirii pentru Fiul lui Dumnezeu, Care în nemărginita Sa iubire S-a făcut *om*, pentru ca pe *om* să-l facă *dumnezeu după har* prin sângele Său.

Auziţi clopotele şi auziţi prin ele glasul lui Dumnezeu, Care vă strigă în inimă: „Pocăiţi-vă!”.

Pocăinţa e *o lucrare continuă*, una care *nu se învecheşte niciodată*.

Pocăinţa e *o chemare la toacă*.

Pentru că *bătutul în toacă* arată *cum trebuie să ne lovim patimile* din trup: *repede* şi *în conformitate* şi *în Duhul Sfintei Evanghelii*.

Batem cu două ciocănele într-o bucată de lemn: adică cu *fapte* şi cu *nevoinţe trupeşti* şi *sufleteşti*, pentru a ne *subţia* trupul şi sufletul, pentru ne face *vrednici* de Împărăţia lui Dumnezeu.

Ciocănelele reprezintă *nevoinţele noastre* iar *bucata de lemn* reprezintă *trupul* şi *sufletul nostru*, care trebuie

schimbate mereu prin rugăciune, post, milostenie, Sfânta Spovedanie, Sfânta Împărtăşanie, iertarea celor care ne-au greşit, alături de toate *faptele bune* în general.

Auzim clopotele bătând şi auzim sau trebuie *să auzim* în mintea noastră chemarea la *trezirea din somn*. Dar nu din *cel trupesc* ci din *cel duhovnicesc*.

Clopotele vorbesc inimii, sufletului nostru. Ele cheamă la Sfânta Biserică, care e *icoană* a Împărăţiei lui Dumnezeu.

În Sfânta Biserică ne întâlnim cu Hristos Domnul, cu Prea Curata Lui Maică, cu Sfinţii Îngeri şi cu toţi Sfinţii, adică cu cei care *alcătuiesc* Împărăţia lui Dumnezeu.

Cine nu vine la Sfânta Biserică nu-L iubeşte pe Dumnezeu. E ca *un păgân*, chiar dacă e botezat ortodox.

Pentru că e *de neînchipuit* ca un om să îşi *iubească* mama şi, în acelaşi timp, să nu vrea *să o vadă*. Sau un soţ *să-şi iubească* soţia, dar *să dispreţuiască* prezenţa ei.

Sfânta Biserică e Mama noastră spirituală, pentru că ea ne-a născut, ne creşte şi întru ea ne desăvârşim până la vârsta bărbatului desăvârşit, în Iisus Hristos, Domnul nostru.

Veniţi, iubitorilor de Dumnezeu, la Sfânta Biserică! Lăsaţi-vă aici păcatele voastre şi vă îmbrăcaţi cu hainele odihnei!

Căci Hristos nu dă o pace cum dau oamenii, ci *o pace cerească*, care te face *liber de păcat* şi de *lumea aceasta*.

Iar inima se înflăcărează de *o dorire necontenită* a lui Hristos, care nu cunoaşte odihnă şi care mereu arde, fără să se mistuie şi pe cât arde mai mult şi mai înflăcărat, pe atât inima se curăţeşte, se umple de focul Duhului Sfânt.

Iubiţi Sfânta Biserică!

Nu e nimic *mai scump* decât Sfânta Biserică!

Staţi în ea *întăriţi* întru adevărul ei şi niciun diavol şi nicio patimă şi nicio putere omenească nu vă va *despărţi* de ea, pentru că porţile Iadului nu o pot *birui*.

Iubiţi Sfânta Biserică şi Dumnezeu vă va binecuvânta în mod *vădit*, ştiut şi neştiut, călăuzindu-vă la *mântuirea* sufletelor voastre.

*

Dacă am vrea să ne privim în oglindă, într-o cameră întunecoasă, fără lumină, asta ne-ar fi imposibil. Dar dacă aprindem lumina atunci ne putem vedea *în oglindă* şi chiar foarte bine. Aşa e şi cu sufletul care vrea să se privească în *oglinda conştiinţei* sale!

Dacă stă în *întunericul* ereziei şi al neştiinţei, chiar dacă ştie că există *conştiinţă*, nu o poate cerceta, pentru că necredinţa şi erezia sunt *întuneric gros*, înăbuşitor, care nu te lasă *să gândeşti* şi *să respiri firesc*.

Dar dacă *te luminezi* prin adevărul dumnezeiesc şi *lepezi* păcatul de la tine, conştiinţa ta îţi va vorbi *lămurit*, mustrându-te şi arătându-ţi nebunia vieţii de până acum.

Ne trebuie *luminarea Duhului Sfânt* pentru ca *să ne vedem* şi *să ne înţelegem* păcatele.

Fără harul lui Dumnezeu nu ştim *cât de păcătoşi* suntem. Harul Său ne-o spune şi asta *fără tăgadă* şi *foarte lămurit*.

De aceea, cine *refuză* adevărul dumnezeiesc acela îl crede pe diavolul, care îi şopteşte la ureche *să se împotrivească*.

*

Într-o minune a Sfântului Ierarh Nicolae, Sfântul Nicolae îi dă bărbatului care vrea să-şi vândă covorul *6 galbeni* pe covor. Iar ziua sa de pomenire este la *6 decembrie*.

*

Prea Curata Fecioară Maria a fost născută de Dumnezeieştii Părinţi Ioachim şi Ana la 50 de ani după însoţirea lor iar *timpul aşteptării* Răscumpărătorului promis, adică al Mântuitorului Hristos a fost de 5500 şi ceva de ani.

*

Prea Curata Maică a Domnului Hristos, când a fost adusă la Templu, a suit singură cele 15 trepte ale Templului la vârsta de 3 ani.

Iar la 15 ani ai vieţii sale, fiind logodită cu Bătrânul şi Dreptul şi Sfântul Iosif, Îl naşte de la Duhul Sfânt, fără sământă bărbătească, pe Fiul lui Dumnezeu întrupat, pe Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

*

Uneori nu poţi fi *atent* la cuvintele sfinte pentru că *nesimţirea inimii* te face *să nu le simţi*.

Degeaba cineva îţi vorbeşte, pentru că tu nu poţi *accepta* acele cuvinte. Pentru că *duhul cel rău* îţi *stăpâneşte* inima.

Când ne smerim inima, numai atunci putem înţelege *simplitatea* Sfintei Scripturi şi a oricărui cuvânt duhovnicesc.

Cuvintele duhovniceşti sunt *simple* pentru că ele *se adresează inimii curate*.

E foarte greu să-i convingi pe cei care uzează *numai* de intelect despre *adevărurile vieții duhovnicești*, care se simt cu o inimă și o minte *curate*, *simplificate*, *smerite*.

Pentru a trăi în harul lui Dumnezeu trebuie să fii smerit, iubitor, iertător, dezlipit cu mintea şi cu inima de cele pământeşti, mereu îndurerat de nepurtarea de grijă a oamenilor şi mult înţelegător al neputinţelor altora dar şi ale tale.

Dacă le vezi pe *ale tale*, poţi să le ierţi şi pe *ale altora*.

De multe ori oamenii cred că fac *bine* ceea ce fac, deşi ei *greşesc mult*.

Ei nu înţeleg, în primul rând, să fie *subtili* şi *atenţi*.

De aceea trebuie să ne comportăm *cu mare atenţie* faţă de oameni, pentru că au nevoie de ajutorul nostru spre *a se înțelege pe ei înșiși*.

O, Doamne, miluieşte lumea Ta! Dă lumii Tale să Te cunoască pe Tine! Ajută, Doamne, poporul Tău şi binecuvintează-l pe el!

*

Cât de *reci* şi de *rătăcite* sunt cărţile care s-au scris fără Tine, Doamne! Câtă lipsă de *viaţă*, de *adevărata viaţă* se află în ele!

Aceste cărţi nu te *umplu*, nu-ţi spun decât date, nume, istorii mai mult sau mai puţin *fără inimă*. Însă nu-ţi spun bucuria pe care Tu o aduci celor ce Te cunosc pe Tine. Tu ne umpli de pace şi de dragoste, Mângâietorule Prea Bune, Duhule Sfinte.

Tu, Care *viezi* în Sfinţi, *viezi* şi în noi, păcătoşii, după mare mila Ta.

Ce merităm noi, păcătoşii, Doamne?! Şi cu toate acestea Tu *ne iubeşti* şi mereu *ne arăţi* dragostea Ta. Tu ne *alini* sufletele şi *ne linişteşti*.

Acum, în acest Sfânt şi Mare Post, Tu eşti cu noi şi ne ajuţi *să postim* şi să simţim *căldura* iubirii Tale şi cum Tu *ne umpli* inimile.

Mulţumim Ţie, Duhule Sfinte, Mângâietorule, Prea Bunule, şi îmi iartă *neştiinţa* şi *mărginirea*. Eu nu ştiu *să mulţumesc* şi nici *să mă rog*, pentru că sunt *mare păcătos*. Ajută-mi mie, ca să fac voia Ta!

Am observat că nu toţi *se bucură* în acest timp. Unora li se pare *greu* postul sau poate chiar nu *îl înţeleg*.

Dar Tu, Duhule Sfinte, luminezi mintea şi încălzeşti inima celor ce, cu adevărat, vor *să postească*.

Postul fără harul lui Dumnezeu nu e *totală curăţie*, nu e *totală pace*, nu e *totală bucurie*.

Ne apropiem de Sfântul Potir, de Hristos, dar *prea puţini*.

Simt să mă unesc *mult mai des* cu Hristos, dar sunt *păcătos* cât şi în imposibilitatea de *a mă mărturisi înainte*.

De aceea, când particip la Sfânta Liturghie şi nu mă împărtăşesc *plec gol* şi *tânjind după El*. Vreau să fiu *cu Hristos* și niciodată *fără El*.

Vreau să fiu *cu El*, deşi sunt păcătos şi cel mai nevrednic decât toţi!

Inima mea *Te doreşte*, Doamne, deşi *prea puţin* (sunt sigur de asta). Dar cu toate că Te doresc *atât de puţin*, fără

Tine mă simt *gol*, pentru că Tu *mă umpli cu totul*, Hristoase, Dumnezeul meu!

Vreau să fiu cu Tine deşi trupul mă trage la necurăţie şi lenea îmi dă târcoale sau enervarea vrea să îşi facă loc în inima mea.

Scriu şi inima mea vrea *să se împărtăşească cu Tine*, pentru că fără Tine *nu înţeleg nimic*.

Am simţit la *Liturghia Darurilor mai înainte sfinţite* cum Tu eşti *prezent* între noi şi *ne sfinţeşti* minţile. Mă umple de dor iubirea Ta şi fără Tine sufletul meu e flămând şi însetat. Tu eşti Lumină, Viaţă, Nepătimire. Tu eşti curăţia sufletelor şi a trupurilor noastre. Noi nu ştim cum se fac toate acestea în noi...Dar trăim şi simţim asta, deşi eu sunt *prea nevrednic*.

Sfinţii Părinţi au *ştiut* ce au scris, pentru că *au trăit* ceea ce au scris.

Cei care vor să fie *teologi ai timpului lor* dar cărora nu le place *viața sfântă* sunt *farsori*, sunt *scamatori*. Ei vor doar *să mimeze* lucrurile *mari* și *grele* ale *teologiei dumnezeiești*.

Dacă nu *simţi* de la Dumnezeu *să scrii* nu poţi *scrie*, pentru că nu scrii *duhovniceşte*.

A scrie duhovniceşte înseamnă *a scrie în Duhul Sfânt* şi *despre cele luminate de Dumnezeu* şi nu a scrie cu „duh" sau „spiritual".

Să ne ferim de *luarea în batjocură* a cărţilor sfinte! Astăzi se practică acest lucru cu multă *abnegație demonică*.

Se neagă *versete* şi *cărţi* din Sfânta Scriptură, *Sfinţi* şi *învățături perene ale Tradiției*, pentru că se neagă *harul lui Dumnezeu care lucrează în oameni*.

Și aceasta, pentru că acei oameni care *neagă* nu trăiesc *o adevărată viaţă ortodoxă* sau nici nu-i interesează *adevărata viaţă ortodoxă*.

Cel ce neagă într-un asemenea fel suferă de mândrie, de autosuficienţă, de îngâmfare, de necredinţă dar şi de multă *prostie*.

Sfinţii Părinţi au tâlcuit *în amănunt* Sfânta Scriptură pentru că au intuit adevărul, cum că şi cel mai mic *fir de aur* face parte tot din *marea comoară*, şi e, la rândul său, şi el *o comoară*.

Cine nu se uită *la amănunt* şi *îl dispreţuieşte* are numai *părerea* că *ştie multe*.

Omul duhovnicesc se cunoaște după *atenția la detalii*, după *modul profund* cum înțelege lucrurile, după *pacea* şi *dulceața înțelegerilor* pe care le scrie.

Gesturile liturgice trebuie să fie *clare*, *line*, *pline de viaţă* şi *sinceritate*. Prin acestea, preoţii lui Dumnezeu *se impun* cu adevărat şi *imprimă* în sufletul credincioşilor *adevărata evlavie*.

Nimic nu trebuie să se facă *ostentativ*.

Nimic nu trebuie să se facă *cu patimă*.

Mai bine *să pierzi un lucru* decât *liniştea sufletului*.

Mai bine te rogi pentru cel care *te priveşte de sus* decât să *îi atragi atenţia* sau *să îl iei la rost*.

Sunt prea pătimaş. Mă aprind repede pentru lucruri trecătoare şi dispreţuiesc, cu această alipire pătimaşă, harul Duhului Sfânt.

Cât de nerecunoscător sunt! Am un suflet *urât* şi *gol*, pentru că sunt *prea nerecunoscător*!

O, de aş fi mai atent în fiecare moment al vieţii mele!

Simt necurăţia inimii mele şi asta mă îndurerează, mă umple de silă şi de dezgust.

O, Doamne, facă-se voia Ta şi cu mine, preapăcătosul!

Un frate a simţit ajutorul Sfinţilor 40 de Mucenici din Sevasta Armeniei († 9 martie)[60] pe când le cânta *acatistul*. Acest lucru l-a umplut de *bucurie* şi de *veselie dumnezeiască*. A simţit cum ei *se roagă împreună cu el* deşi fratele acesta se crede *mult păcătos* şi *spurcat*.

Aşa-i miluieşte Dumnezeu pe cei care Îl iubesc pe El! El îi umple de pace, de bucurie, de înţelepciune, de linişte.

O, Doamne, miluieşte-mă şi pe mine, rătăcitul şi înşelatul de diavol!

Trebuie să ne rugăm pentru lume.

Sfântul Siluan Athonitul[61] spunea marele adevăr: „*A te ruga pentru lume* e totuna cu *a-ţi vărsa sângele*".

A-ţi vărsa sângele înseamnă *a vărsa multă sudoare*, a pierde mult timp în *rugăciunea pentru lume*.

Înseamnă *a te osteni din iubire pentru toţi*, pentru că toţi sunt creaţi după *chipul lui Dumnezeu* şi pentru că toţi trebuie *să se mântuiască*.

---

[60] Idem: http://paginiortodoxe.tripod.com/vsmar/03-09-sf_40_mucenici_din_sevastia.html.

[61] Idem: http://ro.orthodoxwiki.org/Siluan_Athonitul.

Dacă nu avem conştiinţa *sobornicităţii mântuirii* nu suntem *ortodocşi adevăraţi*.

Trebuie să ne rugăm pentru *mântuirea tuturor* dar să lăsăm totul *la voia lui Dumnezeu*.

Dumnezeu ştie *ce trebuie* să facă cu fiecare dintre noi.

Însă noi trebuie să ne rugăm pentru *mântuirea întregii umanităţi*, pentru că *rugăciunea e dragoste*.

Dacă *nu iubeşti* nu te poţi *ruga*.

Nu poţi simţi *să te rogi* dacă nu iubeşti din toată inima *pe oricine* şi *în mod dezinteresat*.

Nu trebuie *să cunoşti* pe cineva în amănunt ca *să-l iubeşti*. Când îl cunoşti în acest fel *îl iubeşti şi mai mult* şi *mai desăvârşit*.

Dacă-L iubeşti pe Hristos îi poţi iubi pe toţi oamenii, pentru că iubirea pe care o ai pentru El te învaţă *să fii bun* şi *iertător* ca şi El.

Simt *să mă rog* dar mă rog *prea puţin*.

Mă risipesc în multe şi uit să mă rog, pentru că mirajul acestei lumi îmi *îmbată* prea repede *copilăreasca* mea minte.

Doamne, nu mă uita şi pe mine, ticălosul şi mă miluieşte!

Când faci *metanii mari* sufletul îşi aminteşte că trupul *va deveni pământ*.

Metaniile *mă trezesc*.

Metaniile ne arată *rolul activ* şi *viu* pe care trebuie să-l aibă *pocăinţa* în viaţa noastră.

Oricând avem *ce să ne reproşăm*, pentru ce *să ne tragem la rost*, ce *să plângem* şi pentru ce *să suspinăm*.

Metaniile *scot* mintea din lâncezeală, o fac să gândească în mod realist şi cu toată fermitatea.

Fără să-ţi pui înfricoşata Judecată în faţa ochilor şi fără să te vezi pe tine acolo nu poţi fi *sincer* cu sufletul tău. Făcând acest lucru eşti *constrâns* să fii smerit, să fii sincer.

Smerenia înseamnă *sinceritate*.

Recunoşti *cine eşti* şi *pentru ce eşti* în acest fel. Recunoşti că eşti *păcătos*, că nu ai *nimic bun*, nicio *faptă bună*. Și eşti sincer, pentru că asta eşti tu: *om păcătos*.

Cel care zâmbeşte când aude cuvântul „păcătos" e *un om mândru*. E un om care nu ştie valoarea mântuitoare, *reîntineritoare* a pocăinţei.

Pocăinţa este *o lucrare salvatoare*, de fiecare dată *salvatoare*.

Cine se pocăieşte nu-și pierde decât *păcatele*. Însă niciodată nu pierdem *iertarea lui Dumnezeu* când *încercăm* să ne pocăim și când *ne pocăim* într-un anume fel.

El, Domnul, nu scoate pe nimeni afară. Nu respinge pe nimeni.

Nu spune niciodată Hristos: „Tu ai făcut păcate multe! Nu mai ai *nicio şansă*!". Ci, dimpotrivă, El spune: „*Iertate* să-ţi fie păcatele tale!", dacă te pocăieşti din toată inima.

Cine nu mai ştie care e *adevărul* are păcate *multe* şi *mari*. Pentru că sufletul smerit *intuieşte* ce e *bine* să facă.

O, dacă am cunoaşte frumuseţea, valoarea şi roadele Sfintei Liturghii! Am fi cei mai *bogaţi*. Am fi *bogaţi în Hristos*.

Iar cine e *bogat în Hristos* e *cetăţean al cerului*.

Sfânta Liturghie trebuie explicată *cu de-amănuntul*, cu simplitate, cu sfinţenie, aşa cum ne-au lăsat Sfinţii Părinţi *înţelegerea* ei.

Dar, mai ales, Sfânta Liturghie se înţelege prin *împărtăşirea* cu Hristos.

Fără Hristos, Sfânta Liturghie nu există. Fără Hristos, nimic nu *există* din *ce există*, pentru că El şi numai El e Viaţa lumii întregi.

Noi vream să părem deştepţi, înţelepţi, calculaţi...Dar fără El, toate sforţările minţii noastre sunt *deşertăciune* şi *vorbărie goală*.

Oamenii *suferă* dar nu suferă decât pentru că *nu-L cunosc pe Hristos*. Dacă L-ar cunoaşte cei care suferă, viaţa lor ar fi *o sărbătoare continuă*, după cum se bucură împreună cu El cei care-L cunosc pe El.

Cei care nu cunosc Sfânta Ortodoxie, poate cred că spunem „minciuni" şi „prostii". Dar ştiu foarte bine că ei *nu înţeleg* iubirea lui Dumnezeu. Dacă ar cunoaşte-o, ar rămâne *muţi* de atâta iubire.

Dacă ar cunoaşte-o, viaţa lor de până atunci ar *păli* şi *s-ar usca* iar viaţa lor cea nouă, întru El, s-ar dezvolta *ca un copac mult roditor* pe zi ce-ar trece.

Facă-se voia Ta, Doamne, ca oamenii *să cunoască iubirea Ta*! Facă-se voia Ta, Doamne, în ei şi în mine, prea păcătosul!

*

„A supravieţui" înseamnă a avea sentimentul egoist, că prin tine însuţi *ai scăpat* şi *scapi* de ispitele şi greutăţile vieţii acesteia.

Acest cuvânt şi această atitudine nu sunt *proprii* unui creştin ortodox, pentru că un creştin ortodox *simte* şi *crede* că Dumnezeu *l-a scăpat* din toate cele rele şi că nimic nu se petrece cu el fără ca *să vrea Dumnezeu*.

Noi nu „supravieţuim" şi nici nu „vieţuim" precum un cal sau o pisică!

Noi trăim *din mila* lui Dumnezeu şi *pentru* Dumnezeu, fiind convinşi că faptele pe care trebuie să le facem, trebuie să fie *conforme* cu voia Sa.

Când spui „am supravieţuit”, atunci *Îl excluzi* pe Dumnezeu.

„A supravieţui” înseamnă – nebuneşte vorbind – că tu eşti *izvorul* vieţii tale.

Dar nu noi suntem *izvorul vieţii* noastre, ci Dumnezeu! El este *viaţa noastră* şi fără El *nu putem face nimic bun*.

*

Necunoscând că *gândurile Satanei* nu sunt *gândite* de mintea lui ci *sugerate* de gândirea *celui potrivnic*, bietul păcătos ia de bună *minciuna* lipsindu-se de *harul dumnezeiesc*.

Trebuie să facem *ascultare* faţă de poruncile lui Dumnezeu, de cuvintele Sfinţilor Părinţi şi de duhovnicii noştri. Ei ne arată *calea* pe care să mergem, nelăsându-ne să ne împiedicăm şi să cădem, cu cădere *rea* şi *pierzătoare de suflet*.

Dacă stăm şi cugetăm bine vedem *cât de mult* ne-a iubit Dumnezeu pe noi.

Ce s-ar fi întâmplat, dacă am fi murit când aveam nu ştiu câte *păcate de moarte*?

Ce s-ar fi întâmplat dacă ne-ar fi lăsat prea mult în deznădejdea, în care, de multe ori, am căzut?

Ce s-ar fi întâmplat, dacă ispitele pe care *le-a îngăduit* pentru noi, ţineau *dublu* decât au ţinut?

Nici nu îmi pot închipui...

Suntem *slabi* iar Dumnezeu e *prea milostiv*.

Noi nu ştim *ce ne trebuie* şi El *ni le rânduieşte* foarte bine pe toate.

Trebuie să-I mulţumim lui Dumnezeu întotdeauna. Să-L slujim fără încetare. De la El e *tot binele*.

De la El vine bucuria şi viaţa, pacea, binecuvântarea, mântuirea şi sfinţirea noastră.

Trebuie să răbdăm *tot ce vine* asupra noastră şi să ne punem nădejdea numai în El.

Cine nădăjduieşte numai în Dumnezeu nu are *de cine* să se teamă.

Ceea ce *se repetă* în Sfânta Scriptură trebuie să ţinem minte neapărat. Dumnezeu ne vorbeşte *de multe ori* despre acelaşi lucru, pentru că ştie că suntem *uituci* şi *delăsători* şi uităm ceea ce *trebuie să facem* sau de ceea ce trebuie *să ne ferim*.

Să ascultăm cu frică dar şi cu dragoste! Dumnezeu ne vrea *binele veşnic*. De aceea *ne lasă să suferim*. Prin puţină suferinţă câştigăm împreuna bucurie şi veselie cu Sfinţii.

Cine nu *vrea* acest lucru? Cine nu ar *renunţa la toate* pentru o asemenea *promisiune adevărată*?

Credeţi Lui şi faceţi fapte bune, odihnind pe fraţi şi surori cu cuvintele şi faptele voastre.

Cu omul bun şi plăcut lui Dumnezeu sufletul ţi se odihneşte. Când vezi oameni ai lui Dumnezeu bucuria dă pe afară, te inundă.

Nu poţi să nu plângi, când vezi cât de mult *ne iubeşte* Dumnezeu. Dacă facem voia lui Dumnezeu inima noastră e un locaş ceresc, o binecuvântare pentru întreaga lume.

Rugăciunea nu trebuie să se stingă! Ea trebuie să ardă mereu în noi. Ea trebuie să fie o lumină vie.

Dumnezeu e iubire, pentru ca şi noi să fim *flăcări vii de iubire*.

Gustaţi iubirea lui Dumnezeu şi veţi fi vii!

Când o veţi face, aveţi să daţi slavă lui Dumnezeu!

Mergeţi la sfinte slujbe ale Sfintei Biserici pentru ca să vedeţi *cât de mult ne doreşte* Dumnezeu, cât de mult *ne iubeşte* El!

Dragostea Lui nu are odihnă. Ea ne caută, ne cheamă, ne strigă. Dacă El n-ar fi făcut aceasta n-am fi ştiut că existăm. Am fi privit numai la păcatele acestui *pământ păcătos* şi *împuţit care suntem*.

Sfânta Biserică Ortodoxă e *stâlpul* şi *temelia adevărului*, *singura* şi *unica*, *sfântă* şi *mântuitoare*.

A căuta *Sfânta Biserică* în afara *Sfintei Biserici Ortodoxe* e ca şi cum ai căuta *lumina soarelui* prin *nămol*.

Fericiţi sunt cei care s-au născut ortodocşi! Sunt *cei mai fericiţi* dar şi *cei mai responsabili*.

Din cauza noastră, numele lui Dumnezeu sau se va *preaslăvi* sau *se va blestema* de gurile şi de ochii care ne văd şi de urechile care ne ascultă.

*

Mulţumesc Ţie, Doamne, pentru toate! Primăvara, prin înverzirea şi înflorirea pomilor, a florilor, a ierbii, te cheamă la bucurie, la dragostea lui Dumnezeu. Simţi cum Dumnezeu *ne învaţă* să iubim, să fim sinceri cu noi înşine şi cu El sau, mai bine zis, *cu El* şi apoi *cu noi*.

Sfântul Simeon Noul Teolog scria: „Cum *ne arzi* cu dorul Tău, cum *ne străpungi* fără suliţă?” (*Imnul al 6-lea*). Căci dragostea dumnezeiască ne curăţeşte, ne arde necurăţia sufletului.

El trăia *împreună* cu Dumnezeu şi această iubire *îi străpungea* inima.

O, Doamne, facă-se voia Ta şi cu noi, robii Tăi! Învaţă-ne să Te iubim, Doamne şi, pentru iubirea Ta, să renunţăm la tot păcatul care *ne întinează*!

Mă simt liniştit în camera de la stradă[62]. Aici mă pot ruga *înlăuntrul* inimii, cu multă *tânjire* după Dumnezeu.

Dumnezeu este toată *comoara* noastră. Trebuie să ne dăm seama *cât mai curând* de acest lucru.

*

Doamne, Îţi mulţumesc Ţie, eu, netrebnicul, că ai intrat *în casa* sufletului meu, Cel care, astăzi, ai intrat în Ierusalim întru binecuvântarea robilor Tăi!

Îţi mulţumesc Ţie, Stăpâne, că nu pentru *faptele mele cele rele* Te-ai milostivit de mine, ci pentru mila şi iubirea Ta, Tu, Cel care îi faci *vii* pe cei care *Te iubesc* pe Tine.

Mă bucur şi mă veselesc când trăiesc cu Tine, căci Tu îmi dai *să cunosc* sfinţenia şi dragostea Ta.

Sunt tare netrebnic, dat Tu umpli de bucurie inima mea şi îmi dai să-Ţi cânt Ţie cu dragoste.

Doamne, nu-i uita pe cei care Te-au cunoscut pe Tine cu adevărat şi care nu ştiu cum *Te pogori* Tu la cei păcătoşi şi le sfinţeşti viaţa.

Tu Te laşi mâncat de cei păcătoşi şi Te uneşti intim cu ei, cum nici ei nu înţeleg dar se bucură de împreuna vieţuire cu Tine.

---

[62] Acasă, la Scrioaştea, în camera mea cu ferestrele spre stradă...

Tu ne înveţi să fim iertători, pentru că Tu îi ierţi pe cei care se pocăiesc din toată inima.

Tu ne umpli, Doamne, de dragostea Ta, pentru că Tu eşti *dragoste plină de milă* şi *de iertare*.

*

Când văd *o sinagogă* sau *un locaş de adunare* protestant sau catolic văd *ziduri ale necredinţei*.

Sinagoga Îl aşteaptă pe Mesia, pe Cel care *a venit deja*. Catolicismul crede că *a venit Hristos* dar vrea Unul care să fie *Domn al lumii de azi*, un *Stăpân lumesc* şi cât se poate de *emancipat*. Iar protestantismul susţine că Hristos *a venit* dar că nu trebuie să facă El *legile lumii*, ci ei *să-I facă legile Lui*.

Fiecare „vrea”. Nici unul nu *Îl primeşte* smerit.

Numai ortodoxul cel adevărat se bucură duhovniceşte de Iisus Hristos, Mântuitorul lumii şi el Îi spune Domnului: „Nu *voia mea*, Doamne, ci *voia Ta* să se facă întru mine!”

Evreul, chemat să afle cât de *Bun* este Domnul, *a refuzat* şi *refuză* invitaţia cea plină de iubire şi Cinei celei de Taină nu i se face *părtaş* ci *vrăjmaş*, pentru că nu crede în Fiul lui Dumnezeu, Care S-a făcut din Fecioară, din Sfânta Fecioară Maria, în *Fratele nostru mai mare*, prin faptul că El a fost Iubirea cu care *ne-a iubit* pe noi Dumnezeu Tatăl.

Îşi astupă urechile şi ochii inimii. Nu vrea să audă, aidoma părinţilor lui cei tari la cerbice, care sunt *mânjiţi pe mâini* de sângele Prorocilor.

El *se împotriveşte* după ce-L ucide pe Cel Nevinovat. După ce mii, zeci de mii, milioane de oameni s-au mântuit, sfinţindu-şi viaţa prin numele Aceluia, în faţa Căruia tot genunchiul se pleacă, „al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt” (Filip. 2,10).

Cum îţi e *milă* de un om orb, care vrea să treacă strada dar nu ştie în ce parte este, tot la fel îmi e milă de acest evreu, care *vrea să meargă* la Hristos în timp ce *fuge de El*.

O realitate dureroasă. O realitate care îţi sfâşie inima, pentru că pe Sfânta Cruce a Golgotei Hristos Domnul Şi-a întins sfintele Sale mâini *pentru toţi* şi nu numai *pentru unii*.

Şi pentru acest *amărât* şi *nefericit evreu* s-a vărsat sfântul şi scumpul sânge al lui Hristos!

Orbirea lui nu îl lasă să-L vadă pe Soarele cel adevărat, Care a strălucit pe pământ cu putere şi chiar *lângă el* şi pentru el *mai întâi*.

Fiii Împărăţiei nu au vrut *un loc* în sânul Sfântului Patriarh Avraam ai cărui *urmași vrednici* trebuiau să fie.

Dar noi, cei care *stăteam departe*, am dat *buzna* şi *am umplut* locurile goale. Fapt pentru care s-a împlinit prorocia, cum că *fiii celei sterpe* s-au făcut *mai mulţi* decât *ai celei ce rodea mereu*.

Sinagoga arată *jalnic*, pentru că ea propovăduieşte *o nălucă,* un viitor *iluzoriu*, o fericire care nu va avea niciodată *concreteţe*.

Ea *cheamă* dar nu poate *umple* inima.

Ea îşi flutură stindardul ca o fată pletele, dar nefericirea ei se coboară în Iad, pentru că e *o fată ucigaşă*, o fată *urâtă* şi *plină de blestem*. Pentru că a luat asupra sa *blestemul* cel din sfânta Vinere Mare.

Ce să-i spun acestei *clădiri*?! Să-i spun că nu va fi niciodată *fericită* şi că niciodată nu va *sălta de bucurie*?

Să-i spun că e *o ruşine* şi *o ridicare de turn babilonic*, dorind o slavă *ce piere ca floarea* şi *ca iarba*?

Să-i spun, o, că ea e glasul acelei mulţimi care striga: „Răstigneşte-L! Răstigneşte-L!” şi care, şi acum, strigă la fel?

I-aş spune aceste lucruri dar mă tem că va rămâne tot *mută* şi *surdă* şi că îndurerarea mea şi tristeţea mea în ceea ce o priveşte nu se va putea *alina* nici de astă dată.

Ea rămâne cu ziduri *prăfuite* şi adună, ca o statuie, sub ea, frunzele *uscate* pe care le bântuie *vântul ce suflă din Iad*.

Mai departe găsesc *infatuarea catolică*. Măreaţă, impunătoare, strivitoare de suflet şi în vârf...crucea. Dar nu pare a fi *Sfânta Cruce*, pentru că *nu te atrage*, nu te umple de bucuria de *a o săruta* şi *venera*.

Ceea ce văd acum e *o siluire*.

Din *trupul* dat de la Dumnezeu, catolicul a ajustat ochii, nasul, mâinile, picioarele, degetele de la mâini şi de la picioare în aşa fel încât omul nu mai arată *normal*, ci *o caricatură*.

Căci credinţa, căreia i-au luat unele lucruri şi le-au înlocuit cu altele, arată ca şi cum am pune *gura* pe *tălpi* şi

nasul pe *spinare* şi am desfiinţa *capul*, pentru că e *nefolositor* pentru noi.

Cântarea ortodoxă e dulce, e lină, e cutremurare sfântă. Ea îţi umple *ochii de lacrimi* pentru că îţi umple *inima de iubire*.

Cântarea ortodoxă e un pământ cu *flori răpitoare*, care te fac să uiţi că eşti *pământ* şi să te crezi *în cer*.

Când se începe missa însă, ca *un lătrat de fiare*, auzi *orga*. Sufletul omului nu mai ştie aici *să cânte* şi pentru că nu mai ştie, ştie *orga*, ca şi cum orga ar avea *nevoie de mântuire*.

Frumoasa icoană ortodoxă lipseşte şi apare *statuia*. Duritatea formelor ei, cât şi *nepăsarea* cu care piatra te priveşte te fac să te simţi *singur* şi *chinuit*.

Ceva, în aer, te umple de *o dulceaţă păcătoasă*, de *o patimă fină a dulceţii* şi *de slavă deşartă* datorită căreia au renunţat la harul lui Dumnezeu pentru ca *nimeni să nu-i mai mângâie*.

Tirajul tipăriturilor e mare.

Misiunile de caritate sunt multe ca firele de telefon sau ca becurile electrice.

Au vrut *stăpânirea* lumii şi, prin multe tertipuri, o *au din plin* sau *se zbat să o aibă*.

Dar ce folos este *să-ţi pierzi* sufletul ca *să câştigi* lumea întreagă? Dar ce folos este să te crezi *al lui Hristos* şi, în acelaşi timp, *să-L negi*.

Căci „de la Tatăl şi de la Fiul" e o negare a Prea Sfintei Treimi şi, prin urmare, şi a Domnului Hristos.

Spun „Iisus" dar nu vorbesc despre Iisus Hristos Mântuitorul viilor şi al morţilor.

Spun de „Fecioara Maria" dar nu vorbesc de Prea Curata Fecioară, pentru că ce vor ei să fie *înălţare* e *coborâre* a acesteia.

Spun „Spiritul Sfânt" sau „Paracletul"...Dar nu e vorba de *Duhul Sfânt*, de *Mângâietorul*, de *Duhul Adevărului* ci de *o plăsmuire filosofică*, de o învăţătură a acestei lumi, în care Satana i-a amăgit împotriva lor.

Deasupra ei, a acestei clădiri şi a tuturor celorlalte ca ea, stă *o mână omenească* ca *o fantasmă*, ca *o ultimă nebunie* care *le încoronează* pe toate celelalte, care au fost *spuse* sau nu au fost *amintite*.

Această *fantasmă* e *papa*. Pentru că au eliminat *Capul* Trupului, adică pe *Hristos*, *Capul Sfintei Biserici*.

În locul lui *Hristos* a ajuns *omul*, desfiinţând astfel totul, pentru a se idolatriza *un sac cu viermi* sau cum spune Scriptura: *pământul*. „Căci *pământ* eşti şi *în pământ* te vei întoarce”.

Să nu credeţi că o spun ca *să râd* ci o spun ca *să mă întristez*.

Şi pe acest om, pe catolic, îl deplâng, pentru că el e ca *o ramură oarecând verde*, care, crezându-se *copac*, s-a dezlipit de trunchi şi a sfârşit prin *a fi călcată în picioare* de *porcii* aceia, pe care *fiul cel risipitor* îi păzea şi îi hrănea cu *roşcove*.

Când nu mai vrei *să faci ascultare* devii *rob părerii de sine* şi când nu mai vrei *să miroşi aer curat* şi *duhovnicesc*, atunci începi *să te crezi înţelept* şi *drept*.

Pentru că atunci *uiţi*, că înţelepciunea lumii acesteia e *nebunie* în faţa lui Dumnezeu şi că cine *se înalţă pe sine* se va smeri cu desăvârşire, atunci când Dumnezeu îi va judeca pe toţi cu nepărtinire.

Dacă locaşul evreului era *prăfuit* din cale-afară, locaşul catolicului e *un mormânt văruit*, frumos spoit pe afară, ca să pară că aşa sunt de *frumoase* şi oasele urât mirositoare dinăuntru.

E ca atunci când vrei să mănânci miezul unei nuci, spargi nuca şi găseşti în ea ceva tocmai bun *de aruncat*.

Ceea ce pare pe dinafară *frumos* nu e şi pe *dinăuntru*. Pentru că acest om a vrut să câştige de pe urma *Hristosului* plăsmuit de el *stăpânirea* şi *slava acestei lumi* şi de aceea e *deşert* şi *gol*.

Are mânuşi în mâini dar merge desculţ prin zăpadă.

Are ochelari la ochi dar ochelarii sunt făcuţi în aşa fel încât îi arată lucrurile *distorsionat* şi el nu prea înţelege multe.

Ei, catolicii, L-au primit pe Hristos – pentru că dintre noi *au plecat* – dar *au renunţat la El* – pentru că nu erau unii *de-ai noştri*.

Dacă ar fi fost *de-ai noştri*, ar fi rămas cu noi. Dar pentru că nu erau *de-ai noştri*, de aceea *au şi plecat*.

Stau *liniştiţi*, sărmanii, când ar trebui *să se înspăimânte*. Au *o linişte de piatră*, pentru că *inima le-a ajuns de piatră*. Încearcă *să zâmbească* dar *au zâmbetul unui mort*. Vor să spună că sunt *vii*. Însă, fraţilor, nu sunt *semne ale vieţii* în voi!!!

Dacă îi pui faţă în faţă cu Sfinţii Părinţi, de care *se tem* şi *pe care-i renegă*, le vezi înşelarea, care ție îți sare în ochi şi în care ei stau ca într-un fotoliu. Deşi *fotoliul* acesta, în realitate, *e flacăra nestinsă a Iadului*.

Creştinule ortodox, ai auzit? Ai auzit, fratele meu, pentru ce trebuie *să-I mulţumeşti* lui Dumnezeu?

Tu le ai pe toate: Îl ai pe Hristos, o ai pe Prea Curata Fecioară, îi ai pe Sfinţi şi pe Îngeri. Pentru că tu te închini Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, Sfintei şi Celei deofiinţă şi de-viaţă-făcătoarei Treimi.

Păstrează acestea şi nu stinge Duhul şi te vei mântui.

Plec de aici şi privesc spre *locaşul protestant* sau spre *zecile de locaşuri*, care interpretează Scriptura Preasfântă după cum vor.

Şi ce văd? Văd că, aici, Hristos e *un subiect de discuţie* sau *un bun motiv* pentru a-ţi arăta *mândria* şi *nebunia*. Văd toată *frumuseţea* şi *sfinţenia* călcate în picioare.

Pentru că aceştia sunt dintre fiii celor care *au eliminat* Capul Bisericii pentru *a umfla* propria minte omenească cu *ateismul*.

Din *mamă atee* au ieşit *fii fără de lege*.

Din mamă *nebună* au ieşit *fii cu totul degenerați*, care nu mai suferă doar *de nebunie* ci *de satanism feroce*.

Dacă mamei îi e încă ruşine să îşi *vândă* toate hainele cele vechi, ortodoxe, care mai au ceva cu *sfinţenia de altădată*, copiii ei depravați *au desfiinţat* tot veşmântul bunei cuviinţe şi preferă *goliciunea* care se ascunde în *spatele* frunzelor ruşinii.

Aş putea să spun mai multe şi despre aceştia, cu ajutorul Bunului Dumnezeu, dar mi-aş *îndurera* inima şi mai mult.

Zidurile necredinţei pe care le văd mă chinuie în fiecare zi şi, mai mult de acestea, mă dor zidurile care se ridică *în inimi* şi *între fraţii* cei împreună cu mine, care sunt *fii ai lui Dumnezeu* prin *înfierea Botezului*.

Dacă acolo se ridică ziduri din ce în ce mai tari şi mai reci, aici ar trebui *să se sfărâme* pe fiecare zi.

Rugaţi-vă şi pentru mine, păcătosul şi mă iertaţi, dacă prin *durerea mea* v-am atins *propria voastră durere*.

Facă-se voia Ta, Doamne, precum *în cer* aşa şi *pe pământ*. Amin!

*

Văietarea păcătosului

Vai celui ce păcătuieşte fără frică de Dumnezeu, care este momit de *poftă păcătoasă*!

Vai celui ce uită *rostul* faptelor bune şi, mai ales, *starea celor osândiţi*!

Îl plâng pe *acesta*, pentru că *eu sunt*.

Eu sunt *păcătosul* care încurc *pofta* cu *ideea* şi *fapta virtuţii* şi *mă scald în fapte de ruşine* ca *un dobitoc* uitând *amara osândă* pe care *o voi primi*.

Amară e soarta vieţii mele. Voi fi trimis în Iad, pentru că *uit* şi uit *să fac binele*. Aceasta e *uitarea pierzării*: să uiţi că *trebuie să faci binele*.

Când nu sunt ispitit *mă încred* şi *mă fălesc*. Când nu sunt ispitit, cred – în nebunia mea – că fac *mari lucruri*.

Dar eu sunt *înşelat de diavol*.

Eu doar *mă încred prosteşte* în mine însumi, făcându-mi *o părere falsă* despre viaţa mea.

Sunt păcătos dar, uneori, mi-e ruşine să o spun. Mă *ascund* dar Dumnezeu *mă vede* şi *mă ştie*.

Vai mie: încerc să mă ascund de ochii *atotvăzători* ai lui Dumnezeu!

Păcătuiesc *fără ruşine* şi *fără sfială*, păcătuiesc *greu*. Și totuşi, Dumnezeu nu pogoară foc din cer şi nici nu deschide pământul ca să mă înghită ci, din contră: El *mă îndeamnă la pocăinţă*, pentru că El e *milostiv* şi *de oameni iubitor*.

Eu păcătuiesc cu trupul, cu fapta, cu gândul, cu cuvântul, cu mişcările inimii.

Păcatul e *lucrarea* vieţii mele celei sterpe, deşi nu-l doresc şi vreau să scap de el. Vreau să termin cu păcatul şi să fac fapte bune şi sfinte. Dar, totuşi, fac ceea ce *urăsc* şi nu fac ceea ce *mă odihneşte*.

Vai ţie, păcătosului!

Ţie îţi spune Domnul să nu pui *vinul nou*, al *înţelegerii evanghelice* în *burdufuri vechi*, adică într-o *inimă veche*, păcătoasă, stricată de patimi.

Tu nu te pleci şi de aceea cazi.

Cazi ca o pană de pasăre, care s-a desprins de aripă şi pluteşte prin aer căzând în noroi.

Noroiul patimilor tale, ticălosule, e mare!

Ochii tăi *s-au stricat* de poftă nesăţioasă.

Mâinile tale sunt *pline* de fărădelegi.

Urechile tale surprind numai *răutăţi*, numai *blasfemii*, numai *ticăloşii drăceşti*.

Ai picioare încă *sănătoase*. Dar ce folos? Cu ele alergi spre păcate, spre răutate.

O, amară e viaţa ta! Păcatul pe care tu îl placi, el, îţi desfigurează viaţa. El te secătuieşte, te îmbătrâneşte înainte de vreme, îţi strică liniştea, te omoară, te scoate din legătura ta cu Dumnezeu.

Tu arunci *mila* şi *iubirea* lui Dumnezeu şi *te închini* la idoli, deşi nu eşti *idolatru* ci *creştin-ortodox*. Domnul a făcut totul pentru tine...Tu ce faci *pentru El*?

El ţi-a dat viaţă. Ți-a dat Însuşi Trupul şi Sângele Său şi ţie, nemernicule, puţin îţi pasă! Vei merge în Iad!! Vrednic eşti de osândă!!!

Păcătuieşti şi nu te pocăieşti. Nu-ţi plângi fărădelegile. Nu îţi plângi *neputinţele* şi *căderile*. Aştepţi să fii *iertat* dar nu *ierţi*, pentru că eşti *neîndurător*.

Cândva, meşterului aceluia vestit[63], ceea ce zidea ziua i se fărâma noaptea. Dar mie, ce să mi *se sfărâme*, dacă *nu lucrez*?! Eu doar *mă ascund*, trufindu-mă ca *un balon de săpun fără consistenţă*.

Ar trebui să mă vaiet, să îmi plâng sufletul în fiecare zi, să mă tânguiesc, să-mi recunosc nemernicia. Dar cu grijile vieţii mă umplu, uitând că eu sunt „blestematul”, pe care Dreptul Judecător îl va arunca de la faţa Sa.

Ca *o fecioară nebună* nu pot fi, pentru că eu sunt *una desfrânată*, care nu am nici *fapte*, nici *roadele Duhului Sfânt*. Vai mie! Vai sufletului meu! Sunt *o panoramă a deşertăciunilor*.

Viermii păcatelor colcăie în inima mea şi de *veninul* patimilor sunt plin ochi.

Pentru cel care *nu-şi vede păcatele* e *uşoară* viaţa. Dar pentru cel care *le vede* e *plângere*.

Dă-mi să plâng, Doamne! Dă-mi să plâng! Căci eu sunt ticălosul, eu sunt orbul, eu sunt pătimaşul, eu sunt lucrătorul răutăţii şi a toată patima.

Nu am *linişte*. Păcătoşii sunt neliniştiţi pentru că conştiinţa îi mustră continuu.

---

[63] Meşterul Manole. A se vedea: http://www.romanianvoice.com/poezii/balade/mesterul_manole.php.

Nu am *odihnă*. Pentru că *odihna* e *venirea harului* dumnezeiesc în inima smerită şi curată.

Sfânta Scriptură şi Sfinţii Părinţi şi ruşinea care mă încearcă când e vorba de *viaţa mea*, acestea toate mă mustră cu asprime şi îmi arată nespusa *mărime* şi *gravitate* a petelor spirituale ale sufletului meu. Vai mie!

Cu păcatele mele îi smintesc pe toţi. Și de aceea nu le spun pe fiecare în parte, pentru că au *o duhoare satanică mare*, care nelinişteşte.

Cei curaţi cu inima *se îndurerează* de viaţa mea nebună. Ca un cal sălbatic fiind, nu doresc *zăbala* ascultării şi alerg de capul meu prin toate *gropile* morţii.

Orbirea minţii şi infatuarea mea mă duc să mă tăvălesc prin multe mlaştini. În trupul meu e *foc drăcesc* şi *alunec uşor în păcat* ca un prunc de niciun an.

Vreau să mă *împotrivesc* patimilor dar uit împotriva *cui lupt* şi mă dedau la plăceri şi fapte de ruşine.

Rău am ajuns şi rău mă fac pe fiecare zi. În loc să mă debarasez de apucăturile vechi, învăţ şi altele noi, şi în loc să mă simplific, mă complic ca un dement refuzând *sfatul cel bun* şi *înţelept*.

Cine e *de vină*?! *Eu* şi *voinţa mea cea rea*!

Nu e de vină *diavolul*: el decât *mă îndeamnă*.

Eu duc păcatul *până la capăt*, pentru că tot eu *accept* să-l fac.

Sunt naiv. Sunt buimăcit de iluzii. Fug după fantasme şi năluciri ca un om beat.

Refuz *adevărul* şi prefer *minciuna* deşi ştiu, foarte bine ştiu, că aceea e *minciună*.

Omul înţelept vede focul şi trece pe lângă el. Eu cad în el şi mă pârjolesc în el.

Mă mărturisesc şi iarăşi mă întunec.

Făgăduiesc şi iarăşi mint, sfidând *îndurerarea* şi *mila* lui Dumnezeu.

Faptele mele mă împing să mărturisesc: sunt vrednic de osândă şi de tot chinul. Dar tot eu, tot eu strig: „Doamne, fie-Ţi *milă* de mine şi *mă scapă de Iad*, pe mine, păcătosul şi necuratul!”.

Sunt *negru*: dar nu la *trup*, ci la *suflet*.

Sufletul mi-e *negru*.

Sufletul mi-e *păgân* de atâtea răutăţi şi fărădelegi.

Am făgăduit *să mă unesc* cu Hristos şi *m-am întors* la diavol.

Am făgăduit să mă unesc cu Bucuria a toată lumea şi – lucru neînţeles – aleg tristeţea, *crunta tristeţe* a păcatului.

Vai mie: sunt trist! Nu de o tristeţe care *se poate alina de oameni*, ci numai de către Duhul Sfânt.

Numai Duhul Sfânt *îi mângâie* pe robii Săi.

Numai el *ne umple* de bucurie şi face *să se spulbere* şi *să se împrăştie* norii cei negri ai tristeţii şi ai deznădejdii noastre.

Vai celui care *se desparte* de *viaţa neprihănită* şi alege *prihănirea*!

Acela alege *întunericul* în locul *luminii*, *moartea* în locul *vieţii*, *tristeţea* în locul *bucuriei*.

Vai celui care uită *să se pocăiască* şi *se încrede* în faptele pe care le face!

Păcătosul acesta va fi *dispreţuit* de Dumnezeu şi de El vor râde vrăjmaşii Lui. Dumnezeu îl va *depărta* de la El şi duşmanii lui îl vor lua ca *trofeu* în Iadul cel mai de jos.

Plâng pe acest *păcătos nenorocit* şi mă rog de el *să se îndrepte*.

Îi spun lui *să se pocăiască* şi să facă *fapte vrednice de pocăinţă*.

Îi spun lui să nu *refuze* mila lui Dumnezeu.

„Scoală-te tu, cel ce dormi, şi te va lumina Hristos!” (Efes. 5, 14). *Ridică-te* dintre cei morți, dintre cei *nepocăiți* și pocăiește-te de relele tale, pentru ca *să fii viu*!

Dumnezeu nu vrea moartea ta, păcătosule, ci El vrea ca tu *să fii viu întru El*!

Şi dacă păcătosul va înţelege acest *glas înţelept* atunci va face aceasta şi bine îi va fi. Din rodul mâinilor lui va mânca şi în lăcaşurile cele cereşti se va sălăşlui.

Doamne, fie voia Ta şi cu el, cu robul Tău şi mântuieşte sufletul lui în vecii vecilor. Amin!

*

Iartă-mă, Doamne, pe mine, preapăcătosul şi ajută-mă să iert întotdeauna aproapelui meu, pentru că ştiu că de *nu voi ierta*, nici Tu *nu mă vei ierta*.

Iartă-mă, căci m-am făcut judecător al aproapelui meu, o, eu, cel *condamnat deja* pentru multele mele păcate!

Tu eşti *Judecătorul tuturor* iar eu *un încrezut*.

Tu îi vei judeca pe toţi. Dar până atunci Tu eşti mult milostiv faţă de toţi şi de mine, prea netrebnicul.

Şi pentru că *văd* păcatele aproapelui meu cu îngâmfare, de aceea nu mai *mi le văd* pe ale mele pentru ca să le plâng pe ele.

Nu-mi da, Doamne, ochi *pentru alţii*, ci numai *pentru murdăria mea*. Căci, cu adevărat, a mea e *mai mare* şi *mai urâtă*. E plină de *împuţiciune* şi de *necurăţie*.

O, Doamne, dă-mi inimă smerită! Umple inima mea de *milă* faţă de toţi dar faţă de Tine *plină de pocăinţă*.

Pocăinţă dă-mi mie, Mult Milostive, căci ea trebuie să-mi curăţească mintea şi inima.

Aud cuvintele Tale şi pe ele le citesc dar sunt surd şi împietrit. Le citesc şi mi se pare că *le împlinesc* – o, nebunie ultimă! – dar eu stau prea departe de *folosul lor dumnezeiesc*.

A citi nu e tot una cu *a înfăptui*.

Citirea doar *te umflă* în pene şi te face să te crezi „înţelept”. Dar ce *înţelepciune* e asta?

O, nu e *înţelepciune* ci *nebunie*! Pentru că *poruncile Tale* trebuie să devină *viața mea* pentru ca *să le înțeleg*.

Aud cuvintele Tale şi mi se par „prea grele”. Dar asta, pentru că sunt *leneş* şi *iubitor de desfătare*.

Veacul acesta *petrecăreţ* şi care *dormitează* mi-a luat cu totul minţile şi sunt lipsit şi de cel mai mic *rod mântuitor*.

O, vai mie, celui netrebnic! Aud cum Tu ne spui: „Nu judecaţi” (Mt. 7, 1)! Și eu fac contrariul, neluând în seamă şi cealaltă parte a versetului: căci cei *ce judecă*, vor fi judecaţi şi osândiţi *şi ei*.

Eu *îl judec* pe aproapele meu şi asta mă arată *mai rău* decât el. Tu ne judeci *pe amândoi*. Dar şi *mie*, ca şi *lui*, ne dai *mila Ta*. Deşi trăiesc din mila Ta şi datorită milei Tale – o, eu nerecunoscătorul! – *îl insult* pe aproapele meu în loc să *mă păzesc* pe mine însumi. Căci pot cădea oricând în păcate *şi mai grele* decât el.

Presupun de multe ori *cu păcat*.

Presupun că un frate *îmi vrea răul*. Dar asta e numai *în mintea mea*.

Eu visez himere şi le cred adevărate şi asta mă mâhneşte mult. O, Doamne, în loc să fac *voia Ta*, fac voia *celui viclean*!

Ce nu-mi place din cuvintele Tale – datorită năravului meu de fiară – le *trec cu vederea* şi bat apropo la cele pe care *cred că le fac*. Dar eu mă înşel. Eu sunt înşelat de Satana şi doar mă închipui a fi *cineva*.

Mi se pare că sunt „drept" dar sunt *cel mai păcătos* şi *spurcat* dintre toţi.

Iartă-mă, Doamne, că nu ştiu să-Ţi fiu recunoscător!

Iartă-mă că nu ştiu să-Ţi mulţumesc pentru toate câte *îmi dai* şi pentru cât *mă rabzi*!

O, sunt mai rău decât fariseul din templu!

Eu cred, ca şi el, „că nu sunt *ca ceilalţi* oameni" (Lc. 18,11). Dar ceilalţi oameni sunt *mai buni* decât mine.

Ai milă de mine, Doamne şi iartă-mă!

Iartă-mă pe mine, cel ce nu iert.

Iartă-mă pe mine mult păcătosul.

Vreau să mă *îndrept* şi sunt totuşi *fără râvnă*.

Tu ai spus *să ne împăcăm cu toţi* şi *să-i iertăm pe toţi* iar eu *mă cert* şi *nu-i iert* pe cei care mă clevetesc.

Pe drept cuvânt mă clevetesc! Eu sunt de vină!

Eu sunt de vină, pentru că sunt *cel mai păcătos*.

Mă port ca unul care *făţărnicesc* fapta cea bună.

Sunt plin de neomenie, de cruzime. De slavă deşartă sunt mereu biruit. Imaginaţia mea e plină de întinăciunea ce sunt. Ca să mă arăt „drept", îi fac pe alţii *nedrepţi*. Îi vorbesc *de rău* spre *murdărirea auzului* celor care *mă ascultă*. Sunt un vierme, un ticălos. Mă mir că mă mai ţine pământul cu atâtea răutăţi câte fac.

Sunt leneş, prea leneş. Şi, la rugăciune, şi mai leneş.

Delăsarea mea e ştiută de toţi. Dar eu mă încumet să spun *lucruri mari* despre mine.

O, iartă-mă, Ştiutorule de inimi!

Iartă-mă, Doctorule al sufletelor şi al trupurilor!

Iartă-mă şi dă-mi să-mi *spăl* inima cu lacrimi.

E prea *neagră* inima mea!

E *cumplit de urâtă*. Pentru că stau în bezna păcatului, în acea beznă, unde niciodată nu ajunge lumina Ta.

O, stau departe de Tine, Lumina lumii! Nici măcar o mică rază a slavei Tale nu văd. Pentru că, cum să vadă *cel necurat* pe *Cel mai presus de toată curăţia şi sfinţenia*? Aceasta nu se poate!

Iartă-mă şi mă miluieşte, căci mincinoasă e limba mea şi viaţa mea! Cu totul mincinoasă şi păgână.

Deşi de Tine mă apropii cu făgăduinţe înfricoşate, Iisuse Doamne, mai rău decât *o fiară*. Căci nu *iert* ci *îl judec* pe aproapele meu.

Îndreaptă aceste *neputinţe* ale mele şi *ticăloşia* mea, Doamne, Dumnezeul meu!

Dă-mi să Te văd pe Tine în aproapele meu şi să nu mai îndrăznesc vreodată *a judeca*, *a minţi* sau *a vorbi de rău*! Dă-mi să fac voia Ta, căci ea e *mântuitoare*!

O, iartă-mă, pe mine nesătulul de mâncare şi de băutură şi de vorbe!

O, iartă-mă şi nu mă pedepsi, căci Iadul mă mănâncă!

Ai milă de mine şi învaţă-mă să fiu şi eu *milostiv*, Iubitorule de oameni!

Ajută-mi, ca să se slăvească numele Tău și de mine, netrebnicul, acum şi-n vecii vecilor. Amin!

*

„Postul e sabia care *taie* toată răutatea de la inimă”. Găsim aceste cuvinte (aici sunt aranjate ca să fie *o propoziţie*) în cântarea a doua de la Laudele *Vecerniei Duminicii izgonirii Sfântului Adam din Rai*.

Câtă *simplitate* şi câtă *realitate*!

Postul taie *răutatea* pentru că *o împuţinează*. Nu mai dă *materie* patimilor ca *să se răscoale* împotriva noastră.

El e *o sabie* pentru cine *îl mânuieşte după Dumnezeu*, *o sabie virtuoasă* dar şi *un motiv de îmbolnăvire*, pentru cine crede că e *numai suflet*.

Ca să ştii *cât trebuie să posteşti* îţi trebuie exerciţiu. În timp *ce postim* aflăm *cât putem* să postim şi *cât trebuie* să postim.

Dar asta aflăm *în timp*, nu *deodată*. În ani la rând...

Dacă forţăm lucrurile ne alegem numai cu *boli* şi *neputinţe* fizice și mentale.

*

Uneori încercăm să sfătuim pe cineva şi auzim următoarea replică: „Termină, mi-ai făcut capul *calendar*!”

Cine ne spune aceste cuvinte e de multe ori un frate care *nu vine* la Sfânta Biserică şi pe care *îl enervează* sfătuirea despre *pocăinţă*.

Dar dacă privim cu atenţie replica ea ne-ar putea învăţa multe, ne-ar putea spune *multe* şi, în primul rând, că are multă *ură* faţă de Sfânta Biserică unul ca acesta.

„Termină! Nici nu vreau să aud! Mă enervează!”.

Și amintesc de *calendar* nu pentru ca să ne spună *că-l cunosc* sau *că-l apreciază măcar* ci, dimpotrivă: pentru ei calendarul e ceva foarte *încurcat*, un labirint, o enigmă...

Orice credincios ortodox însă vede în calendar *o orânduire firească a zilelor de sărbătorire ale Sfinţilor* cât şi sărbătorile „cu ţinere” – cum sunt numite – şi care sunt însemnate cu *litere roşii*.

Duminicile şi sărbătorile de peste săptămână, în care se face Sfânta Liturghie – şi nu mă refer la *tipicul* Sfintelor Mănăstiri – fiind însemnate *cu roşu*, îl atenţionează pe orice ortodox că nu e bine *să stea acasă*, ci să ardă, ca o lumină vie, aprinsă, în Sfintele Biserici.

În popor, marile sărbători sunt numite şi „zile cu cruce roşie”. Pentru că *o cruce roşie* e tipărită în faţa numelor sărbătorilor respective.

Însă pentru aceşti *răutăcioşi*, care nu vin la Sfânta Biserică şi care se tem de ea ca dracul de Sânta Cruce, calendarul e *o neorânduială*. Și asta pentru a ne arăta, prin însuşi cuvântul lor, că mintea lor e *o mare neorânduială* şi nu *sfântul calendar*.

Calendarul e *sfânt* pentru că ne vorbeşte despre *Sfinţi*, după cum Scriptura e *sfântă* nu pentru că are *foaie bună* şi *coperți negre*, ci pentru că în ea se cuprinde *Revelaţia dumnezeiască*, cuvântul lui Dumnezeu.

Aşa că expresia: „mi-ai făcut capul *calendar*” vrea să ne spună, că am dorit să-i scoatem din *neorânduiala minţii lor* la *o înţelegere dreaptă* a vieţii acesteia, dar că această dorinţă a noastră, exprimată prin cuvinte folositoare, nu le-a făcut *un bine*, pentru că ei *nu doresc binele* şi, în consecinţă, nici nu vor să trăiască precum Sfinţii lui Dumnezeu din calendar, ci într-o *viaţă strâmbă* şi *plină de păcate*.

Însă eu spun, că e un bine să ai capul ca *un calendar*. Adică *logic*, binecuvântat, plin de *gânduri sfinte*!

E o mare bucurie să ai viața și mintea și inima *ca la calendar*, adică *să fii plin de experiența* și *bucuria* Sfinților din calendar!

Însă celui netrebnic i se pare „un chin" viața evlavioasă, smerită, mântuitoare, pentru că nu doreşte *să se liniştească prin pocăinţă*.

Aşadar, expresia de faţă, dacă e privită după înţelegerea celor ce-o folosesc împotriva noastră, ea e *o hulă împotriva Sfinţilor*.

Fapt pentru care, vă rog, să nu o mai folosiţi, căci e una *plină de venin* şi *de răutate*!

*

Mulţi dintre credincioşii ortodocşi cred, din *neştiinţă*, că *zicerile poporului* pot fi *comparate* cu acele cuvinte ale *înţelepciunii sfinte* aflate în Sfânta Scriptură. Dar asta e *o înşelare drăcească*.

Spre exemplu: „Cine se scoală de dimineaţă, departe ajunge", spune, pentru mulţi, *o mare filosofie*. Dar să *o cercetăm* şi să vedem dacă *e aşa*.

Pentru mine însă, expresia de faţă mi se pare a fi scornită de *o minte neortodoxă*. Mulţi se scoală *de dimineaţă* dar *nu se scoală cu Dumnezeu*, adică cu rugăciune şi încredere în Acela, ci cu sudalme şi cu griji multe, pentru ca să ajungă „departe" – zic ei.

Pentru un avar, „departe" înseamnă să strângă şi azi ceva bani, dar nu puţini, ci mulţi.

Pentru un agricultor necredincios, cuvântul „departe" înseamnă să fugă cât mai repede la câmp, fără să se mai gândească la Dumnezeu şi la sufletul său, şi să sape floarea soarelui sau să culeagă porumbul ori de frica *râsului lumii*, ori de *frica hoţilor*.

Pentru cineva care vinde – pentru *un vânzător* sau *un patron* – „departe" e cât mai multă marfă vândută, pe când, pentru *o femeie uşoară* – pentru că vedem cum se *înmulţesc* datorită „noilor legi" nechibzuite – „departe" reprezintă vinderea trupului său de cât mai multe ori pentru nişte *amărâte hârtii blestemate*.

Aşa că nu e de niciun folos trezitul de dimineaţă, dacă vrei să ajungi „departe” cu păcatele.

Mai bine spunem: „Cine se trezeşte de dimineaţă împreună cu Dumnezeu, cu mila Sa, ajunge să meargă departe de rău atât pe lumea aceasta, cât şi pe cealaltă”.

Dar să luăm o altă zicere, pe care o auzim de prea multe ori. Să luăm zicerea: „Când pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe masă”.

Ar părea, pentru început, o „parabolă bine aleasă”. Dar e oare aşa?

În locul „pisicii” suntem noi, care ne părăsim casa iar „şoarecii” ar fi duşmanii noştri, care se bucură nestingheriţi de „masă”, adică de *casa noastră*.

Însă creştinul ortodox nu se gândeşte în primul rând la *rău* ci la *bine*. El o lasă acasă pe Prea Curata Stăpână şi pe toţi Sfinţii şi aceia îi păzesc locuinţa, cum nu i-o pot păzi câţiva câini cât viţeii, pe care îi vedem la cei de bani gata în zilele noastre.

Să privim la *înţelesul* lor şi nu *la cuvinte*! Cuvintele par *bune* dar înţelesul lor e *rău* şi *plin de frică* şi *îndoială păcătoasă*.

Cine stă cu frica permanentă că i se vor fura bunurile şi că i se va sparge casa e legat strâns de *iubirea de bani* şi de aceea tremură tot timpul ca şi frunza în vânt.

Ce a spus Sfântul Iov când i s-a luat totul? A binecuvântat pe Dumnezeu. Ce face un om, care spune că cei care îl fură sunt *ca şoarecii*? *Îi dispreţuieşte* şi *îi vorbeşte de rău*, pentru că el se crede „inteligent”, adică *o bună pisică*.

Dar iată, altă zicere: „Munca e *brăţară de aur*”. Mulţi laudă această propoziţie...Însă nu *orice fel de muncă* aduce *aur sufletesc*.

Munca, nevoinţa duhovnicească ne umple de *aurul faptelor bune*, pe când *împărţitul cărţilor sectare* sau *alba-neagra* sau *muncitul cu ziua pentru băutură* nu sunt eforturi care ne umplu *de binecuvântare*, ci *de osândă*.

Dacă luăm aceste ziceri, aşa cum sunt ele, nu ne învaţă nicio *înţelepciune*, ci *o viclenie* şi *o aruncare demonică* după fapte şi lucruri potrivnice voii lui Dumnezeu.

De aceea, iubiţilor, dacă doriţi să aflaţi *cuvinte de înţelepciune*, citiţi dar Sfânta Scriptură şi nu vă mai pierdeţi vremea cu ceea ce nu vă foloseşte!

Mergeţi la *izvorul cristalin* şi cu *apa cea mai înviorătoare* din câte există şi lăsaţi *apa clocită* a şanţurilor şi a gropilor.

Beţi din ceea ce *vă face bine*: din *apa* Duhului Sfânt şi aceasta vă va astâmpăra setea oricând!

*

Acum, spre seară, m-am apucat să citesc din *Lavsaicon*...Și la pagina a 24-a (ediţia Alba Iulia, 1994) am găsit cuvintele: „*să cerceteze* pe Cuviosul”...

Cuvinte care, din luminare dumnezeiască, m-au *oprit* ca să le înţeleg. Ce înseamnă *a cerceta*, de fapt?

A căuta cu de-amănuntul, a studia o carte, spre exemplu, cu multă atenţie şi încordare.

Acei oameni veniseră la Cuviosul Amun ca *să-l cerceteze*, să-l cunoască *în cele de taină* ale sufletului.

Ei veniseră, poate, *să-l descoase* sau *să-l încerce*, am putea gândi noi la prima vedere. Dar *a cerceta* înseamnă *a cunoaşte în urma unei vederi profunde*, *a privi* pentru *a lua aminte*.

De aceea, când spunem că „*cercetăm* Sfânta Biserică” trebuie să fim acei creştini ortodocşi, care nu vin *să se delecteze* la Sfânta Biserică *ci să se pocăiască* şi *să se umple de teologia dumneaziscă*, cea de multe *feluri*, a Bisericii.

Deci *a cerceta* înseamnă *a cunoaşte în amănunt* pe Sfinţii Părinţi tocmai pentru că *le urmezi* frumoasa icoană a vieţii lor.

*

La pagina a 28-a însă, în mica naraţiune despre Avva Pior, ceea ce iese în evidenţă sunt cuvintele: „Ca *să nu-ţi fac supărare*”.

Sfântul Pior îl vizitează pe Sfântul Pamvo şi vine cu pâine pentru sine spunându-i cuvintele de mai sus.

Aceleaşi cuvinte i le spune şi Sfântul Pamvo când îl vizitează pe Sfântul Pior, pentru ca să-i arate *aceeaşi dragoste*.

Dacă am privi cu o minte neduhovnicească cuvintele ni s-ar părea că sunt „cuvinte egoiste”. Dar, cu mila Domnului, dacă le înțelegem pe acestea, ne umplem de lacrimi dulci, când vedem câtă delicateţe, atenţie şi iubire existau în persoanele Sfinţilor Părinţi.

Ei nu doreau să facă nimeni *vreun efort* pentru ei, ci numai ei *pentru alţii*.

Nu doreau să supere pe nimeni cu nimic. Și de aceea gândeau foarte bine, cu multă trezvie, tot ceea ce făceau, pentru ca nu cumva să fie *poveri* pe capul celor care-i *iubeau pe ei*.

*

Nepătrunse sunt, Doamne, gândurile Tale şi purtarea Ta de grijă este plină de mare milă! Adevărat e cuvântul: nu e bine să judeci după *ce se vede*, ci după *ce e omul*.

Iartă-mă, Doamne, că l-am judecat greşit pe robul Tău şi am spus despre el ceea ce mi se „părea” mie *a fi* şi nu *adevărul*!

Am spus despre un frate ceva şi acum îmi pare rău. Eu îl socoteam într-un fel – nu *bine* – şi el a dat dovadă de multă *înţelepciune* şi *chibzuinţă*. Înţelepciunea lui *m-a bucurat* dar gândurile mele *m-au ruşinat*. Și asta: pentru că eu *îl vorbisem de rău*.

El nu ştia gândurile mele...Dar el s-a arătat – *prin faptă* şi nu *prin presupuneri – mai înţelept* decât mine, trufaşul şi osânditorul ce sunt.

Am greşit faţă de fratele...Dar el nu *a ştiut* asta. Însă Domnul *ştie* fiecare păcat al meu. El va judeca toate gândurile şi faptele noastre.

Iartă-mă, Doamne, pentru aceste *gânduri rele* şi pentru *toate gândurile rele*, pe care le-am gândit vreodată *împotriva* aproapelui meu.

Conştiinţa mă mustră, căci sunt multe astfel de gânduri.

El a venit – acest frate pe care eu l-am *osândit* – şi ne-a tăiat lemnele – foarte frumos şi foarte repede – şi ne-a cerut şi bani puţini iar eu l-am judecat. Îl *judecasem* greșit.

Pe mine trebuia *să mă judec* şi nu *pe el*.

Dacă *m-aş fi judecat*, n-aş mai fi *judecat pe altul*, după cuvântul cel scris. Dar pentru că *judec* pe aproapele meu şi eu voi fi *judecat* şi voi fi găsit *putred de păcate*.

O, câte păcate am! Cine le poate *număra*? Cine le poate *descrie* cu de-amănuntul? Cine le poate înţelege toată *grozăvia* şi *înverşunarea*?

Abia mă scol şi mă dedau la rele. Până noaptea târziu – şi chiar şi în somn – Îl mânii pe Dumnezeu cu mii de păcate.

Mă rog dar mintea îmi e împrăştiată şi plină de griji şi spun cuvinte pe care *nu le înţeleg* şi nici nu *le aud* măcar.

Pofta de *a mânca* se aprinde imediat. Mă îngrijesc *de stomac* dar nu mă îngrijesc niciodată *de suflet*.

Doresc pâine curată şi proaspătă dar de cuvintele dumnezeieşti mă apropii cu nepăsare şi trebuie să mă silesc mult ca să fac *ceva bun*.

Totul vreau să fie *servit bine* şi *la timp* iar aproapelui meu nu-i dau nici măcar *o privire bună*. Fratelui meu *lipsit* şi *nevoiaş*, care nu mănâncă *cu zilele* ceva *bun*.

Mă îmbrac bine dar nu şi pe el. Pe el îl las *să sufere* de frig, adică *pe Hristos*.

Hristos cere mâncare, cere haine, cere apă, puţină apă iar eu îi spun lui Hristos – adică *fratelui meu* – că *are păduchi* şi *e nespălat*.

Da, fratele meu *cel sărac* şi *cerşetor* – care e *Hristos* – are păduchi şi e nespălat şi hainele sunt ferfeniţă pe el, pentru că el nu are *detergent* şi pe cineva care *să i le spele*.

El e *bolnav* iar eu *gras de sănătate*. Și nici aşa nu zic: „Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!”.

Mă privesc în oglindă – vai mie! – şi-mi pare că *mâncarea viermilor* e *frumoasă*. O, ce nebun sunt! Cum să fie frumoasă *putreziciunea*? Cum să miroase *frumos* hoitul, bălegarul, împuţiciunea?

Sunt mai orb decât orbii, pentru că mulţi văd mai bine decât mine *cum să facă* voia Domnului.

Înghit în sec în zi de post, pentru că îmi doresc *îmbuibarea*.

Mă aprind ca focul de poftă păcătoasă şi asta mă clatină ca şi furtuna pe vapor.

O, dacă nu m-ai fi ajutat Tu, Doamne! Tu ai fost ajutorul meu, braţul meu, întărirea mea! Tu m-ai scăpat de moarte de atâtea ori şi eu tot nepăsător sunt!

Sunt delăsător din cale-afară. Mă mişc ca *un melc* la bine şi ca *un animal de pradă* la rău.

O, eu sunt *vrednic de plâns* mai mult decât toţi! Dă-mi, Doamne, ca să-mi văd păcatele mele! O, dacă n-aş uita rugăciunea asta! Dă-mi să mi le văd pe toate – unul câte unul – pentru ca niciodată să nu mai zic, că sunt *bun* de ceva. Nu sunt bun de nimic! Trebuie să-mi intre în cap, bine de tot, acest *adevăr*.

Sunt *nerespectuos* pentru că sunt *mândru*.

Nu mă aplec să iau *o binecuvântare de la un preot* şi – mai mult – *îi vorbesc de rău* pe preoţii lui Dumnezeu.

Vai mie! În Iadul cel groaznic voi fi aruncat eu, cu toţi dracii şi cu toţi ereticii!

Râd de oameni şi de neputinţele lor. Ar trebui să mă rog pentru ei. Ar trebui să-i compătimesc.

Inima mea împietrită însă nu are lacrimi. Şi cum să existe lacrimi la cei ce *nu au milă*?

Dacă nu e *dragoste*, nu poate să fie nici *milă* în inima ta.

Sunt rău, rău şi răzbunător. Mă răzbun până şi pe o muscă, care nu mă lasă să scriu sau să mă rog. Mi se pare că toată lumea „trebuie" *să mă asculte*, când eu sunt cel mai prost şi analfabet om din câţi există.

Mă supăr repede.

O, iuţime necontrolată!

O, tinereţe neroadă!

Răbdarea mi-e la fel de străină ca atmosfera de pe lună. Mă agit şi mă vaiet la orice lucru datorită puţinei credinţe.

O, rău om ce sunt! O, rău suflet! Cuget puţin şi slab şi tocmai de aceea şi păcătuiesc atât.

Bietul meu Duhovnic e plin până peste cap de păcatele mele! Îl amărăsc mult cu ele dar, mai ales, *cu nesupunerea* şi *egoismul meu*.

Sunt *tare egoist*. Mă gândesc *numai la mine*. Am ajuns *un idol* pentru mine însumi.

O, rău nărav! O, ticăloasă socotinţă!

Îi văd pe oameni şi în loc să-i văd pe toţi *buni*, le găsesc tuturor „defecte" închipuite. *Pun beţe în roate* tuturor şi tocmai de aceea *nu sunt plăcut de nimeni*.

O, ce nenorocit sunt! O, ce spurcăciune! Sunt foarte păcătos, mai păcătos decât toţi.

În loc să mă rog, sunt leneş.

În loc să învăţ, dispreţuiesc sfatul.

Doamne, nu mă lăsa să mor aşa! Dă-mi să mă îndrept şi să mă pocăiesc, căci sunt tare mândru şi îngâmfat!

Ai milă *de mine*, care nu am *milă de nimeni*.

Fratele a plecat şi eu nici nu i-am mulţumit.

Pentru rugăciunile lui, Dumnezeul meu, miluieşte-mă şi pe mine, păcătosul! Ai milă de el şi sfinţeşte viaţa lui. Amin!

*

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Azi e ziua adormirii Sfântului Patriarh, mult prea iubit de noi, Ioan Gură de Aur († 13 septembrie și e pomenit pe 13 noiembrie)[64].

Prea Fericirea sa spunea mereu aceste cuvinte cu care eu am început însemnările de acum şi, aidoma lui, şi Sfântul Ierarh Ignatie Briancianinov.

Ajutaţi-ne şi pe noi, Sfinţilor mult prea iubiţi, că avem nevoie de *sprijinul* şi *ajutorul vostru permanent*!

Soarele încălzeşte cu putere. Însă sunt puţin răcit. Nu ştiu *să mă bucur* de mila lui Dumnezeu şi de iubirea oamenilor.

Astăzi m-am îndurerat la sfânta slujbă, pentru că nu cultiv *gânduri bune* ci gânduri *potrivnice* iubirii de fraţi. Când mi se spune *adevărul* bubelor mele, nu-l recunosc, nu-l accept. Sunt egoist, mândru şi îngâmfat.

Sora E. – un mare suflet – mi-a spus *lucruri adevărate* iar eu *m-am împotrivit* ei *în cuvânt*. Acum îmi pare rău. Îmi pare rău...

Însă mă bucur de un frate. Acesta s-a închinat la mormântul Sfântului Mucenic şi Domnitor Constantin Brâncoveanu şi a tras în el, ca o răsuflare prea înveselitoare, mireasma Duhului Sfânt. Acest lucru s-a petrecut cu el de mai multe ori.

O, se ruga şi respira *dulceaţa* şi *răcorirea* Duhului Sfânt!

---

[64] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Ioan_Gur%C4%83_de_Aur.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate! Tu ne porţi de grijă atât de *minunat* încât *rămânem fără glas*.

*

Astăzi a fost *înălțată* Sfânta Cruce[65]. Ca o stea mult prea luminoasă ne-a veselit şi ca un soare unic ne-a umplut de bucurie.

Îmi pare rău că nu toţi *se bucură* şi, mai ales, *nu toţi ortodocşii*. Aceasta e o durere mare a mea.

Și alta şi mai mare decât aceasta *a lipsei de bucurie* e aceasta: că *ne mâncăm unii pe alţii*. Mă îndurerează foarte, foarte mult acest fapt.

Soarele ne îmbrăţişează pe toţi. La fel şi harul dumnezeiesc. Ar trebui să fim *plini de bucurie adevărată* şi nu de *închipuirea* bucuriei.

Citesc Dumnezeieştile cărţi ale Sfinţilor Părinţi şi mă bucur nespus.

Îmi pare rău că nu citesc şi mai mult, că nu mă rog şi mai mult, că nu iubesc şi mai mult.

Fac metanii prea puţine şi prea puţin *mă străpung* cu frica de Iad.

O, nu am *înrădăcinată adânc* icoana Înfricoşatei Judecăţi!

Acestea sunt *o parte* dintre durerile mele, dintre *realele* mele dureri.

Nu ştiu să mă rog. Da, e tare adevărat! Nu ştiu să mă rog *din toată inima* şi *din toată puterea mea*.

Oamenii, numai privindu-i, te pot învăţa multe.

La sfintele slujbe aflăm lucruri pe care nimeni nu ni le poate da *în altă parte*.

Mireasma tămâiei şi *mireasma Duhului Sfânt* sunt numai aici: în *Sfânta Biserică Ortodoxă*.

Te simţi acasă. Te simţi într-un loc dumnezeiesc, unde poţi *respira* duhovniceşte.

Sfintele Icoane nu sunt *stridente*. Ele te îmbrăţişează cu dragoste. Ele sunt *bucurii neaşteptate*, gânduri evlavioase, cuminţi, pline de sinceritate şi, mai ales, de milă.

---

[65] E vorba de praznicul de pe 14 septembrie: *Înălțarea Sfintei Cruci*. A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/%C3%8En%C4%83l%C5%A3area_Sfintei_Cruci.

În faţa lor simţi *să fii bun* şi *să cauţi bunătatea*.

Păcătosul ca mine vine în faţa lor ca să afle *milă*. La fel vine şi în faţa Duhovnicului.

Mi-e frică de pedeapsă şi de aceea fug *la milă*.

„*Milă* voiesc iar nu *jertfă*!” (Os. 6, 6 / Mt. 9, 13). Aceste cuvinte mă încălzesc, îmi dau curaj.

O, dacă n-aş fi ştiut *mila* lui Dumnezeu şi dacă nu m-aş fi bucurat din plin de ea aş fi fost sufletul *cel mai de piatră*! Dar mila Ta, Doamne, mi-a *zdrobit* nesimţirea. A făcut *o rană dulce* în *piatra nesimţirii* mele, deşi piatra e *tot întreagă* în mare parte.

Sunt gol, mă simt gol. Mă simt *putred* şi *ticălos*. Un suflet *plin de singurătate* şi *dezamăgire ticăloasă*.

Sunt gol dar Tu mă umpli, Doamne! Tu îmi arăţi bucuria Ta şi mă umpli de veselie. Căci pe Tine Te primesc – deşi cu multă nevrednicie – ca să-mi sfinţeşti sufletul şi trupul şi viaţa mea cea foarte ticăloasă.

Tu mi Te dai mie şi eu sorb sfinţita linguriţă cu mare dor. Te primesc. Te *simt* în mine. Simt cum *luminezi* şi *sfinţeşti* cele din lăuntru ale mele. Simt acestea şi atunci *prăznuiesc*. Atunci e *sărbătoare*.

Fără Tine sunt trist: trist *după Tine*.

Azi nu m-am împărtăşit cu Tine şi Te doresc pe Tine. Te doresc în trupul meu, Doamne, ca pe Lumina care luminezi întunericul, ca pe Focul care arzi vreascurile păcatului, ca pe Hrana care saturi pururea.

Deşi vorbesc ca *un nebun* şi ca *un stricat*, spun adevărul. Deşi – poate nu sunt *crezut* – acestea simt eu, înşelatul şi spurcatul şi netrebnicul robul Tău: *Te doresc mai mult decât orice*.

L-am întrebat pe un frate – pe un om cu mare dor de Hristos dar şi erudit iubitor de Sfinţi Părinţi – de modul cum se împărtăşeşte şi mi-a spus că *se împărtăşeşte de mai multe ori cu aceeaşi Sfântă Spovedanie*.

Face aceasta cu conştiinţa faptului, că Sfânta Împărtăşanie îl curăţeşte micile abateri şi că atunci când face un păcat mare, merge *să se mărturisească*.

Eu am alt *tipic*, deşi mi-aş dori şi eu să fiu *de mai multe ori* cu Hristos Domnul într-o săptămână.

Mă mărturisesc – chiar şi la ceea ce pare „mic” – şi apoi mă împărtăşesc, dacă Părintele *îmi dă voie*.

O, deşi mi-aş dori de mai multe ori pe săptămână aceasta, mi-e frică să nu fiu crezut *nu ştiu cum* şi să nu mai fiu împărtăşit nici *la o săptămână* cu Dulcele Iisus.

Doamne, învaţă-mă ce să fac şi iartă-mă!

Iartă-mi puţina credinţă şi frica copilărească pe care o am.

Îmi dau seama – din mila Domnului – că *fără dreaptă cugetare* – şi asta din ce în ce mai mult – nu poţi face *nimic mântuitor*.

Cuvintele duhovniceşti trebuie *înţelese* şi *aplicate* în funcţie de om, de context, de acţiune.

Dacă spui *cuvinte sfinte* unui frate, fără a şti în mod concret – din mlădierea Sfântului Duh – despre *ceea ce îi trebuie* nu faci decât *să iei în deşert* cuvintele Sale.

De aceea, trebuie *viaţă curată şi mult discernământ* atunci când *sfătuieşti* pe cineva.

Trebuie să vezi, să simţi, să înţelegi viaţa şi nevoile sale.

Un sfat bun e un sfat care *are grijă de toate detaliile*.

O, Doamne, învaţă-mă să fiu *smerit* şi *să împlinesc* dumnezeieştile Tale porunci!

Nu iert din toată inima. Asta mă doare. Mă ţine egoismul pe loc. O, de-aş fi *puţin mai atent* la sufletul meu! E ca un pământ nemuncit, plin de bălării şi mărăcini. E ca *un om mort*, care *nu simte* şi *nu aude nimic*.

Încep *să se coacă strugurii* sau, mai bine zis, încep *să se culeagă* viile.

Culesul viilor e aidoma Înfricoşatei Judecăţi. Acum se culeg *boabe de struguri*, atunci *boabele* răbdării şi ale umilinţei noastre sau *boabele acre* ale aguridei noastre.

Unii vor culege *strugurii* Duhului Sfânt iar alţii *agurida* păcatelor de tot felul. Vai nouă! Vai nouă, dacă nu vom avea *roade de pocăinţă*!

Nu *păcatul* trebuie arătat, *ci roadele pocăinţei*. Dacă vom arăta *păcate*, vom primi *pedepsele veşnice*.

O, vai nouă! Cine ne va scăpa de *focul acela*? Cine ne va fi nouă *ajutător*?

Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu ajută-ne nouă! Fii scăparea noastră, Prea Milostivă Maică!

Copiii sunt frumoşi. O, Doamne, ai milă de ei! Ei sunt *plini de viaţă* iar eu *plin de păcate*.

Un frate mi-a spus, că e „fariseism” să spun că *sunt păcătos*. Dar eu asta sunt: *un mare păcătos*. Nu pot să spun că sunt *altceva*, dacă acesta *sunt* şi *așa mă simt*.

Ai milă de mine, Doamne, de mine, prea păcătosul!

Sunt şi *mă simt un mare păcătos*, cel mai mare dintre păcătoşi deşi, uneori, *uit* acest lucru. Îl uit dar tot acesta sunt: un mare păcătos, cel mai mare păcătos.

Nu mă uita, Doamne, şi pe mine necuratul şi blestematul! Ai milă de mine şi mă iartă, Sfinte Doamne!

E mare diferenţă între cântecele aşa-zis „evlavioase” şi *cântările de cult* ale Sfintei Biserici Ortodoxe: *singura* şi *adevărata* Sfântă Biserică. Numai acestea din urmă te umplu de bucurie sfântă şi adevărată.

Cântecele făcute pătimaş, chiar dacă par „bune”, sunt foarte departe de *liniştea* şi *bucuria* Duhului Sfânt. E o mare durere, când astfel de cântece sunt cântate şi de fraţi de-ai noştri prea puţin *cunoscători*.

Ajută-ne, Doamne, ca să înţelegem tot ce trăim şi tot ce vedem după voia Ta! Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Mulţumesc Ţie, Născătoare de Dumnezeu Prea Curată, că ai auzit netrebnica mea rugăciune, a păcătosului, şi nu ai trecut cu vederea inima *îngrijorată* şi *singură*, care ți se mărturiseşte ție, Stăpână!

Cine nu cunoaşte milele cele mari şi neîntrecute ale Maicii lui Dumnezeu nu ştie faptul, că nu există cuvinte îndeajuns de multe, pentru ca să o lăudăm pe Prea Sfinţia sa.

Ajutorul ei *întrece* gândul.

Mila ei e *plină de îndurare*.

Acoperământul ei cel stăpânesc *ne scapă* de tot războiul sufletesc.

Prea Curata Stăpână îi ajută pe cei care se roagă ei cu credinţă şi cu dragoste nebiruită. Ea îi ascultă pe păcătoşi. Asta am înţeles din plin! De acest lucru mă bucur! Ea îi ascultă şi pe cei care nu au decât *rugăciune umilită*.

O, Stăpână, nădejdea ortodocşilor, nu ne uita pe noi! Tu eşti cu noi şi suntem *apăraţi* de toate relele. Îţi mulţumim ție pentru toate!

Laud şi mă bucur şi fericesc postul. O, fericit şi dumnezeiesc *mijloc* al mântuirii! Câtă fericire şi frumuseţe ne aduci în suflet! Cât de folositor ne eşti, cât de grabnic folositor ne eşti!

Tu *cobori* harul lui Dumnezeu în noi.

Tu *ne subţiezi* mintea dar şi trupul.

Tu *stingi* focul cel ruşinos din coapsele noastre iar pe balaurii, care ne sălbăticesc, tu îi ţii la depărtare.

Tu ne faci să călătorim cu bucurie pe cale. Căci *furtuna* patimilor încetează când tu eşti *căpitanul* vasului nostru.

Tu eşti doctorul care extirpezi patimile.

Tu eşti focul care aprinzi tămâia rugăciunii în inimă.

Prin tine mintea se face văzătoare a celor de taină, căci tu alungi vălul de pe sufletul nostru, post binecuvântat, o, învăţător al nevoinţei!

Domnul ni te-a dat împreună cu sfinţita rugăciune ca *arme* împotriva diavolului, ale celui ce *ne pierde* prin înşelarea adusă de viclenia sa.

Tu, fericite post, curăţeşti casa sufletului, pentru ca rugăciunea să picteze în el – plină de har – chipul Domnului Hristos.

Tu eşti cel care *arzi* mărăcinii şi ciulinii, pentru ca rugăciunea continuă să aducă rod însutit şi înmiit în ogorul inimii.

Tu eşti arma ortodocşilor!

Tu eşti arma care-i scoţi afară pe soldaţii nelegiuirii şi umpli sufletul de pace şi de bucurie cerească.

O, mult ne ajuţi tu! Mult ne ajuţi tu, sfinţite post şi tu, binecuvântată rugăciune!

Unii lucrează cu bisturiul iar alţii cu plugul. Unii lucrează cu ciocanul iar alţii cu foarfecele.

Noi, creştinii ortodocşi, pentru mântuirea sufletului nostru, lucrăm cu postul, cu rugăciunea, cu smerirea minţii, cu prihănirea de sine, cu priveghere neîncetată asupra noastră.

Pentru cei rătăciţi e „bună” zbenguiala; pentru noi, nu. Pentru cei care dezertează din Sfânta Biserică sau trăiesc fără luare aminte, în gânduri rele şi păcătoase, e „bun” tot ce e *rău*.

*

Să nu-l socotim pe om după *faţa lui*! Ea ne poate înşela. Aşa mă înşală pe mine faţa omului întotdeauna.

Astăzi un bărbat mi-a cerut să citească volumul al III-lea din cărţile apărute în română ale Sfântului Ignatie Briancianinov. Eram vizavi de el în tren, întorcându-mă de la Fericitul Ilie văzătorul de Dumnezeu.

M-a văzut citind şi mi-a cerut să citească şi el. M-a *surprins* cererea lui şi m-am bucurat să-i dau cartea, deşi crezusem, că un om ca el nu vrea să citească *o asemenea* carte.

După mintea mea, socotisem că el *nu ar fi dorit* să citească cărţi ortodoxe dar *m-am înşelat*.

O, judecare a aproapelui! Multe păcate mai fac din părerea de sine! Iartă-mă, Sfinte Doamne, că sunt nevrednic!

Acum îmi pare rău, că nu ştiu *mai multe* despre acest om dar şi de faptul că *am ezitat* și nu i-am *dăruit* lui cartea, nu i-am lăsat-o. Egoismul meu şi-a spus încă o dată cuvântul.

Mă laud cu multe dar nu fac nimic. Îmi place să pierd timpul în defavoarea mântuirii mele.

O, de-aş înţelege *cum să-mi mântuiesc* sufletul meu! Pentru că nu simt, în mod real, *valoarea* sufletului îmi place să filosofez ca să treacă timpul. Rău mă voi chinui! Vai mie! Vai mie, spurcatului şi blestematului! Vai mie, celui necredincios şi ticălos!

Sora E. repetă mereu: „În Iad o să mergi!”. Iar eu sunt *nesimţitor* ca o piatră. Văzându-mi păcatele, ea îmi spune că sunt *egoist*.

O, Doamne, cel mai ticălos sunt! Sunt mai ticălos decât toţi!

Un cerşetor binecuvântat de Dumnezeu, fără ambele picioare de la genunchi în jos, vine nu ştiu câte sute de metri ca să cerşească în metrou iar eu, care am picioare încă bune – din mila lui Dumnezeu – nu *alerg* în fiecare zi la Biserică.

Mă lenevesc. Sunt leneş. El se trezeşte de dimineaţă, de foarte de dimineaţă, pentru că ştie că îi trebuie mult timp ca să străbată distanţa până la metrou.

Dar eu, ce fac? Eu trândăvesc. Eu sunt *leneş* şi *plictisit*. O, vai mie!

Toţi sunt *Sfinţi*, numai eu sunt *păcătos*. Acesta este *un mare adevăr*! Când uit acest adevăr sunt ca frunzele de porumb, pe care le-am văzut azi *spulberate* de viteza trenului. Sunt *un fulg* atunci: un fulg pe care îl poartă vântul unde vrea.

Cei care au patima băuturii merg de multe ori la bar, dar eu merg de prea puţine ori în faţa Domnului prin *rugăciune umilită*.

Ei mă întrec prin voinţa lor, pe mine, care trebuie *să mă pocăiesc* de păcatele mele. Nici cât fac ei pentru *a bea*, nu fac eu *ca să mă pocăiesc*. O, vai mie! Sunt *mai de plâns* decât toţi oameni.

Unii oameni muncesc de dimineaţă până seara, muncă grea, pentru ca să-şi câştige existenţa lor şi a familiilor lor iar eu nu mă ostenesc nici măcar puţin ca să scap de Iadul chinurilor mele veşnice. Nu îmi dau seama. Nu îmi dau seama cât de *prost* şi *nesimţitor* sunt!

Iadul e chin, e chin veşnic. În el voi fi aruncat eu. Acolo mi-e locul! Dar dacă Tu vei voi, Doamne, mă vei feri de acesta! Facă-se voia Ta, a-toate-iertătorule Doamne!

Sunt nesimţitor. Prea milostivul Dumnezeu îmi trimite în fiecare zi şi noapte *scrisorile* milei Sale. Fără mila Sa n-aş fi existat deloc.

Mila Sa *m-a ţinut* şi *mă ţine*, pentru că Domnul îl iubeşte nespus pe om, pe făptura mâinilor Sale.

Sunt orb, prea orb. Dacă mi-aş da seama *cât de mult greşesc* aş *amuţi* de uimire.

Dumnezeu rabdă îndelung! Nu putem păcătui noi, cât poate *răbda* şi *îndura* Dumnezeu. El întrece *orice aşteptare* a noastră. El ne doreşte *fericirea* în ciuda modului nostru *iresponsabil*.

De aceea aşteaptă îndelung lacrimile noastre, pocăinţa noastră. O, El aşteaptă *să ne venim în fire*!

Dacă începem să simţim că *suntem păcătoşi*, suntem pe *drumul cel bun*.

Dumnezeu *aşteaptă* pocăinţa noastră. El nu are *mitralieră* ci *braţe deschise*, braţe iubitoare, îndelung iubitoare. El nu ne pune la zid ori de câte ori noi *păcătuim* ci *ne cheamă* la El, pentru ca să nu *scăpăm* în groapa *avidă* a Iadului.

Cine nu înţelege, că Bunul Dumnezeu tot ceea ce face pentru noi face din *iubire* şi *grijă mare* pentru noi, n-a înţeles *ce trebuie*.

El vrea să ne mântuim, nu pentru că aşa *vrea El*, adică *cu forţa*, ci pentru că El *ne iubeşte* şi ştie că *mântuirea* e *adevărata noastră traiectorie*. El ştie *unde trebuie* să mergem, căci pentru aceasta *S-a întrupat*.

O, Doamne, dă-ne să înţelegem *ce să facem*! Tu ştii neputinţa noastră, ajută-ne!

În ciorile care ne furau nucile din nuc i-am văzut pe diavolii care îmi *fură* rugăciunea şi rodurile ei. În muştele care nu mă lasă să mă concentrez când citesc sau scriu i-am văzut tot pe aceştia.

Viermele din măr sau din gutuie e *patima* ce îmi strică inima. Ferestrele murdare şi îmbâcsite sunt ochii întunecaţi ai inimii mele.

Jaluzelele de la geam, netrase la vederea priveliştilor păcătoase, sunt pleoapele mele, care nu se închid ca să nu văd ceea ce mă va tulbura amarnic.

Aud greierii cântând în noapte. Aşa ar trebui să mă rog şi eu: tot cu aceeaşi *străduinţă* şi *durere în suflet*!

Iarba, acum toamna, se usucă. Şi eu mă voi *usca* în curând, în curând! În clipa în care n-am să gândesc, îmi voi lua *la revedere* de la această lume. Voi rămâne *un hoit prăpădit*. Voi rămâne *o mână de oase*.

De ce atâta mândrie?

De ce atâtea laude?

De ce atâta dezmierdare?

Ele nu-mi vor mai folosi atunci...Pentru că acestea nu *folosesc* niciodată. Eu cred că-mi *folosesc* dar *mă înşel*. O, crunt mă înşel!

Nu aud clopotul cum mă cheamă.

Nu îl aud pe preot prohodindu-mă.

Nu aud sunetul pământului căzând pe tronul meu (dacă voi avea aşa ceva!).

O, nemernic sunt! Om ticălos şi putred de atâta vanitate.

Trec pe lângă preoţi ca un înfumurat. Nu mă aplec smerit ca *să iau binecuvântare*! Trec pe lângă cei care cerşesc şi sunt *nemilostiv*.

Trec *nepăsător* prin viaţă. Trec ca un *om nesimţitor*.

Nu *privesc* cerul şi nici pământul.

Nu mă minunez de atâta *frumuseţe* câtă există.

Citesc cărţile în grabă. Mă rog în grabă. Mă pregătesc pentru mărturisire şi împărtăşire în grabă, în foarte mare grabă.

O, unde mi-e capul! Păcatul m-a rătutit de tot. M-a înnebunit cu totul. Dezmeticeşte-mă, Doamne, şi scapă-mă de această *mare boală*!

Câinii apără curtea dar gândurile mele *mă jefuiesc*. Apa spală paharele dar din ochii mei lacrimi nu curg, căci mi-e inima împietrită. Păsările zboară în văzduh dar mintea mea nu se înalţă la Dumnezeu.

Merg, târându-mă precum râma pe pământ. Mă *târăsc*, nu *trăiesc*! Mă târăsc printr-o mulţime de murdării.

Florile te bineînmiresmează cu mirosul lor. În schimb, eu împut totul în jurul meu! Mă mândresc mereu.

Mândria e ca *mirosul puturos* al veceului. Gândurile părerii de sine sunt precum *viermii necurăţiei*.

Burta mea e întotdeauna nesătulă. Limba mea slobozeşte cuvintele precum avioanele bombele şi apoi regretă.

De ce nu te-ai gândit *cu o secundă* mai înainte?! De ce nu te-ai *oprit la timp*?!!

I se pare că merge înainte, când ea merge ca şi racul. Mintea mea merge astfel. Îmi propun *multe* şi fac *puţine* sau *aproape deloc*.

Ambiţia de a face mereu *planuri* îmi consumă toată ziua, ba chiar şi noaptea.

Nu priveghez noaptea dar îmi fac *griji*. Nu mă rog dar *mă pierd în visări* despre rugăciune. Mi se pare că *mă rog* – auzi *înşelare*! – când abia mă rog două minute într-o zi întreagă.

O, ce neisprăvit sunt! O, ce fariseu spurcat! Sunt *o mortăciune împuţită*.

Ajută-mi, Doamne, că în fărădelegi mi-am trăit viaţa! Miluieşte-mă şi mă iartă!

*

Vieţile Sfinţilor lui Dumnezeu te umplu de lacrimi oricând. De lacrimi pline de iubire. De lacrimile dulci ale iubirii de Dumnezeu. Ele te învaţă oricând ceva nou, ceva care îţi trebuie, ceva de care *ai nevoie*.

Lacrimile unei mame, care îşi iubeşte cele patru fiice pe care nu le mai are, ne învaţă cu ce foc trebuie să ne

plângem şi noi păcatele. Dacă nu ne plângem păcatele suntem *morţi* încă *în viaţă*!

Soarele răsare dimineaţa şi astfel începe *o nouă zi*. Mai trăiesc încă! Dar cât? Păcate am multe. Multe, prea multe. Pocăinţă nu am. Gânduri bune nu am. Mă văd trăind dar nu mă gândesc că *o să şi mor*.

O, ce netrebnic! Pentru toţi sunt *un ticălos* şi *un spurcat*, pentru că *m-am netrebnicit* ca nimeni altul. Am inima *îngreunată*. Mintea mea e *nesimţitoare* şi *rece*. Ajută-mi mie, ticălosului, Doamne! Luminează-mi mintea, pentru ca să fac voia Ta întotdeauna cu inimă curată!

*

După ce se culege via, ai vrea să mai mănânci struguri. Cei pe care îi găseşti – uneori câteva boabe ici şi acolo – ţi se par *mai dulci* decât toţi pe care i-ai mâncat vreodată.

Tot aşa e şi viaţa omului pe patul morţii: o viaţă care are *nevoie de pocăinţă*. Clipele acelea – dacă *îţi plângi viaţa* – sunt *mai bune* decât toate *zilele păcătoase* pe care le-ai trăit. O, să ne plângem păcatele!

Vârtejul vieţii noastre vrea să ne facă *uituci cu totul*. Dacă uităm să ne plângem păcatele, uităm că există *judecată dreaptă*.

Văd oameni cărora *nu le place* cum trăiesc. Care nu se simt *liniştiţi*. Nu le place viaţa lor...dar continuă pe acelaşi *ton păcătos*.

Trebuie să ne rugăm pentru ei, pentru ca să ne rugăm şi pentru noi. Rugându-ne pentru ei, înţelegem de câtă rugăciune e *nevoie* ca să ne *îndreptăm* şi noi înşine.

Deşi suntem *păcătoşi*, trebuie să ne rugăm pentru *mântuirea tuturor*, pentru ca toţi *să înţeleagă* iubirea lui Dumnezeu, cea fără margini, faţă de poporul Său.

O, Doamne, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Tale, miluieşte-mă şi pe mine, păcătosul!

O soră mi-a spus că *ocupaţia ei* este *plânsul*. O, ce lucrare minunată!

Dacă ne plângem păcatele, ne curăţim *întinăciunea cea mare* a vieţii noastre. *Plânsul cel bun* e *baie curăţitoare*.

Îndreptăţirea de sine e *o mare urâciune*.

Dacă vrei să-ţi faci *un bine* trebuie să te *autocondamni* şi nu să te „autoabsolvi”.

Pentru că nu te poţi „ierta” pe tine însuţi. Numai preotul lui Dumnezeu *te iartă* şi *te dezleagă* cu puterea dată lui de către Hristos Domnul.

O, trebuie să cunoaştem şi să iubim liniştea Sfintelor Biserici! Sfintele noastre locaşuri de rugăciune sunt *oaze de linişte* şi *de har* în mijlocul zgomotelor acestei lumi.

În cârciumi e hărmălaie. La piaţă, aidoma. Pe stadioane şi pe străzi, zarva oamenilor şi a maşinilor, te tulbură şi te năuceşte.

Dar când intri în locaşul dumnezeiesc, intri în locul unde inima *ţi se umple de bucurie* iar mintea *ți se luminează* de înţelegeri dumnezeiești.

În faţă ai Sfântul Altar. De când intri în Sfânta Biserică te îndrepţi spre Tronul lui Dumnezeu. Vezi *înalta* şi *duhovniceasca înălţime teologică* a catapetesmei. Paşii tăi trebuie să fie smeriţi, *îmbrăcaţi în sfiiciune*. De pe pereţii din dreapta şi din stânga dar şi de deasupra te privesc Sfinţii lui Dumnezeu.

Tu ai venit să te închini Împăratului cerului şi al pământului, lui Hristos, şi Împărătesei celei prea bune şi prea milostive, Prea Curatei Stăpâne Maria.

Cu ce *inimă* ai venit? Care sunt *gândurile* tale? Oare ai venit ca *un fur*, ca *un tâlhar* sau ca *o oaie smerită* şi *ascultătoare*?

Trebuie să ştii, iubite, că lui Dumnezeu nu-i plac cei care vin *ca să se afle în treabă*. Dacă nu ai venit cu inimă bună, atunci nu te poţi folosi.

Inima smerită şi duhul umilit şi înfrânt nu sunt *scoase afară* dar inima de piatră şi mintea trufaşă, care nu aduc rod, chiar dacă sunt *aduse cu forţa*, nu simt *nimic plăcut* în Sfânta Biserică.

Dacă poţi căsca la dumnezeieştile noastre slujbe, înseamnă că eşti *nesimţitor cu inima*. Cântările pe care le auzi sunt pline de harul Duhului Sfânt. Dar dacă tu nu le simţi, datorită păcatelor tale și ale negrijii tale, asta nu înseamnă că ele *nu pot bineînmiresma* pe cei *curaţi cu inima*.

Mergi mai departe. Vii la Sfânta Icoană din dreapta şi te închini. O săruţi cu evlavie. Prin faţa Sfintelor uşi treci făcând o metanie, pentru ca Icoana Prea Curatei, de la masa prinoaselor, să fie şi aceasta *sărutată* de tine.

O, urmează *Icoanele împărăteşti*! Le săruţi cu multă simţire, la fel ca şi pe Icoana hramului, cât şi pe Icoana Sfântului iubit mai mult de comunitate.

Săruţi mâinile şi picioarele Sfinţilor. Ce e *mai mult* decât atât e *necuviinţă*.

Îţi găseşti locul tău în Biserică şi asculţi. Asculţi şi nu discuţi! Şi ce asculţi? Cuvinte dumnezeieşti, adânci, pline de har, pline de sfinţenie.

Nicăieri în lume nu vei mai găsi *cuvinte ca acestea*. Cuvintele acestea sunt *cuvintele vieţii veşnice*.

Crede-mă, iubitule, cuvintele acestea sunt *mai folositoare* decât *orice lucru* de pe lumea aceasta!

Vezi deasupra policandrul. El e plin de lumini. El reprezintă lumina multă şi mare a Sfintei Evanghelii, care s-a pogorât din cer pentru noi.

Policandrul luminează lumii celei binecredincioase. El stă deasupra ei, pentru ca să îi ridice mintea de la *pământ* la *cer*. Stă suspendat în aer, pentru ca să ne arate că trebuie să avem *minte duhovnicească*, luminată, care nu se *înnoroieşte* în lumea aceasta.

O, la strană *se cântă pentru Dumnezeu*! Aici se cântă dumnezeieşte.

Fiecare Sfânt e *lăudat* şi *pomenit cu cuviinţă* iar Dumnezeu e arătat ca fiind *întreit în persoane* – Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh – căci fiinţa Sa e *una*, nedespărţită şi neîmpărţită.

Cântările închinate Prea Curatei Stăpâne sunt pline de dulceaţă şi de dragoste dumnezeiască. Trebuie să ai glas de Înger ca să cânţi asemenea cântări.

Sfânta Liturghie e *comoară ascunsă* pentru unii iar pentru alţii *bogăţie neîmpuţinată*. Unii nu-i cunosc *binefacerile* iar alţii le doresc *mai presus* decât orice altceva.

Peste tot numai *frumuseţe*!

Preoţii lui Dumnezeu ies să cădească şi tot sfântul locaş se umple de bună mireasmă. O, mireasmă înălţătoare!

Tămâia aceasta e *simbolul rugăciunilor pline de dragoste*, pe care trebuie să le facem noi dar şi *un mijloc de intuire* a cât de plăcute sunt rugăciunile Sfinţilor în faţa lui Dumnezeu.

Stăm în faţa lui Dumnezeu. Cum trebuie să stăm? Ca nişte *robi smeriţi*. Aşa trebuie să stăm! Să nu ni se pară că suntem *buni* de ceva.

Hainele de pe noi trebuie să fie *cuviincioase* şi *simple*. Lănţişoare la gât sau ghiuluri la mâni nu trebuie să existe. Numai capul *plecat* şi inima *simplă* şi *rugătoare* sunt *bineplăcute* Lui. Suntem *în faţa* lui Dumnezeu.

Să stăm *cu frică* şi *să luăm aminte cu cutremur*! Acest lucru ni se spune la un moment dat.

O, dacă am lua aminte! Ni se reaminteşte cine trebuie *să mănânce* Trupul Domnului şi cine trebuie *să bea* Sângele Său cel prea sfânt. Aceia suntem *noi*.

Ne plecăm genunchii cu toţii.

Chemăm pe harul Prea Sfântului Duh *să se pogoare* la noi și *să sfințească* Darurile, pe preoți și pe credincioși.

O, prea mare minune! Cea mai *dumnezeiască minune* a lumii se săvârşeşte acum! *Cinstitele Daruri* devin *Sfintele Taine* ale Domnului și Mântuitorului și Dumnezeului nostru.

Pâinea şi vinul devin *Hristos*, Dulcele nostru Mântuitor.

El e mântuirea lumii. Prin El ne mântuim noi, păcătoşii.

Ne ridicăm şi o lăudăm pe Prea Curata Stăpână a lumii. O, axioanele sunt *tresăltări dumnezeieşti*!

Mai apoi cântăm *Tatăl nostru*. Ne regăsim toţi de *fraţi* şi de *fii* ai aceluiaşi *Părinte Ceresc*.

Cerem *să vină* Împărăţia Sa dar dorim şi *Pâinea cea cerească*. Dorim *să ne umplem* de slava Sa, pentru ca să ne *împărtăşim* cu Domnul slavei.

O, se deschid *uşile cerului*!

Apare Sfântul Potir în ochii noștri, *prea dorit* și *prea frumos*...şi preotul lui Dumnezeu îi împărtăşeşte din el pe cei vrednici de mila Domnului, care sunt *împreună frați*.

Aceia mănâncă şi beau pe Fiul lui Dumnezeu întrupat şi proslăvit prin învierea Sa din morți.

Nespusă bucurie!

Necercetată adâncime!

Omul se uneşte *cel mai intim* cu Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Apolisul *îndurerează* oarecum. Se sfârşeşte Sfânta Liturghie şi *ne pare rău*. Trebuie să plecăm acasă...Dar aici, aici, în casa lui Dumnezeu e *cel mai frumos*.

O, cât de minunată e Sfânta Ta Biserică, Doamne, Dumnezeul meu! Sunt *prea rece* şi totuşi *mă umplu* de darurile Bisericii Tale, de darurile Mamei noastre duhovnicești.

O, când o să-mi vin *în fire*?! O, când o să-mi dau seama că viaţa nu e *un joc*?!

Zilele vieţii noastre *se scurg* cu repeziciune. Sunt ca şi copacii, pe care nu-i mai vedem în viteza mare a maşinii.

Punem muzică în timp ce şofăm şi asta înseamnă *plăcerile păcătoase*. Dacă nu suntem *atenţi* sau dacă *aţipim* la volanul vieţii noastre, ne *accidentăm de moarte*.

Căci *păcatul* înseamnă *moarte*.

Orice moment de neatenţie *ne costă*. Ne costă prea mult, mult prea mult.

Credem că trebuie *să ne grăbim*, dar smerenia e *cea necesară*.

Credem că trebuie să ne răzbunăm – pentru că aşa credem că e „ mai bine" – dar Sfânta Scriptură ne spune *să iubim* și să lăsăm răzbunarea Domnului.

El nu ne spune să-i iubim numai *pe-ai noştri*, ci *pe orice om*. Dacă am merge mai des într-un cimitir, am vedea pe cine *urâm* noi degeaba. Urâm la urma urmei *un mormânt*, căci omul se sălăşluieşte în mormânt. Un mormânt rece.

La unele morminte nu mai vine nimeni...Iar la altele, din când în când, mai vine câte o bătrânică sau câte o fiică evlavioasă sau câte un fiu ascultător şi înlăcrimat.

Pun flori, lumânări aprinse şi lacrimi...

Lacrimile se pierd primele...apoi luminile aprinse...şi, în cele din urmă, şi florile. Florile se usucă.

O floare ruptă putrezeşte aidoma omului. O floare uscată, nu ne mai dă să înţelegem *mai nimic* din frumuseţea ei de odinioară.

Putrezim. Ne mănâncă viermii. Unora nu le place această *realitate*. Le e teamă să o şi *audă*.

Dar dacă ne plângem păcatele, mormântul ne e *un prieten devotat*, pentru că ne ajută acţiunea noastră binecuvântată. El ne îndeamnă să plângem. El ne dă voie să plângem. El ne începe plânsul, mormântul, pentru ca tot el, să ni-l *sprijine*.

Mormântul *ne îmbrăţişează* durerea. El ne-o alină.

Ni se spune, uneori, că am rămas „singuri"...Dar asta e doar *o părere*.

Ni se spune, că „nu mai putem suporta” viaţa pe care o ducem...Dar ne înşelăm.

Ni se par oamenii „răi” şi „vicleni”...Dar noi suntem aşa.Pentru că suntem o oglindă care reflectă *defectuos* imaginile.

Ne schimbăm în rău, pentru că nu vrem *să ne întărim* în virtuţi. Virtutea e *o întărire în bine*. Cine face binele, cunoaşte ce înseamnă *liniştea*.

O, nu e bine *să te lauzi*! Nu e bine să îți facă plăcere lauda inconsistentă. E *o pierdere de timp* acest lucru.

Umplem văzduhul de vorbe şi doar atât.

Tăcerea e *mai bună* decât vorba.

Tăcerea naşte *rugăciune* şi *gândire umilicioasă*.

*

Oamenii au nevoie de multă *dragoste* şi *sinceritate*. Avem nevoie de *iertare*. De aceea şi simţim iertarea ca pe *o descătuşare*, ca pe *o liniştire* a sufletului.

Dumnezeu ne iartă. E îndelung iertător şi tocmai de aceea mergem *cu dragoste* la El, în faţa Lui. Lui Îi spunem ceea ce *ne doare*. Lui Îi spunem cu putere, din tot sufletul, cuvintele *inimii noastre*.

Celui care vine la noi şi ne întreabă, trebuie să-i dăm *curaj*, încredere în *iertarea lui Dumnezeu*.

Trebuie să-i învăţăm – pe cei care ne întreabă – milele Sale cele bogate, multa Sa iubire de oameni cu care ne-a iubit şi ne iubeşte. Dacă Dumnezeu nu ne-ar fi *iubit*, nu ne-ar mai fi *creat*. Existenţa noastră dovedeşte marea Sa iubire de oameni.

El l-a făcut pe om. Omul nu e *o creatură spontană*, care a apărut și s-a dezvoltat haotic, la întâmplare. Omul e *făptura lui Dumnezeu* şi e făcut pentru *a fi împreună cu El*.

De aceea venim în Sfânta Biserică: pentru ca să fim cu El, să trăim *vecinătatea* lui Dumnezeu.

Dar nu numai atât! Noi nu venim numai ca să-L *vedem* pe Dumnezeu şi *să plecăm*. Noi venim şi ca să-L *luăm* pe Dumnezeu cu noi, în sufletele şi în trupurile noastre.

Aceasta este iubirea *cea mare* a lui Dumnezeu: că *intră* în casa noastră cea spurcată, fără să ne ceară mai mult decât *putem* noi să facem!

El ne cere inima, ne cere voinţa noastră, ne cere timpul nostru, ne cere moartea noastră. El ne vrea cu totul *ai Lui*. Tocmai de aceea ne umple de *atâta milă*: pentru ca să ne umplem şi mai mult *de smerenie*!

Sfintele noastre Biserici sunt pline de *mila Sa*. În ele aflăm *căldura* şi *îmbrăţişarea* Duhului Sfânt.

La noi nimic nu te *stinghereşte*.

Totul e lin, plăcut, plin de nădejde, de multă pace sufletească.

Iubim mai mult *pacea* decât *gâlceava cuvintelor*.

Dacă *te pierzi în multe*, te osândeşti singur la *neorânduială interioară*.

Dumnezeu *lucrează tainic*.

Faci un anumit lucru sau te afli în acel loc unde *se foloseşte* sufletul tău.

Nu te întreba dacă *e bine* să fii *acolo unde eşti*! Acolo unde eşti, eşti *bine*. Dumnezeu rânduieşte fiecărui om *locul* şi *mijloacele* mântuirii sale. Numai *smerenie* să existe.

Dacă sufletul se pocăieşte şi se smereşte, roadele se văd imediat. Căci şi focul face imediat căldură. Fiindcă roadele pocăinţei sunt *căldura îndreptării* pe calea cea bună.

Renunţi la *ce ai fost* din *dor*, din dragoste de Dumnezeu. Dragostea de Dumnezeu îi îmbată dumnezeieşte sufletul celui credincios.

Trebuie să te rogi *cu tărie*, din adâncul inimii tale şi *să nu te îndoieşti* pentru ceea ce te-ai rugat.

Rugăciunea e *încredere desăvârşită* în ajutorul lui Dumnezeu.

Dacă te rogi înseamnă că *aştepţi* de la Dumnezeu să ţi Se facă prezent prin mila Sa, prin purtarea Sa de grijă, prin dragostea Sa.

Dumnezeu e *aproape* de tine, lângă tine.

Tu iubitule, trebuie să înţelegi maxima ta păcătoşenie, pentru ca să-l primeşti pe Hristos, Cel care a venit să îl vindece pe om de boala păcatului.

Păcatul – e clar! – e *o boală*. E *boala bolilor*. Nu SIDA[66] e *boala prin excelenţă*, ci *păcatul*.

---

[66] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/SIDA.

Oricum s-ar numi acest *păcat* el e *boală imensă*. De păcat a venit *să ne vindece* Iisus Hristos, Domnul nostru şi *de urmările păcatului*.

Coborârea Sa la noi a făcut posibilă urcarea noastră de-a dreapta Tatălui. Înălţarea Domnului la cer – datorită Întrupării Sale – e şi *ridicare noastră* la cer.

El S-a întrupat nu pentru *a renunţa* apoi la trupul pe care L-a asumat, ci pentru *a-l îndumnezei*, pentru a-l transfigura.

Trupul Său a devenit mâncarea noastră cea mai importantă, *mâncarea esenţială*. Sângele Său a devenit băutura *cea prea limpede* şi *însufleţitoare*, care *ne îndumnezeieşte*.

Mama noastră ne dă din trupul ei *un trup*. Sufletul e *de la Dumnezeu* și nu de la *părinții noștri*. Însă Hristos *ni Se dă cu totul*. El nu ne dă *puţin* din Sine. El ni Se dă *cu totul* nouă. De aceea ne şi cere *un răspuns total* la iubirea Lui.

O, prea mare, prea imensă, neînțeleasă și neajunsă iubire a lui Dumnezeu! Cine poate înţelege, Dumnezeule, marea Ta iubire de oameni? Mintea mea e firavă şi ticăloasă.

Înţelegerea Ta ne umple *de uimire* şi *de dragoste* şi de aceea nu avem *cuvinte* pentru a Te lăuda.

A vorbi despre Dumnezeu înseamnă *a ne umple de dragostea Lui*. El e *cu noi*! Acest lucru e *cel mai important*.

Dacă El e *cu noi* şi noi trebuie să fim *ajutători* la neputinţele tuturora.

Cel de lângă noi, *ne aparţine*.

El aparţine *iubirii* noastre.

Nu ni-l facem *sclav*, ci *iubit*.

Îl iubim pentru Dumnezeu. Și trebuie să îl iubim *după cum* ne-a iubit pe noi Dumnezeu.

Sfânta Ortodoxie e *viaţa pentru Dumnezeu*, trăită *în iubire* faţă de toţi. Dacă nu-i iubim *pe toţi*, nu iubim *pe niciunul* cu adevărat.

În pomelnicul pentru Sfânta Liturghie ne scriem *dragostea de fraţi*. Rugăciunea e *o declaraţie de dragoste sfântă*. Îi scriem pe cei pe care-i iubim, pentru că îi avem *înscrişi* în inimă.

Foaia cu nume demonstrează rugăciunea noastră tainică pentru aceia, neuitarea lor, grija noastră pentru ei, legătura noastră interioară nestricată cu ei.

Această foaie se aduce la Sfântul Altar pentru ca să o vadă Hristos, Cel care ştie *cum să preţuiască* dragostea. Hristos, Care-i iubeşte pe aceia, *îi strânge în braţe*: pentru că împlinirea dragostei este primirea ei de *cea mai mare dragoste*, de *dragostea lui Dumnezeu*!

Pe cei vii, cât şi pe cei morţi îi aducem *dragostei Lui* şi El nu scoate pe nimeni afară. El îi primeşte pe toţi şi-i iartă pe toţi.

O, dacă ar şti acest *mare adevăr* tot pământul! Toţi oamenii trebuie *să cunoască* dragostea lui Dumnezeu, pentru că au *cea mai mare nevoie* de ea.

La El trebuie să venim cu *cea mai mare încredere*.

Dacă te îndoieşti, Îl faci pe Dumnezeu „neputincios".

Iar dacă-I ceri lucruri care nu-ți trebuie, Îl consideri pe El „neştiutor" a inimii tale.

E mare lucru să înţelegi, să respecţi şi să iubeşti – cu minte duhovnicească – întreaga creaţie, întreaga zidire a lui Dumnezeu.

Dacă loveşti un câine – fără ca să-ţi facă nimic – nu cunoşti *compătimirea* şi nici *conştiinţa neputinţei*.

Dacă baţi, cu duşmănie, calul care *te trage* după el şi, odată cu tine, şi o căruţă plină cu lemne, nu cunoşti *durerea muncii*, a efortului prelungit, a epuizări subite.

Te crezi „stăpânul invincibil" şi uiţi că eşti mult mai *neputincios* decât multe dintre animale şi păsări.

O, de-am sta cu mai multă *băgare de seamă* în mijlocul naturii! Dacă am observa totul cu minuţiozitate, am vedea *ce minuni de frumuseţe* şi *de măreţie* ne-a lăsat Dumnezeu în jurul nostru.

Omul nu e pus *să dărâme*, ci *să protejeze*, *să îngrijească* creația lui Dumnezeu.

E uşor *să tai* o pădure întreagă dar e mult mai greu să sădeşti *o pădure întreagă*.

Frumuseţea unei mici flori e mult mai *încântătoare* decât orice produs al croitoriei.

Totul e minunat! Totul e făcut cu mare grijă!

Dacă nu suntem *atenţi la amănunte*, ni se pare că *ştim multe*. Dar dacă *ne luăm la bani mărunţi*, atunci observăm multe *lacune* în gândirea, în înţelegerea noastră vizavi de noi, de oameni, de Dumnezeu, de istorie, de lumea din jur...

Nu eşti frumos cânt *te lauzi*, ci când *recunoşti*, în mod smerit, că *ai multe de învăţat*.

Smerenia e plină de frumuseţe, e răpitoare, e dumnezeiască.

Haina lui Dumnezeu e *haina smereniei*. El a venit ca *un Rob*, deşi era *Stăpân*. Nu a vrut *să I se slujească*, ci a vrut ca *El să slujească*.

El a spălat picioarele Ucenicilor şi nu Ucenicii, Lui. El S-a plecat asupra picioarelor lor. Și asta pentru ca să le spună – în mod fizic – că smerenia, numai ea, te poate învăţa *cum să mergi*.

El *S-a plecat* şi *le-a spălat* picioarele, le-a făcut picioarele să fie *curate*. El le-a spălat *picioarele*, adică *sufletul*.

Sufletul nostru s-a simţit *curat* după Sfântul Botez, nu pentru că şi-a închipuit că *e curat*, ci pentru că *a devenit curat*.

Îi desconsiderăm pe unii fraţi datorită *sărăciei lor* considerându-i nişte „gunoaie" dar ne înşelăm amarnic.

Uneori, ei sunt *mult mai de preţ* pentru Dumnezeu, decât mulţi dintre cei *lăudaţi* şi *apreciaţi*. Ni se pare că aici nu mai e nicio „surpriză plăcută"...Dar tocmai aici – pentru că Dumnezeu vrea *inimă smerită* – sunt, de multe ori, *cele mai frumoase* şi *sfinte* suflete ale omenirii.

Puteţi să mă acuzaţi de „idealism"...Însă, iubiții mei, adevărul *strigă cu putere*!

Să nu ne uităm *la haină* şi – mai ales – la *jegul hainei* lor, ci *la inimă*! Acolo *priveşte* şi Dumnezeu.

Fumurile noastre *neroade* nu ne pot ajuta.

În fața Iadului nu ne ajută nici *poziția socială*, nici *facultățile făcute*, nici *aprecierile primite*.

Grosolănia noastră *ne condamnă*!

Cu cât credem că suntem „mai frumoşi" cu atât *ne urâţim* înaintea lui Dumnezeu.

Părerea de sine, care mereu *se justifică*, se îndreptăţeşte, e *o mare urâciune*.

E foarte urât să vedem bătrâni îmbrăcaţi *ca cei tineri* şi crezându-se *tineri*. Aşa ceva nu se face! Trebuie să ne conştientizăm vârsta pe care o avem şi să ne comportăm ca atare.

Nu e frumoasă o bătrână cu părul alb văzută mergând cu capul gol. Dar nicio tânără nu e *cuviincioasă* cu fustă scurtă şi machiată în chip şi fel.

Cerceii n-au ce căuta nici la femei şi nici la bărbaţi.

Brăţările şi lănţişoarele fără Sfântă Cruce nu sunt pentru creştinii ortodocşi.

Aurul şi argintul la gât sunt *incompatibile* cu pocăinţa şi viaţa smerită.

O, dacă am înţelege odată acestea! O, dacă am renunţa la toate *podoabele Satanei*!

Inconştienţa e mare printre noi.

Ajută-ne, Doamne, nouă neputincioşilor şi ne miluieşte! Ai milă de noi, că rătăcim ca nişte *orbi*, fără să ştim *ce trebuie* să facem!

Cuvintele sfinte sunt ca şi iluminatul stradal pe timp de noapte. El *înlătură* întunericul gros al păcatelor.

Când auzim cuvântul lui Dumnezeu, auzim cuvintele vieţii veşnice. De aceea, trebue să ne bucurăm!

Creştinii ortodocşi se bucură mereu. Bucuria e modul de *a-ţi exprima mulţumirea* şi *pacea inimii*.

*

Astăzi au fost mulţi, foarte mulţi credincioşi la Sfântul Dimitrie Basarabov († 27 octombrie)[67]. Au stat ore întregi ca să-i sărute Sfintele Moaşte. Era o coadă imensă. Aceşti oameni m-au smerit profund.

Eu n-am fost în stare – şi nici nu sunt – să stau atâta timp numai ca să sărut, pentru câteva clipe, sfânta lui mână...dar ei au stat. Ei au stat cu credinţă.

O, aceştia sunt *adevăraţii credincioşi*! Ei cred, cred *cu tărie*! Eu sunt slab. Sunt *puţin credincios*.

Doamne, pentru rugăciunile lor cele sfinte, miluieşte-mă şi pe mine şi pe mine, păcătosul!

Tăria lor demonstrează *tăria credinţei noastre*. Dacă nu credeau – tot la fel de puternic – şi străbunii noştri, ne-am fi pierdut de mult. O, Doamne, să nu ne laşi niciodată!

Rugăciunea e *respiraţia* Sfintei Biserici.

Noi ne rugăm mereu. Preoţii se roagă mereu şi ne îndeamnă continuu *la rugăciune*. Orice slujbă a noastră e *rugăciune* şi e *rugăciune pentru noi*.

---

[67] Idem: http://www.teologiepentruazi.ro/2010/10/26/predica-la-pomenirea-sfantului-dimitrie-basarabov-27-octombrie-2010/.

Uneori credem că putem *trăi* fără rugăciune. Însă *viaţa sufletului* e *rugăciunea*. Nu putem trăi fără ea, pentru că ea, rugăciunea, e *iubire* de Dumnezeu.

Nu ne aducem aminte de Dumnezeu rugându-ne, ci *ne adresăm* Lui, Celui de lângă noi. Ne adresăm oamenilor prin cuvinte, prin gesturi dar şi prin glasul inimii. Aşa facem şi în relația cu Dumnezeu!

Cuvintele rugăciunii, închinăciunile şi metaniile dar şi dragostea inimii noastre sunt *un dialog* cu El sau *cer un dialog cu El* pentru totdeauna.

Mergem la Dumnezeu pentru că *vrem să fim* cu El mereu. O clipă fără El e un Iad, e o singurătate covârşitoare. Fără El, toată fiinţa mea *s-ar nimici imediat*.

Dar Hristos nu ne lasă din mâna Sa! Prin El, întru Duhul, suntem bineplăcuţi Tatălui. Fiul ne duce la Tatăl, prin Duhul iubirii şi al comuniunii. Întru Duhul, Îl vedem pe Hristos ca *trimis* al Tatălui pentru noi.

Trăim în Duhul Sfânt, vedem cum Hristos ia chip în noi şi cum noi devenim ai Lui. Trăim şi trăim împărtăşindu-ne cu Hristos, întru Care Se odihneşte Duhul Sfânt.

O, ce lucrări dumnezeieşti! Uneori, tot ceea ce văd, *mă umple de bucurie*.

Smerindu-te, începi să-i înţelegi şi să-i iubeşti pe oameni.

Dacă nu-ţi *zdrobeşti* mintea, dacă nu-ţi *omori* înfumurarea cugetului, nu poţi *să priveşti nepătimaş*.

Credem că *ştim multe*, dar ne înşelăm. Nu ştim nimic. Suntem prea *obtuzi*. Dumnezeu Se vede *cu ochi de copil*. Ca *să-L înţelegi* pe El, trebuie *să devii ca El*.

Citim atâtea şi le uităm în mare parte. Uităm oameni, obiecte, evenimente, clipe. Dar faptul disconfortului sufletesc, neîmplinirea sufletească n-o uităm, căci ea *ne însoţeşte* mereu. Regretăm multe. Pentru toate ne trebuie pocăinţă şi lacrimi. Uneori vrem să plângem şi nu putem. Suntem ca de plumb. Niciun strop, nici măcar unul. O, ce dureroasă e *această stare*!

Ca să înţelegi imnele Sfintei Biserici îţi trebuie *multă smerenie* şi *mult timp pentru a le pătrunde înțelesurile*.

Uneori simţi că ţi „se blochează mintea” când le gândești. Nu poţi mai mult. Aceasta e cât poţi. Trebuie să te smereşti! Trebuie să ceri ajutor Prea Curatei Stăpâne!

Neputinţele te ajută *să fii mulţumitor* mereu. Dacă vezi că *nu poţi*, atunci nu te mai *încrezi în tine* ci *în Dumnezeu*.

Credem de multe ori, că ceea ce am făcut a fost din cauza noastră, pe când adevărul e acela, că am făcut un lucru bun pentru rugăciunile Sfinţilor Săi.

Ajutorul Sfinţilor Lui e *o permanenţă* în viaţa creştinilor ortodocşi. Noi trăim *din* rugăciunile Sfinţilor şi *pentru* rugăciunile lor.

Cei care stau *departe* de viaţa Bisericii, numesc asta „nebunie" şi „închinare la oameni". Dar ei nu ştiu ce spun.

Noi vedem *în* Sfinţi pe Dumnezeu, pe Prea Sfânta Treime, căci Hristos, în Duhul Sfânt, a locuit şi locuieşte în ei iar unde sunt Aceştia e şi Tatăl.

De ce nu *toate trupurile* devin *Sfinte Moaşte*? Pentru că nu locuieşte întru ei harul Prea Sfintei Treimi.

Harul dumnezeiesc *izvorăşte* din Sfintele Moaşte. E vizibil duovnicește. Sufletul îl simte, îl gustă, se bucură de el, se odihneşte prin el şi în el. Harul dumnezeiesc e vizibil pentru sufletul curat.

În Sfintele Moaşte nu este *putreziciune*, pentru că harul dumnezeiesc le conservă, le păstrează ca *mărturie* a iubirii lor pentru Dumnezeu, a iubirii continue, pentru că în Raiul Său Sfinții lui Dumnezeu, ale căror trupuri sunt *pe pământ*, sunt *vii* și *plini de slava Sa*.

O, Sfintele Moaşte sunt *frumuseţi sufleteşti*! Ele *împarfumează* respiraţia noastră sufletească şi atmosfera de rugăciune a Sfintei Biserici.

În Sfintele noastre Biserici *poţi să te rogi*, pentru că *simţi să te rogi*.

Într-o casă oarecare, fără Icoana Sfântă a Stăpânei, fără pictură evlavioasă, fără Sfânta Cruce, fără Sfânta Împărtăşanie, aşa cum sunt aşa-zisele „case de rugăciune" neoprotestante, nu poţi *să te rogi*, pentru că te simţi *străin* şi *singur*.

Între pereţii albi, ca de spital, nimeni nu te vrea. Nu e *loc de rugăciune*, ci *grajd*.

Dar în Sfintele noastre Biserici, frumuseţea *liturgică*, adică Icoanele, fresca Bisericii, tămâia cădelniței, mirul de mirungere după Sfânta Liturghie, veșmintele strălucite ale preoților sunt o trimitere expresă la *frumuseţea sufletului*.

Așa trebuie să fim *de frumoși* după cum vedem că e frumoasă, cu *frumusețe duhovnicească*, Biserica Sa.

Dacă în tine e *frumuseţe*, o vei *transmite* şi în jurul tău fără doar şi poate.

Am înţeles, că *a predica* înseamnă *a-ţi vărsa sângele*.

Trebuie să saturi, *să saturi mereu*.

Trebuie *să ai cuvinte*. Dar cuvinte *vii*, *adevărate*, *pline de teologie*.

Şi, mai ales, trebuie să fii *dumnezeieşte de sincer* în modul *cum vorbeşti* şi *în ceea ce spui*.

Predica e *o încordare* a tăriei dragostei, o revărsare bine drămuită a dragostei noastre.

Ca să iubeşti, trebuie să faci *dovada înţelegerii* şi aceasta ţi se cere *în orice clipă*.

Trebuie să te afunzi în smerenie când vorbeşti.

Trebuie să vorbeşti multora ca şi când ai vorbi *cu tine însuţi* sau ca şi când ai vorbi *numai cu tine*.

Când vorbeşti, simţi că-ţi sfâşii inima, că *rupi* din propria-ţi inimă, pentru a oferi, pentru a împărţi şi altora.

Predica e *un dar* din *darurile lui Dumnezeu*.

Dacă am primit *în dar*, tot *în dar* trebuie şi noi *să oferim*.

Predica nu *se plăteşte*! Ea *se primeşte* sau *se respinge*. Dar dacă e *primită*, *plata* predicii e *bucuria înţelegerii*, care s-a născut în cel care *a ascultat-o*.

*

Am înţeles că Sfinţii sunt *lângă noi* când ne rugăm. Îi simţi! Sunt *lângă tine*.

Când suntem tulburaţi, ni se pare că nimic nu are *sens*. Dar luminarea Domnului ne limpezeşte, ne arată *direcţia cea bună*. Trece tulburarea şi vine pacea, pacea care *covârşeşte* orice înţelegere a minţii.

O, ce dulce e această *pace*!

Profunzimea ei nu o poate înţelege *biata noastră minte*. Dorim să pricepem, să înţelegem cât mai multe. Dar dacă dorim aceasta *egoist*, atunci intrăm şi mai mult *în întuneric*.

Ne simţim *neputincioşi* când vrem să facem răul, chiar dacă suntem *beţi* din cauza lui. Beţia dorinţei de *a face bine*, această binecuvântată dorinţă a virtuţii însă, ne dă

putere, ne dă forţă, ne dă energie ca *să ne jertfim* pentru ceilalţi.

Când îi dorim pe ceilalţi în Hristos, îi dorim cu adevărat, pentru că îi dorim *Sfinţi în Hristos*.

Umanitarismul nu e tot una cu *milostenia*.

Uneori ni se pare că suntem „oameni buni", pentru că dăm cuiva ceva *în numele nostru*. Aceia ne laudă, ne mulţumesc, pentru că noi nu-i dorim *schimbaţi*, înnoiţi în Hristos, ci doar *mai bine hrăniţi* sau *mai bine îmbrăcaţi*.

În celălalt trebuie să-L vedem *pe Hristos* şi Lui *să-I facem toate*.

Dacă îl vezi în Ion pe *Ion*, te raportezi faţă de el ca faţă de *un om* ca şi tine. Dar dacă în Ion, în *fratele Ion*, îl vezi *pe Hristos*, atunci lui Ion trebuie să îi dai tot ce *i-ai da lui Hristos* dacă ar fi în faţa ta.

Sfânta Ortodoxie nu ne învaţă să facem *cadouri fără inimă*, ci *milostenie cu inima răstignită*, cu inima suferindă din cauza iubirii faţă de oameni.

A-i iubi pe oameni înseamnă *a suferi pentru ei* şi *din cauza lor*.

A iubi înseamnă a răbda rugându-te, jertfindu-te.

În *Parabola Samariteanului milostiv*, Domnul l-a adus pe cel rănit de păcat la *casa de oaspeţi* (Lc. 10, 34), adică *în Sfânta Biserică*.

Dar aici nu l-a lăsat pur şi simplu, ci „*a purtat grijă* de el" (ibidem). L-a *îngrijit* pe acela. Adică *pe fiecare* dintre noi.

Domul ne-a adunat de pe cărările morţii în Sfânta Biserică şi poartă grijă de noi, pentru că *ne hrăneşte* cu Sine, cu dumnezeieştile Sale cuvinte, cu daruri prea multe şi binecuvântate.

Această dumnezeiască parabolă e *un abis de lumină dumnezeiască*. M-a bucurat Domnul cu această *vedere*!

Mă bucur şi mă cutremur de bogăţia de har a Sfintei Scripturi. Ni se pare că ştim multe...Dar dacă ne apropiem în mod concret de text, căutarea sensului şi înţelegerea lui ne epuizează, pentru că î*nţelegerea* necesită *multă căutare*, comparare, pătrundere şi, mai ales, totul se rezolvă şi mai greu, dacă luminarea Domnului nu ne ajută imediat.

Înţelegerea Sfintei Scripturi e *o suferinţă*, *o crucificare*, o *înaintare dureroasă*.

Nu poţi citi şi înţelege Sfânta Scriptură stând *comod*!

Nici a predica, nu e *o comoditate*!

Totul se face *prin renunţare*, prin *multă rugăciune* şi *nevoinţă interioară* şi *exterioară*.

Stăm la Sfânta Liturghie şi trebuie să stăm plini de dragoste. Trebuie să stăm precum stau Sfinţii Îngeri şi toate Puterile cereşti în faţa tronului Dumnezeirii.

Trebuie să participăm la Sfânta Liturghie într-o încordare plină de adoraţie, într-o continuă uitare de sine pentru Dumnezeu.

A iubi pe Dumnezeu înseamnă *a te uita pe tine* pentru a gândi, simţi şi trăi numai în Dumnezeu şi cu El.

A trăi în Dumnezeu înseamnă *a trăi în iubire înflăcărată pentru El*.

Credinţa adevărată naşte multă *putere de nevoinţă* şi *de dăruire*. Cine crede cu adevărat – şi tu cauţi *să te convingi* – acela *te va convinge*.

Credinţa vie *convinge*, pentru că ţi se impune cu *multă seriozitate* şi *totală ataşare* faţă de ceea ce propovăduieşte.

Când îţi vorbeşte un astfel de ortodox, el e, cu totul, *ceea ce-ţi spune*.

Căutând în viaţa lui împlinirea voii lui Dumnezeu, parfumul ei, acesta te bineînmiresmează şi pe tine.

Simţi iradierea frumuseţii lui duhovniceşti şi te bucuri, pentru că *bucuria* se naşte *din adevăr*, din *curăţia sufletului*.

Mă întorc iarăşi la parabolă. *Definiţia* Sfintei Biserici în acest capitol 10 al Sfântului Luca e aceea de : „casă de oaspeţi” (Lc. 10, 34).

Ea e precum *un han* sau *un hotel* sau *un apartament* care îi ţine pentru 10 ani, 20 de ani, 70 de ani pe oameni, pentru ca, prin moarte, aceştia să meargă la *casa din cer* (II Cor. 5, 1).

Acolo e *casa nefăcută de mână* şi *veşnică*. Aici e *casa trecătoare* dar în care Hristos *ne îngrijeşte*.

Dar compararea Sfintei Biserici cu *o casă de oaspeţi* ne mai poate învăţa şi faptul, că toţi suntem *oaspeţi*, că toţi suntem *bineveniţi* dar şi aceea, că şederea noastră e *scurtă aici*, pentru că la hotel nu poţi să stai prea mult.

Stăm *puţin* aici dar facem *multe rele*.

Aparatura noastră recentă ne dezvoltă foarte mult imaginaţia în defavoarea *rugăciunii* şi *a vieţii noastre lăuntrice*. Ea ne iradiază *secetă* şi *pustiire duhovnicească*.

Obsesia O.Z.N.-urilor, a filmelor de groază, a bolilor, a războiului, precum şi stresul, lipsa de timp, patimile ne întorc pe toate părţile şi ne îmbâcsesc mintea.

Imaginaţia noastră debordează de atâtea luciferisme.

Desenele şi imaginile pe care le vedem sunt făcute pentru ca să ne şocheze, să ne atragă şi ele ni se întipăresc *adânc* în suflet.

Reclamele ne supralicitează atenţia iar singurătatea oamenilor, însingurarea lor, închiderea lor în sine, inabordabilitatea lor mă îndurerează.

Devenim din ce în ce *mai singuri* şi *mai suspicioşi*.

Ne e teamă. Închidem uşa, o baricadăm, dar nu ne *baricadăm* mintea şi la gânduri. Gândurile sunt lăsate să zburde, să se prostituieze.

Cumpărăm, mereu cumpărăm. Consumăm foarte mult iar trupurile noastre sunt bolnave de atâta îmbuibare. Mâncarea multă ne face dizgraţioşi. La fel şi luxul.

Am transformat trupul într-un idol, pentru că, mai mult sau mai puţin, nu credem *în suflet*, în existenţa lui.

Dacă am înţelege că *sănătatea sufletului* este extrem de importantă nu ne-am mai împopoţona atâta.

Ne e *teamă de moarte* dar suntem *morţi sufleteşte*. Și nu ne place mizeria, putregaiul, boala dar suntem plini de împuţiciuni, căci *patimile* sunt *împuţiciuni*.

Fugim, alergăm toată ziua. Uneori ne dăm seama că nu ne-am rugat deloc într-o zi întreagă şi că, într-o zi întreagă, nu ne-am ocupat deloc de suflet, ci doar de trup.

Pentru trup cumpărăm haine, pentru el şi mâncare, pentru el mergem la frizer, la cârciumă, la fotbal...Dar pentru suflet, nu *vedem* Sfânta Biserică.

O, de am vedea-o! Ea ne-ar lumina viaţa, sufletul, inima. Ne-ar face *vii*, oameni *duhovniceşti*.

*

Păcatul însingurează. El te goleşte. Fără credinţă în Dumnezeu şi fără iubirea Lui am fi întotdeauna *trişti*, cu *o tristeţe adâncă*.

Păcatul e *o mare oboseală*.

O, sunt foarte păcătos! Şi cu toate acestea nu-mi văd păcatele. Sunt foarte orb. Nu-mi văd păcatele.

Doamne, Dumnezeul meu, dă-mi să-mi văd păcatele mele, ca să mă mântuiesc şi eu!

Când te apropii de lume, de păcatele ei, devii *lax*, nestăpânit. *Atracţia* lumii te poate *îmbăta* foarte grav.

Te poţi *îndoi* chiar şi în credinţa ta sau râvna ţi se poate *stinge*. Atunci eşti în mare impas şi nu mai ştii *cum* să-ţi găseşti pacea. Dumnezeu însă nu te lasă! El te urmăreşte pas cu pas şi fiecare clipă e *o înţelegere* a prezenţei Lui.

Omul de azi *aleargă mult* şi *visează mult*. Doreşte „noul" cu orice chip, o schimbare...Dar nu vrea să-şi schimbe viaţa după Sfânta Evanghelie.

Încearcă multe lucruri care îi strică sufletul, multe perversităţi. E mereu agitat, pentru că trăieşte în *afara lui* şi nu *în el*. I se pare că *nu are timp*, dar *îl pierde prosteşte*.

Ascunderea lui în *spatele* cuvintelor te îndurerează. Mereu vrea să pară *altul* deşi nu s-a *schimbat* deloc.

O, progresule în rău! Ce pare *a ne ajuta*, ne îndepărtează şi mai mult de mântuirea sufletului.

Tehnologia de ultimă oră şi *confortul* par *a ne ajuta* dar nu e *adevărat*. Afli unele informaţii folositoare – dar puţine – pe când lucruri rele, destule.

Şi cu toate acestea, trebuie să trăim ca nişte *creştini ortodocşi* în orice secol. Pe cei de lângă noi trebuie *să-i înţelegem* şi nu *să le justificăm* păcatele!

Înţelegem neputinţele şi ne rugăm pentru ele, dar nu le ajutăm *să se dezvolte*.

Sunt gol. Mi-e sufletul gol. Sunt un nenorocit. Demenţa păcatului mi-a stricat toată viaţa. Dar Ţie mă rog: miluieşte-mă! Miluieşte-mă, Dumnezeul meu! Tu poţi să învii sufletul meu cu Duhul Tău cel Sfânt!

În Sfânta Biserică ne dăm seama de *responsabilitatea* noastră pentru sufletul nostru. Când suntem în afara ei, sufletul e doar *o vorbă*. Dar ca membrii vii şi activi ai ei, înţelegem că ne-am născut pentru a nu ne mai întoarce niciodată la nefiinţă.

La sfintele slujbe auzim de multe ori că se *cere iertare a păcatelor*. Iertarea e *o necesitate*. De ea avem nevoie ca de aer. Dacă stăm fără iertarea lui Dumnezeu, arătăm că suntem *nesimţitori*.

Pentru că oricine stă *fără mustrare de cuget* dispreţuieşte şi *iertarea* Lui.

El ne iartă, mereu ne iartă. Dacă nu mai ştiu de câte ori *m-am spovedit*, cum să mai ştiu *câte păcate* am mărturisit până acum? Multe păcate, înfiorător de multe păcate…

El m-a iertat şi eu am rămas tot îngâmfat. Îngâmfarea aceasta mă va duce în Iad. O, dureroasă învârtoşare!

Trăind în păcat avem sentimentul irealităţii: acela că *trăim* dar nu *la propriu*. Înăuntrul nostru ne simţim *goi*, neîmpliniţi.

Dacă L-am iubi pe Dumnezeu, o, dacă L-am iubi! Viaţa noastră ar fi plină, vie, plină de Duhul Sfânt. Iartă-ne, Doamne, şi ne ajută!

*

Momentele în care ne dăm seama cel mai bine de *noi înşine* sunt momentele de *neputinţă* şi *slăbiciune intensă*, în care simţim totul greu, *aproape imposibil* de rezolvat de către noi înşine.

Uneori simt că *mă preling* în pământ de atâta oboseală. E o oboseală extremă.

În acele momente nu mai pot face nici cele mai simple gesturi. Şi tocmai de aceea mă bucur şi laud pe Dumnezeu Cel prea bun.

Câtă grijă are El de noi! Ne ajută *oricând*, şi în cele *mai simple* mişcări ale noastre.

Cea mai mare *bucurie* e *să Îl lauzi* pe Dumnezeu. El mi-a dat să trăiesc aceasta. Când Îl lauzi pe El, totul se îmbracă în lumină, în bucurie. Inima ta trebuie să i-o dai lui Dumnezeu.

Iubirea pentru Dumnezeu *mistuie* inima.

A iubi pe Dumnezeu înseamnă *a avea foc ceresc în inimă*. Fără harul Duhului Sfânt totul e rece, e fad, e fără viaţă. Mă doare că nu toţi înţeleg *bucuria Duhului Sfânt* şi *a rugăciunii din inimă*.

Ne e teamă să vorbim despre *lucrurile cele mai sfinte*, când tocmai *despre ele* trebuie să vorbim.

Prea multe *lucruri banale* în discuţiile noastre.

Suntem huliţi de toţi dar la noi e *harul Său*. Vieţile Sfinţilor noştri *ne relevă* acest fapt.

Câtă durere în lume din cauza păcatelor! Dacă ne-am înţelege *duşmanul* – adică *păcatul* – am renunţa la toată civilizaţia, ştiinţa, arta, cultura, confortul pentru *a ne plânge păcatele*.

Lacrimile curăţitoare sunt *esenţiale*.

A nins mult. Dumnezeu ne-a binecuvântat din belşug iar ninsoarea e *un chip al curăţiei duhovniceşti*.

Trebuie să ne curăţim inimile şi minţile.

Astăzi, în tren, nu puteam vedea soarele datorită faptului că geamul era îngheţat. Dar când gheaţa s-a topit, soarele ne-a încălzit trupurile şi inimile.

O, tot la fel şi Hristos! Cât avem inimile *îngheţate* nu putem *să ne bucurăm*. Avem nevoie de El mereu. Ne împărtăşim mereu cu El, căci avem mereu nevoie de El, mare nevoie.

Şi dacă îl ai pe El nu-ţi trebuie nici mese scumpe, nici călătorii extravagante, nici case spaţioase şi pustii. El îţi *ajunge*. El *te umple*. El e *totul*, tot ce-ţi trebuie.

Mulţi fraţi vor *să citească* cuvinte duhovniceşti dar nu vor *să le şi aplice* în viaţa lor.

Citirile însă nu ţin *de foame*!

Faptele bune ţin de foame. Ele te hrănesc, te ajută.

A asculta e una iar *a înţelege* ce asculţi e alta. Trebuie *să înţelegem* voia lui Dumnezeu, după cum vrea *El* și nu după cum vrem *noi*.

Am sufletul îmbâcsit de rele…

Oboseala *prea mare* este extrem de periculoasă și de ea trebuie să ne ferim. Ea ne face incapabili de nevoinţă şi de rugăciune.

Excesul e *dăunător*, chiar dacă pare *bun*. Să fugim de el!

Presupunerile minţii noastre sunt bizareriile care ne strică liniştea, dacă le luăm de *reale*. Trebuie să nu acceptăm aceste *imaginaţii neroade*.

Mulţi încurcă *înţelepciunea duhovnicească* cu *înţelepciunea de pe urma vârstei* şi asta e *o mare greşeală*.

Trebuie să-i ascultăm pe toţi chiar dacă nu vrem.

O, ce greu e să repari ceea ce ai stricat! Cât de greu e să reiei cu cineva *o relaţie abandonată*! Asta pentru că eu sunt un mare netrebnic şi nu iert. Neiertarea mă va duce în Iad. Vai mie!

Conştiinţa care *nu te mustră* are o inimă care *nu palpită* în fața judecății. O, dulce e o asemenea stare! Dă-mi,

Iisuse Doamne, şi mie, ticălosului, o asemenea mare *dulceaţă dumnezeiască*!

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Îmi pare rău de tot ceea ce *am greşit* în ticăloasa mea viaţă. Regret multe, foarte multe. Îmi pare rău pentru toate păcatele şi neorânduielile pe care le-am provocat şi le provoc din multă prostie şi infatuare.

Mă simt un rebut nefolositor. Sunt un ticălos, un prăpădit, un mare orb. Acestea toate mă dor, mă fac nefericit, trist.

Îmi pare rău că *iubesc puţin*. Îmi pare rău că mă rog puţin şi citesc foarte puţin. Sunt foarte leneş. Nu mă nevoiesc deloc. Şi astăzi aş putea să mă nevoiesc atât de mult!...

Nu-mi dau seama că îmbătrânesc.

Nu aştept moartea şi de aceea sunt *vrednic de plâns*.

Cine iubeşte *gândul la moarte* îşi iubeşte sufletul.

Eu nu am grijă de suflet. O, vai mie!

Iartă-mă, Doamne şi mă miluieşte!

*

E o mare înşelare *să păcătuieşti de dragul altora* pentru ca *să-i câştigi pe aceştia*. Nu câştigăm nimic cu păcatul! Ajungem ca şi aceia – poate şi mai rău – dar nu-i mântuim.

Rugăciunea şi asceza îi mântuiesc pe ceilalţi dar, mai ales, smerenia.

Uneori simţim să predicăm numai ca să rostim cuvinte „frumoase”. Ne place *să vorbim* dar nu *să învăţăm*, să salvăm oameni de la păcate, din neştiinţă. E un mare rău.

Căutăm să plăcem numai oamenilor şi nu lui Dumnezeu. Dar dacă Lui nu-I plăcem, ne ostenim în zadar.

Trebuie să discutăm cu oamenii – dacă ne cer *sfatul* şi *ajutorul* – cerând *luminarea* Domnului. Domnul îi ascultă pe cei ce se smeresc. Să ne rugăm Lui! Să ne rugăm cu toată inima. El ascultă o astfel de rugăciune pentru că e *sinceră*.

Cred că e *greu* să predici în Sfânta Biserică. Trebuie să spui mereu şi mereu ceva *nou*, ceva *viu*, tu însuți fiind *nou* și *foarte viu*, plin de har.

Repetiţiile plictisesc. Repetiţiile *goale de conţinut*.

Forţa predicii e *încrederea* în ceea ce spui.

Pe unii ne omoară *stilul de a predica*, pe alţii *frica de a nu greşi*. Dar ar trebui să ne înfricoşeze, în primul și în primul rând, viaţa noastră păcătoasă, pentru că din cauza ei nu știm să vorbim *pentru* și *despre* Dumnezeu.

Dacă ne ascundem *rănile* de oamenii duhovniceşti nu facem decât *să ne prelungim* bolile sufletului. Sfatul lor ne poate *vindeca*, pentru că e *sfat dumnezeiesc*.

Uneori, putem să credem că suntem *sănătoşi*, când bolim adânc. Uneori vorbim despre lucruri *mari* iar noi suntem ispitiţi de multe patimi. O, ce rău ne facem singuri!

În răbdare, constă sănătatea vieţii duhovniceşti! Trebuie să răbdăm mult, să răbdăm toate.

*

Pareneza[68] cred că trebuie să fie *un cuvânt viu*, care să nu *recapituleze* evenimentele ci *să le explice*. Trebuie să explicăm, mereu să explicăm şi *să explicăm duhovniceşte*.

Ne trebuie un limbaj care *să se impună* în fața credincioşilor.

Fraze *scurte* dar *concise*.

Trebuie *să lovim* credincioşii direct în inimă cu *gloanţele* iubirii dumnezeieşti.

Ţinta trebuie să fie sigură: inima, în care a coborât *puterea de discernere* a minţii!

---

[68] Despre acest *gen de cuvântare bisericească* a se vedea: Pr. Prof. Dr. Vasile Gordon, *Introducere în Omiletică*, cap. *Privire de ansamblu asupra genurilor propovăduirii*.
În PDF, p. 6-8: http://ebooks.unibuc.ro/Teologie/omiletica/23.pdf.

Să punem accentul pe cuvinte, pe *înţelesul* lor. Să le explicăm fraţilor noştri cum se înţelege, în harul lui Dumnezeu, tot ceea ce există.

E neortodoxă *imitarea* şi *intuirea rece* a realităţii.

Trebuie să vorbeşti *cu focul* dragostei dumnezeieşti, încât toţi să tacă mâlc, fascinaţi de căldura, sinceritatea şi puterea ta de înţelegere, care e, de fapt, *darul lui Dumnezeu*.

Să vorbim cu dragoste! Dragostea face, prin cuvinte, inimi tinere.

Tinereţea duhovnicească apare în suflet şi la vârsta de o sută de ani, dacă vrei *să primeşti* bucuria Duhului Sfânt.

Pareneza e o vorbire în Duhul lui Dumnezeu.

Trebuie să ne instruim mereu mintea şi inima dar să nu confundăm *instruirea* cu *luminarea dumnezeiască*, pentru că aceasta e *o hulă* împotriva Sfântului Duh.

Avem nevoie de episcopi, preoţi şi diaconi harismatici. O, ce mare nevoie avem de ei! Ne trebuie glasul inimii lor curate.

Pareneza vine şi *satură* inima. După ce ascultăm o pareneză trebuie să simţim că abia atunci *ne-am întors* pe pământ.

Inimile oamenilor aşteaptă *cuvinte vii*, clare, puternice, dumnezeieşti.

Oamenii vor să audă *glasul Domnului*, glasul Său *lin* şi *îmbucurător*.

A predica – pentru acestea toate – e *o harismă*. Să nu ne îmbătăm cu apă!

Omilia, pareneza, necrologul, orice cuvântare bisericească trebuie rostite cu sfinţenie. Nu numai că trebuie *să crezi* în ceea ce spui dar trebuie *să şi convingi* asupra faptului, că ceea ce *spui tu* şi *vrei să se petreacă cu tine*.

Ne uităm – atunci când vorbim – *la cine* ne ascultă şi prin asta păcătuim. Trebuie să vorbim *în elanul dragostei* de Dumnezeu şi nu *după feţele oamenilor*!

Să nu-i trecem cu vederea pe cei care ne par nouă a fi „simpli”. E o mare greşeală. Bogăţia nu aduce şi *înţelepciune* iar sărăcia nu e un mod de a fi *al proştilor* şi al *ignoranţilor*.

Cuvintele trebuie să aprindă *foc* în inimile tuturor. Ele sunt „cuvintele vieţii veşnice”.

La toţi trebuie să privim cu mare cuviinţă, cu smerenie profundă şi cu multă dragoste.

Predica nu e *un spectacol* dar ea trebuie să fie mereu un prilej pentru *o nouă orientare* a vieţii noastre. Ea trebuie să ne ducă la Hristos, căci El e *sensul* vieţii noastre. El e *sensul unic*, în sensul de *unic cu adevărat*.

Să avem *pauze edificatoare* în vorbire! Gesturile noastre trebuie *să vorbească* şi *să ajute* cuvintele *mai presus* de cuvinte.

Ochii şi gura noastră trebuie *să înspăimânte* de dragoste pe toţi. Ei, *ochii* şi ea, *gura*, trebuie să fie *ale Domnului*.

Poţi să spui multe cuvinte care să nu-ţi aparţină şi de el să nu-ţi pară rău. Dar când spui *cuvinte din inimă*, atunci inima spune cuvinte *adânci*, foarte adânci.

Ferice de ascultătorii *smeriţi* ai cuvintelor *adânci*!

Ei, pe lângă *cuvinte*, simt şi *puterea cuvintelor*, care declanşează în ei dorinţa după pocăinţă, după curăţire.

Doamne, dă-ne cuvinte pentru ca să vorbim *întru dragostea Ta*! Fără Tine, totul e fad și *nu avem bucurie*!

*

Mila Domnului e foarte mare cu noi păcătoşii. El ne rabdă multe. Ne scoate din multe căderi, din multe păcate.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

Astăzi am descoperit că Sfântul Augustin are un comentariu complet la cartea *Psalmilor*[69].

Gianina [Picioruș] mi-a tradus primele patru versete comentate şi mi-am dat seama că primul psalm e înţeles de acesta ca fiind *eminamente hristologic*.

„Bărbatul” e Hristos şi El *nu a avut păcat*. El e „ca un pom răsădit lângă izvoarele apelor” iar apele sunt cei care *cred* sau *vor crede* în El iar „frunza lui” sunt cuvintele Lui, care nu cad niciodată.

Mi-a plăcut ceea ce *am citit* până acum.

Până *nu citim ceva* şi *nu aprofundăm* subiectul ca atare avem păreri greşite despre lucruri.

---

[69] Opera sa: http://www.documentacatholicaomnia.eu/20_40_0354-0430-_Augustinus,_Sanctus.html.

Spre exemplu, despre cele 95 de teze[70] ale lui Martin Luther[71], nu ştiam decât *în treacăt*...şi asta din *Seminar*.

Fără să le citesc, din spusele altora, mi se păreau nişte *problematici interesante*. Dar acum, după ceea ce le-am cunoscut *conţinutul* în integralitate, am înţeles cât de *unilaterală* era poziţia lui.

El avea ce avea cu cei care predicau *eficienţa indulgenţelor* şi apoi cu papa, care dorea să ridice bazilica Sfântul Petru.

Pomeneşte la un moment dat de un cuvânt al Sfântului Laurenţiu („cei *săraci* sunt *comoara Bisericii*", *teza 59*) dar îşi dă în petec în *teza 75* printr-o blasfemie la adresa Prea Curatei.

Citind şi din cele două *Catehisme* ale lui (*mare* şi *mic*), mi-am dat seama cât de departe era de *dreapta înţelegere a lucrurilor*.

Dumnezeu ne învaţă, prin toate câte ne dă să trăim, *cum să ne smerim* sufletul. El ne spune, pe fiecare zi, că fără El *bâjbâim*, că fără El viaţa noastră e *un chin imens*.

O, Doamne, ajută-mi mie păcătosului! Nu lăsa lumea Ta, Iubite Doamne şi ne iartă!

Dacă *am studia cu atenţie* Sfânta Scriptură, dacă am citi-o *rugându-ne*, *contemplând înţelesurile* ei am învăţa multe lucruri care acum ni se par *grele*, imposibil de înțeles.

Cuvântul dumnezeiesc nu e *greu*, ci inima noastră e *rece* şi *grea*! Nu mai înţelegem, pentru că *ne-am lenevit peste măsură*.

*

În viaţa după Dumnezeu, totul e *să iei aminte* şi să nu crezi că e vreun *lucru simplu* sau *uşor*. Cei smeriţi văd cum nu pot face nimic *fără sfat*, pe când ceilalţi nici nu vor să audă de *părerea altora*.

Suferim mult din cauza *autosuficienţei noastre* şi *a răutăţii*. Ne facem rău crezând că suntem *fericiţi* şi că totul e *bine* în viaţa noastră.

*

---

[70] În română: http://ro.wikipedia.org/wiki/Cele_95_de_teze.
[71] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther.

Recitind paginile Fericitului Dumitru Stăniloae[72] despre persoana Domnului Hristos din volumul al treilea al *Dogmaticii* sale, am ajuns astăzi la un pasaj, care mi-a reamintit de o ispită, din trecut, a Satanei.

Glasul Satanei îmi striga în mine: „Hristos era *Sfânt*, El nu putea *păcătui*. Tu nu poţi *să te mântuieşti*, pentru că El nu a avut *firea t*a, puterea ta de *a învinge ispitele*”.

M-a chinuit mult acest glas satanic...

Împotriva lui, Fericitul Dumitru a scris: „El a dat…firii şi voinţei Sale umane, adeseori, numai *atâta putere* câtă avea să fie *necesară* şi *celorlalţi oameni* pentru a ţine aceste *afecte* în limitele *trebuinţelor firii*”.[73]

Îmi „părea rău” pe Dumnezeu; că El e „mai tare, mai puternic” decât mine. Cât întuneric sufletesc! Acest fapt, îmi luase dorinţa de a mai crede, de a mai nădăjdui în Dumnezeu.

Facem multe greşeli, dacă Dumnezeu nu ne *luminează* mintea în legătură cu acest fel de gânduri.

Cunoscând trei perioade mari de *înşelare drăcească* în viaţa mea, din îngăduința lui Dumnezeu, pentru ca să înțeleg să mă smeresc tot timpul, indiferent de câte *aș trăi* și *aș înțelege*, mă cutremur la gândul de unde m-a scos *mila* şi *iubirea* lui Dumnezeu.

Nici nu mai vreau să vorbesc despre acele stări pline de neorânduială, de satanism, de înfumuare, de părere de sine, de mândrie luciferică...

Sunt înşelat de Satana în multe lucruri dar nu-mi dau seama. Luminează-mi mintea mea, Prea Curată Stăpână!

Nu mai îmi place să dau detalii despre ticăloasa mea viaţă. Consider că acele lucruri au fost *şterse* de mila şi *iubirea* lui Dumnezeu. Deşi sunt *ticălos*, am conştiinţa că Dumnezeu Prea Bunul *m-a iertat* pentru toate ticăloşiile mele. Și asta numai *din mila Lui* și nu pentru *durerea inimii mele*.

Am văzut mila lui Dumnezeu cu multă bogăţie. Mă minunez de cât de *slabi* suntem noi şi *păcătoşi*, şi totuşi: Dumnezeu nu ne ia harul Său. El e cu noi.

---

[72] Idem: http://ro.wikipedia.org/wiki/Dumitru_St%C4%83niloae.

[73] *Cf.* Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă* (siglă: *TDO*), vol. 2, ed. a II-a, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1997, p. 66.

Sfinţii Părinţi erau atât de smeriţi, de curajoşi, de puternici duhovniceşte, încât eu mă văd în faţa lor mai praf decât praful.

Ajută-ne, Iubite Doamne, şi smereşte sufletul meu! Ai milă faţă de netrebnicul Tău rob şi mă miluieşte!

Satana *îmi aprinde* trupul şi sufletul uneori încât sunt nevoit să cad la pământ, să suspin din tot sufletul şi să mă rog cu smerenie ca să pot să continui să citesc. Eu vreau să citesc, să aprofundez dumnezeieştile dogme iar el îmi trimite enervare, plictiseală, mâncărime pe corp, dorinţa de a sta degeaba.

Sunt nevoit să citesc unele cărţi teologice, pentru care nu am o stare propice iar demonii mă fac să am silă de cele sfinte.

Uneori am lipsit de la Dumnezeiasca Liturghie, pentru că eram *prea obosit* de atâta citire sau pentru că m-aş fi simţit *nervos* la slujbă şi aş fi *intrat în panică* datorită pierderii timpului pentru învăţătură iar demonii mi-au spus, prin impulsurile lor, să nu mă mai duc deloc acolo.

Vor să uit de cele sfinte, de rugăciune, de linişte, de contemplare, de frumuseţea comuniunii şi a dragostei.

Mă asaltează şi cu frica de moartea bunicului meu şi cu frica de pierderea examenelor pe care le am de dat, într-un cuvânt: cu *frica viitorului*.

O, cum luptă el, împotriva providenţei dumnezeieşti!

Vor să te facă să crezi că eşti *singur* şi că *nimeni nu te poate ajuta*. Dar acest lucru e *o minciună*. Căci Prea Sfânta Treime şi tot cerul e *cu noi* şi *pentru noi*.

Ajută-mă, Prea Sfântă Treime şi de toate cele rele, de păcate şi de căderi cumplite, izbăveşte-mă! Ai milă de ticăloasa şi înfumurata mea viaţă. Ai milă de toată lumea Ta şi ne miluieşte.

*

Cine se poate pregăti vreodată, cu adevărat, ca *să-L primească* pe Domnul? Întotdeauna simt că *nu pot să fac nimic* pentru acest moment, decât *să mă las în voia Lui*, să *mă dau cu totul Lui*.

Ce iubire trebuie să ai pentru Hristos? Cum trebuie să-L simţi pe El? Cum trebuie să trăieşti înaintea Lui? Mă simt mic şi prost şi nu ştiu să-L iubesc pe El cu adevărat.

Dar de El am cea mai mare nevoie şi apoi de Prea Curata Sa Maică. Vreau să mă împărtăşesc cu El. Inima şi trupul meu *tânjesc întotdeauna* după iubirea Lui, după curăţia Lui, după sfinţenia Lui, după dumnezeirea Lui.

El e viaţa mea, deşi sunt păcătos şi neisprăvit. Pe măsură ce îmi dau seama de cât *mă iubeşte* Dumnezeu, mă văd şi mai negru şi mai spurcat şi mai ticălos. Iubirea Sa îmi arată *neiubirea mea* şi *lipsa mea de ruşine*.

Slăbiciunile ne arată *nimicnicia* vieţii noastre. Când suntem *slabi* şi *neputincioşi*, atunci ne dăm seama de cât de *puţin* suntem pe pământ, cât suntem de *trecători*.

Te simţi din ce în ce mai *mic* şi *descoperi* atotputernicia Prea Sfintei Treimi cu mare uimire şi bucurie.

Când ni se ascultă rugăciunile, inima ne e zâmbitoare şi fericită. Dar când rămânem *în aşteptarea* împlinirii lor, ar trebui *să ne pocăim*. E foarte necesar. Dumnezeu ştie *de ce avem nevoie* iar dacă *nu ne ascultă* înseamnă că *nu avem nevoie acum* sau *niciodată* de lucrul pe care *îl cerem*.

Ar trebui să mă rog mai mult. Sunt delăsător şi foarte mincinos. Îmi găsesc *scuze*, pentru ca să nu mă *nevoiesc*.

Nevoinţa e *o ştiinţă duhovnicească unică*.

Cine a gustat măcar puţin din harul ei se bucură nevoindu-se.

Îndrăzneala păcătoasă strică evlavia, *aşezarea* liniştită a ortodoxului.

Când ne permitem mai mult decât e *cuviincios* devenim *urâţi* şi *respingători*.

Doamne Iisuse întăreşte în *dreapta credinţă* pe cei care Te iubesc pe Tine! Ai milă de mădularele Trupului Tău, de robii Tăi şi îi călăuzeşte pe calea mântuirii. Ei au nevoie mereu de mila şi de ajutorul Tău.

Ai milă şi de cei care *Te caută pe Tine* şi încă *nu Te-au găsit* dar şi de aceia, care cred că *Te-au găsit* dar *Îţi neagă* dumnezeieştile-Ţi cuvinte. Toţi avem nevoie de Tine, Iisuse Domne, miluieşte-ne!

Cel mai mare *adăpost* al nostru e Sfânta Biserică. Aici stăm sub *acoperământul* harului dumnezeiesc. Aici ne odihnim noi, ortodocşii.

Cei care nu cunosc dumnezeiasca noastră credinţă, vorbesc uşor despre ea, pentru că nu ştiu că e *adevărata viaţă*. Dacă ar şti *de cine râd*, ar *plânge cu amar*.

S-au înmulţit hulitorii şi necredincioşii. Aceştia ne îndurerează continuu. Ei calcă toată sfinţenia în picioare. Le place să se sinucidă sufletește şi nici măcar nu ştiu că *fac* acest lucru.

Creştinii noştri ar trebui să-şi ştie bine credinţa ortodoxă. Dar pentru că mulţi nu ştiu de ce sunt *ortodocşi*, de aceea și duc *o viaţă nesimţitoare* şi *păcătoasă*. Mă îndurerează mult această situaţie!

Ei, cei care ar trebui să fie Sfinţi, Îngeri pe pământ nu ştiu nici cele mai *generale* lucruri ale credinţei.

Şi de aceea sunt amăgiţi de secte. Sunt atraşi cu bani, cu lucruri de îmbrăcat, cu filme şi cărţi sau chiar cu forţa.

Şi merg, sărmanii, ca nişte vite spre junghiere! Merg spre moarte, crezând că au găsit „adevărul”. Dar adevărul nu stă *la eretici* ci în *Sfânta Biserică Ortodoxă*, Care este „*stâlpul* şi *temelia* adevărului” (I Tim. 3, 15).

Suntem în *Postul Mare*. Postul e un timp aparte, un timp *plin de har*. Simţi că trăieşti, că trăieşti duhovniceşte.

O, ce bucurii imense! Nimeni nu se poate bucura ca noi. Şi asta, pentru că ne bucurăm *în Hristos Domnul*: *Bucuria* şi *Viaţa lumii*.

Ceea ce pare *de nedepăşit*, trece. Dumnezeu ne poartă întotdeauna de grijă, El, Mult Iubitorul de oameni!

Din mâna Lui, nu ne poate lua nimeni. El e *cu noi* şi *nimeni împotriva noastră*.

Sminteala e *cel mai mare rău* pe care îl facem aproapelui nostru. În loc să-l zidim, îl îndurerăm, îi aruncăm *apa delăsării* pe *focul râvnei*. Să nu fim *sminteală* nimănui! Dacă se poate, *să nu îndurerăm pe nimeni*.

O, Doamne, iartă-mă pentru multele mele sminteli! Sunt un mare ticălos, miluieşte-mă!

Desăvârşirea e *un chin* şi *o oboseală imensă* dar şi *multă bucurie duhovnicească*. Simt, *presimt* acest lucru deşi *nu cunosc* starea de fapt.

Slavă Ţie, Doamne, pentru multa Ta iubire de oameni! Îţi mulţumesc Ţie, Prea Curată Stăpână, pentru darul şi bucuria pe care mi le dai deplin. Nu le merit şi nu le voi merita niciodată.

*

Deşi am fost *ostenit* şi *întristat cu inima* în adâncul sufletului meu m-am bucurat nespus de praznicul Învierii Domnului.

Hristos Domnul a înviat din morţi şi ne-a arătat că *vom învia* şi noi. El ne-a arătat că nu vom sta pentru totdeauna în morminte, ci mormintele sunt numai *săli de aşteptare* ale celei de-a doua veniri a Sa.

Învierea Domnului ne-a arătat *frumuseţea firii umane desăvârşite*. Ne-a arătat cât de *nemaipomenit de curată* şi *de duhovnicească* o face lumina dumnezeiască.

Ne-a umplut de o bucurie negrăită, dumnezeiască. Ne-a umplut de pacea cerului, de liniştea îngerească. Şi chiar dacă am fost *întristaţi* de oameni – pentru păcatele noastre – Dumnezeu *ne-a bucurat* şi *ne bucură*.

Citesc Dumnezeieştile cărţi şi mă veselesc negrăit.

Când cauţi să exprimi ceea ce înţelegi, te vezi *un rău vorbitor*, căci înţelegerile vor să se exprime *smerit*, după cum se şi *întipăresc* în suflet.

Avem nevoie de minte şi inimă smerită pentru ca să ne lumineze Dumnezeu iar cine *nu ştie* şi nu vrea *să fie smerit*, nu poate înţelege aceste *comori duhovniceşti*.

Observ cum cuvântul dumnezeiesc nu are sfârşit. Cu cât *te scufunzi* în el, cu atât *te simplifici* şi cu atât înţelegi *taine nebănuite*.

Minţile mândre şi înfumurate dispreţuiesc *vorbele smerite* pentru că nu ştiu *înţelepciunea* şi *măreţia smereniei*.

Dacă ar şti ce e *smerenia* nu ar mai dori *cuvinte mari* şi *goale*. Dar pentru că nu ştiu, de aceea umplu văzduhul *de vorbe* şi inimile care îi ascultă de *nesimţire* şi *necunoştinţă*.

Trebuie să fim în toate *recunoscători* lui Dumnezeu.

Recunoştinţa e *dragoste* şi *adoraţie din belşug*.

Trebuie să-I mulţumim cu toată fiinţa noastră pentru ca să avem *sănătate duhovnicească*.

Te bucuri când Dumnezeu *îţi descoperă* sufletele oamenilor dar mai mult te bucuri când *te smereşti* şi *îţi vezi neputinţele*. Te bucuri nu pentru că vezi *păcate grele*, ci pentru că smerenia te umple de har, de pace.

Avem nevoie de *Părinţi*. Avem nevoie de oameni Sfinţi cu care să vorbim, lângă care să trăim, de care să ne *săturăm* sufletul.

Sunt buni învăţătorii, *foarte buni*, dar Părinţii sunt *neapăraţi*. Fără ei ne-am pierde cu totul în această lume.

Cine nu *a respirat* harul lui Dumnezeu lângă un om dumnezeiesc nu cunoaşte ce e *Sfânta Ortodoxie*. Au pierdut mult, foarte mult.

Schemele mentale aiuritoare şi *ideile greşite în cele ale teologiei* ale multora au luat naştere, tocmai pentru că *nu au stat* în *imediata apropiere* a oamenilor duhovniceşti, trăitori în Duhul Sfânt și care să fie și niște *mari teologi*.

Dacă ar fi cunoscut astfel de oameni, s-ar fi izbăvit de *nebunia* de care sunt purtaţi.

Cei care au *forţă duhovnicească* astăzi, care pot să se exprime cu *autoritate harică* în Sfânta Biserică, sunt *ucenicii* Părinţilor. Și asta pentru că au fost crescuţi în *libertatea Duhului Sfânt* şi nu cu *o mentalitate scolastică*.

Aceştia, ca şi Părinţii lor, vorbesc din *experienţă autentică* şi de aceea nu pot fi *biruiţi* de nimeni.

Sfântul Macarie de la Optina scria: „*Neliniştea* şi *deznădejdea din lupta cu patimile* duc la *mândria sufletească*”[74]. Și ar putea *să ne mire* această însemnare.

Dacă socotim că mândria vine numai din virtuţi *multe* şi *mari*, greşim *din neştiinţă*. Căci mândria vine şi din aceea, că omul se vede *gol* şi *singur* dar *nu acceptă* acest lucru.

Mulţi oameni de litere şi ai artei – pe care îi numim „genii” – dar şi mulţi creştini, pe care i-a *învins* Satana din cauza *infatuării lor*, au căzut într-o asemenea *stare de deznădejde*.

Ei au socotit că *disperarea* e mai *reconfortantă* decât pacea Duhului Sfânt. Ei au socotit că mândria îi *înalţă* în ochii celorlalţi şi de aceea au preferat-o pe *duşmancă* în locul *prietenei*.

Vai de noi, dacă credem că putem lupta împotriva lui Dumnezeu!

Iscodirile minţii întunecate de păcat aduc o slavă trecătoare.

Arta, oricât de *frumoasă* şi de *fabuloasă* ar părea ea, e *o nimica toată* pe lângă *o singură foaie* a Sfintei Scripturi, dacă înţelegi duhovniceşte Scriptura.

---

[74] *** *Patericul de la Optina*, trad. de Cristea Florentina, Ed. Bunavestire, Bacău, 2002, p. 89.

Ştiu că nu pot fi *crezut* de mulţi. Ştiu că pare „absurd" ce spun eu dar e *foarte adevărat*.

Hristos e *mai frumos* decât orice şi *mai scump* decât oricine. El e totul pentru ortodocşi. Noi nu avem altă bucurie, altă cinste, iubire, pace, adevăr decât pe El.

Aşa-zişii „creştini" catolici, protestanţi sau neoprotestanţi nu vorbesc despre *Hristos*, ci despre *o fantasmă* a minţii lor, pe care au numit-o cu numele Preadumnezeiescului nostru Mântuitor.

Ei stau *rupţi* de El. Nu-L cunosc! Dacă L-ar cunoaşte, iubirea Lui *i-ar sfinţi* şi *i-ar umple de toată bucuria*.

Observ pe mulţi fraţi de-ai mei cum *au pierdut* sensul adevărat al cuvintelor, sensul *ortodox* şi *plin* al cuvintelor, şi cu toate acestea se consideră *ortodocşi*.

În şcolile noastre de teologie sunt *devieri mari* de la *Ortodoxia autentică*, pentru că multora li se par *insignifiante* diferenţele dintre *noi* şi *unii eterodocşi*. Lucru care este *o mare orbire*.

Am ajuns la *un limbaj teologic* care nu ne caracterizează, pentru că nu trăim *smeriţi* şi *nu-i mai iubim* pe Sfinţii Părinţi.

Atâta timp cât *nu ne sfinţim viaţa*, nu suntem *ortodocşi*, ci *apostaţi*. *Cădem de la Hristos* dacă nu mai *suntem cu El* şi *fără El* nu mai înţelegem care este *acrivia duhovnicească* care *ne mântuie*.

Doamne, Dumnezeule Prea Bun, nu ne uita până în sfârşit! Ai milă de orbirea noastră şi ne smereşte. Fă-ne să înţelegem. Fă-ne *să intuim* adevărul acestei vieţi duhovniceşti şi ne miluieşte.

„Sfinţii Părinţi în învăţătura lor nu sunt *abstracţi* şi *meditativi*, ci *foarte practici*"[75]. Ei nu *abstractizează* ceea ce spun pentru că *nu-şi imaginează* ceea ce spun. Ei vorbesc *pentru toţi*, pentru *mântuirea tuturor*.

Când nu ştii despre *ce e vorba* vorbeşti *în general*. Dar credincioşii noştri au nevoie de *lucruri particulare*, de *lucruri subtile*, de lucruri *trăite efectiv*.

Pentru că nu poţi *să ajuţi pe nimeni*, dacă tu nu ştii *spre ce să îi îndrepţi* pe ei, dacă tu nu ai trecut pe acolo în viaţa ta duhovnicească.

---

[75] ÎPS Hierotheos Vlachos, *Psihoterapia ortodoxă – continuare şi dezbateri*, trad. din limba greacă de prof. Ion Diaconescu şi prof. Nicolae Ionescu, Ed. Sofia, Bucureşti, 2001, p. 18.

Trebuie să explici mult, detaliat, adevărul dumnezeiesc pentru *a fi înţeles* de către alţii iar noi alocăm *prea puţin timp* învăţării, educării, luminării poporului lui Dumnezeu.

E *mult lucru* dar lucrătorii sunt *puţini*.

E greu lucrul, cerinţele sunt *mari* iar *ofertele duhovniceşti* sunt *puţine*.

Până când ne vom mai minţi? Până când vom mai flămânzi şi înseta cu toţii?

Mă doare neevlavia şi indiferenţa dar eu sunt primul neevlavios şi indiferent, nesimţitor cu totul.

Mă dor păcatele altora dar eu am cele mai mari păcate. Cu cât încercăm *să ne disculpăm* cu atât ne facem *mai vinovaţi*. Tânjim după curăţie şi ne înnămolim în fiece secundă.

Tăiem lucrarea unei patimi şi vedem alte zeci de patimi în noi, de care nu ne-am ocupat deloc. Tot timpul am avea *cu ce ne lupta* în sufletul nostru, dacă n-am fi *atât de indiferenţi*.

Un părinte profesor[76] ne spunea într-o zi: „citim *absenţi* de noi înşine" rugăciunile la slujbă sau acasă. Aşa se întâmplă de multe ori!

Uităm că stăm în faţa lui Dumnezeu şi *ne risipim* la cele lumeşti. Ne pierdem prin lume. Uităm de El pentru te miri ce…

Oboseala şi *surmenajul afectează direct* viaţa duhovnicească. Datorită *oboselii* pătrunde în suflet *lehamitea de cele sfinte* şi *nepăsarea*. Mari rele!

Nervozitatea şi *saturarea* în timpul cititului te fac să nu mai *suporţi* dumnezeieştile cuvinte.

Urâtă e şi *sila de nevoinţă*, care este cauzată de *slăbirea trupului* şi *a puterii de judecată a minţii*.

Oboseala te face *să uiţi*, să fii *neatent*, să te *enervezi repede*.

Mulţi nu-şi dau seama că au *ticuri nefireşti* şi *apucături grosolane*.

Dacă nu ne suspectăm clipă de clipă, atât interiorul cât şi exteriorul nostru, nu ne putem da seama de aceste *anomalii* pe care ni le-am însuşit cu timpul.

---

[76] Pr. Prof. Dr. Vasile Răducă: http://www.ftoub.ro/index.php?view=article&id=41%3Apr-prof-dr-vasile-rduc&option=com_content&Itemid=276.

Cântările noastre cultice sunt unice, pline de aroma sfinţeniei. Ele *te desfată* dar te şi *smeresc*, te *cutremură* şi te umplu de *lacrimi dulci*.

Să le iubim, fraţii mei! *Să le cântăm* şi *să umblăm în ele*: mereu adâncind înţelesul lor.

Ele sunt ca apa cristalină: *curate* şi *pure*.

O, Doamne, ce frumoasă e Biserica Ta! Ce frumos, ce prea minunat e *Trupul Tău cel tainic*!

*

Am citit, spre seară, vedeniile Fericitului Filotei Zervakos şi m-am cutremurat.

În a 6-a scria: „Şi Biserica şi statul, împreună cu mai-marii lor, sunt *adormite*, în vicleniile vremurilor de astăzi, în adâncul somn *al indiferenţei* şi *al trândăviei*"[77].

O, Doamne, ai milă de noi, păcătoşii! Cuvintele sale m-au făcut să mă cutremur de ticăloasa mea viaţă.

La ce bună atâta distracţie? Voi muri şi în Iad mă voi duce. Toate *fumurile* vieţii mele *se vor sfârşi* odată cu moartea.

Când simţi că nu mai poţi, că nu mai suporţi, pocăieşte-te, plângi, *descarcă-te* în faţa Blândului Iisus! Varsă înaintea Lui durerea Ta!

Doamne, ştii că n-am făcut niciun bine şi că sunt un ticălos. Tu ştii că mă suporţi din milă prea multă. Iartă-mă!

Tot ce îţi cer e să mă ierţi, pe mine, netrebnicul. Fără iertarea Ta mă simt greu, împovărat. Grele îmi sunt păcatele! Iartă-mă şi mă miluieşte, Iubitorule de oameni!

Când ne dăm seama de cât de mult *am păcătuit* numai atunci *începe* pocăinţa noastră. Dacă ascultăm şi primim laudele care ni se aduc avem *o părere falsă* despre noi.

Numai *aspra privire* a păcatelor noastre ne mângâie.

O, ce greu e să faci *un lucru bun*! E greu *să urci* muntele nevoinţei ortodoxe!

Sfânta Ortodoxie nu e *politeţe* şi *zâmbete uşoare* ci *nevoinţă aspră*, continuă, plină de sacrificii, de chinuri, de renunţări şi greutăţi.

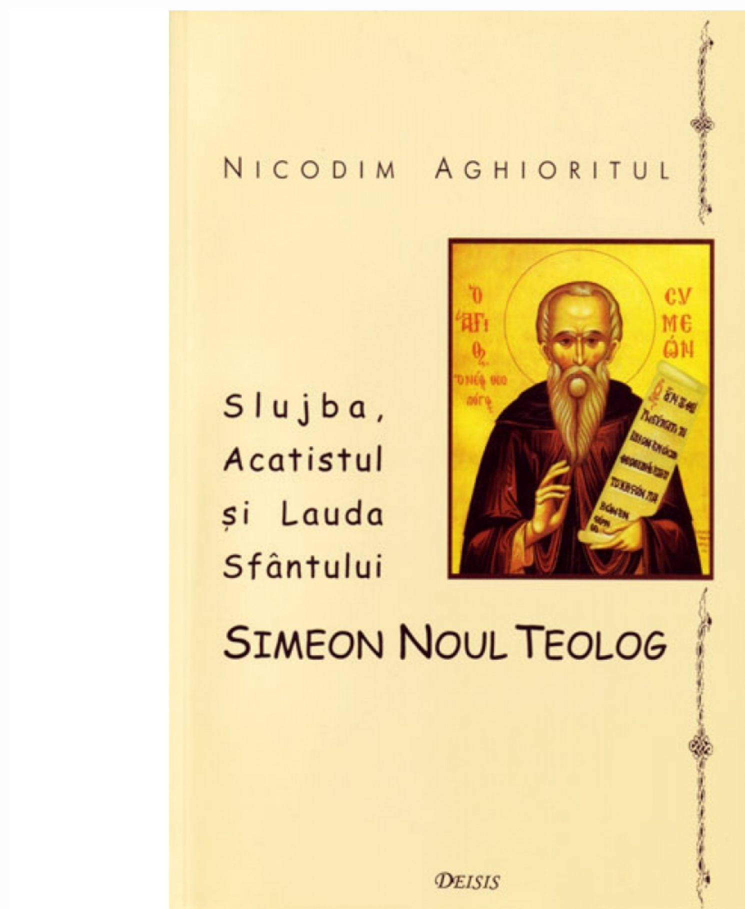
---

[77] *** *Călător către cer. Viaţa şi predicile Fericitului Filotei Zervakos*, trad. de Pr. Şerban Tica, Ed. Biserica Ortodoxă, Alexandria, 2002, p. 247.

Cei care *se nevoiesc duhovnicește* suportă multe dureri de la draci şi de la oameni. Dacă nu reuşesc oamenii să te enerveze, încearcă dracii.

O, cât ne luptă Satana! Dacă nu ne-ar ajuta Domnul, pentru rugăciunile Prea Curatei Maicii Sale, ale tuturor Sfinţilor şi ale Sfinţilor Îngeri n-am putea birui toate aceste *bariere* care ni se pun în faţă. Ajută-ne, Doamne, după mare mila Ta şi ne miluieşte!

Sfinţii au fost prigoniţi *întotdeauna* de oamenii acestei lumi.

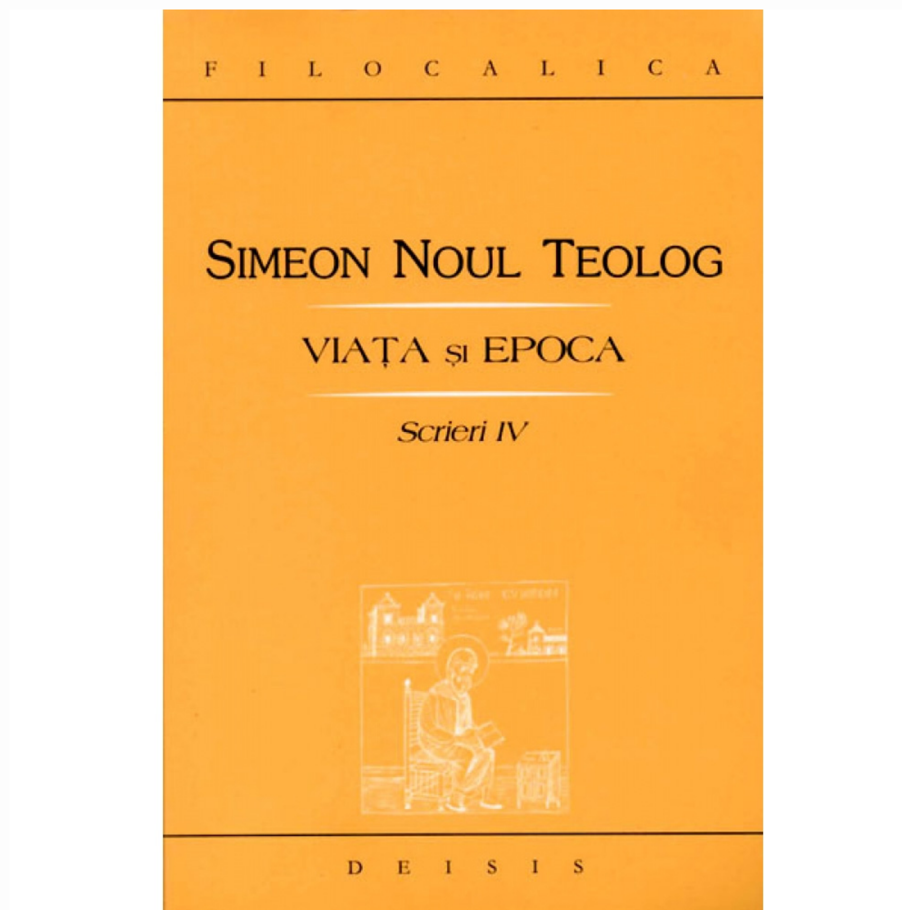

Au fost publicate în limba română *Acatistul* şi *Slujba* Sfântului Simeon Noul Teolog[78] şi, în curând, va fi publicată şi sfânta sa viaţă scrisă de Sfântul Nichita Stithatul[79].

---

[78] În 2002. A se vedea: http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/product&keyword=Acatistul&product_id=151.

[79] În 2006. A se vedea: http://edituradeisis.ro/opencart/index.php?route=product/product&path=36&product_id=170.

Câtă suferinţă a îndurat! Câte suferinţe au îndurat toţi!

Nu există *altă cale* decât *suferinţa* şi *multa răbdare cu mulţumire*.

Mă văd tare păcătos şi nepocăit. Îmi dau seama că sunt *inconştient* faţă de dezastruoasa mea viaţă interioară. Trăiesc prea uşor şi răpit de dulceţile trecătoare ale acestei lumi deşarte.

Focul dragostei dumnezeieşti e aproape *stins* în mine. De fapt, nici nu-l mai văd. Credinţa mea e stearpă. Ochii mei sunt bolnavi de atâtea păcate. Mintea şi inima îmi sunt pustii.

O, Dulcele meu Iisus, nu mă părăsi! Nu mă lăsa fără dragostea Ta! Vezi cât de singur şi ticălos sunt. Miluieşte-mă! Fără Tine *îngheţ definitiv*.

Degeaba *căutăm aer* şi *relaxare la televizor* sau la *computer*. Adevăratul *aer* ne vine din *Sfintele cărţi*. De aici respirăm *boarea* Duhului Sfânt.

Fricile care nu ne duc la pocăinţă sunt *satanice* şi orice ne bucură pentru puţin timp *ne va întrista veşnic*...

Să încercăm să ne pocăim zilnic!

Să ne găsim în situaţia de *a ne cere mereu iertare*.

Esenţialul e să fim *ai lui Dumnezeu* şi *numai ai Lui*.

Fugim după *nou* pentru că *nu ne înnoim* clipă de clipă. Fuga noastră după *altceva* e *o fugă de noi înşine*. Dacă ne-am opri din fuga, din alergarea aceasta *bezmetică*, am realiza că trebuie să ne pocăim, adică să ne schimbăm viaţa.

Adevărata *sensibilitate faţă de oameni* se naşte din *adevărata sensibilitate faţă de Dumnezeu*, din trezvia şi atenţia cu care trăim *în faţa* lui Dumnezeu.

Nu putem fi *atenţi* la cel de lângă noi, dacă suntem *nepăsători* faţă de Hristos. *A-L cunoaşte pe Domnul* presupune *dragostea de a-i cunoaşte pe oameni*.

Când cunoşti pe cineva, Îl cunoşti pe Hristos prin el. Omul te duce la Hristos, la dragostea Lui, dacă îl iubeşti în Hristos. Hristos îţi vorbeşte prin oameni. El te face să vezi în ei oameni adânci, sensibili, afectuoşi…nişte Sfinţi.

Oricând stai de vorbă cu un om îl găseşti *nou*.

O, dacă am lepăda păcatele! Ele ne distrug pentru eternitate. Păcatele mele sunt cele mai ticăloase. Ai milă de mine, Iubite Doamne şi de cei pentru care *mă faci* să mă rog! Nu ne uita! Tu eşti bucuria şi fericirea întregii lumi.

Pe 21 mai 2002[80], nişte Părinţi din Cipru au adus la Patriarhie din Sfintele Moaşte ale Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena. M-am bucurat mult. Rugaţi-vă pentru noi, Sfinţilor Împăraţi şi Părinţi ai creştinilor!

Observ cu mare bucurie cum întoarce Dumnezeu pe oameni la Sfânta Ortodoxie! Am cunoscut un frate foarte evlavios[81], care din *ateu* a devenit *apologet al credinţei* împotriva *evoluţionismului*. E *o bucurie unică* să stai de vorbă cu astfel de oameni.

Trebuie să ne rugăm pentru toţi: atât pentru *cei vii*, cât şi pentru *cei adormiţi*.

Trebuie să ne rugăm continuu.

Rugăciunea e forţa care *susţine* pământul din mila lui Dumnezeu.

Rugăciunile Sfinţilor ne ţin în viaţă. O, Sfinţilor ai lui Dumnezeu mult prea iubiţi, rugaţi-vă pentru noi, păcătoşii!

În chip şi fel e *discreditată* dreapta învăţătură.

---

[80] Imaginea supra, cu racla Sfintelor Moaște ale Sfinților Împărați Constantin și Elena, de la *Catedrala patriarhală* din București, e preluată de aici: http://www.doxologia.ro/imagine/moastele-sfintilor-imparati-constantin-elena.

[81] E vorba de Ioan Vlăducă (pe care l-am cunoscut în București...pentru că stătea la acea dată, împreună cu mama sa, la București), despre care, la nivel online, se spune că a devenit *monah*. Nu l-am mai văzut de când a plecat din oraș...
Fotografia cu sine e făcută de Cristina Nichituș, al cărei blog îl găsiți aici: http://cristina-nichitus.blogspot.com/. Am preluat-o din articolul: http://victor-roncea.blogspot.com/2009/11/dictatura-pseudo-stiintei-de-profesorul.html.

Oamenii nu înţeleg – ce orbire! – că Sfânta Biserica Ortodoxă nu poate fi biruită de *nimeni* şi de *nimic*. Nici porţile Iadului nu o pot birui.

Iartă-ne, Doamne şi nu ne lăsa, pe noi, nevrednicii!

*

Unii oameni spun: „Omul învaţă *până* moare”. Dar nu e *cu totul adevărată* afirmaţia. Căci omul învaţă şi *toată veşnicia*, atât *apropierea* de Dumnezeu – în Rai – sau *depărtarea* de El – în Iadul singurătăţii egoiste.

*

Protestanţii cred prea mult *în intelect*, în puterea lor *de a gândi*. Tocmai de aceea consideră, că *o critică a textului* Sfintei Scripturi sau *o traducere ştiinţifică* pot duce la *înţelegerea deplină* a mesajului pe care aceasta îl poartă.

„Dar”, după cum spunea Paul Evdokimov[82], „numai *filologia* nu ajunge să dea *întregul înţeles* textelor sfinte”[83], ci e nevoie şi de *o înțelegere duhovnicească* a lor, de o înțelegere ca urmare *a curățirii de patimi*.

*

Păcatul pare că aduce *o noutate* în tine. El te fascinează şi te face să te simţi „dator” să-l încerci, să-l cauţi.

Dar păcatul, răul nu e *o noutate* ci *o monotonie* – după cum se exprima PS Kallistos Ware[84], în capitolul

[82] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Paul_Evdokimov.
[83] *Cf.* ed. *** *Ortodoxia*, trad. din lb. franceză de Dr. Irineu Ioan Popa, Arhiereu vicar, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1996.
[84] PS Kallistos Ware, *Împărăţia lăuntrică*, Ed. Christiana, Bucureşti, 1996, p. 38.

Taina Persoanei, din cartea sa *Împărăţia lăuntrică*: „Sfinţenia nu e *monotonă*, ci *răul*".

Răul – după ce *te saturi* de el – observi că e *la fel de dizgraţios* în orice păcat săvârşit. El te induce în eroare…şi doar atât.

*

Jocurile pe calculator sunt *monotone* oricât de *captivante* ţi s-ar părea. Ele te fac să gândești în mod *teleghidat*. Merg pe traiectorii fixe, predestinate. Nu pot *înlocui* viaţa cei care le utilizează. Nu pot trăi decât *o aventură ireală*.

Irealitatea lor te lasă rece. Totul e rece. Oricât de *util* ar părea computerul (și este foarte util), el nu poate *înlocui* viaţa şi bucuria ei, darămite *viaţa duhovnicească*.

Maşina rămâne întotdeauna *maşină*. După cum omul rămâne întotdeauna *om* și dorește *o noutate benefică* pentru sine, chiar dacă noutatea o caută *în păcat* și nu *în virtute*.

*

Goana după bani este *iluzia împlinirii de-o clipă*. Dar ce *consecinţe* are această *boală*!

*

Păcatul e *o afundare în singurătate*, o fugă de Cel mai mare Prieten al nostru: Hristos. Păcatul e *o fugă* de El.

*

Îndoiala drăcească e *o frică venită din senin*, care produce *o tulburare fără sens*, fără *finalitate* şi pentru ca apoi să plece tot la fel *de neprevăzut* după cum a şi venit.

*

Filmele catolice şi protestante referitoare la viaţa Domnului Hristos *distrug* noutatea prea unică, singularitatea absolută, taina neînţeleasă, străină înţelegerii noastre a persoanei lui Hristos Dumnezeu.

Ele sunt *un comentariu eterodox* care destructurează *înțelegerea tradițională* despre persoana Lui.

Ele văd în Domnul numai pe *omul Iisus* şi nu pe *Dumnezeu-omul* şi de aceea sunt *distante* de Sfintele Evanghelii înţelese în lumina Sfintei Tradiţii.

Ele *explică omeneşte* aspecte din viața Sa. Dau detalii imagistice *imaginare*. Îşi imaginează *cum ar fi fost*, cum *s-ar fi petrecut* lucrurile într-o parte sau alta a vieţii în trup a Domnului din perspectiva omului neînduhovnicit.

Încearcă şi *reuşesc* să fie *anti-icoane*, care blasfemiază prin actorii lor sfinţenia Domnului, a Prea Curatei Sale Maici, a Sfinţilor Apostoli sau a Sfintelor Femei Mironosiţe.

Sunt impregnate de învăţături eretice, care deformează *înțelegerea* dreptei învăţături şi de aceea nu ne trebuie, nouă, ortodocşilor.

Tocmai de aceea şi regizorii acestor filme *mizează* pe suferinţa pentru *suferinţă*, pe „realitatea" Domnului până la *confundarea* Lui cu lumea păcătoasă de azi, pe o istorie secularizată, pentru a ne îndepărta de *o înţelegere suplă*, duhovnicească a Sfintelor Evanghelii.

În loc *să ne curăţim* de patimi, prin aceste filme ni se propun miraje, halucinaţii, efecte speciale.

Vedem pe un aşa-zis „Hristos" născându-se sau fiind răstignit pe cruce...însă ştim că e *un actor*, un om oarecare, un mare păcătos.

În locul Prea Curatei Maici, a Pururea Fecioarei e o femeie oarecare despre care mă abţin să zic *mai multe*.

La fel, în locul Sfinţilor Apostoli.

La fel, în locul Sfintelor Femei Mironosiţe.

„Minunile" sunt foarte *scenice*. În spatele decorului *joacă* nişte oameni, care sunt plătiţi *să mimeze* sfinţenia. Acesta e *marele rău*!

Aceste filme nu *evanghelizează* lumea, ci *o depărtează* de ea.

Aceste filme neagă Sfintele Evanghelii, pentru că *le trunchiază* adevărul. Pentru că *le modifică* conţinutul.

Şi pe posturile de televiziune apar astfel de filme, ba înainte de Sfânta Înviere, ba înainte de Naşterea Domnului, în momente de sărbătoare, de *praznic*, tocmai pentru ca să ne facă *să ni-L imaginăm* pe Hristos şi nu *să trăim împreună* cu El, și cu Tatăl, și cu Duhul Sfânt, în viață *smerită* și *atentă*.

Filmele acestea şi chiar slujbele ortodoxe care sunt transmise la televizor nu fac altceva decât *să ne îndepărteze* de Sfânta Biserică, de spaţiul dumnezeiesc al mântuirii noastre.

În loc să fim *în Sfânta Biserica*, stăm cu telecomanda în mână în faţa televizorului.

În loc să fim cu El suntem cu *o imagine falsificată* a Lui, depărtându-ne astfel de adevărata Lui frumuseţe.

Pentru că rugăciunea, slujba cere *participare directă*, totală și nu *una distantă* și *indiferentă*.

*

În *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit* a lui Vladimir Lossky [85] sunt strecurate mai multe *greşeli* dintre care amintesc doar *două*:

1. se neagă istoricitatea persoanei Sfântului Dionisie Areopagitul (p. 53-54); lucru pe care l-au făcut şi alţi autori, care au căzut în capcana *desconsiderării* Sfinților Părinți pe analize subiective și

2. se spune: „Dumnezeu nu se mai înfăţişează ca *obiect*, întrucât nu mai este vorba de *cunoaştere*, ci de *unire*" (p. 57); asta în legătură cu *extazul*.

---

[85] Vladimir Lossky, *Teologia Mistică a Bisericii de Răsărit*, trad., studiu introductiv şi note de Pr. Vasile Răducă, Ed. Anastasia, 1990.
A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Losski.

Mă refer la a doua *greşeală*. Dumnezeu, pentru noi, nu e *un obiect* ci *o comuniune de persoane dumnezeiești* iar *unirea* cu Dumnezeu prin slava Sa, adică *vederea extatică* nu e *sfârşitul cunoaşterii lui Dumnezeu*, ci *începutul ei*.

A fi în lumina dumnezeiască înseamnă *adevărata cunoaştere teologică* și *duhovnicească* a Bisericii lui Dumnezeu.

Lossky nu pare să fi înţeles *realitatea* vederii luminii dumnezeieşti.

*

Capitolul al cincilea al cărţii lui John Meyendorff[86]: *Hristos în gândirea creştină răsăriteană*[87] (paginile 99-120) e plin de inepţii care mai de care *mai mari*.

E negată *istoricitatea* şi *apartenența eclesială* a Sfântului Dionisie Areopagitul, fiind considerat că aparţine „*adepţilor* lui Sever[88], adică unor *monofiziţi moderaţi*, din Siria" (p. 100). Dar, se spune și faptul, că a fost „*direct inspirat* de Proclu[89], ultimul mare neoplatonic" (p. 100).

Însă, se concluzionează, paradoxal, un lucru care nu se poate *deduce* din premise (dacă e considerat *eretic* de către autor...deși Biserica îl cinstește ca *Sfânt*, pe 3 octombrie[90]), faptul că „*a salvat…esenţialul* Revelaţiei creştine, aplicând *sistemului neo-platonic* (al lui Origen[91], n. n.) *corectivul* unei *doctrine a transcendenţei absolute* a lui Dumnezeu" (p. 101).

Adică, după părintele John, Sfântul Dionisie Areopagitul ar fi *un eretic*, plin de *neoplatonism*...dar care *a salvat esențialul* Revelației Dumnezeiești pentru Biserica Ortodoxă...Fără cuvinte!

Cât de departe e de *adevărata înţelegere* a Sfântului Dionisie! Dacă ar fi citit și crezut, la modul cuviincios, *Sinaxarele* Sfintei Biserici, părintele John, cu siguranță, ar fi

---

[86] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/John_Meyendorff.
[87] John Meyendorff, *Hristos în gândirea creştină răsăriteană*, trad. din lb. engleză de Pr. Prof. Nicolai Buga, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1997.
[88] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Severus_of_Antioch.
[89] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Proclus.
[90] Idem: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/octombrie/octombrie03.htm.
[91] Idem: http://en.wikipedia.org/wiki/Origen.

fost mult mai *perspicace* în a vorbi despre *persoana* și *teologia* sa.

Drama însă continuă...După ce l-a acuzat de *neo-platonism*, în p. 104 părintele John scrie – negându-se astfel în mod inenarabil – : „Dumnezeu rămâne *Dumnezeu transcendent* şi *Creator*, *Dumnezeul Sfintei Scripturi* şi nu *Unicul lui Plotin*”. Se referă la *teologia* Sfântului Dionisie Areopagitul.

Inconsecvenţa sa textuală arată faptul, că fost *influenţat* de filosofia catolică şi protestantă în ceea ce-l priveşte pe Sfântul Dionisie și a încercat, în mod penibil, să împace și *capra* și *varza*.

În p. 107, acesta scrie: „Dionisie *evită* totuşi *cu abilitate* orice referinţă explicită la noţiunea personalistă de *ipostas* pe care Părinţii Capadocieni o aplicaseră Sfintei Treimi”.

E şi normal să fie așa, atâta timp cât Sfântul Dionisie trăieşte în secolul I iar Sfinţii Părinţi Capadocieni nici nu se născuseră încă.

În pagina următoare, după textul unui preot – Jules Lebreton[92] – care spunea: „toate aceste *speculaţii* nu se ridică deasupra *teologiei naturale*” (în *Tu Solus Sanctus*, Paris, 1948, p. 115) părintele John acceptă o altă *aberaţie* – ca să observăm *de unde* îi vin ideile – a lui J. Vanneste şi anume: „Dionisie rămâne, într-adevăr, tot timpul *un filosof*, şi nu *un mistic* în sensul modern al cuvântului” (*La théologie mystique du Pseudo-Denys*, în rev. *Studia Patristica* 5, TU, 80, Berlin, 1962, p. 403-407).

Însă cum ar putea *un filosof* să știe să explice asemenea *realităţi dumnezeieşti* ca Sfântul Dionisie și să se integreze *atât de bine* în Tradiție, încât unul ca Sfântul Maxim Mărturisitorul să îl considere, alături de Sfântul Grigorie de Nazianz, drept un teolog *foarte greu*, care trebuie analizat *cu multă sfințenie*?

Și de ce l-ar fi interesat pe un filosof păgân teologia creștină într-atât de mult încât să *o ajute* cu scrieri?

Și de ce îl mărturisește Tradiția Bisericii ca Sfânt de 2000 de ani...și acum nu mai e bun *Sfântul Bisericii* noastre?

După ce l-a *desfiinţat* cu totul, după ce l-a făcut cum a vrut, în total *anacronism* cu *istoria* și *Tradiția Bisericii*, în p. 110 părintele profesor John Meyendorff revine și spune:

---

[92] A se vedea *o listă* a cărților sale: http://openlibrary.org/authors/OL128420A/Jules_Lebreton.

„Dionisie *rămâne fundamental creştin* susţinând că Dumnezeu este totuşi *mai presus* de Unul, a cărui cauză este”.

Nu mai ştii ce să crezi, până la urmă. Poate că tocmai acesta e *scopul*.

Deşi „Pâinea şi Vinul *nu sunt* pentru Areopagitul altceva decât *simbolurile sacre*” (p. 115), el „se află *în tradiţia perfectă* a marilor Capadocieni” (p. 116). De ce?

Pentru că „*depăşeşte* antinomia fundamentală dintre *transcendenţa lui Dumnezeu* şi faptul *prezenţei Sale în lume*” (Ibidem).

Dar când tocmai părea „reabilitat”, în p. 118 Sfântul Dionisie e prezentat din nou în mod josnic, prin aceea că „*sistemul dionisian* duce la un fel de *clericalism magic*”.

De aceea, conchide autorul, „ar fi important *să se examineze*, dacă o influenţă *conştientă* sau *inconştientă* a lui Dionisie, n-a jucat vreun rol în *dezvoltarea ecleziologiei* în Occident, în *epoca scolastică* şi *post-scolastică*” (p. 118).

Adică, dacă nu l-au înțeles catolicii și protestanții cum trebuie pe Sfântul Dionisie sau pe Sfântul Augustin e *de vină* aceștia doi...că au scris cărți *prea grele* pentru mintea urmașilor.

Și astfel, unul dintre cei mai mari Sfinţi Ierarhi și Teologi ai Bisericii Ortodoxe e „dovedit” „eretic” chiar de *un profesor ortodox de teologie* și nu de *un eretic*, şi se pun pe seama lui toate *greşelile catolice*, de care el, bineînțeles, nu poate fi făcut răspunzător.

*

Panica „apocaliptică” distruge *realitatea iubirii* şi *a ocrotirii lumii de către Dumnezeu*. Iar când vezi *sfârşitul feţei acestei lumi* într-un mod S. F., bineînțeles că nu mai vezi pe Dumnezeu ca *Treime de persoane atotiubitoare* şi *desăvârşite*.

Aceste imagini cu care suntem infestaţi şi care ne terorizează nu fac altceva decât *să ne panicheze în zadar*.

Frica nu poate duce *la linişte*.

Mă refer la frica aceasta produsă de *speculaţii eretice*, *demonice*.

Această frică *terorizantă* duce la stări *isterice* şi *paranoice* şi nu la *frica de Dumnezeu*, care ne duce la *înţelepciune* şi *înţelegere a adevărului dumnezeiesc*.

*

Cei care vorbesc despre Dumnezeu fără a avea *prea multă cunoaştere*, experiere a Lui, se cunosc prin aceea că folosesc, într-un mod iritant, *aceleaşi afirmaţii*.

Motivul: au totul din *citit* și *auzit* și nu *din relația cu El*.

Pentru că şi-au făcut din cuvinte *idoli*, se repetă mereu în ceea ce spun şi îi plictisesc pe ascultători.

Pentru *a vorbi* trebuie să pătrunzi cu foarte multă *subţirime de spirit* realitatea subiectului.

Căci despre Dumnezeu se vorbeşte cu conştiinţa că *poţi vorbi oricât* fără *a epuiza subiectul*.

Uităm adesea că Dumnezeul nostru e Prea Sfânta Treime şi că nu e un „obiect" de disecat. Şi aceasta, pentru că vorbim *despre El* de la *distanţa neiubirii*.

*

Uneori, dracii ne *satisfac în vis* unele obsesii ale noastre şi acest lucru *ne bucură* într-un mod păcătos. Alteori ne înfricoşează cu *nereuşite imaginare* sau cu *întâmplări pseudo-apocaliptice*.

Ei ne aruncă, când în „binele" poftei, când în *neliniştea plină de deznădejde*. Aşa sunt *înşelările* lor!

Dracii *ne momesc* cu orice pot să ne prindă în plasă.

Trebuie să ne dezlipim de *frica aceasta insinuantă* şi să o detestăm şi să nu acceptăm *pronosticurile* lor alarmante, care nu cunosc *mila* şi *ajutorul* Domnului.

Facă-se voia Ta, Prea Bunule Doamne şi ne miluieşte!

*

Dacă *iubim să dăm milostenie* atunci ne îmbogăţim şi mai mult de dragostea de Dumnezeu şi de aproapele.

Pe măsură *ce dăm*, pe atât *ne deschidem* inima tot mai mult şi iubim tot mai mult. Dăruirea ne învaţă *jertfa* şi jertfa e întotdeauna *dragoste*, pentru că e *renunţare la sine*.

Cu cât renunţăm la noi, cu atât ne îmbogăţim în dragostea şi cunoaşterea lui Dumnezeu şi a aproapelui nostru, a semenului nostru.

Ne simţim bine să dăm, pentru că devenim tot mai mult *oameni*, tot mai mult *după chipul lui Dumnezeu*.

Devenim sensibili la durerile şi necazurile tuturor, pentru că-i considerăm suflete care suferă, ce tânjesc după alinare şi ajutor.

Dar *fericirea de a dărui* nu se poate exprima în cuvinte. Ea e trăită *efectiv* şi mai puţin *exprimată*.

A o exprima înseamnă a spune, în ultimă instanţă, *prea puţin* din aceasta.

Răutatea însă nu ne bucură *realmente*. Ea ne închide, ne face opaci pentru calităţile, aspiraţiile, nevoile şi suferinţele celorlalţi.

Pe când, *milostenia* şi *dragostea* sunt *o punte reală*, de *legătură* între oameni, răutatea *dinamitează* şi *aruncă în aer* această *punte dumnezeiască*.

Devenim izolaţi şi nepăsători unii faţă de alţii, dacă privim *numai* la noi. Dacă ne idolatrizăm, ceilalţi devin *obiectele* propriei noastre slăbiciuni, pe care noi o considerăm propria noastră „forţă”.

Ruşinea *piere* din noi şi dintre noi.

Prietenia nu mai e decât *un aranjament profitabil*.

Tot ce e sfânt *se perimează*, devine *caduc*, neatrăgător în inima contemporanilor noştri.

Şi fuga mare e după *plăcerea de a trăi lejer*, nestingherit dar totuşi *singuri* şi *tânjind după o lume ideală* sau după *o afecţiune impersonală*.

Neraportarea la ceilalţi ca la nişte *egali*, distruge echilibrul social al acestei lumi. Societatea nu mai e *a tuturora* ci a unora *mai mult* iar a altora *mai puţin* sau chiar *deloc*.

Tindem să ne *auto-excludem* reciproc.

Nu mai respectăm valori.

Nu mai avem idealuri.

Mulţi, nu mai tindem *spre nimic*.

Dar toate acestea sunt ceea ce *nu trebuie* să fim noi. Sunt *nedesăvârşiri personale*.

Slavă Ţie, Doamne, pentru toate!

*

Când omul ajunge la conştiinţa *să îşi facă cruce* pentru *a fi pusă pe viitorul său mormânt*, realizează că aceasta, *crucea*, înseamnă *renunţarea*, mai mult sau mai puţin dureroasă, *la sine însuşi*.

Crucea aceasta îi arată că trebuie *să renunţe* la viaţă. Îi arată că viaţa mai e *doar* pentru scurt timp.

Şi tocmai din această cauză, crucea îi indică, că trebuie *să se despartă* de ceilalţi în pace şi în iertare.

Crucea nu cere *răzbunare*, ci *iertare*.

Trebuie să moară omul. Omul e muritor. E trecător ca frunza şi ca iarba, repede trecător.

Şi pentru că îşi face cruce de viu, de când este încă în viaţă, aceasta îl arată ca pe *un biruitor* al său şi nu ca pe *un învins*.

Cine nu iubeşte Crucea, n-a înţeles sensul adânc al ei: *viaţa*. Deşi Crucea e *moarte*, dacă este *acceptată de bună voie*, ea rodeşte viaţă, viaţa veşnică.

Şi la mormintele noastre stă crucea, stă semnul încrederii neabătute *în înviere*.

Ai renunţat la tot prin cruce şi te-ai închis în mormânt. Mormântul pare *o uitare de sine profundă* – nu în sens neoprotestant, ci în sensul că trupul *se descompune* în pământ, datorită *despărţirii* lui de suflet – dar el *se va deschide* în ziua învierii.

Sufletul nu doarme! El e *viu*...dar trupul *se odihneşte*. El *se odihneşte*, chiar dacă îl vedem descompunându-se şi mirosind urât sau bineînmiresmat.

Învierea va fi *un rod* al învierii Domnului dar fiecare va învia, după faptele lui, spre viaţa *veşnic fericită* sau spre viaţa *veşnic nefericită*.

Şi omul binecredincios *meditează* la crucea lui.

A dus el crucea şi *în sine însuşi*? Întrebarea aceasta ar trebui *să încolţească* şi în noi. Ea ar trebui *să ne trezească*

din somn, dacă încă nu ne pasă de veşnicia noastră. Să nu uităm: noi nu avem numai *viaţă*, ci şi *viaţă veşnică*!

*

Suficienţa e *stagnare*, e *mama prostiei*. Din cauza acesteia n-am învăţat şi n-am înţeles nici lucrurile cele mai simple.

Dacă ne-am *oprit* la un înţeles, ne-am *atrofiat*, am murit. Înţelegerea e *infinită* şi cine crede că *o stăpâneşte* şi *o posedă* în întregime e ca un om care *se minte pe sine*, cum încă mă mai mint şi eu, păcătosul.

Sensurile duhovniceşti ale acestei lumi sunt nesfârşite, căci Logosul dumnezeiesc e bogăţia şi izvorul inepuizabil al lor. Trebuie să înţelegem şi să aprofundăm continuu raţiunile lucrurilor, ale Sfintei Scripturi, ale fiinţei personale. Trebuie să muncim zi de zi, clipă de clipă. Truda noastră e plină de *bucurii infinite*.

Simt că trebuie să adâncesc pe fiecare zi spusele pline de har ale Sfinţilor Părinţi. Dorul după această muncă *mă mistuie cu putere*. Simt *o sete continuă* după harul lui Dumnezeu, fără potolire. Acolo sunt apele harului!

O, ce dulce e iubirea Ta, Dumnezeule! Inima mea tânjeşte de darul Tău şi după bogăţia slavei Tale! Ajută-mă, călăuzeşte-mă, învaţă-mă să Te iubesc, Dumnezeul meu! Inima mea e plină de dragostea Ta, cu toate păcatele şi ticăloşiile mele.

Trebuie să învăţăm *să renunţăm* la poftele şi tabieturile noastre pentru această misiune sfântă. E un chin dar unul salvator, mântuitor.

Până nu voi face acest lucru, voi rămâne întristat, că trec prin viaţă prea uşor sau, mai bine-zis, nu mă voi simţi împlinit în mine însumi cu ceea ce *fac* şi *spun*.

Trebuie să aprofundez continuu şi să mă smeresc continuu. Trebuie să învăţ să-mi plâng păcatele, să mi le văd, să le urmăresc, să fiu aspru şi necruţător cu ele, fără însă a lupta împotriva *sănătăţii mele*.

Orice faptă necugetată ne costă.

Excentricităţile şi păcatele tinereţii mele *m-au secătuit* pentru toată viaţa.

Simt că am pierdut *ceva* ce nu mai pot să recapăt deşi *simt*, *cred* şi *trăiesc cu conştiinţa*, că Dumnezeu *mi-a iertat* păcatele, din marea Sa iubire de oameni.

Nu merit nimic. Nici viaţa, nici darurile, nici mila Sa. Dar pentru că Domnul meu e Prea Milostiv, *mă bucur* şi *slăvesc* marea Sa iubire de oameni.

*

Dictonul „Cuget, deci exist" al lui Descartes[93] trebuie înlocuit cu „Iubesc, deci sunt un om" al Sfântului Calist Patriarhul[94].

Pot cugeta şi mă pot frământa mult dar pot, în acelaşi timp, *să nu exist* pentru Dumnezeu. Dar dacă îl iubesc pe El, pe Dumnezeu, atunci sunt un om după chipul Lui, partener al dialogului plin de iubire dintre Dumnezeu şi omul duhovnicesc.

Cugetarea, filosofia mea e vană, mă poate îndepărta de iubire, mă poate însingura, pe când iubirea mă umple, mă desăvârşeşte.

Iubirea mă face să fiu *om*, om *al lui Dumnezeu*, om *pentru* Dumnezeu.

Iubirea mă face să înţeleg, că omul e destinat să fie *al lui Dumnezeu* şi să trăiască înţelegându-L şi iubindu-L pe El.

*

Simt că oamenii, cei mai mulţi, care nu au *multe legături* cu Sfânta Biserică, Îl privesc pe Dumnezeu deformat, ca şi când ar avea *chipul lor*.

„Ce poţi să faci *împotriva* lui Dumnezeu?", spun ei când dau de necazuri, pentru că în mintea lor Dumnezeu

---

[93] A se vedea: http://en.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Descartes.

[94] *** *PG*, vol. 147, col. 860 AB apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol I, ed. a II-a, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1996, p. 269.
A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/iunie/iunie20.htm.

lucrează şi Se manifestă *arbitrar*, fără vreo *legătură* cu oamenii.

Chipul lui Dumnezeu, cum arată Dumnezeu e o transcendenţă absolută în viziunea lor, pentru că fac abstracţie de întruparea Domnului, chiar dacă ştiu câte ceva despre ea.

Foarte puţini ortodocşi – şi o spun cu durere – cunosc *cine e* Prea Sfânta Treime. Unii cred că e *vreun Sfânt* sau *altceva*.

Foarte puţini ştiu că *Prea Sfânta Treime* e *Dumnezeul nostru Cel prea iubitor*.

În loc de Treimea cea prea sfântă şi atotiubitoare găsim la aceştia un Dumnezeu unic, atotputernic, răzbunător, ca la iudei sau la musulmani.

Ba, la unii, găsim un Dumnezeu foarte *antropomorfizat*, chiar *sexist*, faţă de care „adoratorii" se poartă pornografic.

Alții ne dau date despre un Dumnezeu gândit ca fiind *impersonal*, văzut ca *o forţă* sau ca *o idee*.

Îi neliniștește *prea puțin* ideea Iadului dar un loc aparte îl ocupă „Dumnezeul" şansei, al norocului, al soartei.

Acceptă – mulţi dintre ei – că au fost „sortiţi nefast", că Dumnezeu „a greşit" în privinţa lor dar că *nu au ce face*.

Pe când alţii, luptă împotriva „egoismului" lui Dumnezeu, Care *nu îi lasă* să se dezvolte după propriile lor idealuri singularizante.

Când păcătuiesc, nu ştiu să vadă în Dumnezeu pe *Iubitorul de oameni*, pe Iertătorul tuturor păcatelor şi pocăinţa lor e *o luptă cu trupul lor* şi *o ciudă pe ei*, că au fost în stare de asemenea fapte; *o revoltă a propriului lor orgoliu* faţă de ei înşişi.

Consideră că *au un Dumnezeu*, că toţi avem *un Dumnezeu* dar că nu trebuie să „teoretizăm" despre El sau că El nu trebuie *slujit* în Sfânta Biserică.

E un Dumnezeu pe Care *Îl avem* dar care *„nu ne aparţine"*. Dumnezeu stă *deasupra* noastră şi face *ce vrea*, uneori chiar „împotriva" Lui.

*

„Cine poate să îmi dea *primăvara* după *iarna grea*?", se întreba un tânăr cântăreţ român într-un cântec al său.

Răspunsul e unul singur: Hristos. El e *Primăvara cea dulce*, Care *dezgheaţă* inima pentru viaţa veşnică.

Am ascultat cântecul și am zâmbit la înțelesul duhovnicesc al *primăverii* în microbuzul care mă ducea spre Fericitul Ilie, la Turnu Măgurele...

*

Dumnezeu ne dă prilejul *să întâlnim* oameni pentru *a ne îmbogăţi reciproc în iubire* şi *în cunoaştere* dar şi pentru *a ne ruga pentru ei*.

Odată întâlniţi, aceşti oameni devin *prezenţe de neînlocuit* ale inimii şi minţii noastre. Ei rămân în noi.

Preocuparea de ei devine *o constantă* pe care trebuie să *o actualizăm* prin rugăciune.

Rugându-ne pentru ei, învăţăm să iubim şi, mai ales, învăţăm că iubirea e *o purtare a tuturor*, în orice moment, *în rugăciune*.

Ajută-mă, Prea Milostive Doamne, să mă rog pentru păcatele mele şi pentru toată lumea! Ajută-mă *să port* în mine, mereu, lumea întreagă, cu toată *desăvârşirea* şi *nedesăvârşirea* ei.

*

Ne-ar putea întreba cineva: „De unde aveţi *atâta îndrăzneală*, atunci când vorbiţi despre *credinţa voastră ortodoxă?*”. Și unui astfel de om i-am putea răspunde cu cuvintele Sfintei Muceniţe Cecilia din Roma († 22 noiembrie)[95] în faţa eparhului: „Din *buna ştiinţă* şi din *neîndoita credinţă*”[96].

Când cunoşti temeinicia, valoarea şi înălţimea credinţei ortodoxe, ştii *pentru ce* lupţi, ştii *pentru ce eşti gata să mori*.

---

[95] A se vedea: http://www.calendar-ortodox.ro/luna/noiembrie/noiembrie22.htm.

[96] *** *Vieţile Sfinţilor pe noiembrie*, Ed. Episcopiei Romanului şi Huşilor, Sfânta Mănăstire Sihăstria, 1993, p. 417.

Adevărata cunoaştere a credinţei naşte *o credinţă puternică*, o credinţă care e în stare *să se jertfească*, să moară pentru Hristos Dumnezeu. O credinţă care nu ţi se *impune cu putere* e o credinţă *inaptă*, rece, sterilă.

Tocmai de aceea, citind şi recitind vieţile Sfinţilor observăm, că prin termenul de *credinţă*, noi desemnăm – în comparaţie cu ei – mai mult *literele*, decât *forţa lor*.

Ca *să preferi* moartea martirică trebuie să ai *o iubire fermă*, *curată* şi *încredere nezdruncinată* în Cel pentru Care vrei să mori.

Fără aceste virtuţi *neapărate*, nu cred că poţi să ai *„nebunia” sfântă* de *a dori să mori*.

Sfinţii Mucenici mureau nu pentru *o idee*, ci pentru dragostea unei Persoane pururea iubitoare. Ei mureau *pentru Hristos*, căci îşi trăiau toate zilele *împreună cu El* şi *pentru El*.

Judecătorilor păgâni li se părea *aiurea* această dragoste, pentru că nu înţelegeau că ea e *fundamentul* adevăratei vieţi şi al adevăratei cugetări.

Valorile lor, axiologia lor era *prea pământească*, pentru ca să poată înţelege *torentul de iubire* din cei pe care *îi omorau fără milă*.

*

Câteva cuvinte la o lucrare a Sfântului Grigorie de Nyssa[97] numită: *Despre rânduiala cea după Dumnezeu (a vieţii) şi despre nevoinţa cea adevărată*[98].

În prima pagină, din prima pagină a traducerii în limba română am format următoarea propoziţie: „acest cuvânt…*statornicit* în litere…e ca *o vistierie a amintirii*".

E foarte frumoasă expresia Sfântului Grigorie. Cartea are astfel *un scop anamnetic*. Ea *aduce aminte* sau din ea *îţi aduci aminte*.

Ea poartă în sine o fixitate *mereu dinamică*, un sfat care te poate *învăţa* oricând. Dar la ea te întorci şi ca la *o vistierie*, ca la *o comoară a vieţii veşnice*.

Cartea sfântă e ca *o cutie cu diamante nepreţuite*, o bogăţie infinită a harului dumnezeiesc. Prin ea, Dumnezeu te umple mereu de har, pentru că ea *adapă* inima vie cu apele *mereu izvorâtoare* ale Duhului Sfânt.

„Alegând unele dintre scrierile *dăruite nouă* mai înainte de Duhul". Sfântul Grigorie era încredinţat că scria cărţi *în Sfântul Duh*, împreună cu El. El vedea cărţile sale teologice *ca daruri* ale Sfântului Duh.

„Împărtăşirea de Duhul, nimicind boala intrată prin neascultare, reînnoieşte vechea frumuseţe a firii".

Sfântul Botez şi Sfânta Mirungere şterg boala păcatului originar şi împărtăşesc celui botezat harul Sfântului Duh. Prin Sfântul Duh, firea omului capătă *vechea* ei frumuseţe, frumuseţea *primordială*.

„Când vine la tine bogăţia darului (Sfântului Duh – n. n.), fă-te *sărac cu cugetul*, neîncrezându-te niciodată *în tine* şi aşteptând dragostea *în suflet*, ca pe *o temelie a vistieriei harului*".

Pentru Sfântul Grigorie, iubirea e cea care *fundamentează* bogăţia Sfântului Duh în sufletul nostru. Darurile Sfântului Duh duc la iubirea de Dumnezeu şi de oameni.

Ele duc *la comuniune* şi nu la *singularitate trufaşă*. Darurile duhovniceşti trebuie primite cu *sărăcie duhovnicească în suflet*, cu *lepădare de sine*.

---

[97] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_de_Nyssa.

[98] Poate fi citită aici: http://www.scribd.com/doc/48524369/Sfantul-Grigorie-de-Nyssa-Despre-randuiala-cea-dup%C4%83-Dumnezeu-a-vie%C5%A3ii-%C5%9Fi-despre-nevoin%C5%A3a-cea-adev%C4%83rat%C4%83.

„Să nu slăbim nicicând *încordarea ostenelii*". Osteneala nu e *o relaxare* ci *o muncă susţinută*, o muncire a ta pentru viaţa după Dumnezeu.

Nevoindu-te, eşti *încordat* în privirea la sine dar şi în privirea la sfârşitul vieţii tale. Prezentul şi viitorul te ţin, concomitent, în încordare, pentru că *tu încerci* să *vindeci* rănile trecutului dar şi *să scapi* de laţurile prezentului.

Nevoinţa e *o luptă hotărâtă*, o alegere *reînnoită* zilnic. În cadrul ei nu poţi să faci *pauze*, pentru că nu există *nicio secundă* a vieţi tale în afara *sferei vieţii morale*.

Sfântul Grigorie numeşte aici patimile: „pui ai răutăţii".

*

Părintele Savatie Baştovoi[99] are o mică lucrare, numită *Ruşinea de dinaintea Spovedaniei*[100], de *o*

---

[99] Blogul său: http://savatie.wordpress.com/.

[100] Comentariile de aici le-am făcut pe baza textului său, găsit în format *Word*, la nivel online. Ulterior acesta a fost introdus în cartea sa Ierod. Savatie Baştovoi, *O pogorâre la Iad. Despre perversiuni și păcate în general*, Ed. Marineasa, Timişoara, 2002, p. 83-94.

profunzime şi *o* *înţelegere* a sufletului adâncă, duhovnicească.

Pentru el, păcatul nu e *o cădere* din creştinism, ci suntem – când păcătuim (şi toţi păcătuim, mai mult sau mai puţin) – „nişte creştini *loviţi*, dar *creştini*".

Păcatul te loveşte, te răneşte. „Viaţa creştinului – spune Sfinţia sa – „nu e alcătuită doar din *victorii*, doar din *reuşite* ci, poate, mai ales, din *înfrângeri*, dar din nişte *înfrângeri suportate cu bărbăţie*".

Îşi începe lucrarea cu o povestire din viaţa *Vlădicii* Antonie, episcopul Surojului[101], pentru a emite adevărul, că: „nu întotdeauna putem *îndeplini* sfaturile atât de bune…ale Sfinţilor Părinţi şi chiar ale Mântuitorului".

Și aceasta, nu pentru că *nu am vrea*, ci pentru că: „nu întotdeauna avem *puterea necesară*, *curajul* şi (sau – n. n.), pur şi simplu, *voinţa*".

Însă păcatele pe care le facem şi urmările lor trebuie suportate *cu bărbăţie*, din puterea lui Hristos, Care *ne întăreşte*.

Părintele Savatie vrea să dea *încredere* fraţilor ortodocşi. El îndeamnă la smerenie, la înţelegerea *neputinţelor* personale.

Are un răspuns foarte pertinent la întrebarea *ce a suscitat* acest răspuns. El spune, că „ruşinea pe care o simţim (atunci când ne spovedim – n. n.) nu depinde atât de *gravitatea* păcatului săvârşit, cât de *intensitatea* pocăinţei noastre".

Cu alte cuvinte, *ruşinea* nu arată *inconştienţa* celui care vine să se mărturisească, ci *adâncimea înţelegerii* păcatului şi a consecinţelor lui.

Autorul nostru face din viaţa eroului american de box, Rocky Balboa, şi din soţia acestuia[102] *o parabolă ortodoxă* – cum a mai făcut şi în alte lucrări ale sale – dovedind aici, după învăţătura Sfântului Maxim Mărturisitorul, că tot ceea ce *există creat* de Dumnezeu e *un mediu* pentru reflecție duhovnicească.

Chintesenţa vieţii ortodoxe constă în *nerenunţarea la luptă*.

Pentru ca nimeni să nu renunţe, Părintele Savatie dă mai multe *înţelegeri* actului mărturisirii.

---

[101] Un sait în memoria sa: http://www.metropolit-anthony.orc.ru/eng/.
[102] A se vedea: http://www.imdb.com/title/tt0479143/.

Dacă nu putem spune *o faptă rea* preotului nostru duhovnic, spune el, „du-te şi o spune *unui preot necunoscut*, du-te într-un oraş străin, într-o ţară străină, unde nu te mai ştie nimeni, şi spune-o primului preot care *îţi iese în cale* numai spune-o”. Ceea ce contează este *iertarea*, curajul de *a dori să fii iertat*.

Pentru cei care şi-au pierdut *încrederea* în preoţi, el îi sfătuieşte să se confeseze unor oameni în care *au încredere* iar pentru cei care nu se încred *în oameni*, să se confeseze *direct* lui Dumnezeu.

Ceea ce contează – pentru aceştia din urmă – e *să iasă din ei înşişi*, să aibă curajul să spună unui alt „tu” uman sau lui Dumnezeu problemele lor.

Lucrarea conţine şi o mică exegeză la viaţa Sfântului Petru şi a lui Iuda. Sfântul Petru nu s-a mărturisit oamenilor, dar s-a mărturisit lui Dumnezeu, pe când Iuda s-a mărturisit oamenilor dar n-a avut curaj să se mărturisească lui Dumnezeu.

Trebuie să-I spunem lui Dumnezeu *că-L iubim*, chiar dacă *nu credem* acest lucru.

Trebuie să-I spunem Lui *păcatele noastre*. Dar, trebuie să avem conştiinţa, că păcatele noastre pot fi *fleacuri*, pe lângă cele în care *am putea să cădem* pe viitor.

O lucrare plină de *nobleţe* şi de *compasiune*. Acestea sunt *armele*, de fapt, cu care trebuie *să luptăm* împotriva tuturor relelor de astăzi.

*

În cartea *Îndreptăţirea binelui* a lui Vladimir Soloviov[103] am găsit – pe lângă multe altele – un pasaj scriptural înţeles confuz.

Soloviov spune: „deşi străbunul Avraam avea o sensibilitate morală *superioară*, hotărârea lui de a-şi *sacrifica* fiul (Fac. 22, 1-13) se datora insuficientei sale înţelegeri a ceea ce cuprindea *ideea de bine*; el sesiza perfect *forma imperativă* a legii morale, ca expresie a voinţei supreme, şi o accepta în mod necondiţionat, dar îi lipsea *conceptul de bine* sau ceea ce poate fi *obiect* al voinţei lui Dumnezeu”[104].

O înţelegere greşită *a voii lui Dumnezeu*. El disociază *voia lui Dumnezeu* de *ideea de bine*, neînţelegând că tocmai *voia* lui Dumnezeu e *binele*.

Sfântul Avraam tocmai pentru că ştia că Dumnezeu e *binele* sau că voia Sa îl conduce *numai la fapte bune*, *acceptă imediat* să-l sacrifice pe Isaac, pe singurul său fiu.

Soloviov ar fi dorit, ca Sfântul Avraam să aibă *o doctrină despre bine*, o filosofie *morală*, după care să se ghideze în acţiunile sale şi care să fie *autonomă* faţă de voinţa lui Dumnezeu.

Însă Sfântul Avraam Îl socoteşte pe Dumnezeu ca *izvor al binelui*, fapt pentru care *se supune* dorinţei Lui, chiar dacă uciderea aceasta părea să fie *în contradicţie* cu El.

El, Sfântul Avraam, alege *nebunia credinţei*, acest *paradox* al credinţei, care, în ascultarea de Dumnezeu, face lucruri care par a fi „imorale” pentru filosofi şi moralişti.

Voia lui Dumnezeu nu e *supusă* raţiunii noastre limitate iar propria noastră *idee de bine*, nu-L determină pe Dumnezeu să ne facă *propriul joc*.

Voia lui Dumnezeu trebuie acceptată *cu smerenie* şi *cu credinţă*, chiar dacă *ne depăşeşte* în multe aspecte ale ei.

Acest episod scriptural însă e plin de *conotaţii profetice*. El anunţă moartea Fiului lui Dumnezeu, Care părea – pentru unii – că *nu trebuia* să se întâmple.

---

[103] Vladimir Soloviov, *Îndreptăţirea binelui*, trad şi note de Nina Nicolaeva, Ed. Humanitas, Bucureşti, 1994.
A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Soloviov.

[104] Liniile punctate arată opiniile greşite, faţă de care am luat atitudine. Întreaga carte însă are probleme grave din punct de vedere teologic, ca şi autorul ei.

Părea, pentru mulţi, *un rău* şi chiar și unii dintre Sfinţii Apostoli L-au sfătuit pe Hristos Dumnezeu *să fugă de moarte*.

Dar după cum Sfântul Avraam *nu dă înapoi* şi *era gata* să-l sacrifice pe Sfântul Isaac, la fel nici Domnul nu cedează gândurilor satanice de *renunţare* la Cruce, căci Jertfa Sa era pentru mântuirea lumii întregi.

În interpretarea lui Soloviov, se observă disocierea netă între *teologia dogmatică* şi *teologia morală*, ultima neavând statutul de *teologie morală*, ci de *filosofie morală*.

Deşi, teoretic, acceptă că legea morală e *o expresie* a voinţei dumnezeieşti supreme, în practică însă, el consideră morala ca fiind *autonomă* şi o consecinţă, în totalitate, a unei *gândiri imanentiste*.

Morala lui, nu e deci morala care decurge din *voia lui Dumnezeu*, ci morala care decurge din *procese cognitive strict subiective*.

Greșeala lui e aceea de *a intra* pe teritoriul Sfintei Scripturi cu idei care *nu aparţin voinţei divine* şi, mai mult, de a arăta că aceste *idei străine* credinţei noastre „concordă" cu Revelaţia dumnezeiască sau că „decurg", în mod logic, din aceasta.

Acest fel de greşeală e făcută de toţi aceea, care fără *a se curăţi de patimi mai întâi* şi fără *a primi simțirea harului în inima lor*, în multă smerenie, cred că *pot înţelege* cele ale lui Dumnezeu în forţă, cu propriile lor puteri şi fără ajutorul Lui.

Această idee a „adevărului impersonal" îi face să fie *orbi* la adevărul, că *adevărul adevărat* e *o Persoană* și că această Persoană *ne iradiază* în legătură intimă cu Ea şi nu *o filosofie bine gândită*.

Fiind prea îmbâcsiţi de *impersonalismul păcatelor* lor, ei cred că pot *cuceri* orice fără să fie *în relaţie* cu ceea ce *vor să cucerească*.

Dar tocmai în aceasta constă marea lor *deziluzie*: că nu pot cuceri *prin egoism* pe Dumnezeu, pe Cel care trebuie *iubit* cu toată fiinţa noastră.

Consecinţele demersului scriitoricesc al lui Soloviov duc la *autonomizarea* omului...Aici e tot *răul*!

*

Sfântul Ioan Gură de Aur numeşte *învierea morţilor* – pentru că e *o înviere a trupurilor* – învierea „cea mică”[105].

Pentru el, *învierea cea mare* e învierea pe care „am avut-o din păcat”, prin care am ieşit din păcatul originar: „Căci am fost *îngropaţi* cu El în Botez şi *ne-am sculat* cu El prin Botez”.

Sfântul Botez e „prima înviere” şi *cea mai mare*, pentru că ea ne-a adus „izbăvirea de păcate”.

Pentru că am înviat cu sufletul, învierea trupului, în ziua de apoi, e *învierea cea mică*. Căci de *cea importantă* şi *primă*, creştinii ortodocşi *au trecut deja*.

*

Fericitul Dumitru Stăniloae, prezentând „energia” dumnezeiască ca *lucrare* a făcut să se înţeleagă faptul, că harul dumnezeiesc *izvorăşte* din fiinţa dumnezeiască a Celor trei ipostasuri – după învăţătura Sfântului Grigorie

---

[105] *Cf.* PG, vol. 50, col. 438-440, în *Cuvânt despre Înviere*, apud Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *TDO*, vol 2, p. 149, n. 49.

Palama[106] – dar că acesta nu e *despărţit* de Cele trei ipostasuri dumnezeieşti, pentru că „nu există *lucrare* fără *lucrător*”[107].

Pentru că numim harul *lucrare* a lui Dumnezeu, Îl înţelegem pe Dumnezeu ca pe *un izvor personal* sau, mai bine-zis, *tripersonal* al harului şi dialogul îndumnezeirii tot la fel de *personalist* ca şi *comunicarea harului dumnezeiesc*.

Graţia „creată” catolică e *o evidenţă impersonală*, pentru că ea vine *prin Biserică* şi nu *direct* de la Prea Sfânta Treime.

De fapt, conceptul de *graţie creată* este *o inovaţie puerilă* şi, în acelaşi timp, *catastrofală*, deoarece consecinţele ei sunt: un Dumnezeu *mort*, fără *viaţă iradiantă* şi nişte suflete lipsite de *puterea* şi *bogăţia* de daruri a Sfântului Duh.

Sfânta Ortodoxie nu Îl desparte *radical* pe *Dumnezeu* de *oameni*. Dumnezeu şi omul sunt în comuniune, într-o legătură *directă* şi *plină de iubire*.

Catolicismul e *separat* de oameni prin graţia „creată supranaturală”, pentru că n-a permis omului să vadă *o intimitate reală* cu Dumnezeu.

Graţia „creată” e *o barieră* între el şi Dumnezeu și nu *o punte de legătură*. Dumnezeu *a fost închis* într-o transcendenţă „egoistă”, pentru că au pierdut sensul real, scriptural şi patristic al relaţiei harice a omului cu Dumnezeu.

El, Dumnezeu, nu stă *departe* de noi. După cum spune Fericitul Dumitru: „Harul e *fereastra deschisă* spre *infinitatea* lui Dumnezeu ca *Persoană*, sau ca (şi – n.n.) *comuniune treimică de Persoane*”[108].

Harul e *o fereastră*, o respirare a vieţii dumnezeieşti şi nu *un vehicul* de esenţă *creată* între Dumnezeu şi noi. El e *transcendenţa* ce poate fi gustată de *imanenţa* oamenilor, fără ca aceştia să o considere *imanentă*. Harul e lucrarea, iradierea, strălucirea, mlădierea dumnezeiască a Prea Sfintei Treimi, proprie şi firească Ei din veci.

Dacă teologii romano-catolici numesc harul „creat”, atunci Îl fac pe Dumnezeu *o creatură* sau nu mai *disting* pe *Dumnezeu* de *creaţia Sa*.

---

[106] A se vedea: http://ro.orthodoxwiki.org/Grigorie_Palama.
[107] *Cf.* TDO, vol. 2, p. 200.
[108] Ibidem.

Harul e *lucrarea proprie* a lui Dumnezeu şi nu *un efect al voinţei* Prea Sfintei Treimi.

Catolicismul confundă *timpul* cu *veşnicia* sau *introduce* materia, într-un mod imaginativ, în veşnicie.

Harul e cel care ne îndumnezeieşte, cel care ne transformă fiinţa cu totul şi dacă el e *creat*, atunci nu ne poate scoate dintre *limitele* creaturalului.

Nemaivăzând rostul adânc, intern al harului în mântuirea personală sau nemaiavând harul, datorită separării de Adevărata Biserică a lui Hristos, catolicismul a început să filosofeze, considerând harul „lucru în sine", care „mântuieşte" *separat* de Hristos şi care *nu ne scoate* câtuşi de puţin *din timp*.

Sunt *robii istoriei* şi *ai timpului*. De fapt, sunt *robi ai morţii*.

Ei nu mai pot spune: „*trăim* în Dumnezeu şi *umblăm* în El", pentru că nu *se simt racordaţi*, prin harul Său, la *viaţa* lui Dumnezeu

*

In. 14, 21: „Cel care *are* poruncile Mele şi *le păzeşte*, acela este care *Mă iubeşte*".

Adesea aud, că trebuie *să cunoşti mai puţin* voia lui Dumnezeu şi că, mai ales, trebuie *să trăieşti* după voia Sa. Dar cum *să trăieşti* după ceva, pe care *nu ştii* cum arată?

Voia Sa o găsim *în poruncile* Sale. Şi ca *să le împlinim*, trebuie *să cunoaştem* voia lui Dumnezeu şi pe măsură ce *o cunoaştem* trebuie să *o împlinim*.

Cuvântul de mai sus al Domnului ar părea să le dea dreptate acelora, care bat moneda „trăirii". Dar ce e „trăirea" de fapt ? *A înălţa din umeri*, nu e *un răspuns*.

Domnul ne-a dat porunci. El ne-a învăţat *ce să facem*, cum să procedăm vizavi de El, de oameni, de noi înşine, de ce e în jurul nostru.

Dar ce înseamnă *să ai* poruncile Lui? A avea Sfânta Scriptură acasă e doar începutul acestui „a avea". Cel care are poruncile Lui, trebuie să le aibă *în el*, însuşite *de el*.

Şi ca să-ţi *însuşeşti* voia lui Dumnezeu e nevoie de *multă cercetare*, de multă cunoaştere, de multă nevoinţă, de mult studiu, de multă smerenie.

A le avea presupune *un mare efort*, un efort continuu, care presupune o voinţă *foarte sagace* pentru adevăr.

O înţelegere pur *mentală* a poruncilor Domnului sau *o pură memorare* a lor, nu cred că ne duce la *împlinirea* cerinţei din versetul de faţă.

A avea poruncile lui Hristos înseamnă *a le intui adevărul* şi *a întrupa* acest adevăr, cu multă fidelitate, în noi înşine.

Cuvintele Lui *intră* în noi datorită dragostei ce o avem pentru El. Ele *intră* în noi, pentru că *le iubim*. Pentru că iubim pe Cel ce *ni le spune*.

Dar *a le avea* nu înseamnă numai *a le accepta*, ci *a conlucra cu Hristos*, ca El, prin Sfântul Duh, să ni le *imprime* în noi, să ni le *scrie* în inimă.

Cuvintele lui Dumnezeu pe care le avem – într-un mod minunat *ale noastre*, dar ca *daruri* ale Lui în noi – le avem *în inimă*, în cel mai adânc *for interior* al nostru.

Ştim că ele, cuvintele Lui sunt *în noi* dar totodată ştim că ele, aceste cuvinte, ni s-au *imprimat* într-un mod minunat, numai pentru că noi *ne-am deschis* Lui, L-am dorit pe El şi El ni s-a făcut nouă *cunoscut*.

Avem *în noi* şi *la noi* poruncile Lui şi asupra lor medităm. Ne străduim *să le împlinim* în fiece clipă, chiar dacă uneori greşim sau nu avem curajul să fim cei pe care El şi-I doreşte.

Le avem în noi, le avem în mintea noastră, le avem pe buze, le purtăm în mâini…cuvintele Lui cele preasfinte.

Dar dacă *le avem*, trebuie *să le păzim*. Și *a le păzi* e sinonim cu *a le împlini*, cu *a le trăi*.

Deci *a trăi* înseamnă *a întrupa ceea ce ştii în mod desluşit*. *A întrupa voia lui Dumnezeu*, pe care *ai înţeles-o* şi pe care te chinui *să o înţelegi*, cu smerenie, în continuare.

Trăirea e *o mergere după adevăr*. Dar pe măsură ce *trăieşti* după voia lui Dumnezeu, pe atât *înţelegi* şi *aprofundarea necontenită* a adevărului.

Adevărul nu e *static*.

Nu e pentru *o clipă*.

Nu e ceva de domeniul *cuprinderii complete*, ci trăirea *în relaţie* cu Hristos, Adevărul ipostatic.

Astfel, *a înţelege voia lui Dumnezeu* înseamnă *a trăi cu Hristos* iar *a păzi voia Lui* înseamnă *a nu ştirbi dragostea* faţă de El.

Dacă *terfeleşti* dragostea faţă de El înseamnă că dragostea ta este *impură*. Dacă nu păzeşti cuvintele iubirii Lui, nu-L iubeşti, pentru că de nu-I iubeşti cuvintele, de nu te pătrunzi de ele, arăţi că nu-L iubeşti nici pe El, nici persoana Lui.

A-L iubi pe El înseamnă *să-L ai în tine* şi *să păzeşti în tine* curăţia trăirii cu El. Nimic impur, nimic tendenţios…

Dar, o, Dumnezeule, iubirea mea e *puţină* şi ticăloşia vieţii mele e *multă*.

Cum *să Te iubesc* pe Tine, dacă *păcătuiesc mereu*?

Cum *să Te am*, dacă sunt *călcător* al poruncii Tale?

Mă arăt pe mine *duşman al Tău* şi nu *prieten*, deşi inima mea spre Tine tinde ca spre soarele ce o încălzeşte, ce o mângâie. Ca spre umbra ce îi alină *dogoarea* trupului.

În acelaşi timp, doresc *să păzesc* poruncile Tale, dar mă văd că *nu le păzesc*.

Și mai am o nedumerire foarte mare: aceea că nu ştiu cu adevărat ce înseamnă „a păzi”.

La nivel uman, *a nu fura* înseamnă *a nu lua un fruct* sau *a nu jefui pe cineva* în amiaza-mare. Dar la Tine a nu fura înseamnă nici *a nu gândi să furi* sau *nici a nu dori să ai* ceea ce nu e *al tău*.

Şi tot aşa, la fiecare poruncă, *primul înţeles* îmi spune puţin...Dar dacă mă afund în fiecare dintre ele aflu, că ceea ce înţelesesem *prima dată* e *prea puţin* în comparaţie cu ceea ce *mi se descoperă* de către Tine.

De aceea, Iubite Doamne, cuvintele Tale sunt *abisuri de înţelegere* şi nu e uşor să spui că *păzesc poruncile Tale*.

Dar cu toate acestea, simt că Te iubesc, simt că poruncile Tale îmi rămân în inimă sau, mai bine-zis, îmi coboară în inimă, ca să Te simt pe Tine în ele.

Tu eşti în mine *Iubire infinită* iar eu, cu mută nebunie îndrăznesc să-Ţi spun: *Te iubesc*!

De unde atâta *îndrăzneală*? E o îndrăzneală *bună*? La prima vedere, m-aş îndoi de ceea ce spun. Dar pătrunzând mai adânc în mine, rugându-mă şi smerindu-mă, descopăr că dragostea Ta *izvorăşte din mine* sau că *izvorul dragostei* pentru Tine eşti *chiar Tu*.

O, Doamne, mi-e teamă să spun *adevărul* sau *să mă bucur*? Iubirea mea cea plină de păcate mă face să plâng, mă face să-mi fie ruşine de mine, să mă rog pentru iertare.

Dar, în acelaşi timp, simt că iubirea Ta *mă învăluie*, mă aprinde, îmi săgetează inima cu o dulce, clară şi smerită iubire, pentru care sunt *profund recunoscător*.

La atâta milă şi dragoste, recunoştinţa mea e *un abis al tăcerii*, în care simt că niciun cuvânt n-ar fi destul, pentru *a-Ţi spune* inima mea.

Adâncul iubirii Tale *îmi adânceşte* adâncul inimii şi tocmai acolo, unde eu nici nu ştiu *cum arată* acest adânc, e *dragostea pentru Tine*, ce împreună petreci cu mine. E o taină şi totuşi mă pronunţ. E o taină pentru mine.

A împlini poruncile Lui înseamnă a-L iubi şi dacă Îi împlineşti poruncile, Îl simţi pe El Însuşi în tine, ca pe Cel care e *fiinţa virtuţilor* Tale, după cuvintele Dumnezeiescului Maxim Mărturisitorul[109].

Trebuie *să-L ai* în tine. La Sfântul Botez *Îl primim* în noi pe El, pe Hristos.

Îl avem în *abisul fără fund* al sufletului nostru ca pe *Lumina lumii*, ca pe *grăuntele de muştar*, ca pe *comoara* din adâncuri. El e *în noi* şi ne vorbeşte *din noi înşine* şi ne spune poruncile Sale conştiinţei noastre.

El e *glasul* pe care Îl auzim vorbind: glasul conştiinţei. Noi nu-L auzim *numai* în Sfânta Evanghelie vorbind, ci şi *în noi*. Dar pentru *a-L auzi* din noi, trebuie *să înlăturăm* noaptea şi iadul din inimă, să facem curăţenie în străfundul fiinţei noastre.

---

[109] Mâna sa. Fotografie preluată de aici: http://www.calauzaortodoxa.ro/stiri/sf-maxim-marturisitorul-la-manastirea-voronet/.

Deci, nu-i uşor! Nu trebuie numai să posteşti, să te rogi, să vii la Sfânta Biserică, fără să ştii *pentru Cine* faci acestea. Trebuie să ştii cum, când, pentru Cine, de ce avem nevoie să-I ascultăm poruncile.

Dar dacă ele nu ar avea *legătură* cu noi, de ce ni le-a dat? De ce ne-a spus ceva, nişte precepte, dacă *nu ne ajută* să le şi *împlinim*?

Întrebări cu *finalitate bună* dar venite dintr-o minte *confuză*, neclară.

Poruncile Lui *au legătură* cu noi, sunt *în folosul nostru* şi *putem să le împlinim*. El a ştiut că *putem să le împlinim* şi tocmai de aceea *ni le-a dat*.

Dar El Însuşi *ne ajută* să le şi împlinim, să ne concentrăm toată viaţa în împlinirea lor.

Trebuie să avem *poruncile Lui* dar şi *pe El*. Dacă le avem pe acelea, nu e logic ca pe El *să dorim a-L avea* şi mai mult? El Însuşi e *iubirea noastră* iar poruncile Lui sunt *semnul*, pecetea *practică* a iubirii noastre.

Pe El Îl iubim *prin* poruncile Sale. Prin cuvintele Sale *urcăm* la iubirea Lui, la bunătatea Lui, la curăţia Lui, la El Însuşi.

Poruncile Lui *nu ne ţin la distanţă* de El, ci *ni-L apropie*. Dacă poruncile Lui sunt *rău înţelese*, atunci ele devin moduri *ale nepăsării* faţă de El.

Împlinite pentru ele însele, poruncile Lui sunt moduri *de dispreţuire* a Lui, pentru că *se sfinţeşte legea* în locul *Puitorului de lege* şi pentru că legea devine *mai importantă* decât Cel care *a predat-o* lumii.

Poruncile Lui trebuie să ne înveţe cât de mult *ne-a iubit* şi *ne iubeşte* El. Aceste *semne de iubire* faţă de noi trebuie primite cu iubire faţă de El, pentru ca acestea să fie simţite ca nişte *cuvinte vii*, pline de focul şi curăţia vieţii dumnezeieşti.

Când El e privit ca fiind *separat* de cuvintele Sale şi când ascultăm *cuvintele Lui* fără *să simţim că El ne vorbeşte prin ele* şi acum, şi mereu, tocmai de aceea slujbele noastre ortodoxe ni se par „seci", „fără vlagă", „prăfuite".

Dar nu e aşa! „Praful" acesta *imaginar* nu e decât reflectarea în propria noastră minte *a urâciunii* din noi, a tristeţii şi a somnambulismului nostru. E ca atunci când noi suntem *trişti* şi vrem *ca toţi să plângă*.

Când *tristeţea păcatului* e în noi, considerăm că toată lumea e *curvă*, e *pierdută*, e *ticăloasă*, e *nemernică*.

Dar aceasta nu e decât *o percepţie greşită a noastră*, o optică *deformată*.

Ca să faci ceea ce vrea Dumnezeu trebuie *să te mistuie* toată viaţa înţelegerea voii Sale.

De aceea nu e înţelept să spui: „trăieşte”, când nu ştii ce înseamnă „a trăi” iar *a trăi* presupune tocmai *o urmare a voii* lui Dumnezeu, Care nu foloseşte *o logică umană decăzută* ci *supralogica*, *metalogica*, intuirea realității *continuu apofatice*.

În imperativul „trăieşte” se observă *o infatuare* copilărească, care presupune că oceanul are doi metri adâncime şi că cerul are stelele formate din luminiţele pomilor de Crăciun.

Se trece cu vederea *asceza umilinţei* şi se propune *asceza uşurătăţii*, a autosuficienţei. Adică vrei să porneşti la luptă, să te baţi şi ţi-ai uitat *mitraliera* acasă, adică *înțelegerea a cum trebuie să lupți* cu patimile.

În locul aprofundării clipă de clipă soluția ta neroadă este *o unilateralitate fariseică*.

„Cel care *are poruncile* Mele” – spune Domnul – are şi *viaţa* Mea, cuvintele Mele, *Crucea* Mea.

În vacarmul vieţii cotidiene, el păzeşte nu numai *suprafaţa* cuvintelor Mele, nu numai ceea ce pare *să fi spus Eu*, ci el apără şi ceea ce *Eu am suferit* trăind printre oameni. El trăieşte şi află *cât de greu* e *a trăi cu Hristos*.

Chiar dacă *greşeşte*, chiar dacă e *slab*, chiar dacă se simte adesea *biruit*, fără putere, fără prea mari speranţe, el suferă cu Hristos, simte viaţa împreună cu El, se zbate să nu fie *înghiţit* de valul morţii, de valul *nebuniei satanice*.

Şi de aceea, el Mă iubeşte, acest om, pentru că e *una cu Mine*, e una cu Mine *în tot timpul* şi numai în Mine *vede* scăparea, ajutorul, mila, Cel-mai-bun-Prieten.

El e cel care Mă iubeşte, pentru că *nu renunţă* la Mine, *nu uită* de Mine şi prin asta arată că el *are poruncile Mele* şi *pe ele le păzeşte*.

Să ascultăm glasul Domnului!

*

Trebuie *să medităm adânc* la cuvintele Domnului. Ele ne dezvăluie *adevăruri dumnezeieşti* dar şi *realitatea vieţii noastre sufleteşti*.

Unii se întreabă dacă există sau nu *suflet* dar nu stau *să se observe cu fineţe*.

Cuvintele Domnului însă sunt categorice: „Oricine *săvârşeşte* păcatul este *rob păcatului*" (In. 8, 34).

Oricine…nu numai unul sau doi.

„Tentaţia păcatului" e la modă astăzi. Se spune adesea: „e tentantă". Și asta cu privire la o rochie, la o maşină, la o femeie.

Folosirea peiorativă a cuvântului nu are nimic de-a face cu cuvântul „ispită", înţeles de noi, ortodocşii.

A fi ispitit înseamnă *a fi momit*, a fi atras spre păcat de vreun om, prin cuvinte sau gesturi sau de demoni, prin intermediul gândurilor şi a alunecării inimii spre rău.

A fi ispitit e *una* – iar *momeala nu e păcat* – pe când *a fi tentat* arată *înţelegerea făcută în mine cu răul* şi *cu dorirea lui*.

Mă tentează înseamnă *vreau*, pe când *sunt ispitit* înseamnă sunt *atras*, fără voia mea, la rău sau *nu doresc cu tot sufletul* răul respectiv.

Conştiinţa mă mustră când *aleg rău*.

Chiar dacă mintea ne este *înșelată* de demoni – spune Sfântul Ignatie Briancianinov – inima *le dă pe faţă* minciunile[110].

Aleg răul – de multe ori *din slăbiciune* – sau ne lăsăm conduşi de ideea că „suntem slabi", pentru a nu mai lupta *împotriva* păcatului.

Abandonăm lupta pentru „un pic" de plăcere sau sperăm să găsim în păcat lucruri „bune", „frumoase" pentru înţelepciune. Aşa arată *autoînşelarea*!

Dacă am fi atenţi la noi, atunci am observa în noi şi în ceilalţi sute de fapte făcute sub *înrâurirea* Satanei, care sunt mai mult sau mai puţin *conştientizate*.

„Autonomia" noastră, acel „ştiu eu", ne aduce multe rele pe suflet. Ne întrebăm: de unde atâta *plăcere*, de unde atâta *perversiune* în noi?!

---

[110] Parafrază la *** *Despre vedenii, duhuri şi minuni*, Ed. Sofia, București, 2002, p. 165. Textul e următorul: „Duhurile viclene sunt date în vileag *de inimă*; mintea nu este *îndeajuns* pentru acest lucru".

Ne plac tot felul de excentricităţi, suferinţa altora, mizeria, satanismul, anarhia dar ne dăm seama şi de cât de multe lucruri *doreşte* sufletul nostru, de câte poate el *cuprinde*.

Ne *adâncim* în rău. Găsim mereu *alte faţete* ale răului. Dar asta nu ne face *să nu-l mai dorim* dacă suntem *stăpâniţi de rău*.

Căutăm peste tot plăcerea, dorim *să ne facem plăcere*, până când ne dăm seama că nu mai putem *trăi* fără ea.

Devenim *dependenţi de plăcere* ca *de aer*. Ne afundăm în plăcere, uităm de demnitatea noastră, de ruşine, de bine şi de rău, ne ascundem, fugim…şi *ne satisfacem* poftele.

Cu cât mai multe *pofte*, cu atât mai multe *cerinţe*.

Dacă sexul e *plăcerea primă* şi lângă ea e şi *băutura*, sunt şi *drogurile* şi *ţigările*, atunci patimile noastre *costă scump*, sunt nişte patimi „scumpe”, greu *de întreţinut*.

Nu mai eşti liber, nu mai ai timp, pentru că trebuie să-ţi *împlineşti* poftele.

Crezi sau *nu crezi* în cuvintele Domnului, *vrei* sau *nu vrei* să le asculţi: nicio problemă. Le vei afla oricând la fel de *imperturbabile* şi ele îţi vor spune: „Oricine *săvârşeşte* păcatul este *rob păcatului*”.

De ce sunt rob? Îţi vine să strigi acest lucru *împotriva* Lui. *Sunt liber!…*Dar libertatea ta arată *hidos*.

„De ce se *prostituează* o femeie în vârstă?”, te întrebi. „Ca să aibă *ce mânca*”, îţi spun, „sau ca să demonstreze că e încă *tânără*”. Dar n-am dat răspunsul, care să cuprindă *toată realitatea*.

Poate vrea să se „răzbune” pe infidelitatea fostului soţ sau a actualului soţ. Poate vrea doar să „încerce” cum e. Poate e curioasă. Poate vrea să-şi împlinească vechile „vise”.

A vorbi despre *o patimă* înseamnă *a vorbi despre o durere a sufletului* şi nu pentru *a blama pe cineva*.

Literaţii îşi pun astfel de întrebări şi încearcă să le rezolve. Dar oamenii duhovniceşti pot explica *mai amplu* aceste traume. Ne-am învăţat să găsim răspunsuri *scurte* şi *simple* la toate întrebările, dar unele necesită multe aprofundări pentru a ajunge la concluzia, că abia suntem *la început* cu explicaţiile şi că nu ştim *să mergem mai departe*.

O femeie în vârstă, care se prostituează, poate fi şi *o femeie nefericită*, care umblă după *un ideal al dragostei*, acolo unde acesta tocmai *se întunecă*.

Plăcerea pentru păcat, dorinţa nebună după sex, după a face sex, ascunde *o mare nefericire*. Pentru că nu eşti *împlinită sufleteşte*, umbli după *excitarea simţurilor*, a trupului, a pielii.

În loc să vedem într-un asemenea caz o „imposibilitate”, ar trebui să acceptăm că o asemenea fiinţă *suferă imens*.

Ea poate face sex cu aceeaşi *seriozitate* cu care altcineva *s-ar ruga*. Și prin aceasta nu spun că *mobilul rugăciunii* e *plăcerea sexuală* – Doamne fereşte! – ci faptul, că pentru ea sexul e un lucru *foarte aparte*, prin care crede că îşi capătă „împlinirea”.

E foarte greu sau imposibil să găseşti o prostituată care, în acelaşi timp, să aibă o viaţă *legată* de voia lui Dumnezeu.

Ele simt *un gol imens sufletesc*, sunt singure, fără credinţă vie, fără un cuvânt bun şi trupul celui cu care ele fac sex reprezintă *o prietenie* – poate uneori, *singura prietenie* – cu „căldura” lumii acesteia, cu viaţa ei.

De câte ori mă gândesc la *nefericirea* acestor femei simt *o mare răceală în suflet*, aidoma unui *pustiu rece* şi *trist*.

Criminalul care ucide sau trebuie să ucidă, puşcăriaşul recidivist, hoţul „de profesie”, mincinosul „practicant”, cel care delapidează sume imense de bani, beţivul notoriu, ateul fără scrupule sunt *oameni singuratici*, nefericiţi, trişti, care fac *din rău*, din păcat, *o „plăcere” a vieţii*…şi cu toţii *fug de durere*.

Unii acceptă dureri, torturi, flagelări pentru plăcere dar nu acceptă *să lupte până la sânge* cu păcatul, cu patima din ei.

A lupta cu patima e *mai dureros* şi *mai chinuitor* decât *a suporta torturi*, pentru că trebuie *să lupţi cu smerenie* și *cu realități interioare*, cu propriile tale *obișnuințe rele*.

A lupta cu patima înseamnă *a lupta duhovniceşte*. Înseamnă a chema *în favoarea slăbiciunii tale* mila Prea Sfintei Treimi.

Sunt *rob păcatului*. Dacă sunt *rob al lui*, atunci nu sunt *liber*. Pot trăi „bine”, cu situaţie financiară *bună* dar să *nu mă simt bine*.

Mi-e frică de ceilalţi, de despărţiri, de singurătate şi, mai ales, *de moarte*. Gândul morţii te poate înnebuni, te poate teroriza cu multă putere.

„De ce *aşa*?”, ne întrebăm. „*Unde* vom ajunge?”.

Atâtea crime, violuri, furturi, fărădelegi…Dar nu observăm nefericirea, *nefericirea oamenilor*.

Poţi păcătui nu numai din *plăcere*, ci şi din *disperare*, din *sărăcie*, *obligat* de altcineva, *din dragoste* pentru altul, din *curiozitate*, din *nebunie*, din *frică*, din faptul că e „la modă”. „Una *mică* şi fără *lovele*”, vorba cântecului.

Fără să-ţi dai seama, ca-n filme, *ucizi pe cineva* sau poţi să te afli în postura de *a fi ucis* de către un altul.

Exploatăm păcatul, ne *jucăm* cu el, ni-l *imaginăm*, *râdem* de el, îl prezentăm ca pe ceva „bun”, „frumos”, „vrednic de dorit”.

Dar suntem *robii* lui. Ai *lui*, ca *păcat cuprinzător* dar şi *ai fiecărui păcat în parte*.

Domnul a spus „păcatul”, pentru ca prin acest nume *să le cuprindă pe toate*.

Ca *să diseci* un păcat îţi trebuie mult timp şi multe cuvinte și multă străvedere a vieții interioare, mult har, multă experiență dumnezeiască. Iar cei care nu sunt *familiarizaţi* cu acest gen de *disecţie duhovnicească* se înspăimântă în primul moment.

Însă această *disecare a păcatelor* și *a patimilor* e *materia de studiu*, e *ceea ce se petrece*, *conținutul* discuțiilor în cadrul *cercetării gândurilor*, adică în relația dintre *Părinte duhovnicesc* și *ucenic*.

Pentru că *Părintele duhovnicesc*, omul plin de teologie și de experiență duhovnicească transmite ucenicului său tocmai acest lucru: *înțelegeri teologice* și *soluții pentru patimi*.

În cărţile Dumnezeieştilor Părinţi acest fel de disecţie merge până la *disecări microscopice* ale păcatului.

De aceea, poţi auzi glasuri care spun: nu ştiam că aceasta e *un păcat* sau că acela e *un păcat*. Și au dreptate!

Pentru că păcatul trebuie privit cu *lupa minţii*, într-un mod foarte atent, cu muștă seriozitate, pentru *a fi detectat* ca *microb*, care atacă sistemul nostru imunitar.

Și pentru ca să înțelegi ce *gând*, ce *simțire*, ce *mod de a fi* nu e *propriu* vieții ortodoxe ai nevoie de un om care să fi înțeles, în mod practic, toate aceste lucruri de mare *subtilitate*.

Când *cunoaștem* mulţimea păcatelor și *ne vedem bonavi* de toate ne cam trece pofta de *a ne lăuda* cu „performanţele" noastre duhovniceşti.

De aceea, demonii nu îi lasă pe oameni să citească cărţile Sfinţilor Părinţi, pentru ca să nu le descopere *cursele lor multiple*.

Cărţile Sfinţilor Părinţi – chiar dacă mulţi nu mă pot crede – sunt *mai uşoare* decât paginile Sfintei Scripturi. Aici, analizele sunt *mai aproape* de noi decât abisul Scripturii.

Cărţile Sfinţilor Părinţi sunt *o introducere* în înţelegerea Sfintei Scripturi.

Însă astăzi mulți cred invers, din păcate: că Sfinții Părinți sunt *mai grei* decât Scriptura, când aceștia au comentat Scriptura și Tradiția ca pe marile lor *cărți de cunoaștere*.

Înţelegem *cu greu* ceea ce trebuie să facem pentru că *nu admitem din prima* propria noastră *stare de păcătoşenie*.

Ceva *foarte important* pentru viaţa duhovnicească e *continua cercetare de sine* şi *încercarea de a-ți răspunde la întrebările cele mai neplăcute ale existenţei tale* şi *ale lumii întregi*.

Greşim când credem, că în viaţa duhovnicească e *deajuns* să ne vedem păcatele *în mod abstract*, numai *faţă de noi*, fără să vedem *totalitatea lor*, răul lor *la scară universală*.

Un păcat văzut numai *în mine* e *un păcat minimalizat*. Sau un păcat văzut numai *de mine în mine* e un păcat, pe care cred că *nu-l mai vede nimeni*.

De aceea, în viaţa de zi cu zi, *tenebrele noastre interioare* îi *ating* şi pe cei de lângă noi, făcându-le răul şi *mai rău* sau *întunecându-le bucuria*.

O informaţie privită la televizor sau ascultată la radio, un film porno sau cu morți în serie, o ceartă pe stradă, o nedreptate făcută cuiva nu rămân *fără urmări* în noi.

Cum răspundem interior la toți aceşti *stimuli*?!

Ce se produce *în noi*, ce schimbări *se produc în noi* și *de ce profunzime*?!!

Sunt tot atâtea răspunsuri, câţi oameni sunt. Tocmai atunci ne dăm seama de *unitatea noastră*, când acceptăm că *fiecare problemă*, că *aceeaşi problemă* are *conotaţii personale* în fiecare în parte.

Ne *influenţăm* reciproc.

O privire a ta *mă poate cutremura* iar un gest al tău, *mă poate umple de poftă*. Acelaşi gest poate însemna *mai multe lucruri* deodată iar ceea ce *dai de înţeles* este cu mult mai *defavorabil* uneori decât *fapta însăşi*.

Robi păcatului...

Munceşti *pentru păcate* crezând că munceşti *pentru tine însuţi*.

De ce există *atâta răutate*? Pentru că *ne manifestăm slăbiciunile* ca şi când ele ar fi *propria noastră putere*.

De ce *ne place* păcatul? Pentru că *nu ne place*. Și pentru că *nu ştim* sau *nu vrem* să luptăm împotriva lui.

De ce insultăm atât de mult *o prostituată* sau *un homosexual* sau *un om ajuns în mizerie*? Pentru că ne credem „drepţi", „nepătaţi", „probi", „demni" deşi suntem *robi păcatului*.

Astăzi ni se cere să fim „deschişi", „liberali", „înţelegători" cu „noutățile" de tot felul.

Ni se cere să înţelegem „libertatea" sexuală, tradiţiile, obiceiurile, comportamentele fiecărei etnii şi grupări religioase în parte.

Ni se cere să fim „toleranţi". Dar cuvântul se foloseşte, iarăşi, în mod *peiorativ*.

Pentru că *a fi tolerant cu păcatul* şi *cu părerile altuia* nu înseamnă *a nu le discuta* sau *a le minimaliza efectele personale și sociale*. Ci *a fi tolerant* înseamnă *a înţelege situaţia existentă cu multă pătrundere* şi *a discuta despre această situaţie concretă* într-un mod *real* şi cu *urmări vizibile*.

Trebuie să ne familiarizăm *în mod faptic* cu drogaţii, cu proxeneţii, cu prostituatele, cu delincvenţii, cu manifestări religioase și sociale abracadabrante pentru că aceştia au ales *anormalitatea*, pe care noi *nu o dorim* dar...ea, această viață *anormală* e *o viață socială* și e *prezentă*, lângă noi, la tot pasul.

Trebuie *să acceptăm* faptul, că alții trăiesc și gândesc și vor *altceva* decât noi. Însă *a accepta realitatea lor* nu înseamnă *să ne familiarizăm cu păcatele lor* devenind *ca ei*.

Trebuie să acceptăm că *ei există* în sensul: să nu îi mai *ignorăm*.

Trebuie *să ne rugăm* pentru ei şi *să-i ajutăm să-şi dea seama*, într-un fel sau altul, de *minciuna* în care trăiesc. Aşa se procedează din punct de vedere ortodox!

A nega o realitate de facto înseamnă a-ţi însuşi *o atitudine ipocrită* şi *puritanistă*.

A sta departe de ea, a nu o cunoaşte – pentru că *nu te interesează* astfel de oameni – înseamnă *a-i discredita* pe fraţii tăi şi a-i socoti *inferiori* ție.

A nu face nimic pentru astfel de oameni *răniţi de păcate* înseamnă *a nu lua aminte la tine însuţi*, crezând că tu trebuie să stai impasibil, când alţii sunt *căzuţi din bine*.

Impasibilitatea şi *nesimţirea* nu sunt *trăiri ortodoxe*, după cum nu sunt nici *aroganţa*, *ipocrizia*, *superioritatea trufaşă* sau *meschinăria*.

Trebuie *să te întrebi*, să-ţi pui *întrebări* dar la Domnul *să ceri răspunsul*. Lui trebuie să-I ceri, în mod smerit, *răspunsurile* la nedumeririle tale.

Când stai lângă Domnul nu-ţi dai seama *cât de greu trăiesc* cei care fug de El. Dar când ai fost în iad, când şi tu ai coborât în iadul păcatului, atunci orice suflet *care suferă* te face *să suferi*.

E *un lucru minunat* acesta, când gândim la câte *dureri* înmagazinăm în noi într-o viaţă de om.

Citim atâtea, răbdăm atâtea, trecem peste atâtea piedici…pentru că Domnul Hristos ne face *să învingem* mereu, *să ne învingem* mereu.

Ajungem să facem ceea ce n-am fi crezut că suntem *în stare* să facem.

Cu Domnul, tot ceea ce ni se părea *respingător* cândva – pentru că erau *smerite* – ajungem *să le trăim* şi *să ne bucurăm* de ele.

Ni se par *bune* acum barba, părul, cuviinţa, omenia, smerenia, iertarea, cuminţenia. Iubim tăcerea, rugăciunea, cântarea cuvioasă, liniştea, contemplaţia. Ne bucură pacea, înţelegerea, dragostea, buna vieţuire între oameni, întrajutorarea, jertfirea de sine.

Nutrim *gândul mântuirii* pentru toţi, ne iertăm duşmanii, îi iubim şi ne rugăm pentru ei şi nu dorim să întristăm pe nimeni.

O, asta e *minunea vieţii* după Dumnezeu! Dumnezeu ne umple de harul şi de toată pacea Sa!

*

Mă opresc la Rom. 2, 15-16. Acest text e folosit adesea de noi pentru a prezenta *legea morală naturală*.

Cei ce aud legea, nu se fac drepţi la Dumnezeu pentru că *o aud*, ci pentru că *o împlinesc*. Deci dacă *împlineşti* legea lui Dumnezeu devii *drept*, un om drept în faţa lui Dumnezeu.

A fi drept înseamnă *a fi credincios* şi aceasta *în tine însuţi*. Nu e vorba de *o dreptate exterioară* ca în protestantism, ci de *o dreptate prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti*.

Cei *Drepţi* şi *Legea* sunt *cei ai Vechiului Testament*.

Iar versetul al 14-lea începe să ne vorbească despre *legea morală naturală*.

Păgânii nu erau sub *Legea mozaică*, dată prin Sfântul Moise. Ei nu aveau Legea dată pe Sinai.

„Dar *din fire* fac ale legii" lui Dumnezeu dacă trăiesc potrivit *legilor firii* date de Dumnezeu.

Şi ei, păgânii, cât şi cei ai Vechiului Testament aveau *legea morală naturală* în inima lor. Ambele tabere puteau să trăiască *conform* voii lui Dumnezeu: unii după *prima lege* a lumii, alţii după *a doua*.

Iar între cele două nu există *o contradicţie*, pentru că ambele vin *de la Dumnezeu*.

Păgânii nu au *lege* dar sunt *lege pentru ei înşişi*. Conştiinţa lor *le dictează* ce să facă. Ei au fapta legii scrisă *în inimă*. Au lumina dată de Dumnezeu în minte, care îi poate face *să despartă* binele de rău. Lumina minţii, a înţelegerii…

Conştiinţa *îi judecă* pe păgâni iar propriile lor înţelegeri, ceea ce *au dedus* ei, *îi învinovăţeşte* sau *îi disculpă* în ziua Judecăţii de Apoi. Atunci Dumnezeu *va judeca*.

Atunci se vor judeca „*cele ascunse* ale oamenilor". Ce au *în inimă* oamenii.

La Mt. 25 aflăm *coordonatele* Judecăţii subliniate în *faptele morale ale oamenilor*, pe când aici, la Rom 2, 16, se vorbeşte despre o luare în consideraţie şi *a lucrurilor de taină ale inimii*.

Două texte scripturale complementare. Se vor judeca *faptele* dar şi *mobilul lor*. Cele *ascunse* se vor *cunoaşte*.

Sfântul Pavel vorbeşte *adânc* şi *lapidar*. Ceea ce spune despre *legea morală naturală* trebuie aprofundat.

Nu se spune concret, ad litteram, că Dumnezeu e şi *autorul* legii morale naturale, ci numai că *fapta* legii le-a fost scrisă *în inimi* păgânilor.

De cine? De El, în mod indiscutabil.

A scrie în inimă înseamnă *a pune în inimă* prin harul Său.

În manualul de *Teologie Morală* din 1979 există următoarea definiţie: „*Legea morală naturală* este, prin urmare, *lumina inerentă* firii omeneşti, prin care omul credincios cunoaşte *ce trebuie să facă* şi *ce nu trebuie să facă*, sau este *cunoaşterea* pe care Dumnezeu ne-o împărtăşeşte prin însăşi natura noastră, pentru *a face binele* şi *a evita răul*”[111].

Pare uşor de înţeles...Dar e foarte greu de delimitat – sau nici nu se poate *delimita* – această *realitate intrinsecă*.

Firea omului – după versetul al 14-lea – le face pe cele *ale legii* sau e *conformă* cu ea, în esenţă, cu *voia lui Dumnezeu*. Între *fiinţa noastră* şi *voia lui Dumnezeu* nu e *un antagonism*.

Dacă s-ar cerceta paginile Sfântului Maxim Mărturisitorul în această problemă, cred că s-ar face *mai multă lumină*.

Păgânii nu sunt sub imperativele legii vechitestamentare dar firea lor, conştiinţa lor, le impune normalitatea, firescul.

Cu alte cuvinte, cu cât eşti mai aproape de ce îţi spune *conştiinţa*, cu atât vezi *firescul* şi *normalul* vieţii.

Pentru că pot *prinde* gustul firescului, păgânii aceştia arată că stau şi ei *sub lege*, sub *legea primordială*, care e *universală*.

Ei nu au legea scrisă pe pietre, pe foi de papirus, pe plăci de bronz sau de aur, ci *în inimă*. Adică acolo unde trebuie să se împlinească şi faptele legii, ca să fii *Drept*, *Sfânt* al lui Dumnezeu.

---

[111] ÎPS Dr. Nicolae Mladin, Prof. Diac. Dr. Orest Bucevschi, Prof. Dr. Constantin Pavel, Prof. Diac. Dr. Ioan Zăgrean, *Teologia morală ortodoxă pentru institutele teologice*, vol I, *Morala generală*, Ed. IBMBOR, Bucureşti, 1979, p. 104.

Cu alte cuvinte, Legea Vechiului Testament trebuia *interiorizată* iar legea firească a păgânilor trebuia *exteriorizată* prin acţiunile voinţei sufletului.

Păgânii trebuiau *să se unească* cu *binele firii* iar iudeii *să-l personalizeze*. De fapt, şi unii şi alţii trebuiau să îşi improprieze binele, normalitatea.

Astăzi, unii neagă *normalitatea*, firescul şi spun, că nu putem ştii *ce e normal să facem*.

Tot vorbindu-se despre *subiectivism*, *subiectivitate*, s-a ajuns ca acest cuvânt să fie înţeles inexact și anume ca: *individualism*, *separatism*.

Oamenii *se separă* unii de alţii şi vor să arate că nu există nicio *normă obiectivă*, niciun *firesc*, nicio *normalitate*, ci numai „iniţiative” *singularizante*.

Dar, din noi, *ţipă* firescul. Trebuie numai să-l *acceptăm* şi să nu ne *îmbătăm* conştiinţa cu tot felul de minciuni „la modă”. De fapt *moda* nu ne lasă să ne comportăm *normal* şi nu *neştiinţa*!

Simţim *ce trebuie* să facem şi *alegem contrariul* sau nu alegem *tot* ceea ce *ne spune conştiinţa* să alegem.

Sfântul Pavel ne arată aici, că *legea morală naturală* nu e dezvăluită *în mod impersonal* acestora, ci le este arătată chiar de *mărturia* conştiinţei lor şi *de deducţiile raţiunii lor*.

Conştiinţa *vorbeşte* despre lege.

Raţiunea vorbeşte despre *existenţa moralităţii*, a faptelor personale *bune*.

*

Citind din *Demonii* lui Dostoievski[112] mi-am dat seama ce trebuie să facem pentru *a ne cunoaşte pe noi înşine*. Nu mi-am pus până acum problema de faţă sau nu mi-am dat seama, n-am conştientizat ceea ce s-a întâmplat cu mine în acest sens.

Scriitorii se chinuie *să intre* în fiinţa personajelor, *să deceleze* aspiraţiile lor, motivele pentru care fac anumite lucruri, resorturile interioare ale afirmaţiilor lor, *caracterul* lor în definitiv.

---

[112] A se vedea: http://ro.wikipedia.org/wiki/Feodor_Dostoievski.

Acest lucru trebuie să îl facă şi orice creştin ortodox în fiinţa lui. Trebuie să ne analizăm scrupulos, în detaliu, fără a face din *detaliu* o *manie persecutoare* sau *să ne dereglăm mental*.

Cunoaşterea de sine presupune o privire a *noastră în lumina* voii lui Dumnezeu.

Cu cât ne privim mai adânc, mai atent, cu atât înţelegem *ce trebuie* să vindecăm. Lupta cu patimile din noi înşine are nevoie de *o trecere a lor*, personală, *în revistă*.

Trebuie să vezi de unde, pentru ce, din ce cauză, ele, patimile, sunt *în tine* şi *te provoacă la rele*.

În manualul din 1979 de *teologie morală* se spune, că există *o conştiinţă psihologică* în om, alături de *conştiinţa morală* şi că aceasta se ocupă numai cu *efuziunile eu-lui propriu*.

Adică scriitorii pot fi nişte *psihologi remarcabili* fără însă a fi şi nişte *moralişti remarcabili*.

De fapt, orice ortodox care se despătimeşte trebuie să fie *ager* şi *fin psiholog* şi *moralist* în acelaşi timp.

În zona artei putem găsi adevărul împănat cu minciună când e vorba de *cunoaşterea vieţii sufleteşti*.

Oricât ar părea de „geniali” şi de „mari” artiştii, literaţii, dramaturgii, poeţii, tot Sfinţii Părinţi spun *cele mai sincere adevăruri* în ceea ce ne priveşte.

De aceea, când citiţi cărţi neteologice fiţi atenţi la *sensul* şi *conţinutul* lucrărilor şi fiţi circumspecţi în ceea ce le priveşte, pentru ca să nu culegeţi *moarte* în locul *vieţii*.

O idee greşită, crezută cu tărie, îţi strică sănătatea sufletului. Adesea ţinem de *bune* gânduri, păreri, intenţii neverificate în lumina înţelegerii întru Duhul Sfânt şi prin acestea batem pasul pe loc în ceea ce priveşte *creşterea noastră duhovnicească*.

Patimile autorilor de romane se răsfrâng, în mod evident, în scrisul lor şi ele ne influenţează şi pe noi.

Dar pătrunzând în fiinţa noastră intimă, ca într-un tărâm necunoscut, găsim aceiaşi *monştri hidoşi* ca în romane, şi unii, poate şi *mai fioroşi*.

Autorii de romane se „exorcizează”, se eliberează de rău scriind. Pe când noi ne eliberăm de patimi privind patimile proprii cu *ochi pătrunzător* şi luptând, după sfaturile Sfinţilor Părinţi, *împotriva* acestora.

A te cunoaşte pe tine însuţi e un lucru greu, anevoios. Cere multă osteneală. Cunoaşterea adevărată de sine duce la

smerenie, la multă umilinţă şi la adevărata frică de Dumnezeu.

A te cunoaşte pe tine e *o totală desconsiderare* a vieţii tale, *o transformare a ta cu totul*.

După o astfel de *chirurgie spirituală* nu te mai recunoşti: pentru că *cel ce erai* odată *a murit*.

A vorbi despre o patimă cu tine însuţi înseamnă *a scrie zeci de pagini de roman într-o singură zi*.

Disecarea unei patimi ne face să scriem zeci de romane într-o viaţă, pe care nu le păstrăm până la urmă nici măcar în amintire, ci le lăsăm să se afunde în abisul sufletului nostru. Scriem fără să scriem.

Gândurile, raţionamentele, deducţiile noastre, analizele noastre ar părea „teribile" pentru un autor de romane dar pentru noi ele reprezintă *munca grea a despătimirii*.

Dumnezeu ne luminează mintea şi noi înţelegem multe dintre *încorsetările* patimilor, care altfel ne-ar rămâne *total necunoscute*.

Oamenii îi privesc pe *oamenii duhovniceşti* din afară, neştiind ce *tranşee* sapă în ei, ce *lupte duc* pe fiecare secundă, de câte forţe rele sunt *împinşi spre hău*.

Viaţa după Dumnezeu e *grea*. Numai harul Său ne-o face *uşoară*.

O, Doamne, ajută netrebniciei mele celei multe!

*

Psalmii Sfântului David și ai celorlalți autori sunt *o frumuseţe răscolitoare*, o rugăciune adâncă, un strigăt de durere, o conştiinţă acută.

Ei te previn, te învaţă, te educă, te fac să te rogi, te cufundă în tine, îţi arată cum eşti, cine eşti, ce trebuie să faci, unde să mergi, la cine mergi, pentru cât timp mergi acolo. Ei sunt *frumuseţea* credinţei, a umilinţei şi a iubirii de Dumnezeu.

Ei încep cu *fericire*, cu acest cuvânt: „fericit" şi se termină cu „Domnul", pentru a arăta că nu eşti *fericit* decât *în Dumnezeu*.

„Fericit *Bărbatul*” – spunea Sfântul Augustin al Hipponei în comentariul său la *Psalmi* – văzând în *Bărbat* pe *Fiul lui Dumnezeu întrupat*, pe Hristos Domnul.

El e *Bărbatul*. Iar cei care sunt *ai Lui*, indiferent de sex, vârstă sau etnie sunt *bărbaţi ai credinţei*, adică cei care au rezistat şi rezistă în faţa păcatului, a răului.

Sunt fericiţi *nevoitorii pentru Dumnezeu*. Ei sunt numiţi *fericiţi*, pentru că sunt *fericiţi*.

Ei, cei care nu au umblat cu păcătoşii, cu demonii şi cu cei care seamănă rele sunt *fericiţi*.

Domnul e *fericirea lor*. *Bărbatul* fericirilor, Hristos Însuşi e *fericirea* lor.

Cel care a rostit *fericirile* era El Însuşi *posesorul tuturor acestora* şi tot El este Cel care îi umple de fericire pe toţi cei care se pocăiesc.

E *fericit* aici nu numai cel care *n-a umblat* în sfatul celor răi ci, implicit, şi cel care *a renunţat* la acest sfat, la această *punere la cale a răului*. Hristos n-a umblat *în sfatul necredincioşilor* (Ps. 1, 1).

El nu a stat *în calea* celor ce păcătuiesc, pentru că *păcat nu a avut* şi *nimeni nu-L poate vădi de păcat*.

Nu a stat *pe scaunul celor ce hulesc* – pentru că aceia stau şi aşa pe *un scaun nemeritat* – ci S-a suit de-a dreapta lui Dumnezeu şi Tatăl pentru a domni peste toţi şi ca *om*.

El nu *a umblat*, nu *a stat* şi *n-a şezut în rău*, în păcat.

Cei care *umblă după rele*, stau *în rău* împotriva conştiinţei lor. El a vorbit cuvintele mântuirii, cuvintele vieţii veşnice.

*

„Unii nu se vor apropia *tremurând*, ci îmbrâncindu-se, lovind pe alţii, pleznind de mânie, ţipând, blestemând şi necăjindu-se cu cei din jur într-o mare confuzie”.

Uneori observăm şi astăzi astfel de comportamente reprobabile.

În loc să ne urcăm pe „aripile Duhului…noi ca şerpii *ne târâm pe pământ* şi *mâncăm murdărie*”, continuă Sfântul Ioan Gură de Aur.

Sfârşitul predicii sale îl prezintă *plecarea* lui Iuda de la Cină aidoma plecării ortodocşilor mai înainte de *binecuvântarea finală* a Sfintei Liturghii.

O predică – ca toate predicile sale de fapt – *memorabilă*.

Tratarea temei e făcută cu multă pătrundere şi atenţie iar partea practică atinge *dureri* ecleziale, comunitare.

Îmbulzeala fără sens şi *neacordarea atenţiei cuvenite Sfintei Liturghii* sunt *taxate prompt* şi *pe drept motiv*.

Pr. Dr. Dorin Octavian Picioruș